

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

66. aastakäik

27. jaanuar 2023

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2022–2023

22.–23. juuni 2022. aasta istungid

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Neljapäev, 23. juuni 2022

2023/C 32/01	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kandidaatriigi staatuse kohta (2022/2716(RSP))	2
2023/C 32/02	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (D081155/01 – 2022/2694(RSP))	6
2023/C 32/03	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsuse (EL) 2022/797 kohta, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (D080148/03 – 2022/2713(RSP))	14
2023/C 32/04	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ebaseadusliku raie kohta ELis (2022/2523(RSP))	20
2023/C 32/05	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon kestliku arengu eesmärkide saavutamise ja rakendamise kohta (2022/2002(INI))	28
2023/C 32/06	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon taaste- ja vastupidavusraha rakendamise kohta (2021/2251(INI))	42

2023/C 32/07	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon kaasavate meetmete rakendamise kohta programmis „Erasmus+“ 2014–2020 (2021/2009(INI))	58
2023/C 32/08	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni Montenegrot käsitleva 2021. aasta aruande kohta (2021/2247(INI))	63
2023/C 32/09	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ELi ja Aafrika kaubandussuhete tuleviku kohta (2021/2178(INI))	74
2023/C 32/10	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ELi rahvusvahelise investeerimispoliitika tuleviku kohta (2021/2176(INI))	96

III Ettevalmistavad aktid

Euroopa Parlament

Kolmapäev, 22. juuni 2022

2023/C 32/11	Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist, ning määrust (EL) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211(COD))	108
2023/C 32/12	Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond (COM(2021)0568 – C9-0324/2021 – 2021/0206(COD))	250
2023/C 32/13	Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (COM(2021)0564 – C9-0328/2021 – 2021/0214(COD))	320

Neljapäev, 23. juuni 2022

2023/C 32/14	P9_TA(2022)0250 Erakorraline ajutine EAFRD toetus, et reageerida Venemaa Ukrainasse sissetungi mõjule ***I Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1305/2013 seoses erimeetmega Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames erakorralise ajutise toetuse andmiseks, et reageerida mõjule, mis tuleneb Venemaa sissetungist Ukrainasse (COM(2022)0242 – C9-0185/2022 – 2022/0166(COD)) P9_TC1-COD(2022)0166 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1305/2013 seoses erimeetmega Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames erakorralise ajutise toetuse andmiseks, et reageerida mõjule, mis tuleneb Venemaa sissetungist Ukrainasse	399

2023/C 32/15

P9_TA(2022)0251

Gaasi hoiustamine ***I

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta COM(2022)0135 – C9-0126/2022 – 2022/0090(COD))

P9_TC1-COD(2022)0090

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega muudetakse määruseid (EL) 2017/1938 ja (EÜ) nr 715/2009 seoses gaasi hoiustamisega 400

2023/C 32/16

P9_TA(2022)0252

ELi digitaalne COVID-tõend – liidu kodanikud ***I

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaksineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (COM(2022)0050 – C9-0031/2022 – 2022/0031(COD))

P9_TC1-COD(2022)0031

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juuni 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaksineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal 401

2023/C 32/17

P9_TA(2022)0253

ELi digitaalne COVID-tõend – kolmandate riikide kodanikud ***I

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/954 koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaksineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistiku kohta seoses kolmandate riikide kodanikega, kes COVID-19 pandeemia ajal seaduslikult viibivad või elavad liikmesriikide territooriumil (COM(2022)0055 – C9-0032/2022 – 2022/0030(COD))

P9_TC1-COD(2022)0030

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) 2021/954, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaksineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik seoses kolmandate riikide kodanikega, kes seaduslikult viibivad või elavad COVID-19 pandeemia ajal liikmesriikide territooriumil 402

2023/C 32/18

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2022. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2022 kohta – Ukrainast põgenevate inimeste vastuvõtukulude rahastamine (09095/2022 – C9-0182/2022 – 2022/0126(BUD)) 403

2023/C 32/19

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Prantsusmaa taotlus – EGF/2022/001 FR/Air France) (COM(2022)0201 – C9-0170/2022 – 2022/0143(BUD)) 405

2023/C 32/20	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Kreeka taotlus – EGF/2021/008 EL/Atika (elektriseadmete tootmine)) (COM(2022)0248 – C9-0190/2022 – 2022/0170(BUD))	409
2023/C 32/21	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Stephanus Abraham Blok kontrollikoja liikmeks (C9-0150/2022 – 2022/0805(NLE))	414
2023/C 32/22	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Ühenduse ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu pikendamise kohta (14207/2021 – C9-0478/2021 – 2021/0336(NLE))	415
2023/C 32/23	Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb Euroopa Liidu ühinemist tsiviil- ja kaubandusajades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooniga (13494/2021 – C9-0465/2021 – 2021/0208(NLE))	416

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2022–2023

22.–23. juuni 2022. aasta istungid

VASTUVÕETUD TEKSTID

Neljapäev, 23. juuni 2022

I

(Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2022)0249

Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kandidaatriigi staatus

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kandidaatriigi staatuse kohta (2022/2716(RSP))

(2023/C 32/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi lepingu) artiklit 49,
 - võttes arvesse Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia taotlusi saada ELi liikmeks,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 30. mai 2022. aasta järeldusi Ukraina kohta,
 - võttes arvesse 10. ja 11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsiooni,
 - võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2022. aasta arvamusi Ukraina (COM(2022)0407), Moldova Vabariigi (COM(2022)0406) ja Gruusia (COM(2022)0405) ELi liikmeks saamise taotluste kohta,
 - võttes arvesse oma fraktsioonide juhtide ühisavaldust riigipeadele ja valitsusjuhtidele seoses Euroopa Ülemkogu kohtumisega 23. ja 24. juunil 2022,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Venemaa Föderatsioon on alates 24. veebruarist 2022 pidanud Ukraina vastu provotseerimata, põhjendamatut ja ebaseaduslikku agressioonisõda; arvestades, et Ukraina esitas 28. veebruaril 2022 taotluse Euroopa Liiduga ühinemiseks ning Moldova Vabariik ja Gruusia esitasid selle taotluse 3. märtsil 2022;
- B. arvestades, et need avaldused on ajendatud Venemaa sõjalisest agressioonist Ukraina vastu, mida viiakse ellu Euroopa uuemas ajaloos enneolematu ulatusega ja mille käigus Ukraina rahva vastu toime pandud sõjakuriteod võivad ulatuda genotsiidini, ning samuti Gruusia ja Moldova Vabariigi territooriumi osade jätkuvast okupeerimisest; arvestades, et Ukraina kaitseb praegu Euroopa julgeolekukorda ja selle aluseks olevaid põhimõtteid, nagu Helsingi lõppakt ja Pariisi uue Euroopa harta;
- C. arvestades, et vastavalt ELi lepingu artiklile 49 võib liidu liikmeks astumise avalduse esitada iga Euroopa riik, kes austab artiklis 2 osutatud väärtusi ning võtab endale kohustuse neid edendada;
- D. arvestades, et ELi liikmeks saamiseks ei ole kiirendatud lahendust ning ühinemine on endiselt tulemuspõhine ja struktureeritud protsess, mis eeldab ELi liikmesuse kriteeriumide täitmist ning sõltub reformide tulemuslikust rakendamisest ja ELi õigustiku ülevõtmisest;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- E. arvestades, et nõukogu palus erakordselt kiiresti, et komisjon esitaks oma arvamuse Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia ELiga ühinemise taotluste kohta;
- F. arvestades, et 10. ja 11. märtsi 2022. aasta Versailles' deklaratsioonis märgiti, et Euroopa Ülemkogu tunnustab Ukraina Euroopa-püüdlusi ja Euroopale lähenemise valikut;
- G. arvestades, et Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia rahvas on aastaid järjekindlalt näidanud vankumatut toetust oma riigi Euroopa-suunalisele kursile ning omaks võtnud Euroopa põhimõtted ja väärtused; arvestades, et sarnaseid püüdlusi elada vabas, suveräänses ja demokraatlikus riigis väljendab ka enamik Valgevene rahvast, kes on vastu Venemaa toetatud Aljaksandr Lukašenka režiimile;
- H. arvestades, et varasemad sündmused on näidanud, et kui laienemist ei toimu, kaasnevad sellega tohutud strateegilised kulud ning see võib Euroopa julgeolekut ja stabiilsust öhnestada;
- I. arvestades, et ELi suhted Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusiaga põhinevad ulatuslikel assotsieerimislepingutel ning põhjalikel ja laiaulatuslikel vabakaubanduspiirkondadel (AA/DCFTA) ning need loovad soodsa keskkonna poliitiliseks ühinemiseks, õigusnormide ühtlustamiseks ja majanduslikuks integratsiooniks, mis on tulevase ühinemisprotsessi olulised elemendid; arvestades, et AA/DCFTAd täielikku rakendamist ei ole veel saavutatud;
- J. arvestades, et Ukraina, Moldova Vabariik ja Gruusia esitasid ELiga ühinemise küsimustikud rekordiliselt kiiresti, näidates mitte ainult oma suurt pühendumust ELi väärtustele, vaid ka tugevat suutlikkust ja suurt tahet neid eesmäärke saavutada;
- K. arvestades, et 17. juunil 2022 avaldas komisjon arvamused nende kolme taotluse kohta, soovitades nõukogul kinnitada Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia väljavaate saada ELi liikmeks;
- L. arvestades, et komisjon soovitas oma arvamustes anda Ukrainale ja Moldova Vabariigile kandidaatriigi staatus tingimusel, et võetakse teatavaid reformimeetmeid, näiteks õigusriigi ja korrupsioonivastase võitluse valdkonnas; arvestades, et komisjon soovitas anda Gruusiale kandidaatriigi staatuse pärast seda, kui riik on tegelenud osutatud prioriteetidega;
- M. arvestades, et kandidaatriigi staatuse andmine saadaks nende kolme riigi kodanikele tugeva sõnumi lootuse ja solidaarsuse kohta ning näitaks, et Euroopa Liit on kindlalt otsustanud olla praeguste väljakutsete ja oma tulevikuvisiooni kõrgusel;
1. tunneb heameelt Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia liikmeksastumise avalduste üle, mis väljendavad nende rahva Euroopa-püüdlusi ja soovi elada rahumeelselt ja turvaliselt vabades, demokraatlikes ja jõukates riikides, millel on heanaaberlikud suhted kõigi Euroopa riikidega ning mis teevad üha tihedamat koostööd ELi liikmesriikidega;
 2. väljendab rahulolu komisjoni ametliku soovitusena anda Ukrainale ja Moldova Vabariigile ELi kandidaatriigi staatus ning tunnustada Gruusia väljavaadet saada Euroopa Liidu liikmeks;
 3. palub riigipeadel ja valitsusjuhtidel 23. ja 24. juunil 2022 toimuval Euroopa Ülemkogu kohtumisel anda Ukrainale ja Moldova Vabariigile viivitamata ELi kandidaatriigi staatus, ning anda sama staatus ka Gruusiale, kui Gruusia valitsus on täitnud komisjoni arvamuses nimetatud prioriteedid; toonitab, et riigipead ja valitsusjuhid peavad täitma oma ajaloolist vastutust ja saatma selgeid poliitilisi signaale;
 4. rõhutab, et kandidaatriigi staatuse andmine Euroopa Liidu poolt tähendab täna, Venemaa jõhkra agressioonisõja ja geopoliitilise keskkonna ümbermääratlemise katse kontekstis, ELi juhtrolli, otsusekindluse ja visiooni näitamist, ning saadab selge poliitilise sõnumi, et kõnealused riigid on pöördumatult valinud Euroopa tee, mille nende Euroopa partnerid on heaks kiitnud, ning et ükski kolmas osaline ei tohi sellesse sekkuda; kordab, et EL peab jätkuvalt olema usaldusväärne partner ja geopoliitiline toimija, kes hoiab oma põhimõtteid ja väärtusi au sees, näidates üles solidaarsust nendega, kes kaitsevad samu ideale;

Neljapäev, 23. juuni 2022

5. kutsub liikmesriike üles koondama poliitilist tahet, et anda laienemisprotsessile uus hoog ja astuda oma lubaduste täitmiseks konkreetseid edasiviivaid samme nende riikide ühinemisprotsessis, kes soovivad liiduga ühineda ja väärivad kohta liikmesriikide seas; nõuab seetõttu tungivalt, et ELi riigipeade ja valitsusjuhtide 23.–24. juuni 2022. aasta kohtumisel avataks taas tee Lääne-Balkani riikide ELiga ühinemise protsessiks, mis on praegu blokeeritud;
6. tuletab meelde, et ELi laienemisprotsessi usaldusväärsuse säilitamiseks ja selle ümberkujundava jõu käivitamiseks tuleb säilitada kauaaegne pühendumus Lääne-Balkani riikidele ning nende riikide paralleelne edasiliikumine peab jätkuma katkematult ja veelgi dünaamilisemalt, lähtudes saavutustest, poliitilisest ühtlustamisest, solidaarsusest rahvusvahelistes küsimustes ja kokkulepitud kohustuste täitmisest;
7. rõhutab, et ELiga ühinemine peab toimuma kooskõlas ELi lepingu artikliga 49 ning põhinema asjakohase korra austamisel ja tingimusel, et täidetakse kehtestatud kriteeriumid, eelkõige ELi liikmesuse nn Kopenhaageni kriteeriumid, ning et see on endiselt tulemuspõhine protsess, mis eeldab asjakohaste reformide vastuvõtmist ja rakendamist, eelkõige demokraatia, õigusriigi, inimõiguste, turumajanduse ja ELi õigustiku rakendamise valdkonnas;
8. kutsub Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia ametivõime üles ilmutama ühemõttelist poliitilist otsustavust oma rahva Euroopa-püüdluste elluviimisel, tehes märgatavalt kiiremaid edusamme põhjalike reformide abil, et võimalikult kiiresti tulemuslikult täita ELi liikmesuse kriteeriumid;
9. rõhutab vajadust kasutada Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kogemusi oma assotsieerimislepingute ning põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingute rakendamisel tulevase ühinemisprotsessi alusena, mis võimaldab neil kolmel riigil järk-järgult integreeruda ELi ühtsele turule ja tõhustada valdkondlikku koostööd; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles valmistama ette sisestruktuure ja pakkuma lisavahendeid, samuti suuremat tehnilist abi ja poliitilist toetust;
10. tunnistab, et ukrainlased, moldovlased ja grusiinid on pidevalt toetanud oma riigi Euroopa-orientatsiooni ning väärivad elu vabades, demokraatlikes ja jõukates riikides, mis oleksid Euroopa pere uhked ja veendunud liikmed; nendib, et eelseisev Euroopa Ülemkogu võib astuda olulise esimese sammu nende kolme riigi rahva õiguspärase püüdluste täitmise suunas;
11. rõhutab, et EL on pühendunud Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia suveräänsusele, territoriaalsele terviklikkusele ja poliitilisele sõltumatusle nende rahvusvaheliselt tunnustatud piirides ning toetab nende pingutusi nende põhimõtete täielikuks teostamiseks; rõhutab sellega seoses liikmesriikide ühtsuse ja solidaarsuse olulisust;
12. kutsub komisjoni, liikmesriike ja komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles idapartnerluse poliitikat ajakohastama, et see saaks jääda ümberkujundavaks ja sisuliseks vahendiks ka praegu, Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tingimustes, mis ohustab ka Ukraina naaberriikide julgeolekut ja mõjutab piirkonna kui terviku stabiilsust; kordab, et idapartnerluse riigid peavad tegema piirkondlikku koostööd;
13. kutsub komisjoni ja nõukogu üles alustama kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega tõhustatud ja struktureeritud poliitilist dialoogi, et edendada nende edasist majanduslikku integratsiooni ja õigusaktide ühtlustamist ning vajaduse korral nende järkjärgulist kaasamist ELi institutsioonide töösse ja menetlustesse;
14. kordab oma üleskutset, et ELi institutsioonid kiirendaksid vajalikke samme, et muuta ELi otsuste tegemine tõhusamaks;
15. kinnitab oma pühendumust laienemisele, millele ei leidu alternatiivi ja mis on rohkem kui kunagi varem geostrateegiline investeering stabiilsesse, tugevasse ja ühtsesse ELi; on kindlalt veendunud, et ELi liikmeks pürgivate riikide väljavaade saada liidu täisliikmeks on kooskõlas liidu enda poliitiliste, majanduslike ja julgeolekuviidega;

Neljapäev, 23. juuni 2022

16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ukraina, Moldova Vabariigi, Gruusia ja Lääne-Balkani riikide presidentidele, valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0257

Geneetiliselt muundatud mais DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud mais, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 ühekordset transformatsiooni

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (D081155/01 – 2022/2694(RSP))

(2023/C 32/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõud, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (D081155/01,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 16. mail 2022 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011 (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes) artikleid 11 ja 13 ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 26. jaanuaril 2022. aastal vastu võetud ja 7. märtsil 2022. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, mis käsitleb toiduks ja söödaks kasutatava geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 ja alakombinatsioonide hindamist määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-NL-2018-150), EFSA Journal 2022,20(3):7134, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7134>.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0)G (SYN-ØØØ)G-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 11).

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 15).

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 20).

Neljapäev, 23. juuni 2022

-
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 2).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 7).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioone MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 12).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 18).
 - Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 323, 11.8.2021, lk 7).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 2).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 8).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 15).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 36).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 43).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 49).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88Ø17-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 56).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89Ø34-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 63).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 74).

Neljapäev, 23. juuni 2022

— võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

- A. arvestades, et 2. mail 2018 esitas Belgias asuv äriühing Pioneer Overseas Corporation äriühingu Pioneer Hi-Bred International, Inc. (Ameerika Ühendriigid) nimel taotluse (edaspidi „taotlus“) geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 (edaspidi „geneetiliselt muundatud mais“) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 5 ja 17; arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid ei kasutata viljelemiseks;
- B. arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi koostiseks olevate transformatsioonide 10 alakombinatsiooni, koosnevad nendest või on nendest toodetud;
- C. arvestades, et alamkombinatsiooni MON 810 × NK603 jaoks on juba luba antud komisjoni rakendusotsusega (EL) 2018/2045 ⁽⁵⁾; arvestades, et rakendusotsuse eelnõuga on seega kaetud geneetiliselt muundatud mais ja taotluse üheksa ülejäänud alamkombinatsiooni ⁽⁶⁾;

-
- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 45).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 52).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 99, 1.3.2022, lk 59).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0024).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0025).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0062).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0063).
 - Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87769 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0115).

⁽⁵⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/2045, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × MON 810 (MON-ØØ6Ø3-6 × MON-ØØ81Ø-6) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud toodete turule laskmise luba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT L 327, 21.12.2018, lk 65).

⁽⁶⁾ MIR604 × NK603 × DP4114, MON 810 × NK603 × DP4114, MON 810 × MIR604 × DP4114, MON 810 × MIR604 × NK603, NK603 × DP4114, MIR604 × DP4114, MIR604 × NK603, MON 810 × DP4114 ja MON 810 × MIR604.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- D. arvestades, et 26. jaanuaril 2022 võttis EFSA geneetiliselt muundatud maisile loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 7. märtsil 2022;
- E. arvestades, et geneetiliselt muundatud mais toodeti tavapärase ristamise teel, millega kombineeriti neli üksikut geneetiliselt muundatud maisi transformatsiooni: DP4114, MON 810, MIR604 ja NK603; arvestades, et geneetiliselt muundatud mais annab taluvuse kahele herbitsiidile (glüfosinaat ja glüfosaat) ja toodab viit insektitsiidset valku (⁽⁷⁾ („Bt-toksiini“);
- F. arvestades, et taotleja ei esitanud üheksa alamkombinatsiooni kohta katseandmeid, mida EFSA pole varem hinnanud (⁽⁸⁾); arvestades, et vaatamata katseandmete puudumisele järeltas EFTA, et need alamkombinatsioonid ei too kaasa ohutusega seotud probleeme;

Puuduv hinnang lisaherbitsiidi kohta

- G. arvestades, et komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 503/2013 (⁽⁹⁾) nõutakse selle hindamist, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud näitajate tulemust; arvestades, et rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiiditolerantsete taimede puhul;
- H. arvestades, et mitu uuringut näitab, et geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsete kultuuride kasvatamise tagajärjel hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu (⁽¹⁰⁾); arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud mais puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate glüfosaadi- ja glüfosinaadipõhiste herbitsiidide annustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke ja nende lagunemisprodukte (metaboliite) suuremates kogustes;
- I. arvestades, et glüfosinaat on klassifitseeritud kategooria 1B reproduktiivtoksiliseks aineks ning seetõttu kehtivad selle suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009 sätestatud piirkriteeriumid (⁽¹¹⁾); arvestades, et glüfosinaat oli liidus kasutamiseks heaks kiidetud ajavahemikuks, mis lõppes 31. juulil 2018 (⁽¹²⁾);
- J. arvestades, et EFSA järeltas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet järeltas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus, mis on Maailma Terviseorganisatsiooni vähiuuringutele spetsialiseerunud keskus, klassifitseeris seevastu 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu muud hiljutist eelretsenseeritud uuringut kinnitavad glüfosaadi kantserogeenset toimet (⁽¹³⁾);
- K. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimede herbitsiidijääkide ja neis leitud metaboliitide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni (EFSA GMO komisjoni) pädevusse kuuluvaks ning seetõttu ei ole seda GMOde loamenetluse osana ette võetud; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim lisaherbitsiide lagundab, ja metaboliitide koostist ning seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise (⁽¹⁴⁾);

(⁽⁷⁾) Cry1F, Cry34Ab1, Cry35Ab1, Cry1Ab ja mCry3A.

(⁽⁸⁾) EFSA arvamus, lk 4.

(⁽⁹⁾) Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 157, 8.6.2013, lk 1).

(⁽¹⁰⁾) Vt näiteks S. Bonny artiklit „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantset kultuurid, umbrohud ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), Environmental Management, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, ning C.M. Benbrooki artiklit, „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud põllukultuuride mõju pestitsiidide kasutusele USAs: esimesed 16 aastat), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, köide 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

(⁽¹¹⁾) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivi 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

(⁽¹²⁾) <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=search.as>.

(⁽¹³⁾) Vt näiteks: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> ja <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

(⁽¹⁴⁾) Glüfosaadi puhul on see on tõepoolest nii, nagu on kirjutas EFSA glüfosaadijääkide kehtivate piirnormide läbivaatamises vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, lk 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

Bt-toksiinidega seotud lahendamata küsimused

- L. arvestades, et Bt-toksiinide toksilisust hinnati söödauringute alusel, kus kasutati ainult bakterite toodetud isoleeritud Bt-valke; arvestades, et toksikoloogilisi katseid, mis on tehtud isoleeritud valkudega, ei saa pidada kuigi kaalukaks, sest geneetiliselt muundatud põllukultuurides, näiteks maisis, puuvillas ja sojaubades leiduvad Bt-toksiinid on oma olemuselt isoleeritud Bt-toksiinidest toksilisemad; arvestades, et see on tingitud asjaolust, et taimekoes esinevad proteaasi inhibiitorid võivad Bt-toksiinide lagundamist aeglustades suurendada nende toksilisust; arvestades, et seda nähtust on tõendanud mitmed teadusuuringud, nende hulgas üks 30 aastat tagasi Monsanto jaoks tehtud uuring, mis näitas, et isegi väga väike proteaasi inhibiitori sisaldus suurendas Bt-toksiinide toksilisust kuni 20 korda ⁽¹⁵⁾;
- M. arvestades, et EFSA riskihinnangutes ei ole seda suuremat toksilisust arvesse võetud, kuigi see on asjakohane kõigi Bt-taimede puhul, mis on liitu impordiks või liidus kasvatamiseks heaks kiidetud; arvestades, et seetõttu ei saa välistada ohtu inimestele ja loomadele, kes tarbivad toitu ja sööta, mis sisaldab proteaasi inhibiitori ja Bt-toksiinide vastastikusest toimest tulenevaid Bt-toksiine;
- N. arvestades, et mitmes uuringus on täheldatud, et kokkupuude Bt-toksiinidega on põhjustanud kõrvaltoimeid, mis võivad mõjutada immuunsüsteemi, ja et mõnel Bt-toksiinil võivad olla adjuvandi omadused ⁽¹⁶⁾, mis tähendab, et need võivad suurendada teiste valkude allergeensust, millega nad kokku puutuvad;
- O. arvestades, et teadusuuringus leiti, et Bt-toksiinide toksilisust võib suurendada ka koostoime herbitsiididega pihustamise jääkidega ning et vaja on lisauuringuid n-ö mitmekordse transformatsiooni kombineeritud mõju kohta (geneetiliselt muundatud põllukultuurid, mis on muudetud herbitsiiditaluvaks ja Bt-toksiinide näol insektitsiidide tekitamiseks) ⁽¹⁷⁾; arvestades, et herbitsiidijääkide ja nende metaboliitide ning Bt-toksiinide võimaliku koostoime hindamist ei peeta siiski EFSA GMO-komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu seda riskihindamise raames ei hinnata;

Bt-kultuurid: mõju mittesihthorganismidele

- P. arvestades, et erinevalt insektitsiidide kasutusest, kui kokkupuude toimub pihustamise ajal ja piiratud aja jooksul pärast seda, toob geneetiliselt muundatud Bt-kultuuride kasutamine kaasa sihtorganismide ja muude kui sihtorganismide pideva kokkupuute Bt-toksiinidega;
- Q. arvestades, et eeldust, et Bt-toksiinidel on ainult ühe sihtmärgiga toimeviis, ei saa enam tõeseks pidada ja mõju sihtühma mittekuuluvatele organismidele ei saa välistada ⁽¹⁸⁾; arvestades, et teadete kohaselt on järjest rohkem sihtühma mittekuuluvaid organisme mitmetel viisidel mõjutatud; arvestades, et hiljutises ülevaates on välja toodud 39 eelretsenseeritud väljaannet, milles teatatakse Bt-toksiinide märkimisväärsest kahjulikust mõjust paljudele mõjuulatusest välja jäävatele liikidele ⁽¹⁹⁾;

Liikmesriikide pädevate asutuste ja sidusrühmade kommentaarid

- R. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul EFSA-le palju kriitilisi märkusi ⁽²⁰⁾;

⁽¹⁵⁾ MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L. „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors“ (*Bacillus thuringiensis* insektitsiidse toime suurendamine seriin-proteaasi inhibiitoritega), Journal of Agricultural and Food Chemistry 1990, 38, lk 1145–1152, <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051>.

⁽¹⁶⁾ Ülevaate saamiseks vt Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L. „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals“ (Ülevaade *Bacillus thuringiensis* Cry-toksiinide ohutusest ja bioloogilisest mõjust imetajatel), Journal of Applied Toxicology, mai 2016, 36(5), lk 630–648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

⁽¹⁷⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>.

⁽¹⁸⁾ Vt näiteks Hilbeck, A., Otto, M. „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment“ (*Bacillus thuringiensis* Cry toksiidide spetsiifilisus ja koosmõjud geneetiliselt muundatud organismide riskihinnangus), Frontiers in Environmental Science, 2015, 3:71, <https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071>.

⁽¹⁹⁾ Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bohn, T. „Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design“ (Insektitsiidised Bt-kultuurid. EFSA riskihindamise lähenemine geneetiliselt muundatud Bt-taimedele on ülesehituslikult aspektist ebaõnnestunud), RAGES 2020, lk 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf.

⁽²⁰⁾ liikmesriikide kommentaarid, mis on kättesaadavad EFSA portaalis OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- S. arvestades, et sõltumatu uurimisasutuse üksikasjalikus analüüsis märgitakse muuhulgas, et EFSA seisukoht geneetiliselt muundatud maisile loa andmise taotluse kohta ei vasta transformatsioonide kombineerimisel tekkida võiva sünergilise või antagonistliku toime uurimise nõuetele toksikoloogia vaatenurgast ja seega pole EFSA läbiviidud toksikoloogiline hindamine vastuvõetav ⁽²¹⁾;

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

- T. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju ⁽²²⁾; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine ⁽²³⁾; arvestades, et geneetiliselt muundatud maisi impordi lubamine suurendaks nõudlust selle glüfosinaadi- ja glüfosaadipõhise herbitsiididega töötlemiseks ettenähtud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride puhul eriti muretekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on seal suuremad;
- U. arvestades, et 2020. aastal avaldatud eelretsenseeritud uuringu kohaselt võib Roundup, üks maailma kõige laialdasemalt kasutatavatest glüfosaadipõhistest herbitsiididest tuua kaasa elurikkuse vähenemise, muutes ökosüsteemid saaste ja kliimamuutuste suhtes haavatavamaks ⁽²⁴⁾;
- V. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda ⁽²⁵⁾;
- W. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku toimet inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et sellised õigusaktide asjakohased sätted peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsustamine

- X. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 16. mail 2022 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust;
- Y. arvestades, et komisjon tunnistab, et asjaolu, et komisjon võtab GModele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamusest, on problemaatiline ning tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid on geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel muutunud normiks;
- Z. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toidu- ja söödaks mõeldud GMode turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMode kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMode turule laskmisele vastuseisu juba 27 korral; arvestades, et üheleegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;

⁽²¹⁾ „Testbiotech comment on EFSA assessment of genetically engineered maize DP4114 × MON810 × MIR604 × NK603 and subcombinations, for food and feed uses, under Regulation (EC) No 1829/2003 (EFSA-GMO-NL-2018-150)“ (Testbiotechi kommentaar geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON810 × MIR604 × NK603 ja alakombinatsioonide hindamise kohta toidu- ja söödaks kasutamiseks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (taotlus EFSA-GMO-NL-2018-150), Pioneer.

⁽²²⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>.

⁽²³⁾ <https://indicators.report/targets/3-9/>.

⁽²⁴⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>.

⁽²⁵⁾ Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, artikkel 3: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- AA. arvestades, et kuigi komisjon ise tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;
- AB. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta ⁽²⁶⁾;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisolulisi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu ⁽²⁷⁾ määruses (EÜ) nr 178/2002 sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kindla kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. kutsub komisjoni üles mitte andma luba herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride impordiks, kuna sellega kaasneb lisaherbitsiidide kasutamise suurenemine ning seetõttu suuremad riskid elurikkusele, toiduohutusele ja töötajate tervisele;
 5. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust ⁽²⁸⁾; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;
 6. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet ⁽²⁹⁾;
 7. kutsub EFSAt üles nõudma andmeid geneetiliselt muundatud taimedest saadud toidu ja sööda tarbimise mõju kohta soolestiku mikrobioomile;
 8. palub uuesti, et komisjon ei annaks luba ühelegi mitmekordsete transformatsioonide alakombinatsioonile, kui EFSA ei ole neid taotleja esitatud täielike katseandmete alusel põhjalikult hinnanud;
 9. on täpsemalt seisukohal, et selliste geneetiliselt muundatud taimesortide heakskiitmine, mille kohta ei ole esitatud katseandmeid, mida ei ole veel katsetatud või mida ei ole võib-olla isegi veel loodud, on vastuolus määruses (EÜ) nr 178/2002 sätestatud üldiste toidualaste õigusnormide põhimõtetega;
 10. toonitab, et muudatusettepanekutes ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011 ⁽³⁰⁾, ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui liikmesriikide kvalifitseeritud enamus ei ole selle poolt; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;

⁽²⁶⁾ Määruse (EL) nr 182/2011 (artikli 6 lõike 3) kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust.

⁽²⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽²⁸⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

⁽³⁰⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 257.

Neljapäev, 23. juuni 2022

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0258

Geneetiliselt muundatud mais NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioon T25 × DAS-40278-9

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsuse (EL) 2022/797 kohta, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (D080148/03 – 2022/2713(RSP))

(2023/C 32/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 19. mai 2022. aasta rakendusotsust (EL) 2022/797, millega lubatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 ja selle alamkombinatsiooni T25 × DAS-40278-9 sisaldavad, sellest koosnevad või sellest valmistatud tooted (D080148/03 ⁽¹⁾),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽²⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises taime-, looma-, toidu- ja söödakomitees 1. aprillil 2022 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud, ning võttes arvesse, et 26. aprillil 2022 apellatsioonikomitees toimunud hääletuse tulemusel ei esitatud samuti arvamust,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes, artikleid 11 ja 13 ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 29. oktoobril 2021. aastal vastu võetud ja 13. detsembril 2021. aastal avaldatud arvamust ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) ⁽⁵⁾ kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid,

⁽¹⁾ ELT L 141, 20.5.2022, lk 116.

⁽²⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6942>

⁽⁵⁾ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMod'e lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 11).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 15).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 202, 28.5.2021, lk 20).
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 2).

Neljapäev, 23. juuni 2022

-
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 7).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioon MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 12).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 208, 1.6.2021, lk 18).
 - Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 323, 11.8.2021, lk 7).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 2).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 8).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 415, 13.10.2021, lk 15).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 36).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 43).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 49).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88Ø17-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 56).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89Ø34-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 445, 29.10.2021, lk 63).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 474, 24.11.2021, lk 74).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 45).

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,
- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et 12. detsembril 2019 esitas Pioneer Overseas Corporation vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 5 ja 17 taotluse geneetiliselt muundatud maisi NK603 × T25 × DAS-40278-9 × NK603 (edaspidi „geneetiliselt muundatud mais“) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks; arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid ei kasutata viljelemiseks;
- B. arvestades, et 29. oktoobril 2021 võttis EFSA geneetiliselt muundatud maisile loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 13. detsembril 2021;
- C. arvestades, et kolmekordse transformatsiooniga geneetiliselt muundatud mais toodeti traditsioonilise ristamise teel, kombineerides kolme geneetiliselt muundatud maisi üksiktransformatsiooni: NK603, mis annab taluvuse glüfosaati sisaldavate herbitsiidide suhtes; T25, mis annab taluvuse glufosinaatammooniumi sisaldavate herbitsiidide suhtes; ja DAS-40278-9, mis katalüüsib arüloksüfenoksüpropionaatide (AOPP), üldise herbitsiidide klassi lagundamist ja annab taluvuse herbitsiidide suhtes, milles sisaldub 2,4-D⁽⁶⁾;
- D. arvestades, et alamkombinatsiooni NK603 × T25 ja alamkombinatsiooni NK603 × DAS-40278-9 on EFSA varem hinnanud; arvestades, et alamkombinatsiooni DAS-40278-9 × T25 taotleja ei esitanud andmeid, mida EFSA polnud varem hinnanud; arvestades, et vaatamata sellele järeltas EFSA, et see alamkombinatsioon ei tekita ohutusprobleeme;

Puuduv hinnang lisaherbitsiidi kohta

- E. arvestades, et komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 503/2013⁽⁷⁾ nõutakse selle hindamist, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud näitajate tulemust; arvestades, et rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiiditolerantsete taimede puhul;

-
- Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 52).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT C 99, 1.3.2022, lk 59).
 - Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (ELT C 99, 1.3.2022, lk 66).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0024).
 - Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0025).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0062).
 - Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0063).
 - Euroopa Parlamendi 6. aprilli 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87769 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0115).

⁽⁶⁾ EFSA aramus, lk 3.

⁽⁷⁾ Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 157, 8.6.2013, lk 1).

Neljapäev, 23. juuni 2022

- F. arvestades, et mitu uuringut näitab, et geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsete kultuuride kasvatamise tagajärjel hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu⁽⁸⁾; arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud mais puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate herbitsiidide glüfosaadi, glüfosinaadi, AOPP ja 2,4-D annustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke ja nende lagunemisprodukte (metaboliite) suuremates kogustes;
- G. arvestades, et glüfosinaat on klassifitseeritud kategooria 1B reproduktiivtoksiliseks aineks ning seetõttu kehtivad selle suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1107/2009 sätestatud piirkriteeriumid⁽⁹⁾; arvestades, et glüfosinaat oli liidus kasutamiseks heaks kiidetud ajavahemikuks, mis lõppes 31. juulil 2018⁽¹⁰⁾;
- H. arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus, mis on Maailma Terviseorganisatsiooni vähiuuringutele spetsialiseerunud keskus, klassifitseeris seevastu 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu muud hiljutist eelretsenseeritud uuringut kinnitavad glüfosaadi kantserogeenset toimet⁽¹¹⁾;
- I. arvestades, et ühe geneetiliselt muundatud taimede aretamisega tegeleva eksperdi eelretsenseeritud teadusartiklis seatakse küsimärgi alla 2,4-D suhtes tolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride ohutus, kuna selle aine lagunemisel tekivad tsütotoksilised lagunemisproduktid⁽¹²⁾;
- J. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimede herbitsiidijääkide ja neis leitud metaboliitide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu ei ole seda GMOde loamenetluse osana ette võetud; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim lisaherbitsiide lagundab, ja metaboliitide koostist ning seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise⁽¹³⁾;

Liikmesriigi pädeva asutuse märkused

- K. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul EFSA-le palju kriitilisi märkusi⁽¹⁴⁾; arvestades, et nende kriitiliste märkuste hulka kuulub see, et interaktsiooni herbitsiidide, nende jääkide ja metaboliitide vahel, mida geneetiliselt muundatud maisis kasutatakse, ei saa välistada ning seda keemilist kokteili pole kunagi varem testitud toksikoloogilisest vaatenurgast ja see võib mõjutada inimeste ja loomade tervist ning keskkonda, ja arvestades, et geneetiliselt muundatud maisis on vektorist tuletatud geen beetalaktamaas („bla“), antibiootilise resistentsuse geen, mis inaktiveerib hädavajalikke penitsilliine;
- L. arvestades, et liikmesriigi pädeva asutuse kohaselt⁽¹⁵⁾, kuigi taotleja väidab, et taotluse teaduslik teave on konfidentsiaalne, on see vastuolus Aarhusi konventsiooniga, mis paneb paika avalikkuse õiguse pääseda juurde keskkonnateabele;

⁽⁸⁾ Vt näiteks Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantset kultuurid, umbrohi ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), *Environmental Management*, January 2016; 57(1), lk 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ja Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud põllukultuuride mõju pestitsiidide kasutamisele USAs – esimesed kuusteist aastat), *Environmental Sciences Europe*; 28. september 2012, köide 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

⁽¹⁰⁾ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=search.as>

⁽¹¹⁾ Vt näiteks <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> ja <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁽¹²⁾ Lurquin, P.F., „Production of a toxic metabolite in 2,4-D-resistant GM crop plants“ (Toksilise metaboliidi tootmine 2,4-D suhtes resistentsetes geneetiliselt muundatud taimedes), 3 *Biotech* 6, 82 (2016), <https://doi.org/10.1007/s13205-016-0387-9>

⁽¹³⁾ Glüfosaadi puhul on see on tõepoolest nii, nagu on kirjjas EFSA glüfosaadijääkide kehtivate piirnormide läbivaatamises vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, *EFSA Journal* 2018; 16(5):5263, lk 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>

⁽¹⁴⁾ Liikmesriikide kommentaarid, juurdepääsetavad EFSA portaalis OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

⁽¹⁵⁾ Samas, lk 75.

Neljapäev, 23. juuni 2022

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

- M. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju ⁽¹⁶⁾; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine ⁽¹⁷⁾; arvestades, et geneetiliselt muundatud maisi impordi lubamine suurendaks nõudlust selle herbitsiidide glüfosinaadi, glüfosaadi, AOPP ja 2,4-D-ga töötlemiseks ettenähtud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride puhul eriti murettekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on seal suuremad;
- N. arvestades, et 2020. aastal avaldatud eelretsenseeritud uuringu kohaselt võib Roundup, üks maailma kõige laialdasemalt kasutatavatest glüfosaadipõhistest herbitsiididest tuua kaasa elurikkuse vähenemise, muutes ökosüsteemid saaste ja kliimamuutuste suhtes haavatavamaks ⁽¹⁸⁾;
- O. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda ⁽¹⁹⁾;
- P. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et sellised õigusaktide asjakohaseid sätteid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsustamine

- Q. arvestades, et alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamust ei esitanud, mis tähendab, et enamik liikmesriike volitust ei toetanud; arvestades, et määruse (EL) nr 182/2011 artiklis 6 osutatud apellatsioonikomitee 26. aprilli 2022 hääletuse järel taas arvamust ei esitatud; arvestades, et vastu hääletas 14 liikmesriiki (kes esindavad 35,72 % ELi rahvastikust) ja erapooletuks jäi 3 liikmesriiki (kes esindavad 34,53 % rahvastikust), poolt hääletas ainult 10 liikmesriiki (kes esindavad 29,75 % rahvastikust);
- R. arvestades, et komisjon tunnistab, et asjaolu, et komisjon võtab GModele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamuseta, on problemaatiline ning tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid on geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel muutunud normiks;
- S. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMode turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMode kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMode turule laskmisele vastuseisu juba 27 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saadud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;
- T. arvestades, et kuigi komisjon ise tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GModele lubade andmist;

⁽¹⁶⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁷⁾ <https://indicators.report/targets/3-9/>

⁽¹⁸⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

⁽¹⁹⁾ Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, artikkel 3: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>

Neljapäev, 23. juuni 2022

U. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta ⁽²⁰⁾;

1. on seisukohal, et rakendusotsus (EL) 2022/797 ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisolulisi;
2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsus (EL) 2022/797 ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ⁽²¹⁾ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu ning keskkonna ja tarbijate huvide kaitse kõrge taseme tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;
3. palub komisjonil oma rakendusotsuse (EL) 2022/797 kehtetuks tunnistada;
4. kutsub komisjoni üles mitte andma luba herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride impordiks, kuna sellega kaasneb lisaherbitsiidide kasutamise suurenemine ning seetõttu suuremad riskid elurikkusele, toiduohutusele ja töötajate tervisele;
5. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust ⁽²²⁾; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;
6. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet ⁽²³⁾;
7. toonitab, et muudatusettepanekutes ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011 ⁽²⁴⁾, ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui liikmesriikide kvalifitseeritud enamus ei ole selle poolt; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;
8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽²⁰⁾ Määruse (EL) nr 182/2011 (artikli 6 lõike 3) kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust.

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

⁽²²⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa roheline kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

⁽²⁴⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 257.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0262

Ebaseaduslik raie ELis

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ebaseadusliku raie kohta ELis (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 227,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 4, 191, 230 ja 258,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused ⁽¹⁾ (edaspidi „ELi puidumäärus“),
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes ⁽⁴⁾ (edaspidi „Århusi määrus“),
- võttes arvesse rikkumismenetlust INFR(2020)2033, mis kuulub komisjoni 12. veebruari 2020. aasta rikkumismenetluste paketti,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2021. aasta teatist „Uus ELi metsastrateegia aastani 2030“ (COM(2021)0572),
- võttes arvesse komisjoni 17. novembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (COM(2021)0706) ning mille eesmärk on piirata ELi põhjustatavat raadamist ja metsade degradeerumist,
- võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ja direktiivi 2008/99/EÜ asendamise kohta (COM(2021)0851) ning sellele lisatud teatist (COM(2021)0814),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. oktoobri 2021. aasta määrust (EL) 2021/1767, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust ebaseadusliku raie kohta ELis (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

⁽¹⁾ ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.

⁽²⁾ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

⁽³⁾ EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30.

⁽⁴⁾ ELT L 264, 25.9.2006, lk 13.

⁽⁵⁾ ELT L 356, 8.10.2021, lk 1.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
- võttes arvesse petitsioonikomisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et petitsioonikomisjonile on esitatud petitsioonid nr 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021, milles väljendatakse muret selle pärast, et ebaseaduslikku raiet on järjest rohkem ja teatavates liikmesriikides rakendatakse ELi keskkonnaõigusega vastuolus olevaid spetsiifilisi tavasid ning see puudutab muu hulgas Euroopa viimaseid allesjäänud põlis- ja muid vanu metsi, ning nõutakse ennetusmeetmeid, millega keskkonnakahju ohtu ja ulatust ning ohtu inimeste elule ja heaolule vähendada;
- B. arvestades, et ebaseaduslik raie on väga murettekitav, sest sellega tekitatakse keskkonnakahju ning põhjustatakse elurikkuse vähenemist, ökosüsteemide seisundi halvenemist, kõrbestumist ja mullaerosiooni, mille tagajärjel juhtuvad loodusõnnetused, näiteks maalihked, ning selle tõttu on palju Natura 2000 alasid ning põlis- ja muid vanu metsi hävinud või kahjustunud; arvestades, et ebaseadusliku raie tagajärjel võivad kaitsealused liigid välja surra ning eri taime- ja loomaliikide elupaigad kaduda, sest ebaseadusliku tegevusega tegelejad üldjuhul eiravad seadusi, millega väärtuslikke metsaressursse kaitstakse;
- C. arvestades, et Europoli hinnangul on keskkonnakuriteod sama kasumlikud kui uimastikaubandus, kuid nende avastamise ja nende eest karistada saamise oht on palju väiksem ⁽⁶⁾;
- D. arvestades, et ebaseaduslik raie on metsade degradeerumise, raadamise ja kliimamuutuste peamine tegur, mis aitab kaasa õhukvaliteedi halvenemisele; arvestades, et ebaseaduslikult raiutud puit moodustab rahvusvahelisest puidutoodangust 15–30 % ning sellel on ka muud keskkonnavalasid, sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed; arvestades, et suur osa ebaseaduslikust raiest jääb endiselt avastamata ja see takistab pingutusi, mida EL teeb Euroopa rohelise kokkuleppe, Euroopa kliimaseaduse ja elurikkuse strateegia eesmärkide saavutamiseks; arvestades, et ebaseaduslikku raiet tehakse väga sageli sellistes ELi metsades, mille puit on kõrgeima kvaliteediga ja mis on kõige paremini säilinud;
- E. arvestades, et ebaseaduslikult raiutud puidust tooteid müüakse ELis sertifitseeritud puiduna ⁽⁷⁾; arvestades, et peamiste kehtivate sertifitseerimissüsteemide puhul ei ole kohaldatavate õigusaktide nõudeid võimalik täielikult täita; arvestades, et metsandussektori sertifitseerimis- ja kontrollisüsteemide kohta koostatud komisjoni 2021. aasta juuli aruandes hinnatud peamiste süsteemide seaduslikkuse määratluses on puudusi ja nende õiguslikud nõuded on piiratud kohaldamisalaga või mitmeti mõistetavad; arvestades, et kuigi tänu nendele süsteemidele on võimalik nõudeid kogu tarneahelas korrapäraselt edastada, ei ole nende abil enamasti võimalik igal üksikul juhul reaalselt või muul viisil kontrollida, millises mahus ja kvaliteedis ning milliste liikidega üksuste vahel tehinguid on tehtud, ning seetõttu ohustavad neid süsteemide manipuleerimine ja pettused; arvestades, et kõigis peamistes sertifitseerimissüsteemides esineb korruptsiooniprobleemide tuvastamisel ja tõhusal käsitlemisel probleeme ning korruptsioonijuhtumite tuvastamise süsteemid on suhteliselt piiratud ja pettuseohu vältimisel on neist vähe kasu ⁽⁸⁾;
- F. arvestades, et mets on oluline süsiniku siduja ja aitab võidelda kliimamuutuste vastu;
- G. arvestades, et ebaseaduslikul raiel on väga suur negatiivne sotsiaal-majanduslik mõju, sest kohalikud ja vastutustundlikud kogukonnad jäävad ebaseaduslikult raiutud puidu ebaseadusliku turustamise tõttu majanduslikest elatusvahenditest ilma, mis omakorda soodustab kuritegevust ning avaldab kestlikule kohalikule arengule ja seaduslikele ettevõtetele kahjulikku mõju; arvestades, et ebaseaduslik raie on sageli seotud maksudest kõrvalehoidumisega, mille abil on ebaseadusliku raie tegijatel võimalik metsatoodete turuväärtust vähendada, mis tekitab turumoonutusi ja kõlbatut konkurentsi; arvestades, et ebaseadusliku raiega põhjustatakse valitsustele saamatajäävate tolli- ja muude maksude tõttu maksukahju ning suurendatakse metsa majandamise ja tehingukulusid; arvestades, et puitu raiutakse sageli ühes liikmesriigis, kuid sellega kaubeldakse teises liikmesriigis; arvestades, et suurem osa ebaseaduslikust puidust müüakse ja seda kasutatakse seaduslikult raiutud puiduna;

⁽⁶⁾ <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime>

⁽⁷⁾ ELi puidumäärust rakendavatele pädevatele asutustele mõeldud 2020. aasta juuni–septembri märgukirjas on märgitud: „Kuigi metsaohulekogu väljastas VGSMi poolt IKEA-le tarnitud puidu kohta sertifikaadi, märgitakse aruandes, et üle poole Velököi Bõtskivis 2018. aasta aprillist juunini raiutud puidust metsaohulekogu standarditele ei vastanud ja puit raiuti tegelikult ebaseaduslikult.“

⁽⁸⁾ Euroopa Komisjoni aruanne „Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products“ (Metsandussektori ja puidupõhiste toodete sertifitseerimis- ja kontrollisüsteemide uuring).

Neljapäev, 23. juuni 2022

- H. arvestades, et ELis toimuva raie kohta puuduvad järjepidevad, ühtlustatud ja võrreldavad andmed ning ebaseaduslikku raie ei ole ühtselt määratletud;
- I. arvestades, et on olnud juhtumeid, kus ebaseadusliku raie tegijad on käitunud metsandusametnike, metsavahtide, õiguskaitseasutuste töötajate, keskkonnaaktivistide ja uurivate ajakirjanikega vägivaldselt, mis on vähemalt kuuel teadaoleval juhul kaasa toonud inimohvrid, ning paljudel juhtudel on metsakaitse eest vastutavaid isikuid koheldud vägivaldselt ja ahistatud;
- J. arvestades, et probleeme tekitab asjaolu, et puudub rahvusvaheliselt tunnustatud määratlus selle kohta, milliseid tegevusi hõlmab mõiste „ebaseaduslik raie“; arvestades, et sellise täpsuse puudumine on tõsine õiguslik lünk;
- K. arvestades, et ebaseadusliku raie peamised põhjused on korruptsioon ja pettused, mille tagajärjel on õigusaktide täitmise tagamine puudulik ja süütegude toimepanijad jäävad karistusest; arvestades, et see süvendab ka kuritegevust, nagu konfliktide ja rahapesu rahastamine; arvestades, et ebaseadusliku raie ja raadamise peatamiseks ning ebaseaduslikult raiutud puidu ja puittoodetega kauplemise piiramiseks on vaja ELi meetmeid;
- L. arvestades, et Eurojusti andmetel on keskkonnakuritegudest saanud rahvusvahelisel tasandil neljas kõige levinum kuritegevusliik;
- M. arvestades, et ELi puidumääruses on sätestatud puidu ja puittoodete turule laskmise reeglid ning see peaks aitama ebaseaduslikku metsaraie vältida; arvestades, et komisjon kavatses ELi puidumääruse kehtetuks tunnistada ning esitada selleks ettepaneku võtta vastu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist; arvestades, et Euroopa Liit peaks hea metsahalduse puudumise korral aitama liikmesriikidel võidelda metsadega seotud kuritegevuse, sealhulgas organiseeritud kuritegevuse vastu ning edendama keskkonnakaitset, sealhulgas metsa kaitset ja kestlikku majandamist vastavalt 19. novembri 2008. aasta direktiivile 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu ⁽⁹⁾ ning kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe, elurikkuse strateegia, nullsaaste tegevuskava ja ringmajanduse tegevuskava eesmärkidega;
- N. arvestades, et ebaseadusliku tegevuse tagajärjel hakatakse rakendama jätkusuutmatuid tavasid, metsa väärtus ning paljud metsa abil saavad keskkonnavalused, majanduslikud ja sotsiaalsed hüved vähenevad, mis toob kaasa otsese raadamise ning metsade degradeerumise;
- O. arvestades, et ebaseaduslik raie on seotud inimõiguste rikkumise ja vägivallaga ning pettuste ja korruptsiooniga seotud kuritegudega, nagu rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumine;
- P. arvestades, et liikmesriikide vastu on algatatud mitu rikkumismenetlust, sest väidetavalt ei suuda nad selles valdkonnas ELi õigusakte rakendada;
- Q. arvestades, et metsaomanikel on praegu õigus saada Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) ja muudest, liikmesriikide hallatavatest fondidest hüvitist metsakeskkonna- ja kliimateenuste eest, toetust metsa säilitamiseks, taastamiseks ja kaitseks ning hüvitist Natura 2000 metsaalade ning metsa ökosüsteemide hooldamise ning nende vastupanuvõimet ja keskkonnaväärtust parandava tegevuse eest;
- R. arvestades, et liikmesriikide metsamajandamiskavad peaksid vastama meetmetele, mis on vajalikud metsa elurikkuse kaitsmiseks ja taastamiseks, ning need peaksid olema üldsusele kättesaadavad; märgib, et mitte kõikides Natura 2000 alade majandamise kavades ei ole põlis- ega muude vanade metsade selget väärtust tunnustatud ning rangelt kaitstud metsakaitsemeetmetega ei ole raie täielikult välistatud, mis võib põlis- ja muude vanade metsade pikaajalise kaitsega vastuolus olla;
1. nõuab tungivalt, et liikmesriigid täielikult rakendaksid ja täidaksid kehtivates ELi keskkonnavalustes õigusaktides sätestatud kohustusi; kutsub komisjoni üles tegutsema kiiremini, tulemuslikumalt ja läbipaistvamalt ning tegema selleks muu hulgas juhtumite korrapäraselt järelseiret ning jätkama rikkumismenetlustega tegelemist, et kõik mittevastavuse juhtumid kõrvaldada; kutsub komisjoni üles eraldama praeguste viivituste lõpetamiseks piisavalt palju ressursse; on veendunud, et ELi poliitika edukaks elluviimiseks ja jõustamiseks on tingimata vaja piisavalt palju kvalifitseeritud töötajaid ja ressursse;

⁽⁹⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 28.

Neljapäev, 23. juuni 2022

2. märgib, et ebaseaduslik raie on ELis endiselt probleem; väljendab muret ebaseadusliku raie negatiivse mõju pärast Euroopa metsadele, looduslikele elupaikadele, siseturule ja ELi kliimameetetele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles põhjalikult hindama selliste nähtuste sotsiaal-majanduslikke põhjuseid ning täielikult rakendama asjakohaseid ELi ja riigisiseseid õigusakte, et töötada tõhusalt välja spetsiifilised ja kohesed meetmed ebaseadusliku raie vastu võitlemiseks, et vältida selle muutumist levinud suundumuseks, võttes arvesse loodust käsitlevatest direktiividest tulenevaid kohustusi ja liikmesriikide poolt heaks kiidetud ELi elurikkuse strateegia eesmärke; väljendab muret asjaolu pärast, et tõusvad materjali- ja energiahinnad ning biomassi heitkogustele nullmäära kehtestamine heitkogustega kauplemise süsteemi raames võivad suurendada metsadele avaldatavat survet tasemeni, mis ei ole enam kestlik, sealhulgas ebaseadusliku raie tõttu, sest sellise tegevuse risk on võrreldes suurte kasumimarginaalidega väike, võttes samal ajal arvesse ka sotsiaalseid ja majanduslikke tingimusi, milles elavad ELi äärealade ja maapiirkondade inimesed;

3. väljendab muret selle pärast, et ELis sagenev ebaseaduslik raie õhustab Euroopa roheline kokkuleppe, ELi elurikkuse strateegia ja ELi metsastrateegia eesmärkide saavutamist, kuivõrd selliselt ei suudeta kaitsta ainulaadset ökoloogilist mitmekesisust ning viimaseid allesjäänud põlismetsasid ja muid vanu metsasid, taastada ja kaitsta looduslike elupaiku ja eluslooduse liike, ning see õhustab ka tõhusalt ja rangelt kaitstud aladele seatud sihte;

4. rõhutab, et raadamine põhjustab 20 % ülemaailmsest CO₂ heitest; on mures ebaseadusliku raie negatiivse mõju pärast kõrbestumisele, mullaerosioonile ja sellistele nähtustele nagu üleujutused; toonitab, et raadamine on seotud ka paljude ebaseadusliku raie tõttu oma elupaiga kaotanud liikide väljasuremisega;

5. kutsub liikmesriikide prokuröre ja pädevaid asutusi üles kasutama seaduses sätestatud võimalusi täielikult ära, et uurida kõiki ebaseadusliku raie juhtumeid ning ebaseadusliku puidu transporti, ladustamist, turustamist ja müüki;

6. rõhutab, et metsa säästva majandamise, kaitse ja säilitamise saavutamine, mis põhineb mõõdetavatel näitajatel ja piirmääradel, on Euroopa metsanduse tuleviku seisukohast olulisimaid küsimusi; toetab looduslähedust arvestava sertifitseerimissüsteemi kasutuselevõttu, et säilitada kogu elurikkus, tagada pikaajaline tootlikkus ja vastupanuvõime ning lahendada keskkonnavalitsuse, majanduslikke ja ühiskondlikke probleeme;

7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et teha põhjalik kontroll Euroopa äriühingute poolt kasutatava puidu jälgimiseks, tagamaks ELi puidumääruse täielik järgimine;

8. rõhutab tungivalt, et komisjon peaks tagama, et riiklike strateegiakavade raames nähakse ette piisavad sihtotstarbelised rahalised vahendid ebaseaduslikust raieist enim mõjutatud piirkondade elurikkuse taastamiseks; tuletab meelde, et vastavalt Euroopa Parlamendi 9. juuni 2021. aasta resolutsioonile, mis käsitleb ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, peaksid liikmesriigid hakkama mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest vähemalt 10 % eraldama elurikkusele; märgib kahetsusega, et elurikkuse rahastamise eesmärk on mõnes liikmesriigis kaugelt alla kokkulepitud 10 %;

9. peab kahetsusväärseks asjaolu, et metsa säästvaks majandamiseks ei ole veel kindlaks määratud piirmäärasid ega vahemikke, mis oleksid metsade soovitava seisundi võrdlusaluseks, samuti pole piisavalt kindlaks määratud ökosüsteemi seisundi, elurikkuse ja kliimamuutustega seotud kriteeriumid; nõuab seetõttu metsa säästva majandamise elluviimiseks vajalike uute näitajate ja piirmäärade kindlaks määramist;

10. kutsub kõiki liikmesriike üles tagama, et puidu jälgimissüsteemid toimiksid täielikult ning metsanduses rakendatavad karistused oleksid proportsionaalsed ja hoiatavad, et tõhusalt pärssida ebaseaduslikku raiet; väljendab suurt muret selle pärast, et karistused ei ole puittoodete väärtusega praegu proportsionaalsed ning ettevõtjatele määratakse mõnikord üksnes hoiatavaid karistusi või väga leebeid halduskaristusi; kutsub liikmesriike üles andma vahendeid metsandusvaldkonna riigi tasandi pädevate asutuste tegevuste täiustamiseks ning vajaduse korral suurendama õiguskaitseametnike arvu, et võtta ebaseadusliku raie suhtes tõhusalt õiguslikke meetmeid ja algatada kriminaalkohtumenetlusi, mis põhineksid tõenditel, mille on politsei ise kogunud või mille on neile edastanud kolmandad isikud; nõuab, et keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu direktiivi läbivaatamisel nähtaks ette kriminaalmenetlused, muu hulgas erasikute vastu;

11. kutsub kõiki liikmesriike üles jagama õiguskaitseasutuste vahel parimaid tavaid, et hoogustada võitlust kõigi asjakohaste ebaseaduslike käitumismustrite vastu;

Neljapäev, 23. juuni 2022

12. kutsub liikmesriike üles tagama, et üldsusele võimaldataks kooskõlas Århusi määrusega keskkonnateabe kättesaadavus ning metsamajandamiskavade seotud otsuste tegemisel ja neis asjus õigusemõistmises osalemine;

13. rõhutab, et metsamajandamiskavade keskkonnamõju tuleb õigesti hinnata ja liikmesriigid peavad riigisiseste õigusaktidega vastuolus olevad metsamajandamiskavad läbi vaatama;

14. taunib metsandusametnike, metsavahtide, õiguskaitseametnike, keskkonnaaktivistide ja uurivate ajakirjanike vastu suunatud rünnakuid (sealhulgas surmavaid rünnakuid) ning tuletab meelde, et neid rünnakuid panevad sageli toime üksikisikud või hästi korraldatud ja hästi varustatud jõugud, kes tegelevad ebaseadusliku raiega ning kasutavad üha rohkem vägivalda ja hirmutamist;

15. kutsub riiklikke ja ELi ametiasutusi üles võtma hoiatavaid ja kindlaid meetmeid, et tagada täielik kooskõla riigisisese ja ELi keskkonnaõigusega; märgib, et puidumääruse tõhusust vähendavad praktikas menetluslikud puudused ja puuduvad kontrollid; nõuab tungivalt, et Euroopa kaasseadusandjad kasutaksid võimalust, mida pakuvad läbirääkimised ettepaneku üle võtta vastu määrus raadamisvabade toodete kohta (COM(2021)0706), et õppida ELi puidumääruse rakendamisel ja täitmise tagamisel saadud õppetundidest ning parandada liikmesriikide pädevate asutuste seisundit, nende kontrollide kvantiteeti ja kvaliteeti käsitlevaid sätteid, nende suhteid ja koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutuste ja teiste riiklike asutuste ning komisjoniga; kutsub liikmesriike üles rakendama rangelt kehtivate asjakohaste õigusaktide sätteid, keelates ebaseadusliku puidu kasutamise ja ELi turule laskmise; nõuab, et ebaseaduslikku raiet käsitletaks kuriteona, selle eest määrataks asjakohaseid kriminaalkaristusi ning ebaseaduslik raie lisataks kriminaalõiguse kaudu keskkonna kaitsmist käsitleva läbivaadatud direktiivi kohaldamisalasse, ja nõuab, et Euroopa koostööd ebaseadusliku raie vastasel võitlusel tugevdataks; nõuab ebaseadusliku metsaraie kui keskkonnakuriteo ühtset määratlemist kõigis liikmesriikides, tagamaks, et kogu ELis kohaldatakse samade ebaseadusliku raiega seonduvate rikkumiste eest ühtlustatud menetlusi ja karistusi;

16. rõhutab ennetusmeetmete tähtsust, et vähendada ebaseaduslikust raiest tingitud keskkonna- ja majanduslikku kahju ning ohtu inimestele; tunnistab, et viimasel ajal on tehtud liikmesriikide tasandil mõningaid edusamme ja teatatud on puidu jälgimistegevuse paranemisest ning ebaseadusliku raie vastu võitlemisele suunatud riigisisestes õigusaktides ette nähtud karistuste läbivaatamisest ja tugevdamisest; rõhutab vajadust halvenenud keskkonnavalade asjakohaste taastamiskavade järele asjaomastes liikmesriikides; tuletab meelde, et ebaseadusliku raie vastu võivad aidata võidelda kooskõlastatud Euroopa lähenemisviis ja ennetusmeetmed; kutsub liikmesriike üles parandama oma metsaseiresüsteemide kvaliteeti ja terviklikkust, et teha kindlaid järeldusi metsamajandamiskavade tõhususe kohta Natura 2000 võrgustikus; märgib, et seire peaks hõlmama rohkemate andmete kogumist võrgustikku kuuluvate ja sellest väljapoole jäävate alade kohta ning kaitsekorralduse kvaliteedi kohta, et tagada Natura 2000 seotud meetmete tõhususe rahuldav hindamine;

17. kutsub komisjoni üles vaatama läbi ELi puidumäärust, et laiendada selle kohaldamist kõigile Euroopa turul müüdavatele puidule ja puittoodetele, et tagada võrdsed tingimused ja vältida kõlvatut konkurentsi;

18. rõhutab, et ebaseadusliku raie vastase võitluse vastu on suur avalik huvi, mida väljendati ka petitsioonikomisjonile esitatud petitsioonides nr 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021, milles mõistetakse hukka ebaseadusliku raie suurenemine, mis on sageli tingitud ELi õigusaktide täitmise tagamise puudulikkusest kaitsealadel või satelliitseiresüsteemide peatamisest, aga ka metsatöötajate, aktivistide ja ajakirjanike vastu suunatud agressioonijuhtumite sagenemisest;

19. kutsub liikmesriike üles võtma asjakohaseid õiguskaitsemeetmeid, et võidelda ebaseadusliku raie vastu ning kaitsta keskkonnakaitsjaid, ajakirjanikke ja rikkumisest teatajaid; kutsub liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et vältida ebaseadusliku raiega seotud asjade läbivaatamata jätmist õigusasutuste poolt; tunnustab kodanikuühiskonna, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide ja keskkonnakaitsjate aktiivset rolli ja osalust, et propageerida kliimameetmete võtmist ja elurikkuse kaitset, ning nõuab, et EL toetaks selliseid tegevusi; rõhutab vajadust tagada kodanikuühiskonna osalemine Pariisi kliimakokkuleppe artiklis 13 sätestatud läbipaistvuse raamistikus;

20. kutsub komisjoni üles juhtima võitlust ebaseadusliku raie vastu kogu maailmas ning edendama niisuguse ühtse, selge ja rahvusvaheliselt tunnustatud määratluse kasutuselevõttu, millega määratakse kindlaks mõiste „ebaseaduslik raie“ alla kuuluvad tegevused, et kõrvaldada praegused normide rikkumist võimaldavad õiguslikud lüngad; väljendab heameelt asjaolu üle, et esimese sammuna on tehtud ettepanek võtta vastu määrus raadamisvabade toodete kohta;

Neljapäev, 23. juuni 2022

21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles sagedasti hindama olemasolevaid andmeid, mis põhinevad nii maapealsel seirel kui ka kaugseiretehnoloogial, näiteks kõigi Natura 2000 metsaalade satelliidifotod, võtma asjakohaseid meetmeid, sealhulgas algatama rikkumismenetlusi, kui on tõendeid nende alade kahjustamisest või hävitamisest, ning need hindamised ja meetmed avalikustama; rõhutab, et satelliitfotode kasutamine on tõhusam, kui seda kombineeritakse kohapealt saadud andmetega, mistõttu ei tohiks kohapealt saadud andmeid tähelepanuta jätta; kutsub liikmesriike üles korvama kaitsealustele metsaelupaikadele ja kaitsealuste metsaliikide elupaikadele tekitatud kahju Natura 2000 aladel, mida on mõjutanud raadamine ja ebaseaduslik raie;

22. rõhutab, et komisjon peab tagama ELi õiguse täitmise; mõistab, et komisjonil lasub rikkumise toimepanemise tõendamiskoormis ning rikkumisuhtumite puhul ei tohi ta tugineda eeldustele; toonitab siiski, et kuigi komisjon on kinnitanud, et liidu õiguse nõuetekohane kohaldamine on endiselt prioriteet, näitab mõne rikkumismenetluse kestus midagi muud, seda isegi juhtumite puhul, kus komisjonil on piisavalt tõendeid; peab vastutustundetuks asjaolu, et ajal, mil keskkonnanalaseid õigusakte rikutakse teiste õigusaktidega võrreldes kõige rohkem ja Euroopa roheline kokkulepe on toonud kaasa uusi algatusi, on komisjoni keskkonna peadirektoraadis olnud pidevalt liiga vähe töötajaid; peab kahetsusväärseks seda, et komisjoni tegevusetuse ja ELi personalikärbete tõttu lähevad kaduma asendamatud varad; teeb ettepaneku, et komisjon ja liikmesriigid määratleksid selgelt oma prioriteedid;

23. kutsub komisjoni üles kasutama süstemaatilisel ära kõiki kättesaadavaid tehnoloogilisi uuendusi, näiteks kaugseiret, et tagada ELi puidumääruse täielik järgimine ja seega olla võimeline põhjalikult uurima Euroopa metsade seisundit;

24. nõuab tungivalt, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid võtaksid vajalikke meetmeid, et luua ja arendada politseikoostööd, millesse on kaasatud kõigi liikmesriikide pädevad asutused, et ennetada, avastada ja uurida metsanduses toimepandavaid kuritegusid ja sellisest tegevusest saadud puidu kaubandust; rõhutab, et komisjon, nõukogu ja liikmesriigid peaksid süstemaatiliselt hindama politseikoostöö tõhusust ja seda korrapäraselt parandama;

25. kutsub komisjoni ja nõukogu üles hoolikalt hindama võimalikku negatiivset mõju, mida metsa biomassi kui energiakandja edendamine võib avaldada ELi metsadele, eelkõige paketi „Eesmärk 55“ üle peetavate läbiraakimiste ja taastuvenergia direktiivi⁽¹⁰⁾ (RED III) läbivaatamise raames;

26. palub komisjonil edendada liikmesriikide vahel parimate tavade jagamist ebaseadusliku raie nähtuse ja selle tagajärgede vastu võitlemisel, muu hulgas keskkonnahoidlike riigihangete ja ebaseadusliku raie teel saadud puiduga kauplevate äriühingute nimede osas tarbijatele läbipaistvuse tagamise kontekstis;

27. kutsub komisjoni üles jälgima tähelepanelikult ELi puidumääruse, elupaikade direktiivi, keskkonnamõju strateegilise hindamise direktiivi ja loodusliku linnustiku kaitse direktiivi⁽¹¹⁾ ning Århusi määruse nõuetekohast rakendamist, kuna ELi keskkonnanalaste õigusaktide rakendamisel esinevad lüngad võivad olla keskkonnakuritegevust soodustav tegur; märgib, et nende rikkumistega võivad kaasneda keskkonna- ja ökoloogilised katastroofid, nagu mulla degradeerumine ja erosioon, maalihked, üleujutused, ainulaadsete looduslike liikide väljasuremine, raadamine ning viimaste allesjäänud põlismetsade ja muude vanade metsade kadumine ELis;

28. kutsub komisjoni üles vaatama läbi praegused õiguslikud probleemid ja parandama oma kontrolli, et kõrvaldada kõik õiguslikud lüngad, mis võimaldavad kasutada ELis ebaseaduslikult ülestöötatud puitu, nagu seda tehakse praegu, kombineerides seaduslikult ja ebaseaduslikult ülestöötatud puidu sellise puidu päritolu tõendamiseks;

29. kutsub komisjoni üles kasutama oma kaubanduspoliitikat ebaseadusliku raie piiramiseks rahvusvahelisel tasandil; rõhutab, et ebaseaduslikult ülestöötatud puidu import kolmandatest riikidest moonutab Euroopa turgu ja loob Euroopa tootjatele ebaõiglase olukorra; tuletab meelde, et sellise ebaseadusliku puidu kasutamine kahjustab ka neid kogukondi, kus selline puit on ülestöötatud, ning soodustab puidu ebaseadusliku ülestöötamise ja kõigi sellega seotud kuritegude jätkumist; väljendab heameelt komisjoni ettepanekus, mis käsitleb raadamisvabu tooteid, välja pakutud kohustuslike hoolsuskohustuse reeglite üle ettevõtjatele, kes soovivad viia teatavaid kaupu ELi turule;

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta, (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

Neljapäev, 23. juuni 2022

30. rõhutab seda, kui tähtis on ellu viia projekte, mille eesmärk on edendada looduslähedast metsa majandamist ning keskkonna kaitset, taastamist ja säilitamist, toetades samal ajal metsaressurssidest sõltuvaid kogukondi lühikeste tarneahelate ja ökoturismi arendamisega; soovib arendada demokraatlikku metsahaldust ja projekte tihedas koostöös kohalike omavalitsustega, kes teevad tihedat koostööd sidusrühmade ja kohalike kogukondadega, keda keskkonnamuutused ning suuremahulise puidutootmise ja -kaubanduse negatiivne sotsiaal-majanduslik mõju otseselt ja kaudselt kõige rohkem mõjutavad;

31. kutsub ELi ja liikmesriike üles uurima täiendavaid koostöövõimalusi ebaseadusliku raie vastu võitlemisel ja selle ennetamisel; soovib komisjonil luua liikmesriikidele koostööplatvorm riiklike digitaalsete metsaseirevahendite väljatöötamiseks ja täiustamiseks, et teatada ebaseadusliku raie juhtumitest ning võimaldada ebaseadusliku raie vastu kiiret ja tõhusat piiriülest sekkumist;

32. kutsub liikmesriike üles võtma esmase vastutuse keskkonna, sealhulgas metsade kaitsmise eest ning tagama metsandusametnike ohutuse; tuleb meelde, et korruptsioon avaliku sektori asutustes on jätkuvalt oluline tegur, mis põhjustab karistamatust ebaseadusliku raiega seotud ja keskkonnaaktivistide vastu suunatud süütegude eest;

33. kutsub liikmesriike üles ühtlustama nii palju kui võimalik oma reegleid ebaseaduslikult ülestöötatud puidu kontrollimise kohta, et vältida ebaseaduslike puidu turustuskanalite kasutamist nende liikmesriikide õigusaktide alusel, kus kontroll on nõrk;

34. kutsub prokuröre, uurijaid, metsavahte ja finantseksperthe üles ühendama jõud ja koondama eksperditeadmised, et organiseeritud kuritegevust kiiresti ja edukalt avastada, uurida ja selle eest vastutusele võtta;

35. tuleb meelde, et ELi rahalisi vahendeid võib olla võimalik kasutada metsa keskkonna- ja kliimateenuste kompenseerimiseks, metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse suurendamiseks, metsade taastamiseks, säilitamiseks ja kaitsmiseks ning Natura 2000 metsaalade eest muu hulgas väikestele metsaomanikele hüvitise maksmiseks;

36. soovib võtta kasutusele korrapärase järelevalve (sealhulgas julgeoleku-/politseipatrullid ja õhuseire) metsades ja aladel, kus puitu transporditakse või kus on teatatud ebaseaduslikust raiest või sellisest tegevusest saadud puidu transpordist ja kaubandusest; rõhutab vajadust suurendada politsei teadlikkust ebaseadusliku raiega seotud kuritegudest ning kutsub liikmesriike üles korraldama õiguskaitseametnikele erikoolitusi, et anda neile praktilised vahendid ning oskused ja teadmised, mida nad vajavad ebaseadusliku raie ennetamiseks, avastamiseks ja selle eest vastutusele võtmiseks, samuti keskkonnaaktivistide, rikkumisest teatajate ja metsamajandamise eest vastutavate töötajate kaitsmiseks; ergutab liikmesriike tegema koostööd, et tagada vahendite arukas kasutamine, et vältida kuritarvitusi selle meetme rakendamisel;

37. tuleb meelde, et ebaseaduslik raie on sageli seotud muude kuriteoliikidega, nagu ebaseaduslik kauplemine, korruptsioon, pettus ja rahapesu, millel on peamiselt piiriülene mõõde; rõhutab seetõttu vajadust pidada ebaseaduslikku raiet käsitlevat teavet oluliseks muude raskete kuritegude uurimiseks ning jagada seda teavet Europoliga, et hõlbustada piiriüleseid uurimisi;

38. rõhutab, et ELi keskkonnaprokuröri ametikoha loomine Euroopa Prokuratuuri volituste laiendamise kaudu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 86 lõikega 4 on viis parandada ELi keskkonnaalaste õigusaktide rakendamist ja täitmise tagamist ning võidelda piiriülese mõõtmega raskete keskkonnakuritegude vastu;

39. kutsub komisjoni üles eraldama vahendeid võitluseks ebaseadusliku raie vastu;

40. toonitab, kui oluline on suurendada läbipaistvate ja kvaliteetsete andmete kättesaadavust, ning võtab nõuetekohaselt teadmiseks ELi uue metsastrateegia eesmärgi parandada sellega seoses ühtlustatud andmete kogumist; on veendunud, et olemasolevatele struktuuridele, eelkõige riiklikele metsainventuuridele ja Euroopa metsateabesüsteemile tuginedes on hädavajalik, et parandada poliitiseiõudude operatiivset reageerimist metsandusega seotud kuritegevuse aspektidega tegelemisel; tunnistab vajadust õigeaegsete, sagedaste ja võrreldavate andmete järele kõigis liikmesriikides nii põhiliste kui ka rakenduslike metsaga seotud muutujate kohta; kiidab seetõttu heaks ettepaneku luua kogu ELi hõlmav metsade seire ning nendega seotud aruandluse ja andmete kogumise raamistik; kutsub liikmesriike üles koguma andmeid kontrollitegevuse, tuvastatud rikkumiste arvu ning määratud karistuste liikide ja suuruse kohta;

Neljapäev, 23. juuni 2022

41. kutsub liikmesriike üles suurendama üldsuse teadlikkust ebaseadusliku raie vastasest võitlusest ja olemasolevatest aruandlusvahenditest, nt sihipäraste teavituskampaaniate kaudu; kutsub liikmesriike üles lisama metsakaitse mõiste laste akadeemilistesse õppekavadesse looduspärandi kaitse osana;
42. rõhutab, et keskkonnavalaselt kohtuvaidlused nõuavad juristidelt eriteadmisi ja pädevust; teeb seetõttu ettepaneku, et liikmesriigid tugevdaksid õigusvaldkonna ülikooliõpingute keskkonda käsitlevat osa;
43. rõhutab, et kaugseiretehnoloogia, näiteks satelliidifotode kasutamine kohapealsete inventuuriandmete kogumise ja kontrolli täiendamiseks võib aidata pädevatel asutustel ELi ja riiklikul tasandil suuri ebaseadusliku raie alasid suurema täpsusega ja kiiremini tuvastada; rõhutab vajadust kalibreerida neid andmeid maaapealse seire abil kogutud andmetega, et tagada tulemuste täpsus; kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära Euroopa Liidu Satelliidikeskuse käsutuses olevaid vahendeid, et tugevdada oma suutlikkust võidelda ebaseadusliku raie vastu; märgib, et kuigi metsaraiet on võimalik tuvastada satelliidifotode abil, on endiselt keeruline eristada seaduslikku ja ebaseaduslikku raiet; rõhutab, et satelliidipõhiste ressursside tõhusus ebaseadusliku raie piiramisel sõltub ametiasutuste suutlikkusest kasutada teavet ja koordineerida seda teiste (maaapealsete) seirevahendite ja andmebaasidega; on veendunud, et satelliidifotod võivad täiendada kohapealseid kontrolle ja kohapealseid inventuuriandmeid, kuna need on väärtuslik relv ebaseadusliku raie avastamisel ning võivad kaudselt aidata järeldada ebaseadusliku raie olemasolu, tuvastades teid, mis asuvad väljaspool lubatud alasid;
44. tuletab meelde tehnoloogilise innovatsiooni olulist rolli võitluses ebaseadusliku raie ja keskkonnakuritegude vastu üldiselt; kutsub komisjoni üles eraldama rahalisi vahendeid liikmesriikide tehnoloogiliseks toetamiseks, mis võimaldaks riiklikel õiguskaitseametnikel kasutada parimaid vahendeid;
45. rõhutab, et teabekogumissmissioon ebaseaduslikust raiest mõjutatud piirkondadesse aitaks hinnata tegelikku olukorda kohapeal, ebaseaduslikku raiet põhjustavaid peamisi tegureid, mõju kohalikule elanikkonnale ning määrata kindlaks edasised sammud konkreetsetel juhtudel;
46. kutsub komisjoni üles tagama, et EL ei toeta algatusi ja projekte, mis põhjustavad ebaseaduslikku raiet ja raadamist või millel on muu selline kahjulik mõju keskkonnale;
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0263

Kestliku arengu eesmärkide saavutamine ja rakendamine

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon kestliku arengu eesmärkide saavutamise ja rakendamise kohta (2022/2002(INI))

(2023/C 32/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO resolutsiooni, mis käsitleb kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“, mis võeti vastu 25. septembril 2015. aastal New Yorgis toimunud ÜRO kestliku arengu tippkohtumisel (edaspidi „tegevuskava 2030“),
- võttes arvesse komisjoni talituste 18. novembri 2020. aasta töödokumenti „ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamine – terviklik lähenemisviis“ (SWD(2020)0400),
- võttes arvesse ÜRO majandus- ja sotsiaalosakonna 2022. aasta väljaannet „SDG Good Practices – A compilation of success stories and lessons in SDG implementation – Second Edition“ (Kestliku arengu eesmärkide head tavad – kogumik edulugudest ja õppetundidest kestliku arengu eesmärkide rakendamisel – teine väljaanne),
- võttes arvesse ÜRO 2019. aasta ülemaailmse kestliku arengu aruannet,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 17. veebruari 2021. aasta ühisteatist „Eli panus reeglitel põhineva mitmepoolsuse tugevdamiseks“ (JOIN(2021)0003),
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ning komisjoni 30. juuni 2017. aasta ühisavaldust Euroopa uue arengukonsensuse „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik“ kohta ⁽¹⁾),
- võttes arvesse komisjoni talituste 28. jaanuari 2019. aasta töödokumenti „Eli 2019. aasta aruanne poliitikavaldkondade arengusiduse kohta“ (SWD(2019)0020),
- võttes arvesse ÜRO raamkonventsioone, mis käsitlevad kliimamuutusi (UNFCCC) ja bioloogilist mitmekesisust;
- võttes arvesse 12. detsembril 2015. aastal Pariisis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) vastu võetud kokkulepet (edaspidi „Pariisi kokkulepe“),
- võttes arvesse ELi ja liikmesriikide kavatsetavaid riiklikult kindlaksmääratud panuseid, mille Läti ja komisjon esitasid ELi ja liikmesriikide nimel 6. märtsil 2015. aastal ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile,
- võttes arvesse ELi ja liikmesriikide ajakohastatud riiklikult kindlaksmääratud panuseid, mille Saksamaa ja komisjon esitasid ELi ja liikmesriikide nimel 17. detsembril 2020. aastal ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsile,
- võttes arvesse 13.–16. juulil 2015. aastal Addis Abebas toimunud arengu rahastamise kolmandat rahvusvahelist konverentsi,
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ning komisjoni 30. juuni 2017. aasta ühisavaldust Euroopa uue arengukonsensuse „Meie maailm, meie väärikus, meie tulevik“ kohta ⁽²⁾),
- võttes arvesse komisjoni 2020. aasta tööprogrammi (COM(2020)0037), 2021. aasta tööprogrammi (COM(2020)0690) ja 2022. aasta tööprogrammi (COM(2021)0645) ning nende viiteid kestliku arengu eesmärkidele,

⁽¹⁾ ELT C 210, 30.6.2017, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 210, 30.6.2017, lk 1.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse kestliku arengu eesmärkide integreerimist parema õigusloome raamistikku, sealhulgas komisjoni 29. aprilli 2021. aasta teatist „Parem õigusloome: ühendatud jõududega parema õigusloome poole“ (COM(2021)0219), komisjoni 3. novembri 2021. aasta töödokumenti „Parema õigusloome suunised“ (SWD(2021)0305) ja 2021. aasta novembri meetmete kogumit, mis hõlmab uut vahendit #19 kestliku arengu eesmärkide kohta,
- võttes arvesse ÜRO arenguprogrammi 2022. aasta eriaruannet „New threats to human security in the Anthropocene Demanding greater solidarity“ (Uued ohud inimeste julgeolekule antropotseenis nõuavad suuremat solidaarsust),
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) 2019. aasta eriaruannet ookeani ja krüosfääri kohta muutavas kliimas,
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli 28. veebruari 2022. aasta kuuendat hindamisaruannet „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability“ (Kliimamuutused 2022: mõjud, kohanemine ja kaitsetus),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 ⁽³⁾,
- võttes arvesse Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikku 2015–2030, mille ÜRO liikmesriigid võtsid vastu 18. märtsil 2015. aastal toimunud ÜRO kolmandal katastroofiohu vähendamise ülemaailmsel konverentsil,
- võttes arvesse oma 24. märtsi 2022. aasta resolutsiooni kiireloomulise vajaduse kohta võtta seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse vastu ELi tegevuskava toiduga kindlustatuse tagamiseks ELis ja väljaspool seda ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruannet „Meie ühine tegevuskava“, mis esitati ÜRO Peaassambleele ja millele anti volitused ÜRO Peaassamblee 15. novembri 2021. aasta resolutsiooniga 76/6,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni soolise perspektiivi kohta COVID-19 kriisi ajal ja selle järgsel perioodil ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2019. aasta resolutsiooni kestliku arengu eesmärkide elluviimise ja täitmise iga-aastase strateegilise aruande kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja 2015. aasta järgse ülemaailmse arenguraamistiku kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse nõukogu 10. detsembri 2019. aasta järeldusi „Kestlik Euroopa aastaks 2030 – senine edu ja järgmised sammud“,
- võttes arvesse nõukogu 18. oktoobri 2018. aasta järeldusi,
- võttes arvesse nõukogu 20. juuni 2017. aasta järeldusi „Euroopa jätkusuutlik tulevik: ELi vastus kestliku arengu tegevuskavale aastani 2030“,
- võttes arvesse oma 6. juuli 2017. aasta resolutsiooni ELi kestliku arengu meetmete kohta ⁽⁸⁾,

⁽³⁾ ELT L 209, 14.6.2021, lk 1.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0099.

⁽⁵⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 191.

⁽⁶⁾ ELT C 23, 21.1.2021, lk 130.

⁽⁷⁾ ELT C 289, 9.8.2016, lk 5.

⁽⁸⁾ ELT C 334, 19.9.2018, lk 151.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030: toome looduse oma ellu tagasi ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 9. aprilli 2019. aasta järeldusi „Veelgi kestlikuma liidu saavutamine aastaks 2030“,
- võttes arvesse oma 12. mai 2016. aasta resolutsiooni säästva arengu tegevuskava 2030 järelmeetmete ja läbivaatamise kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse komisjoni 15. mai 2019. aasta aruannet seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi hindamise kohta (COM(2019)0233),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (COM(2020)0652),
- võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 2019. aasta aruannet „The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for transition to a sustainable Europe“ (Euroopa keskkond: seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks),
- võttes arvesse Eurostati 2021. aasta seirearuannet kestliku arengu eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta ELi kontekstis,
- võttes arvesse oma 11. märtsi 2021. aasta resolutsiooni majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2021. aasta kestliku majanduskasvu strateegia kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 19. septembri 2018. aasta arvamust „Kestliku arengu eesmärkide hindamiseks paremini sobivad näitajad – kodanikuühiskonna panus“ ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse 14. juuni 2021. aasta kestliku arengu aruannet „The Decade of Action for the Sustainable Development Goals“ (Kestliku arengu eesmärkide aastakümme),
- võttes arvesse nõukogu 22. juuni 2021. aasta järeldusi „Terviklik lähenemisviis eesmärgiga kiirendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 rakendamist – parema taastamise põhimõtte järgimine pärast COVID-19 kriisi“,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 26/2020 „Merekeskkond: ELi kaitse on laialdane, kuid mitte põhjalik“,
- võttes arvesse komisjoni 30. jaanuari 2019. aasta aruteludokumenti „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030“ (COM(2019)0022), eriti selle III lisa „Kokkuvõtte kestliku arengu eesmärkide sidusrühmade platvormi panusest aruteludokumenti „Euroopa kestliku arengu saavutamine aastaks 2030““,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse kodukorra artikli 58 kohaseid arengukomisjoni ja keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ühisarutelusid,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni kirja,
- võttes arvesse arengukomisjoni ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0174/2022),

A. arvestades, et Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil ei ole võimalik saavutada kliimaõiglust ilma keskkonnaalasel, sotsiaalselt ja majanduslikult kestliku ja kaasava arenguta; arvestades, et kestliku arengu eesmärkide saavutamine on seega oluline eeltingimus ausa ja õiglase ülemineku saavutamiseks Pariisi kokkuleppe ja Euroopa rohelise kokkuleppe raames;

⁽⁹⁾ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

⁽¹⁰⁾ ELT C 76, 28.2.2018, lk 45.

⁽¹¹⁾ ELT C 474, 24.11.2021, lk 91.

⁽¹²⁾ ELT C 440, 6.12.2018, lk 14.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia mõju ei ole veel täielikult teada, kuid see on juba toonud kaasa märkimisväärse tagasimineku kestliku arengu eesmärkide saavutamisel, eriti maailma lõunapoolsetes riikides, kus tervishoiusüsteemid on nõrgad ja kus vaktsineerituse tase on endiselt väga madal, ning on põhjustanud täiendavat ebavõrdsust ja vaesust; arvestades, et ÜRO 2021. aasta kestliku arengu rahastamise aruande kohaselt võib COVID-19 pandeemia põhjustada kestliku arengu jaoks „kaotatud aastakümne“; arvestades, et vähim arenenud riigid on oma kaitsetuse pärast välismõjude ees eriti tugevalt kannatanud; arvestades, et hea keskkonnaseisund on kestliku arengu üks põhisammas; arvestades, et inimarengu indeks kannatas hinnangu kohaselt 2020. aastal järsu ja enneolematu languse all, esimest korda 30 aasta jooksul alates selle näitaja arvutamisest; arvestades, et äärmise vaesuse määr tõusis 2020. aastal esimest korda 20 aasta jooksul; arvestades, et teisest küljest annab COVID-19 pandeemia järelmõju märkimisväärse võimaluse meie ühiskondade ümberkujundamiseks, et täita kestliku arengu eesmärkide püüdlusi; arvestades, et enne COVID-19 pandeemiat oli kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks vajaliku rahastuse aastane ülemaailmne puudujääk hinnanguliselt 2,5 triljonit USA dollarit; arvestades, et ühe hinnangu kohaselt suurendasid 2021. aasta alguseks majanduslik ebakindlus ja pandeemiaga seotud taastamiskulude puudujääk arengumaades seda lõhe 50 % võrra 3,7 triljoni USA dollarini; arvestades, et Euroopa Parlamendi uus COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovitude erikomisjon võiks uurida pandeemia mõju kestliku arengu eesmärkidele;
- C. arvestades, et 2019. aastal avaldatud ÜRO ülemaailmse kestliku arengu aruande ja ÜRO kestliku arengu lahenduste võrgustiku 2020. aasta kestliku arengu eesmärkide indeksi kohaselt ei ole ükski riik, sealhulgas ükski Euroopa riik, 2030. aastaks kõigi kestliku arengu eesmärkide saavutamise teel; arvestades, et 2021. aasta Euroopa kestliku arengu aruande kohaselt ei tõusnud 2020. aastal esimest korda pärast kestliku arengu eesmärkide vastuvõtmist ELi keskmine kestliku arengu eesmärkide indeksi skoor; arvestades, et ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni andmetel on Euroopal võimalik saavutada vaid 26 ehk 15 % 169-st eesmärgist; arvestades, et kestliku arengu lahenduste võrgustiku 2021. aasta kestliku arengu eesmärkide indeksi kohaselt on OECD riigid tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamisele kõige lähemal, kuid tekitavad samas suurimaid negatiivseid ülekanduvaid mõjusid, mis õhnestavad teiste riikide võimet saavutada oma eesmärgid;
- D. arvestades, et Venemaa ebaseadusliku sissetungi ja Ukraina sõja tõttu tekkinud uus geopoliitiline ja humanitaarolukord mõjutab oluliselt kestliku arengu eesmärkide saavutamist kogu maailmas, eelkõige seoses ebavõrdsuse, vaesuse ja nälja vastu võitlemisega, ning võib takistada nende 2030. aastaks saavutamise ajakava; arvestades, et on hädasti vaja uut poliitilist hoogu kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, et võtta arvesse COVID-19 mõju ja Venemaa Ukrainasse sissetungi ülemaailmseid tagajärgi; arvestades, et selles kontekstis on vaja rahastada taastuvaid energiaallikaid, et tagada vastavus tegevuskava 2030 eesmärkidele ja vältida tulevast ülemaailmset finantssurvet energiasektoris;
- E. arvestades, et EL on kohustatud lisama arengukoostöö eesmärgid igasugusesse sise- ja välispoliitikasse, mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208; arvestades, et kõigi ELi poliitikavaldkondade ühtlustamine on kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks kogu maailmas ülioluline; arvestades, et kestliku arengu poliitika sidusus on lähenemisviis kestliku arengu erinevate mõõtmete terviklikuks integreerimiseks poliitikakujundamise kõikides etappides ning see on ELi jõupingutuste põhielement tegevuskava 2030 rakendamiseks; arvestades, et komisjon võttis 18. novembri 2021. aasta töödokumendis „ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamine – terviklik lähenemisviis“ kohustuse võtta kestliku arengu eesmärkide rakendamisel kogu valitsemissektorit hõlmav lähenemisviis, mida koordineerib president Ursula von der Leyen; arvestades, et üleminek heaolumajandusele, mis annab planeedile rohkem tagasi, kui sellelt võtab, mis on sätestatud ELi kaheksandas keskkonnaalases tegevusprogrammis ja sätestatud ELi 2030. ja 2050. aasta prioriteetsetes eesmärkides, nõuab ELilt terviklikumat lähenemisviisi poliitikakujundamisele;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament, nõukogu ja Euroopa Ülemkogu on alates tegevuskava 2030 vastuvõtmisest 2015. aastal korduvalt kutsunud komisjoni üles võtma vastu üldist strateegiat kestliku arengu eesmärkide täielikuks rakendamiseks;
- G. arvestades, et tervishoiu-, keskkonna- ja kliimakriiside vahel on tugev vastastikune sõltuvus; arvestades, et sellised kriisid suurenevad lähiaastatel, eelkõige kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise tõttu;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- H. arvestades, et mitmes arenguriigis on kestliku arengu eesmärkide näitajate täitmiseks vajalike andmete hankimise võimekus piiratud, mis võib tõsiselt takistada edusammude hindamist;
- I. arvestades, et lõhe kõige rikkamate ja vaesemate inimeste ja riikide vahel suureneb pidevalt; arvestades, et ebavõrdsuse vähendamine (kestliku arengu eesmärk nr 10) on strateegilise tähtsusega ja peaks olema tegevuskava 2030 saavutamiseks tehtavate ühiste jõupingutuste keskmes;
- J. arvestades, et kestliku arengu eesmärgid hõlmavad kõiki peamisi inimkonna ees seisvaid probleeme ja ei ole seotud üksnes arengupoliitikaga, vaid puudutavad ka laiemat avalikku poliitikat Euroopa tasandil;
- K. arvestades, et tegevuskava 2030 elluviimisele pühendudes tunnistas EL, et üksikisiku väärikus on põhiline ning et tegevuskava eesmärgid ja sihid peaksid olema täidetud kõigi rahvaste, inimeste ja ühiskonnarühmade jaoks;
- L. arvestades, et Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid vastutavad samuti selle eest, et tagada kestliku arengu süvalaiendamine oma menetlustes, eesmärgiga vältida kapseldumist;
- M. arvestades, et kasvav ebavõrdsus, kliimamuutused, bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja suurenev jäätmete kogus on teemad, mida kestliku arengu eesmärgid käsitlevad; arvestades, et kõik need kahjustavad inimeste elutingimusi;
- N. arvestades, et ELi kõrgetasemeline mitut sidusrühma hõlmav kestliku arengu eesmärkide rakendamise platvorm, mis tegutses aastatel 2017–2019, loodi komisjoni toetamiseks ja nõustamiseks ning pakkus foorumit kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks eri sektorites ning kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil, tuues kokku kodanikuühiskonna, valitsusväliste organisatsioonide ning era- ja ettevõtlussektori sidusrühmad;
- O. arvestades, et kõike eespool nimetatut arvesse võttes võimaldaks Euroopa juhtimisstrateegia, mis integreeriks kestliku arengu eesmärgid valdkondadevahelisse lähenemisviisi, suuremat kooskõlastatust ja tõhusust riiklikes poliitikavaldkondades; arvestades, et näiteks kestliku arengu eesmärk nr 14 (ookeani- ja mereökosüsteemid), milles kutsutakse üles ookeanide, merede ja mereressursside säilitamisele ja säästvale kasutamisele kestliku arengu eesmärgil, tuleks rakendada integreeritud merenduspoliitika osana;
- P. arvestades, et ülemaailmne kestliku arengu eesmärkide saavutamine on ebapiisava järelevalvesuutlikkuse tõttu ebaselge, eelkõige arengumaades;
- Q. arvestades, et COVID-19 pandeemia on oluliselt süvendanud arengumaade olemasolevaid võlaprobleeme, mis on veelgi ohustanud nende jõupingutusi, et mobiliseerida piisavalt ressursse kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks; arvestades, et seetõttu on hädasti vaja täiendavaid jõupingutusi võlakoorma leevendamiseks, et vältida arengumaade ulatuslikku makseviivitust ning hõlbustada investeringuid majanduse elavdamisse ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse;
- R. arvestades, et valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli 2022. aasta kuuenda aruande kohaselt on kliimamuutused vähendanud toidu ja veega kindlustatust, mis on takistanud jõupingutusi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks;
- S. arvestades, et kestliku arengu eesmärkidel on piirkondlik ja kohalik mõõde;
- T. arvestades, et ookean on tohutu bioloogilise mitmekesisuse reservuaar ja ülemaailmse kliima peamine regulaator; arvestades, et ookeanide säilitamine on kestliku arengu seisukohalt ülioluline, aitab kaasa vaesuse kaotamisele ning tagab miljarditele inimestele kestlikud elatusvahendid ja toiduga kindlustatuse;
- U. arvestades, et kestliku arengu eesmärgid on universaalsed ja jagamatud; arvestades, et need on ühised ja kohaldatavad kõigile osalejatele, sealhulgas avalikule ja erasektorile, kodanikuühiskonnale ja sotsiaalpartneritele;
- V. arvestades, et 17 kestliku arengu eesmärki koos nende 169 sihi ja kaasnevate näitajatega on ainus ülemaailmselt jagatud ja poliitiliselt kokkulepitud raamistik tõenduspõhise poliitika jaoks;

Neljapäev, 23. juuni 2022

Sissejuhatust

1. kinnitab veel kord oma pühendumust tegevuskavale 2030, selle 17-le kestliku arengu eesmärgile ja lubadusele mitte kedagi ja mitte ühtegi kohta kõrvale jätta; rõhutab, et praeguste ja tulevaste pandeemiade ning Ukraina sõja tagajärgede valguses pakub tegevuskava aastani 2030 ainulaadset teed heaolumajandusele, et ehitada tagasi võrdsem, õiglasem, kaasavam, kestlikum ja vastupidavam maailm; tunnistab, et kestliku arengu eesmärgid on inimkonna ühine mure; julgustab komisjoni võtma meetmeid, et tegeleda kliimamuutustega ning austada ja edendada inimõigusi, õigust tervisele, kohalikke kogukondi, pagulasi ja sisseerändajaid, lapsi, vähemusrühmi, kaitsetus olukorras olevaid inimesi, õigust arengule, soolist võrdõiguslikkust, naiste mõjuvõimu suurendamist ja põlvkondadevahelist võrdsust;
2. tuletab meelde, et tegevuskava 2030 eesmärkide saavutamiseks on jäänud vähem kui kaheksa aastat ja et 2020. aastad on kuulutatud ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastakümneks;
3. rõhutab, et tegevuskava 2030 täitmine aitab kaasa õiglase ja kaasava rohe- ja digiülemineku saavutamisele kooskõlas ELi ambitsioonide ja meetmetega, mis on esitatud Euroopa rohelises kokkuleppes ja digikompassis 2030;

Juhtimine

4. väljendab heameelt komisjoni presidendi võetud kohustuse üle järgida ELi kestliku arengu eesmärkide rakendamisel kogu valitsemissektorit hõlmavat lähenemisviisi ja integreerida kestliku arengu eesmärgid kõigi volinike tegevusvaldkondadesse; kutsub seetõttu komisjoni ja selle presidenti üles veelgi enam näitama, kuidas rakendatakse ELi tasandil kestliku arengu eesmärkide suhtes kogu valitsemissektorit hõlmavat lähenemisviisi; kinnitab siiski, et selline lähenemisviis saab olla tulemuslik ainult siis, kui juhtimine toimub kõrgeimal tasandil ja kui on olemas konkreetne kava, millega tagatakse kõikehõlmav tegevus kogu komisjonis; avaldab kahetsust, et alates 2019. aastast ei ole olnud ühtegi volinikku, kes vastutaks kestliku arengu eesmärkide sisemise ja välise rakendamise ja koordineerimise eest, mis on toonud kaasa killustatud lähenemisviisi, mis on vastuolus kestliku arengu poliitika sidususe põhimõttega; teeb lisaks ettepaneku, et komisjon nimetaks kestliku arengu eesmärkide erisaadiku, kes alluks vastutavale volinikule, et edendada kestliku arengu eesmärkidega seotud järjepidevat tegutsemist kogu maailmas ELi välistegevuse kaudu;
5. kordab, et kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks vajab tegevuskava 2030 tugevat ühiskondlikku legitiimsust ja tõelist poliitilist ümberkujundamist, mida on võimalik saavutada ainult siis, kui kestliku arengu eesmärgi nähaakse võimalusena kodanike jaoks; rõhutab sellega seoses meedia tähtsust; tuletab meelde, et sidusrühmade struktureeritud kaasamine ja mitut sidusrühma hõlmav partnerlus on kestliku arengu eesmärkide keskmeks; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et 2019. aastal ei uuendatud mitut sidusrühma hõlmava platvormi volitusi, ja nõuab selle kiiret taastamist või uue struktureeritud kaasamise mehhanismi loomist, millel oleks tasakaalustatud, mitmekesine ja demokraatlik esindatus, mis hõlmaks kodanikuühiskonna organisatsioone, kogukonnapõhiseid organisatsioone, erasektorit (sealhulgas väikese ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd) ja tootjaorganisatsioonid), ametiühinguid, ühistuid, akadeemilisi ja teadusasutusi, piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi ning tõrjutud rühmi; rõhutab kõigi nende sidusrühmade võtmerolli, kuna nad jälgivad tähelepanelikult kestliku arengu eesmärkide rakendamist valitsuste poolt ja aitavad otseselt kaasa kestlikule arengule; kutsub üles neid rühmi rohkem kaasama ja nendega konsulteerima; rõhutab, et mitut sidusrühma hõlmav platvorm peaks süstemaatiliselt tegema koostööd kestliku arengu tegevuskava 2030 töörühmaga, et tagada liikmesriikide tegelik osalus;
6. tunnistab, et aruandekohustuse, läbipaistvuse ja hea valitsemistava puudumine avaldab tugevat negatiivset mõju tegevuskava 2030 rakendamisele nii arenenud riikides kui ka arengumaades, ning rõhutab vajadust edendada korruptsioonivastast võitlust ja terviklikkust, et kiirendada kestliku arengu eesmärkide rakendamist ja jälgida järjekindlalt edusamme;
7. rõhutab asjaolu, et jõupingutused kestliku arengu eesmärkide integreerimiseks ELi sise- ja välispoliitikatesse peaksid minema kaugemale kui kaardistamine; tuletab meelde, et paljud ELi sisepoliitika meetmed mitte ainult ei aita kaasa kestliku arengu eesmärkide rakendamisele, vaid neil on ka väga suur ökoloogiline, sotsiaalne ja majanduslik ülekanduv mõju arengumaadele ning vähekaitsitud rühmadele ja elanikkondadele; rõhutab seetõttu, et edasiste edusammude tegemiseks ülemaailmsel tasandil tuleb ELi sise- ja välistegevust veelgi paremini koordineerida; rõhutab integreeritud lähenemisviisi tähtsust, mis eeldab süsteemseid lahendusi; tunnistab suutlikkuse suurendamise valdkonnas tehtud edusamme, kuid rõhutab vajadust tõhustada suutlikkuse suurendamise meetmete kooskõlastamist ja koordineerimist kogu ELis;

Neljapäev, 23. juuni 2022

8. julgustab tungivalt suuremat poliitikavaldkondade arengusidusust pöördelise tähtsusega õigusaktide paketi „Eesmärk 55“⁽¹³⁾, ühises põllumajanduspoliitikas, ühises kalanduspoliitikas, ühises kaubanduspoliitikas ja komisjoni üldises töös; avaldab kahetsust, et kestliku arengu eesmärkide rakendamise strateegia puudumine muudab poliitika sidususe saavutamise keerulisemaks, kuna puuduvad selged, mõõdetavad ja ajaliselt piiritletud kogu ELi hõlmavad sihid, mille kohta kõigi kestliku arengu eesmärkide osas aruandeid koostada; kutsub üles seadma kestlik areng prioriteediks ja süvalaiendama seda kogu poliitikatsükli jooksul (kavandamine, rakendamine ja hindamine) ning arvestama süstemaatiliselt selle kõiki mõõtmeid mõjuhinnaangutes ning avalikustamise ja välisaruandluse nõuetes; teeb ettepaneku, et komisjon viiks läbi siseauditi, et tagada ELi sise- ja välispoliitika vastavus; rõhutab, et kestliku arengu eesmärgid peaksid moodustama Euroopa avaliku poliitika selgroo;

9. nõuab, et komisjon võtaks vastu uue kõrgetasemelise ELi tegevuskava 2030 rakendamise strateegia, nagu Euroopa Ülemkogu 2018. aasta oktoobris nõudis, tuginedes ELi resolutsioonidele ja poliitilistele direktiividele, mille eesmärk on saavutada kestliku arengu eesmärgid, arvestades, et tegevuskava 2030 saavutamiseks on jäänud vähem kui kaheksa aastat, mistõttu on vaja kiiret rakendamist kooskõlas tegevuskava aastakümnega, et saavutada ülemaailmsed eesmärgid; on veendunud, et selline strateegia peaks määratlema vähemalt järgmist:

- a) uus juhtimisraamistik, mida juhib üks kõrgetasemeline volinik, kes vastutab kestliku arengu eesmärkide rakendamise eest kõigis portfelliides ja kes konsulteerib süstemaatiliselt uue mitut sidusrühma hõlmava platvormiga;
- b) konkreetsete mõõdetavate, kogu ELi hõlmavate, ajaliselt piiratud eesmärkide läbivaadatud kogum, et tugevdada ELi ambitsioonikust ja konkreetseid meetmeid nende saavutamiseks;
- c) ajakohastatud seiresüsteem ja näitajad, milles võetakse arvesse ELi sisest ja välist mõju ülemaailmsetele kestliku arengu eesmärkidele;
- d) ühtne finantsplaan ELi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, mis on seotud eespool nimetatud eesmärkidega;
- e) ELi kestliku arengu eesmärkide diplomaatia ja rahvusvahelise koostöö kava, mida juhib kestliku arengu eesmärkide erisaadik, et tagada õiglane koormuse jagamine ja võrdsed võimalused;

kutsub Euroopa Parlamendi presidenti, komisjoni ja nõukogu eesistujat üles lisama sellele strateegiale institutsioonidevahelise deklaratsiooni, millega uuendatakse ELi pühendumust tegevuskava 2030 suhtes; rõhutab, et see strateegia tuleks avaldada hiljemalt 2023. aasta juuniks, et EL saaks mängida juhtivat rolli tegevuskava 2030 taaselustamisel kestliku arengu eesmärkide alasel tippkohtumisel 2023. aasta septembris; rõhutab, et strateegia tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja sellega peaksid kaasnema parandusmeetmed valdkondades, kus edusamme peetakse takerdunuks või ebapiisavaks;

10. rõhutab, et ELi institutsioonidesisene ja -vaheline kooskõlastamine on ELi tegevuse mõjususe suurendamise eeltingimus; kutsub üles looma institutsioonidevahelist töörühma, mis koosneb Euroopa Parlamendi, komisjoni ja nõukogu esindajatest, et hõlbustada struktureeritud dialoogi kestliku arengu eesmärkide üle; on seisukohal, et töörühm, mis peaks kogunema kord kvartalis, peaks võtma vastutuse ELi jõupingutuste koordineerimise eest kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks nii ELi siseselt kui ka ülemaailmselt; loodab, et komisjon annab kaasseadusandjatele korrapäraselt teavet poliitika arengu ja meetmete kohta, mis on võetud kestliku arengu eesmärkide rakendamiseks;

11. peab tervitatavaks kestliku arengu eesmärkide integreerimist parema õigusloome vahendite 2021. aasta läbivaatamisse, sealhulgas kommunikatsioon, suunised ja vahendid, eelkõige kestliku arengu eesmärkide rakendamist käsitlev spetsiaalne vahend ja asjakohaste kestliku arengu eesmärkide näitajate märkimine eri liiki mõjude puhul;

⁽¹³⁾ COM(2021)0550.

Neljapäev, 23. juuni 2022

12. on seisukohal, et uue tervikliku rakendusstrateegia vastuvõtmine peaks põhinema alt üles lähenemisviisil, millele peaks eelnema kestliku arengu eesmärkide kaardistamine ning laiaulatuslik, struktureeritud, kaasav ja sisuline üldsuse osalusel põhinev konsulteerimine, millega kaasneb plaan märkimisväärselt teavitustegevuseks ja kodanike, sealhulgas kodanikuühiskonna, asjaomaste tööstusharude esindajate ja laiemalt erasektori, ametiühingute, akadeemiliste ringkondade, piirkondlike ja kohalike omavalitsuste, vähemuste ja vähekaitsitud rühmade kaasamiseks;

13. kutsub komisjoni üles koostama järgmist ÜRO tegevuskava pärast 2030. aastat koos eesmärkide ja meetmete tegevuskavaga, et kavandada järgmised kestliku arengu eesmärgid;

Seire

14. nõuab, et Euroopa Parlament nimetaks kestliku arengu eesmärkide rakendamise alalise raportööri, kes töotaks juhatause, komisjonide ja mitut sidusrühma hõlmava platvormiga; teeb lisaks ettepaneku, et iga komisjon peaks määrama kestliku arengu eesmärkide täitmise eest vastutava liikme ning et need vastutavad liikmed peaksid omavahel ja alalise raportööri kord kvartalis kohtuma, et tagada kooskõla;

15. rõhutab, et ka Euroopa Parlamendil ja liikmesriikide parlamentidel on oma roll selles, et tagada kestliku arengu süvalaiendamine menetlustesse ja vältida kapseldumist; rõhutab Euroopa Parlamendi osalemise ja panuse tähtsust iga-aastasel kestliku arengu kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil ning rolli, mida iga-aastane kestliku arengu eesmärkide rakendusaruanne võiks selles osas mängida;

16. kinnitab, et ELi tegeliku mõju parem mõistmine kestliku arengu eesmärkide saavutamisele ELis ja kogu maailmas on võimalik vaid olemasolevate andmelünkade, sealhulgas jaotatud andmete puudumise ja infosüsteemide nõrkuste kõrvaldamise kaudu, tugevdades eri allikatest pärinevate olemasolevate statistiliste andmete kasutamist ning hõlmates piiriüleseid andmeid ja tehisintellekti, kooskõlas andmekaitsereeglite ja normidega; usub, et on väga oluline jälgida edusamme kõigi 169 alaeesmärgi saavutamisel; kutsub ELi üles oluliselt tõhustama tehnilist koostööd arengumaadega, et kõrvaldada ebapiisavast järelevalvesuutlikkusest ja ebajärjekindlast metoodikast tulenev ülemaailmne andmelõhe;

17. peab tervitatavaks Eurostati iga-aastaseid seirearuandeid kestliku arengu eesmärkide kohta; nõuab, et kooskõlas 2021. aasta läbivaatamisega vaadataks igal aastal läbi Eurostati kestliku arengu eesmärkide näitaja, milles osaleksid süstemaatiliselt piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning kodanikuühiskonna organisatsioonid; rõhutab, et kestlik areng on oma olemuselt piiriülene ja valdkondadevaheline; kinnitab oma valmisolekut tegeleda kestliku arengu eesmärkide rakendamise negatiivse kõrvalmõjuga teistele piirkondadele; peab tervitatavaks Eurostati poolt sel eesmärgil alustatud tööd ja esimest katset sellist ülekanduvat mõju osaliselt kvantifitseerida, kuid rõhutab, et seda metoodikat tuleb edasi arendada, et võtta piisavalt arvesse ELi globaalset jalajälge⁽¹⁴⁾; nõuab, et iga eesmärgi jaoks seatud näitajaid laiendataks kaugemale kui maksimaalselt kuus, et võtta arvesse ELi välistegevust, Euroopa tarne- ja väärtusahelaid ning ELi tarbimise kõrvalmõjusid⁸;

18. rõhutab vajadust rakendada nõukogu 24. oktoobri 2019. aasta järeldusi heaolumajanduse kohta ja kutsub sellega seoses komisjoni üles viivitamatult esitama ELi kaheksandas keskkonnavalises tegevusprogrammis sätestatud SKPD täiendava mõõteriista ja näitajate kogumi, mis seab inimesed ja nende heaolu poliitika kujundamise keskmesse; kutsub komisjoni üles kaaluma alternatiivsete edusammude mõõtmise võimalust kestliku arengu eesmärkide rakendamise järelevalves, näiteks sotsiaalse arengu indeksit;

19. rõhutab, et ELis tuleks kehtestada iga kestliku arengu eesmärgiga seotud andmete miinimumtase ja eristatud statistika, mis on kooskõlas ülemaailmse kestliku arengu eesmärkide seireraamistikuga, hõlmates vajaduse korral geograafilist asukohta, sugu, seksuaalset sättumust, sissetulekut, haridustaset, vanust, rassi, etnilist päritolu, rändestaatus, puuet ja muid andmeid ning võttes arvesse inimõigustel põhineva lähenemisviisi põhimõtteid andmete suhtes; väljendab heameelt komisjoni algatuse üle kehtestada näitajad ebavõrdsuse mõõtmiseks sellega seoses; kutsub Eurostati üles tegema vajalikke ettevalmistavaid tegevusi, et lisada selline jaotuse tase eelseisvatesse seirearuannetesse, kooskõlas suuniste ja prioriteetidega, mis on kehtestatud kestliku arengu eesmärkide näitajate asutustevahelise eksperidirühma poolt ning kohandatud ELi konteksti;

⁽¹⁴⁾ Eurostat, Euroopa Komisjon, „EU SDG Indicator set 2021 – Result of the review in preparation of the 2021 edition of the EU SDG monitoring report“ (ELi kestliku arengu eesmärkide näitajate kogum – ELi kestliku arengu eesmärkide 2021. aasta seirearuande koostamiseks tehtud ülevaate tulemus), 2021.

Neljapäev, 23. juuni 2022

20. tuletab meelde, et vabatahtlikud riiklikud ülevaated on kestliku arengu tegevuskava 2030 peamine aruandlusvahend; tuletab meelde riiklike ülevaadete olulisust, kuna need võimaldavad kindlaks teha kestliku arengu eesmärkide vahelised pinged ja kompromissid ning käivitada korduv poliitika kohandamise protsess, arvestades eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme; julgustab ELi liikmesriike osalema vabatahtlikes riiklikes ülevaadetes ning võtma asjakohaselt arvesse ja rakendama sel puhul esitatud soovitusi; kutsub komisjoni üles esitama 2023. aasta kestliku arengu kõrgetasemelisel foorumil ELi vabatahtliku ülevaate ja tegema seda edaspidi igal aastal ning nõudma riiklike vabatahtlike ülevaadete edasist standardiseerimist, keskendudes igale ELi ainupädevusele ja jagatud pädevusele, kuid hõlmates ka hinnangut ELi ja selle liikmesriikide positiivse ja negatiivse kogumõju kohta ülemaailmsetele kestliku arengu eesmärkidele; on seisukohal, et selline ülevaade peaks põhinema läbivaadatud kestliku arengu eesmärkide näitajate kogumil ning hõlmama sisemisi prioriteete, diplomaatiat ja rahvusvahelisi meetmeid, et taastada ja kaitsta üleilmset ühisvara ning käsitleda ELi sisepoliitika rahvusvahelisi ülekanduvaid mõjusid, samuti ELi tegevuse positiivseid ja negatiivseid aspekte;

21. tunnistab, kui olulised on iga kestliku arengu eesmärgi rakendamiseks vabatahtlikud kohalikud ülevaated ja vabatahtlikud piirkondlikud ülevaated; kutsub komisjoni üles konsulteerima ja teavitama Euroopa Parlamenti enne kestliku arengu eesmärkide alast 2023. aasta tippkohtumist ELi vabatahtlikust ülevaatest; rõhutab vajadust töötada välja kestliku arengu eesmärkide rakendamise korrapärane läbivaatamine ELi piirkondlikul ja kohalikul tasandil; väljendab sellega seoses heameelt ÜRO Elukeskkonnaprogrammi töö üle; julgustab arendama edasi ÜRO algatust kestliku arengu eesmärkide kohalikule tasandile viimisel (Localising the SDGs), et kiirendada ja tõhustada jõupingutusi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks 2030. aastaks; kiidab Teadusuuringute Ühiskeskuse tööd seoses tegevuskava 2030 kohaliku tasandile viimisega ja Euroopa kestliku arengu eesmärkide vabatahtlike kohalike ülevaadete käsiraamatut, mis pakub kasulikke ametlikke ja eksperimentaalseid näitajaid tulemusliku kohaliku kestliku arengu eesmärkide seiresüsteemi loomiseks, mis on suunatud konkreetselt Euroopa linnadele; väljendab heameelt Euroopa Parlamendi algatatud katseprojekti „kestliku arengu eesmärkide seire ELi piirkondades – andmelünkade täitmine“ üle, millega määratletakse ja katsetatakse ELi piirkondade jaoks ühtlustatud näitajate kogumit, et jälgida kestliku arengu eesmärkide saavutamist, ning sillutatakse teed süstemaatilisele läbivaatamisprotsessile ELi piirkondades;

22. kutsub komisjoni üles tegema igal aastal Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes kokkuvõtte tehtud edusammudest ja Eurostati iga-aastase kestliku arengu eesmärkide seirearuande järeldustest; ootab, et komisjoni iga-aastane tööprogramm sisaldaks kestliku arengu eesmärke kui iga-aastast prioriteeti, sealhulgas konkreetseid ettepanekuid seadusandlike või muude algatuste kohta, mis peaksid aitama kaasa nende saavutamisele, ning et kestliku arengu eesmärgid oleksid täielikult integreeritud kogu komisjoni iga-aastasesse tööprogrammi;

23. tunnistab erasektori aruandluse tähtsust kestliku arengu eesmärkide rakendamisel; rõhutab, et äriühingute kestlikkusaruandlus ja hoolsuskohustus, kui seda kontrollitakse asjakohaselt, võib olla oluline raamistik, et julgustada erasektoris suuremat vastutust ettevõtete sotsiaalse ja keskkonnamõju ning nende panuse eest kestliku arengu eesmärkide saavutamise; julgustab kõiki ühiskonnas osalejaid, sealhulgas eraõiguslikke isikuid, osalema korrapäraselt vabatahtlikus aruandluses kestliku arengu eesmärkide rakendamise kohta;

24. kutsub komisjoni üles looma kestliku arengu eesmärkide saavutamist käsitlevate kohaliku tasandi algatuste jaoks parimate tavade veebipõhise foorumi, mis oleks korraldatud kestliku arengu eesmärkide kaupa; teeb ettepaneku, et selle foorumi olemasolu edendataks ELi kestliku arengu eesmärkide saavutamise seotud välis- ja sisemeetmete raames;

Eelarve ja rahastamine

25. rõhutab, et ELi eelarve koos taasterahastuga „NextGenerationEU“ on kestliku arengu eesmärkide rakendamise keskne vahend, kuna nende eelarve maht kokku on 1,8 triljonit eurot ning neil on pikaajaline ulatus ja rahvusvaheline mõõde ⁽¹⁵⁾;

⁽¹⁵⁾ Eelarvepoliitika osakond, liidu sisepoliitika peadirektoraat, eelarvekontrollikomisjonile „The Sustainable Development Goals in the EU budget“ (Kestliku arengu eesmärgid ELi eelarves), 2021.

Neljapäev, 23. juuni 2022

26. märgib murelikult, et avaliku sektori võlakooormus maailma lõunapoolsetes riikides oli juba enne COVID-19 pandeemiat enneolematul tasemel, mille tulemusel kasutati üha suuremat osa riigieelarvest välisvõlgade maksmiseks, mis mõjutas valitsuste võimet piisavalt rahastada ja osutada põhilisi avalikke teenuseid; on mures, et praegune kriis on seda juba varem eksisteerinud kaitsetust seoses võlakooormusega veelgi süvendanud; kutsub üles looma ÜRO egiidi all mitmepoolset mehhanismi võlgade käsitlemiseks, et tegeleda arengumaade võlakriisiga ja tegevuskava 2030 rahastamisvajadustega;

27. rõhutab, kui oluline on mõõta ELi panust kestliku arengu eesmärkidesse täpselt ja igakülgselt, sest see on kestliku arengu poliitika sidususe saavutamise oluline tingimus; väljendab heameelt komisjoni ametliku arenguabi kavandatud kulude üle seoses konkreetsete kestliku arengu eesmärkidega ning komisjoni jõupingutuste üle jälgida ELi eelarve kulutusi kliimale, bioloogilisele mitmekesisusele, puhtale õhule, rändele ja soolisele võrdõiguslikkusele⁽¹⁶⁾; peab tervitatavaks asjaolu, et mitmes poliitikavaldkonnas, sealhulgas arengukoostöös, luuakse süsteeme kestliku arengu eesmärkide aruandluseks; avaldab siiski kahetsust, et vaatamata komisjoni 2020. aasta novembris võetud kohustusele ei ole tehtud piisavalt edusamme kestliku arengu eesmärkidega seotud vahendite ja kulutuste jälgimisel tervikuna – välja arvatud välistegevuse valdkonnas, nagu on kirjeldatud Euroopa Kontrollikoja 2019. aasta ülevaates – ning kulutuste ebajärjekindluse jälgimisel, mis mõlemad takistavad ELi ja kolmandate riikide suutlikkust saavutada kestliku arengu eesmarke, eelkõige põllumajanduse valdkonnas; rõhutab seetõttu vajadust kestliku arengu eesmärkide kulude igakülgsel jälgimisel järele, kasutades selleks spetsiaalset metoodikat, näiteks seoses ebavõrdsuse vähendamisega (kestliku arengu eesmärk nr 10) ja selle strateegilise tähtsusega kõigi kestliku arengu eesmärkide rakendamisel; kordab, et see tähendab, et tuleb minna kaugemale praegusest kaardistamisest, mis toimub ELi eelarve iga-aastases haldus- ja tulemusaruandes; märgib murelikult, et viimastel aastatel on ametliku arenguabi soodustustase arengumaadele üldiselt ja eelkõige vähimarenenud riikidele järk-järgult vähenenud, ning kutsub ELi üles saavutama eesmärgi, et vähemalt 20 % ametlikust arenguabist eraldatakse inimarengule kui olulisele vahendile kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks; rõhutab, et abiandjad peavad seadma prioriteediks toetuspõhise rahastamise, eriti vähim arenenud riikide jaoks, arvestades nende jätkusuutmatut võlakooormust; kutsub komisjoni üles tõhustama praeguseid rahastamisvahendeid, et saavutada 2030. aastaks Euroopa tegevuses ja tarneahelates kliimanetraalsuse;

28. rõhutab vajadust rahastada koolitusi VKEde suutlikkuse suurendamiseks, et nad õpiksid, kuidas rakendada kestliku arengu eesmarke oma igapäevases tegevuses;

29. väljendab heameelt pingutuste üle, mida on tehtud kestliku arengu eesmärkide integreerimiseks Euroopa poolaastasse, sealhulgas iga-aastaste kestliku majanduskasvu analüüside ja Eurostati iga-aastase kestliku arengu eesmärkide seire integreerimise kaudu Euroopa poolaasta kevadpaketi osana; kordab oma toetust elurikkuse näitajate integreerimisele Euroopa poolaastasse; kutsub liikmesriike tungivalt üles tõstma tegevuskava 2030 rakendamisel oma riiklike meetmete ambitsioonide taset; peab tervitatavaks kestliku arengu eesmärkide keskset rolli sügispaketis, eelkõige soovitud, et liikmesriigid järgiksid „SKPst kaugemale ulatuvat“ strateegiat, et lülitada kestliku arengu eesmärgid täielikult oma riiklikesse meetmetesse; kutsub komisjoni üles jätkama Euroopa poolaasta reformi, et tasakaalustada majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnanalaseid prioriteete, et see edendaks pikaajalist sotsiaalset, keskkonnanalast ja majanduslikku ümberkujundamist ning parandaks tegevuskava 2030, Euroopa sotsiaaloiguste samba ja Euroopa rohelise kokkuleppe integreerimist kõigil tasanditel, kaasates täielikult kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ning täiendades liikmesriikide reforme ja investeringuid; on seisukohal, et selline reform peaks tagama, et Euroopa kestliku arengu eesmärkide poliitika koordineerimine ei too kaasa Euroopa poolaastaga paralleelset poliitilist protsessi, vaid selle asemel kasutatakse integreeritud ja sidusat lähenemisviisi, mis põhineb uuel kestliku arengu paktil; ootab, et poolaasta protsess suurendaks liikmesriikide suutlikkust jälgida kestliku arengu eesmärkide rakendamisel tehtud edusamme;

30. toetab Euroopa rohelist kokkulepet; nõuab, et paremini mõistetakse kestliku arengu eesmärkide sünergilist rolli kliimamuutustega võitlemisel ning rõhutab sellega seoses kestliku arengu eesmärkide ja eelkõige kestliku arengu 13. eesmärgi kasulikkust ning võimalust töötada kestliku arengu eesmärkide raames kompromisside ja poliitika sidususega;

⁽¹⁶⁾ Eelarvepoliitika osakond, liidu sisepoliitika peadirektoraat, eelarvekontrollikomisjonile „Budgetary control of the Sustainable Development Goals in the EU budget – What measures are in place to ensure effective implementation?“ (Kestliku arengu eesmärkide eelarvekontroll ELi eelarves – millised meetmed on kehtestatud tulemusliku rakendamise tagamiseks?), 2021.

Neljapäev, 23. juuni 2022

31. nõuab ELi poliitika, programmide ja fondide rahastamispakettide põhjalikku kaardistamist, mida on tugevdatud täiendavate taasterahastu „NextGenerationEU“ vahenditega, et luua rohelisem, digitaalsem ja vastupidavam Euroopa, sealhulgas kaardistada, kas taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtavad investeeringud ja struktuurireformid on kooskõlas tegevuskava 2030 eesmärkidega ja aitavad neid edasi arendada; nõuab, et kliimaseire metoodika ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtte riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades ning kestliku arengu eesmärkides ja Euroopa sotsiaaloiguste sambas sätestatud sotsiaalsed ja demograafilised prioriteedid oleksid täielikult rakendatud;

32. toonitab, et avaliku ja erasektori rahastamine tuleb viia kestliku arengu eesmärkidega kooskõlla; nõuab tungivalt, et komisjon integreeriks tegevuskava 2030 majandus- ja rahanduspoliitikasse ning õigusaktidesse; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid keskendusid olukorras, kus ametlik arenguabi on endiselt piiratud ressurss, segarahastamistoimingutele nendes valdkondades, kus need võivad kohalikule majandusele lisaväärtust anda; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid seaksid laiemalt prioriteediks partnerlussuhted vähim arenenud riikide ettevõtetega, kes järgivad jätkusuutlikke ja kaasavaid ärimudeleid;

33. rõhutab avaliku ja erasektori koostöö tähtsust kestliku arengu edendamisel ja rahastamisel; rõhutab finantsasutuste strateegiate ja eesmärkide määramise ja vastuvõtmise vajadust, et viia finantsportfellid kooskõlla kestliku arengu eesmärkidega ning anda korrapäraselt aru edusammudest; nõuab põhjalikke arutelusid ja koostööd erasektoriga, et soodustada erasektori rahastamist ja tõhustada iga-aastaste kestliku arengu eesmärkide töösuuniste loomist mikroettevõtete ja VKEde, akadeemiliste ringkondade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid kasutusele ettevaatliku lähenemisviisi segarahastamisele, seda eelkõige võla jätkusuutlikkusega seotud probleemide tõttu, ning tagaksid, et kogu segarahastamise kaudu mobiliseeritud rahastus vastaks arengu tulemuslikkuse ja kestlikkuse põhimõtetele ning OECD arenguabi komitee segarahastamise põhimõtetele;

34. märgib, et ELil ei ole ikka veel kindlat kava kestliku arengu eesmärkide rahastamiseks; kutsub komisjoni üles sellise kava kiiresti koostama, pidades silmas COVID-19 järgset hinnangulist iga-aastast 3,7 triljoni USA dollari suurust puudujääki kestliku arengu eesmärkide rahastamisel⁽¹⁷⁾; rõhutab, et sellise kava, sealhulgas selgelt määratletud ja mõõdetavate eesmärkide puudumine takistab kestliku arengu eesmärkide kulutuste põhjalikku jälgimist ELi eelarve raames;

35. nõuab, et EL täidaks kestliku arengu eesmärkide lubadusi investeerida pagulaste ja sisserändajate haridusse ja koolitusse, et tagada, et nad saaksid vastuvõtvate riikide kogukondades ja majanduses oma potentsiaali kasutada;

36. võtab teadmiseks muudatused Euroopa arengualases finantsstruktuuris, nagu on kirjeldatud nõukogu 14. juuni 2021. aasta järeldustes; kutsub komisjoni üles seadma tegevuskava 2030 rakendamine uue Euroopa arengualase finantsstruktuuri keskmesse, et muuta see tulemuslikumaks, tõhusamaks, koordineeritumaks ja kaasavamaks; rõhutab täielikult toimiva Euroopa arengualase finantsstruktuuri potentsiaali ülemaailmse kestliku arengu eesmärkide rahastamislünga täitmisel; nõuab suuremat koostööd ja kooskõlastamist Euroopa Investeeringupanga, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga, riiklike arengupankade ning muude väikeste ja keskmise suurusega finantseerimisasutuste vahel, keskendudes eelkõige alla 5 miljoni euro suurustele investimisprojektidele, et saavutada suurem kestliku arengu eesmärkide mõju; kutsub komisjoni üles töötama välja ühise raamistiku ja suunised ELi rahastamise tervikliku jätkusuutlikkuse tagamise kohta, järgides Euroopa meeskondliku lähenemisviisi, et tagada Euroopa arengupoliitika tulemuslikkus ja tõhusus; nõuab Euroopa meeskondliku lähenemisviisi kasutamist, et tagada ELi ja selle liikmesriikide vaheline tihe koordineerimine tegevuskava 2030 saavutamiseks; nõuab, et EL võtaks juhtrolli piisavate rahaliste vahendite mobiliseerimisel arenenud riikidelt, et toetada kestliku arengu eesmärkide ümberkujundamist ja hädavajalikku kliimamuutustega kohanemist vähimkaitstud riikides; kutsub komisjoni üles tagama, et uus Euroopa arengualane finantsstruktuur järgib eesmärki taastada mitmepoolne riiklik finantssüsteem, et panna punkt mõnede süsteemiväliste riikide jätkusuutmatule laenamisele;

⁽¹⁷⁾ OECD, „Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2021 – A New Way to Invest for People and Planet“ (Kestliku arengu rahastamise üleilmsed väljavaated 2021 – uus investimisviis inimeste ja planeedi heaks), Pariis, 2020.

Neljapäev, 23. juuni 2022

37. rõhutab, et sel kriitilisel kümnendil on hädavajalik suurendada püüdlusi ja meetmeid seoses kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise ja rahastamisega, et kõrvaldada liikmesriikide vahelised lüngad keskkonnaküsimustes;

38. toonitab, kui oluline on jätkata pingutusi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks, kordab, et isegi eelarvepiirangute ajal on haridus endiselt põhiõigus ja oluline investeering, et võimaldada saavutada kõik kestliku arengu eesmärgid, ning rõhutab, et humanitaarabi vallas ja tugevate suhete hoidmise kaudu maailma eri osadega, sealhulgas Aafrikaga, on ELil tähtis roll;

39. rõhutab hariduse, kultuuri, spordi ja nende valdkondade ELi programmide keskset tähtsust kestliku arengu eesmärkide saavutamisel ning nõuab nende rahvusvahelise mõõtmega tugevdamist, tunnistades seejuures inimestevahelise diplomaatia jõudu;

40. rõhutab, kui oluline on kestliku arengu eesmärk nr 4.1, mille eesmärk on saavutada täielik ja kvaliteetne 12 aastat kestev põhi- ja keskkooli haridus tsükkel, mis on kõikidele tasuta; tuletab meelde, et valitsemissektori kulutuste praegune tase madala ja keskmise sissetulekuga riikides ei vasta kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks vajalikule tasemele; tuletab meelde, et välisrahastamine on maailma kõige vaesemate inimeste haridusvõimaluste toetamisel võtmetähtsusega; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles suurendama arenguabi, et saavutada hariduse üldise kättesaadavuse eesmärk ELi eelarvetoetuse kaudu, mis on oma tõhusust hariduse valdkonnas tõestanud;

41. ergutab maailma liidreid käsitlema ühenduvust ja juurdepääsu digitaristule, nt juurdepääsu taskukohasele ja kvaliteetsele võrgule, hariduse põhiõigusest tuleneva õigusena;

42. kutsub komisjoni üles koordineerima liikmesriikide tegevust ning toetama neid riigipõhiste soovitusetega ja parimate tavade vahetamisel, et parandada nende haridussüsteemide kvaliteeti ja kaasavust ning kaotada soolised ja sotsiaal-majanduslikud erinevused nii põhioskuste omandamisel kui teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika osas kooskõlas visiooniga Euroopa haridusruumist, ELi rohe- ja digipöördest ning kestliku arengu eesmärgist nr 4;

43. kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral ära Euroopa kestlikkuspädevuse raamistikku GreenComp, et töötada kõigile vanuse- ja haridustasemete rühmadele välja süstemaatiline käsitlus kestliku mõtteviisi arendamiseks, mis ühendab kohaliku, piirkondliku ja riikliku reaalsuse järjepideva lähenemisviisiga Euroopa haridusruumis; kordab oma üleskutset liikmesriikidele viia Euroopa haridusruumi loomine 2025. aastaks lõpule, mis on oluline vaheetapp kestliku arengu eesmärgi nr 4 eesmärkide saavutamisel;

44. ergutab võrgustike loomist mitteformaalse ja formaalse haridussektori vahel, et luua professionaalsed õpikogukonnad, mis toetavad õpetajaid pedagoogiliste tavade uuendamisel, nende oskust toetada õpilaste pädevust mitmes vallas, edendades õpilaste omavastutust ning emotsionaalset intelligentsust ja vastupanuvõimet hirmude ja ebakindluse olukorras; juhib sellega seoses tähelepanu rohujuure tasandi spordi- ja kultuuriühenduste kogemustele;

45. nõuab, et haridusasutused investeeriksid kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamisse tipptasemel taristu, digitaliseerimise ja seoste kaudu teadmiste kolmnurgaga, et see sektor oleks kooskõlas keskkonnamõjude ja sotsiaalse kestlikkuse eesmärkidega ning pakuks alternatiivseid võimalusi oskuste arendamiseks, mis aitaksid kaasa kestliku arengu eesmärkide rakendamisele;

46. tuletab haridustöötajatele meelde, kui tähtis on alusharidus väikestes lastes selliste hoiakute ja väärtuste kinnistamisel, mis soodustavad kestliku mõtteviisi arengut, ning nende perekondade kaasamisel arutlemise, kuidas nemadki nii üksikisiku kui kogukonnana saaksid kestlikkust toetada;

47. innustab noori ettevõtlusega tegelema, mis on mehhanism kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ELis ja väljaspool seda, kasutades selliseid Euroopa vahendeid nagu programm „Erasmus noortele ettevõtjatele“ ning arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise programm, arvestades ettevõtluse potentsiaali parandada tööhõivemäära, tagada vähekaitsitud rühmadele inimväärset elatusvahendit ja töötada välja innovaatilisi lahendusi.

Neljapäev, 23. juuni 2022

48. avaldab kahetsust, et EL ei ole täitnud kolme neljast 2020. aasta kestliku arengu eesmärgi nr 14 (ookeani- ja mereökosüsteemid) sihist; avaldab lisaks kahetsust, et Euroopa Kontrollikoda leidis 2020. aastal, et kuigi merekeskkonna kaitsmiseks oli loodud raamistik, ei olnud ELi meetmed taastanud merede head keskkonnaseisundit ega kalapüügi kestlikku taset kõigis meredes; kutsub komisjoni üles rakendama käesoleva aruande järeldusi ja soovitusi oma eelseisvas tegevuskavas kalavarude säilitamiseks ja mere ökosüsteemide kaitsmiseks ning elurikkuse strateegia raames võetavates tulevastes meetmetes;

49. tuletab meelde, et kliima ja elurikkusega seotud kriisid on omavahel seotud ning nendega tuleb tegeleda sidusalt ja üheaegselt; rõhutab, et õiguslikult siduvad looduse taastamise eesmärgid on hädavajalikud, et tegeleda elurikkuse järsu vähenemisega ELis ning saavutada kestliku arengu eesmärgid nr 14 ja 15, et aidata leevendada kliimakriisi ja suurendada vastupanuvõimet; avaldab sellega seoses kahetsust, et ELi looduse taastamist käsitleva määruse ettepaneku vastuvõtmine on viibinud, ja nõuab selle kiiret avaldamist;

50. rõhutab kestliku arengu eesmärgi nr 17 (üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks) tähtsust; märgib, et ülemaailmsete partnerluste ja suutlikkuse suurendamise raames on uuenduslik roll avatud lähtekoodiga algatustel, nagu sisemise arengu eesmärkide algatus (Inner Development Goals), mille eesmärk on harida, inspireerida ja anda inimestele võimalus olla ühiskonnas positiivse muutuse jõuks, kiirendades seeläbi edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamise suunas;

Mitmepoolne koostöö

51. rõhutab, et selleks, et EL ja tema partnerid saaksid järgmise kaheksa aasta jooksul sisukaid edusamme teha, on poliitikas vaja uuendatud ülemaailmset kaasatust ja tihedamat mitmepoolset koostööd; nõuab tegevusele orienteeritud pühendumist kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks 2023. aasta kestliku arengu eesmärkide tippkohtumisel, mis tähistab tegevuskava 2030 rakendusperioodi keskpaika; tuletab meelde, et kuna EL on maailma kõige edukam integratsiooniprojekt, mis on edukalt võidelnud mitmepoolsuse eest, ja on ülemaailmne standardite kehtestaja, on ELil ainulaadne võimalus kiirendada edusamme kestliku arengu eesmärgi nr 17 (üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks) saavutamisel; nõuab seetõttu, et EL võtaks selle poliitilise uue alguse määratlemisel juhtrolli 2022. aasta kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil ja kestliku arengu eesmärkide alasel 2023. aasta tippkohtumisel; teeb ettepaneku, et komisjoni president osaleks aktiivselt igal kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil;

52. väljendab muret tõsiasja üle, et elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste kadumine takistab kestliku arengu eesmärkide puhul umbes 80 % hinnatud eesmärkide saavutamist; tuletab meelde, et terviseühtsuse põhimõtte rakendamiseks on ülioluline ökoloogiline taastamine; nõuab, et EL tegeleks elurikkuse kao algpõhjustega ning integreeriks ressursside säilitamise, taastamise ja kestliku kasutamise kohustused üldisemas arengupoliitikasse;

53. rõhutab, et rahvusvaheline õigus on arenenud, et võtta omaks uusi kontseptsioone, nagu inimkonna ühisparand, kestlik areng ja tulevased põlvkonnad, kuid rõhutab, et puudub alaline rahvusvaheline mehhanism, et jälgida ja käsitleda keskkonna kahjustamist ja hävitamist, mis põhjustab muutusi üleilmses ühisvaras või ökosüsteemi teenustes;

54. rõhutab asjaolu, et Euroopa seisab silmitsi suurimate probleemidega kestliku arengu eesmärkidega seoses kestlike toidusüsteemide, taskukohase ja puhta energia, põllumajanduse, kliima ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas (kestliku arengu eesmärgid nr 2, 12, 13, 14 ja 15); kutsub komisjoni üles töötama välja kestliku arengu eesmärgi nr 6 (puhas vesi ja sanitaartingimused) ja eesmärgi nr 14 (ookeani- ja mereökosüsteemid) põhjaliku võrdleva analüüsi, eriti pidades silmas 2022. aasta juunis Lissabonis toimuvat ÜRO ookeanikonverentsi ja 2022. aasta juulis toimuvat kõrgetasemelist poliitilist foorumit, kuna viimase viie aasta ebapiisavate võrreldavate andmete tõttu ei ole võimalik suundumusi arvutada; kutsub komisjoni üles rõhutama vajadust kestliku tootmise ja tarbimise järele, eelkõige seoses tarbijate arusaamisega sellest, kuidas nende tarbimiskäitumine mõjutab kestliku arengu eesmärke; rõhutab, et parimate tavade jagamine partnerriikidega võib anda ELile ja selle liikmesriikidele märkimisväärsed teadmisi üksikute algatuste ja meetmete kohta, mida saab võtta „Eesmärk 55“ eesmärkide saavutamiseks, ning et EL saab samuti jagada oma kogemusi ja parimaid tavasid partnerriikidega; usub, et Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse ja selle mõju tõttu muu hulgas toiduainesektorile võivad edusammud mõnede kestliku arengu eesmärkide, eelkõige nr 1, 2 ja 10 osas mitte ainult aeglustuda, vaid teha tagasikäigu nii ELis kui ka kogu maailmas; on eriti mures toiduainete hinnatõusu ja selle mõju pärast vähimarenenud riikidele ning sellest tuleneva vaesuse, toiduga kindlustamatuse, alatoitumise ja nälja suurenemise pärast;

Neljapäev, 23. juuni 2022

55. tuletab meelde, et kliimamuutused avaldavad üha suuremat survet toiduainete tootmisele ja kättesaadavusele, eriti kaitsetutes piirkondades, kahjustades toiduga kindlustatust ja toitumist; rõhutab valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli 2022. aasta aruande järeldusi, mille kohaselt globaalne soojenemine nõrgestab järk-järgult mulla tervist ja ökosüsteemi teenuseid, mis kahjustab toiduainete tootlikkust paljudes piirkondades nii maismaal kui ookeanides; nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid jääksid täielikult pühendunuks oma rahvusvahelistele kokkulepetele ja kohustustele kliima ja bioloogilise mitmekesisuse valdkonnas ning rohelisele kokkuleppele, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse strateegiale ja „Talust taldrikule“ strateegiale, eriti olukorras, kus pandeemiline kriis ja sõda Ukrainas on näidanud, kui kaitsetud on arengumaad ülemaailmse toiduturu häirete ees;

56. rõhutab, kui oluline on tegevuskava 2030 rakendamine positiivse ülekanduva mõju saavutamiseks, eelkõige maailma lõunapoolsetes riikides, ja rahvusvahelistes partnerlustes positiivse mõjuringi loomiseks; rõhutab välismõõtmel olulisust, kuna EL moodustab vaid 19 % maailma majandusnäitajatest ja 5,6 % maailma elanikkonnast, kusjuures mõlemad osakaalud vähenevad; juhib tähelepanu sellele, et kestliku arengu eesmärgi nr 10 saavutamine on strateegiline hoob, mis annab meie partneritele võimaluse seada end kestliku arengu teele;

57. rõhutab asjaolu, et sooline võrdõiguslikkus peab olema vähemalt 85 % kõigi uute ülevõetavate naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ kaudu rakendatud välistegevuste peamine või oluline eesmärk vastavalt OECD arenguabi komitee soomõddikus esitatud määratlusele, ning vähemalt 5 % nende meetmete peamine eesmärk peab olema sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õigused ja nende mõjuvõimu suurendamine; kordab, et Euroopa välisteenistus ja liikmesriigid peaksid seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi ELi programmitöö protsessis, sealhulgas ühises programmitöös, prioriteedina käsitlema; nõuab tungivalt, et ELi keskkonnanalases tegevusprogrammis aastani 2030 sisalduv nõue, mille kohaselt tuleb soolise võrdõiguslikkuse teemat siivalaiendada kogu kliima- ja keskkonnapoliitikas, sealhulgas soo aspekti kaasamise kaudu poliitikakujundamise kõikides etappides, rakendataks kiiresti ja täielikult;

58. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja vajaduse korral liikmesriike üles esitama eelseisval 2022. aasta kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil viie prioriteetse kestliku arengu eesmärgi, nimelt kestliku arengu eesmärkide nr 4 (kvaliteetne haridus), nr 5 (sooline võrdõiguslikkus), nr 14 (ookeani- ja mereökosüsteemid), nr 15 (elurikkus ja maismaa-ökosüsteemid) ja nr 17 (ülevõetav koostöö eesmärkide saavutamiseks) rakendamisel saavutatud asjakohaseid tulemusi; rõhutab, kui oluline on Euroopa Parlamendi aktiivne osalemine kõrgetasemelisel poliitilisel foorumil ja et see peaks olema ELi delegatsiooni lahutamatu osa; ootab seetõttu, et Euroopa Parlamendi liikmetel lubataks osaleda ELi koordineerimisnõupidamistel ja et neile tagataks juurdepääs dokumentidele kogu tippkohtumise jooksul;

o

o o

59. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonile ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0264

Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamine

Euroopa Parlamendi 23. juuni. 2022. aasta resolutsioon taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kohta (2021/2251(INI))

(2023/C 32/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 175,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu ⁽¹⁾ (taaste-ja vastupidavusrahastu määrus),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks ⁽²⁾ (õigusriigi tingimuslikkuse määrus),
- võttes arvesse oma 20. mai 2021. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi õiguse kohta saada teavet riiklike taaste- ja vastupidavuskavade käimasoleva hindamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni parlamendi vaadete kohta seoses riiklike taaste- ja vastupidavuskavade käimasoleva hindamisega komisjonis ja nõukogus ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 7. aprilli 2022. aasta resolutsiooni Euroopa Ülemkogu 24.–25. märtsi 2022. aasta kohtumise järelduste, muu hulgas Ukraina vastu peetava sõja viimaste arengute ning ELi poolt Venemaale kehtestatud sanktsioonide ja nende rakendamise kohta ⁽⁵⁾, ning oma 19. mai 2022. aasta resolutsiooni Venemaa Ukraina-vastase sõja sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede kohta ELi jaoks ning ELi reageerimissuutlikkuse suurendamise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni õigusriigi ja Poola riikliku taastekava võimaliku heakskiitmise kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 28. septembri 2021. aasta delegeeritud määrust (EL) 2021/2106, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu, ning määratakse kindlaks ühised näitajad ning taaste ja vastupidavuse tulemustabeli üksikasjalikud elemendid ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse komisjoni 28. septembri 2021. aasta delegeeritud määrust (EL) 2021/2105, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu, määrates kindlaks sotsiaalkulude aruandluse metoodika ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. oktoobri 2021. aasta arvamust „2021. aasta kestliku majanduskasvu strateegia“ kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2021. aasta teatist „2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüs“ (COM(2021)0740),
- võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2021. aasta teatist „2022. aasta eelarvekavad: üldhinnang“ (COM(2021)0900),

⁽¹⁾ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 15, 12.1.2022, lk 184.

⁽⁴⁾ ELT C 67, 8.2.2022, lk 90.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0121.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0219.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0240.

⁽⁸⁾ ELT L 429, 1.12.2021, lk 83.

⁽⁹⁾ ELT L 429, 1.12.2021, lk 79.

⁽¹⁰⁾ ELT C 155, 30.4.2021, lk 45.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse komisjoni talituste 24. novembri 2021. aasta töödokumenti „Euroala majanduse analüüs“, mis on lisatud dokumendile „Soovitus võtta vastu nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta“ (SWD(2021)0362),
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 1. detsembri 2021. aasta arvamust taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kohta ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni esimest aastaaruannet taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kohta (COM(2022)0075), mis avaldati 1. märtsil 2022,
 - võttes arvesse komisjoni 8. märtsi 2022. aasta teatist „REPowerEU: Euroopa ühismeede taskukohasema, kindlama ja kestlikuma energiavarustuse tagamiseks“ (COM(2022)0108),
 - võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee ja Euroopa Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste nõukogu ühisanalüüsi omavalitsuste, linnade ja piirkondade kaasamise kohta riiklike taaste- ja vastupidavuskavade väljatöötamisel, ning nende 27. aprillil 2022. aastal toimunud sihipärase konsultatsiooni tulemusi teemal „Implementation of the Recovery and Resilience Facility: the perspective of local and regional authorities“ („Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamine: kohalike ja piirkondlike asutuste vaatenurk“),
 - võttes arvesse oma 10. märtsi 2022. aasta resolutsiooni õigusriigi ja Euroopa Liidu Kohtu otsuse tagajärgede kohta ⁽¹²⁾, ja oma 5. mai 2022. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 7 lõike 1 alusel toimuvate kuulamiste kohta Poola ja Ungari küsimuses ⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse taaste ja vastupidavuse tulemustabelit ja selle temaatilist analüüsi, samuti Euroopa Parlamendile tehtud ettekandeid ⁽¹⁴⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 12. veebruari 2021. aasta teatist „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusrahastu puhul“ (C(2021)1054),
 - võttes arvesse parlamendi uuringuteenuste analüüsi ja ülevaateid taaste- ja vastupidavusrahastu kohta ⁽¹⁵⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 lõike 1 punkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, eelarvekontrollikomisjoni ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning põhiseaduskomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0171/2022),
- A. arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu on taasterahastu NextGenerationEU stiimulite paketi põhiosa;
- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia (edaspidi „pandeemia“) majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede leevendamiseks eraldatakse riiklike meetmete rahastamiseks toetuste ja laenudena 672,5 miljardit eurot; arvestades, et algselt toetas Euroopa Parlament taaste- ja vastupidavusrahastu toetuste suuremat osakaalu;
- C. arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu abil rahastatakse olulisi poliitikavaldkondi nagu rohe- ja digiüleminek, majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, asutuste vastupidavus ja valmisolek kriisideks, samuti laste ja noortega seotud valdkondi, sealhulgas haridust ja oskusi;

⁽¹¹⁾ ELT C 97, 28.2.2022, lk 21.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0074.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0204.

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

⁽¹⁵⁾ <https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&firstCameToPage=false>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- D. arvestades, et Venemaa sissetungi tõttu Ukrainasse 24. veebruaril 2022 on ELil tulnud kehtestada enneolematuid majanduslikke sanktsioone; arvestades, et Venemaa algatatud konflikti tõttu on paljud Ukraina kodanikud pidanud Ukrainast lahkuma ning ELi reisima ja siia elama jääma; arvestades, et sõjalisel sissetungil saavad olema majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed kogu Euroopa mandril, eelkõige Ida-Euroopa riikides, sealhulgas seoses tungiva vajadusega vähendada energiasõltuvust imporditud fossiilkütustest;
- E. arvestades, et ELil on raskusi teatavate kriitilise tähtsusega toorainete hankimisel, mis võib mõjutada ka taaste- ja vastupidavusraha rakendamist;
- F. arvestades, et pandeemial on olnud laastav mõju Euroopa inimeste ja ettevõtete majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale; arvestades, et ELi majandus kahanes pandeemia ajal oluliselt; arvestades, et pandeemia mõjutas negatiivselt ELi ettevõtjaid, eelkõige väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEd), millel on omakorda negatiivsed tagajärjed ELi majanduskasvu ja konkurentsivõimele ning ka nende tootlikkusele ja töökohtade loomise suutlikkusele; arvestades, et ELi ühtne turg on ELi majanduskasvu põhiline soodustaja, mida tuleks tugevdada ja kaitsta pandeemia negatiivsete mõjude eest, ning samal ajal tuleks edendada investeeringuid teadustöösse ja innovatsiooni; arvestades, et mõnes riigis tõusis töötuse tase pandeemia ajal taas üle keskmise; arvestades, et see seab suuremasse ohtu naised, noored, eakad inimesed, puuetega inimesed ja suured perekonnad; arvestades, et ELi tervishoiusektor on pandeemia ajal tegutsenud oma võimete piiril ning selle vastupidavust on tõsiselt proovile pandud ja survestatud; arvestades, et noorte töötuse määr on endiselt kõrgem üldisest töötuse määrast; arvestades, et noored on suuremas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus, samuti on ohus nende juurdepääs kvaliteetsetele töökohtadele;
- G. arvestades, et digioskuste ja majandusliku potentsiaaliga oskuste, näiteks roheliste või ettevõtlusoskuste pidev arendamine on konkurentsivõimelise, elujõulise, kaasava ja tulevikku suunatud Euroopa tööturu jaoks väga oluline ning peaks looma kõigile eurooplastele võimalusi ja juurdepääsu kvaliteetsete töökohtade saamiseks; arvestades, et sama kehtib kutsehariduse, kaubandusalaste oskuste ja eluks vajalike oskuste kohta; arvestades, et EL peab oma inimkapitali tõhusaks kasutamiseks lahendama kõik oskuste nõudlusele mittevastavusega seotud probleemid; arvestades, et nõuetekohasele digitaristule ja digioskuste alasele koolitusele peaks olema juurdepääs kõigil, et vältida inimestevahelise lõhe suurenemist digikirjaoskuse valdkonnas ning tagada kõigile võrdsed võimalused haridussüsteemis ja tööturul;
- H. arvestades, et rahastamiskõlblikkuse nimel peavad riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduma reformid ja investeeringud, mis kuuluvad taaste- ja vastupidavusraha määruse kuue samba kohaldamisalasse, ning vastama selle määruse üldistele ja konkreetsetele eesmärkidele, horisontaalsetele põhimõtetele ning taaste- ja vastupidavusraha määruses sätestatud 11 hindamiskriteeriumile;
- I. arvestades, et ELi asutuste ja liikmesriikide vaheline dialoog ning läbipaistvus on olulised taaste- ja vastupidavusraha optimaalseks rakendamiseks;
- J. arvestades, et komisjon, kes vastutab taaste- ja vastupidavusraha rakendamise jälgimise eest, peab parlamenti regulaarselt teavitama riiklike taaste- ja vastupidavuskavade hindamise olukorrast ning sellest, kuidas liikmesriigid on täitnud sihte ja eesmärke, sealhulgas nende panustamisest rohe- ja digieesmärkide saavutamisse; arvestades, et komisjon on kohustatud Euroopa Parlamendi seisukohti arvesse võtma;
- K. arvestades, et liikmesriigid peavad looma usaldusväärsed kontrollisüsteemid ja neid kasutama, ning viima läbi vajalikud auditid, et tagada liidu finantshuvide kaitse taaste- ja vastupidavusraha terve kasutamisperioodi jooksul;
- L. arvestades, et komisjoni iga-aastaste õigusriigi olukorda käsitlevate aruannete eesmärk on tuvastada õigusriigi järgimisega seotud probleeme ning aidata liikmesriikidel koos komisjoni ja teiste liikmesriikide toetusega neid lahendada;
- M. arvestades, et määruse kohaselt on liikmesriigil rakendamisperioodi jooksul võimalik esitada põhjendatud taotlus oma taaste- ja vastupidavuskava muutmiseks, kui objektiivsed asjaolud seda õigustavad;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- N. arvestades, et parlamendi kontroll ja järelevalve taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise üle on võimalik ainult parlamendi täieliku kaasamise ja tema soovitude igas etapis arvesse võtmise korral, ning arvestades, et parlament jätkab taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalvet;
- O. arvestades, et 31. juuliks 2022. aastal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kohta läbivaatamisaruande;

Kriisi sotsiaalse ja majandusliku mõju leevendamine

1. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu on enneolematu solidaarsuse vahend ning 2026. aastal lõppeva taasterahastu „NextGenerationEU“ nurgakivi ja peamine vahend ELi reageerimisel pandeemiale, et valmistada ELi majandust ette uute probleemidega toimetulekuks;
2. tuletab meelde, et ELi reaktsioon pandeemiale on olnud otsustav, koordineeritud, kõikehõlmav, õigeaegne ja solidaarsusel põhinev, mistõttu on ulatuslikult kasutatud olemasolevaid vahendeid ning kasutusele võetud täiendavaid rahastamisvahendeid; tuletab lisaks meelde, et liikmesriigid on võtnud pandeemia tõttu ja majanduse taastamiseks kasutusele ulatuslikke fiskaalmeetmeid (2021. aastal 5,2 % sisemajanduse koguproduktist ja 2022. aastal 2,8 % sisemajanduse koguproduktist);
3. toonitab taaste- ja vastupidavusrahastu stabiliseerivat mõju liikmesriikidele suure majandusliku ebakindluse ajal, võimaldades kriisi ohjata ning selle negatiivseid majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi leevendada, ning toetada liikmesriikide valitsusi investeringute taseme säilitamisel ja riigieelarvele avalduvale tohutule survele reageerimisel;
4. rõhutab ühtlasi taaste- ja vastupidavusrahastu olulist rolli majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamisel ning ühtse turu killustatuse ja makromajanduslike lõhede süvenemise vältimisel;
5. väljendab heameelt selle üle, et isegi kui taaste- ja vastupidavusrahastu majanduslikku mõju ei saa vaadelda muudest muutustest täiesti eraldiseisvana, võib siiski põhjendatult järeldada, et taaste- ja vastupidavusrahastul on seni olnud positiivne mõju sisemajanduse koguproduktile ja et selle tõhus rakendamine on ELi majanduskasvu jaoks keske tähtsusega; rõhutab taaste- ja vastupidavusrahastu rolli liikmesriikide eelarvepoliitilise manööverdamisruumi kaitsmisel pandeemiast tingitud märkimisväärse majandusšoki eest; tunnistab, et kuigi peamine mõju SKP kasvule avaldub eeldatavasti järgmistel aastatel, on taaste- ja vastupidavusrahastu juba aidanud ELi majandust ja kodanikke pandeemia kõige rängemate mõjude eest kaitsta, ning aitab kaasa ELi taastumisele ja vastupidavusele, sealhulgas majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele, tööhõivele, tootlikkusele, konkurentsivõimele, teadus- ja arendustööle ning innovatsioonile, samuti hästitoimivale, tugevate VKEdega ühisturule; rõhutab, et seoses majandusliku, sotsiaalse ja institutsioonilise vastupidavusega esineb liikmesriikide seas märkimisväärseid erinevusi, mis mõjutavad ebaühtlast taastumisdünaamikat; juhib tähelepanu asjaolule, et taaste- ja vastupidavusrahastu hoogustab ambitsioonikate reformide ja investeringute kaudu rohe- ja digiüleminekusse ning on ülimalt oluline ka kestliku ülemineku ja inimeste heaolu tagamiseks, et saavutada vastupidav, õiglane, kaasav, konkurentsivõimeline ja tulevikukindel majandus;
6. täheldab, et taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendi mõju on märkimisväärne; komisjoni, Euroopa Keskpanka ja Rahvusvahelise Valuutafondi hinnangul toob see tõhusa kasutamise korral kaasa kuni 1,5 protsenti kõrgema SKP kasvu kui ilma taasterahastu investeringuta;
7. märgib lisaks, et komisjoni prognoosi kohaselt rahastatakse taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest 2022. aastal 24 % kõigist majanduse taastamise toetusmeetmetest; rõhutab sihipäraste reformide ja investeringute ülekanduvat positiivset makromajanduslikku mõju ja potentsiaali; juhib tähelepanu asjaolule, et taaste- ja vastupidavusrahastu toetused pakuvad liikmesriikidele ka edaspidi märkimisväärset eelarvelist toetust ning võimaldavad neil seeläbi teha struktuurireforme ja -investeringuid, millel on pikaajaline mõju oma majanduse ja ühiskondade taastumisele ja vastupidavusele; kutsub liikmesriike üles kasutama seda võimalust parimal võimalikul viisil;
8. juhib tähelepanu asjaolule, et taaste- ja vastupidavusrahastu edukas ja läbipaistev rakendamine aitaks pikemas plaanis kaasa ELi majanduse ja ühiskondade kestlikumaks, kaasavamaks, vastupidavamaks ja konkurentsivõimelisemaks muutmisele, samuti aitaks see muuta neid strateegiliselt sõltumatumaks ning suurendada nende valmisolekut praeguste ja tulevaste probleemide lahendamiseks; rõhutab, et riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine edendab majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist ja territoriaalset ühtekuuluvust ning vähendab sotsiaalset ebavõrdsust;

Neljapäev, 23. juuni 2022

9. on seisukohal, et taaste- ja vastupidavusrahastu üldiste eesmärkide saavutamiseks, ELi kriisist taastumise toetamiseks ja selleks, et rahastu pikaajaline mõju ELi majandusele ja ühiskondadele oleks võimalikult suur, on oluline, et liikmesriigid rakendaksid kokkulepitud reforme põhjalikult ja õigel ajal; tuleb meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu on tulemuspõhine mehhanism, mille puhul rahalised vahendid makstakse välja alles pärast meetmetega seotud vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist; tuleb meelde, et kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste osalemine nende poliitikate kujundamisel on taaste- ja vastupidavusrahastu eduks ülimalt oluline, nagu on märgitud ka taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklis 28;

10. hoiatab, et taaste- ja vastupidavusrahastuga leevendatakse kriisi sotsiaalset ja majanduslikku mõju ainult juhul, kui rahalisi vahendeid kasutatakse tõhusalt ja täielikult, nii et need jõuavad reaalmajandusse ja inimesteni; kutsub liikmesriike üles tegema asjakohaseid otsuseid taaste- ja vastupidavusrahastu rahaliste vahendite õigeaegse kulutamise tagamisega tegelevate haldusstruktuuride ja inimressursi kohta;

11. rõhutab, et pandeemia taustal on eriti selgelt välja joonistunud vajadus suurendada liidu strateegilist sõltumatust peamiste tarneahelate ning elutähtsate taristute ja teenuste valdkonnas; märgib, et taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtavate investeeringutega rohe- ja digiüleminekusse tuleks kaasa aidata ELi strateegilise sõltumatuse ja iseseisvuse suurendamisele, ennekõike imporditud fossiilkütustest sõltumise vähendamisele; märgib, et komisjoni sõnul eeldatakse, et taaste- ja vastupidavusrahastu edendab märkimisväärselt ELi tööstusstrateegia rakendamist ning arendab seeläbi ELi tööstusi;

12. rõhutab, et ELi lisaväärtust peaksid looma ka reformi- ja investeerimispaketid, eelkõige majanduskasvu soodustavad taaste- ja vastupidavusrahastu paketid; märgib, et komisjoni sõnul on mõju SKPle terves ELis ligikaudu kolmandiku võrra suurem, kui võtta arvesse ka liikmesriikide individuaalsete meetmete ülekanduvat mõju; rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu reformi- ja investeerimispaketid peaksid samuti aitama kaasa Euroopa sotsiaaloiguste samba, Euroopa rohelise kokkuleppe ja digitaalarengu tegevuskava prioriteetide rakendamisele, samuti soolise võrdsuslikkuse ning kõigi jaoks võrdsete võimaluste edendamisele ja süvalaiendamisele;

13. kutsub komisjoni üles hindama, kas naaberliikmesriikides on esinenud taaste- ja vastupidavusrahastu investeeringute tarbetut dubleerimist, ning aitama liikmesriikidel tarbetuid kattumisi vältida;

14. peab kahetsusväärseks, et COVID-19 kriis on kõige rohkem mõjutanud naisi⁽¹⁶⁾, lapsi⁽¹⁷⁾, noori, eakaid ja vähem kaitstud rühmi; tuleb meelde vajadust tagada kaasavus, et EL ei jäta kedagi kõrvale ja tegeleks taastumise edenedes soospetsiifiliste sotsiaal-majanduslike tagajärgedega; tuleb samuti meelde, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades on kriisi mitu soospetsiifilist tagajärge käsitlemata; väljendab heameelt selle üle, et ligipääs hooldusasutustele ning neis pakutava hoolduse kvaliteet on paranenud, ent taunib asjaolu, et need pole endiselt piisavad;

15. kordab, kui olulised on kuus sammast, mis tagavad liikmesriikidele struktuuri reformide ja investeeringute kavandamiseks ja rakendamiseks, mis on suunatud rohe- ja digiülemineku, majanduse, tootlikkuse ja konkurentsivõime, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, tervishoiu ja institutsionaalse vastupanuvõime ning lastele ja noortele suunatud meetmete edendamiseks; rõhutab, et kõik liikmesriigid on taaste- ja vastupidavusrahastu määruse järgi kohustatud lisama oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse meetmeid, mis puudutavad kõiki sambaid; peab kahetsusväärseks asjaolu, et mitte kõik liikmesriigid ei ole juhindunud määruse sammasteks liigendatud struktuurist, mis võimaldanuks hõlpsamat järelevalvet;

Taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamisaspektid

16. märgib, et liikmesriigid on seni esitanud 26 riiklikku taaste- ja vastupidavuskava ning kättesaadavaks tehtud 338 miljardit eurot on neis taotletud kokku 331,7 miljardit eurot; märgib lisaks, et mitte kõik liikmesriigid ei ole oma praegustes riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades taotlenud kogu neile kättesaadavat toetussummat, mis on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklis 11;

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlament, sisepoliitika peadirektoraat, kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond, „COVID-19 and its economic impact on women and women's poverty – Insights from 5 European Countries“ (COVID-19 majanduslik mõju naistele ja naiste vaesusele. Tähelepanekud viiest Euroopa riigist), mai 2021. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU\(2021\)693183_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/693183/IPOL_STU(2021)693183_EN.pdf).

⁽¹⁷⁾ Eurochild, „Growing up in lockdown: Europe's children in the age of COVID-19“ (Lapsepõlv liikumispiirangutega: Euroopa lapsed COVID-19 ajastul), 17. november 2020. <https://www.eurochild.org/resource/growing-up-in-lockdown-europes-children-in-the-age-of-covid-19/>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

17. tunneb siiski muret selle pärast, et laenu on taotlenud ainult seitse liikmesriiki kogusummas 166 miljardit eurot laenudeks ette nähtud 385,8 miljardist eurost, mistõttu jääb märkimisväärne summa kättesaadavaks juhuks, kui liikmesriigid peaksid hiljem laenu vajama; on mures, et piiratud huvi laenukomponendi vastu võib põhjustada käestlastud võimalusi ja takistada taaste- ja vastupidavusrahastu täieliku potentsiaali saavutamist; rõhutab, et kui need liikmesriigid, kelle riiklik taaste- ja vastupidavuskava on juba heaks kiidetud, peaksid tahtma laenu taotleda, tuleb selleks vastavat riiklikku taaste- ja vastupidavuskava muuta, vajaduse korral lisada reformide ja investeeringute kogum, vahe-eesmärgid ja sihid, pööramata samas tagasi juba võetud meetmeid; julgustab liikmesriike kasutama taaste- ja vastupidavusrahastu täit potentsiaali, sealhulgas võimalust saada laenu, et tulla toime pandeemia mõjude ja tulevaste probleemidega;

18. teeb komisjonile ülesandeks analüüsida põhjuseid, miks liikmesriigid ei ole taotlenud laenu kogu võimalikus ulatuses, mis võib takistada taaste- ja vastupidavusrahastu täieliku potentsiaali saavutamist; tuletab meelde, et liikmesriik võib kooskõlas kehtiva taaste- ja vastupidavusrahastu määrusega taotleda laenutoetust taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal või mõnel muul ajahetkel kuni 31. augustini 2023;

19. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 21 kohaselt võib liikmesriik objektiivsete asjaolude tõttu esitada komisjonile põhjendatud taotluse, et heakskiidetud kava muuta või see asendada; tuletab meelde, et kui komisjoni hinnangul on liikmesriigi esitatud põhjused riikliku taaste- ja vastupidavuskava muutmiseks piisavalt õigustatud, hindab ta muudetud riiklikku taaste- ja vastupidavuskava vastavalt määruse artiklile 19 ning esitab ettepaneku nõukogu rakendusotsuse kohta vastavalt artiklile 20; tuletab meelde, et kui tehakse taotlus kava muutmiseks, peab sellele järgnema samasugune hindamise ja heakskiitmise protsess nagu esimese kava puhul; kutsub liikmesriike üles hoolikalt arvesse võtma ohtu, mis kaasneb viivitamisega riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisel; märgib, et seni pole ükski liikmesriik taotlenud heakskiidetud kava muutmist ega asendamist; julgustab liikmesriike kasutama taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklit 21; märgib, et märkimisväärse inflatsiooniga kaasneva võimaliku hinnatõusu tõttu võivad liikmesriigid soovida taotleda oma taaste- ja vastupidavuskavade muutmist;

20. märgib, et praeguste prognooside järgi võivad muutused liikmesriikide SKPs erineda 2020. aasta sügisel prognoositust, mistõttu muutuvad ka liikmesriikide jaoks kättesaadavad toetussummad taaste- ja vastupidavusrahastu teises 30-protsendilises ajavahemikus; juhib tähelepanu asjaolule, et märkimisväärsete muudatuste tõttu toetuste osakaalus võib olla vajalik riiklike taaste- ja vastupidavuskavasid muuta;

21. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastust saadava toetuse puhul tuleb austada taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 9 kohast täiendavuse põhimõtet; ootab üksikasjalikumaid ja liigendatud andmeid, mis võimaldavad taaste- ja vastupidavusrahastu täiendavuse mõju paremini mõista; nõuab tungivalt, et liikmesriigid esitaksid komisjonile üksikasjalikku, läbipaistvat ja õigeaegset teavet, et tagada tõhus aruandlus taaste- ja vastupidavusrahastu mõju kohta; kordab, kui oluline on taaste ja vastupidavuse tulemustabel kodanike varustamisel põhilise teabega selle kohta, kuidas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamine üldiselt edeneb; kutsub komisjoni üles suurendama tulemustabeli läbipaistvust ning parandama andmete visualiseerimist ja üksikasjalikkust, keskendudes väljundite asemel tulemus- ja mõjunäitajatele ning tagades ettepanekute kohaste reformide ja investeeringute kvalitatiivse analüüsi;

22. märgib, et 2022. aasta juuni keskpaigaks olid komisjon ja liikmesriigid allkirjastanud ainult kaksteist tegevuskorda; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võimalikult kiiresti tegevuskordi allkirjastama, ning palub, et komisjon teavitaks neist tegevuskordadest Euroopa Parlamenti; nõuab samuti tungivalt, et liikmesriigid avaldaksid oma tegevuskorrad, rahastamis- ja laenulepingud õigel ajal, et tagada suurem läbipaistvus ja vastutus;

23. märgib, et 21 liikmesriiki on saanud eelmakseid kuni 13 % ulatuses nende kogueraldisest, üks liikmesriik ei ole eelmakseid taotlenud, seitse liikmesriiki on seni taotlenud taaste- ja vastupidavusrahastust esimesi makseid ning üks liikmesriik on taotlenud teist makset;

24. kordab, et viivitused taaste- ja vastupidavusrahastu ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamises ei tohiks aeglustada pandeemiajärgset taastumisprotsessi ega vähendada liidu vastupanuvõimet;

25. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruks on ette nähtud võimalus lisada riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse meetmed, millega alustati alates 1. veebruarist 2020, ning et mõned liikmesriigid on seda võimalust kasutanud;

Neljapäev, 23. juuni 2022

26. väljendab heameelt komisjoni ja liikmesriikide vahelise varajase dialoogi üle maksetaotluste ettevalmistamisel, samuti komisjoni valmisoleku üle maksetaotluste hindamiseks; julgustab komisjoni ka edaspidi põhjalikult ja õigel ajal hindama, kas vahe-esmärke ja sihte täidetakse, pidades vajaduse korral nõu asjaomaste ekspertidega; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks maksete kiire kasutuselevõtu ning jälgiks tähelepanelikult reformide ja investeeringute rakendamist;

27. tuletab meelde vajadust kiiresti kasutusele võtta uute omavahendite kogum, et täielikult katta taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendi ja eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu rahastuse tagasimaksmine hiljemalt aastaks 2058, vastavalt parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2020. aasta detsembris vastu võetud institutsioonidevahelises kokkuleppes sätestatud tegevuskavale; võtab teadmiseks Euroopa roheliste võlakirjade emiteerimise taaste- ja vastupidavusrahastu kliimaga seotud kulutuste osa rahastamiseks; märgib, et komisjoni esimesed roheliste võlakirjade pakkumised olid suures osas üle märgitud;

Taaste- ja vastupidavusrahastu roll Venemaa Ukrainasse sissetungimise tagajärgede leevendamisel

28. rõhutab vajadust parandada ELi rahastamisvahendite, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu panust praeguste probleemide, sh nende probleemide lahendamisse, mille on põhjustanud Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu sõjaline agressioon ja sissetung Ukrainasse;

29. on mures selle pärast, et Ukraina vastane agressioon ning ELi reaktsioonina kehtestatud õigustatud sanktsioonid Venemaale ja Valgevenele mõjutavad rängalt liidu majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ning vastupanuvõime tugevdamise strateegiat; märgib, et need sanktsioonid mõjutavad liikmesriike erinevalt; on mures ebaühtlase mõju pärast ELi majandusele ning sellega kaasnevate majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede ja süveneva sotsiaalse ebavõrdsuse pärast, mis on eelkõige tingitud energia- ja toiduhindade tõusust; rõhutab, et inflatsioon võib negatiivselt mõjutada ka taaste- ja vastupidavusrahastu eeldatavat väljundit ning liikmesriikide riiklike taaste- ja vastupidavuskavade hinnangulist maksumust; loodab, et EL reageerib sellele uuele kriisile ka edaspidi otsustavalt, ühtselt ja õigel ajal;

30. rõhutab taas oma nõudmist kehtestada järgmised sanktsioonid, sealhulgas täieliku ja kohese embargo Venemaalt imporditavatele mitmesugustele energialiikidele ja nendega seotud taristu kasutamise lõpetamise kooskõlas oma 7. aprilli 2022. aasta resolutsiooniga, ning luua kava, millega ka edaspidi tagada ELi energiavarustuskindlus, mis muu hulgas nõuab Euroopa energiapolitika ümberkorraldamist, võttes arvesse liikmesriikide erinevat sõltuvuse määra Venemaalt imporditavast fossiilkütusest;

31. tunneb muret selle pärast, et praegune olukord Ukrainas mõjutab rängalt energiahindu, ja rõhutab vajadust suurendada energiasõltumatust ja -kindlust, mitmekesistada energiaallikaid ELi energiaallikate abil, ning kiirendada energiasüsteemi ümberkujundamist; rõhutab taaste- ja vastupidavusrahastu rolli REPowerEU rakendamisel ning rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu raames kättesaadavaid laene saaks suures ulatuses kasutada REPowerEU algatuse täiendamiseks ning investeeringute edendamiseks energiasüsteemi ümberkujundamisse, sealhulgas puhta energeetika arendamiseks; loodab, et seetõttu panustatakse taaste- ja vastupidavusrahastuga energiatõhususe, energiaallikate mitmekesistamise ja õiglasesse roheüleminekusse investeerimise kaudu oluliselt ELi energiasuveräänsusse;

32. väljendab sellega seoses heameelt mitmete riiklike taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate meetmete üle, mille eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist ja energiasõltumatust, ning meetmete üle, mille eesmärk on suurendada strateegilist sõltumatust, vähendades liikmesriikide sõltuvust imporditud fossiilkütustest ning kiirendades energiaallikate mitmekesistamist, energiatõhususe saavutamist ning puhta energeetika arendamist; rõhutab, et ELi riikide vahelise sünergia ja koostöö tõhustamiseks ning ühiste murede ja prioriteetide kajastamiseks tuleks edendada piiriüleisi projekte, Euroopa energiavõrkude paremat ühendatust ning elektrivõrkude täielikku sünkroniseerimist terves ELis;

33. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku, mille kohaselt tuleb taaste- ja vastupidavusrahastu määrust algatuse „REPowerEU“ tõttu muuta, ning väljendab oma kavatsust võtta ettepaneku suhtes oma seisukoht vastu viivitamata; nõuab tungivalt, et kui liikmesriigid ei kavatse kasutada taaste- ja vastupidavusrahastu raames taotletavaid laene kogu võimalikus ulatuses, teavitaksid nad sellest ametlikult komisjoni; peab sellega seoses kiiduväärseks ettepanekut, mille kohaselt tuleb ergutada taaste- ja vastupidavusrahastu raames antavate laenude optimaalset kasutamist, sealhulgas ettepanekut jagada laene ümber teistele liikmesriikidele, kes seisavad Venemaa Ukrainasse sissetungimise tõttu silmitsi lisaraskustega, ning võimaldada liikmesriikidel taotleda laenu summas, mis on suurem kui 6,8 % nende kogurahvatulust, eesmärgiga leevendada Venemaa Ukrainasse sissetungi majanduslikke, sotsiaalseid ja energiaalseid tagajärgi ning ELi Venemaa ja Valgevene suhtes kehtestatud piiravate meetmete kõrvaltoimeid;

Neljapäev, 23. juuni 2022

34. tunnistab vajadust võtta meetmeid Ukrainast saabuvate pagulaste abistamiseks, eelkõige majutuse, sotsiaaltoetuste ja lastehoolde, hariduse, tervishoiu ja kinnisvara valdkonnas, et aidata nende rasket sotsiaalmajanduslikku seisundit leevendada; rõhutab seega, et selles küsimuses tuleb tagada suuremad investeeringud;

Riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad

35. väljendab heameelt asjaolu üle, et heaks on kiidetud 24 riiklikku taaste- ja vastupidavuskava, ning märgib, et 2022. aasta juuni keskpaiga seisuga ei olnud oma riiklikku taaste- ja vastupidavuskava veel esitanud üksainus liikmesriik; märgib lisaks, et üks riiklik taaste- ja vastupidavuskava ootab komisjoni hinnangut; nõuab tungivalt, et liikmesriik, kelle riiklik taaste- ja vastupidavuskava ootab hinnangut, peaks komisjoniga konstruktiivset arutelu, et kava oleks heakskiitmiseks valmis edasiste viivitusteta; kutsub komisjoni üles allesjäänud kavade hindamisel kohaldama taaste- ja vastupidavusrahastu määrust hoolikalt, et tagada vastavus määruses sätestatud 11 kriteeriumile;

36. märgib asjaolu, et komisjoni hinnangutes jõuti järeldusele, et kõik heakskiidetud riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad käsitlevad taaste- ja vastupidavusrahastu kõiki kuut sammu, vastavad rahuldavalt kõigile taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud hindamiskriteeriumidele ning kujutavad endast reformide ja investeeringute tasakaalustatud paketti; on seisukohal, et liikmesriigid oleksid võinud oma riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad taaste- ja vastupidavusrahastu kuue sambaga ning taaste- ja vastupidavusrahastu määruse nõuetega paremini kooskõlla viia;

37. tuletab komisjonile meelde, et õigusriigi ja ELi toimimise lepingu artikli 2 järgimine on eeltingimus rahastule juurdepääsu saamiseks, ning õigusriigiga seotud tingimuslikkuse kord kehtib taaste- ja vastupidavusrahastu puhul täies ulatuses; kutsub komisjoni ja nõukogu üles hoiduma Ungari riikliku taaste- ja vastupidavuskava eelnõu heakskiitmisest, kuni neis riikides esineb jätkuvalt probleeme õigusriigi järgimise, kohtusüsteemi sõltumatuse tagamise ning pettuste, huvide konfliktide ja korruptsiooni ennetamise, tuvastamise ja nende vastu võitlemisega, on veendunud, et liidu finantshuvide kaitsmise, piisava kontrollisüsteemi loomise, kohtusüsteemi sõltumatuse ning pettuste, huvide konfliktide ja korruptsiooni ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamisega seotud vahe-eesmärgid ja sihid on eeltingimused ning need tuleb täita enne esimese maksetaotluse esitamist, ning tuletab meelde, et enne nende täitmist ei saa taaste- ja vastupidavusrahastu raames ühtegi makset teha; tuletab liikmesriikidele meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse sätete mittetäielik täitmine ning sellele järgnev viivitus riiklike taaste- ja vastupidavuskavade heakskiitmisel mõjutavad rängalt kohalike ja piirkondlike asutuste suutlikkust võidelda pandeemia mõjuga oma kogukondadele, ettevõtjatele ja kodanikele, ning võib viia kohaliku ja piirkondliku majandusliku seisundi pikaajalise halvenemiseni; taunib asjaolu, et Poola ja Ungari valitsuste tegevuse tõttu ei ole taaste- ja vastupidavusrahastu vahendid veel Poola ja Ungari inimeste ja piirkondadeni jõudnud;

38. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu raames ei tohiks rahastada ühtegi meetet, mis on vastuolus ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustega; nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisel väga hoolikalt ELi finantshuve ähvardavaid ohte ning mistahes õigusriigi rikkumist või võimalikku rikkumist, ning tegutseks viivitamata, kui ELi finantshuve võidakse kahjustada; kutsub komisjoni seetõttu üles olema kooskõlas õigusriigi tingimuslikkuse määrusega eriti range selles, et liikmesriigid täidaksid liidu finantshuvide kaitse nõuet, mis on sätestatud määruse artiklis 22;

39. tuletab lisaks meelde, et õigusriigi järgimist ning ELi rahaliste vahendite usaldusväärset haldamist tuleb taaste- ja vastupidavusrahastu kasutamise ajal pidevalt hinnata, ning komisjon peab hoiduma rahastuse väljamaksmisest või asjakohasel juhul ka väljamakstud raha tagasi küsima, kui neid tingimusi enam ei täideta;

40. märgib, et komisjoni hinnangu kohaselt loodetakse kõigis heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades jõuda taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud eesmärgini eraldada vähemalt 37 % rohepöördele, ning et kõikide heakskiidetud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kliimameetmetega seotud kulud ulatuvad kokku peaaegu 220 miljardi euronile; juhib siiski tähelepanu asjaolule, et väliste hindamiste põhjal on keskkonnahoidlike kulutuste osakaal väiksem; rõhutab sellega seoses, et kliimaga seotud vahe-eesmärgid ja sihid tulnuks määratleda selliselt, et rakendatavad meetmed oleksid nii kliimahoidlikud, kui algselt välja kuulutati; rõhutab, et riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega tuleks panustada roheüleminekusse, sealhulgas elurikkusesse; märgib, et esineb kahtlusi selle kohta, kas kõigi asjakohaste meetmetega panustatakse nende eesmärkide saavutamisse;

Neljapäev, 23. juuni 2022

41. tuletab meelde, et riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad peavad olema kooskõlas riiklike energia- ja kliimakavadega ning nende muudatustega, mida tehakse vastavalt määrusele (EL) 2018/1999⁽¹⁸⁾; kutsub komisjoni üles hindama, mil määral panustavad riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades roheülemineku jaoks ette nähtud investeeringud uute 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisse, mis on sätestatud liikmesriikide läbivaadatud riiklikes energia- ja kliimakavades;

42. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastuga tuleks kaasa aidata elurikkust toetavate tegevuste süvalaiendamisele liidu poliitikasse; märgib, et mitmes riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas panustatakse elurikkusesse, kuid on veendunud, et liikmesriigid võinuks taaste- ja vastupidavusrahastut elurikkuse suurendamiseks rohkem kasutada;

43. hoiatab rohepesu ohu eest riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisel, eelkõige seoses meetmetega, mille kohta märgitakse, et nendega panustatakse keskkonnahoidlike kulutuste nõude täitmisel, sealhulgas meetmetega, mis käsitlevad hoonete energiatõhusat renoveerimist;

44. märgib, et kõikides heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades loodetakse saavutada taaste- ja vastupidavusrahastu määruks sätestatud eesmärk eraldada vähemalt 20 % digipöördele, kusjuures mõni liikmesriik on selle eesmärgi saavutamiseks eraldanud lausa üle poole oma taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest, ning et kõikide heakskiidetud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade digieesmärkidega seotud kulud ulatuvad kokku peaaegu 29 % ehk 130 miljardi euron; väljendab heameelt riiklike taaste- ja vastupidavuskavade tugeva keskendumise üle VKEde toetamisele ning avalike teenuste digiteerimisele, sealhulgas tervishoiusektoris, samuti keskendumise üle digioskustele, ettevõtete digiüleminekule, ühenduvusele, teadus- ja arendustööle digitaalvaldkonnas ning kõrgtasemel tehnoloogiatele; märgib, et kaks kolmandikku liikmesriikidest lisas oma taaste- ja vastupidavuskavasse digivõimekuse ja digitaalsesse ühendatusesse tehtavate investeeringute julgeolekualase enesehindamise;

45. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruks kohaselt tuleb digitehnoloogiasse tehtavate investeeringute puhul järgida koostalitlusvõime, energiatõhususe ja isikuandmete kaitse põhimõtteid, võimaldada VKEde ja idufirmade osalemist ning edendada avatud lähtekoodiga lahenduste kasutamist; rõhutab, et digitaalseid riigihankeid tuleb koostada hoolikalt, eelkõige selleks, et tagada VKEde juurdepääs asjakohastele avaliku sektori investeeringutele;

46. märgib, et mitmes riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad investeerimisettepanekud 5G ühenduvuse jaoks; tuletab meelde, et liikmesriigid peaksid 5G ühenduvuse, mobiilsete lairibateenuste ja taristu kasutusele võtmise puhul tagama sidususe ja vastastikuse täiendavuse, et kedagi ei jäetaks kõrvale;

47. rõhutab, kui oluline on, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades eraldataks peaaegu 50 % kogukuludest ehk 203 miljardit eurot meetmetele, millega toetatakse ühtse turu head toimimist, parandatakse ettevõtluskeskkonda ja edendatakse erainvesteeringuid; kordab, kui oluline on taaste- ja vastupidavusrahastu eduka rakendamise jaoks erasektor; nõuab tungivalt, et liikmesriigid hõlbustaksid erainvesteeringuid kõigisse taaste- ja vastupidavusrahastu rahastatavatesse projektidesse, kõrvaldades selleks kõik takistused, mis ei võimalda VKEdel juurde pääseda asjakohastele taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditele, ning kutsub seetõttu komisjoni üles esitama üksikasjalikku analüüsi erasektori juurdepääsuvõimalustest taaste- ja vastupidavusrahastu rahastusele; palub, et liikmesriigid rakendaksid oma riiklikke taaste- ja vastupidavuskavasid läbipaistva graafiku põhjal, et erasektoris oleks võimalik planeerida oma tegevusi ja projekte asjakohastele meetmetele vastavalt;

48. märgib, et komisjoni hinnangul moodustavad riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sotsiaalkulud ligikaudu 20 % taotletud toetustest ja laenudest; märgib, et nende kulutustega keskendutakse teatavatele ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele suunatud tööhõivetiimulitele, tööhõivekaitse õigusaktide reformidele ja töölepingute reguleerimisele; tuletab meelde, et pandeemial on olnud rohkelt sotsiaalseid tagajärgi, ning need on ebavõrdselt ja ebaproportsionaalselt koormanud madalama sissetulekuga ja vähem kaitstud rühmi, kinnitades samal ajal vajadust avalike teenuste järele; peab kahetsusväärseks, et sotsiaalsete investeeringute meetmed on piirdunud pigem sotsiaalse taristuga ning et ainult mõned riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad sisaldavad meetmeid nõuetekohaste hooldusteenuste ja ajutiste toetusmeetmete väljatöötamiseks;

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsember 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1.)

Neljapäev, 23. juuni 2022

49. toetab komisjoni eesmärki luua taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu vastupidavam ja kaasavam tööturg, märkides samas, et asjakohaste meetmetega tuleks toetada kvaliteetset tööhõivet;

50. juhib tähelepanu asjaolule, et kõigis seni heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades käsitletakse sotsiaalseid ja tööhõivega seotud probleeme, sealhulgas meetmetega tööjõuturul osalemise parandamiseks, täiendus- ja ümberõppe edendamiseks ning tööturu asutuste ja teenuste ning sotsiaalkaitse- ja tervishoiusüsteemide kaasajastamiseks; peab kahetsusväärseks, et mõni liikmesriik on maha jäänud oma kavade sotsiaalse mõõtmega tugevdamisel;

51. rõhutab, kui olulised on reformid ja investeeringud tervishoidu, majanduslikku, sotsiaalsesse ja institutsioonilisse vastupidavusse, et suurendada kriisiks valmisolekut ja kriisidele reageerimise suutlikkust, ning märgib, et need moodustavad üle 17 % kõigist riiklike taaste- ja vastupidavuskavade eraldistest ehk 76 miljardit eurot; rõhutab, et komisjoni sõnul peavad liikmesriigid selle taaste- ja vastupidavusrahastu samba raames rakendama 789 meetet, mis on seotud 1 900 vahe-eesmärgi ja sihiga; rõhutab, et COVID-19 pandeemia on kinnitanud, kui oluline on avaliku sektori asutuste vastupidavus šokkidele;

52. märgib, et heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades nähakse tervishoiuga seotud meetmetele ette 37 miljardit eurot, mis moodustab 8 % riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kogukuludest; märgib, et suurim panus on ette nähtud haiglataristu renoveerimiseks ja laiendamiseks, sellele järgneb esmatasandi arstiabi ja ennetuse tugevdamine ning digiüleminek tervishoiu ja pikaajalise hoolduses; loodab, et need tervishoiuga seotud meetmed aitavad suurendada tervishoiusüsteemide suutlikkust ja vastupanuvõimet ning nende valmisolekut tulevasteks kriisideks; on mures selle pärast, et paljud liikmesriigid ei lisanud piisavalt meetmeid selleks, et muuta vaimse tervise ravi kõigi vanuserühmade jaoks juurdepääsetavaks ja taskukohaseks, ning rõhutab, et vaimne tervis peaks olema oluline osa ELi sotsiaalmajanduslikust taastumisest pandeemia mõjudest, samuti peaks see olema prioriteet töötervishoiu; on mures selle pärast, et mõni liikmesriik ei lisanud piisavaid meetmeid pikaajaliste rahvatervise probleemide lahendamiseks;

53. täheldab, et mitmes riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas on olulisel kohal avaliku halduse ajakohastamine, ning et avaliku halduse edendamiseks investeeritakse eeldatavasti ligikaudu 1,8 miljardit eurot; rõhutab, et riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega tuleks panustada avaliku halduse asutuste suutlikkuse suurendamisse, et hallata Euroopa rahastust tõhusalt nii riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil; rõhutab, et reformide kasulikkus kaalub üles nendega seonduvad kulud, mis peaksid viima kodanike jaoks konkreetsete positiivsete mõjudeni;

54. märgib, et heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades nähakse lastele ja noortele, sealhulgas alusharidusele ja lapsehoiule, noorte töötusele ja oskustele, ette kulutusi 49 miljardi euro ulatuses, mis moodustab ligikaudu 11,5 % riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kogukuludest; märgib, et see summa kujutab endast esimest sammu tagamaks, et järgmisele põlvkonnale pühendatud koordineeritud meetmeid rakendatakse kõigis 27 liikmesriigis; on mures selle pärast, et paljudes riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades ei kajastata nõuetekohaselt Euroopa lastegarantiiga seotud eesmärgid ning et tugevdatud noortegarantii eesmärgid kajastatakse neis ainult osaliselt; taunib asjaolu, et kaks liikmesriiki otsustasid oma kavadesse mitte lisada konkreetset lastele ja noortele suunatud meetmeid ning eelistasid selle asemel esitada meetmed, millega edendatakse kõigi kodanike oskusi ja digioskusi;

55. täheldab, et peaaegu kõigis heakskiidetud riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvad investeeringud digiõppesse, mis moodustavad ligikaudu 30 % kõigist haridusele tehtavatest kulutustest; väljendab heameelt haridustaristu ja -varustuse kaasajastamise üle liikmesriikides;

56. märgib, et seni on liikmesriigid esitanud 228 meetet, milles keskendutakse laste ja noorte toetamisele; märgib, et 74 % meetmetest keskendub üld-, kutse- ja kõrgharidusele ning koolitusvõimele, samuti kättesaadavusele, taskukohasusele, kvaliteedile ja kaasamisele, sealhulgas digiteerimisele ja taristule; märgib lisaks, et 14 % meetmetest käsitleb alusharidust ja lapsehoidu, haridussüsteemist varakult lahkumist ning laste vaesust; märgib, et 12 % meetmetest keskendub noorte töötuse vastu võitlemisele töökohtade loomise, töölevõtmise, töökohavahetuse stiimulite ja füüsilisest isikust ettevõtjate toetamise kaudu; rõhutab asjaolu, et parlament on palunud, et liikmesriigid eraldaksid iga taaste- ja vastupidavuskava eelarvest vähemalt 2 % kultuurile ja 10 % haridusele; märgib, et 16 liikmesriigi riiklikus taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad kultuuri käsitlevad meetmed; on seisukohal, et liikmesriigid võinuks taaste- ja vastupidavusrahastut nende sektorite toetamiseks rohkem kasutada;

Neljapäev, 23. juuni 2022

57. kutsub komisjoni üles jätkama kuue samba rakendamist ning tagamist, et taaste- ja vastupidavusrahastu tulemustabelis tehtaks kättesaadavaks üksikasjalikud andmed; palub, et komisjon hõlbustaks rohkem piirkondlikke meetodeid, millega tulemustabeli kaudu rahastu rakendamist jälgida, ning väljendab heameelt taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalvet tugevdavate seirealgatuste üle ELi ja liikmesriikide tasandil; märgib heakskiitvalt, et mitmed liikmesriigid esitavad andmeid piirkondlikul tasandil, ja kutsub ka teisi liikmesriike üles esitama andmeid piirkondlikul tasandil;

58. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastut ei tohi kasutada korduvate riiklike eelarvekulude asendamiseks, välja arvatud juhul, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud; märgib, et komisjon on riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad heaks kiitnud ainult selleks, et katta reformide ettevalmistamise ja käivitamise esialgsed kulud; tuletab liikmesriikidele meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastut tuleb rakendada nõnda, et see ei õõnestaks nende endi vastutust avaliku sektori vahendite haldamise osas; kutsub komisjoni üles esitama üksikasju määruse horisontaalse põhimõtte täitmise hindamise ning sellega seotud põhjenduste kohta;

59. juhib tähelepanu sellele, et komisjon hindas iga meetme puhul olulise kahju ärahoidmise põhimõtet vastavalt oma tehnilistele suunistele; rõhutab, et komisjoni suuniste kohase olulise kahju ärahoidmise põhimõtte rakendamisega tuleb ennetada keskkonnale kahjulike meetmete võtmist; palub, et komisjon avaldaks esitatud hinnangud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise kohta ning rõhutab, et komisjon peaks rakendusfaasis hoolikalt üle vaatama ja jälgima selle põhimõtte täielikku järgimist; märgib, et mõned liikmesriigid pidid selle põhimõtte järgimiseks teatavaid meetmeid parandama; märgib, et kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine hõlmas esialgu ka mittevastavuste lahendamist komisjoni ning Euroopa Investeerimispanka ja Euroopa Investeerimisfondi nõudmiste vahel nende riikide puhul, kes otsustasid rahastada oma InvestEU meetmepakette taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditest, mis võis viia viivitusteni rakendamisprotsessis;

60. täheldab, et valdav enamik riiklikest taaste- ja vastupidavuskavadest sisaldab eraldi osa, milles selgitatakse, kuidas kavas käsitletakse soopõhiseid probleeme ja ülesandeid; märgib, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvad meetmed, mis keskenduvad naiste osalemisele tööturul ning soolise palgalõhe vähendamisele, ent väljendab pettumust selle üle, et neis puudub üksikasjalik selgitus selle kohta, kuidas kavas käsitletakse soopõhiseid probleeme ja ülesandeid; rõhutab, kui olulised on kvaliteetsed riiklikud hooldusteenused, et leevendada tasustamata hooldustöökoormust, mis on praegu suures osas naiste õlul ning mis mõjutab negatiivselt SKPd; palub, et komisjon korraldaks uuringu, et kontrollida, mil määral panustab taaste- ja vastupidavusrahastu töökohtade loomisse sektorites, kus on peamiselt esindatud üks sugu, ning kas sellega kaasnevad meetmed panustavad piisavalt nendes sektorites alaesindatud soo esindatuse suurendamisele;

61. märgib, et 20 liikmesriigi riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvad piiriüleised projektid, milles keskendutakse peamiselt taristutele, näiteks raudtee- või elektriühendustele, vesinikule, kvantitehnoloogiale, 5G ühenduvusele, pilvetechnoloogia suutlikkusele ning innovatsioonikeskustele; väljendab pettumust asjaolu üle, et riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades ei sisaldunud arvukamalt piiriüleseid projekte, mille eesmärk oleks suurendada ülekanduvat mõju ja ELi lisaväärtust; märgib, et 20 liikmesriiki on oma riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades näinud ette piiriüleseid projekte, näiteks üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, milles keskendutakse peamiselt taristutele; kutsub liikmesriike üles selgitama asjaomaste sidusrühmade rolli mitut riiki hõlmavate projektide käivitamisel ja rakendamisel, kui see on asjakohane; leiab, et riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse tulnuks lisada veel rohkem piiriüleseid meetmeid, et suurendada rahastu ülekanduvat mõju ning suurendada selle lisaväärtust ELile;

62. märgib, kui olulised on eelkõige liikmesriikide vahel energia ülekandmisega seotud projektid; on seisukohal, et praeguses kontekstis oluks kasulik lisada riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse rohkem piiriüleseid projekte, eelkõige energiavaldkonnas; rõhutab, et need investeeringud on olulised energiasõltumatuse ja roheülemineku saavutamiseks; rõhutab, et praegune olukord kinnitab seda, kui oluline on ELi energiaallikate mitmekesistamine ning elektri ühisturu nõuetekohane toimimine liikmesriikide vahel; kutsub üles parandama Euroopa energiavõrkude ühendatust ning elektrivõrke terves ELis täielikult sünkroniseerima; rõhutab lisaks, kui oluline on suurendada pingutusi energiatõhususe parandamiseks, et piirata elektrinõudluse eeldatavat suurenemist;

63. täheldab, et ükski liikmesriik ei teinud ettepanekut ettepaneku struktuurifondide vahendite üle kandmiseks oma riiklikku taaste- ja vastupidavuskavasse, et vaid kaks liikmesriiki kavatsevad rahastada oma InvestEU meetmepakette taaste- ja vastupidavusrahastu vahenditega ning et vaid neli liikmesriiki kavatsevad lisada oma riiklikesse taaste- ja vastupidavuskavadesse ka tehnilise toega seotud kulutused; väljendab kahetsust asjaolu üle, et sätteid taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite ülekandmise kohta liikmesriikide InvestEU meetmete rahastamiseks pole täiel määral ära kasutatud; tuletab meelde, et erinevate ELi rahaliste vahendite vaheline koostoime on oluline liidu majanduslikuks taastumiseks ja vastupidavuse tugevdamiseks, ning tuletab liikmesriikidele meelde, et selle võimaluse kasutamine aitab kaasa koostoimete suurendamisele;

Neljapäev, 23. juuni 2022

64. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse kohaselt peavad taaste- ja vastupidavuskavad olema kooskõlas ka teabega, mille liikmesriik on esitanud liidu fondidest rahastatavates partnerluslepingutes ja rakenduskavades; kordab, et see tingimus pole vajalik ainult topeltrahastamise või eesmärkide kattuvuse vältimiseks, vaid samuti koordineeritud lähenemise tagamiseks ning ELi rahastusest saadava kasu maksimeerimiseks; palub, et komisjon esitaks analüüsi selle kohta, kuidas mainitud koordineeritus tagatakse; märgib, et riiklike taaste- ja vastupidavuskavade vastuvõtmine on mõnel juhul viinud viivitusteni partnerluslepingute vastuvõtmises ning on mures nende viivituste tagajärgede pärast; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vältima edasisi viivitusi partnerluslepingute ettevalmistamisel ja vastuvõtmisel ning seniste viivituste põhjuseid kiiresti lahendama;

65. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu ning teiste ELi rahastusprogrammide koostoime ja sidusus on liidu taastumise ja vastupidavuse tugevdamise jaoks ülimalt olulised; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama taaste- ja vastupidavusrahastu ning teiste ELi rahastusinstrumentide, eriti partnerluslepingute koostoimet; soovib teada, millisel moel on komisjon julgustanud liikmesriike edendama koostoimet teiste riikide riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega;

66. tuletab liikmesriikidele meelde, et taaste- ja vastupidavuskava aitab eeldatavasti tõhusalt lahendada kõiki probleeme või suurt osa probleemidest, mis on kindlaks tehtud asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas nende eelarvespektides, ning asjakohasel juhul määruse (EL) nr 1176/2011⁽¹⁹⁾ artikli 6 kohaselt liikmesriigile esitatud soovitustes, või probleeme, mis on kindlaks tehtud muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võtnud; võtab teadmiseks komisjoni hinnangu, et kõik riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad käsitlevad vähemalt olulist osa probleemidest, mis on tuvastatud asjaomastes Euroopa poolaasta soovitustes, kuid et kõiki probleeme ei käsitleta;

67. tunnistab mõnes riiklikus kavas sisalduvate liikmesriikides tehtud vajalike maksureformide positiivset mõju, taunides samas asjaolu, et ükski liikmesriikidest, kelle puhul toodi riigipõhistes soovituses välja agressiivne maksuplaneerimine, maksustamise vältimine, maksudest kõrvalehoidumine ja rahapesu, ei käsitle neid probleeme oma riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades;

68. kutsub komisjoni üles rahastu vahendite väljamaksmise perioodi jooksul piisava põhjalikkusega hindama kõigi vahe-eesmärkide ja sihtide täitmist, sealhulgas nende, mis on seotud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade riigipõhiste soovitustega, ning makseid vahe-eesmärkide ja sihtide põhjal proportsionaalselt vähendama, kui kokkulepitud vahe-eesmärgid ja sihid pole rahuldavalt täidetud, sealhulgas juhul, kui seni saavutatud vahe-eesmärkide ja sihtide puhul on esinenud tagasilangusi; kutsub komisjoni lisaks üles vajaduse korral kasutama täies ulatuses rahastu määruse sätteid, mille kohaselt saab toetusi tagasi küsida või paluda laenud varakult tagasi maksta, kui liikmesriigid ei täida rahastamislepingutest tulenevaid kohustusi;

69. märgib, et komisjoni hinnangu kohaselt said kõik liikmesriigid A-reitingu peaaegu kõigis taaste- ja vastupidavusrahastu määruises sätestatud kriteeriumides; tuletab meelde, et komisjoni hinnangus said kõik liikmesriigid B-reitingu kriteeriumide alusel, millega hinnatakse, kas riiklike taaste- ja vastupidavuskavade hinnangulised kogukulud on mõistlikud; kutsub komisjoni üles tagama, et kulutused oleksid realistlikud, ning et pettuse ja korruptsiooni vastu võitlemiseks viidaks läbi nõuetekohased kuluanalüüsid; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks enne maksetaotluste rahuldamist põhjalikult vahe-eesmärkide ja sihtide täitmist, ning tagaks, et seni saavutatud vahe-eesmärgid ja sihtide osas pole esinenud tagasilangusi;

Läbipaistvus, seire ja kontrollimehhanismid

70. rõhutab, kui olulised on terve hankeprotsessi ja -praktika läbipaistvus ja usaldusväärne menetluste haldamine; kutsub liikmesriike selles kontekstis üles tagama hankeprotsessi kvaliteetsuse ja õigluse, eelkõige selle juurdepääsetavuse kõigile ettevõtetele, sealhulgas mikro- ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele;

71. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kuulutaksid aegsasti välja riigihanke meetmete rakendamiseks, et tagada nende lõpule viimine vastavalt vahe-eesmärkide ja sihtide kalendritele;

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. november 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

Neljapäev, 23. juuni 2022

72. rõhutab, et läbipaistvus on riiklike taaste- ja vastupidavuskavade usaldusväärse seiresüsteemi oluline osa, mis võimaldaks ka üldsuse sisulist osalemist; väljendab taas kahetsust asjaolu üle, et komisjon keeldus loomast veebiplatvormi, kus avaldataks lõplikud kasusaajad, kuigi Euroopa Parlament ja komisjon seda toetasid; märgib, et kasutatavate vahendite omaduste tõttu keskendutakse kontrollis tulemuste ja väljundite saavutamisele, mitte kulutuste tõendamisele; märgib, et see lähenemine võib rahastu rakendamist hõlbustada ning panustada soovitud tulemuste saavutamisse; hoiatab, et nõuetekohase seireta võib see muuta ELi vahendite kuritarvitamise tuvastamise raskemaks; nõuab siiski tungivalt, et komisjon võtaks asjakohaseid meetmeid, millega tagatakse ELi vahendite kuritarvitamise varajane avastamine; kutsub komisjoni üles rangelt jälgima kõiki võimalikke topeltrahastamise juhtumeid ja, kui sellised juhtumid leiavad kinnitust, vahendid viivitamata tagasi nõudma;

73. kutsub komisjoni üles teavitama eelarvepädevaid institutsioone komisjoni poolt liikmesriikide jaoks korraldatud IT-süsteemide kasutamise kohta, et esitada asjakohane teave riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise kohta;

74. nõuab, et liikmesriigid koguksid ja registreeriks liidu rahaliste vahendite lõplike saajate ja toetusesaajate andmeid elektroonilises, standardses ja koostalitlusvõimelises vormingus ning kasutaksid ühtset andmekaeve- ja riskihindamisvahendit, mille teeb kättesaadavaks komisjon; nõuab tungivalt, et komisjon nõuaks kõigi taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtavate kulutuste jaoks ühtse, integreeritud ja koostalitleva süsteemi, sealhulgas ühtse andmekogumis- ja riskihindamisvahendi (ARACHINE) kasutamist, ning tagaks, et ARACHINE oleks koostalitlusvõimeline kõigi asjakohaste tarkvarade ja andmekogumitega, et halduskoormus oleks võimalikult väike; kordab lisaks, kui oluline on kogu aruandluse, seire ja auditite digiteerimine;

75. tuletab meelde, et liikmesriigid peaksid koguma andmeid programmi rahaliste vahendite saajate tegelike kasusaavate omanike kohta ning tagama nende andmetele juurdepääsu, kordab, kui oluline on tagada läbipaistvus lõplike toetusesaajate osas, tekitamata samas aruandluses lisakoormust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles üldsuse usalduse ja läbipaistvuse nimel korrapäraselt avaldama ajakohastatud teavet lõplike kasusaajate ja ülekantud rahaliste vahendite kohta; kutsub komisjoni üles looma integreeritud, koostalitlusvõimelise ja lihtsasti kasutatava süsteemi, mis sisaldab teavet kõigi ELi kaasrahastatud projektide, toetusesaajate ja tegelike kasusaavate omanike, töövõtjate ja alltöövõtjate kohta, ning suudab summeerida kõik sama toetusesaaja või tegeliku tulusaaja saadud summad;

76. tuletab komisjonile meelde, et taaste- ja vastupidavuskavade ja ning maksenõuete hindamisel on võimalik saada abi ekspertidelt, ning kutsub komisjoni üles seda võimalust asjakohastel juhtudel täielikult kasutama, eriti juhul, kui komisjonil puudub piisav asutusesisene suutlikkus kavade või nende vahe-eesmärkide ja sihtide täitmise põhjalikuks kontrollimiseks; seab kahtluse alla nõukogu piisava suutlikkuse riiklike taaste- ja vastupidavuskavade või maksenõuete nõuetekohaseks analüüsiks ning kutsub üles tagama, et nende hindamine oleks piisav;

77. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks liikmesriikide saavutatud vahe-eesmärkide ja sihtide hindamise, kuna osa nende riiklikest taaste- ja vastupidavuskavadest põhineb vahe-eesmärkide ja sihtide, ennekõike nende kvaliteedi kõikehõlmaval ja läbipaistval hindamisel;

78. tuletab meelde, et liikmesriigid peavad looma usaldusväärse kontrolli- ja auditisüsteemi, et tagada liidu finantshuvide kaitse ning ennetada pettusi, korruptsiooni ja huvide konflikte ning nende nähtustega võidelda, samuti tagada läbipaistvus; tuletab samuti meelde, et komisjon vastutab selle eest, et tagataks nende süsteemide olemasolu ja täielik toimimine enne esimeste maksete heakskiitmist; tuletab meelde, et vahendid tuleb välja maksta pärast vahe-eesmärkide ja sihtide saavutamist;

79. märgib, et komisjon toetub riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise kohta auditite läbi viimise osas peamiselt liikmesriikidele; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks nende nõuete täieliku rakendamise tõhusa järelevalve, auditeerimise ja kontrolli, ning jälgiks nende täitmist ka edaspidi terve taaste- ja vastupidavusrahastu kasutamise perioodi vältel; kutsub komisjoni üles tagama tugeva mehhanismi liikmesriikide kontrollisüsteemide korrapäraseks auditeerimiseks;

80. tuletab meelde, kui oluline roll on Euroopa Kontrollikojal, Euroopa Prokuratuuril, Euroopa Pettustevastasel Ametil, Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametil ja Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ametil ja teistel asjakohastel ELi asutustel liikmesriikide ja komisjoni toetamisel liidu finantshuvide kaitsmisel riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamise jooksul, ning kutsub neid asutusi üles täielikult kasutama oma taaste- ja vastupidavusrahastu määrusest ja muudest asjakohastest õigusaktidest tulenevaid õigusi, et ennetada, tuvastada, lahendada ja uurida pettusi, korruptsiooni ja huvide konflikte, eesmärgiga põhjalikult kontrollida kõiki taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtavaid kulutusi; tuletab meelde, et need ELi asutused peaksid olema varustatud piisavate vahenditega oma ülesannete täitmiseks; kutsub komisjoni üles nende asutustega koostööd tegema ning tagama piisava kontrollisuutlikkuse ja selle, et liikmesriigid võimaldaksid neile täieliku juurdepääsu kogu asjakohasele teabele, et nad saaksid oma õigusi kasutada;

Neljapäev, 23. juuni 2022

81. väljendab heameelt NGEU õiguskaitsefoorumi ja operatsiooni Sentinel üle, mis aitavad ühiselt ära hoida ja tõkestada rahastu raames eraldatavaid vahendeid ähvardavate ohtude realiseerumise, ning kaitsevad laiemalt liidu heaolu ja kaardistavad riiklike jaotussüsteemide nõrku kohti;

82. kordab, kui oluline on, et komisjon jälgiks pidevalt, sealhulgas järelehindamise vormis taaste- ja vastupidavusrahastu raames tehtavaid kulutusi, rahastu rakendamist ja haldamist puudutavaid andmeid, tagades koostöös liikmesriikidega täieliku läbipaistvuse, et analüüsida taaste- ja vastupidavusrahastu tulemusi ning tuvastada mis tahes sellega seotud vajakajäämised ja neid parandada;

83. tuletab meelde, et komisjoni eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 319 antakse taaste- ja vastupidavusrahastu kohta aru finantsmääruse artiklis 247 osutatud integreeritud finants- ja vastutusaruannetes ning eraldi iga-aastases haldus- ja tulemusaruandes;

Taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise juhtimine, läbipaistvus ja nähtavus

84. kinnitab veel kord parlamendi rolli taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kontrollimisel, eelkõige 2021. aastal peetud viie täiskogu arutelu, kahe vastuvõetud resolutsiooni, komisjoniga 2021. aastal peetud nelja taaste- ja vastupidavusdialoogi, taaste- ja vastupidavusrahastu kontrollimise töörühma 20 kohtumise, parlamendi küsimuste ning komisjoni korrapärase teabevoogu ja komisjonile tehtavate sihtotstarbeliste teabepäringute kaudu; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklis 25 on sätestatud, et komisjon edastab asjakohased dokumendid ja teabe Euroopa Parlamendile ja nõukogule samal ajal ning võrdsetel tingimustel; märgib nõuetekohase dokumentide liikumise aeglast algust ning parlamendi raskusi seoses juurdepääsuga liikmesriikide poolt komisjonile edastatud teabele, väljendab heameelt asjaolu üle, et pärast seda on kasutusele võetud paremad teabedastusprotseduurid, ning kutsub üles seda teabevoogu säilitama;

85. kutsub komisjoni üles taaste- ja vastupidavusdialoogide pidamisel kasutama avatud, läbipaistvat ja konstruktiivset lähenemist, ning täitma artikli 26 lõiget 1, mis puudutab korrapäraselt suhtlemist parlamendiga; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu raames kehtestatud institutsioonidevahelisest koostööst peaks saama miinimumstandard kõigi rahastusprogrammide puhul;

86. kutsub liikmesriikide parlamente ja asjaomaseid sidusrühmi üles kooskõlas riiklike õigusraamistikega Euroopa Parlamendi eeskuju järgima ning kontrollima oma riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamist avatud, läbipaistval ja demokraatlikul viisil;

87. väljendab kahetsust asjaolu üle, et üheski liikmesriigis ei kaasatud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade koostamisel ega rakendamisel kooskõlas riikliku õigusraamistikuga piisaval määral kohalikke ja piirkondlikke asutusi, kodanikuühiskonna organisatsioone, sotsiaalpartnereid, akadeemilisi ringkondi ega teisi asjaomaseid sidusrühmi, ning kutsub üles neid riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisel kaasama selgete ja läbipaistvate põhimõtete alusel, riikliku õiguse kohaselt maksimaalses lubatud ulatuses;

88. tuletab meelde, et kohalikud ja piirkondlikud asutused, kodanikuühiskonna organisatsioonid, sotsiaalpartnerid ja teised asjaomased sidusrühmad on riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisel juhtrollis, ning tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde, et kohalike ja piirkondlike asutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, sotsiaalpartnerite ja teiste asjaomaste sidusrühmade kaasamine kavade rakendamisse ja järelevalvesse ning nende koordineeritus on liidu taastumise jaoks otsustava tähtsusega ning ülimalt oluline ka riiklike taaste- ja vastupidavuskavade tõhususe ning laialdase isevastutuse tagamiseks; kutsub komisjoni üles uurima võimalusi dialoogi algatamiseks taaste- ja vastupidavusrahastu asjaomaste sidusrühmade esindajatega Euroopa Liidu tasandil;

89. kutsub liikmesriike üles tagama kohustuste selge jaotamise ning taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite jaoks piisavad haldussüsteemid, et võtta arvesse kodanike konkreetseid vajadusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil, austades samas mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtteid; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu meetmete rakendamisel tuleb austada kõiki asjakohaseid õigusakte vastavalt liikmesriikide õigusraamistikele;

90. loodab, et komisjoni poolt ettevalmistatavas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise läbivaatamisaruandes esitatakse ulatuslik teave ja analüüs riiklike taaste- ja vastupidavuskavade panuse kohta Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisse, sealhulgas riiklike taaste- ja vastupidavuskavade soolise mõju ning nende tõhusa panuse kohta soolise võrdõiguslikkuse saavutamisse, samuti selle kohta, kuidas need toetavad VKEsid ja strateegilist sõltumatust;

Neljapäev, 23. juuni 2022

91. kutsub komisjoni üles hindama, kas on tõenäoline, et õigusaktis sätestatud kulutuseesmärgid (37 % keskkonnahoidlike kulutusi ja 20 % digitaalvaldkonna kulutusi) saavutatakse taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisaastaks, ning kutsub liikmesriike üles võtma vajaduse korral meetmeid nende eesmärkide saavutamiseks, kui nad leiavad, et neid ei pruugita saavutada, saades selleks vajadusel komisjonilt tuge;

92. loodab, et komisjoni poolt ette valmistatavas taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise läbivaatamisaruandes esitatakse teavet kitsaskohtade kohta, mis takistavad riiklike taaste- ja vastupidavuskavade piisavat rakendamist, kui see on asjakohane;

93. väljendab heameelt selle üle, et 2021. aasta detsembris käivitati taaste ja vastupidavuse tulemustabel, mis võimaldab igal kodanikul taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamist ka ise jälgida; märgib, et kooskõlas delegeeritud õigusaktiga ühiste näitajate kohta peavad liikmesriigid andma aru mitme näitaja kohta, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise ja toetatavate VKEdo kohta; kutsub komisjoni üles parandama ja täiustama tulemustabeli suutlikkust, et tagada andmete visualiseerimise kõrge tase ning taaste- ja vastupidavusrahastu vastutus; väljendab heameelt asjaolu üle, et tulemustabelis sisalduvad inimeste arvuga väljendatud näitajate puhul ka sooliselt eristatud andmed;

94. nõuab tungivalt, et komisjon kohustaks liikmesriike esitama vajalikke andmeid, et anda aru edusammudest seoses taaste- ja vastupidavusrahastu määrase kuue sambaga, ning võimaldaks seega igal kodanikul taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamist jälgida; väljendab siiski kahetsust asjaolu üle, et liikmesriigid pole soovinud esitada rohkem üksikasjalikke andmeid, mida taaste- ja vastupidavuse tulemustabelis kajastada; märgib, et üksikasjalikumad andmed võimaldanuks kodanikel paremini oma riiklikelt valitsustelt aru pärida;

95. rõhutab, et üks taaste- ja vastupidavusrahastu eesmärke on panustada ELi sotsiaaleesmärkide saavutamisse, ning toonitab, kui oluline on meetodite olemasolu rahastu rakendamise edusammude näitamiseks ning kuidas see aitab kaasa ka Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärkide saavutamisse; väljendab muret selle pärast, et sotsiaalkulud ja vastupidavuse tulemustabelit käsitlevast delegeeritud õigusaktist ei piisa, et jälgida ning esitada aruandeid taaste- ja vastupidavusrahastu sotsiaalse ja soolise mõõtmise ning mõju kohta; kutsub komisjoni üles paremini kajastama Euroopa sotsiaalõiguste samba 20 põhimõtte rakendamise jälgimist tulemustabeli temaatilises analüüsis sisalduvate täiendavate sotsiaalsete ja sooliste näitajate kaudu;

96. kutsub komisjoni üles esitama tulemustabeli temaatilises analüüsis sisalduvaid täiendavaid näitajaid, et jälgida liikmesriikide tegutsemist elurikkuse, sidususe ja konkurentsivõimelisuse valdkondades;

97. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määrase kohaselt peab komisjon rakendama rahastuga seoses teabe- ja teavitamismeetmeid; julgustab komisjoni liikmesriikides asuvate esinduste kaudu ja koostöös Euroopa Parlamendi büroodega liikmesriikides käivitama liikmesriikides üritusi, millega tulemustabelit reklaamitakse ning esitatakse erinevaid komisjoni korraldatud analüüse, sealhulgas määrase kuue samba kohta; julgustab komisjoni avaldama üksikasjalikku analüüsi taaste- ja vastupidavusrahastu positiivsest mõjust, rõhutades riiklike taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisel heade tavade kasutamist ning soovitusi kavade rakendamisel esinevate probleemide lahendamiseks ja vahendite tõhusamaks kasutamiseks;

98. juhib tähelepanu asjaolule, et liikmesriikide avaliku halduse asutustel on märkimisväärsed probleemid taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite täieliku kasutuselevõtmisega nii lühikese aja jooksul; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks aktiivselt liikmesriike nende rahaliste vahendite täielikul kasutuselevõtmisel, et taaste- ja vastupidavusrahastu vahendid üle terve liidu välja makstaks;

99. on jätkuvalt pühendunud kavatsusele kasutada täielikult taaste- ja vastupidavusrahastu määrase kohaseid võimalusi taaste- ja vastupidavusrahastu hindamiseks, kontrollimiseks ja edendamiseks, sealhulgas ürituste ja tegevuste kaudu kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil;

100. väljendab heameelt Euroopa Ombudsmani algatuse üle valmistada ette hea tava põhimõtted valitsuse läbipaistvuse kohta rahastu vahendite kasutamisel;

101. märgib, et liikmesriigid annavad oma riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades aru oma kommunikatsioonistrateegiade kohta; taunib siiski asjaolu, et ilma selge standardita kujunevad sellised teavituskampaaniad tõenäoliselt väga erisugusteks, mis piirab taaste- ja vastupidavusrahastu ja ELi rahastamise üldist nähtavust; väljendab heameelt asjaolu üle, et enamik liikmesriike on järginud komisjoni soovitusi ja loonud spetsiaalsed veebisaidid, kus kuvatakse taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud teavet, kuid peab kahetsusväärseks asjaolu, et veebisaitidel avaldatud teabe üksikasjalikkus on väga erinev;

Neljapäev, 23. juuni 2022

102. kutsub üles veelgi ühtlustama kodanikele kättesaadavat teavet kavade riikliku rakendamise kohta ja riiklike taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud teabevahetusstrateegiaid, et soodustada läbipaistvust ja vastutust ning tugevdades seeläbi rakendamise isevastutust; kutsub komisjoni üles soovitama ühtlustatud lähenemisviisi ja standardit taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise kohase teabe näitamiseks riiklikul ja piirkondlikul tasandil, ning palub liikmesriikidel seda standardit järgida või põhjendada sellest kõrvalekaldumisi;

Taaste- ja vastupidavusrahastu senised õppetunnid

103. kordab, kui oluline on taaste- ja vastupidavusrahastu edukas rakendamine liikmesriikides, et tagada pikaajaline mõju ELi majandusele ja ühiskonnale; rõhutab, et ELi majanduse juhtimisraamistiku läbivaatamine kujutab endast võimalust taaste- ja vastupidavusrahastu edust, ent ka puudujääkidest õppetunde ammutada; nõuab tungivalt, et komisjon uuriks ja esitaks erinevaid stsenaariume selle kohta, kuidas taaste- ja vastupidavusrahastu loomisest ja rakendamisest seni saadud õppetunnid võiksid anda ainet ELi makromajandusliku haldusraamistiku jaoks, eelkõige seoses edusammude tegemisega läbipaistvuse, demokraatia, kaasatuse, koordineerituse ja järelevalve asjus;

104. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu on näidanud, kui oluline on Euroopa Parlamendi ja nõukogu aktiivne osalemine ELi ühiste prioriteetide määratlemisel, uutele probleemidele reageerimisel ning selle aluseks olevate poliitiliste suuniste ja haldusmehhanismide kujundamisel, samuti ka nn tugeva Euroopa omaluse rakendamise kontrollimisel; kinnitab veel kord, et parlamendil peaksid olema nõukoguga võrdsed võimalused rahastu rakendamise kontrollimisel, ning kutsub komisjoni üles tagama, et mõlemat asutust koheldaks tulevast ELi algatustes võrdselt; rõhutab, kui olulised on delegeritud õigusaktid, et suurendada protsessi demokraatlikku vastutust ja legitiimsust;

105. märgib heakskiitvalt, et ELi toetus reformidele ja investeeringutele stiimulitega varustatud pakettide näol on olnud oluline tugevdamiseks liikmesriikide vastutust taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühistel ELi väärtustel põhineva Euroopa poolaasta eest; rõhutab lisaks, et sisukad sotsiaal- ja territoriaalsed dialoogid, millesse on ulatuslikult kaasatud kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid vastavalt riiklikule õigusraamistikule, on väga olulised liikmesriikide isevastutuse, rahastu eduka rakendamise ja demokraatliku vastutuse jaoks ning et neid tuleks tugevdada ja hoolikamalt kohaldada ning need võiksid inspireerida tulevasi algatusi ja mehhanisme ELis ja selle liikmesriikides;

106. tunnustab taaste- ja vastupidavusrahastu kui taasterahastu „NextGenerationEU“ ühe osa hea näite põhjal tugevat lisaväärtust, mida pakub ühine, kaasaegne ja tõhus ELi reageerimine, mida on võimalik kiiresti mobiliseerida, et tulla toime kriiside ja uute probleemidega;

107. kutsub komisjoni üles võtma parlamendi seisukohti täielikult arvesse taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise eelseisvas läbivaatamisaruandes, mille komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. juuliks 2022; kutsub komisjoni üles selles aruandes ühtlasi arvesse võtma kõigi asjaomaste sidusrühmade panust;

o

o o

108. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Kontrollikojale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Euroopa Regioonide komiteele ja liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0265

Kaasavad meetmed programmis „Erasmus+“ 2014–2020

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon kaasavate meetmete rakendamise kohta programmis „Erasmus+“ 2014–2020 (2021/2009(INI))

(2023/C 32/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 6, 10, 165 ja 166,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1288/2013, millega luuakse „Erasmus+“: liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 31. jaanuari 2018. aasta aruannet programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahhindamise kohta (COM(2018)0050),
- võttes arvesse komisjoni 14. novembri 2017. aasta teatist „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu. Euroopa Komisjoni panus ELi juhtide kohtumisse Göteborgis 17. novembril 2017“ (COM(2017)0673),
- võttes arvesse institutsioonide ühist teadaannet Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 12. novembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit. LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0698), mis tugineb nõukogu 16. juuni 2016. aasta järeldustele LGBTI-inimeste võrdõiguslikkuse kohta,
- võttes arvesse komisjoni 18. septembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslik liit: ELi rassismivastane tegevuskava 2020–2025“ (COM(2020)0565) eesmärgiga ajakohastada 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust ⁽⁴⁾ (rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv),
- võttes arvesse oma 15. septembri 2020. aasta resolutsiooni tõhusate meetmete kohta programmide „Erasmus+“ ja „Loov Euroopa“ ning Euroopa solidaarsuskorpuse keskkonnasäästlikumaks muutmiseks ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 lõike 1 punkti e ja 3. lisa,
- võttes arvesse petitsioonikomisjoni arvamust,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0158/2022),

A. arvestades, et liikuvus on digitaalse ja füüsilise õppe äärmiselt oluline osa; arvestades, et võrdsete ja kaasavate võimaluste tagamine kõigile on ja peab olema ka edaspidi Euroopa Liidu põhiväärtuste lahutamatu osa, ning arvestades, et programmist „Erasmus+“ peavad täiel ja võrdsel määral kasu saama igasuguse taustaga ja igasuguste eluvaldkondade inimesed; rõhutab, et programm „Erasmus+“ ei too kasu mitte ainult osalejatele, vaid tervetele kogukondadele ja ühiskonnale ning täidab ÜRO kestliku arengu neljanda eesmärgi eesmärgi; märgib, et see toob kaasa demokraatlikuma, tugevama ning sidusama ja vastupidavama ühiskonna;

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.2.2013, lk 50.

⁽²⁾ ELT L 189, 28.5.2021, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 428, 13.12.2017, lk 10.

⁽⁴⁾ ELT L 180, 19.7.2000, lk 22.

⁽⁵⁾ ELT C 385, 22.9.2021, lk 2.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- B. arvestades, et programmi „Erasmus+“ (2014–2020) määruses pannakse rõhku sotsiaalse kaasatuse edendamisele ning erivajadustega või vähemate võimalustega inimeste osalemisele, nagu on määratletud programmi „Erasmus+“ kaasamis- ja mitmekesistamisstrateegias, mis hõlmab puuetega, terviseprobleemidega, haridusraskustega, kultuuriliste erinevustega ning majanduslike, geograafiliste ja sotsiaalsete takistustega inimesi; rõhutab, et praegune programm „Erasmus+“ (2021–2027) on samuti tihedalt seotud rohe- ja digipöördega;
- C. arvestades, et COVID-19 pandeemia on avaldanud tõsist mõju haridussektorile tervikuna, süvendades veelgi olemasolevat ebavõrdsust hariduse kättesaadavuse suhtes ning rõhutades vajadust säilitada programmi „Erasmus+“ kaasamise meetmed ja teha vajalikke parandusi;
- D. arvestades, et 2014.–2020. aasta programmi „Erasmus+“ puhul ei olnud Euroopa tasandil kehtestatud ühtlustatud ja kohustuslikku kaasamisstrateegiat ning see puudujääk piiras programmi kaasamise meetmete mõju;
- E. arvestades, et füüsiline liikuvus võimaldab sukeldumist teistesse kultuuridesse ja optimaalset suhtlust teiste kultuuridega, ning arvestades, et virtuaalne kogemuste vahetamine ja õppimine on väärtuslikuks täienduseks füüsilisele liikuvusele, kuid ei paku samaväärset kogemuse ja eeliste kvaliteeti;
- F. arvestades, et pandeemia on kiirendanud digiüleminekut ja rõhutanud heade digioskuste tähtsust; rõhutab asjaolu, et programm „Erasmus+“ võib märkimisväärselt soodustada digioskuste täiendamist ja ümberõpet;
- G. arvestades, et programmi „Erasmus+“ pakutavad liikuvuskogemused võivad osalejate jaoks olla ümberkujundava toimega ning võivad positiivselt mõjutada nende suhtlusoskusi, enesekindlust, avatust, kriitilist mõtlemist, isiklikku ja kutsealast arengut, tööalast konkurentsivõimet, heaolu ja arusaamist ühendatud Euroopa eelistest, pakkuda kaasavaid õppimisvõimalusi, mis rikastavad nende elu ja võimaldavad neil kogeda Euroopa keele- ja kultuuripärandit ning omandada samal ajal elukestvaid teadmisi;
- H. arvestades, et programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahehindamises, mille komisjon avaldas 2018. aastal, rõhutati vajadust jõuda kõigis piirkondades suurema hulga vähemate võimalustega inimeste ja väiksemate organisatsioonideni;
1. märgib rahuloluga, et üldiselt on tuntav kaasamise meetmete positiivne areng programmi „Erasmus+“ programmiperioodil 2014–2020;
 2. rõhutab, et programm „Erasmus+“ peaks toetama sidusrühmade ja programmis osalejate rahvusvahelistumisplaane, mis aitaksid õpirändelt kõrvaldada füüsilisi, psühholoogilisi, sotsiaalseid, sotsiaal-majanduslikke, keelelisi ja muid takistusi ning pakuksid alaesindatud rühmadesse kuuluvatele ja erivajadustega osalejatele selget ja üksikasjalikku teavet ning kvalitatiivset tuge;
 3. rõhutab, et ülimalt vajalikud on kohandatud rahastamine ja toetused, nagu eelmaksed, lisatoetused, ettemaksed ja ühekorssed maksed, et suurendada vähemate võimalustega või ebasoodsa taustaga inimeste osalemist, kuna rahalised takistused on programmi „Erasmus+“ puhul jätkuvalt üks suuremaid takistusi; rõhutab sellega seoses vajadust rakendada paindlikke reegleid, et tagada nende vajaduste, eelkõige elukalliduse katmiseks piisav rahaline summa;
 4. kutsub komisjoni üles arendama edasi programmi „Erasmus+“ rahastamisvahendeid ja looma koostoimet teiste programmidega;
 5. rõhutab, et liikuvustoetuste kaudu väljamakstav summa on mõnel juhul endiselt ebapiisav ning võib olla nende üliõpilaste ja perede sotsiaalse tõrjutuse põhjus, kes ei saa endale lubada liikuvust; nõuab 2023. aasta eelarve suurendamist programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse kaasamise meetmete täielikuks rakendamiseks;
 6. nõuab, et komisjon tagaks olemasolevate digitaalsete vahendite nõuetekohase ja täieliku toimimise ning tegeleks viivitamata programmi „Erasmus+“ IT-vahenditega seotud tõsiste püsivate probleemidega, mis takistavad märkimisväärselt mitte ainult väiksemate organisatsioonide, vähemate võimalustega inimeste, eakamate osalejate ja haldusdokumentidega tegelevate töötajate, vaid ka igat liiki toetusesaajate osalemist; kutsub komisjoni üles muutma äsja kasutusele võetud IT-vahendite protsessi kõigile rühmadele lihtsamaks ja paemini ligipääsetavaks ning testima neid piisavalt ulatuslikult enne nende rakendamist;

Neljapäev, 23. juuni 2022

7. märgib, et haldustõkked takistavad paljudel potentsiaalsetel õppijatel programmis osaleda; nõuab, et komisjon vähendaks bürokraatiat ja lihtsustaks rahastamise kättesaadavuse menetlusi, et protsessi lihtsustada ning muuta see arusaadavamaks ja kättesaadavamaks; rõhutab, et halduskoormus takistab ligipääsu kõigile ja mõjutab kõige rohkem vähemate võimalustega või erivajadustega inimesi; rõhutab, kui oluline on tagada taotlusmenetlused kõigis Euroopa keeltes;
8. tunnustab õpetajate, noorte- ja sotsiaaltöötajate, kodanikuühiskonna organisatsioonide, ühenduste ja haridustöötajate rolli osalevate institutsioonide liikumapaneva jõuna programmi teadlikkuse suurendamisel, tulevaste õppijate teavitamisel ja toetamisel ning vähemate võimalustega inimeste väljaselgitamisel; märgib, et ilma nendeta ei saaks osa võtta enamik osalejaid, eriti vähemate võimalustega osalejaid; kutsub komisjoni, liikmesriike ja riiklikke büroosid üles väärtustama ja tunnustama nende sageli vabatahtlikku tööd, toetama neid, hõlbustama nende liikuvust, ning tagama neile piisavad rahalised vahendid, kaasates samal ajal vähemate võimalustega osalejaid ja pakkudes neile nende vajadustele kohandatud erikoolitust; märgib, kui oluline on ajakohastada mitmesuguseid vahendeid, mida nad kasutavad võimalike osalejate väljaselgitamiseks ja programmi „Erasmus+“ kogemuste paremaks kohandamiseks, et võtta arvesse iga üksiku osaleja vajadusi;
9. rõhutab, kui oluline on pakkuda asjakohast koolitust ja toetust haridustöötajatele probleemide ja võimaluste tõhusaks juhtimiseks ning heade tavade vahetamise edendamiseks selles valdkonnas;
10. kutsub liikmesriike ja riiklikke asutusi üles hõlbustama programmi „Erasmus+“ töötajatele suuremal hulgal koolitusseminare, et viia ellu projekte, töötada välja kaasavaid meetodeid ja uurida uusi viise, kuidas jõuda programmi tulevaste toetusesaajateni;
11. rõhutab vajadust, et komisjon, liikmesriigid ja riiklikud bürood toetaksid paremini rohujuure tasandi organisatsioone kõigil aladel, sealhulgas kogukondade juhitud ja väiksemaid organisatsioone, eelkõige äärepoolseimates piirkondades, saartel, äärealadel, mägi- ja maapiirkondades ja vähem ligipääsetavatel aladel, ning tagaksid vahendite ja projektide õiglase jaotamise igas liikmesriigis;
12. rõhutab, kui oluline on võimaldada töötajatele lisaks täiendkoolitusele ja täiendavatele eksperditeadmistele piisavat rahalist ja materiaalist toetust, et nad saaksid suhelda osalejate, nende perekondade ja toetusesaajatega, parandada juurdepääsu projektidele ning suurendada nende edukust ja mõju, tagades samal ajal liikuvuse ja projektide sujuva toimimise; märgib, et liikmesriikide riiklikud bürood saavad anda märkimisväärset abi, tehes kindlaks organisatsioonide ja institutsioonide vajadused selles valdkonnas ning pakkudes vajalikku tuge;
13. märgib koolilaste lühiajalise liikuvuse positiivset mõju vaimsete ja psühhosotsiaalsete tõkete ületamisele ning palub komisjonil ja riiklikel büroodel edendada lastele ja teismelistele suunatud liikuvusprojekte;
14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles korraldama sihipäraseid teavituskampaaniaid internetis ja väljaspool seda, et suurendada kodanike teadlikkust ja teavitustegevust programmi „Erasmus+“ eelistest, tehes koostööd meedia ja sotsiaalmeedia väljaannetega avalikes õppeasutustes, nagu raamatukogud, koolid ja ülikoolid;
15. palub kõigil riiklikel büroodel määrata spetsiaalsed kaasamise ja mitmekesisusega tegelevad ametnikud, et jõuda orse erivajadustega ja/või vähemate võimalustega õppijateni; palub sellega seoses, et programmi „Erasmus+“ meetmete rakendamiseks valitud organisatsioonid määraksid piiratud võimalustega inimestele spetsiaalsed kontaktisikud, ning tuletab meelde, et teave erivajadustega inimestele pakutavate tugiteenuste kohta peab olema selge, ajakohane, täielik ja kergesti kättesaadav;
16. kutsub komisjoni üles parandama riikliku poliitika suuniseid, mis võimaldavad terviseprobleemide, kultuuriliste erinevuste ning majanduslike, geograafiliste ja sotsiaalsete takistustega silmitsi seisvate õppijate paremat osalemist, ning kontrollima nende rakendamist ja selle kohta aru andma;
17. toetab kõiki ELi algatusi, mille eesmärk on hõlbustada üliõpilaste liikuvust, nagu Erasmus+ mobiilirakendus, paberivaba Erasmus ja Euroopa üliõpilaspilet; kutsub komisjoni üles uurima võimalust siduda programm „Erasmus+“ tihedamalt teiste programmidega ning edendada valdkondadevahelist koostööd, sealhulgas Interraili kaudu, et suurendada kaasatust ja võrdsust, mis parandaks paremate ja keskkonnahoidlikumate liikuvusvõimaluste kättesaadavust, eelkõige nende jaoks, kellel on vähem võimalusi; kutsub komisjoni üles muutma algatuse „DiscoverEU“ kaasavamaks, võimaldades rohkematel inimestel selles osaleda;

Neljapäev, 23. juuni 2022

28. palub liikmesriikidel hinnata oma olemasolevaid poliitikameetmeid ja võtta vastu sihipäraseid programme ja meetmeid igas vanuses ja igasuguse taustaga vähemate võimaluste ja erivajadustega õppijate jaoks, et suurendada programmis „Erasmus+“ osalemist, eelkõige liikuvuse suhtes, ning edendada heade tavade vahetamist selles valdkonnas; märgib riiklike ametite ja vabatahtlike organisatsioonide kesket rolli selle protsessi hõlbustamisel;

29. rõhutab programmi „Erasmus+“ positiivset mõju kolmandates riikides, kuna see on tegur Euroopa integratsiooni protsessis ja ELi nähtavuse suurendamisel; rõhutab, et assotsieerunud riikides ja muudes abikõlblikes riikides, eelkõige Lääne-Balkanil ning liidu ida- ja lõunanaabruses, on vaja paremaid partnerlusi ja programmi „Erasmus+“ projektide suuremat kaasavust; kutsub komisjoni üles hõlbustama liikmesriikide ja osalevate riikide riiklike asutuste rahvusvahelisi digitaalset ja füüsilisi konsultatsioone eesmärgiga vahetada häid tavasid; märgib, et see tugevdab veelgi nende koostööd ja võimaldab neil rakendada kohapeal uusi lahendusi, ideid ja õppetunde, mis suurendavad programmis „Erasmus+“ osalejate arvu;

30. rõhutab vajadust muuta programm „Erasmus+“ kriisi korral paindlikumaks, kuna see vajadus on tõendatud alates sõja algusest Ukrainas; tunnustab komisjoni väljakuulutatud meetmeid, mis võimaldavad sõjast mõjutatud Ukraina üliõpilastel ja haridustöötajatel jätkata oma haridus- ja ametialast tegevust Ukrainas ja ükskõik millises liikmesriigis; nõuab, et Ukraina üliõpilastele antaks rohkem abi ja lisatoetust Ukraina kõrgharidusasutuste ja akadeemilise kogukonna toetamiseks;

31. peab kahetsusväärseks Ühendkuningriigi valitsuse otsust mitte osaleda pärast Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumist käimasoleval programmitöö perioodil programmis „Erasmus+“, mis tähendab noorte võimaluste kaotamist nii ELis kui ka Ühendkuningriigis;

32. rõhutab, kui oluline on edendada kutsehariduse ja -õppe õppijate liikuvust, et jõuda igasuguse taustaga noorteni, ning märgib rahuloluga, et programmitöö perioodil 2014-2020 on loodud suuremad võimalused nende pikaajaliseks liikuvuseks;

33. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama Euroopa noorteaastat ja sellega seotud üritusi, et tõhusalt edendada programmi „Erasmus+“ pakutavaid võimalusi, eelkõige vähemate võimalustega ja ebasoodsa taustaga inimestele, et tagada Euroopa noorteaasta tõhus mõju, eelkõige noorte elutingimustele, haridusvõimalustele ja demokraatlikule osalemisele; peab kahetsusväärseks asjaolu, et Euroopa noorteaastale eraldatud eelarvest ei piisa algatuse vajaduste rahuldamiseks;

34. tuletab meelde, kui oluline on tagada kvalifikatsioonide ja õppeperioodide automaatne tunnustamine Euroopa haridusruumiga seotud lisavahendina, et muuta kaasamise meetmed programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse raames täielikult toimivaks;

35. väljendab rahulolu selle üle, et komisjon võttis hiljuti vastu 2021.–2027. aasta meetmete raamistiku, mille eesmärk on suurendada mitmekesisust ja kaasatust praeguse programmi „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpuse raames, ning kutsub komisjoni üles selle raamistiku rakendamist riiklikul tasandil hoolikalt jälgima ja igal aastal informeerima Euroopa Parlamenti; rõhutab, et kaasamise meetmete spetsiaalse raamistiku täielik rakendamine võib olla kasulik kogemus ja võrdlusalus teistele ELi programmidele, millel on otsene mõju kodanike elule, nagu programm „Loov Euroopa“ ning kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm;

36. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0266

Montenegrot käsitlev 2021. aasta aruanne**Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon komisjoni Montenegrot käsitleva 2021. aasta aruande kohta (2021/2247(INI))**

(2023/C 32/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahel sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut ⁽¹⁾, mis jõustus 1. mail 2010,
- võttes arvesse Montenegro 15. detsembril 2008. aastal esitatud Euroopa Liidu liikmeks astumise avaldust,
- võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2010. aasta arvamust Montenegro Euroopa Liidu liikmeks saamise avalduse kohta (COM(2010)0670), Euroopa Ülemkogu 16.–17. detsembri 2010. aasta otsust anda Montenegrole kandidaatriigi staatus ning Euroopa Ülemkogu 29. juuni 2012. aasta otsust alustada Montenegroga läbirääkimisi ELiga ühinemiseks,
- võttes arvesse Montenegro ühinemist NATOga 5. juunil 2017,
- võttes arvesse 19.–20. juunil 2003. aastal Thessalonikis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise eesistujariigi järeldusi,
- võttes arvesse 17. mai 2018. aasta ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumise Sofia deklaratsiooni ja Sofia prioriteetide kava,
- võttes arvesse 6. mai 2020. aasta ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumise Zagrebi deklaratsiooni,
- võttes arvesse 6. oktoobri 2021. aasta ELi ja Lääne-Balkani tippkohtumise Brdo deklaratsiooni,
- võttes arvesse 10. novembril 2020. aastal Sofias toimunud tippkohtumist, Lääne-Balkani juhtide 9. novembri 2020. aasta deklaratsiooni ühise piirkondliku turu kohta ja 10. novembri 2020. aasta Sofia deklaratsiooni Lääne-Balkani roheline tegevuskava kohta,
- võttes arvesse 28. augustil 2014 algatatud Berliini protsessi,
- võttes arvesse komisjoni 5. veebruari 2020. aasta teatist „Ühinemisprotsessi tõhustamine – Lääne-Balkani riikide usutavad väljavaated saada ELi liikmeks“ (COM(2020)0057),
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2020. aasta teatist „Majandus- ja investeerimiskava Lääne-Balkani jaoks“ (COM(2020)0641),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. septembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/1529, millega luuakse ühinemiseelse abi instrument (IPA III) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 10. jaanuari 2022. aasta eriaruannet 01/2022 „ELi toetus õigusriigi toimimisele Lääne-Balkani riikides: pingutustest hoolimata ei ole põhiprobleemid endiselt lahendatud“,
- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2021. aasta teatist „2021. aasta teatis ELi laienemisstrateegia kohta“ (COM(2021)0644) ja selle juurde kuuluvat komisjoni talituste töödokumenti, mis käsitleb 2021. aasta aruannet Montenegro kohta (SWD(2021)0293),
- võttes arvesse komisjoni 2021. aasta juuli ülevaadet ja riigipõhist hinnangut Montenegro majandusreformi programmi kohta,

⁽¹⁾ ELT L 108, 29.4.2010, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 330, 20.9.2021, lk 1.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse ELi ning Lääne-Balkani riikide ja Türgi vahelise majandus- ja rahandusteamalise dialoogi ühiseid, nõukogu poolt 12. juulil 2021. aasta vastu võetud järeldusi,
 - võttes arvesse komisjoni 29. aprilli 2020. aasta teatist „Lääne-Balkani riikide toetamine COVID-19 puhanguga võitlemisel ja pandeemiajärgsel taastumisel“ (COM(2020)0315),
 - võttes arvesse Montenegroga peetava ühinemiskonverentsi 30. juunil 2020 Brüsselis toimunud viiendat asetäitjate tasandi kohtumist, kus avati läbirääkimised viimase sõelutud peatüki üle (8. peatükk, konkurentsipoliitika),
 - võttes arvesse 22. juunil 2021. aastal ja 13. detsembril 2021. aastal toimunud ELi ja Montenegro valitsustevahelist ühinemiskonverentsi,
 - võttes arvesse Veneetsia komisjoni 2021. aasta märtsi ja mai arvamusi riigiprokuratuuri seaduse muutmise eelnõu kohta ja komisjoni varasemaid arvamusi,
 - võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb Lääne-Balkanit pärast 2020. aasta tippkohtumist ⁽³⁾,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone selle riigi kohta,
 - võttes arvesse 2. detsembril 2021 ELi ja Montenegro parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee 20. kohtumisel vastu võetud avaldust ja soovitusi,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Lääne-Balkani riikide parlamentide esimeeste ühisdeklaratsiooni, mis avaldati 28. juunil 2021 toimunud teisel tippkohtumisel, mille kutsus kokku Euroopa Parlamendi president koos Lääne-Balkani riikide parlamentide juhtidega,
 - võttes arvesse oma 19. mai 2021. aasta resolutsiooni, mis käsitleb komisjoni 2019. ja 2020. aasta aruandeid Montenegro kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 15. detsembri 2021. aasta resolutsiooni koostöö kohta võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu Lääne-Balkanil ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0151/2022),
- A. arvestades, et iga laienemisprotsessis osalevat riiki hinnatakse tema saavutuste põhjal ja vajalike reformide rakendamine, eriti õigusriigi valdkonnas määrab kindlaks ühinemise ajakava ja edusammud;
- B. arvestades, et Montenegro on läbirääkimisprotsessiga kõige kaugemale jõudnud kandidaatriik, kuna on avanud ELi *acquis*’ kõik 33 sõelutud peatükki ja ajutiselt sulgenud kolm peatükki;
- C. arvestades, et 80 % kodanikest toetab riigi tulevast ELi liikmeks saamist;
- D. arvestades, et 2020. aasta valimistele järgnenud perioodi iseloomustas sügav polariseerumine uue valitseva enamuse ja opositsiooni vahel, samuti valitseva enamuse sees; arvestades, et boikotid ja kõigi parlamendiliikmete konstruktiivse osalemise puudumine takistasid parlamendis otsuste tegemist;
- E. arvestades, et 22. juunil 2021. aastal toimunud valitsustevahelisel konverentsil kiitis Montenegro heaks muudetud laienemismetoodika, mis põhineb temaatiliste läbirääkimiste peatükkide klastritel ja järkjärgulisel üleminekul üksikutele ELi poliitikavaldkondadele ja programmidele;

⁽³⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 129.

⁽⁴⁾ ELT C 15, 12.1.2022, lk 100.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0506.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- F. arvestades, et Euroopa Liit on Montenegro suurim kaubanduspartner, kelle arvele jäi 2020. aastal 38 % kogueksportidist ja 44 % koguimpordist; arvestades, et EL on Montenegrole suurim finantsabi andja ning et Montenegrole eraldati aastatel 2007–2020 ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) alusel ühinemiseelset abi kokku 504,9 miljonit eurot;
- G. arvestades, et EL on järjekindlalt näidanud oma pühendumust Lääne-Balkani riikide Euroopa väljavaatele ning on investeerinud 3,3 miljardit eurot, et tegeleda otsese tervishoiukriisiga ning leevendada COVID-19 pandeemia majanduslikke ja sotsiaalseid tagajärgi;
- H. arvestades, et IPA III alusel antav abi põhineb tingimuste rangel täitmisel ning näeb ette abi ümbersuunamise ja peatamise demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete tagasipööramise korral;
- I. arvestades, et Montenegro on välissekkumise ja Venemaalt ja teistest riikidest pärit pahatahtlike desinformatsiooni-kampaaniate mõju all;

Laienemisvalmidus

1. väljendab heameelt Montenegro jätkuva pühendumise üle Euroopa integratsioonile ja riigi kodanike vankumatu toetuse üle ELi liikmelisusele; rõhutab, et läbirääkimiste edenemine sõltub jätkuvalt õigusriigi vahekriteeriumide täitmisest;
2. märgib, et kõik 33 sõelutud peatükki on avatud, kuid peab kahetsusväärseks, et alates 2017. aastast ei ole suletud ühtegi peatükki, mis pidurdab Montenegro varasemaid positiivseid tulemusi ja kõige kaugemale jõudnud Lääne-Balkani riigi staatust edenemisel ELiga ühinemise suunas; väljendab heameelt selle üle, et Montenegro on muudetud laienemismetoodika heaks kiitnud; julgustab Montenegrot jätkama konkreetset tähelepanu pööramist 23. ja 24. peatüki järelejäänud vahekriteeriumide täitmisele ning seejärel peatükkide sulgemisele;
3. kordab, et erakondadeülene poliitiline pühendumine ja toimiv parlamentaarne demokraatia on ELiga seotud reformide jaoks vajalikud, ning nõuab konstruktiivset ja kaasavat poliitilist dialoogi ja kõigi parlamendierakondade pühendumist praeguse polariseerunud poliitilise õhkkonna ületamisele ning riigiasutuste vahelise toimimise ja koordineerimise tugevdamisele, et saavutada poliitiline stabiilsus ja jätkata märkimisväärseid edusamme peamiste ELiga seotud reformide, eelkõige valimis- ja kohtureformide ning organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastase võitluse valdkonnas;
4. võtab teadmiseks 4. veebruaril 2022 toimunud valitsusevastase umbusaldushääletuse ja sellele järgnenud parlamendi esimehe ning ELi-Montenegro parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsiatsioonikomitee kaasesimehe vabastamise ametist; märgib, et Montenegro president oli nimetanud erakonna URA juhi peaministri kandidaadiks, kelle ülesandeks on valitsuse moodustamine;
5. väljendab heameelt Euroopa-meelsetest erakondadest koosneva uue vähemusvalitsuse üle, mis on eriti teretulnud, arvestades Venemaa hiljutist sissetungi Ukrainasse ning Venemaa-meelsete erakondade ja narratiivide jätkuvat mõju riigis; väljendab heameelt uue spii kri valimise üle ning nõuab, et võimalikult kiiresti nimetataks ametisse ELi-Montenegro parlamentaarse stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee kaasesimees; on veendunud, et uue valitsuse poliitiline otsus võib aidata kiirendada hädavajalikku reformiprotsessi, kajastades nii Montenegro tööd Euroopa väärtuste alal kui ka valdava enamuse Montenegro kodanike tahet ühineda Euroopa Liiduga;
6. nõuab kaasava dialoogi taasalgustamist kõigi parlamendierakondade ja asjaomaste sidusrühmade vahel, et luua tugev Euroopa-meelne ja demokraatlik platvorm, mis suudab tagada vajaliku stabiilsuse ning vähendada poliitilist polariseerumist ja radikaliseerumist kooskõlas põhiseadusega, demokraatlike protsesside, normide ja standardite austamisega ning valdava enamuse Montenegro kodanike Euroopa-meelsete püüdlustega;
7. võtab teadmiseks Demokraatliku Rinde ja Demokraatliku Montenegro korraldatud meeleavaldused võimaliku vähemusvalitsuse moodustamise vastu; kutsub kõiki erakondi üles väljendama oma seisukohti institutsionaliseeritud demokraatlikes menetlustes ja hoiduma pingete teravnemisest;

Neljapäev, 23. juuni 2022

8. mõistab teravalt hukka meeleavaldajate poolt Venemaa Föderatsioonile väljendatud toetuse Venemaa agressiooni alustamise päeval Ukraina vastu, kuid märgib, et selliseid meeleavaldusi on suhteliselt vähe; tuletab meelde Venemaa püsivat ja pidevat huvi destabiliseerida riiki ja kogu Lääne-Balkani piirkonda ning suunata see Euroopa teelt kõrvale, levitades manipuleerivat desinformatsiooni ning mõjutades riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid;

9. märgib, et töö intensiivsus on pärast kauaoodatud õigusriigi valdkonna haldusstruktuuride ametisse nimetamise lõpuleviimist selgelt tõusnud; taunib asjaolu, et läbirääkimisstruktuurides ei ole kellelgi pikka aega olnud võtmepositsioone; võtab teadmiseks jõupingutused läbirääkimisstruktuuri konsolideerimiseks ja ajakohastamiseks 2021. aastal; nõuab tungivalt, et ametivõimud taastaksid võimalikult kiiresti täielikult toimiva läbirääkimisstruktuuri; märgib, et peamiste läbirääkijate ja töörühmade juhtide hilinevad ametisse nimetamisele peavad järgnema muud sammud ühinemisprotsessi poliitilise prioriteedina säilitamiseks;

10. väljendab heameelt Montenegro jätkuva ja täielikku vastavusseviimise üle ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga, mis hõlmab Venemaa sissetungi hukkamõistu Ukrainasse ja täielikku toetust ELi viimastele Venemaa-vastastele sanktsioonidele, sealhulgas Venemaa lendude keelamist üle oma õhuruumi ja lennujaamade kasutamist, Venemaa keskpangaga tehingute keelamist ning Venemaa propagandaväljaannete, Russia Today ja Sputniki keelustamist; ergutab komisjoni kaaluma ELi majandus- ja finantsabi andmist Lääne-Balkani riikidele, kes on ühinenud ELi sanktsioonidega Venemaa vastu, et leevendada kriisi arenedes selle tagajärgi;

11. väljendab heameelt selle üle, et Montenegro võttis vastu Ukrainast põgenevate isikute ajutise kaitse mehhanismi, mis annab neile õiguse viibida riigis ühe aasta, ning väljendab heameelt Montenegro panuse üle Ukrainale antavasse humanitaarabisse;

12. nõuab Montenegro ametivõimude poolt karistatud isikute varade arestimist ja selle tagamist, et riigist ei saaks turvaline ala Venemaa oligarhide varade varjamiseks, keda ohustavad rahvusvahelised sanktsioonid; ergutab valitsust jätkama vajalike meetmete võtmist, et võimaldada pädevatel riiklikel asutustel teha vastuvõetud sanktsioonide rakendamiseks vajalikke otsuseid;

13. väljendab heameelt Montenegro aktiivse osalemise üle ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidel ja operatsioonidel ning muudes rahvusvahelistes missioonides; rõhutab Montenegro strateegilise liidu tähtsust ELi ja NATOga; mõistab hukka valitsus-, julgeoleku- ja relvajõudude sektori katsed selle strateegilist suunitlust kahtluse alla seada; ergutab Montenegro ametivõime tegema koostööd nii ELi kui ka NATOga vastupanuvõime valdkonnas välissekkumisele, manipuleerivale välismaisele desinformatsioonile ja küberturvalisusele;

14. julgustab Montenegrot kasutama parimal viisil ära IPA III ning Lääne-Balkani riikide majandus- ja investeerimiskava raames kättesaadavaid ELi vahendeid, et tugevdada institutsioonide ülesehitamist ning soodustada majanduslikku ja demokraatlikku arengut, eelkõige õigusriigi, põhivabaduste ning kodanike heaolu valdkonnas; rõhutab, et kõik investeringud peavad olema kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ja ELi dekarboniseerimise eesmärkidega; nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult tulemuslikkust ja tagaks ELi rahastamise mõju süstemaatilise hindamise;

Demokraatia ja õigusriik

15. on sügavalt mures jätkuvate poliitiliste pingete pärast täidesaatva ja seadusandliku võimu vahel ja sees ning parlamendi istungjärgude hiljutise blokeerimise pärast, mis mõjutab otseselt Montenegro ELiga seotud reformide kiirust ja edenemist ning aeglustab jätkuvalt ELiga ühinemise protsessi; tuletab meelde, et ainus viis mõjutada otsustusprotsessi valijate nimel on osaleda poliitilistes protsessides; kutsub seadusandlikke ja täidesaatvaid asutusi üles parandama koordineerimist ja seadma prioriteediks seadusandlikud algatused ELi reformide rakendamiseks; kordab, et poliitiline tahe, ulatuslik erakondadevaheline dialoog ja toimiv parlamentaarne toetus ning demokraatlike institutsioonide nõuetekohane toimimine on Montenegro ühinemisläbirääkimistel tehtavate edusammude võti;

Neljapäev, 23. juuni 2022

16. väljendab heameelt hiljutiste ametisse nimetamiste üle ülemkohtusse ja apellatsioonikohtusse ning prokuratuuri-nõukogu uute liikmete, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide esindajate hulga valitud liikme ametisse nimetamise üle; on mures selle pärast, et üldiselt ei ole tehtud edusamme kohtusüsteemi reformimisel, sealhulgas peamiste sõltumatute institutsioonide ja kohtute ametisse nimetamisel, mis hõlmab konstitutsioonikohtu uute kohtunike ametisse nimetamist; ergutab Montenegro ametivõime astuma täiendavaid samme kohtusüsteemi ja muude õiguskaitseorganite sõltumatuse ja toimimise suurendamiseks ning rakendama täielikult Veneetsia komisjoni soovitusi prokuratuurinõukogu politiseerimise ohu kohta; ergutab järgima Euroopa Nõukogu riikide korruptsioonivastase ühenduse (GRECO) kohtusüsteemiga seotud soovitusi;

17. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks tõsiselt arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 01/2022 ja rakendaks selle soovitusi, mis tähendab, et ta peaks kohandama oma õigusriigiga seotud investeeringuid Lääne-Balkani riikides, sealhulgas Montenegros; kutsub ELi ja Lääne-Balkani riike üles looma raamistiku Euroopa Prokuratuuri ja Lääne-Balkani riikide vaheliseks viljakaks koostööks, tagamaks, et Euroopa Prokuratuur saab tulemuslikult kasutada oma pädevust ELi vahendite suhtes;

18. väljendab heameelt asjaolu üle, et Montenegro parlament võttis vastu muudetud kohaliku omavalitsuse seaduse, mis näeb ette, et kohalikud valimised korraldatakse 14 omavalitsuses samal kuupäeval; peab siiski kahetsusväärseks hiljutist otsust korraldada valimised 12 omavalitsuses erineval kuupäeval; kordab taas oma üleskutset julgustada Montenegrot korraldama kohalikke valimisi samaaegselt kogu riigis, et muuta riigi demokraatia stabiilsemaks, vältida pidevaid kampaaniaid ja leevendada pingelist poliitilist õhkkonda;

19. märgib, et valimiste õigusraamistiku ühtlustamiseks ja valimiste kõigi põhiaspektide reguleerimiseks kaasava protsessi kaudu on vaja rohkem pingutada, tehes seda aegsasti enne järgmisi valimisi; väljendab heameelt valimiseseaduse reformi komisjoni töö jätkumise üle, hoolimata esialgsetest katkestustest, ning loodab, et komisjon teeb hoolikat tööd sisuliste reformide saavutamiseks; märgib, et Jean Monnet' dialoogi vahend Montenegros võiks olla Montenegrole abiks vajaliku konsensuse saavutamisel demokraatliku parlamentaarse kultuuri edendamiseks;

20. on mures riigis laialt levinud korruptsiooni pärast ja nõuab tungivalt, et Montenegro tõhustaks kriminaalõiguslikku reageerimist kõrgemal tasandil esinevale korruptsioonile ning looks tingimused korruptsiooniga tegelevate kohtuasutuste ja sõltumatute asutuste, sealhulgas korruptsioonivastase võitluse ameti ja eriprokuratuuri tulemuslikuks ja sõltumatuks toimimiseks kooskõlas GRECO soovitustega; kutsub Montenegro ametivõime üles alustama kõigi Pandora dokumentides paljastatud rikkumiste põhjalikku uurimist;

21. tunneb heameelt edusammude üle organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses ja rahvusvahelises politseikoostöös, eelkõige õiguskaitseasutuste juurdepääsu parandamisel peamistele andmebaasidele, uurijate ja ekspertide arvu suurendamisel ning uuritud ja kohtu alla antud organiseeritud kuritegevuse juhtumite arvu suurenemisel; julgustab Montenegro ametivõime jätkama olemasolevate puudustega tegelemist organiseeritud kuritegevuse juhtumite menetlemisel ning kuritegeliku vara arestimisel ja konfiskeerimisel;

22. väljendab heameelt Montenegro konstruktiivse koostöö üle ELi õiguskaitseasutustega, nagu Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex), Europol ja Eurojust, kes abistavad Montenegrot piirihalduses ja piiriülese kuritegevuse, sealhulgas relva-, uimasti- ja inimkaubanduse vastases võitluses ning terrorismi ja äärmusluse vastases võitluses; märgib positiivse näitena politsei sekkumist Mojkovacis, et võidelda sigarettide salakaubaveo vastu Montenegros, ning kordab, et on vaja võtta täiendavaid meetmeid, et võidelda uimastite ja sigarettide salakaubaveo vastu riigis, eriti Bari sadama vabatsöonis;

23. väljendab heameelt sisserände ja Montenegrosse tagasipöördujate taasintegreerimise strateegia vastuvõtmise üle aastateks 2021–2025; märgib, et Montenegro ja Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) koostöö tegevuskava allkirjastati 2021. aasta detsembris;

24. peab kahetsusväärseks, et avaliku halduse reformi rakendamisel on tehtud vähe edusamme, ning nõuab, et uue avaliku halduse reformi strateegia väljatöötamise protsess oleks kaasav ja läbipaistev; väljendab muret avalike ja riigiteenistujate seaduse muudatuste pärast, mis piirasid avalike teenistujate teenetepõhist värbamist ja sõltumatust ning seadsid ohtu Montenegro suutlikkuse hoida ELiga ühinemise protsessis kogenud töötajaid; rõhutab avalike teenistujate teenetepõhise värbamissüsteemi vajadust ja avaliku teenistuse depolitiseerimise tähtsust;

Neljapäev, 23. juuni 2022

25. tunneb heameelt Montenegro kodanikuühiskonna positiivse rolli üle ja julgustab veelgi tugevdama selle sisulist osalemist reformides ning tagama toimivate konsultatsiooni- ja koostöömehhanismide olemasolu, parandades riigi õigus- ja institutsioonilist raamistikku ning tagades sõltumatute ekspertide, kodanikuühiskonna ja kohalike sidusrühmade kaasamise peamistesse õigusaktidesse;

26. väljendab heameelt esimese kodanike assamblee üle, mille Montenegro parlament koostöös Euroopa Parlamendiga 4. novembril 2021 korraldas; väljendab heameelt kodanike aktiivse osalemise ja nende pühendumise üle korruptsioonivastase poliitika kujundamisele; kutsub Montenegro ametivõime üles võtma järelmeetmeid ja rakendama assamblee järeldusi korruptsioonivastase võitluse kohta ning rõhutab, kui oluline on seda edukat tegevust tulevikus jätkata;

Põhivabaduste ja inimõiguste austamine

27. märgib, et sõnavabaduse valdkonnas tehtud edusammud on piiratud; ergutab Montenegrot suurendama jõupingutusi, et võidelda desinformatsiooni, vaenukõne, internetis ahistamise, poliitiliselt kallutatud teadete ja välsimõju vastu Montenegro meedias; rõhutab, kui oluline on vahetada parimaid tavaid ELi liikmesriikide ja NATOga ning kutsuda kokku dialoog Lääne-Balkani kodanikuühiskonna ja selle erasektoriga, et teha varakult kindlaks murettekitavad arengud ja töötada välja piisavad asjakohased vastumeetmed kolmandate riikide manipuleeriva desinformatsiooni leviku vastu, pannes rõhku teadusuuringutele ja analüüsile ning parimate tavade kaasamisele piirkonnas;

28. kutsub komisjoni üles looma taristut, et leida tõenditepõhiseid vastumeetmeid desinformatsiooni ohtudele Lääne-Balkani riikides; kutsub Euroopa välisteenistust üles liikuma proaktiivsema hoiaku poole, keskendudes ELi usaldusväärsuse suurendamisele piirkonnas ja strateegilise kommunikatsiooni järelevalve laiendamisele, et keskenduda Lääne-Balkani riikidest ja nende naabritest lähtuvatele piiriülestele desinformatsiooni ohtudele; kutsub Montenegrot üles võtma otsustavaid ja süsteemseid meetmeid desinformatsioonivabrikute tuvastamiseks ja hävitamiseks; kutsub poliitikuid ja avaliku elu tegelasi üles mõistma kindlalt hukka kõik sõnumid, mille eesmärk on polariseerida ühiskonda ning õõnestada usaldust meedia ja demokraatlike põhiväärtuste vastu;

29. märgib, et rassismi ja homo-/transfoobse vaenukõne ning kuritegevusega seotud eristatud andmete kogumine jätab endiselt soovida; tuletab meelde Euroopa Nõukogu rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI) järelevalvearuande 2020. aasta järeldusi, milles märgiti, et varasemaid soovitusi ei ole rakendatud⁽⁶⁾; tuletab meelde parlamendi seisukohta viimases Montenegrot käsitlevas aruandes, milles juba nõuti seda meetet, ning julgustab ametivõime seda rakendama⁽⁷⁾;

30. väljendab muret meediamaastiku suure polariseerumise pärast, eelkõige üha suurema hulga välismaiste ja riigisiseste desinformatsioonikampaaniade ning küber- ja hübriidohtude pärast, mis muu hulgas pärinevad Venemaalt ja Hiinast, millega levitatakse etnonatsionalistlikke narratiive, millel on negatiivne mõju demokraatlikele protsessidele riigis, ohustades seega riigi Euroopa perspektiivi; väljendab muret selle pärast, et Montenegro valitsemissektori võlg välismaiste finantsasutuste ja ELi mittekuuluvate autoritaarsete riikide äriühingute ees suureneb; kordab oma toetust valitsuse valmisolekule rakendada Venemaa propagandaväljaannete vastu ELi sanktsioone;

31. rõhutab meedia vabaduse ja sõltumatuse, teabe kajastamise kvaliteedi ja meediapädevuse parandamise tähtsust manipuleeriva desinformatsiooni vastu võitlemisel; kutsub Montenegrot, liikmesriike, Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsiooni Montenegros üles jätkama aktiivsemaid ja tulemuslikumaid teavitus- ja nähtavuskampaaniaid, et rõhutada ELi abi rolli ja tähtsust Montenegros ning võidelda ELi-vastase desinformatsiooni vastu; sealhulgas luues Lääne-Balkani piirkonnas piirkondliku strateegilise kommunikatsiooni ametikoha; väljendab heameelt Montenegro huvi üle teha ELiga koostööd demokraatia tegevuskava kaudu ja Euroopa välisteenistuse Lääne-Balkani strateegilise teabevahetuse rakkerühma olulise töö üle;

⁽⁶⁾ ECRI järeldused Montenegrot puudutavate soovitude rakendamise kohta, mille suhtes kohaldatakse vahepealseid järelmeetmeid (2. juuni 2020), <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8273>

⁽⁷⁾ 19. mai 2021. aasta resolutsioon Montenegrot käsitlevate komisjoni 2019.–2020. aasta aruannete kohta (ELT C 15, 12.1.2022, lk 100).

Neljapäev, 23. juuni 2022

32. kutsub Montenegro ametivõime üles võtma tihedas koostöös asjaomaste ELi ja NATO algatuste ja programmidega konkreetseid meetmeid vastupanuvõime ja küberturvalisuse suurendamiseks, kuna riik seisab silmitsi kasvava survega, mida avaldab kolmandate riikide sekkumine, mille eesmärk on õhustada riigi riiklust ja läänesõbralikkust suunitlust; väljendab heameelt Montenegro uue küberjulgeoleku strateegia üle aastateks 2022–2026 ja nõuab, et küberturvalisuse ameti loomist käsitlev seadusandlik protsess areneks viivitamata edasi;

33. mõistab teravalt hukka ajakirjanike rünnakud ja ahistamise ning nõuab nende juhtumite uurimist ja süüdlaste karistamist ning mõjusate kohtulike järelmeetmete võtmist; tunneb heameelt karmimate karistuste kehtestamise üle ajakirjanike ähvardamise või nende vastu suunatud rünnakute eest kriminaalkoodeksi muudatuste vastuvõtmise kaudu; kutsub kõiki erakondi üles võtma täiendavaid meetmeid, et tagada tingimused sõltumatu ja vaba meedia tööks, sealhulgas toetus avalikest huvidest teatamisele, läbipaistev rahastamine, ühised regulatiivsed standardid ning ohutu töökeskkond, kus ei esine rünnakuid ja ähvardusi;

34. väljendab heameelt mõningate positiivsete sammude üle, nagu meediavastase vägivalga jälgimise ajutine komisjon, õigusraamistiku tugevdamine ajakirjanike ja teiste meediatöötajate tulemuslikuks kaitsmiseks, meediat käsitlevate seaduste ja avalik-õigusliku ringhäälingu RTCG toimetuspoliitika läbivaatamine, mis on tehtud pluralistlikumaks, ning avalikud konsultatsioonid meediastrateegia (2021–2025) üle; rõhutab Montenegro meediat reguleerivate asutuste ja avalik-õigusliku ringhäälingu sõltumatuse tähtsust ning nõuab täiendavaid jõupingutusi, et muuta RTCG tõeliseks avalikuks teenuseks ja üldiselt parandada juurdepääsu teabele;

35. mõistab hukka kõik vägivaldaaktid, mis pandi toime Cetinje meeleavaldustel seoses Serbia õigeusu kiriku Montenegro ja ranniku metropoliidi ametisseastumisega; mõistab hukka Serbia sekkumise selles küsimuses; nõuab usulist sallivust kooskõlas Montenegro põhiseaduse ning Euroopa väärtuste ja põhimõtetega;

36. märgib, et välissekkumist saab läbi viia ka usuorganisatsioonide ärakasutamise kaudu; mõistab hukka Venemaa püüdlused kasutada ära etnilisi pingeid Lääne-Balkani riikides, et ohutada konflikte, lõhestada kogukondi ja levitada manipuleerivat desinformatsiooni, mis võib viia kogu piirkonna destabiliseerimiseni;

37. võtab teadmiseks järjekordse viivituse Montenegro rahva ja eluruumide loendusel ning loodab, et see viiakse käesoleva aasta jooksul läbi kooskõlas ELi ja rahvusvaheliste standarditega avatud ja läbipaistval viisil, kartmata kõigi tunnustatud rahvusvähemuste hirmutamist; kutsub ametivõime üles vältima selle protsessi igasugust politiseerimist;

38. väljendab heameelt riigi mitmerahvuselise identiteedi üle ning nõuab selle edasist edendamist ja austamist kõikidel tasanditel, sealhulgas kasutatavate keelte, kultuuripärandi ja kohalike kogukondade traditsioonide osas, ning nende poliitiliste õiguste kaitsmist; rõhutab vajadust kaitsta kõiki rahvusvähemuste poliitilisi õigusi, eriti kuna mõnel neist ei ole enam vähemuserakondade esindajaid Montenegro parlamendis;

39. mõistab teravalt hukka kõigi vähemuste, sealhulgas rahvusvähemuste vastu suunatud verbalsed ja füüsilised rünnakud ning hirmutamist; taunib asjaolu, et vähekaitsitud elanikkonnarühmad, sealhulgas romad ja egiptlased, kogevad endiselt mitmesugust diskrimineerimist ning raskusi oma õiguste teostamisel; väljendab heameelt romade ja egiptlaste kaasamise strateegia (2021–2025) vastuvõtmise üle, milles pööratakse erilist tähelepanu romavastasusele ja ergutatakse ametivõime veelgi suurendama jõupingutusi, et võidelda diskrimineerimise vastu, tagada õiglane juurdepääs haridusele, õigusemõistmisele, eluasemele, tervishoiule ja tööturule ning võtta mõjusaid meetmeid vaenu õhutamise vastu;

40. kutsub Montenegro ametivõime üles tunnustama paljurahvuselise Kotori lahe horvaadi kogukonna traditsioone ja kultuuripärandit; peab murettekitavaks Horvaatia rahvussamblee 15. aprilliks 2022 väljatõstmise teadet Tivatis;

41. märgib, et tõsist muret valmistavad jätkuvalt sooline ja lastevastane vägivald, mis COVID-19 pandeemia vältel veelgi süvenesid; nõuab naistele, ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele ja koduvägivalga ohvritele mõeldud spetsiaalsete tugiteenuste parandamist ning kutsub Montenegrot üles tagama selleks piisavad rahalised vahendid, sealhulgas sellist toetust pakkuvatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele; väljendab heameelt ettepaneku üle kehtestada naiste- ja lastevastase vägivalga eest karmimad karistused;

Neljapäev, 23. juuni 2022

42. nõuab tungivalt, et Montenegro ametivõimud rakendaksid põhjalikult Istanbuli konventsiooni standardeid, käivitaksid üldsuse teadlikkuse suurendamise kampaaniad, julgustaksid koduvägivallast teatamist turvalistes tingimustes ning suurendaksid hästi koolitatud ja sootundlike õiguskaitseametnike ja kohtunike arvu, et tagada selliste kuritegude nõuetekohane uurimine ja nende eest vastutusele võtmine; nõuab tungivalt, et Montenegro ametivõimud rakendaksid mõjusaid meetmeid seksuaalse ahistamise vastu, sealhulgas töökohal; on jätkuvalt mures naiste vastu suunatud sagedase vaenukõne ja seksismi pärast poliitikas ja avalikus elus ning nõuab õiguslike ja poliitiliste meetmete vastuvõtmist naiste poliitilise osalemise edendamiseks;

43. väljendab heameelt lapse õiguste nõukogu asutamise üle; rõhutab vajadust veelgi parandada laste kohtlemist tsiviilkohtumenetluses ja lapsesõbralikku õigusemõistmist; taunib ohvrite, eriti naiste ja laste ebapiisavat kaitset, sealhulgas hooldusõigust käsitlevate kohtumenetluste ajal ja pärast seda; kutsub kõiki riigiasutusi üles käsitlema seda küsimust süstemaatilisel, lähtudes kõrgeimatest kaitse- ja tugistandarditest ning parimatest Euroopa tavadest;

44. väljendab heameelt edusammude üle LGBTIQ kogukonna liikmete õiguste kaitsmisel ja edendamisel ning esimese samasooliste registreeritud partnerluse üle 2021. aasta juulis ning Pride rahumeelse korraldamise üle 2021. aastal; kutsub Montenegrot üles jätkama muude seaduste ja määruste ühtlustamist ja muutmist, eelkõige sotsiaaltoetuste ja elukoha osas, et täielikult rakendada registreeritud kooselu seadust; nõuab, et võetaks täiendavaid meetmeid LGBTIQ kogukonna vastu suunatud vaenukõne, nende sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning parandataks nende juurdepääsu õigusemõistmisele, tööhõivele, eluasemele ja tervishoiule, tagades muu hulgas transsooliste inimeste juurdepääsu hormoonravile ning austades nende füüsilist ja vaimset puutumatust;

45. kutsub Montenegrot üles kaasama LGBTIQ kodanikuühiskonda korralikult uue soo õigusliku tunnustamise töörühma tegevusse, mis peaks töötama selle nimel, et soo õiguslik tunnustamine põhineb enesemääramisel;

46. peab kahetsusväärseks, et puuetega inimesed seisavad jätkuvalt silmitsi mitmesuguse diskrimineerimisega, mida COVID-19 pandeemia on süvendanud, ning taunib asjaolu, et riiklikud õigusaktid ei ole ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga kooskõlas; väljendab heameelt asjaolu üle, et käimas on riikliku puuetega inimeste kindlakstegemise süsteemi reform, ning nõuab strateegiate tulemuslikku rakendamist, et kõrvaldada lüngad puuetega inimeste õiguste kaitsmisel sektorites ja poliitikavaldkondades, sealhulgas tervishoius, tööturul ning haldus- ja kohtumenetlustes; toonitab tungivat vajadust deinstitutionaliseerimise strateegia järele;

Leppimine ja heanaaberlikud suhted

47. tunnustab Montenegro konstruktiivset rolli piirkondlikus koostöös ja tervitab meetmete rakendamist Lääne-Balkani ühise piirkondliku turu raames; nõuab konkreetseid meetmeid, et leida ja rakendada lõplikud ja siduvad lahendused pikaajalistele kahepoolsetele vaidlustele konstruktiivses ja heanaaberlikus vaimus, sealhulgas piirivaidlustele naaberriikidega, mis hõlmab piirküsimusi Horvaatia ja Serbiaga;

48. rõhutab, et kõik Lääne-Balkani riikide piirkondlikud majanduskoostöökavad peaksid olema kaasavad ja vastuvõetavad kõigi kuue riigi jaoks, luues võrdsetel alustel koostöö, tugevdades samal ajal edasist vastavusse viimist ELi standardite ja *acquis*ga; väljendab sellega seoses ettevaatlikku seisukohta avatud Balkani algatuse suhtes, mis ei hõlma kõiki kuut riiki, ning väljendab veendumust, et algatus peaks põhinema ELi normidel ja avaldama üksnes positiivset mõju ELi integratsiooniprotsessile;

49. väljendab heameelt rändlustasude kaotamise üle Montenegro ja viie muu Lääne-Balkani riigi vahel alates 1. juulist 2021; nõuab tungivalt, et valitsus ja Euroopa Komisjon peaksid läbirääkimisi kava üle, mis viiks rändlustasude kiirele kaotamisele Montenegro ja ELi liikmesriikide vahel;

50. märgib, et Montenegro teeb Sarajevo deklaratsiooni protsessi raames jätkuvalt koostööd; väljendab heameelt Srebrenicat käsitleva resolutsiooni vastuvõtmise üle 17. juunil 2021; väljendab heameelt Montenegro välisministri esmakordse osalemise üle Morinji laagri ohvrite ühises mälestamises; märgib, et alates 2006. aastast on toimunud vaid kaheksa sõjakuritegude kohtuprotsessi ja kohtu alla on mõistetud ainult vähem oluliste kuritegude toimepanijaid; rõhutab, et genotsiidi eitamise, vaenu õhutava retoorika või sõjakurjategijate ülistamise suhtes ei tohiks olla sallivust;

Neljapäev, 23. juuni 2022

51. soovib Montenegrol tungivalt suurendada jõupingutusi, et esmajärjekorras uurida sõjakuritegusid ja nende ülistamist ja määrata nende eest karistused ning selgitada välja kadunud isikute saatus; tuleb meelde vajadust avada endise Jugoslaavia salateenistuse arhiivid ja järgida õiguslikke menetlusi asjakohaste dokumentide edastamiseks Montenegro riigiarhiivi;

52. kutsub Montenegro ametiasutusi üles täitma täielikult sätteid, mis käsitlevad endise Jugoslaavia Föderatiivse Sotsialistliku Vabariigi õigusjärglust, eriti seoses sõjaväe varadega;

Majandus

53. väljendab muret püsivalt kõrge töötuse määra pärast, eelkõige naiste ja noorte seas, ning nõuab tungivalt, et ametiasutused suurendaksid jõupingutusi, et parandada nende juurdepääsu tööturule ja tegeleda ajude äravooluga, soolise ebavõrdsusega tööhõives ja palgas ning taskukohase lastehoiu kättesaadavusega; kordab vajadust viia haridussüsteem paremini vastavusse tööturuga; võtab teadmiseks tööturu taastumise ja väljendab heameelt noortegarantii programmi rakendamise suunas tehtavate sammude üle;

54. võtab teadmiseks algatuse „Europe Now“ väljakuulutamise, mille eesmärk on kõrgema elatustaseme ja konkurentsivõimelisema majanduse saavutamine kestlikuma ning kaasava majanduskasvu mudeli kaudu;

55. väljendab muret Montenegro kestliku makromajandusliku stabiilsuse ja kasvava kaitsetuse pärast, mis tuleneb riigi valitsemissektori võla suurenemisest (eelkõige võlg Hiinale) ja uuest 750 miljoni euro suurusest laenust, mille valitsus võttis ilma Euroopa Parlamendiga konsulteerimata; väljendab heameelt jõupingutuste üle, mis on tehtud nende eelarve nõrkade kohtade, sealhulgas Hiinaga seotud eelarve nõrkuste vähendamiseks; kutsub Euroopa Komisjoni üles jälgima makromajanduslikku olukorda ja nõrku kohti järgmises riigiaruandes; märgib, et kolmandate riikide ja välisettevõtete investeringud strateegilistesse sektoritesse võivad kaasa tuua soovimatute majanduslike sõltuvuste tekkimise ohu;

56. peab murettekitavaks COVID-19 pandeemia negatiivset mõju Montenegro majandusele; võtab teadmiseks julgustavad märgid Montenegro majanduse taastumisest 2021. aastal pärast 2020. aasta sügavat majanduslangust ning väljendab heameelt Montenegro prognoositava tugeva majanduskasvu üle; nõuab kestlikumat majandus- ja finantsplaneerimist ning õigeaegsamat ja konstruktiivsemat reageerimist, et minimeerida pandeemia põhjustatud kahju kõige kaitsetumas olukorras olevatele sotsiaalsetele rühmadele; palub valitsusel korraldada tõeline ja põhjalik sotsiaaldialoog pandeemiajärgses taastumise protsessis;

57. väljendab heameelt selle üle, et COVID-19 makromajandusliku finantsabi paketist on välja makstud 60 miljonit eurot, mille eesmärk on leevendada pandeemia majanduslikku mõju ja säilitada makromajanduslik stabiilsus, ning et IPA III-st võeti kasutusele 14,2 miljardit eurot, et toetada Lääne-Balkani partnereid Euroopa Liidu liikmesuse nõuete täitmisel;

58. tervitab teadaannet avalike teenuste digiteerimise ja elektrooniliste tehingupõhiste valitsusteenuste arendamise kohta majanduse elavdamise eesmärgil; kutsub Montenegro valitsust üles edendama kõigi sotsiaalsete rühmade digitaalset kaasamist ning ergutab töötama välja sihipäraseid ennetusmeetmeid ja stiimuleid mitteametlike ettevõtete ja töötajate legaliseerimiseks, kuna suur mitteametlik sektor takistab jätkuvalt Montenegro majanduslikku ja sotsiaalset arengut;

59. väljendab heameelt programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027) assotsieerimislepingu allkirjastamise üle;

60. mõistab teravalt hukka nn kuldse passi kava ja peab kahetsusväärseks selle pikendamist 2022. aasta detsembrini, hoolimata varasematest teadetest, et süsteem kaotatakse järk-järgult ja ilma asjaomaste institutsioonidega ulatuslikuma konsulteerimiseta; nõuab tungivalt, et Montenegro võtaks rohkem meetmeid rahapesu tõkestamiseks; rõhutab, et investeringute kaudu kodakondsuse saamisega kaasnevad julgeolekuriskid ning korruptsiooni, rahapesu ja maksudest kõrvalehoidumise võimalused; kutsub Montenegrot üles kava viivitamata lõpetama; märgib murega, et 2020. aasta detsembrist 2022. aastani anti kodakondsus umbes 200 Venemaa kodanikule;

Keskkond, energeetika ja transport

61. väljendab heameelt riikliku kliimamuutustega kohanemise kava vastuvõtmise üle ja julgustab Montenegrot kiirendama reforme kooskõlas ELi 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikuga ja tugevdama selle rakendusmenetlust; kutsub ametivõime üles kasutama parimal viisil ära olemasolevat ELi ühinemiseelset abi, et liikuda 27. peatüki (keskkond ja kliimamuutused) kriteeriumide täitmise suunas;

Neljapäev, 23. juuni 2022

62. väljendab heameelt 2021. aasta novembris vastu võetud puhta energia paketi üle; ergutab ametivõime tegema edusamme riikliku energia- ja kliimakava koostamisel, keskendudes kestlikele taastuvatele energiaallikatele ja vältides uusi investeeringuid fossiilgaasil ja kivisöel põhinevasse taristusse, ning esitama selle soovitude saamiseks energiaühenduse sekretariaadile; kutsub Montenegrot üles suurendama jõupingutusi, et vähendada elektri jaotusvõrgu kadusid, mitmekesistada taastuvaid energiaallikaid ja vähendada sõltuvust kliimatundlikust hüdroenergia tootmisest; tunneb heameelt kontsessioonilepingute peatamise üle väikeste hüdroelektrijaamade puhul, mis järgisid nüüd asjakohaseid keskkonnastandardeid, ning nõuab, et kõik uued projektid järgiksid ELi keskkonna-, riigiabi- ja kontsessioonistandardeid; nõuab tungivalt, et ametivõimud parandaksid õhukvaliteedi meetmete järelevalvet ja rakendamist saastatud aladel;

63. peab kahetsusväärseks, et Pljevlja söeelektrijaama käitamine jätkub ka pärast töötundide ületamist, ning kordab oma tungivat üleskutset Montenegro ametivõimudele viia see viivitamata vastavusse energiaühenduse asutamislepinguga; võtab ettevaatusega teadmiseks 15 miljoni euro suuruse suurenemise tehase kavandatud rekonstrueerimiseks kooskõlas keskkonnastandarditega, mis ei ole veel alanud; kutsub ametiasutusi üles avaldama teostatavusuuringu ja riigiprokuröri hankemenetluse uurimise tulemused ning kaaluma põhjalikku üleminekukava, pidades silmas tehase kavandatavat sulgemist;

64. kordab oma üleskutset Montenegrole võtta kiireloomulisi meetmeid kaitsealade tõhusaks kaitsmiseks ja ergutab jätkama võimalike Natura 2000 alade kindlaks määramist; tunneb heameelt kolme merekaitseala (Platamuni, Katič ja Stari Ulcinj) väljakuulutamise ning Biogradska Gora rahvusparki pöögimetsade nimetamise üle UNESCO maailmapärandi nimekirja kandmiseks; väljendab muret kahju pärast veekogudele ja jõgedele, mis on seotud taristuprojektidega, sealhulgas Skadari järve, Sinjajevina, Komarnica ja teistega; peab kahetsusväärseks, et vaatamata esialgsetele edusammudele ei ole Sinjajevina probleemi ikka veel lahendatud; rõhutab vajadust elupaikade direktiivi ja veepoliitika raamdirektiivi hindamise ja järgimise järele; nõuab selle taustal tungivalt, et Montenegro ametivõimud jõustaksid mõjusad, hoiatavad ja proportsionaalsed karistused kõigi keskkonnanalaste õigusrikkumiste eest ning juuriks selles sektoris korruptsiooni välja;

65. peab kahetsusväärseks, et transpordipoliitika põhisektorite reformide osas on tehtud vähe edusamme: kutsub Montenegrot üles jätkama oma transpordi arendusstrateegia rakendamist ja tugevdama haldussuutlikkust üleeuroopaliste võrkude rakendamiseks; rõhutab, et Lääne-Balkani riikides on ehitussektor organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni suhtes üks kaitsetumaid sektoreid; rõhutab, et taristuinvesteeringud peavad vastama ELi standarditele keskkonnamõju hindamise ja kulude-tulude analüüsi kohta, järgides samal ajal riigihankeid ja riigiabi käsitlevaid ELi norme;

66. märgib Hiina suurenenud huvi investeerida Lääne-Balkani riikidesse ja Montenegro transporditaristu projektidesse algatuse „Üks vöönd, üks tee“ raames; väljendab heameelt Lääne-Balkani riikide majandus- ja investeerimiskava ning ELi algatuse Global Gateway üle, mis on taristuprojektide rahastamise keskkonnahoidlikumad ja läbipaistvad alternatiivid;

67. märgib kahetsusega, et Bar-Boljare'i kiirtee ehitamine kahjustab Tara jõe valgla biosfääri kaitseala ja Durmitori rahvusparki, mis kuulub UNESCO maailmapärandi nimekirja; kutsub Montenegrot üles rakendama jõesärgi taasestustamise meetmed ja tähelepanelikult jälgima transporditaristu ehitamise keskkonnamõju; väljendab muret selle pärast, et Bar-Boljare'i kiirtee maksumust alahinnati suures osas ning meetmeid ei ole võetud, vaatamata ebaselgetele riigihankemenetlustele, planeerimisdokumentide puudumisele ja ökoloogilistele muredele; märgib, et Montenegro taotlus kaasrahastamiseks Lääne-Balkani investeerimisraamistikust on menetluses;

68. kutsub Montenegrot üles tegelema jäätmete ebaseadusliku kõrvaldamise probleemiga ja astuma täiendavaid samme reoveerajate planeerimismenetluste parandamiseks, et kiirendada nende ehitamist; märgib edusammude puudumist ja kaasnevate kulude suurenemist oluliste reoveepuhastusjaamade rajamisel, et vältida reoveega saastamist seitsmes omavalitsuses;

69. ergutab Montenegrot hoogustama meetmeid jahipidamise ja kalapüügi seotud institutsionaalsete ja seadusandlike reformide kohta, pöörates erilist tähelepanu kaitsealadele ning kaitsealustele liikidele;

Neljapäev, 23. juuni 2022

70. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Montenegro presidendile, valitsusele ja parlamendile.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0267

ELi ja Aafrika kaubandussuhete tulevik

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ELi ja Aafrika kaubandussuhete tuleviku kohta (2021/2178(INI))

(2023/C 32/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030,
- võttes arvesse Pariisi kokkulepet,
- võttes arvesse pärast 17.–18. veebruaril 2022. aastal toimunud Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu kuuendat tippkohtumist tehtud ühisavaldust „A Joint Vision for 2030“ (Ühine visioon aastaks 2030),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 9. märtsi 2020. aasta ühisteatist „Tervikliku Aafrika strateegia suunas“ (JOIN(2020)0004),
- võttes arvesse oma 25. märtsi 2021. aasta resolutsiooni uue ELi Aafrika-strateegia ning kestlikku ja kaasavat arengut toetava partnerluse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Aafrika Liidu tegevuskava aastani 2063 „Aafrika, mida me tahame“,
- võttes arvesse Aafrika Liidu algatusi, mis on käivitatud tegevuskava 2063 täitmiseks, sealhulgas strateegiat tööstuse arengu kiirendamiseks Aafrikas, Aafrika infrastruktuuride arengukava, tegevuskava Aafrika-sisese kaubanduse edendamise kohta ja Aafrika mäetööstuse arenguvisioni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni liikmete vahelist partnerluslepingut,
- võttes arvesse komisjoni 18. veebruari 2021. aasta teatist „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066),
- võttes arvesse ELi ja 14 Sahara-taguse Aafrika riigi ja piirkonna vahel sõlmitud ja läbiräägitavaid majanduspartnerluslepinguid ning muid ELi vabakaubanduslepinguid Põhja-Aafrika riikidega,
- võttes arvesse Aafrika Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide assamblee 2. juuli 2018. aasta otsust Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna (AfCFTA) kohta ⁽²⁾
- võttes arvesse Aafrika Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide assamblee 2016. aasta juuli Kigali otsust Aafrika Liidu assamblee tagasikutsumise tulemuste kohta, eriti selle lõiget 5 liidu rahastamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 12. septembri 2018. aasta teatist „Teatis uue Euroopa–Aafrika kestliku investeerimise ja töökohtade loomise alliansi kohta: viime oma investeerimise ja töökohtade loomise partnerluse uuele tasandile“ (COM(2018)0643),
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2018. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi kaubanduslepingutes ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT C 494, 8.12.2021, lk 80.

⁽²⁾ Assembly/AU/Dec.692(XXXI).

⁽³⁾ Kigali otsus (Assembly/AU/Dec.605 (XXVII)).

⁽⁴⁾ ELT C 162, 10.5.2019, lk 9.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse G7 rahandusministrite 25. septembri 2020. aasta avaldust võlateeninduse peatamise algatuse ja vähekaitsitud riikide võla kergendamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 1. detsembri 2021. aasta ühisteatist „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),
- võttes arvesse komisjoni 14. juuli 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (COM(2021)0564),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 25. novembri 2020. aasta ühisteatist „ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava (GAP III) – ambitsioonikas tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks ELi välistegevuses“ (JOIN(2020)0017),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 9. veebruari 2021. aasta ühisteatist „Uuendatud partnerlus lõunapoolsete naaberriikidega Vahemere piirkonna uus tegevuskava“ (JOIN(2021)0002), ning sellele lisatud talituste ühist töödokumenti (SWD(2021)0023),
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2022. aasta resolutsiooni ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2005. aasta määrust (EÜ) nr 2173/2005 FLEGT-litsentsimissüsteemi kehtestamise kohta puidu impordi suhtes Euroopa Ühendusse ⁽⁶⁾ ning sellega seotud ELi ja partnerriikide vahelisi vabatahtlikke partnerluslepinguid,
- võttes arvesse komisjoni 17. novembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud kaupade ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist (COM(2021)0706),
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2021. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile äriühingu hoolsuskohustuse ja vastutuse kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Kimberley protsessi ja selle 16. detsembri 2021. aasta resolutsiooni Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteemi rakendamise kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrust (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikt- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 22. septembri 2021. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta (COM(2021)0579),
- võttes arvesse oma 10. veebruari 2021. aasta resolutsiooni uue ringmajanduse tegevuskava kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2021. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile seadusliku rände poliitika ja õiguse kohta ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse Aafrika ja Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste foorumi 15. veebruari 2022. aasta deklaratsiooni,

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0073.

⁽⁶⁾ ELT L 347, 30.12.2005, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT C 474, 24.11.2021, lk 11.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0516.

⁽⁹⁾ ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 465, 17.11.2021, lk 11.

⁽¹¹⁾ ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0472.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse 14. veebruaril 2022. aastal Brüsselis toimunud ELi ja Aafrika 7. ettevõtlusfoorumi äriorganisatsioonide ühisdeklaratsiooni,
- võttes arvesse Aafrika-Euroopa nädala kodanikuühiskonna organisatsioonide foorumi 2022. aasta veebruari lõppdokumenti „No decision about us without us!“ (Ilma meieta ei tehta otsust meie kohta!),
- võttes arvesse 2022. aasta veebruari Aafrika ja Euroopa nädala noortesuuna ühiseid tulemusi,
- võttes arvesse ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) 2021. aasta aruannet Aafrika majandusarengu kohta „Reaping the potential benefits of the African Continental Free Trade Area for the Africa Continental Trade Area for inclusive growth“ (Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna potentsiaalsete kasutegurite ärakasutamine kaasava majanduskasvu saavutamiseks),
- võttes arvesse Aafrika-Euroopa kestliku investeerimise ja töökohtade loomise allianssi,
- võttes arvesse Lõuna-Aafrika Vabariigi presidendi maareformi ja põllumajanduse nõuanderühma 4. mai 2019. aasta lõpparuandes esitatud soovitusi,
- võttes arvesse Aafrika Liidu ja ELi digitaalmajanduse rakkerühma 13. juuni 2019. aasta aruannet „New Africa-Europe Digital Economy Partnership: Accelerating the Achievement of the Sustainable Development Goals“ (Uus Aafrika-Euroopa digimajanduse partnerlus: säästva arengu eesmärkide kiirem saavutamine),
- võttes arvesse ELi kaubandusabi käsitlevat 2021. aasta eduaruannet,
- võttes arvesse paljude sidusrühmade osalusel toimuvat ELi dialoogi kestliku kakaotootmise teemal, mis keskendub kakaosektorile kahes peamises tootjariigis, Côte d'Ivoire'is ja Ghanas,
- võttes arvesse Ghana presidendi Nana Akufo-Addo kõnet Euroopa Parlamendis 12. detsembril 2021 Strasbourgis,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 2. märtsi 2022. aasta resolutsiooni Ukraina vastu suunatud agressiooni kohta,
- võttes arvesse komisjoni 23. märtsi 2022. aasta teatist „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ (COM(2022)0133),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16. detsembri 2021. aasta järeldusi,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse arengukomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,
- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A9-0169/2022),

A. arvestades, et Euroopa Liidul (EL) ja Aafrikal on olulised ja pikaajalised poliitilised, majanduslikud ja kultuurilised suhted; arvestades, et ELi ja Aafrika Liidu kuuendal tippkohtumisel 2022. aastal jõuti kokkuleppele ühise visiooni suhtes aastani 2030, mis on uus vastastikku kasulik ühisstrateegia, mis tugevdab sidemeid kahe liidu vahel ning võimaldab tihedamat koostööd vastastikuse lähenemise küsimustes kaubanduse, arengu, julgeoleku ja hea valitsemistava valdkonnas; arvestades, et selle eesmärk on edendada meie ühiseid prioriteete, säilitades üheskoos meie huvid ja ühised avalikud hüved, meie kodanike julgeoleku ja heaolu, inimõiguste kaitse kõigi jaoks, sooline võrdsuslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine kõigis eluvaldkondades, demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi austamine, meetmed keskkonna ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, võitlus ebavõrdsuse vastu, laste õiguste toetamine ning noorte ja kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste kaasamine; arvestades, et mõlemad liidud tunnistavad toiduga kindlustatuse ja toitumise tähtsust; arvestades, et see uuendatud partnerlus põhineb geograafial, ajaloo tunnustamisel, inimeste vahelistel sidemetel, suveräänsuse austamisel, vastastikusel austusel ja vastutusel, ühistel väärtustel, partnerite võrdsusel ja vastastikustel kohustustel; arvestades, et EL ja Aafrika Liit on võtnud kohustuse tugevdada oma strateegilist partnerlust, et tulla üheskoos toime uute probleemidega, nagu kliimamuutused, pandeemiajärgne taastumine ja vastupanuvõime suurendamine tulevaste šokkide suhtes;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- B. arvestades, et rahu on kestliku arengu ning stabiilse kaubandus- ja investeerimiskeskonna eeltingimus; arvestades, et geopoliitiline ülemaailmne kontekst on alates Venemaa Föderatsiooni ebaseaduslikust, provotseerimata ja põhjendamatust sissetungist Ukrainasse 24. veebruaril 2022 oluliselt muutunud, sealhulgas seoses ELi ja Aafrika vaheliste suhetega; arvestades, et ÜRO Peaassamblee mõistis oma 2. märtsi 2022. aasta resolutsioonis ülekaaluka hääleteenamusega hukka Venemaa agressiooni Ukraina vastu, sealhulgas Aafrika Liidu toetusel, kusjuures resolutsiooni toetas 28 Aafrika Liidu liikmesriiki; arvestades, et 16 liikmesriiki hoidusid hääletamisest ja üheksa liikmesriiki otsustasid hääletamisest loobuda; arvestades, et Venemaa sissetungil ja sõja tagajärgedel on laastavad tagajärjed ülemaailmsetele väärtus- ja tarneahelatele, eelkõige juurdepääsule nisule ja muudele kaupadele, mis seab mitu miljonit inimest toidupuuduse ohtu; arvestades, et eriti tõsiselt mõjutab see Aafrika mandri toiduga kindlustatust; arvestades, et Põhja-Aafrika impordib 60 % nisust ja muudest toidukultuuridest Ukrainast ja Venemaalt ning mitmed Aafrika riigid seisavad silmitsi väetiste impordi nappusega; arvestades, et Venemaa Ukraina-vastase sõja põhjustatud tarneahela häired võivad viia toidumässude ja sotsiaalsete rahutusteni;
- C. arvestades, et kestliku arengu eesmärkide saavutamine 2030. aastaks peab saama ELi ja Aafrika koostöö keskseks suuniseks ja võrdlusaluseks, sealhulgas kaubandus- ja investeerimissuhete panus vaesuse vastu võitlemisele;
- D. arvestades, et ränne on osa kestliku arengu eesmärgist 10.7, mille eesmärk on hõlbustada inimeste korrapärasel, turvalisel, seaduslikul ja vastutustundlikul rännel ja liikumisel;
- E. arvestades, et ELi kaubanduspoliitika ülevaates tunnistatakse koostöö süvendamise strateegilist tähtsust Aafrika mandri ja Aafrika riikidega, pakkudes välja mitmeid tegevussuundi kaubandus- ja majandussidemete tugevdamiseks ELi ja Aafrika vahel; arvestades, et Euroopa ja Aafrika on naabermaailmajaod, mille jõukus ja stabiilsus on omavahel tihedalt seotud ning mida tuleb toetada tihedama ja õiglasema majandusliku integratsiooniga;
- F. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on maailma suurimad kaubandusabi andjad, kes annavad 38 % ülemaailmsest panusest; arvestades, et 2019. aastal sai Aafrika jätkuvalt suurima osa kaubandusabi kulukohustustest; arvestades, et EL kavatseb suurendada vähim arenenud riikidele eraldatava ELi kaubandusabi osakaalu, et aidata kahekordistada nende osakaalu ülemaailmses ekspordis, kuna 2020. aastal oli vähim arenenud riikide osakaal ülemaailmses ekspordis endiselt 1 % ja ELi suunatud ekspordis endiselt 2 %;
- G. arvestades, et EL peaks oma koostöös Aafrikaga järgima Euroopa tiimi lähenemisviisi, mis hõlmab suuremat koostööd komisjoni eri peadirektoraatide, arengut rahastavate Euroopa asutuste, Euroopa ekspordikrediitiasutuste, kommertsbankade ja ELi liikmesriikide vahel;
- H. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on Aafrika jaoks kõige olulisem kaubanduspartner, ning arvestades, et COVID-19 pandeemia tõttu suurenes kaubanduse väärtus 2020. aasta madalseisust (225 miljardit eurot) 2021. aastal 288 miljardi euroni; arvestades, et ELi kaubandusbilansi puudujääk vähenes 24 miljardilt eurolt 2020. aastal 4 miljardi euroni 2021. aastal; arvestades, et vastavalt kehtivatele kaubanduslepingutele ja ELi ühepoolsetele soodustustele arengumaadele on 90 %-l Aafrika ekspordist ELi ühtsele turule tollimaksu- ja kvoodivaba juurdepääs; arvestades, et 2021. aastal olid üle 65 % Aafrikast ELi imporditud kaupadest põhitähtsused, nagu toit ja jook, toorained ja energia, ning arvestades, et 2021. aastal oli 68 % EList Aafrikasse eksporditud kaupadest tööstustooted; arvestades, et see kaubandusstruktuur kajastab asjaomaste riikide majanduse struktuurset tasakaalustamatust ja vastastikust sõltuvust ning hoiab seega Aafrika kontinendi ülemaailmsete väärtusahelate madalamas otsas; arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on pikka aega olnud Aafrika suurim investeerimise, ametliku arenguabi, humanitaarabi ja julgeoleku rahastamise allikas;
- I. arvestades, et Ameerika Ühendriikide kaubavahetus Aafrikaga oli 2021. aastal kokku 64,2 miljardit USA dollarit, millest eksport moodustas ligikaudu 26,7 miljardit USA dollarit ja import 35,5 miljardit USA dollarit; arvestades, et vaatamata USA eelmise valitsuse käivitatud algatusele „Prosper Africa“ on USA kaubandus Sahara-taguse Aafrikaga seiskunud ja moodustab vähem kui 1 % USA kogu kaubavahetusest;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- J. arvestades, et Aafrika osa maailmakaubanduses on viimase 50 aasta jooksul pidevalt vähenenud ja moodustab ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) andmetel maailma kaubandusest 2,9 %; arvestades, et see maailmajagu sõltub suurel määral impordist ja toorainepõhiste loodusvarade ekspordist; arvestades, et piirkondadevaheline kaubandus moodustab kogu maailmajao kaubandusest ainult 14,4 %;
- K. arvestades, et Aafrika Arengupanga hinnangul on ebaseadusliku loodusvaradega kauplemise majanduskulu 120 miljardit USA dollarit aastas, mis moodustab 5 % Aafrika sisemajanduse koguproduktist (SKP) ⁽¹³⁾;
- L. arvestades, et Aafrika-sisese kaubanduse tase jääb oma potentsiaalst kaugele allapoole ning selle tugevdamine on selle maailmajao majanduse kestlikuks struktuurseks ümberkujundamiseks hädavajalik; arvestades, et nii Aafrika kui ka Euroopa erasektor on mõlemad huvitatud Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna (AfCFTA) edukast ja tulemuslikust rakendamisest, eelkõige majanduskasvu ja töövõimaluste osas, mida see eeldatavasti loob; arvestades, et AfCFTA jõustumine 30. mail 2019. aastal ja selle kohase sooduskaubanduse alustamine 1. jaanuaril 2021 Aafrika Liidu 2063. aasta tegevuskava esimese kümneaastase rakenduskava (2014–2023) juhtprojektina on andnud üleaaafrikalistele kaubandus- ja investeerimisvõimalustele uut hoogu ning suurendanud Euroopa ja Aafrika ühenduvust;
- M. arvestades, et AfCFTAst saab osalevate riikide poolst (sealhulgas 54 Aafrika Liidu liikmesriiki 55-st) maailma suurim vabakaubanduspiirkond, luues 1,2 miljardit elanikku, sh kiiresti kasvavat keskklassi hõlmava turu ning muutes selle maailmas suuruselt kaheksandaks majandusblokkiks, mille SKP on kokku 3 triljonit USA dollarit, mis peaks 2050. aastaks enam kui kahekordistuma; arvestades, et Maailmapanga andmetel võib Aafrika SKP igal aastal kasvada 1 %, kogutööhõive 1,2 % ja Aafrika sisekaubandus 33 %; arvestades, et AfCFTA loomine on ELi jaoks suur võimalus, kuid selle edu sõltub suurel määral tema võimest mobiliseerida investeringuid ning edendada kaubavahetust ja ettevõtete kohalolekut Aafrikas;
- N. arvestades, et AfCFTA raames kaotatakse 90 % tariifiridade tariifidest, kusjuures vähim arenenud riikide hulka mittekuuluvad riigid kohustuvad liberaliseerima mittetundlike kaupade tariifid viie aasta jooksul ja vähim arenenud riigid kümne aasta jooksul; arvestades, et 7 % tariifiridadest on tundlikud kaubad ning et vähim arenenud riikide hulka mittekuuluvad riigid liberaliseerivad tundlike kaupade tariifid kümne aasta jooksul ja vähim arenenud riigid teevad seda 13 aasta jooksul; arvestades, et 3 % tariifiridadest võib liberaliseerimisest välja jätta; arvestades, et AfCFTA on oluline samm, et loobuda praegusest Aafrika ametliku kaubanduse mudelist, mida iseloomustavad pikad piiriületasajad, ulatuslikud regulatiivsed nõuded ja kõrged maksud;
- O. arvestades, et AfCFTA eesmärk on lisaks sellele, et olla kaubandust liberaliseeriv vahend, võimaldada kaasavat majanduskasvu ja säästvat arengut kooskõlas tegevuskavaga 2063; arvestades, et AfCFTA, kui kogu mandrit hõlmava režiimi tulemuslik ja koordineeritud rakendamine on Aafrika-sisese kaubanduse edendamiseks väga oluline, kujutades samas endast suurt väljakutset, kuna kaubanduslepingutest, piirkondlikest majandusühendustest ja tolliliitudest tulenevad erinevad tasandid ja kohustused nõuavad ulatuslikke meetmeid piiriülese transporditaristu arendamiseks ja kaubanduse lihtsustamist, et paremini kindlustada piiriüleseid väärtusahelaid; arvestades, et ALi eesmärkide saavutamiseks ja AfCFTA muutmiseks tulemuslikuks ja prognoositavaks režiimiks on oluline reformida juhtimist kaubanduse lihtsustamise, mittetariifsete kaubandustõkete, ühiste tehniliste ja tervishoiustandardite ning töödiguse järgimise, kaubanduse kaitsevahendite ja -meetmete vallas; arvestades, et nagu iga muu kaubandusleping, toob ka AfCFTA kaasa nii positiivset kui negatiivset mõju, ning on oluline kehtestada asjakohased toetusmeetmed, et mis tahes kahjulikku mõju leevendada ja tagada, et AfCFTA saaks aidata kaasa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) arengule, eelkõige tagades, et naiste ja noorte juhitud ettevõtted saaksid uusi võimalusi kasutada;
- P. arvestades, et kaubanduse ning eelkõige päritolu- ja kumulatsioonireeglite osas on ELi ja Aafrika riikide vahelised erinevad kokkulepped viinud Aafrika mandri killustumiseni, tekitades seega tariifidega seotud tõkkeid ja takistades piiriüleste väärtusahelate loomist AfCFTAs;

⁽¹³⁾ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 11. veebruari 2019. aasta artikkel „FAO calls for urgent action to curb corruption, illicit exploitation of forests“ (FAO kutsub üles võtma kiireloomulisi meetmeid korruptsiooni ja metsade ebaseadusliku eksploateerimise ohjeldamiseks), avaldatud 1. juunil 2022. Kättesaadav järgmisel aadressil: <https://www.fao.org/africa/news/detail-news/en/c/1180700/>

Neljapäev, 23. juuni 2022

- Q. arvestades, et Aafrika riigid ei ole homogeensed; arvestades, et Aafrika kontinent on väliste šokkide suhtes eriti kaitsetu, kuna ta sõltub suurel määral mitte ainult välistest rahalistest vahenditest ja tuludest, nagu välisülekanded, välismaised otseinvesteeringud, turism või välisabi, vaid ka tööstuskaupade impordist;
- R. arvestades, et Aafrika on lootuse ja võimaluste mander ning üha suurem osa noortest tajub seda niimoodi; arvestades, et Aafrika on maailma noorim maailmajagu, mille mediaanvanus on 19,8 aastat ja kus 60 % elanikest on alla 25-aastased; arvestades, et 2050. aastaks on Aafrika elanikkond kahekordistunud ligikaudu 1,2 miljardilt inimeselt ligikaudu 2,4 miljardile inimesele, ning arvestades, et samal aastal elab 50 % alla 25-aastastest maailma elanikkonnast Aafrikas, mis on Aafrika riikide majandusele ja demokraatlikule valitsemisele oluline väljakutse ning mõjutab geopoliitikat, ülemaailmset kaubandust ja rännet; arvestades, et Aafrikas on praegu neli korda rohkem lapsi kui Euroopas ja 70 % Sahara-taguse Aafrika elanikkonnast on alla 30-aastased; arvestades, et elanikkonna kasv ja keskklassi kuuluvate inimeste arvu suurenemine nõuab toiduainete varude proportsionaalset kasvu, ning põllumajanduslik toidutööstus peaks seetõttu avama majandus- ja tööhõivevõimalused noortele aafriklastele, kelle osalemine sektoris on oluline ka põlvkondade vahetumise tagamiseks ja põllumajandusliku toidutööstuse süsteemi uuendamiseks; arvestades, et Aafrika noored vajavad kvaliteetset haridust, tööhõivet ja äri võimalusi, et aidata kaasa oma riigi majanduskasvule ja säästvare arengule; arvestades, et Euroopa elanikkond vananeb ja paljud majandussektorid annavad teada, et neil on raskusi kvalifitseeritud tööjõu ja praktikantide leidmisega; arvestades, et Aafrika naiste ja noorte majandusalane võimestamine mõjutab soodsalt majanduskasvu ning samas aitab parandada nende seisundit ühiskonnas;
- S. arvestades, et nälja kaotamise kestliku arengu eesmärgiga soovitakse kaotada 2030. aastaks nälg, saavutada toiduga kindlustatus ja parandada toitumust; arvestades, et liikumine selle eesmärgi saavutamise poole on viimastel aastatel aeglustunud ja kogu maailmas on üle 800 miljoni inimese ikka veel pidevalt näljas; arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) prognooside kohaselt suureneb edaspidi näljahäda all kannatavate inimeste arv Aafrikas märkimisväärselt, kasvades 280 miljonilt 300 miljonini ja jõudes 2030. aastaks samale tasemele Aasiaga, kus elab kõige rohkem alatoitumuse all kannatavaid inimesi; arvestades, et Aafrikas on toiduga kindlustamatuse probleem süvenenud ja 2020. aastal kannatas 21 % elanikkonnast alatoitumuse all; arvestades, et ÜRO toidusüsteemide 2021. aasta tippkohtumisel tõdeti, et selliste soovimatute suundumuste ajendiks on konfliktide sagenemine ja intensiivsus, kliima muutlikkus ja äärmuslikud ilmastikunähtused, majanduse aeglustumine ja langus, ning suur ebavõrdsus, mida raskendas 2020. aasta majanduslangus, mis oli peamiselt tingitud COVID-19 leviku tõkestamise meetmetest kogu maailmas;
- T. arvestades, et kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine kujutab endast eksistentsiaalset ohtu nii Aafrikale, ELile kui ka kogu maailmale, mis nõuab ühise reageerimise võimet ja oluliste investeeringute tegemist vastupanuvõime tugevdamiseks; arvestades, et ELi ja Aafrika kaubandussuhted peavad täitma olulist rolli kliimapöördega tegelemisel ja ühiste jõupingutuste edendamisel, et saavutada jätkusuutlik majanduskasv, kaasav majandusareng ja juurdepääs avalikele hüvedele, eelkõige kestlike tarneahelate edendamise ja kaubanduse mitmekesistamise kaudu üleminekul vähese CO₂ heitega majandusele; arvestades, et EL on võtnud kohustuse saada 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks ning lahutada oma majanduskasv ressursikasutusest; arvestades, et Aafrika riikide osa kasvuhoonegaaside heitkogustesse on siiani olnud väga väike, olenemata sellest, kas mõtta seda ajalooliste, praeguste või prognoositud heitkoguste põhjal, koguheitena või iga elaniku kohta, samas kui ELi tootmis-, elustiili- ja tarbimisharjumused suurendavad kliimamuutust; arvestades, et kliimamuutused avaldavad edaspidi katastroofilist mõju, eriti paljudes Aafrika riikides, kellest mõned saavad kõige rängemini kannatada; arvestades, et veelgi suuremate täiendavate katastroofiabi kulude vältimiseks tuleb järgmise kümne aasta jooksul suunata Sahara-tagusesse Aafrikasse igal aastal 30–50 miljardit USA dollari ulatuses täiendavat kohanemisabi, st 2–3 % piirkondlikust SKPst; arvestades, et 2022. aastal toimub Aafrika riigis Egiptuses ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 27. konverents (COP27); arvestades, et üleminek vähese CO₂ heitega keskkonnale peab olema õiglane ja võrdne; arvestades, et EL on teinud ettepaneku muuta energia kättesaadavus rohelise kokkuleppe raames Aafrikaga tehtava koostöö üheks tugisambaks;
- U. arvestades, et EL ja Aafrika Liit on teatanud 150 miljardi euro suurusest Aafrika-Euroopa investeerimispaketist (kuue aasta jooksul, keskmiselt 25 miljardit eurot aastas), millega toetatakse tegevuskava 2030 ja Aafrika Liidu 2063. aasta tegevuskava ühiseid eesmärgi, ja millesse kuuluvad investeerimine, tervishoiu ja hariduse valdkonna komponendid; arvestades, et need investeeringud ei tohiks suurendada Aafrika riikide võlakoorumust;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- V. arvestades, et ligikaudu 34 % Aafrika leibkondadest elab rahvusvahelisest vaesuspiirist (1,90 USA dollarit päevas) allpool ning ligikaudu 40 % kogu selle maailmajao rikkusest kuulub ligikaudu 0,0001 protsendile tema elanikkonnast; arvestades, et Aafrika riikide arengus on endiselt suured erinevused; arvestades, et Aafrika elanikkonna eeldatava kiire kasvu tõttu on veelgi olulisem tagada, et sellega kaasneks säästev areng, kvaliteetne haridus ja inimväärsed töökohtade loomine;
- W. arvestades, et ligilähedaselt vaid ühel kolmest Aafrika riigist on olemas inimväärsed töö riigi programmid, mis on kehtestatud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) peamise kandevahendina ning kohandatud riigi prioriteetidele ja tulemustele;
- X. arvestades, et komisjon on kaubanduse peadirektoraadi ja rahvusvahelise partnerluse peadirektoraadi kaasjuhtimisel käivitanud säästva kakao algatuse, mis keskendub Ghanale ja Côte d'Ivoire'ile ja milles Kamerun osaleb vaatlejana, ning mille peamine eesmärk on tagada jätkusuutlik elatis põllumajandustootjatele, kaotada kakao tarneahelas lapstööjõu kasutamine ning lõpetada kakaoistanduste rajamisest tingitud raadamine;
- Y. arvestades, et UNICEFi ja ILO 2021. aasta aruandes lapstööjõu kasutamise kohta märgitakse, et lapstööjõu kasutamine Sahara-taguses Aafrikas on alates 2012. aastast kasvanud ja pandeemia ulatusliku mõju tõttu see kasvutendents jätkub;
- Z. arvestades, et COVID-19 pandeemia ja selle majanduslikud tagajärjed pidurdasid 2020. aastal majanduskasvu kogu Aafrikas, mille tõttu on veel 30 miljonit inimest jäänud vaesusesse ja suurenenud on lapstööjõu osakaal; arvestades, et pandeemiajärgsed taastumispaketid tähistavad dramaatilist nihet poliitilises konsensus; on seisukohal, et suutlikkus toetada taastumist riiklikest vahenditest on piirkonniti erinev, tekitades otsese ohu, et ebavõrdsus veelgi suureneb; arvestades, et 2022. aasta märtsi seisuga ei olnud täielik vaktsineerituse määr Aafrikas kõrgem kui 15 % (võrreldes 73 %-ga ELis); arvestades, et miljonid vaktsiinidoosid tuleb hävitada, enne kui neid saab kasutada vaesemates riikides, kuna nende aegumiskuupäev läheneb kiiresti; arvestades, et EL ja Aafrika Liit on kohustunud toetama Aafrika täielikku tervishoiualast suveräänsust, et mandril oleks võimalik reageerida tulevastele rahvatervisega seotud hädaolukordadele, ning toetama sel eesmärgil ühist tegevuskava vaktsiinide, ravimite, diagnostika, ravi ja tervishoiutoodete tootmiseks Aafrikas, sealhulgas investeeringuid tootmisvõimsusesse, vabatahtlikku tehnosiiret ning õigusraamistiku tugevdamist, et võimaldada võrdset juurdepääsu vaktsiinidele, diagnostikale ja ravile; arvestades, et Euroopa Parlament tunneb heameelt kõigi meetmete üle, millega toetatakse Aafrika tervishoiusüsteemi ja Aafrika tervisealast suutlikkust;
- AA. arvestades, et Aafrika kestlikuks ja kaasavaks taastumiseks COVID-19-st on lisaks kriisieelsele 2,5 triljoni USA dollari suurusele aastase puudujäägi täitmisele vaja täiendavalt eraldada 1 triljon USA dollarit aastas; arvestades, et see kujutab endast olulist investeerimisvõimalust; arvestades, et Euroopa Investeerimispank (EIP) suurendas oma jõupingutusi, et aidata Aafrika partneritel reageerida COVID-19 tervishoiu- ja majanduskriisile, eraldades 2020. aastal 5 miljardit eurot, et toetada rohkem kui 12 miljardi euro suurust era- ja avaliku sektori ümberkujundavat investeeringut kogu Aafrikas;
- AB. arvestades, et ELi ja Aafrika Liidu 6. tippkohtumisel rõhutati Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) kiireloomulist panust pandeemiavastasesse võitlusse ja maailmajanduse taastumisse ning osapooli kohustati tegema konstruktiivset koostööd, et jõuda kokkuleppele WTO terviklikus reageerimises pandeemiale, mis hõlmab nii kaubandusega seotud kui ka intellektuaalse omandiga seotud aspekte; arvestades, et Euroopa Komisjon ning Ameerika Ühendriikide, India ja Lõuna-Aafrika valitsused on jõudnud WTOs selle liikmesriikidele esitatava kompromissettepanekuni, mis hõlbustaks loobumist teatavatest intellektuaalomandit käsitlevatest normidest, eelkõige WTO intellektuaalomandi õiguste kaubanduspektide lepingu (TRIPS-leping) kohastest sundlitsentsimise sätetest, kuid mis ei sisalda veel sätteid diagnostikavahendite, seadmete ja ravi kohta, nagu seda nõuavad Aafrika riigid; arvestades, et WTOs ei ole veel laiemat arutelu alustatud;
- AC. arvestades, et valitsustevahelise elurikkust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi aruandes märgitakse, et pandeemiaohtu saaks märkimisväärselt vähendada elurikkuse vähenemist põhjustava inimtegevuse piiramise, kaitsealade tugevama kaitse ja meetmetega, mis vähendavad suure elurikkusega piirkondade jätkusuutmatut kasutamist;

Neljapäev, 23. juuni 2022

- AD. arvestades, et Rahvusvahelise Valuutafondi andmetel on COVID-19 kriisi tõttu ligikaudu 60 % madala sissetulekuga riikidest suures ülelaenamise ohus või neil juba on suur võlakooormus, samas kui 2015. aastal oli see näitaja alla 30 %; arvestades, et nii Euroopa kui ka Aafrika suure võlakooormusega riikide valitsustel on raske saada ülivajalikke investeeringuid majandusarengu eeltingimustesse, nagu kvalifitseeritud töajõud ja tänapäevane infrastruktuur;
- AE. arvestades, et CFTA sekretariaat on loonud 1 miljardi USA dollari suuruse CFTAg kohanemise fondi, mida rahastab Aafrika Impordi-Ekspordipank (Afreximbank) ning mille eesmärk on toetada riike, kes lühiajaliselt jääksid tariifide vähendamise või kaotamise tõttu ilma maksutulust; arvestades, et AFCFTA sekretariaadi hinnangul on tegelik vajadus umbes 7 miljardit USA dollarit;
- AF. arvestades, et EL on maailma suurim põllumajanduslike toiduainete importija ja eksportija; arvestades, et vaatamata asjaolule, et Aafrikas on kõige rohkem põllumaad maailmas, on Aafrika Liidu riigid siiski toiduainete netoimportijad, kusjuures põllumajandustootjad toodavad alla oma potentsiaali osaliselt seetõttu, et teatavad Euroopa sisepoliitika ja tavad mõjutavad hindu, mida Aafrika põllumajandustootjad kohalikul turul võivad saada, ning et seda mõju suurendavad veelgi tariifid, mis muudab Aafrika töödeldud toiduainete ekspordi konkurentsivõimetuks; arvestades, et ühise põllumajanduspoliitika toetatud Euroopa piimapulbri eksport Lääne-Aafrikasse on kasvanud, ning arvestades, et eksport kolmekordistus pärast seda, kui EL kaotas 2015. aastal oma piimakvoodid, millel oli katastroofilised tagajärjed kohalikele karjakasvatajatele ja põllumajandusettevõtjatele, kelle piimahinnad ei suuda konkureerida ülimadalate piimapulbri hindadega; arvestades, et ELi ja Aafrika toiduainete ja muude põllumajandustoodete eksport ja import peaks põhinema ELi ja Aafrika põllumajandustoodetega kauplemise õiglastel tingimustel, lisaks vajadusele tagada, et põllumajandustoodete eksport ei oleks vastuolus eesmärgiga luua Aafrikas vastupidavam toidusektor; arvestades, et kestliku põllumajanduse edendamiseks mõlemal mandril tuleks Aafrikas ja Euroopas teha ruumi põllumajandusreformi mudelitele, mis pakuvad põllumajandustootjatele väarikust, tugevdavad sisemist ja piirkondlikku vastupanuvõimet ning vallandavad mõlema maailmajao potentsiaali toota rikkalikult toitu ja muutuda toidu osas isemajandavaks, samuti aidata kaasa toiduga kindlustatusele maailma teistes piirkondades; arvestades, et perefarmid annavad kuni 70 % mandri toiduvaredest, mida tegelikult tarbivad Aafrika elanikud, ja neid ei kasvatata ekspordiks; arvestades, et ÜRO arenguprogrammi 2016. aasta Aafrika inimarengu aruande kohaselt läheb sooline ebavõrdsus Sahara-tagusele Aafrikale maksma 6 % piirkonna SKPst, mis seab ohtu maailmajao jõupingutused kaasava inimarengu ja majanduskasvu saavutamiseks; arvestades, et naistele võrdsete võimaluste tagamine põllumajanduslikele sisenditele juurdepääsu osas võib suurendada taimekasvatust kuni 19 %, suurendada põllumajanduslikku ja üldist SKPd ning aidata sadu tuhandeid inimesi vaesusest välja ⁽¹⁴⁾;
- AG. arvestades, et 2020. aastal kasvas toiduga kindlustamatuses mõjutatud inimeste arv võrreldes eelmise aastaga peaaegu 40 %; arvestades, et Ukraina sõda näitab toiduga kindlustatuse ja ülemaailmse turu omavahelist seotust ning mõnede Aafrika riikide sõltuvust toiduainete impordist vähestest eksportivatest riikidest või piirkondadest; arvestades, et liigne sõltuvus võib muuta riigid väliste vapustuste suhtes kaitsetuks; arvestades, et toiduainete ja põllumajanduse vastupanuvõime missiooni (FARM) algatust tutvustati G7 24. märtsi 2022. aasta tippkohtumisel koos konkreetsete meetmetega toiduga kindlustatuse tagamiseks kogu maailmas, eelkõige Aafrika riikides, mida Ukraina sõja põhjustatud toiduainete tootmise häired kõige rohkem mõjutavad; arvestades, et Rahvusvahelise Valuutafondi kodumajapidamiste uuringutes leiti, et kui suurendada juurdepääsu varajase hoiatamise süsteemidele ning toidu hindu ja ilmastikutingimusi käsitlevale teabele kasvõi lihtsate teksti- või kõnesõnumite abil, et teavitada põllumajandustootjaid sellest, millal oma põllumajanduskultuure istutada, kasta või väetada, võimaldab see maad kliimateadlikult harida ja vähendada toiduga kindlustamatuses ohtu 30 % võrra;

⁽¹⁴⁾ ÜRO arenguprogrammi 13. oktoobri 2016. aasta artikkel Etioopias „Gender gap costs sub-Saharan Africa \$US95 billion a year: UND“ (ÜRO arenguprogrammi väitel läheb sooline ebavõrdsus Sahara-tagusele Aafrikale maksma 95 miljardit USA dollarit aastas), vaadatud 3. juunil 2022. Kättesaadav järgmisel aadressil: <https://www.undp.org/ethiopia/press-releases/gender-gap-costs-sub-saharan-africa-us95-billion-year-new-undp-report.html>

Neljapäev, 23. juuni 2022

- AH. arvestades, et Aafrika väikese ja keskmise sissetulekuga riikide mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad kannatavad Aafrika-siseses kaubanduses märkimisväärselt tehingukulude ja viivituste tõttu, mis on tingitud piiratud piiriülestest suhetest pankade vahel, probleemidest välisvaluuta kättesaadavusega, vahendajate suurtest teenusekuludest ning vajadusest hinnata müügi- ja ostuvääringut dollari suhtes; arvestades, et tehnoloogia areng ja keskpankade vaheline koostöö, näiteks Üleaaafrikalise Makse- ja arveldussüsteemi raames, võib aidata seda probleemi lahendada;
- AI. arvestades, et AfCFTAs peetakse läbirääkimisi teenuste kavandatava liberaliseerimise üle, alustades Aafrika Liidu poolt kindlaks määratud viiest prioriteetsest sektorist, milleks on transport, turism, side, finants- ja äriteenused; arvestades, et teenused moodustavad 54 % Aafrika SKPst ja 75 % välismaistest otseinvesteeringutest;
- AJ. arvestades, et Aafrika Liidu Aafrika digitaalse ümberkujundamise strateegias (2020–2030) nähakse ette turvalise digitaalse ühtse turu loomine Aafrika jaoks 2030. aastaks, kus on tagatud isikute, teenuste ja kapitali liikumine ning üksikisikutel ja ettevõtetel on sujuv juurdepääs veebipõhisele tegevusele ja nad saavad selles osaleda kooskõlas AfCFTAg; arvestades, et Aafrika digitaalmajandus pakub võimalusi töökohtade loomiseks, eelkõige VKEdes jaoks, kes annavad hinnanguliselt 80 % töökohtadest kogu kontinendil ja on Aafrika majanduse tugisammas; arvestades, et kaubanduse digitaliseerimisel ja paberivabade kauplemissüsteemide edendamisel on märkimisväärne potentsiaal toetada väikekauplejaid, sealhulgas naiste juhitud ettevõtteid ja noori ettevõtjaid; arvestades, et Aafrika elanikkonna – kellest 2021. aastal oli internetile juurdepääs vaid 33 %-l – digitaalse osalemise hõlbustamiseks on vaja olulisi investeeringuid internetitaristusse; arvestades, et meie Aafrika partnerid otsivad aktiivselt ELi abi ka Aafrika digitaalse taristu täiustamisel ning nõuetekohase ühenduvuse ja internetiühenduse tagamisel kogu kontinendil; arvestades, et Aafrika on digitaal tehnoloogia arengus USA-st, Hiinast ja vähemal määral Euroopast kaugemale maha jäänud; arvestades, et UNCTADi andmetel on Aafrika osa digitaalselt osutatavate teenuste ülemaailmses ekspordis väiksem kui 1 %;
1. kinnitab, et ELi ja Aafrika kaubandus- ja investeerimissuhted on osa meie ühistest püüdlustest saavutada 2030. aastaks ÜRO kestliku arengu eesmärgid ja Pariisi kokkuleppe eesmärgid; rõhutab, et Aafrika on ELi uues kaubandusstrateegias peamine geograafiline prioriteet, ning toonitab ELi ja Aafrika vahelise tugevama dialoogi tähtsust; rõhutab sellega seoses, et EL peaks tegema rohkem jõupingutusi, et viia partnerlus kaugemale traditsioonilisest „abiandja ja abisaaja“ suhtest; rõhutab, et ELi ja Aafrika Liidu kaubandus- ja investeerimissuhete ajakohastamine võib tuua väga suurt kasu majanduskasvu, piirkondliku integratsiooni, vaesuse vähendamise ja töökohtade loomise stimuleerimisel, võib aidata kaasa COVID-19 pandeemiast taastumisele ning nii ELi ja Aafrika Liidu kui ka meie üleilmsete kaubanduspartnerite majanduse rohe- ja digipöördele ning seejuures tuleb järgida poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208; rõhutab, et kasvav kaubavahetus tugevdab üha enam geograafilist lähedust ning pikaajalisi ajaloolisi ja kultuurisidemeid; rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemine peab olema ELi ja Aafrika Liidu strateegia nurgakivi, et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid;
2. kutsub komisjoni üles süvendama koostööd meie Aafrika partneritega ja alustama korrapäraselt kõrgetasemelist poliitilist dialoogi, millel on parlamentaarne mõõde, kaasates ka Euroopa Parlamenti; nõuab, et seda dialoogi täiendaks teabevahetus piirkondlike rühmituste ja üksikute riikide tasandil ning paralleelne dialoog Aafrika ja ELi kodanikuühiskonna sidusrühmadega, mis on olulised elemendid ELi ja Aafrika võrdse partnerluse edendamisel;
3. rõhutab, et oluline on luua Aafrikas vastupidav, konkurentsivõimeline ja tugev taristu ja tööstusbaas, nagu on sätestatud Aafrika Liidu tegevuskavas aastani 2063, mille eesmärk on arendada Aafrikas välja vastupidavad väärtusahelad ja toorainete kõrge lisaväärtusega töötlemine, mis on oluline võimalus kvaliteetsete töökohtade loomiseks; kutsub komisjoni ning Euroopa ettevõtjaid ja investoreid, sealhulgas EIPd üles kasutama Aafrika industrialiseerimisprojektides kaasaegseid kestlikke ja võimaluse korral kliimaneutraalseid tootmistehnoloogiaid; nõuab tungivalt, et sotsiaalpartnerid kaasataks industrialiseerimise edendamise kõikidesse etappidesse; rõhutab sellega seoses vajadust toetada Aafrikat oma sõltumatu makromajandus-, fiskaal-, raha- ja kaubanduspoliitika kujundamisel ning kutsub komisjoni üles võimaldama Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsioonil (AKVRO) kaitsta oma alles arenevat tööstust, sealhulgas

Neljapäev, 23. juuni 2022

tehnilise ja rahalise toetusega, ning nägema ette õiguse võtta selleks vastu oma õigusakte; rõhutab, et keskkonnakaitsealased jõupingutused tuleks asetada industrialiseerimist ja inimväärtete töökohtade loomist Aafrikas toetavate koostööpoliitika-meetmete ja -programmide keskmesse ning neid peaksid kehtestama ja ellu viima kõik kahe maailmajao vastutavad sidusrühmad;

4. kutsub komisjoni üles edendama kestlikke investeeringuid, et liikuda CO₂-vaba majanduse suunas kooskõlas Glasgow' kliimapaktis antud lubadusega, tagades samal ajal loodusvarade ja toorainete vastutustundliku ja kestliku ammutamise ja majandamise ning kestliku jäätmekäitluse kooskõlas rohelise kokkuleppe eesmärkidega;

5. rõhutab toimivate riigiasutuste, ametiasutuste ja toimiva taristu otsustavat rolli ning on seisukohal, et nende puudumine võib olla suur kaubandustakistus; rõhutab sellega seoses, et kõik Aafrika riigid peavad suurendama õiguskindlust, kuna see on igasuguse kaubanduse arenguks hädavajalik; kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd Aafrika partneritega, et tagada investeeringuid soodustav ettevõtluskeskkond;

6. rõhutab vajadust kohandada komisjoni poolt 9. veebruaril 2021 vastu võetud Vahemere piirkonna uue tegevuskava majandus- ja kaubandusettepanekuid praeguse hädaolukorraga; nõuab majandus- ja investeerimiskava kaubandusega seotud projektide sujuvat rakendamist nii kiiresti kui võimalik;

7. rõhutab, et EL vajab Aafrikaga võrdsetel alustel ning võrdsusel, vastastikusel austusel ja muu hulgas Aafrika partnerite ees seisvate kaubandus- ja investeerimissuhetega seotud probleemide mõistmisel põhinevale majanduspartnerlusele täiesti uut alust, võttes arvesse muutuvat dünaamikat ning tegeledes jätkuvate tasakaalustamatuste ja puudustega; on seisukohal, et see annab ainulaadse võimaluse taaselustada kaubandussuhted kahe maailma vahel ning et tippkohtumisel pandi alus ELi ja Aafrika Liidu uuendatud, vastastikku kasulikule ja jätkusuutlikule partnerlusele, mis põhineb solidaarsusel ja koostööl, ning kujundama ümber majandus-, kaubandus- ja kaubandussuhted, et suurendada Aafrika mõjuvõimu, sealhulgas tagades õiglased ja eetilised kaubandussuhted, mis soodustavad Aafrika mandri integratsiooni; rõhutab, et ELi ja Aafrika kaubandussuhted peaksid edendama inimõigusi ja töötajate õigusi, head valitsemistava, õigusriiki ja soolist võrdõiguslikkust, ning kutsub komisjoni üles neid ELi ja Aafrika kaubandussuhete raames edendama;

8. nõuab tungivalt, et komisjon aitaks lõpetada Aafrika riikide rolli täitmis- ja pakendamisteenuse osutajatena, toetades paljusid sidusrühmi hõlmavat süsteemi, mis võimaldab Aafrika Liidu riikidel ise vaktsiine toota, sest selline suutlikkus on juba tõendatud HIV-vaktsiinide tootmisel, mis avab ruumi teaduspotentsiaali arendamiseks ja vähendab sõltuvust üksikutest ettevõtetest maailmas;

9. rõhutab, et ELi reageerimine ülemaailmsetele vaksineerimispuudlustele COVID-19 pandeemia leevendamiseks põhjustas häireid ELi ja Aafrika suhetes; rõhutab, et ELi ja Aafrika Liidu kuuenda tippkohtumise tulemused peavad olema ELi ja Aafrika suhete edendamise uus lähtepunkt; kutsub komisjoni üles tegema koostööd Aafrika partneritega kahepoolset ja struktureeritud viisil ning jätkama piirkondlikku ja mitmepoolset koostööd, et edendada ELi ja Aafrika suhteid; kutsub komisjoni üles suhtlema Euroopa Parlamendiga arutelus TRIPS-lepingust loobumise kompromissi teemal, mille üle pidas läbirääkimisi ELi, USA, India ja Lõuna-Aafrika nelik; kutsub komisjoni üles jääma WTOs toimuvatel aruteludel paindlikuks ja pragmaatiliseks eesmärgiga jõuda kompromissini sihtotstarbelise ja ajutise TRIPS-lepingust loobumise suhtes koos teiste WTO liikmetega, et jõuda WTO 12. ministrite konverentsi lõpuks sisuliste tulemusteni kaubanduse ja tervisega seotud aspektide osas;

10. kordab rahu tähtsust positiivse sotsiaalse, keskkonnavalase ja majandusliku arengu jaoks; võtab teadmiseks paljude Aafrika riikide valitsuste toetuse puudumise ÜRO Peaassamblee resolutsioonile, milles mõistetakse hukka agressioon Ukraina vastu, ning et Aafrika toetust ELi seisukohtadele ei saa pidada iseenesestmõistetavaks; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteestlust üles uurima skeptitsismi erinevaid põhjuseid ning suurendama diplomaatilisi jõupingutusi ühiste seisukohtade kujundamiseks sõjalise agressiooni vastu mõlemal mandril;

Neljapäev, 23. juuni 2022

11. toetab Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna lepingu preambulis esitatud eesmärgi ja püüdlusi; toetab ühtlasi 2063. aasta tegevuskava püüdlusi luua Aafrikas inimeste, kapitali, kaupade ja teenuste vaba liikumisega turg, et süvendada Aafrika mandri majanduslikku integratsiooni; on seisukohal, et Aafrika mandri vabakaubanduspiirkond on ambitsioonikas majandusintegratsiooni algatus, mis annab Aafrika riikidele hea võimaluse edendada kaasavat majanduskasvu, võimaldada kestlikku arengut, vähendada vaesust ja parandada elatustaset, luua palju inimväärseid töökohti, suurendada Aafrika riikide konkurentsivõimet, edendada rohelist tehnoloogiat ja energiat, suurendada riigi rahanduse jätkusuutlikkust, võidelda korruptsiooni vastu ja edendada head valitsemistava ning saavutada osalevates riikides struktuurimuutused; nõuab, et EL toetaks aktiivselt Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonda; rõhutab, et näitajad majandusliku edu mõõtmiseks Aafrikas ja ELis peaksid lisaks SKP kasvule olema parandatud ja mitmekesised, ning soovib viidata ka sellistele näitajatele nagu Gini kordaja, tegeliku arengu näitaja, inimarengu indeks, Theili indeks ekspordi mitmekesistamise mõõtmiseks, soolist diskrimineerimist käsitlevad näitajad ja eelkõige kestliku arengu eesmärkide eduaruanded;

12. tuletab meelde, et aastatel 2014–2020 on EL eraldanud üleaafrikalise programmi raames Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna loomiseks üle 74 miljoni euro ning neid rahalisi vahendeid on kasutatud suutlikkuse suurendamiseks Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna lepingu üle peetavatel läbirääkimistel, ratifitseerimisel ja rakendamisel; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles jätkama rahalise ja tehnilise abi andmist Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna rakendamiseks; märgib, et selleks, et Aafrika mandri vabakaubanduspiirkond täidaks oma lubadused ja läheks kaugemale pelgalt kaubanduse liberaliseerimisest ja inimeste vaesusest väljaaitamisest, vajavad Aafrika riigid poliitilist ruumi, et võtta vastu poliitika, mis suurendab sidusust kaubandusmeetmete, mitmekesistamise eesmärkide, elanike vajadustele vastamise, kestlikkuse ja kaasava majanduskasvu vahel;

13. kutsub nii Aafrika Liidu kui ka ELi komisjone üles hõlbustama piirkondlike väärtusahelate ja parema piirkondliku taristu arendamist Aafrikas; rõhutab vajadust järjepidevate investeeringute ja avaliku järelevalve järele üldise ja piiriülese jätkusuutliku taristu arendamisel; juhib tähelepanu vajadusele investeerida märkimisväärselt transporditaristusse, ühenduvusse ja digipöördesse, et hõlbustada piirkondlikku kaubandust ning sellega kohalike, piirkondlike ja kogu mandri väärtusahelate mitmekesistamist ja vastupidavust; märgib, et Aafrika-sisese kaubanduse tõkete kõrvaldamine võib hõlbustada piirkondlike väärtusahelate kasvu, mis võib soodustada Aafrika ettevõtete ja eelkõige VKEdes rahvusvahelistumist; rõhutab, et strateegiaga „Global Gateway“ tuleks aidata kaasa taristu arendamisele, et suurendada Aafrika-sisest kaubandust, ning kutsub Aafrika Liidu partnereid üles reageerima Euroopa tiimi ühiste taristuprojektide ettepanekutele; kutsub nii ELi kui ka Aafrika partnereid üles viivitamata rakendama ühiselt kindlaks määratud prioriteetseid projekte ning looma projektiga seotud kasumivõimalusi kohalikele ettevõtetele ja töövõimalusi kohalikule elanikkonnale, järgides samas rangelt rangeid keskkonna- ja tööstandardeid ning Pariisi kokkulepet; rõhutab vajadust arendada edasi maapiirkondade taristut ning juhib tähelepanu sellele, et Sahara-taguses Aafrikas ei tooda hinnanguliselt 40 % põhitoiduainetest turule halva taristu ning jahutus- ja ladustamisrajatiste puudumise tõttu; kutsub Euroopa Komisjoni ja Aafrika Liitu üles kaardistama ELi ja Aafrika vahelisi piirkondlikke väärtusahelaid lisaks kahepoolsetele kaubavoogudele ning tegema SWOT-analüüsi eelkõige selleks, et teha kindlaks lähikümbruse võimalused ja koostöövaldkonnad, nagu ringmajandus ja tarneahelate keskkonnahoidlikumaks muutmine; rõhutab, et oluline on arendada edasi taristut ja ühendusi Sahara-taguse Aafrika ja Põhja-Aafrika ning Lääne- ja Ida-Aafrika vahel;

14. rõhutab, et oluline on lisada sooline võrdõiguslikkus ja soolõime ELi ja Aafrika kaubandussuhetesse kui kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu edendamise oluline osa; rõhutab, et kaubandus- ja investeerimissuhted võivad edendada soolist võrdõiguslikkust ning aidata kaasa naiste majandusliku ja sotsiaalse mõjuvõimu suurendamisele ning võrdsemale ja vastupidavamale majandusele ja ühiskonnale; on seisukohal, et ELi ja Aafrika partnerlus peaks toetama eeskätt naiste ja noorte ettevõtlust maa- ja linnapiirkondades, muu hulgas väiketootjate organisatsioonide kaudu, ning arwab, et selleks on oluline edendada võrdset juurdepääsu majanduslikele ressurssidele ja tootmisvahenditele, nagu finantsteenused ja -turud, ning tagada maavaldusõigus; peab tervitatavaks komisjoni tööd andmete kogumisel ja analüüsimisel, et paremini mõista kaubanduspoliitika mõju naistele; kutsub komisjoni üles tegema koostööd Aafrika partneritega, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist ELi ja Aafrika kaubandussuhetes; kutsub komisjoni üles süvalaendama soolist võrdõiguslikkust ELi ja Aafrika kaubandus- ja investeerimissuhetes; kutsub komisjoni üles lisama majanduspartnerluslepingutesse eraldiseisvad soolist võrdõiguslikkust käsitlevad peatükid; rõhutab maapiirkondade naiste olulist rolli Aafrika mandri põllumajanduses ja maamajanduses, eriti toiduga kindlustatuse valdkonnas; tuletab meelde, et peaaegu poole põllumajandustööst teevad Aafrikas ära naised; nõuab Aafrika ja ELi naistevõtjate vahelise teabevahetuse arendamist platvormide kaudu, mis võimaldavad luua võrgustikke, jagada kogemusi ja viia ellu ühisprojekte; ergutab naiste ja tütarlaste pärimisõiguste edendamist ning nõuab, et EL toetaks partnerriike, eriti naiste täieliku maavaldusõiguse tunnustamise osas;

Neljapäev, 23. juuni 2022

15. rõhutab vajadust luua konstruktiivne avaliku ja erasektori dialoog ning võimaldada kultuuride arengut, et kujundada välja ökosüsteemide arukas võrgustik ning saavutada lõpuks avaliku sfääri ja erasektori ühendamine; seda arvesse võttes peab EL jätkama koostööd Aafrika riikidega, et hõlbustada ja edendada erainvesteeringuid mandril, kuna avaliku sektori investeeringutest üksi ei piisa; nõuab, et veelgi suurendataks avaliku ja erasektori kolmepoolseid partnerlusi, et arendada uusi kaubandussidemeid ühist huvi pakkuvates sektorites, nagu energeetika, tööstus ja transport;

16. rõhutab ELi välisinvesteeringute kavale ja eelkõige Euroopa Kestliku Arengu Fondile kui selle esimesele sambale omistatud kesket rolli ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika kujundamisel Aafrika suhtes paralleelselt majanduspartnerluslepingutega; tuleb meelde oma rõhuasetust partnerriikide investeerimiskliima parandamisele; rõhutab, et ELi võetud kohustus suurendada erasektori investeeringuid kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks peab olema sama tähtis kui kohustuslike inimõiguste, sotsiaalõiguste ja keskkonnaalaste hoolsuskohustuste kehtestamine ning need peavad põhinema ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetel, mida tuleks kohaldada kogu väärtusahela ulatuses ja mis peaksid sisaldama õiguskaitse kättesaadavust käsitlevaid sätteid;

17. kutsub nii Aafrika Liidu kui ka ELi komisjone üles looma ja hõlbustama Aafrika riikide jaoks tingimusi, et muuta nende maailmamajandusse integreerumise olemust alates esmatarbekaupade allikatest kuni vahe- ja lõpptoodete eksportijateni, säilitades samas poliitikaruumi uute tööstusharude kaitsmiseks; soovib tõhustada koostööd Aafrika ülikoolide ja muude teadusasutustega, et luua tehnoloogia ja teadmiste vahetamise platvorm; rõhutab sellega seoses võimalust, mida arenevate turgude arendamine ja neisse investeerimine pakub mõlemale maailmajaole eelkõige töötlevas tööstuses; rõhutab ühtlasi, et sellega seoses on oluline tugevdada sidemeid ELi ja Aafrika ettevõtjate vahel, et aidata luua väärtust ja tõsta standardeid ning seeläbi suurendada konkurentsivõimet;

18. rõhutab, et jõupingutused tarneahela mitmekesistamiseks loovad võimalusi mõlemale maailmajaole, ning on veendunud, et EL ja Aafrika Liit peaksid tegema koostööd, et luua tingimused ja stiimulid, mis on vajalikud investeeringute mitmekesistamise ning ELi ja Aafrika ettevõtetes tootmise toetamiseks;

19. rõhutab, et ELil ja Aafrika Liidul on ühine huvi tagada stabiilne ja reeglitel põhinev mitmepoolne kaubandussüsteem, mis aitab edendada majanduskasvu ELis ja Aafrikas; rõhutab, et WTO ja WTO reeglistiku reform ja ajakohastamine on ELi ja Aafrika Liidu vahelise koostöö oluline valdkond, ning kutsub partnereid tegema koostööd õiglase ja võrdse ülemaailmse kaubandus- ja finantsstruktuuri loomisel WTO taaselustamise, sealhulgas Doha vooru lõpuleviimise abil, et võtta paremini arvesse maailma lõunapoolsete riikide huve, nagu WTO liikmed on kokku leppinud;

20. rõhutab, et WTO juhitud kaubandusabi algatuse eesmärk on aidata eelkõige vähim arenenud riikidel suurendada pakkumissuutlikkust ja kaubandusega seotud taristut, mida nad vajavad WTO lepingute rakendamiseks ja nendest kasu saamiseks, ning laiendada üldiselt oma kaubandust; usub, et selles mõttes on kõnesolev algatus kaubandussuhetes Aafrikaga kesksel kohal, eelkõige pärast COVID-19 kriisi;

21. juhib tähelepanu sellele, et kaubandusabi tegevuskava peaks aitama võtta kasutusele vahendeid, et tegeleda kaubandusega seotud piirangutega, rahastada taristuvajadusi ja aidata suurendada Aafrika riikide suutlikkust luua asjakohaseid regulatiivseid struktuure;

22. rõhutab, et oluline on tugevdada koostööd WTO, UNCTADi, ILO, ÜRO Keskkonnaprogrammi, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni ja teiste ÜRO organite vahel, et säilitada mitmepoolne lähenemisviis ühise heaolu saavutamise tegevuskava abil ja kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidusega;

23. rõhutab, et vastutustundlik ja läbipaistev ülemaailmne juhtimine peaks hõlmama parlamentaarsete organite suuremat osalust, kuna otse valitud parlamendiliikmed võivad toimida olulise lülina mitmepoolse süsteemi ja kodanike vahel; rõhutab, et oluline on Euroopa Parlamendi ja Parlamentidevahelise Liidu ühiselt korraldatud WTO parlamentaarse konverentsi töö, ning nõuab suuremaid jõupingutusi, et suurendada Aafrikast pärit parlamendiliikmete ja eelkõige Üleaafrikalise Parlamendi kaasatust; rõhutab vajadust tagada, et parlamendiliikmetel oleks kaubanduslääbirääkimistele parem juurdepääs ning nad oleksid kaasatud WTO otsuste tegemise ja läbivaatamise protsessi; nõuab nii Euroopa Parlamendi kui ka Üleaafrikalise Parlamendi ning kõigi WTO liikmesriikide parlamentide rolli tugevdamist rahvusvaheliste kaubandus- ja investeerimislääbirääkimisteks volituste andmise etapis;

Neljapäev, 23. juuni 2022

24. rõhutab, et ELi ja Aafrika uuendatud suhete keskmes peaksid olema mõlema mandri parimad ühised huvid ja tugeva partnerluse loomine; järeldab, et võrdsete osapoolte partnerlus, mis põhineb Aafrika Liidu ja ELi täielikul koostööl, on sobiv vastus üleilmsetele konkurentidele; on veendunud, et kui ELi geopoliitilise konkurentsi ajendiks on üksnes maailma teiste riikide vahele joone tõmbamine, takistab traditsioonilise mõjupoliitika jätkamine vastastikku kasulikku koostööd; juhib tähelepanu sellele, et huvide aus konkurents ei ole turumajandusele võõras ja Aafrika partneritele jääb õigus kasutada neile soodsat nõudluse olukorda;

25. on veendunud, et ELi huve, nagu juurdepääs toorainele, majandussuhete kujundamine ELi majanduse edendamiseks ja rände juhtimine, st selle algpõhjustega tegelemine, on kõige paremini saavutatav uue võrdsete partnerluse abil; on veendunud, et uue võrdsete partnerlusega saab EL tulemuslikult tugevdada oma strateegilist autonoomiat;

26. rõhutab, et liit peaks soodustama konstruktiivset osalemist rände, sundrände ja liikuvuse kõigis aspektides, tehes tööd selle nimel, et ränne toimuks ohutul ja hästi reguleeritud viisil; peab oluliseks luua pikaajaline ühine strateegia kaubandus-, arengu- ja rändepoliitika ühendamiseks, nagu on sätestatud mitmes, eelkõige 16. detsembril 2021 vastu võetud Euroopa Ülemkogu järeldustes, kuna sellisel strateegial võib olla oluline roll võitluses inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu ja Aafrika riikidest ELi suunduvate ebaseaduslike rändeteede tõkestamisel;

27. rõhutab, et mandritevahelise kaubanduse kvaliteedi parandamine nõuab liikuvuse ja rände seadustamist Aafrika mandril; rõhutab, et kuigi kaubanduspoliitika võib teatud tingimustel töökohtade loomise abil sundrännet vähendada, ei tohiks ELi kaubanduspoliitikat ega arenguabi kolmandate riikide rändealase koostöö tagamise eesmärgil kasutada, sest see võib kahjustada ELi põhimõtteid ja väärtusi ning vaesuse vähendamise peamist eesmärki; tuletab sellega seoses meelde, et sundrände probleemi saab lahendada ainult seaduslike võimaluste loomisega, rahvusvahelise kaitse tugevdamisega ning sundränneni viivate laiemate arengu-, poliitiliste, kliima- ja humanitaarkriisidega tegelemisega;

28. võtab teadmiseks COVID-19 mõju tarneahelatele; rõhutab, et pandeemiajärgses maailmas on oluline luua vastupidavamad tarneahelad nii ELis kui ka Aafrika Liidus, tugevdades strateegilist autonoomiat, tehes kindlaks sõltuvused, tegeledes paremini nõrkade kohtade ja tarnehäiretega, mitmekesistades tootmist ja investeerides rohkem uuenduslikesse ettevõtetesse, mis on integreerinud oma ärimudelisse sotsiaalsed, keskkonna- ja tervishoiualased eesmärgid; tuletab meelde parlamendi pühendumust Euroopa rohelisele kokkuleppele ja väljendab heameelt kaubandusalgatuste üle, mis aitavad kaasa selle eesmärkide saavutamisele, sealhulgas piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism, kohustuslikku hoolsuskohustust käsitlev seadusandlik ettepanek ja raadamisvabu tooteid käsitlev ettepanek; nõuab, et komisjon jälgiks hoolikalt nende algatuste mõju ELi ja Aafrika kaubandusele ning esitaks kaasnevad meetmed võimalike lühiajaliste häirete leevendamiseks; on veendunud, et pikas perspektiivis toovad need seadusandlikud algatused kaasa vastupanuvõimelisemad ja kestlikumad ülemaailmsed väärtusahelad, millest saavad kasu nii ELi kui ka Aafrika kodanikud ja ettevõtjad;

29. peab kahetsusväärseks Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja põhjendamatu sissetungi suurt mõju energia, küttuse, toorainete ja põllumajandustoodete hinnatõusule, mis põhjustab tootmiskulude olulist suurenemist, mis ohustab tootmise järjepidevust ja võib põhjustada tarneahela häireid; nõuab tõhusamaid meetmeid rahvusvahelisel tasandil, et tagada poliitika üle otsuste tegemisel keskne koht toiduga kindlustatusele, et vältida nappust ja tagada toiduga kindlustatus vähimkaitsitud riikides, eelkõige Aafrika mandril, tegeledes sellega kaubandusvahenditega ning vältides takistusi rahvusvahelisele toidu- ja toorainekaubandusele;

30. on veendunud, et EL saab rahalise ja tehnilise abi, poliitilise dialoogi, teadmiste vahetamise, uute tehnoloogiate ning Aafrika innovatsiooni edendamiseks aidata märkimisväärselt vähendada Aafrika praegust sõltuvust toidu, seemnete, väetiste ja pestitsiidide impordist;

31. nõuab ulatuslikku Euroopa ja Aafrika investeerimistegevust, mis stimuleeriks erainvesteeringute märkimisväärset suurendamist Aafrika riikides ning võimaldaks ulatuslikke avaliku sektori investeeringuid taristusse ja kliimamuutuste vastasse võitlusesse; väljendab sellega seoses heameelt Aafrika Liidu ja ELi kuuendal tippkohtumisel võetud kohustuse üle kaasata Global Gateway osana 150 miljardit eurot; nõuab selle investeerimisalgatuse märkimisväärset laiendamist koos ELi liikmesriikidega;

Neljapäev, 23. juuni 2022

32. nõuab, et investeeringute puhul keskendutaks peamiselt projektidele, mille eesmärk on taastuenergia arendamine ja laiendamine, veevarustuse kindlustamine ja kliimamuutustega kohanemise meetmed ja avaliku taristu ülesehitamine; ootab, et kõik investeerimisprojektid hõlmaksid Aafrika partnerettevõtteid ning nendes pööraks suurt tähelepanu kohalike töökohtade loomisele ja Aafrika väärtusahelate süvendamisele; kutsub komisjoni üles tegema kooskõlastatult Aafrika kohalike, piirkondlike ja riiklike partneritega kindlaks asjakohased investeerimisprojektid ning tagama nende rakendamise;

33. nõuab, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid kohustuse toetada Aafrika riike kaugeleulatuvate ja õiglase kliimameetmete rakendamisel; rõhutab, et uue naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendist antava ELi rahastuse kasutamisel tuleb järgida inimõigustel põhinevat lähenemisviisi, milles seatakse kliima-, keskkonna- ja arengupüüdluste keskmise kohalikud kogukonnad ja põlisrahvad, alustades kodanikuühiskonnast ja kogukonnaga konsulteerimisest;

34. märgib, et varasemad segarahastamisvahenditega ei ole suudetud stimuleerida piisavalt erainvesteeringuid; nõuab seetõttu, et investeerimisalgatus hõlmaks kohalikke VKEsid, mis annavad erilise panuse majanduse mitmekesistamisse ja töökohtade loomisse;

35. rõhutab, et EL peaks süvendama oma majandus- ja kaubandussuhteid Aafrikaga investeeringute abil, millega luuakse inimväärseid töökohti ning edendatakse inimõigusi, töötajate ja keskkonnaõigusi; rõhutab rahastamisvõimaluste kättesaadavuse erinevust Aafrika piirkondades ja riikides, mis on tingitud mitmesugustest teguritest; rõhutab, et tähelepanu tuleks pöörata investeeringutele uude taristusse, nagu digitaalne ja roheline taristu, ning taastuenergia tootmisele; väljendab heameelt EIP ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) vahel 2021. aasta oktoobris allkirjastatud projektikoostöö raamlepingu üle; väljendab heameelt EBRD ja Aafrika Arengupanga vahel 2021. aastal allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumile, mille eesmärk on edendada erasektori kestlikku arengut Aafrikas; palub komisjonil toetada investeeringuid Aafrika mandril uudsete rahastamisvahendite abil, et suurendada kapitalivooge ja vähendada riske; ergutab ELi ja Aafrika riike uurima läbirääkimiste pidamise võimalusi kestlike investeeringute hõlbustamise lepingute üle, nagu tehti teatavaks ELi kaubanduspoliitika läbivaatamise⁽¹⁵⁾ käigus ja millega suurendatakse valitsuste suutlikkust võtta vastu õigusakte avalikes huvides ning tasakaalustatakse investorite ja kogukondade õigusi ja kohustusi ning keskkonnaprobleeme; tuletab meelde, et oluline on järjepidev investeerimine avalikesse teenustesse, teadustegevuse suutlikkuse ja selliste majandussektorite edendamisse, kus riikidel või piirkondadel on potentsiaali saada suhteline eelis; soovib suurendada investeerimisvõimalusi Aafrikas, eelkõige pakkudes rohkem riskikapitali ja tagatist, mille eesmärk on hõlbustada investeeringuid; väljendab heameelt Euroopa Kestliku Arengu Fondi+ (EFSD+) üle, mis võimaldab arengu rahastamise asutustel võtta oma investeerimisprogrammides rohkem riske; tuletab meelde, et Addis Abeba tegevuskavas arengu rahastamise kohta rõhutati vajadust võtta kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks kasutusele rohkem riigisiseseid vahendeid;

36. julgustab Aafrika riike ajal, mil UNICA on teatanud, et paljud 1990. ja 2000. aastate alguses sõlmitud investeerimislepingud on hiljuti aegunud või aegumas, vaatama läbi ja reformima oma investeerimis- ja topteltmaksustamise vältimise lepinguid vastavalt oma arenguvajadustele; usub, et Aafrika vabakaubanduspiirkond ja käimasolevad piirkondliku integratsiooni alased jõupingutused annavad hea võimaluse tasakaalustada rahvusvahelist investeerimiskorda, et muuta see vastutustundlikuks, õiglaseks ja kestlikku arengut soodustavaks;

37. rõhutab, et ELi ja AKVRO vahel 2021. aasta aprillis parafeeritud lepingus puuduvad mehhanismid keskkonnastandardite, inimõiguste ning vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtte alase hoolsuskohustuse täitmise tagamiseks, mis on veelgi olulisemad, arvestades lepingus võetud kohustust soodustada rahvusvahelisi investeerimislepinguid; rõhutab, et EL peaks võtma arvesse eri arengutasemeid ja tagama, et tema kaubanduslepingud on kooskõlas partnerite piirkondliku majandusintegratsiooni prioriteetidega;

38. nõuab tungivalt, et komisjon ja EIP kui ELi laene andev asutus valmistasid ette tulemusliku ja kergesti kättesaadava mikrokrediidskeemi ning tugevdaksid selleks oma suutlikkust toetada erasektori arengut Aafrikas; kutsub sellega seoses EIPd üles eraldama EFSD+ segarahastamiselarvest Aafrika mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele rohkem vahendeid; rõhutab sellega seoses mikrorahastamise suurt potentsiaali VKEde ja kohalike põllumajandustootjate

⁽¹⁵⁾ Komisjoni 18. veebruari 2021. aasta teatis „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066).

Neljapäev, 23. juuni 2022

mõjuvõimu suurendamiseks; soovib luua mikrokrediidskeemid, mis pakuksid juurdepääsu krediidile ilma garantii või muu finantstagatiseta; rõhutab sellise süsteemi tähtsust naiste ja noorte mõjuvõimu suurendamisel, sest nende juurdepääsu rahastamisele tuleb märkimisväärselt parandada; nõuab sellega seoses asjakohaseid kaasnevaid meetmeid, nagu tehniline ja õigusabi ja nõustamine, samuti liidud kohalike partneritega, et muuta selline mikrokrediit tegelikult kättesaadavaks; on seisukohal, et sotsiaalmajandus ja ühistud, samuti mikrokrediidskeemid aitavad kaasa väga vajalikule mitteametliku majanduse ametlikuks muutmisele ILO soovitusel nr 204 põhinevate selgete strateegiate abil;

39. nõuab, et EL suurendaks oma toetust Aafrika riikidele ja Aafrika Liidule võitluses ebaseaduslike rahavoogude ja ettevõtete maksudest kõrvalehoidumise vastu, ning nõuab algatusi tagamaks, et korporatsioonid ei aitaks kaasa sellistele kapitalivoogudele Aafrika riikidest; tuleb meelde, et Aafrika kaotab igal aastal kapitali ebaseadusliku väljavoolu tõttu ligikaudu 88,6 miljardit USA dollarit, mis moodustab 3,7 % kontinendi SKPst; nõuab ühiseid jõupingutusi, et tagada maksude maksmine seal, kus luuakse kasum ja tegelik majanduslik väärtus, et peatada maksubaasi jätkuv kahanemine ja kasumi ümberpaigutamine; nõuab tihedamat koostööd Aafrika Liidu ning ELi ja nende liikmesriikide vahel, et edendada rahvusvahelisel tasandil meetmeid, mis käsitlevad äriühingute maksustamise läbipaistvust, sealhulgas paremat koostööd seoses ELi muud kui finantsaruandlust käsitleva direktiiviga⁽¹⁶⁾; kutsub komisjoni üles tegelema ka ebaseaduslike rahavoogude ja maksudest kõrvalehoidumisega oma kaubandusabi kavades ning lisama majanduspartnerluslepingute ajakohastamise üle peetavatesse läbirääkimistesse vastavad peatükid;

40. rõhutab, et vähim arenenud riigid on huvitatud reeglitel põhinevatest mitmepoolsetest kaubandussüsteemidest ja on nende tugevad toetajad ning samuti tuleks parandada nende integreerimist rahvusvahelisse kaubandussüsteemi; on teadlik asjaolust, et eri- ja diferentseeritud kohtlemine on WTO aluspõhimõte; kutsub komisjoni üles tagama, et arengumaad saaksid täielikult kasutada oma WTO eri- ja diferentseeritud kohtlemise sätetest tulenevaid õigusi, eelkõige selleks, et tagada nende toiduga kindlustatus; on arvamisel, et iga toote liigne sõltuvus ühest riigist või geograafilisest piirkonnast võib muuta riigid kaitsetuks väliste vapustuste suhtes, millel võib olla äärmiselt kahjulik mõju arengumaade toiduga kindlustatusele; on seetõttu veendunud, et komisjon peaks toetama meie Aafrika partnereid nende kaubavoogude mitmekesistamisel, et suurendada nende vastupanuvõimet; nõuab, et ELi Aafrika partneritega tehtaks WTO tasandil ühiseid jõupingutusi, et leida mitmepoolsed lahendused suurtele erimeelsustele ülemaailmse põllumajanduspoliitika küsimustes, nagu on arutatud WTO põllumajanduskomitees;

41. rõhutab, et on vaja mitmepoolseid kaubandusreegleid, mis toetavad tugevat ja kestlikku põllumajandust, mis põhineb eri Aafrika riikides läbiviidavatel ulatuslikel põllumajandusreformidel, et tagada toiduga kindlustatus kogu kontinendil; rõhutab sellega seoses, et oluline on kaitsta ja edendada kohalike kogukondade õigust oma loodusvarade, nagu maa ja vesi kasutamisele ja kontrollimisele; mõistab hukka asjaolu, et maa hõivamine on Aafrikas väga levinud; on mures selle pärast, et välisinvestorid on ostnud Aafrikas ulatuslikult maad peamiselt nõrgemate valitsemisstruktuuridega riikides ning see võib ohustada toiduga kindlustatust ning juurdepääsu maale ja veele; rõhutab, et oluline on käivitada kaasav protsess eesmärgiga tagada kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike kogukondade tulemuslik osalemine maa hõivamisega seotud poliitika ja meetmete väljatöötamises, rakendamises ja järelevalves; nõuab, et maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlikke suuniseid järgitaks kõigis projektides, millega edendatakse maavaldusõiguste kaitset, sealhulgas kaubanduses, samuti selliste meetmete võtmist, mille abil oleks võimalik tagada, et need projektid ei ohusta väiketalunike, eriti naiste maavaldusõigusi; nõuab tungivalt, et EL ja Aafrika tunnustaksid ka põlisrahvaste õigusi oma maa ja loodusvarade taval põhinevale omandile ning kontrollile, nagu on sätestatud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis ja ILO konventsioonis nr 169, ning järgiksid vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku põhimõtet;

42. rõhutab, et ELi ja Aafrika kaubanduspartnerlus peab kaitsma Aafrika riikide õigust toidualasele sõltumatusele, tagama kestlikkuse põhimõtete järgimise ning need ei tohiks kunagi kahjustada toiduga kindlustatust, toiduohutust ja toidu kvaliteeti ega põhjustada raadamist ja keskkonnaseisundi halvenemist; rõhutab, et see nõuab mõlemal mandril suuremate kohustuste võtmist ning ohutute, vastupidavate ja kestlike põllumajandusliku toidutööstuse süsteemide edendamist eesmärgiga suurendada jõupingutusi, et saavutada 2030. aastaks kestliku arengu eesmärk kaotada nälj ja toetada ühiseid meetmeid kliimamuutuste leevendamiseks; märgib, et väärtusahelad tuleb ümber korraldada nii, et suurem osa töötlemisest

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1).

Neljapäev, 23. juuni 2022

ja väärtuse lisamisest toimuks lähteriikides; kordab, et oluline on austada kaitstud päritolunimetusega tooteid; kutsub komisjoni üles tagama, et investeerimisinstrumendid, nagu Global Gateway ja „Globaalne Euroopa“ aitaksid kaasa kestliku põllumajandussektori arengule Aafrikas kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega, samuti toetama Aafrika-sisese põllumajandustoodetega kauplemise eesmärgil Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna rakendamist; kutsub komisjoni üles soodustama haridust ja koolitust, et edendada ja edendada jätkusuutlikke põllumajandustavasid, näiteks agroökoloogiat, Aafrikas ning edendada olemasolevaid algatusi Aafrikas; tuletab meelde tõsiasja, et agroökoloogia võib ühitada kestlikkuse majandusliku, keskkonnavalase ja sotsiaalse mõõtmega, mida on tunnustatud laialdaselt olulistest aruannetes, eriti valitsustevahelise kliimamuutuste rühma, valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi, samuti Maailmapanga ja FAO juhitud ülemaailmse rahvusvahelise arengule suunatud põllumajandusteaduste ja tehnoloogia hindamise institutsiooni aruannetes; kutsub ELi ja Aafrikat üles võtma bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsil juhtrolli kaugeleulatuva ülemaailmse kokkuleppe sõlmimisel; märgib sellega seoses, et kestlik põllumajandus ja jätkusuutlikum toitumine Euroopas võivad anda olulise panuse toiduga kindlustatuse tagamisse Aafrika riikides;

43. rõhutab mõne Aafrika riigi asümmeetrilist sõltuvust põllumajandustoodete impordist, et tagada toiduga kindlustatus; väljendab sügavat muret tagajärgede pärast, mida tekitab Venemaa sissetung Ukrainasse teatavate põllumajanduslike toiduainete, peamiselt teravilja tarnimisele, pidades silmas paljude riikide märkimisväärset sõltuvust sellisest impordist, samuti ülemaailmseid tarneahela häireid ja hinnatõusu, mis toob kaasa ülemaailmse toiduga kindlustamatuse, eelkõige Aafrika mandril; väljendab heameelt komisjoni otsuse üle hinnata Venemaa-Ukraina sõja mõju teravilja impordile ja toiduga kindlustatusele ning kutsub komisjoni üles võtma varakult meetmeid võimalike humanitaarkriiside vastu; rõhutab lisaks, et relvakonflikt põhjustab häireid teatavate toodete, näiteks tsitrusviljade, kohvi ja tee ekspordimisel Aafrikast Venemaale; kutsub komisjoni üles tegema koostööd Aafrika riikidega, et tagada juurdepääs põllumajandustoodetele, kasutama olemasolevaid kaubandusvahendeid, et käsitleda ja hõlbustada põllumajandustoodete kättesaadavust meie Aafrika partnerite jaoks, ning toetama neid põllumajandustootmise edendamisel, et suurendada nende vastupanuvõimet toiduainete puudusele;

44. tuletab meelde, et kuna ELi põllumajanduslike toiduainete eksport Aafrikasse moodustas 2020. aastal 17,6 miljardit eurot ja import Aafrikast 16,5 miljardit eurot, on Aafrika riigid ELi ekspordi jaoks olulised sihtkohad ning EL on endiselt Aafrikast pärit põllumajandustoodete ja toiduainete suurim eksporditur; juhib tähelepanu vajadusele, et Aafrikast pärit import, eelkõige põllumajanduslikud toiduained, vastaksid ELi tervishoiu-, ohutus- ja kvaliteedistandarditele, sealhulgas neile, mis käsitlevad hormoonide, antibiootikumide ja geneetiliselt muundatud organismide kasutamist; rõhutab, et tuleks pakkuda tehnilist tuge ja koolitust, et Aafrika tootjatel oleks võimalus ja oskus tagada vastavus neile standarditele; on veendunud, et EL kui põllumajandusliku toidutööstuse oluline ülemaailmne osaleja peaks tegema Aafrika riikidega koostööd kestlike toidusüsteemide võrdlusaluste ja rahvusvaheliste standardite edasiarendamisel, mis põhineksid inimõiguste ja töötajate õiguste austamisel, ausal konkurentsil, ettevaatusprintsipil, keskkonnakaitse ja loomade heaolul kooskõlas WTO reeglitega; juhib tähelepanu sellele, et EL on võtnud kohustuse toetada ja edendada koos kõigi oma partneritega ülemaailmset üleminekut kestlikele põllumajandusliku toidutööstuse süsteemidele kooskõlas strateegia „Talust talldrikule“ eesmärkide ja kestliku arengu eesmärkidega; juhib tähelepanu sellele, et ELi ja Aafrika ühine eesmärk on muuta meie toidu tootmise, jagamise ja tarbimise viisi; juhib seetõttu tähelepanu sellele, et ELi ja tema Aafrika partnerite koostöö peab keskenduma toiduainetega varustamise keskele küsimusele, mis hõlmab kohandatud programme ELi ja Aafrika põllumajandustootjate ning VKEde vaheliseks koostööks, sihtotstarbelisi investeringuid põllumajanduse kestlikku arengusse, kaasaegsetesse transpordivõrkudesse ja asjakohasesse ladustamistaristusse, mis annavad Aafrika põllumajandustootjatele vahendid, et muuta põllumajandus kliimaprobleemidele vastupidavaks;

45. soovib ELi tasandil suuremat poliitilist sidusust põllumajanduslike toiduainetega kauplemise kontekstis, arvestades ühise põllumajanduspoliitika ja põllumajandustoodetega kauplemise ülemaailmset mõju kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks tehtavatele edusammudele; nõuab, et EL võtaks arvesse Aafrika maapiirkondade rakkerühma järeltule Aafrika toidutarneahelatesse investeerimise vajaduse kohta, keskendudes lisaväärtusega kaupadele; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles tegema aktiivset koostööd Aafrika partneritega, et luua koostöömudel ELi Aafrika-strateegia ja Euroopa rohelise kokkuleppe vahel, eriti mis puudutab strateegia „Talust talldrikule“ välismõõdet;

46. rõhutab, kui tähtsad on teadusuuringud ja innovatsioon, et ergutada põllumajandustootjaid võtma kasutusele kestlikke põllumajandustavasid ning tootlikke kuivalade agroökosüsteeme ja toidusüsteeme; nõuab sellega seoses õiglase ülemineku ajal kindlamat tuginemist panusele, mida pakuvad Aafrika traditsioonilised teadmised, eriti põllumajandustavade, kalanduse ja metsakaitse valdkonnas, suurendades sel viisil Aafrika inimeste ja kohalike kogukondade mõjuvõimu;

Neljapäev, 23. juuni 2022

47. peab kahetsusväärseks, et ei ole tunnistanud karjamaade strateegilist tähtsust, arvestades, et need katavad umbes 43 % Aafrika maapinnast ja on seetõttu olulised süsiniku sidujad; rõhutab, kui tähtis on toetada väikeseid põllumajandusettevõtteid ja karjakasvatust ning muid traditsioonilisi/kohalikke toidusüsteeme, et tugevdada nende vastupanuvõimet ja suurendada nende panust toiduga kindlustatusse, ressurside kestlikku majandamisse ja elurikkuse säilitamisse; märgib, et näiteks karjatamisõigus ja ühiskarjamaad on traditsioonilised maakasutusõigused, mis tuginevad tavaõigusele, mitte tõendatud omandiõigustele; palub komisjonil koos kohalike kogukondade ja sidusrühmadega töötada välja strateegia, et optimeerida nende potentsiaali karjamaa kestliku majandamise abil, nagu seda teevad näiteks karjakasvatajad; nõuab sotsiaalsete pingete lahendamist paikse põllumajandusega tegeleva elanikkonna ja rändkarjakasvatajate kogukondade vahel, eriti piirkondades, kus esineb nii etnilisi kui ka religioosseid konflikte;

48. soovib pöörata ümber ebasoovitava suundumuse, et Aafrikas kasvab toiduga kindlustamatuse all kannatavate inimeste arv, integreerides konfliktidest mõjutatud piirkondades humanitaar-, arengu- ja rahu kindlustamise poliitika, suurendades vastupanuvõimet kliimamuutustele kõigis toidusüsteemides, tugevdades majandusliku mitmekesisuse suhtes vähimkaitstud isikute vastupanuvõimet, sekkudes toiduainete tarneahelatesse, et vähendada toiteainerikaste toiduainete maksumust ja suurendada toiduainete toiteväärtust, võideldes vaesuse ja struktuurse ebavõrdsuse vastu, tagades, et sekkumised toimuvad vaeste huvides ja on kaasavad, ning tugevdades toidukeskkonda ja muutes tarbijate käitumist, et edendada muu hulgas kaubandusmeetmete abil toitumisharjumusi, millel on positiivne mõju inimeste tervisele ja keskkonnale; rõhutab vajadust kestliku ja uuendusliku poliitika järele, mis võimaldaks Aafrika riikidel loobuda ühe hüppega vanematest ja saastavatest tehnoloogiatest ja põllumajandustavade, et saavutada ökoloogiline ja sotsiaalne üleminek kestlikele põllumajandustootmise tavadele; rõhutab põllumajandus- ja toidusektori keskset rolli Aafrika majanduses ning inimväärsete ja kestlike töövõimaluste pakkumisel paljudes väikestes maapiirkondade põllumajandusettevõtetes või pereettevõtetes, võttes meetmeid vastupanuvõime suurendamiseks, põllumajandustavade kestlikuks ajakohastamiseks, toodete kvaliteedi parandamiseks ja toodete mitmekesistamiseks; kutsub komisjoni üles toetama kohalikke põllumajandusettevõtteid ning suurendama väikeste ja pereettevõtete suutlikkust konkureerida suurte ettevõtetega; on mures monokultuuridel põhinevate kõrgelt arenenud tööstusettevõtete arvu suurenemise pärast, mis aitab kaasa sotsiaalse ebavõrdsuse süvenemisele ja mullaerosioonile ning elurikkuse jätkuva vähenemisele; rõhutab põllumajandustootjate tähtsust ringmajanduse tugevdamisel Aafrika eri piirkondades; tervitab Aafrika maapiirkondade rakkerühma ettepanekut luua ELi liikmesriikide ja Aafrika partnerriikide põllumajandusasutusi ühendav ELi ja Aafrika mestimisprogramm, mille kaudu saaksid pühendunud ja võrreldavad partnerid jagada parimaid tavasid ja teadmisi;

49. rõhutab, et pestitsiidide kasutamine Aafrika intensiivpõllumajanduses võib lisaks keskkonnakahju põhjustamisele mõjutada ka töötajate tervist, kuna neil on väga väike võimalus saada taimekaitse- ja tervishoiualast koolitust; nõuab, et pakutaks haridust ja koolitust kestliku taimekaitse alaste lähenemisviiside ja pestitsiididele alternatiivsete lahenduste leidmise alal ning et minimeeritaks kokkupuudet ohtlike ainetega; mõistab hukka ELis pestitsiidide puhul järgitavat topeltmoraali, mis võimaldab ELis keelatud ohtlike ainete eksportimist Aafrika riikidesse ja muudesse kolmandatesse riikidesse; nõuab seetõttu kehtivate ELi normide muutmist, et kooskõlas 1998. aasta Rotterdami konventsiooni ja Euroopa roheline kokkulepega see õiguslik vastuolu kõrvaldada.

50. rõhutab vajadust aidata Aafrika riikidel alternatiivsete kahjuritõrjesüsteemide väljatöötamise kaudu vähendada ELis keelatud pestitsiidide kasutamist; toonitab vastuolu, et EL lubab Aafrikasse ja muudesse kolmandatesse riikidesse eksportida pestitsiide, mis ei ole ELi ühtsel turul lubatud; nõuab sellise järjekindlusetuse kiiret lõpetamist, kuna see on täielikus vastuolus Euroopa roheline kokkuleppe vaimuga;

51. juhib tähelepanu sellele, et võrreldes maailma teiste piirkondadega on lisandväärtuse jagunemine põllumajanduslikes väärtusahelates Aafrika väiketalunike jaoks enamasti ebasoodne, nagu võib täheldada turu kontsentreerumise mõjus kakaod tootvatele põllumajandustootjatele ja riikidele; väljendab heameelt Ghana ja Côte d'Ivoire'i algatuse üle kehtestada kakao puhul äraregistreerimise võimaldava sissetuleku näitaja; väljendab heameelt ELi säästva kakao algatuse loomise üle ning kutsub Euroopa Komisjoni üles ergutama erasektorit võtma kohustusi maksta kakaokasvatajatele õiglaseid hindu, mis võimaldavad neil toota kestlikult ja lapstööjõuta; tuletab meelde, et ELi ja Aafrika kaubandussuhted ja -algatused, nagu kakao käsitlev algatus, peavad tuginema läbipaistvale ja usaldusväärsele järelevalvele ja vastutusele; nõuab, et erimehhanismide abil tagataks mitmeid sidusrühmi hõlmav lähenemisviis, et kaasata kodanikuühiskond strateegiate ja valdkondliku poliitika väljatöötamisse; jagab kakaokoalitsiooni väljendatud seisukohta, et ettevalmistatavate ELi hoolsuskohustust käsitlevate õigusaktide, sealhulgas raadamist käsitleva määruse eesmärk peaks olema kakaokasvatajatele inimväärse sissetuleku tagamine, mis on oluline samm kestliku kakaosektori saavutamisel;

Neljapäev, 23. juuni 2022

52. tunneb muret selle pärast, et ELi kaubanduspoliitika Aafrika suhtes on väga killustatud; kordab, et erinevad majanduspartnerluslepingud peaksid aitama kaasa Aafrika-sisese integratsiooni ning õiglase ja jätkusuutliku kaubandusmudeli arengule ning vaesuse vähendamisele; märgib, et majanduspartnerluslepingute edu hindamise seisukohad on erinevad, kusjuures mõned ELi ja Aafrika riikidest väidavad, et viimasel kümnendil sõlmitud või läbiräägitud majanduspartnerluslepingud ei vasta piisavalt uue partnerluse nõuetele ja nende peamine eesmärk oli kaitsta ELi huve, märgivad, et ELi eksport majanduspartnerluslepingu riikidesse on kahjustanud kohalikku tootmist, eriti põllumajandussektoris, kahetsevad, et majanduspartnerluslepingute olulisi eesmärke, nagu väärtusahelate mitmekesistamine ja piirkondliku integratsiooni edendamine Aafrikas, ei ole saavutatud, kuna peamine eksport langeb põllumajandustoodetele ja toorainetele, ning peavad seda pealegi üheks põhjuseks, miks paljudes Aafrika riikides sageli kritiseeritakse või isegi lükatakse tagasi majanduspartnerluslepinguid, samas kui teised ELi ja Aafrika Liidu riigid väidavad, et majanduspartnerluslepingud aitavad kaasa kestlikule arengule ja edendavad seda kooskõlas kestliku arengu eesmärkide ja kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030, vähendavad vaesust, soodustavad Aafrika-siseseid kaubavooge, parandavad piirkondlikku integratsiooni, aitavad kaasa kaubanduse hõlbustamisele ja tarbetute kaubandustõkete kõrvaldamisele, parandavad ettevõtjate, eelkõige VKEdes turulepääsu ELi ja Aafrika turgudele, edendavad avaliku ja erasektori investeeringuid Aafrikas, häid ja jätkusuutlikke põllumajandustavasid ning ELi ja Aafrika vahelisi kaubandussuhteid, võttes arvesse ELi ja ALi tippkohtumise tulemusi, ning samas usuvad nad, et selle rolli täielikuks täitmiseks ning ELi ja Aafrika väärtusahelate integreerimise soodustamiseks tuleks majanduspartnerluslepinguid rakendada ja ajakohastada, et need sisaldaksid sätteid, mis toetavad piiriüleseid väärtusahelaid, sealhulgas täiendavaid valdkondi, nagu teenuskaubandus, investeeringud, intellektuaalomandi õigused ja konkurents, mis veenaksid ettevõtjaid ja investoreid nende riikide ettevõtluskeskkonnas;

53. on seisukohal, et majanduspartnerluslepingud peaksid suurendama Aafrika riikide suutlikkust kasutada paremini ära oma kaubandusvõimalusi toiduga kindlustatuse, tervishoiu ja vaesuse vähendamise valdkonnas;

54. tuletab meelde, et ELi taotlus keelustada toorainete eksporditollimaksud on olnud majanduspartnerluslepingute üle peetavates läbirääkimistes pikaajaline komistuskivi; rõhutab, et nende majanduste puhul, mille tulud põhinevad peaaegu eranditult loodusvarade kasutamisel, võib selliste maksude keelustamine jätta nad abist sõltuvusse, takistades samal ajal nende majanduse mitmekesistamist; rõhutab Aafrika riikide õigust reguleerida tooraineid enda avalikes huvides ja nõuab, et EL hoiduks sellisest kaubanduspoliitikast, mis üldreeglina keelab Aafrika riikidel kehtestada toorainele eksporditollimakse, kui see on kooskõlas WTOga;

55. kordab oma nõudmist, et enne uute majanduspartnerluslepingute läbirääkimisi analüüsitaks põhjalikult majanduspartnerluslepingute mõju kohalikule majandusele, piirkondlikule integratsioonile, majanduse mitmekesistamisele ja kestliku arengu eesmärkidele; nõuab majanduspartnerluslepingute ajakohastamist, lisades tugevaid, siduvaid ja jõustatavaid kaubanduse ja kestliku arengu peatükke, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppega; kutsub sellega seoses komisjoni üles tegema koostööd meie Aafrika partneritega, et edendada õiglast ja kestlikku kaubandust, eelkõige majanduspartnerluslepingutes sisalduvate kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide kaudu, ning tegema eelseisval kaubanduse ja kestliku arengu läbivaatamisel koostööd meie partneritega; rõhutab lisaks, kui oluline on lisada liidu kaubanduslepingute kaubanduse ja kestliku arengu peatükkidesse eesmärk võidelda sunniviisilise töö ja lapstööjõu kasutamise vastu, arvestades nende levikut põllumajandussektoris; nõuab, et kõik sidusrühmad, sealhulgas ELi ja Aafrika kodanikuühiskond ja kogukonnad, kohalikud omavalitsused ja riikide parlamendid jälgiksid süstemaatiliselt, läbipaistvalt ja tõendipõhiselt ELi ja Aafrika kaubanduslepingute rakendamist ning järgiksid poliitikavaldkondade arengusiduse ja kestliku arengu siduse põhimõtteid; nõuab põhjalikku analüüsi olemasolevate majanduspartnerluslepingute ja kaubanduslepingute mõju kohta Aafrika riikidele, et teha kindlaks, mil määral on need kooskõlas Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna protsessi ja Aafrika mandri integratsiooni toetamise jõupingutustega ning kas need lepingud peavad olema kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 208; nõuab majanduspartnerluslepingute sätete kohandamist sõltuvalt tulemustest; kutsub komisjoni üles majanduspartnerluslepingute läbivaatamisel vajaduse korral käsitlema, leevendama ja vältima mis tahes võimalikku mõju, mis võib kahjustada Aafrika-sisese turu arengu eesmärke, tihedas koostöös meie Aafrika partneritega; rõhutab, et majanduspartnerluslepingud peavad toetama Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna edasist arengut; kutsub komisjoni üles tagama, et majanduspartnerluslepingud oleksid aluseks majandussuhete tugevdamisele lepinguosaliste vahel vastastikkul kasulikul viisil, võttes arvesse nende vastavaid arengutasemeid; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu VKEdele ja toetama tehnilise abiga Aafrika VKEsid, kes ekspordivad ELi; märgib, et majanduspartnerluslepingute atraktiivsemaks muutmiseks peavad lepingud hõlmama täiendavaid elemente, nagu suutlikkuse suurendamine, naiste julgustamine osalema majanduses, sealhulgas põllumajanduses, ning investeerimine noorte võimalustesse Aafrika riikides;

Neljapäev, 23. juuni 2022

56. tuletab meelde, et kestlikkuse peatükkide rakendamisega peab paralleelselt kaasnema suutlikkuse suurendamine ELi arenguabi ja muude investeeringute kaudu, et aidata partnerriikidel täita oma kohustusi⁽¹⁷⁾, ning et järelevalvesse tuleks rohkem kaasata kodanikuühiskonna osalejaid⁽¹⁸⁾;

57. väljendab heameelt üldiste tariifsete soodustuste kava (GSP) määruse⁽¹⁹⁾ reformi üle ja selle rolli üle kaubandusvõimaluste suurendamisel, arengumaade ekspordi mitmekesistamise hõlbustamisel, kestliku arengu edendamisel ning inimõiguste, töötajate õiguste, keskkonnakaitse, kestliku arengu, hea valitsemistava ja soolise võrdõiguslikkuse austamise tagamisel; märgib, et mitmed Aafrika riigid on lähemas tulevikus väljumas vähim arenenud riigi staatusest, ning märgib vajadust toetada nende sujuvat üleminekut GSP staatusesse; on arvamusel, et need riigid saaksid GSP+ staatusest kasu, ning julgustab neid kaaluma taotluse esitamist, kutsudes samas komisjoni üles potentsiaalseid kandidaate ennetavalt käsitleda, pakkuma neile abi kriteeriumide täitmise nimel tehtavas töös ning tagama sujuva ülemineku vähim arenenud riikidest GSP+ partnerriigi staatusesse; kutsub komisjoni üles tagama, et GSP täiendaks teisi kaubanduspoliitilisi algatusi Aafrika mandril; kutsub piirkonna riike, kes saavad kasu GSPst ja kavast „Kõik peale relvade“, tegutsema oma rahvusvaheliste kohustuste tulemusliku täitmise nimel;

58. nõuab suuremaid investeeringuid keskkonnasäästlike kaupade ja tehnoloogiatega seotud teadus- ja arendustegevusse; kutsub komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et tulevaste ELi ettevõtete kestlikkusega seotud hoolsuskohustuse ja raadamisvabade normide rakendamine soodustaks pikaajalisi hankesuhteid ja paremaid ostutavasid, tagades töötajatele äraelamist võimaldava töötasu ja väiketalunikele äraelamist tagava sissetuleku ning kindlustades keskkonna austamise ning sidusrühmade, sealhulgas õiguste omajate sisulise kaasamise hoolsuskohustuse protsessi kõikidesse etappidesse; tuletab meelde, et Aafrika on koduks erakordsele elurikkusele; väljendab sügavat muret seoses loodusvarade liigkasutamise ja väheneva elurikkuse mõjuga vastupanuvõime tasemele; on eriti mures asjaolu pärast, et metsade raadamise tempo kasvab Aafrikas, eriti Kongo vesikonnas, mis oli 2020. aastal põlismetsade hävimise osas Brasiilia järel teisel kohal, ning Kamerunis, ning haruldaste looduslike liikide ebaseadusliku üle piiri toimetamise pärast; juhib tähelepanu sellele, et Aafrika vihmametsade hävitamine toob kaasa elurikkuse ja süsiniku sidujate, samuti põlisrahvaste kodupaikade ja eluviiside pöördumatu kadumise; tuletab meelde, et metsad aitavad märkimisväärselt kaasa kliimaeesmärkide saavutamisele, elurikkuse kaitsele ning kõrbestumise ja äärmusliku mullaerosiooni vältimisele; rõhutab vee rolli sotsiaalse ja majandusliku vastupanuvõime peamise alustalana, eriti toiduga ja toitumisalase kindlustatuse kontekstis, ning asjaolu, et veest võib saada napp ressurss; on seetõttu veendunud, et veevarustusele tuleks omistada suuremat tähtsust; rõhutab, et kõrbestumine ja tirtsuparved on halvendanud juba niigi rasket toiduga kindlustatuse olukorda Aafrikas ning et COVID-19 pandeemia ning sellest tulenevad majanduslikud ja logistilised probleemid on juhtinud tähelepanu kohalike ja piirkondlike turgude potentsiaalile korvata ülemaailmse toidusüsteemi nõrku kohti ja puudusi; on seisukohal, et kaubanduspartnerlus peab põhinema mudelitel ja tehnoloogiatel, mis on hästi kohandatud Aafrika riikide põllumajandusmudelitele, majandusele ja põllukultuuridele, ning koostööle, eelkõige koolituse ja teadmiste vahetamise kaudu, millega tagatakse põllumajandustootjate omandiõigus, sõltumatus ja algatusõigus;

59. rõhutab linnade tähtsust õiglase kaubanduse vaimu edendamisel; tunnustab komisjoni ELi õiglase ja eetilise kaubanduse linna auhinna loomise eest; tunnustab komisjoni asepresidenti ja kaubandusvolinikku Valdis Dombrovskist tema pühendumuse eest selle olulise algatuse jätkamisele; kutsub komisjoni üles koostööle Aafrika Liidu komisjoniga, et tõhustada otsest koostööd mõlema maailmajao linnade vahel, eesmärgiga edendada õiglasi ja eetilisi kaubandussuhteid ning suurendada linnavolikogude mitmete asjaomaste algatuste nähtavust;

60. usub, et pärast COVID-19 kriisi tuleks üleilmsel tasandil, eriti Aafrika puhul, rohkem kui kunagi varem järgida uusi lähenemisviise solidaarsus- ja koostööpõhimõtetele tuginevate õiglase ja eetilise majandus-, äri- ja kaubandussuhete saavutamiseks;

⁽¹⁷⁾ Saksamaa arenguinstituudi 2016. aasta jaanuari aruteludokument „Kas päritolureeglite ühtlustamine Sahara-taguses Aafrikas on võimalik? Poliitilis-majanduslik uuring“.

⁽¹⁸⁾ Saksamaa arenguinstituudi 2016. aasta jaanuari aruteludokument „Kas päritolureeglite ühtlustamine Sahara-taguses Aafrikas on võimalik? Poliitilis-majanduslik uuring“.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 732/2008 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 303, 31.10.2012, lk 1).

Neljapäev, 23. juuni 2022

61. väljendab heameelt deklaratsiooni üle, milles lepiti kokku 15. veebruaril 2022 Brüsselis toimunud ALi ja ELi liikmesriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste juhtide kohtumisel, milles rõhutati muu hulgas, et ilma kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseta jääb 65 % kestliku arengu eesmärkide aluseks olevast 169 eesmärgist saavutamata;

62. väljendab heameelt Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna ministrite nõukogu kokkulepe üle ühiste päritolureeglite kohta 87,7 % kaupade puhul või 3 800 tariifireas osas, mida see vabakaubanduspiirkond hõlmab; kutsub Euroopa Komisjoni üles ühtlustama päritolureegleid ja töötama välja ettepaneku ühtsete päritolureeglite kohta kaubanduse jaoks kõigi Aafrika riikidega, tuginedes hiljuti Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonnas kokku lepitud normidele, et asendada erinevad päritolureeglid ELi erinevates kaubanduslepingutes ja kokkulepetes Aafrika piirkondade ja riikidega; on veendunud, et see oleks kasulik ka ELi ettevõtjatele ja tolliasutustele; kutsub komisjoni üles uurima täiendavaid võimalusi ja meetmeid, et tugevdada seoseid ja sünergiaid ELi ja Aafrika riikide vaheliste erinevate kaubanduskokkulepete ja Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna vahel; väljendab heameelt Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna eesmärgi üle parandada piirkondlikku diferentseerimist ning taristussüsteemide laiendamist ja omavahelist ühendamist; kutsub ELi üles tegema koostööd Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna sekretariaadiga, et edendada suutlikkuse suurendamist ja tehnilist tuge Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna elluviimiseks;

63. väljendab heameelt asjaolu üle, et 2021. aasta novembris avas Euroopa Investeerimispank oma esimese keskuse Aafrikas Keenia pealinnas Nairobi;

64. tunnustab nõukogu ja komisjoni algatust korraldada esimene Aafrika-Euroopa nädal, mis toimus 2022. aasta veebruaris Brüsselis; väljendab heameelt tuhandete noorteorganisatsioonide, kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike omavalitsuste, kultuuri- ja ettevõtlussektori esindajate viljaka töö üle; rõhutab, et ELi parem koostöö noorte aafriklaste ja Aafrika diasporaaga ELis võiks pikas perspektiivis struktuursetl parandada ELi ja Aafrika suhteid; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et Euroopa Parlament ei olnud rohkem kaasatud ja et üritused toimusid parlamendi Strasbourgi täiskogu nädalal, ning rõhutab, kui oluline on edendada tulevaste algatuste eel suuremat koostööd kõigi sidusrühmade, sealhulgas äriorganisatsioonide vahel; kutsub komisjoni üles korraldama Aafrika-Euroopa nädala igal aastal ning kaasama Aafrika-Euroopa nädala raames korraldatavatesse aruteludesse noored, eriti naised ja tütarlapsed;

65. kutsub Euroopa Komisjoni üles keskenduma edaspidistel ELi ja Aafrika ettevõtlusalastel tippkohtumistel potentsiaalile, mida kohalikud majanduslikud ja kestlikud tootmisalternatiivid, nagu mahepõllumajandus, õiglane kaubandus, väiketähtsuse ühistud ja sotsiaalmajanduses osalejad, võivad mängida Aafrika ja Euroopa Liidu vahelise kestlikuma ja õiglasema kaubanduspartnerluse loomisel;

66. rõhutab vajadust suurendada sidusrühmade, eelkõige kogu Aafrika mandri VKEdes ettevõtjate ühenduste ning nii ELi kui ka Aafrika Liidu kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist aruteludes, milles luuakse kaubanduse, investeringute ja majanduskoostöö uus mõõde, mis on suunatud õiglastele ja eetilistele suhetele;

67. märgib, et transpordivõrkudel on kaubanduse ja jõuka majanduse puhul oluline edendav roll; rõhutab vajadust paremini ühendada Aafrika maa- ja linnapiirkondi, et tagada suurem vastastikune seotus Aafrika riikides ja Aafrika mandril; rõhutab, et Euroopa tiimi ettepanekud taristuprojektide elluviimiseks peavad tuginema Aafrika Liidu poolt Aafrika infrastruktuuride arengukavas (PIDA) kindlaks määratud vajadustele; nõuab sellega seoses kohalike ja piirkondlike sidusrühmade kaasamist taristuprojektide laadi ja mahtu käsitlevate otsuste tegemisse; tuletab meelde asjaolu, et hinnanguliselt 53 % Aafrika teedest on asfalteerimata ja ärikeskustest eraldi ning vähem kui pooltel maapiirkondade elanikel on juurdepääs funktsionaalsetele teedele aastaringselt, mis näitab vajadust investeerida mitte ainult juhtprojektidesse; nõuab ka investeringuid külmaahela logistikasse ja kaasaegsetesse ladustamisrajatistesse ning üldiselt täiustatud logistikasse tootmis- ja tarbimiskohtade vahel, mis võimaldaks põllumajandustootjatel tarnida oma põllumajandustooteid teatud vahemaade taha, arvestades Aafrika kiiret linnastumist, aidates sellega kaasa toiduga kindlustamatuse likvideerimisele; märgib, et toimiv transpordivõrk ja investeringud taristuprojektidesse võivad aidata kaasa Aafrika majanduse arengule; kutsub Euroopa Komisjoni üles hõlbustama Aafrika taristuprojektidesse investeerimist oma Aafrika jaoks mõeldud kaubandus- ja investeerimisvahendite kaudu;

68. ergutab laiapõhjalist arutelu eesmärgiga vaadata uuesti läbi taristute arendamise mudelid ja kavad ning teha kindlaks alternatiivsed liikuvusmudelid ja 21. sajandi moodsad liikuvuslahendused kõigi jaoks nii piirkondades kohapeal kui ka kogu mandri ulatuses, tuginedes ELis ja teistes tööstusriikides saadud kogemustele, et vältida seal tehtud vigu;

Neljapäev, 23. juuni 2022

69. rõhutab, et haridus ja kutseõpe, mis annavad inimestele tööturul nõutavaid oskusi, on arengu võtmetegurid; on selles kontekstis veendunud vajaduses tugevdada koostööd mõlema maailmajao ülikoolide, teadusasutuste ning kutsehariduse ja -õppe programmide vahel; väljendab arvamust, et sellega seoses tuleks toetada ja paremini koordineerida erasektori algatatud kutsehariduse ja -koolituse algatusi ning ettevõtlust Aafrikas, kuna pandeemia on rõhutanud nii digioskuste kui ka digitaalsete õppemeetodite tähtsust;

70. jagab pikaajalist nägemust ELi ja Aafrika mandritevahelise laiaulatusliku kaubandus-, koostöö- ja arengulepingu loomisest, tuginedes seejuures Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonnale; rõhutab, et mandritevahelisele kaubandus- ja koostöölepingule peab eelnema tugeva ja töökindla Aafrika-sisese turu sisuline arendamine; rõhutab sellega seoses ka ELi kaubanduspoliitika rolli Aafrika-sisese turu arendamisel; kutsub komisjoni üles andma Euroopa Parlamendile korrapäraselt teavet mandritevahelise kaubandus- ja koostöölepingu pikaajalise eesmärgi kohta, eelkõige Aafrikaga seotud erinevate poliitiliste vahendite kaudu;

71. nõuab 2022. aasta ELi ja Aafrika Liidu tippkohtumisel kokku lepitud kaubandus- ja investeerimiskohustuste vastutustundlikku ja kiiret täitmist ning kutsub Euroopa Komisjoni üles andma parlamendile struktuurset aru kaubandus- ja investeerimiskohustuste täitmise kohta asjaomastes komisjonides;

72. väljendab heameelt Aafrika ja ELi rohelise energia algatuse üle ning ELi jätkuva toetuse üle Aafrika ühtsele elektriturule; rõhutab, et energia kättesaadavus tuleb tagada kõigile taskukohase hinnaga kui ühine hüve ja põhiõigus ning et juurdepääs energiale ja tulevane energianõudlus on võtmeküsimused, millega EL ja Aafrika peaksid koos tegelema; märgib vajadust võimendada Aafrika taastuvenergia ja vähese CO₂-heitega energia uut potentsiaali ning investeerida suurema lisaväärtusega sektoritesse, nagu keskkonnahoidlik teras ja saastevaba vesinik, eelkõige parandades tehnoloogiaalast koostööd ja suurendades puhta energia eksporti; juhib tähelepanu sellele, et energiaturu õigusaktide osas on vaja tehnilist abi, mida tuleks anda ELi ja Aafrika koostöö ning ühiste standardite väljatöötamise kaudu; juhib tähelepanu sellele, et säästva energia alane koostöö peaks olema algatuse „Global Gateway“ peamisi elemente Aafrikas; väljendab heameelt „Global Gateway“ raames võetud kohustuse üle eraldada 2,4 miljardit eurot Sahara-tagusele Aafrikale ja 1,08 miljardit eurot Põhja-Aafrikale, et toetada taastuvenergiat, energiatõhusust, õiglast üleminekut ja kohalike väärtusahelate keskkonnahoidlikumaks muutmist; nõuab sooliselt arukat investeerimist energiasektoris, mis suurendaks naiste mõjuvõimu energiavaldkonna liidrite, töötajate ja tarbijatena;

73. rõhutab, kui oluline on luua partnerlusi, et parandada toorainete väärtusahelate kestlikkust, tuginedes kriitilise tähtsusega toorainete tegevuskavale ja kasutades kõiki ELi välispoliitika vahendeid;

74. nõuab, et kooskõlas ÜRO terviseühtsuse põhimõttega võetaks arvesse seost rahvatervise ja elurikkuse vahel, ning peab kiiduväärseks väljakuulutatud algatust „NaturAfrica“, mille eesmärk on kaitsta elusloodust ja ökosüsteeme Aafrikas, ning looduslike liikidega kaubitsemise vastase tegevuskava läbivaatamist; märgib, et teaduskirjanduses paigutatakse mõnede esilekerkivate zoonootiliste haiguste ülemaailmsed tulipunktid Aafrikasse; soovib töötada välja pandeemia ja esilekerkivate haiguste terviseriskide hindamised ja integreerida need suurtesse arengu- ja maakasutusprojektidesse, mida edendatakse ELi ja Aafrika Liidu uuendatud partnerluse kaudu, ning reformida maakasutuseks antavat rahalist abi, et teadvustada selgelt elurikkusele ja tervisele avalduvaid eelseid ja riske ning need sihikule võtta; kutsub komisjoni üles uurima võimalust anda Aafrikas tegutsevatele ELi ettevõtetele ja investoritele suuniseid seoses kavandatava ettevõtete kestlikkusosalast hoolsuskohustust käsitleva direktiiviga⁽²⁰⁾; kutsub ELi ja Aafrika Liitu üles edendama uut valitsustevahelist tervishoiu- ja kaubanduspartnerlust, mille eesmärk on vähendada zoonootiliste haiguste riske rahvusvahelises elusloodusega kauplemises; rõhutab, et algatus „NaturAfrica“ tuleks välja töötada kõigi sidusrühmadega konsulteerides, pöörates erilist tähelepanu kohalike kogukondade, põlisrahvaste ja naiste õigustele; rõhutab, et see peaks terviklikult ja süstemaatiliselt toetama Aafrika valitsusi ja kohalikke elanikke elurikkuse vähenemise ja keskkonnaseisundi halvenemise peamiste tegurite vastu võitlemisel,

⁽²⁰⁾ Komisjoni 23. veebruari 2022. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusosalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 (COM(2022)0071).

Neljapäev, 23. juuni 2022

pakkudes sealhulgas tuge hästi hallatud kaitsealade võrkudele; nõuab, et majanduspartnerluslepingute ajakohastamisse lisataks ambitsioonikad elurikkusega seotud sätted, mis oleksid inspireeritud ÜRO terviseühtsuse põhimõttest; on arvamisel, et EL peaks aitama viia lõpule suure rohelise müüri Sahelis, mis aitab märkimisväärselt peatada edasist kõrbestumist ja kindlustab nii põllumajandusest saadava sissetuleku;

75. rõhutab, et inimõigused ja sooline võrdõiguslikkus peavad olema ELi ja Aafrika Liidu tugevdatud koostöö keskmes, pöörates erilist tähelepanu kujunemisjärgus ja uuenduslike tehnoloogiate mõjule inimõigustele ja naiste kaasamisele majandusse; rõhutab digikaubanduse potentsiaali aidata edendada ja parandada kaubanduse lihtsustamist Aafrikas ning kutsub komisjoni üles edendama digivõimekust, et hõlbustada majanduspartnerluslepingute rakendamist ja Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna elluviimist; kutsub komisjoni üles kaaluma ELi ja Aafrika Liidu digitaalarengu tegevuskava koostöös oma ülemaailmsete strateegiliste partneritega;

76. märgib, et teadmiste jagamine ja oskuste arendamine Aafrikas võib aidata kaasa kestlike kaubandussuhete arengule; rõhutab digitaalse taristu potentsiaali Aafrika majanduse stimuleerimiseks ja innovatsiooni hoogustamiseks kontinendil; nõuab tugevdatud koostööd ELi ja ALi digitaalarengu tegevuskavades, mis põhineks demokraatliku valitsemistava põhimõtetel, toetavatel mitmepoolsetel e-kaubanduse normidel, mõjusatel reguleerimismehhanismidel kogu digivaldkonnas ning andmete ja digitaristute üleilmsel ja kohalikul tasandil haldamise mehhanismidel, mille keskmes on inimkeskne areng; võtab teadmiseks ALi-ELi digitaalmajanduse rakkerühma loomise; rõhutab, et ELi ja ALi digisuhted peaksid edendama Aafrika püüdlusi digiüleminekul ning austama valitsuste õigust säilitada andmete omandiõigus ja reguleerida oma digitaalmajandust vastavalt oma arenguvajadustele ja eesmärgiga saavutada tasakaalustatum digitaalne maailm; kutsub ELi üles toetama Aafrika riikide digitaalset arendamist UNCTADI platvormide abil, mis on loodud selleks, et tagada kestlikule arengule kasu digitehnoloogiale üleminekust; rõhutab, et digiüleminek peab toimuma kooskõlas andmekaitse põhimõtetega;

77. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Aafrika Liidule, Aafrika Liidu liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna peasekretärile.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0268

ELi rahvusvahelise investeerimispoliitika tulevik

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon ELi rahvusvahelise investeerimispoliitika tuleviku kohta (2021/2176(INI))

(2023/C 32/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1219/2012, millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 912/2014, millega kehtestatakse rahalise vastutuse kindlaksmääramise raamistik investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisel vahekohtutes, mis on loodud rahvusvaheliste lepingutega, mille osaline on Euroopa Liit ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrust (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeringute hõlbustamise raamistik ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikat, eelkõige selle 16. mai 2017. aasta arvamust 2/15, mis käsitleb ELi ja Singapuri vahelist vabakaubanduslepingut, 6. märtsi 2018. aasta kohtuotsust kohtuasjas C-284/16 (eelotsus kohtuasja *Slovakkia Vabariik versus Achmea BV* kohta), selle 30. aprilli 2019. aasta arvamust 1/17 Kanada ja ELi ning liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu kohta, selle 2. septembri 2021. aasta kohtuotsust kohtuasjas C-741/19 (eelotsus kohtuasja *Moldova Vabariik versus Komstroy LLC* kohta), ning selle 26. oktoobri 2021. aasta otsust kohtuasjas C-109/20 (eelotsus kohtuasja *Poola Vabariik versus PL Holdings Sàrl* kohta),
- võttes arvesse oma 6. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa tulevase rahvusvahelise investeerimispoliitika kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2011. aasta resolutsiooni kaubandus- ja investeerimistõkete kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 7. juuli 2015. aasta resolutsiooni ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika välismõju kohta avaliku ja erasektori algatustele väljaspool ELi asuvates riikides ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2016. aasta resolutsiooni uue kaugeleavaatava ja innovaatilise tulevase kaubandus- ja investeerimisstrateegia kohta ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 6. aprilli 2020. aasta aruannet määruse (EL) nr 1219/2012 (millega kehtestatakse üleminekukord liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute jaoks) kohaldamise kohta (COM(2020)0134),
- võttes arvesse komisjoni 18. veebruari 2021. aasta teatist „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066),
- võttes arvesse komisjoni 14. oktoobri 2015. aasta teatist „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“ (COM(2015)0497),

⁽¹⁾ ELT L 351, 20.12.2012, lk 40.

⁽²⁾ ELT L 257, 28.8.2014, lk 121.

⁽³⁾ ELT L 198, 22.6.2020, lk 13.

⁽⁴⁾ ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 34.

⁽⁵⁾ ELT C 168 E, 14.6.2013, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 17.

⁽⁷⁾ ELT C 101, 16.3.2018, lk 30.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse komisjoni 26. novembri 2014. aasta teatist „Investeeringuskava Euroopa jaoks“ (COM(2014)0903),
- võttes arvesse komisjoni 12. novembri 2020. aasta aruannet ELi kaubanduslepingute rakendamise kohta: 1. jaanuar 2019 – 31. detsember 2019 (COM(2020)0705),
- võttes arvesse 12. detsembril 2015. aastal vastu võetud Pariisi kliimakokkulepet,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelist kaubandus- ja koostöölepingut⁽⁸⁾, mis jõustus 1. mail 2021, ning eriti selle II jaotist, mis käsitleb teenuseid ja investeeringuid,
- võttes arvesse 2014. aasta ÜRO konventsiooni lepingul põhinevate investori ja riigi vaheliste vaidluste vahekohtumenetluste läbipaistvuse kohta, mis jõustus 18. oktoobril 2017. aastal (Mauritiuse konventsioon),
- võttes arvesse ELi sõlmitud kaubandus- ja investeeringulepinguid, eriti nn teise põlvkonna lepinguid selliste riikidega nagu Kanada, Singapur, Vietnam ja Jaapan,
- võttes arvesse 2015. aastal vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, eelkõige selle 17 kestliku arengu eesmärki,
- võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, mille ÜRO Inimõiguste Nõukogu kinnitas 2011. aastal,
- võttes arvesse ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste komitee 10. augusti 2017. aasta üldist märkust nr 24 majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelisest paktist tulenevate riigi kohustuste kohta ettevõtlusvaldkonnas,
- võttes arvesse ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) 2019., 2020. ja 2021. aasta maailma investeeringuaruandeid,
- võttes arvesse UNCTADi kestliku arengu investeeringupoliitika raamistikku (2015),
- võttes arvesse UNCTADi rahvusvahelise investeeringulepingu väljaannete märkusi teemal „Investor-state dispute settlement cases: facts and figures for 2019 and 2020“ (Investori ja riigi vaidluste lahendamise juhtumid: 2019. ja 2020. aasta faktid ja numbrid),
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) 2018. aasta töödokumenti rahvusvaheliste investeeringute kohta pealkirjaga „Societal benefits and costs of International Investment Agreements: a critical review of aspects and available empirical evidence“ (Rahvusvaheliste investeeringulepingute sotsiaalsed plussid ja miinused: kriitiline ülevaade erinevatest aspektidest ja olemasolevast empiirilisest tõendusmaterjalist),
- võttes arvesse 2014. aasta OECD töödokumenti rahvusvaheliste investeeringute teemal pealkirjaga „Investment Treaties and Shareholder Claims for Reflective Loss: Insights from Advanced Systems of Corporate Law“ (Investeeringulepingud ja reflektiivse kahju hüvitamise nõuded: sissevaade äriõiguse arenenud süsteemidesse),
- võttes arvesse ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni (UNCITRAL) III töörühmale 2017. aastal antud volitusi, et töötada välja võimalik investori ja riigi vahelise vaidluste lahendamise reform,
- võttes arvesse 2018. aastal avaldatud nõukogu läbirääkimisjuhiseid, millega anti komisjonile luba pidada ELi nimel läbirääkimisi UNCITRALi raamistikus konventsiooni üle, mis looks investeeringutega seotud vaidluste lahendamiseks mitmepoolse investeeringukohtu, ning samuti sellele järgneva ELi ettepaneku üle,
- võttes arvesse 2017. aastal alustatud energiaharta lepingu uuendamist ja sellekohast ELi harta teksti ettepanekut,

⁽⁸⁾ ELT L 149, 30.4.2021, lk 10.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- võttes arvesse Itaalia otsust energiaharta lepingust välja astuda alates 1. jaanuarist 2015,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu liikmesriikide vaheliste kahepoolsete investeerimislepingute lõpetamise lepingut ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse 15. jaanuari 2019. aasta liikmesriikide valitsuste deklaratsiooni Euroopa Kohtu *Achmea* kohtuasja otsuse õiguslike tagajärgede ja investeeringute kaitse kohta Euroopa Liidus,
 - võttes arvesse USA, Mehhiko ja Kanada vahelist lepingut, mis jõustus 1. juulil 2020, ning eriti selle 14. peatükki, mis käsitleb investeeringuid,
 - võttes arvesse Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni piirkondliku laiaulatusliku majanduspartnerluse lepingut, mis jõustus 1. jaanuaril 2022. aastal, ning eriti selle 10. peatükki, mis käsitleb investeeringuid,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ning rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude ettevõtjate töörühma raportit, mida esitleti 27. juulil 2021. aastal ÜRO Peaassambleel, pealkirjaga „Human rights-compatible international investment agreements“ (Inimõiguste austamise põhimõttega kooskõlas rahvusvahelised investeerimislepingud),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse arengukomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A9-0166/2022),
- A. arvestades, et alates Lissaboni lepingu jõustumisest on välismaised otseinvesteeringud olnud Euroopa Liidu ainupädevuses, kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 punktiga e, artikliga 206 ja artikliga 207; arvestades, et praeguste probleemidega tegelemiseks tuleks ELi rahvusvahelise investeerimispoliitika reforme veelgi kiirendada ja tugevdada;
- B. arvestades, et EL on maailma suurim sissetulevate ja väljaminevate rahvusvaheliste investeeringute sihtpunkt ja allikas; arvestades, et need aitavad kaasa ELi kestlikule majanduskasvule ja töökohtade loomisele, kuigi olemasolev empiiriline tõendusmaterjal ei ole näidanud otsest põhjuslikku seost rahvusvaheliste investeerimislepingute ja välismaiste otseinvesteeringute atraktiivsuse vahel;
- C. arvestades, et üleilmsed välismaiste otseinvesteeringute vood, mis kahanevad juba alates 2015. aastast, on 2020. aastal COVID-19 kriisi tõttu veelgi rohkem vähenenud (-38 %) ⁽¹⁰⁾; arvestades, et otseinvesteeringute suurendamine välismaal ja välismaiste otseinvesteeringute kasv jääb ELi ja paljude teiste riikide majanduse taastumise põhielemendiks;
- D. arvestades, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt on teatud osad ELi rahvusvahelisest investeerimispoliitikast, nimelt muud välisinvesteeringud peale otseinvesteeringute (nn portfelliinvesteeringud) ja investorite ning riikide vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismid, ELi ja selle liikmesriikide jagatud pädevuses;
- E. arvestades, et liikmesriikide poolt enne Lissaboni lepingut ratifitseeritud ligikaudu 1 500 kahepoolset investeerimislepingut, sealhulgas energiaharta leping, on endiselt jõus ning sisaldavad investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise vana mudelit; arvestades, et ükski Euroopa Liidu poolt pärast Lissaboni lepingu jõustumist läbiräägitud rahvusvaheline investeerimisleping ei ole veel jõustunud;
- F. arvestades, et üks Euroopa roheline kokkuleppe eesmärk on tegeleda kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemise probleemidega; arvestades, et kogu ELi poliitika, kaasa arvatud investeerimispoliitika, peab nende eesmärkide saavutamisele kaasa aitama; arvestades, et Euroopa roheline kokkuleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ning COVID-19 pandeemiast taastumiseks on vaja märkimisväärsed ülemaailmseid investeeringuid; arvestades, et Euroopa Liidu kuus prioriteeti ⁽¹¹⁾ aastatel 2019–2024 hõlmavad võitlust kliimamuutuste ja keskkonnaseisundi halvenemise vastu ning atraktiivsemate investeerimistingimuste loomist ja ettevõtete toetamist;

⁽⁹⁾ ELT L 169, 29.5.2020, lk 1.

⁽¹⁰⁾ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon, „Välismaised otseinvesteeringud arvudes“, aprill 2021.

⁽¹¹⁾ Euroopa roheline kokkulepe; digiajastule vastav Euroopa; inimeste hüvanguks toimiv majandus; Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine; Euroopaliku eluviisi edendamine; uus hoog Euroopa demokraatiale.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- G. arvestades, et välismaistel otseinvesteeringutel ja ELi investeerimispoliitikal peaks olema oluline roll avatud strateegilise autonoomia eesmärgi saavutamisel, tarneahelate mitmekesistamisel ning kestlikule majanduskasvule, töökohtade loomisele ja ülemaailmsete väärtusahelate integreerimisele kaasaaitamisel, samuti püüdlustes otsida ELi välisinvestoritele parimaid tingimusi, mis peegeldaksid välisinvestorite avatuse taset ELis, võttes samal ajal arvesse kolmandate riikide arengutaset ning vajadust tagada diferentseeritud kohtlemine;
- H. arvestades, et 2030. aastaks kestliku arengu eesmärkideni jõudmiseks jääb arengumaadel igal aastal puudu 2,5 triljoni USA dollari ulatuses rahastamist; arvestades, et välismaised otseinvesteeringud on vahend kestliku arengu tegevuskava 2030 ja vastavate kestliku arengu eesmärkide rahastamiseks; arvestades, et selline kapital võib aidata luua töökohti ning teha sotsiaalseid ja keskkonnavalaseid täiustusi, nagu on sätestatud kestliku arengu eesmärkides; arvestades, et investeeringute ligimeelitamise eesmärk peaks käima rahvusvaheliste investeerimislepingute raames käsikäes tõdemisega, et nende lepingute osalised peaksid püüdma parandada oma keskkonna- või töökaitse taset, mitte neid nõrgendada ega vähendada;
- I. arvestades, et ELi taksonoomia eesmärk on hõlbustada investeeringute üleminekut jätkusuutmatult majandustegevuselt selliste tegevuste juurde, mida on vaja keskkonnasäästlikkuse saavutamiseks, täpsemalt järgmise 30 aasta jooksul kliimaneutraalsuseni jõudmiseks;
- J. arvestades, et investeerimispoliitika hõlmab meetmeid, nagu põhjendamatute investeerimistõkete kõrvaldamine, välisinvesteeringute mõju seire strateegilisele autonoomiale, riiklik julgeolek ja reaalmajandus, ning teiste vahendite välja töötamine, et edendada otseinvesteeringuid sektorites ja kohtades, kus seda on kõige rohkem vaja; arvestades, et enamik rahvusvahelisi investeerimislepinguid keskendub investeeringute kaitsele, kas koos või ilma investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamiselega;
- K. arvestades, et investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamist hõlmavate kohtuasjade arv kasvab igal aastal, kaasa arvatud liikmesriikide vastu esitatud nõuete puhul; arvestades, et 2020. aastal oli 15 % teadaolevatest liikmesriikide vastu esitatud kohtuasjadest ELi-sisesed vaidlused;
- L. arvestades, et enamikus investeerimislepingutes ei ole täpsustatud, kuidas määrata kindlaks investeeringu täielik hüvitamine ja õiglane turuväärtus; arvestades, et viimase kümne aasta jooksul on paneelaruteludel selliseid mõisteid tõlgendatud, kasutades enamasti diskonteeritud rahavoogude meetoditel põhinevaid n.ö tulevikku suunatud hindamistehnikaid, mille tulemusel on paljudel juhtudel tehtud otsuseid hüvitissummade kohta, mis on palju suuremad, kui investorite poolt vastuvõtvast riigis tegelikult kantud kulude kogusumma;
- M. arvestades, et EL on investeerimispoliitika reformimisel maailmas esirinnas; arvestades, et alates Lissaboni lepingu jõustumisest on Euroopa Parlamendi nõudmisel ja toetusel Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil investeerimispoliitikat põhjalikult reformitud; arvestades, et EL on algatanud ja sõlminud partnerriikidega rahvusvahelised investeerimislepingud, reforminud investeeringute kaitset käsitlevaid sätteid, asendanud investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise investeerimiskohtu süsteemiga, algatanud mitmepoolsed läbirääkimised investeerimiskohtu üle, teinud ettepanekuid välissubsidiidumide reguleerimiseks ning võtnud vastu õigusaktid välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute kohta; arvestades, et nende arengutega on võetud olulised sammud õiges suunas, et saavutada ajakohastatud ja kestlik investeerimispoliitika; arvestades, et selle reformikava edasiarendamiseks tuleb veel palju teha;
- N. arvestades, et asjaolu, et investorid kasutavad oma kohtuvaidluste rahastamiseks üha sagedamini kolmandaid osapooli, saades vastutasuks osa saadud summast (kolmanda osapoole rahastamine), on süvendanud kohtuvaidluste menetlusi iseloomustavat tasakaalustamatust, vähendades veelgi investorite riske kohtuvaidlustes ja suurendanud seeläbi stiimuleid suurendada kohtuasjade arvu; arvestades, et kolmandate isikute poolne rahastamine võib anda hagejatele parema läbirääkimispositsiooni piiratud ressurssidega riikide ja nõrgemate õigusraamistike arvelt;
1. rõhutab, et investeeringutel võib olla ja peaks olema positiivne mõju kestlikule majanduskasvule, töökohtade loomisele, kestlikule arengule ning kestliku arengu eesmärkide saavutamisele; rõhutab seetõttu nende tähtsust ELi majanduse ümberkujundamisel; juhib tähelepanu sellele, et see positiivne mõju sõltub valitsuste suutlikkusest välisinvesteeringuid reguleerida; juhib tähelepanu, et ELi sissetulevad ja väljaminevad investeeringud peavad olema reaalmajanduse vajadustega kooskõlas; kutsub komisjoni üles vaatama läbi ELi investeerimispoliitika, et tagada kooskõla Euroopa rohelise kokkuleppe, kestliku arengu eesmärkide ning ELi väärtustega, sealhulgas inimõiguste austamisega, ja sotsiaalsete standarditega, mis on sätestatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas;

Neljapäev, 23. juuni 2022

2. usub, et ELi investeerimispoliitika peab rahuldama investorite ja toetatavate riikide ootusi ning olema kooskõlas ELi laiemate majanduslike huvide ja välispoliitika eesmärkidega; tuleb meelde oma nõudmist luua integreeritud ja sidus poliitikaraamistik, mis edendaks kvaliteetseid ja kestlikke investeeringuid; väljendab heameelt jõupingutuste üle, mida komisjon on alates 2010. aastast teinud liidu investeerimispoliitika reformimiseks selles suunas; on seisukohal, et ELi rahvusvahelist investeerimispoliitikat tuleb veelgi reformida, et paremini tegeleda mitmete probleemidega ja kujundada sellest integreeritud ning ühtne poliitikaraamistik;

3. on seisukohal, et rahvusvahelised investeerimislepingud peaksid hõlbustama keskkonnahoidlikke, sootundlikke ja kaasavaid kestlikke investeeringuid, kaitsma piisavalt investoreid, aitama kaasa ühtse turu vastupanuvõimele, kaitstes samal ajal vastuvõtivate riikide poliitikaruumi, ning soodustama parimate tavade, oskuste ja oskusteabe vahetamist kooskõlas Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) suunistega hargmaistele ettevõtetele ettevõtja sotsiaalse vastutuse kohta;

4. on mures, et OECD andmetel jäi arenguriikidel 2020. aastal COVID-19 kriisi tõttu puudu 1,7 triljonit USA dollarit, millele lisandus 2,5 triljoni USA dollari suurune puudujääk rahastamises; rõhutab, et ELi investeerimispoliitika aitaks arenguriikidel, eelkõige Aafrika riikidel meelitada ligi välismaiseid otseinvesteeringuid ning vähendada rahastamispuudujääki, et saavutada kestliku arengu eesmärgid;

5. on seisukohal, et ELi ettevõtted vajavad oma välisinvesteeringute piisavat kaitset; juhib tähelepanu sellele, et ELi rahvusvahelistes investeerimislepingutes esitatud kaitstud investeeringud ei tohiks hõlmata spekulatiivseid investeerimisvorme, rahastamisvahendeid ega portfelliinvesteeringuid, mida võidakse hoida spekulatiivsel eesmärgil; kutsub komisjoni üles tuginema hiljutistele rahvusvahelistele investeerimislepingutele⁽¹²⁾, et jätta valitsemissektori võlainstrumentid nende kohaldamisalast välja; on seisukohal, et sellised rahastamisvahendid, mida saab igal ajal tagasi võtta, ei vaja kaitset; palub komisjonil jätkata jõupingutusi, et parandada kaitstud investeeringute määratlust, tagamaks, et rahvusvahelised investeerimislepingud kaitseksid ainult selliseid investeeringuid, millega märkimisväärselt seotakse kapitali ja muid ressursse minimaalse arvu aastate jooksul ning mille puhul võetakse riske ja oodatakse kasumit; on seisukohal, et kaitstud investeeringud peaksid aitama tõhusalt kaasa vastuvõtva riigi arengule; palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta arvesse rahvusvahelises õiguses sätestatud kriteeriumi kaitstud investeeringute määratlemisel tulevaste lepingute puhul;

Turulepääs

6. väljendab heameelt asjaolu üle, et hiljutised investeerimislepingud on positiivselt keskendatud turulepääsule ja investeeringute liberaliseerimisele ning püüavad kõrvaldada tõkked, mis takistavad ELi investorite asutamist ja toimimist välisturgudel;

7. kutsub komisjoni üles otsima ELi välisinvestoritele parimaid tingimusi, mis peegeldaksid välisinvestorite avatuse taset ELis, võttes samal ajal arvesse kolmandate riikide arengutaset ning vajadust tagada diferentseeritud kohtlemine; rõhutab vajadust, et rahvusvahelised investeerimislepingud tagaksid riikide suutlikkuse reguleerida oma jurisdiktsioonis välisinvesteeringuid; kutsab komisjoni üles jälgima tõkkeid, mis takistavad ELi investorite asutamist ja toimimist välisturgudel, sealhulgas diskrimineerivaid tavasid; väljendab heameelt selle üle, et komisjon keskendub olemasolevate kohustuste täitmisele, ning rõhutab, et see peaks kehtima ka investeeringutega seotud kohustuste suhtes;

8. nõuab tungivalt, et komisjon kaitseks investeeringute liberaliseerimisel rangelt ELi ja liikmesriikide poliitilist ruumi eelkõige energia, põllumajanduse, kalanduse, audiovisuaal-, telekommunikatsiooni ja digitaalküsimuste ning avalike teenuste valdkonnas; rõhutab, et investeeringute liberaliseerimine peab käima käsikäes kaitsemeetmetega, et vältida süvenevat majanduslikku ebastabiilsust, eelkõige arengumaades;

9. rõhutab, kui oluline on säilitada, tugevdada ja rakendada kõikide investeerimislepingute klausleid, millega keelatakse standardite alandamine, kuna need on üliolulised, et vältida võidujooksu põhja suunas riikides, mis meelitavad ligi välisinvesteeringuid; kutsub komisjoni üles täiendavalt analüüsima selliste klauslite tõhusust, eelkõige arengumaades, tagamaks, et maksupoliitika ja arengu rahastamine oleksid kooskõlas, et toetada võidujooksu tippu;

⁽¹²⁾ Näiteks ELi-Kanada laiaulatuslik majandus- ja kaubandusleping (lisa 8b lõige 4, milles valitsemissektori võlg on määratletud kui lepinguosalise mis tahes valitsemistasandi võlainstrument), laiaulatuslik ja progressiivne Vaikse ookeani ülese partnerluse leping, 2009. aasta Belgia ja Luksemburgi Majandusliit ning Colombia kahepoolne investeerimisleping.

Neljapäev, 23. juuni 2022

Investeeringute hõlbustamine

10. juhib tähelepanu sellele, et investeeringute hõlbustamine võib aidata kaasa investeerimisvõimaluste avamisele arengumaades, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, ning kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, aidates mobiliseerida suuremaid investeeringuid kaasava ja kestliku majanduskasvu ning vaesuse vähendamise toetamiseks, kuna see soodustab välisinvestorite pikemat kohalolekut vastuvõtva riigi majanduses ja loob paremad sidemed välisinvestorite ja kohalike ettevõtete vahel; kutsub komisjoni üles toetama arengumaid nende jurisdiktsioonis investeerimiskliima parandamiseks nii arengukoostöö vahendite kui ka kahepoolsete lepingute kaudu; on arvamisel, et investeeringute hõlbustamine on ka hea vahend ELi konkurentsivõime ja majanduskasvu parandamiseks;

11. rõhutab, et rahvusvahelised investeeringute hõlbustamise lepingud peaksid toetama ja stimuleerima investeeringuid, mis edendavad kestlikku arengut ning mitte stimuleerima investeeringuid, mis tekitavad keskkonnale, kliimale või ühiskonnale kahju; märgib, et maksutulu on arenguriikide jaoks hädavajalik põhiliste avalike teenuste osutamiseks; nõuab tungivalt, et komisjon töötab mitmepoolsel tasandil selle nimel, et edendada kestlikke investeeringuid, mida ei tehta konkurentsivõimeliste maksusoodustuste kaudu; rõhutab, et uuenduslike investeeringute soodustamise meetmete kasutuselevõtt võib aidata kaasa kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, aidates mobiliseerida suuremaid investeeringuid kaasava ja kestliku majanduskasvu ning vaesuse vähendamise toetamiseks, kuna see soodustab välisinvestorite pikemat kohalolekut vastuvõtu riigi majanduses ja loob paremad sidemed välisinvestorite ja kohalike ettevõtete vahel;

12. tunnistab ELi rolli Maailma Kaubandusorganisatsiooni läbirääkimistel seoses arengusse investeerimise hõlbustamise ühisalgatusega; rõhutab, et nendel läbirääkimistel osaleb rohkem kui kaks kolmandikku WTO liikmetest; on veendunud, et läbirääkimiste objektiks oleva lepingu väga laia kohaldamisala arvestades on vaja olla ettevaatlik; rõhutab vajadust tagada, et need läbirääkimised oleksid kooskõlas Marrakeši lepingu eeskirjadega, mis nõuavad konsensust ja üldist läbipaistvust;

13. rõhutab, kui oluline on ELi üldine lähenemisviis investeeringute hõlbustamisele nii kahe- kui ka mitmepoolsel tasandil, keskendudes üldiselt koostööle, sealhulgas suutlikkuse suurendamisele ja tehnilisele abile, eelkõige seoses digitaliseerimise toetamisega arenguriikides; väljendab heameelt komisjoni töö üle seoses uute eraldiseisvate investeeringute hõlbustamise lepingutega, mis keskenduvad kestlike ja kaasavate investeeringute toetamisele; palub sellega seoses komisjonil jätkata läbirääkimisi Aafrika partneritega, et vältida halduskoormuse tekitamist arenguriikidele, täpsustades samal ajal selliseid kestlikke investeeringuid, mida hõlbustada; võtab teadmiseks asjaolu, et sarnaste investeeringute hõlbustamise sätete üle peetakse läbirääkimisi Aafrika mandri vabakaubanduspiirkonna tulevases investeerimisprotokollis; kutsub komisjoni üles jätkama nende läbirääkimiste toetamist;

14. toetab komisjoni WTO tasandil võetud lähenemisviisi tagada tugeva tulemüüri kaudu, et investori ja riigi vahelistes vaidlustes ei saaks importida investeeringute hõlbustamise eeskirju; on veendunud, et arengusse investeerimise hõlbustamise ühisalgatuse raames tekkivad vaidlusi peaks lahendama vahendamise ja koostöö kaudu;

15. rõhutab, et kahepoolsel ja WTO tasandil investeerimise hõlbustamise sätted ei peaks keskenduma ainult vastuvõtivate riikide ametiasutustele kohustuste loomisele, vaid ka selgitama päritoluriikide ja nende riiklike investorite kohustusi seoses nende välisinvesteeringutega; rõhutab sellega seoses vajadust lisada investeerimise hõlbustamise raamistikesse jõustatavad sätted ettevõtete sotsiaalse vastutuse, inimõiguste ja keskkonna hoolsuskohustuse ning korruptsioonivastaste tagatiste kohta; kutsub komisjoni üles lisama kõikidesse kolmandate riikidega sõlmitavatesse investeeringute hõlbustamise lepingutesse jõustatava peatüki kestliku arengu kohta ning seiremehhanismid välismaiste otseinvesteeringute voogudega toetatavate tegevuste jälgimiseks;

16. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu vahend ebaõiglaseks investeeringuvormiks olevate välisriigi subsideerimise põhjustatud moonutuste vastu võitlemiseks ning nõuab selle kiiret vastuvõtmist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles osalema läbirääkimistes WTO tasandil, et võidelda konkurentsimoontuste vastu, eelkõige tööstussubsideerimise valdkonnas;

Neljapäev, 23. juuni 2022

Välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute tõhustamine Euroopa Liidus

17. väljendab heameelt, et 2019. aastal jõustus välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määrus; juhib tähelepanu sellele, et selle taustauuringumehhanismi eesmärk on luua koostöö ja potentsiaalselt piirata välisinvesteeringuid strateegilistes sektorites, et kaitsta Euroopa Liitu ja selle liikmesriike, ning analüüsida ja uurida juhtumeid, kus konkreetse ettevõtte, taristu või tehnoloogia omandamine või kontroll võib tekitada ELis julgeoleku- või avaliku korra riski;

18. rõhutab selle mehhanismi tähtsust, kui sammu, mis aitab paremini jälgida välismaiste otseinvesteeringute panust Euroopa strateegilistesse huvidesse; kutsub komisjoni üles esitama oma eelseisva läbivaatamisprotsessi kontekstis üksikasjalikumaid andmeid selle kohta, kas välismaiste otseinvesteeringute vood toetavad kestlikku majandustegevust ja uusi investeeringuid, ning hindama võimalust täiendavalt täpsustada, kas teisi sektoreid peaks käsitlema kui strateegilisi sektoreid; palub lisaks komisjonil uurida võimalust tugevdada ELi välismaiste otseinvesteeringute taustauuringumehhanismi, et anda sellele liikmesriikide nõusolekul õigus blokeerida investeering, mis ohustaks julgeolekut ja avalikku korda;

19. kutsub liikmesriike, kellel sellist riiklikku välismaiste otseinvesteeringute taustauuringumehhanismi veel ei ole, üles seda looma, et tagada Euroopa koostöö tõhusus;

Rahvusvaheliste investeerimislepingute kooskõla ELi prioriteetidega

20. märgib, et üha rohkem investeerimiskohtutes toimuvaid kohtumenetlusi on suunatud keskkonnameetmetele; mõistab hukka asjaolu, et mitmed riigid, kaasa arvatud liikmesriigid, kaevatakse kohtusse tänu kliimapolitikale, fossiilkütuste kasutamise lõpetamisele või õiglasele üleminekule;

21. rõhutab, et ülemaailmsed jõupingutused kliimamuutuste vastu võitlemiseks nõuavad kiiret üleminekut taastuvenergiale ning valitsused peaksid võtma viivitamata meetmeid sõltuvuse vähendamiseks fossiilkütustest; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid kooskõla rahvusvaheliste investeerimislepingute ja Euroopa rohelise kokkuleppe, keskkonnapoliitika, töötajate õiguste ja inimõiguste vahel, jättes aluslepingu kaitse alt välja investeeringud fossiilkütustesse või teistesse tegevustesse, mis kahjustavad märkimisväärselt keskkonda või inimõigusi, ning lisades kestliku arengu peatükkidesse sätteid, mis aitavad järgida Pariisi kokkulepet ning rahvusvahelisi lepinguid töö ja soolise võrdõiguslikkuse kohta, ning sätteid, mille eesmärk on parandada välisinvesteeringuid reguleerivat siseriiklikku raamistikku;

22. märgib murega teatavate rahvusvaheliste investeerimislepingute asümmeetriat, mille kohaselt välisinvestorid saavad algselt investeerimisvaidlusi riikide vastu, samal ajal kui valitsused, töötajad ja mõjutatud kogukonnad ei saa pöörduda vahekohtusse rahvusvaheliste korporatsioonide vastu, kes ei järgi inimõigusi, rahvatervist või töö- ja keskkonnaalaseid õigusakte; rõhutab, et ka mitmepoolne investeerimiskohus on ette nähtud üksnes selliste kohtuasjade lahendamiseks, mille puhul välisinvestorid kaebavad riigid kohtusse;

23. juhib tähelepanu sellele, et isegi kohtumenetluste puudumisel võib investeerimist käsitlevate kohtuasjade algatamise otsene või kaudne oht muuta riikidega läbirääkimisel investori positsiooni tugevamaks (nn heidutav mõju); rõhutab sellega seoses, et hiljutistes ELi rahvusvahelistes investeerimislepingutes on sätestatud põhimõte, et valitsustel on õigus reguleerida õiguspäraseid avaliku poliitika eesmärgi⁽¹³⁾, sealhulgas viisil, mis võib negatiivselt mõjutada investeeringu toimimist või investori kasumiootusi; rõhutab siiski, et see õigus ei takista riikidel täitmast rahvusvahelistes investeerimislepingutes sätestatud kohustusi, samuti ei välista see investeeringutega seotud nõudeid või kahjuhüvitisi pärast selle õiguse kasutamist; tunneb muret selle pärast, et poliitiliste otsuste tegemine võib seetõttu edasi lükkuda või nõrgemaks muutuda;

24. rõhutab, et selle tulemusel võidakse fossiilkütuste sektori kompenseerimiseks kulutada rohkem avaliku sektori vahendeid kui see oleks võimalik ilma investeeringutega seotud kohtuvaidluste ohuta, mis muudab riikide jaoks kulukamaks ja raskemaks energiaalase ülemineku meetmete võtmise, mis kujutab endast üldist toetust, mida maksumaksjad fossiilkütuste sektorile maksavad;

⁽¹³⁾ Sealhulgas sellistes valdkondades nagu rahvatervis, sotsiaalteenused, avalik haridus, ohutus, keskkond või kõlblus, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse.

Neljapäev, 23. juuni 2022

25. märgib, et paljudes investori ja riigi vahelistes vahekohtumenetlustes on ettevõtted vaidlustanud meetmeid, mida riigid on oma sõnul võtnud vastuseks projekti mõju tõttu tekkinud kohalikele muredele või rahulolematusele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lisama tulevastesse rahvusvahelistesse investeerimislepingutesse mõjutatud kolmandate osapoolte kaebeõiguse; on veendunud, et kohtud peaksid järgima Rahvusvahelise Kohtu praktikat ja tunnistama kohtuasjad vastuvõetamatuks, kui faktiliste asjaolude või õigusnormide kindlakstegemine võib kahjustada mõjutatud kohalikke või põlisrahvaste kogukondi, kes ei ole investeerimismenetluse osalised; palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada läbipaistvus ja toetada vähe kaitstud kohalike kogukondade, eelkõige kaevandamisest või metsaraiest mõjutatud põlisrahvaste kaasamist rahvusvaheliste investeerimislepingute läbirääkimistesse ja rakendamisse, kuna välisinvesteeringutel võib olla kohalikele kogukondadele kaugeleulatuv mõju;

Reformitud lähenemisviis

26. väljendab heameelt komisjoni 2015. aastal koostatud uue investeeringute kaitse lepingu mudeli üle, mis on samm õiges suunas; märgib siiski, et ükski seda sisaldav leping ei ole veel jõustunud; tuletab meelde oma seisukohta, et EL ja selle liikmesriigid ei tohiks allkirjastada või ratifitseerida investeeringute kaitse lepinguid, mis sisaldavad investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi; rõhutab, kui oluline on viia läbi menetluslikud reformid investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamiseks; väljendab heameelt asjaolu üle, et investeerimiskohtu süsteem hõlmab vahekohtunike kindlaksmääratud nimekirja loomist, edasikaebamismehhanismi, vahekohtunike käitumisjuhendit ja vahekohtumenetluste suuremat läbipaistvust; märgib, et investeerimiskohtu süsteem kujutab endast endiselt rahvusvahelist vahekohtumenetlust, ning rõhutab, et erinevalt liikmesriikide kohtutest oleks investeerimiskohtute nimekirja vahekohtunikel kaalutusõigus, mille kohaselt nad ei pea rahvusvaheliste investeerimislepingute sisuliste sätete tõlgendamisel tingimata arvesse võtma asjakohaseid avalikku huvi pakkuvaid seadusi; peab kahetsusväärseks, et vahekohtunikele makstakse ikkagi iga juhtumi puhul eraldi tasu;

27. nõuab tungivalt, et komisjon toetaks täielikult ja kiirendaks läbirääkimisi, et laiendada investorite kohustusi ja nende jõustamist; on veendunud, et investorite kohustused ei peaks mitte ainult sisalduma ELi rahvusvahelistes investeerimislepingutes, vaid neid tuleks kohaldada ka eraldi siduvate ja jõustatavate rahvusvaheliste õigusaktide ning inimõiguste ja keskkonnaalase hoolsuskohustuse tugevate siseriiklike raamistike kaudu; märgib, et edusammud nendes valdkondades ja ELi rahvusvahelise investeerimislepingu sätete jätkuv tugevdamine peaksid tagama, et ELi investorid kolmandates riikides, eelkõige arengumaades, näitavad läbipaistvalt oma strateegiaid, et aidata aktiivselt kaasa kestliku arengu ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele, ning et nende suhtes kohaldatakse aruandlusmehhanisme, eelkõige tagades ohvritele nendes riikides juurdepääsu õiguskaitsele;

28. väljendab heameelt rahvusvaheliste investeerimislepingute sätete üle, mis käsitlevad riikide ja investorite keskkonna-, töö- ja ettevõtjavastutuse kohustusi, ning klauslite üle, milles on sätestatud horisontaalne põhimõte, et standardeid ei tohiks langetada investeeringute ligimeelitamiseks; väljendab kahetsust asjaolu pärast, et investorite kohustuste reform ei ole pidanud sammu investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise reformiga;

29. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste äriettevõtete vahendi jõustumist seoses inimõigustega⁽¹⁴⁾, mida praegu koostab ÜRO Inimõiguste Nõukogu ja mille eesmärk on reguleerida rahvusvaheliste ettevõtete tegevust;

30. väljendab heameelt asjaolu üle, et alates 2016. aastast hõlmavad kaitse klausleid sisaldavad ELi rahvusvahelised investeerimislepingud teatavate kaitsestandardite täpsemat sõnastust ja reguleerimisõigust; rõhutab, et ELi rahvusvahelised investeerimislepingud ei tohiks võimaldada ulatuslike kaitsestandardite kasutamist õiguspärase avaliku poliitika vaidlustamiseks; on seisukohal, et kaitsestandardid peaksid keskenduma eelkõige võrdsete tingimuste loomisele välis- ja kodumaistele investoritele, ennetamaks ja pakkumaks õiguskaitset juhtudel, kui ELi kolmandate riikide investoreid diskrimineeritakse, neile ei tagata juurdepääsu õiguskaitsele või nad kaotavad täielikult oma investeeringute kasutamise vastuvõtva riigi kasuks, sealhulgas sõja ajal, ja vastastikku ELi-väliste investorite jaoks ELis; palub liikmesriikidel ja komisjonil vältida ebaselge terminoloogia kasutamist sisulistes klauslites ning jätkata kaitsestandardite läbivaatamist olemasoleva tõendusmaterjali alusel;

⁽¹⁴⁾ Õiguslikult siduv vahend rahvusvaheliste korporatsioonide ja teiste äriettevõtete tegevuse reguleerimiseks seoses inimõigustega <https://www.ohchr.org/en/hr-bodies/hrc/wg-trans-corp/igwg-on-tnc>.

Neljapäev, 23. juuni 2022

31. rõhutab asjaolu, et pärast 2009. aastat sõlmitud ELi rahvusvahelised investeerimislepingud sisaldavad aegumisklausleid, mis takistavad nende lihtsat lõpetamist; võtab teadmiseks hiljutised läbirääkimised, kus pooled leppisid kokku viieaastases aegumisklauslis koos võimalusega leppida kokku pikendamises veel viie aasta võrra, kui asendamist ei toimu; kutsub liikmesriike ja teisi lepinguosalisi üles neutraliseerima kehtivate lepingute aegumisklauslid ja oluliselt lühendama uute investeerimislepingute aegumisklausleid;

32. rõhutab, et nii rahvusvahelise tavaõiguse kui ka rahvusvaheliste inimõiguste kohaselt peavad inimesed enne riigi vastu süütegude eest rahvusvahelise kohtuasja algatamist pöörduma riigisisese kohtu poole; väljendab kahetsust asjaolu pärast, et rahvusvaheline investeerimisõigus, teisest küljest, ei nõua tavaliselt riigisiseste õiguskaitsevahendite ammendamist; on veendunud, et rahvusvahelistes investeerimislepingutes tuleks nõuda, et enne kui välisinvestorid saavad pöörduda vahekohtusse, tuleb kasutada ära siseriiklikud õigussüsteemid, nagu seda tehakse rahvusvaheliste inimõiguste puhul; rõhutab, et riigisisese kohtus õigusemõistmisest ilmajätmise korral peaks välisinvestoritel olema võimalik otse taotleda rahvusvahelist vaidluste lahendamist;

Rahvusvaheliste investeerimislepingute ratifitseerimine

33. juhib tähelepanu sellele, et viivitused ELi rahvusvaheliste investeerimislepingute ratifitseerimisel liikmesriikides tekitavad viivitusi kahepoolsete investeerimislepingute asendamisel läbipaistvamate ja tänapäevasemate sätetega, mis kaitsevad võrdselt kõiki ELi investoreid kolmandates riikides; kutsub liikmesriike üles ratifitseerima sõlmitud ELi investeerimislepinguid; nõuab, et EL teeks koostööd partnerriikidega, et oma rahvusvahelised investeerimislepingud pärast nende jõustumist pidevalt läbi vaadata ja neid täiustada selles raportis välja töötatud põhimõtete alusel; ootab, et liikmesriigid tagaksid rahvusvaheliste investeerimislepingute kooskõla ELi väärtuste ja eesmärkidega;

Hüvitis

34. juhib tähelepanu sellele, et diskonteeritud rahavoogude meetodika, mida tavaliselt kasutatakse rahvusvaheliste investeerimislepingute hüvitise arvutamiseks, ei ole usaldusväärne hindamismeetod varajase etapi või ebakindlate tulevaste tuluvoogudega investeerimisprojektide puhul; rõhutab, et selliste meetodite kasutamine vahekohtute poolt kujutab endast märkimisväärset kõrvalekaldumist väljaspool rahvusvahelisi investeerimislepinguid riiklikes ja rahvusvahelistes õigussüsteemides väljakujunenud hüvitamisepõhimõtetest ja -tavadest, mis näevad ette oluliselt piiratuma kaalutusõiguse; rõhutab, et investeerimiskohtute määratud märkimisväärsed kahjutasud on toonud kostjaks olevatele riikidele kaasa olulise ja üha suurema rahalise koormuse; juhib tähelepanu, et vahekohtute poolt üldiselt kasutatavad hindamismeetodid on väga vastuolulised, sest neil on väga suur kaalutlusruum ja nad toetuvad väga keerulistele ning põhimõtteliselt spekulatiivsetele eeldustele; kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama ja kehtestama parandus- ja läbipaistvuseeskirjad ja kaitsemeetmed seoses ELi rahvusvaheliste investeerimislepingute sätetega, mis reguleerivad hüvitamist, sealhulgas rangemate klauslite kasutamist, mis takistavad karistuslike kahjuhüvitiste kasutamist; nõuab, et hüvitise ülemmäär oleks asendamatute kulude tasemel, mis peegeldaks investorite tegelike abikõlblike kulude summat; rõhutab, et tasakaalustavad lähenemisviisid peaksid vajaduse korral määrama kindlaks hüvitise ülemmäärast allapoole jääva hüvitise, võttes arvesse kontekstielemente, nagu oma õiguslike või lepinguliste kohustuste täitmata jätmine;

35. märgib, et kohtuasjade aina tihedamat algatamist stimuleerib asjaolu, et investorid pöörduvad kohtuasja rahastamiseks kolmandate osapoolte poole, kes pakuvad neile rahastust vastutasuks määratud kahjutasu osa eest (kolmanda osapoole rahastamine); võtab teadmiseks edusammud kolmandate isikute poolse rahastamise läbipaistvamaks muutmisel investori ja riigi vaheliste vaidluste puhul; väljendab sellega seoses heameelt jõupingutuste üle, mida komisjon on hiljutistes rahvusvahelistes investeerimislepingutes teinud; kutsub komisjoni üles toetama täiendavaid sätteid, millega reguleeritakse rahvusvahelistel läbirääkimistel investori ja riigi vaheliste vaidluste rahastamist kolmandate isikute poolt, et piirata rangelt seda tava, mis soodustab kuritarvitavalt suuri kahjutasusid;

Kahepoolsed investeerimislepingud

36. juhib tähelepanu tuhandetele liikmesriikide olemasolevatele kahepoolsetele investeerimislepingutele, mis ikka veel kaitsevad investeringuid fossiilkütustesse, sisaldavad aegunud sätteid, mis on vastuolus ELi eesmärkide ja väärtustega, sealhulgas liiga ulatuslikke kaitsestandardeid, puudulikke nõudeid läbipaistvusele ja investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamisele, ning ei ole kooskõlas ELi ettepanekuga mitmepoolse investeerimiskohtu kohta; kutsub seetõttu liikmesriike üles lõpetama või ajakohastama oma kahepoolseid investeerimislepinguid, et viia need kooskõlla ELi rahvusvaheliste investeerimislepingute reformitud mudeliga ning selle raportiga;

Neljapäev, 23. juuni 2022

37. kutsub komisjoni üles tagama, et kõik liikmesriikide kahepoolsed investeerimislepingud oleksid täielikult kooskõlas ELi õigusega ning oleksid kooskõlas ELi eesmärkide ja väärtustega; toetab komisjoni nende tingimuste rangel kohaldamisel, mille alusel lubatakse liikmesriikidel pidada läbirääkimisi, allkirjastada ja sõlmida uusi lepinguid, mis on kooskõlas ajakohastatud ELi investeerimispoliitika ja Euroopa Liidu Kohtu otsustega; tuletab meelde liikmesriikide kohustust muuta oma kahepoolseid investeerimislepinguid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 351; palub komisjonil jälgida nende kohustuste täitmist ja korrapäraselt teavitada parlamenti tehtud edusammudest; ergutab komisjoni vajaduse korral algatama rikkumismenetlusi, et tagada liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute kooskõla ELi õigusega;

38. toetab komisjoni tõlgendussuuniste väljatöötamisel, mida liikmesriigid peavad järgima kooskõlas selles raportis osutatud sisuliste ja menetluslike reformidega, et tagada ajakohastatud ELi investeerimispoliitika ühtne tõlgendamine ning täielik kooskõla Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega; kutsub komisjoni üles kasutama seda ajakohastatud mudelit uute liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute lubade andmise alusena;

Energiaharta leping

39. rõhutab, et energiaharta leping on hetkel enim kohtuvaidlusi põhjustanud investeerimisleping kogu maailmas; toetab jõupingutusi energiaharta lepingu uuendamiseks ja ELi seisukohta välistada enamiku fossiilkütustesse tehtavate investeeringute kaitse; on siiski veendunud, et investeeringutele, mida peetakse ELi õiguse kohaselt „oluliselt kahjulikeks“, ei tohiks ELi seisukoha alusel anda kaitset ning olemasolevate fossiilkütustesse tehtavate investeeringute kaitse järkjärgulise kaotamise ajakava tuleks oluliselt lühendada, et mitte kahjustada ELi kliimaeesmärkide saavutamist; nõuab, et energiaharta lepingus lõpetataks investorite ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine; rõhutab, et energiaharta lepingu muutmise nõuab iga-aastaselt konverentsil kõikide lepingu osapoolte ühehäälsel nõusolekul; tunneb muret selle pärast, et Euroopa Parlamendil ei ole sama juurdepääsu energiaharta lepingu uuendamise läbirääkimiste tekstidele, nagu sel on teiste lepingute üle peetavatel läbirääkimistel;

40. on mures selle pärast, et paljud konventsiooniosalised ei jaga ELi eesmarke kliimamuutuste leevendamise, kestliku arengu ja energiasüsteemi ümberkujundamise valdkonnas, hoolimata asjaolust, et nad kõik on ka Pariisi kokkuleppe allkirjastanud; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks energiaharta lepingu kooskõla Pariisi kokkuleppe ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega, säilitades samal ajal ELi suutlikkuse töötada välja avaliku poliitika meetmed, mis on kooskõlas tema kohustusega saada 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks;

41. võtab teadmiseks asjaolu, et Itaalia teatas oma otsusest taganeda energiaharta lepingust alates 1. jaanuarist 2015; märgib, et riigid, kes on energiaharta lepingu ratifitseerinud või sellega ühinenud, võivad oma liikmesuse lõpetada 12 kuud pärast väljaastumisest teatamist; peab kahetsväärseks, et enne väljumiskuupäeva tehtud investeeringud on veel 20 aastat kaitstud, kuid väljendab heameelt asjaolu üle, et kõikide uute investeeringute kaitse lõpeb kohe;

42. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et läbivaadatud energiaharta lepinguga kaitstakse riikide reguleerimisõigust, see oleks kooskõlas ELi õiguse ja ELi investeerimispoliitikaga ning sellega keelatakse viivitamata fossiilkütuste investoritel pöörduda lepinguosaliste poole, et nad järgiksid poliitikat fossiilkütuste järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks kooskõlas Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustustega, ning et selles tagatakse investeeringute kaitse ainult tegelikele investoritele, mitte üksnes finants- või spekulatiivsetele investoritele; kutsub komisjoni üles avaldama oma õigusosalase uuringu, milles analüüsitakse väljaastumise võimalikku mõju; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles alustama ettevalmistusi energiaharta lepingust koordineeritud lahkumiseks ja huvitatud lepinguosaliste vahelise kokkuleppe sõlmimiseks, millega välistatakse aegumisklausli kohaldamine, et esitada see ametlikult nõukogule ja parlamendile, kui eespool nimetatud läbirääkimiste eesmärke 2022. aasta juuniks ei saavutata;

43. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Kohus selgitas oma Komstroy kohtuotsuses, et investorite ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise sätteid energiaharta lepingus ei kohaldata ELi-siseste vaidluste korral; märgib, et praegu on pooleli vähemalt 73 ELi-sisest juhtumit, sealhulgas üle 40 ELi-sisese energiaharta lepingul põhineva investeerimisvaidluse; märgib suure murega, et Achmea kohtuotsus ei takistanud vahekohtuid jätkamast ELi-siseste investeerimisvaidluste arutamist; nõuab tungivalt, et komisjon teeks kõik endast oleneva, et neid kohtuotsuseid käimasolevates ELi-sisestes vahekohtumenetlustes jõustada; palub liikmesriikidel ja komisjonil võtta vastu omavaheline kokkulepe energiaharta lepingu kohaldamatuse kohta ELi-siseste vaidluste suhtes; toetab mitme liikmesriigi taotlust Euroopa Kohtu uue otsuse saamiseks ning on seisukohal, et see peaks andma küsimuse kohta lõpliku selgituse, et vältida olukorda, kus energiaharta lepingu kohaselt on võimalik tulevane ELi-sisene vahekohtumenetlus vastuvõetav;

Neljapäev, 23. juuni 2022

44. juhib tähelepanu sellele, et kuigi Euroopa Liidu kohtutes on võimalike kohtuotsuste täitmine ELi-sisestes kohtuasjades keeruline, saab Rahvusvahelise Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskuse eeskirjade kohaseid kohtuasju siiski jõustada kolmandate riikide kohtutes; märgib, et need kohtud võivad anda korralduse ELi või selle liikmesriikide riigivara⁽¹⁵⁾ arestimiseks;

45. rõhutab, et tulevaste investeerimiskohtute nimekirjade vahekohtunike valimisel tuleks arvesse võtta ELi kohtute ja eelkõige Euroopa Liidu Kohtu otsuste austamist;

Mitmepoolsed jõupingutused investeeringute kaitse reformimiseks (mitmepoolne investeerimiskohus)

46. väljendab heameelt asjaolu üle, et UNCITRALi III töörühm on pidanud alates 2017. aastast läbirääkimisi investori ja riigi vaheliste vaidluste sätete mitmepoolse reformi üle; märgib, et 60 riiki nõustusid konsensuse alusel, et UNCITRALi töö peab tegelema struktuurse reformi võimalustega; kutsub komisjoni üles jätkama konstruktiivset osalemist UNCITRALi aruteludes ning julgustama läbirääkimiste pidamist sellistel teemadel nagu õiguslik seisak, õiguskaitsevahendite ammendumine, kolmandate osapoolte õigused ja kahjuhüvitised, millele on pööratud vähe tähelepanu, ning võtma neid tulevastes ELi rahvusvahelistes investeerimislepingutes arvesse; kutsub komisjoni üles tugevdama tööd UNCITRALis, et kaitsta riikide reguleerimisõigust, ja tagada täielik läbipaistvus;

47. toetab käimasolevaid läbirääkimisi UNCITRALi III töörühmas, kus EL ja selle liikmesriigid püüavad luua püsiva mehhanismi investeerimisvaidluste lahendamiseks: mitmepoolne investeerimiskohus; väljendab heameelt selle üle, et EL on nendel läbirääkimistel maailmas esirinnas; rõhutab siiski, et see ettepanek ei hõlma sisuliste kaitsenõuete uuendamist; kutsub komisjoni üles tagama, et mitmepoolse investeerimiskohtu kohtunike kohaldatav õiguskord tasakaalustaks rahvusvahelistes investeerimislepingutes sätestatud sisuliste sätete ja õiguste tõlgendamist asjakohaste avalikku huvi pakkuvate riigiseadustega, mis on demokraatlikult vastu võetud; palub komisjonil tagada, et kohtunikele ei makstaks iga juhtumi puhul eraldi tasu; kutsub komisjoni üles edendama nende standardite reformimist ja ajakohastamist asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel;

48. kutsub komisjoni üles kaasama mitmepoolse investeerimiskohtu üle peetavatesse läbirääkimistesse eeskirjade kehtestamist, milles sätestatakse läbipaistval viisil riikide makstavad hüvitised, ning toetama rangeid hindamismeetodeid, mille abil lubatakse käimasolevatel UNCITRALi reformiläbirääkimistel hüvitada ainult asendamatuid kulusid;

49. kritiseerib teravalt märkimisväärseid viivitusi Mauritiuse konventsiooni ratifitseerimisel ja rakendamisel; kutsub liikmesriike üles võtma viivitamata vastu ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus selle sõlmimiseks ELi nimel; juhib tähelepanu Euroopa Kohtu hiljutistele otsustele ainupädevuse ja jagatud pädevuse kohta seoses rahvusvaheliste lepingute ratifitseerimisega, mis võivad anda suuniseid selle konventsiooni ratifitseerimisega seotud ummikseisu ületamiseks;

ELi investeerimispoliitika, mis ulatub kaugemale investori ja riigi vahelise vaidluse lahendamisest

50. märgib, et ülemaailmselt lõpetati 2017., 2019. ja 2020. aastal rohkem investeerimislepinguid, kui sõlmiti uusi rahvusvahelisi investeerimislepinguid; rõhutab, et hiljuti sõlmitud megapiirkondlikud rahvusvahelised investeerimislepingud kohaldavad aina ettevaatlikumat lähenemist investori ja riigi vahelise vaidluse lahendamisele;

51. nõuab ELi toetust partnerriikide siseriiklike õigussüsteemide ja õigusriigi tugevdamiseks ELi tasandi tehnilise abi kaudu, mis tagaks välisinvesteeringutele soodsa keskkonna, tegeledes samal ajal süsteemsete puudustega, millel on kahjulik mõju nende riikide kestlikule arengule;

52. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja ELi välisinvesteeringute strateegia, et stimuleerida ja kaitsta kestlikke investeeringuid kõigis selle mõõtetes, tuginemata tingimata investori ja riigi vahelistele otsustele, ning ajakohastaks 2015. aastal vastu võetud investeeringute kaitse mudelit kooskõlas selle resolutsiooni nõuetega, et anda suuniseid läbirääkimisteks uute või ajakohastatud ELi lepingute üle;

o

o o

⁽¹⁵⁾ Välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise ÜRO konventsioon, mida tuntakse ka New Yorgi konventsioonina.

Neljapäev, 23. juuni 2022

53. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2022)0246

ELi heitkogustega kauplemise süsteemi muutmine *I**

Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem, otsust (EL) 2015/1814, mis käsitleb ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist, ning määrust (EL) 2015/757 (COM(2021)0551 – C9-0318/2021 – 2021/0211(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/11)

Muudatusettepanek 406**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) ⁽³⁾ jõustus 2016. aasta novembris. Selle osalised leppisid kokku hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tööstusajastueelse tasemega võrreldes oluliselt alla 2 °C ning teha jõupingutusi temperatuuri tõusu piiramiseks 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastueelse tasemega.

⁽³⁾ Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

Muudatusettepanek

- (1) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe (edaspidi „Pariisi kokkulepe“) ⁽³⁾ jõustus 2016. aasta novembris. Selle osalised leppisid kokku hoida maailma keskmise temperatuuri tõus tööstusajastueelse tasemega võrreldes oluliselt alla 2 °C ning teha jõupingutusi temperatuuri tõusu piiramiseks 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastueelse tasemega. **Glasgow kliimapakti vastu võtmisega tunnistasid Pariisi kokkuleppe osalised, et maailma keskmise temperatuuri tõusu piiramine 1,5 °C-ni võrreldes tööstusajastueelse tasemega vähendaks märkimisväärselt kliimamuutustega seotud ohtusid ja mõju, ning võtsid kohustuse suurendada 2022. aasta lõpuks oma 2030. aasta eesmäärke, et kõrvaldada püüdluste puudujääk, kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) järeldustega. Seda tuleks teha võrdse kohtlemisega ning austades ühise, kuid diferentseeritud vastutuse ja vastava**

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0162/2022).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

suutlikkuse põhimõtet riigiti erineva olukorra valguses. Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS), sealhulgas selle turustabiilsusreservi muutmine on ainulaadne võimalus.

(³) Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

Muudatusettepanek 407

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1a) Pariisi kokkuleppe 1,5 °C eesmärgi poole püüdlamise jätkamine on pärast IPCC 7. augusti 2021. aasta aruandes „Climate Change 2021: The Physical Science base“ (Kliimamuutused 2021: reaalteaduslik alus) tehtud järeldusi muutunud veelgi hädavajalikumaks. IPCC järelduste kohaselt jõuab ülemaailmne temperatuuri tõus 1,5 °C piirini või ületab selle kiiremini, kui varem arvati, nimelt järgmise 20 aasta jooksul. Samuti leiti, et kui kasvuhoonegaaside heitkoguseid ei vähendata kohe ja ambitsioonikalt, ei ole enam võimalik piirata globaalset soojenemist ligi 1,5 °C-ni või isegi 2 °C-ni. Lisaks kinnitas IPCC oma 28. veebruari 2022. aasta aruandes „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability“ (Kliimamuutused 2022: mõju, kohanemine ja haavatavus) väga veendunult, et kliimamuutused kujutavad endast ohtu inimeste heaolule ja planeedi tervisele. Igasugused edasised viivitused kliimamuutustega kohanemiseks ja nende leevendamiseks võetavate ülemaailmsete kooskõlastatud ennetusmeetmete puhul tähendavad, et oleme kaotamas kiiresti ahenevat võimalust tagada kõigile elamisväärtus ja jätkusuutlik tulevik.

Muudatusettepanek 408

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1b) Vajadust kiireloomuliste meetmete järele suurendab veelgi äärmuslike ilmastikutingimuste sageduse ja intensiivsuse suurenemine, mis on otseselt tingitud kliimamuutustest. ÜRO katastroofiohu vähendamise ameti andmetel on maailmas registreeritud katastroofide arv ja ülemaailmse majandusliku kahju ulatus viimase 20 aasta jooksul peaaegu kahekordistunud, suur osa sellest suurenemisest on tingitud kliimaga seotud katastroofide arvu märkimisväärselt kasvust.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 409
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1c) *Seepärast peaks liit selle pakilisusega tegelema, suurendades jõupingutusi ja asudes kliimamuutuste vastases võitluses rahvusvaheliseks liidriks, võttes samal ajal arvesse võrdse kohtlemise ning ühise, kuid diferentseeritud vastutuse ja vastava suutlikkuse põhimõtteid, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõikes 2.*

Muudatusettepanek 410
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 1 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (1d) *Euroopa Parlament nõudis 28. novembri 2019. aasta resolutsioonis kliima- ja keskkonnavalase hädaolukorra kohta^(1a) tungivalt, et komisjon võtaks viivitamata ambitsioonikaid meetmeid, et piirata globaalset soojenemist 1,5 °C-ni ja vältida elurikkuse ulatuslikku kadumist, sealhulgas tegeledes vasturääkivustega liidu praeguses kliima- ja keskkonnavalast hädaolukorda käsitlevas poliitikas ning tagades, et kõik asjakohased tulevased seadusandlikud ja eelarve-ettepanekud on kõigiti kooskõlas eesmärgiga hoida globaalne soojenemine alla 1,5 °C ega kiirenda elurikkuse kadumist.*

(^{1a}) ELT C 232, 16.6.2021, lk 28.

Muudatusettepanek 411
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2) Kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamine ning Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine on kesksel kohal teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“, mille komisjon võttis vastu 11. detsembril 2019⁽⁴⁾.

(⁴) COM(2019)0640.

- (2) Kliima- ja keskkonnaprobleemide lahendamine ning Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine on **seetõttu** kesksel kohal teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“, mille komisjon võttis vastu 11. detsembril 2019⁽⁴⁾.

(⁴) COM(2019)0640.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 412
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Euroopa rohelises kokkuleppes on **ühendatud ulatuslikud üksteist tugevdavad meetmed ja algatused, mille eesmärk on saavutada ELis 2050. aastaks kliimaneutraalsus, ning** selles on esitatud uus majanduskasvu strateegia, **mille eesmärk on** muuta liit õiglaseks ja jõukaks **nüüdisaegse**, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega **ühiskonnaks, kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud**. Samuti on selle eesmärk kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõjude eest. **Selline** üleminek mõjutab **aga naisi ja mehi** erinevalt ning eriti suur mõju on sellel teatavatele **ebasoodsamas** olukorras olevatele rühmadele, nagu eakad, puuetega inimesed **ja** rassilise või etnilise vähemuse taustaga inimesed. Seepärast tuleb tagada, et üleminek oleks õiglane ja kaasav **ning kedagi ei jäetaks kõrvale**.

Muudatusettepanek

- (3) Euroopa rohelises kokkuleppes on **nähtud ette lähtepunkt liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks ja pärast seda negatiivsete heitkoguste eesmärgi saavutamiseks, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119^(1a) artikli 2 lõikes 1**. Selles on esitatud uus majanduskasvu strateegia, **millega soovitakse** muuta liit õiglaseks ja jõukaks **ühiskonnaks tänapäevase**, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega, **jätmata kedagi kõrvale õiglase ülemineku protsessis, milles käsitletakse ka energiaostuvõimetust**. Samuti on selle eesmärk kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõjude eest. **See** üleminek mõjutab **eri sektorite töötajaid ja sugusid** erinevalt ning eriti suur mõju on sellel teatavatele **ebasoodsas** olukorras olevatele **ja vähekaitsitud** rühmadele, nagu eakad, puuetega inimesed, rassilise või etnilise vähemuse taustaga inimesed **ning väikese ja väiksema keskmise sissetulekuga üksikisikud ja leibkonnad**. Samuti tekitab see suuremaid probleeme teatavatele piirkondadele, eriti struktuuriselt ebasoodsas olukorras olevatele ja perifeersetele piirkondadele ning saartele. Seepärast tuleb tagada, et üleminek oleks õiglane ja kaasav.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 413
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (3a) *ELi HKS on liidu kliimapoliitika nurgakivi ja selle peamine vahend kasvuhoonegaaside heitkoguste kulu-
tasuvaks vähendamiseks. Kooskõlas Glasgows toimu-
nud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste
konverentsi 26. istungjärgul võetud kohustustega
vaadata igal aastal läbi riiklikult kindlaksmääratud
panus, peaks komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu
direktiivi 2003/87/EÜ^(1a) muutmise käigus läbi vaata-
ma riiklikult kindlaksmääratud panuse kõigi ELi
HKSiga hõlmatud sektorite arvestusse.*

- (^{1a}) *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta
direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaasi-
de lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja
muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275,
25.10.2003, lk 32).*

Muudatusettepanek 414
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4) *COVID-19 pandeemia ränk mõju* liidu kodanike tervi-
sele, elu- ja töötingimustele ning heaolule on Euroopa
roheline kokkuleppe *vajalikkust* ja *väärtust* üksnes
suurendanud ning näidanud, et *meie ühiskond ja*
majandus peavad parandama oma vastupanuvõimet
väliste vapustuste suhtes ning *võtma* varakult meetmeid
nende ennetamiseks või leevendamiseks. Euroopa koda-
nikud on jätkuvalt kindlal arvamusel, et eelkõige tuleb
seda teha seoses kliimamuutustega⁽⁵⁾.

- (⁵) Eurobaromeetri eriuuring nr 513 kliimamuutuste kohta, 2021
(https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en).

- (4) *Arvestades, et COVID-19 pandeemial on olnud väga*
tõsised tagajärjed liidu kodanike tervisele, elu- ja
töötingimustele ning heaolule, on *hästi rakendatud*
Euroopa roheline kokkuleppe *vajalikkus* ja *väärtus*
üksnes *kasvanud. See näitab, et tuleb parandada meie*
ühiskonna ja majanduse vastupanuvõimet väliste vapus-
tuste suhtes ning *võtta* varakult meetmeid nende
ennetamiseks või leevendamiseks *õiglaselt ja nii, et*
mitte kedagi, sealhulgas energiaostuvõimetuse ohus
olevaid inimesi, ei jäeta kõrvale. Euroopa kodanikud
on jätkuvalt kindlal arvamusel, et eelkõige tuleb seda teha
seoses kliimamuutustega⁽⁵⁾.

- (⁵) Eurobaromeetri eriuuring nr 513 kliimamuutuste kohta, 2021
(https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_en).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 415**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4a) Euroopa rohelise kokkuleppe täitmine peaks kõigile tagama kvaliteetsete töökohtade loomise ja sotsiaalse progressi. Sotsiaalse vastuvõetavuse tagamiseks peaksid käesolevas direktiivis esildatud kliimaeesmärgid olema tasakaalustatud Euroopa sotsiaalõiguste sambale vastavate sotsiaalsete eesmärkidega. Euroopa rohelise kokkuleppe tegevuskava peaks olema võimalus säilitada ja luua kvaliteetseid töökohti, edendada inimväärsed tööd, tõsta tööstandardeid, tugevdada sotsiaalset dialoogi ja kollektiivläbirääkimisi, võidelda diskrimineerimisega töökohal ja edendada soolist võrdsuslikkust. Nende eesmärkide saavutamiseks peaksid õiglase ülemineku mehhanismid täiendama kõiki Euroopa rohelise kokkuleppe ja paketi „Eesmärk 55“ raames kavandatud meetmeid.

Muudatusettepanek 416**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 4 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (4b) Võttes arvesse, et üleminek kestlikule majandusele tuleb ühendada Euroopa konkurentsivõime säilitamise ja töökohtade loomisega, on Euroopa rohelise kokkuleppe edu jaoks äärmiselt oluline, et ühtset turgu ei koormataks üle ettevõtete lisakuludega, mis tekivad uue regulatiivse keskkonnaga kohanemisel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 417
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määrusega (EL) 2021/1119 ⁽⁷⁾ **sätetas** liit oma õiguses eesmärgi saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus. Kõnealuse määrusega kehtestatakse ka siduv kohustus vähendada liidus 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.
- (7) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus** (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Muudatusettepanek

- (6) Määrusega (EL) 2021/1119 on liit **sätestanud** oma õiguses eesmärgi saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks kogu majanduses kliimaneutraalsus **ja eesmärgi saavutada pärast seda negatiivsed heitkogused**. Kõnealuse määrusega kehtestatakse ka siduv kohustus vähendada liidus 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

Muudatusettepanek 418
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Heite vähendamiseks on vaja kõigi majandussektorite panust. Seepärast tuleks seada kõrgem eesmärk ka **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** direktiiviga 2003/87/EÜ ⁽⁸⁾ kasvuhoonegaaside heitkoguste kulutõhusa ja majanduslikult tasuva vähendamise edendamiseks loodud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) puhul, nii et see oleks kooskõlas kõnealuse kogu majandust hõlmava kasvuhoonegaaside netoheite vähendamise 2030. **aasta** eesmärgiga.
- (8) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv** 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Muudatusettepanek

- (7) Heite vähendamiseks on vaja kõigi majandussektorite panust. Seepärast tuleks seada kõrgem eesmärk ka direktiiviga 2003/87/EÜ kasvuhoonegaaside heitkoguste kulutõhusa ja majanduslikult tasuva vähendamise edendamiseks loodud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) puhul, nii et see oleks kooskõlas kõnealuse kogu majandust hõlmava kasvuhoonegaaside netoheite vähendamise 2030. **aasta eesmärgiga, liidu kliimaneutraalsuse eesmärgiga, mis tuleb saavutada hiljemalt 2050. aastaks, ja pärast seda negatiivsete heitkoguste saavutamise eesmärgiga, nagu on sätestatud määruse** (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 419
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) ELi HKS peaks stimuleerima tootmist sellistes käitistes, mis kas osaliselt või täielikult vähendavad kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Seepärast tuleks muuta teatavate direktiivi 2003/87/EÜ I lisas esitatud tegevusalade kirjeldust, et tagada käitiste võrdne kohtlemine asjaomastes sektorites. Lisaks sellele ei tohiks toote tootmiseks tasuta eraldatavad lubatud heitkoguse ühikud (LHÜd) sõltuda tootmisprotsessi laadist. Seepärast on vaja muuta teatavate võrdlusalustega hõlmatud toodete ning protsesside ja heite määratlust, et tagada uutele ja olemasolevatele tehnoloogiatele võrdsed tingimused. Samuti on vaja eraldada üksteisest rafineerimistehaste ja vesiniku võrdlusaluste ajakohastamine, et kajastada **vesinikutootmise** kasvavat tähtsust väljaspool rafineerimistehaste sektorit.

Muudatusettepanek

- (8) ELi HKS peaks stimuleerima tootmist sellistes käitistes, mis kas osaliselt või täielikult vähendavad kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Seepärast tuleks muuta teatavate direktiivi 2003/87/EÜ I lisas esitatud tegevusalade kirjeldust, et tagada käitiste võrdne kohtlemine asjaomastes sektorites. Lisaks sellele ei tohiks toote tootmiseks tasuta eraldatavad lubatud heitkoguse ühikud (LHÜd) sõltuda tootmisprotsessi laadist. Seepärast on vaja muuta teatavate võrdlusalustega hõlmatud toodete ning protsesside ja heite määratlust, et tagada uutele ja olemasolevatele tehnoloogiatele võrdsed tingimused. Samuti on vaja eraldada üksteisest rafineerimistehaste ja vesiniku võrdlusaluste ajakohastamine, et kajastada **rohelise vesiniku tootmise** kasvavat tähtsust väljaspool rafineerimistehaste sektorit.

Muudatusettepanek 420
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (8a) Üksikutes sektorites ja allsektorites eelnevate võrdlusaluste kehtestamise põhimõtete kindlaksmääramisel peaks komisjon konsulteerima sidusrühmadega, sealhulgas asjaomastes sektorites ja allsektorites, kodanikuühiskonna esindajatega ja määruse (EL) 2021/1119 artiklis 3 osutatud kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukoguga.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 421
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Kasvuhoonegaase, mida ei paisata otse atmosfääri, tuleks ELi HKSi kohaselt käsitada heitkogustena ning nende heitkoguste eest tuleks tagastada LHÜsid, välja arvatud juhul, kui koguseid säilitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/31/EÜ⁽¹³⁾ säilitamiskohas või kui need on tootes püsivalt keemiliselt seotud **ja** tavapärasel kasutamisel atmosfääri ei satu. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu **rakendusakte**, milles täpsustatakse, millistel tingimustel tuleb kasvuhoonegaasid lugeda tootes püsivalt keemiliselt seotuks selliselt, et need tavapärasel kasutamisel atmosfääri ei satu, sealhulgas vajaduse korral süsinikdioksiidi sidumise sertifikaadi saamine, võttes arvesse regulatiivseid arengusuundi süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimise valdkonnas.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114).

Muudatusettepanek

- (13) Kasvuhoonegaase, mida ei paisata otse atmosfääri, tuleks ELi HKSi kohaselt käsitada heitkogustena ning nende heitkoguste eest tuleks tagastada LHÜsid, välja arvatud juhul, kui koguseid säilitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/31/EÜ⁽¹³⁾ säilitamiskohas või kui need on tootes püsivalt keemiliselt seotud **ning** tavapärasel kasutamisel **ja kõrvaldamisel** atmosfääri ei satu. Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu **delegeeritud õigusakte**, milles täpsustatakse, millistel tingimustel tuleb kasvuhoonegaasid lugeda tootes püsivalt keemiliselt seotuks selliselt, et need tavapärasel kasutamisel **ja kõrvaldamisel** atmosfääri ei satu, sealhulgas vajaduse korral süsinikdioksiidi sidumise sertifikaadi saamine, võttes arvesse regulatiivseid arengusuundi süsinikdioksiidi sidumise sertifitseerimise valdkonnas.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 114).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 422
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13a) ELi HKSi tuleks niipalju kui võimalik vältida põhjendamatu erandeid ja moonutavaid meetmeid. Kaugemas perspektiivis peaksid kõik sektorid liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsuse saavutamisele kaasa aitama ning kogu CO₂ heide peaks olema asjakohaste liidu poliitikavahenditega hõlmatud. Olmejäätmete põletusrajatiste lisamine ELi HKSi aitaks ringmajandusele kaasa, soodustades ringlussevõttu, taaskasutust ja toodete parandamist ning kogu majandust hõlmavat süsinikuheite vähendamist. Kuna ringlussevõtt ja regenereerimine on juba ELi HKSi hõlmatud, tugevdaks olmejäätmete põletusrajatiste lisamine jäätmete säästva käitlemise stiimuleid kooskõlas jäätmehierahiaga. See täiendaks liidu jäätmealaste õigusaktide muid elemente. Lisaks looks jäätmete põletamise integreerimine ELi HKSi võrdsed tingimused piirkondadele, kes on lisanud kohaldamisalasse olmejäätmete põletamise, mis vähendab piirkondadevahelise maksukonkurentsi ohtu. Et vältida jäätmete suunamist olmejäätmete põletusrajatistest liidus asuvatesse prügilatesse, mis tekitavad metaaniheidet, ja jäätmete eksporti kolmandatesse riikidesse, millel võib olla keskkonnale ohtlik mõju, tuleks enne, kui olmejäätmete põletusrajatised alates 1. jaanuarist 2026 direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse lisatakse, koostada 31. detsembriks 2024 mõjuhindang, millega peaks asjakohasel juhul kaasnema seadusandlik ettepanek sellise jäätmete kõrvalesuunamise ja ekspordi vältimiseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 423

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 13 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13b) Arvesse tuleks võtta kõiki kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis on kogutud ja üle kantud utiliseerimiseks süsinikdioksiidi kogumise ja utiliseerimise protsesside kaudu ja mis ei ole tootega püsivalt keemiliselt seotud, nii et need ei satu tavapärase kasutamise ja kõrvaldamise käigus atmosfääri. Kuna CO₂ hinnastamine ei hõlma protsessi kõiki etappe, eelkõige jäätmete põletamisrajatiste heidet, tooks sõltuvus atmosfääri laskmise hetkel põhinevatest arvutustest kaasa heitkoguste alahindamise. Selleks et reguleerida süsiniku kogumist viisil, mis vähendab netoheidet, tagab, et kõik heitkogused võetakse arvesse ja välditakse topeltarvestust, luues samal ajal majanduslikke stiimuleid, peaks komisjon hindama, kuidas võtta arvesse selliste kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mida peetakse kogutuks ja utiliseerituks ning tootes keemiliselt seotuks toote olelusringi hindamise põhjal, näiteks kui neid kasutatakse toote valmistamiseks või kui selline proportsionaalne vähendamine aitab kaasa asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse poolt heaks kiidetud uuenduslikule riiklikule poliitikale sektoritevahelise koostöö tagamiseks ja stimuleerimiseks, ning peaks vajaduse korral esitama seadusandliku ettepaneku, mis hõlmaks läbi paistvat, võrreldavat ja usaldusväärset metoodikat.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 424**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 13 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13c) Kooskõlas määrusega (EL) 2021/1119 tuleks esmalt tähtsaks pidada otsest heitkoguste vähendamist, millega koos tuleb kliimaneutraalsuse saavutamiseks suurendada CO₂ sidumist. Keskmises perspektiivis võib CO₂ sidumine juba aidata suurendada seatud eesmärki üle määruses (EL) 2021/1119 sätestatud liidu 2030. aasta kliimaeesmärgi. Seepärast peaks komisjon uurima, kuidas kasvuhoonegaaside negatiivseid heitkoguseid, mis on atmosfäärist seotud ning ohutult ja piisivalt säilitatud näiteks otsese õhust kogumise kaudu, saaks heitkogustega kauplemisel arvesse võtta ja stimuleerida, tehes muu hulgas ettepaneku selge ulatuse ja rangete kriteeriumide ning kaitsemeetmete kohta, millega tagatakse, et selline sidumine ei korva vajalikku heitkoguste vähendamist, vaid on tegelik ja püsiv.

Muudatusettepanek 425**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 13 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13d) Komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatise andmetel metaaniheite vähendamise ELi strateegia kohta pärineb 26 % kontinendi metaaniheitest jäätmetest. Üleilmselt tekitavad jäätmehoiulad ja prügimäed 2025. aastaks hinnanguliselt 8–10 % kogu inimtekkelisest kasvuhoonegaaside heitest. Liidu eesmärk peaks olema prügilasse ladestamist liidus märkimisväärselt vähendada ning igal juhul vältida edaspidi jäätmete põletamise lisamist ELi HKSi, mis looks ebavõrdsed tingimused ja suurendaks prügilasse ladestamist. Seepärast peaks komisjon samuti hindama kõigi jäätmekäitlusprotsesside, nagu prügilate, kääritamise, kompostimise ja mehaanilis-bioloogilise töötlemise ELi HKSi lisamise võimalust ja teostatavust.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 426
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) Rahvusvaheline meretransport, mis hõlmab kahe eri liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahelisi reise ning liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama ja mitte ühegi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama vahelisi reise, on ainus transpordiliik, mida ei ole võetud arvesse liidu varasemates kasvuhoo- negaaside heite vähendamise kohustustes. Ühes liikmesriigis algavate ja teises liikmesriigis või kolmandas riigis lõppevate reiside jaoks liidus müüdava kütuse heitkogused on alates 1990. aastast kasvanud ligikaudu 36 %. Need heitkogused moodustavad ligi 90 % liidu laevaliikluse koguheitest, sest samas liikmesriigis algavate ja lõppevate reiside jaoks liidus müüdava kütuse heitkogused on alates 1990. aastast 26 % vähenenud. Kui praegused suundumused jätkuvad, suurenevad rahvusvahelisest meretranspordist tulenevad heitkogused tõenäoliselt ajavahemikus 2015–2030 ligikaudu 14 % ja ajavahemikus 2015–2050 ligikaudu 34 %. Kui meretranspordi mõju kliimamuutustele suureneb prognoosi kohaselt, õõnestab see oluliselt heite vähendamise jõupingutusi, mida on tehtud teistes sektorites, et **kliimamuutsute** vastu võidelda.

Muudatusettepanek

- (14) Rahvusvaheline meretransport, mis hõlmab kahe eri liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahelisi reise ning liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama ja mitte ühegi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama vahelisi reise, on ainus transpordiliik, mida ei ole võetud arvesse liidu varasemates kasvuhoo- negaaside heite vähendamise kohustustes. Ühes liikmesriigis algavate ja teises liikmesriigis või kolmandas riigis lõppevate reiside jaoks liidus müüdava kütuse heitkogused on alates 1990. aastast kasvanud ligikaudu 36 %. Need heitkogused moodustavad ligi 90 % liidu laevaliikluse koguheitest, sest samas liikmesriigis algavate ja lõppevate reiside jaoks liidus müüdava kütuse heitkogused on alates 1990. aastast 26 % vähenenud. Kui praegused suundumused jätkuvad, suurenevad rahvusvahelisest meretranspordist tulenevad heitkogused tõenäoliselt ajavahemikus 2015–2030 ligikaudu 14 % ja ajavahemikus 2015–2050 ligikaudu 34 %. Kui meretranspordi mõju kliimamuutustele suureneb prognoosi kohaselt, õõnestab see oluliselt heite vähendamise jõupingutusi, mida on tehtud teistes sektorites, et **kliimamuutuste** vastu võidelda, **ja seega 2030. aastaks kogu majandust hõlmava kasvuhoo- negaaside netoheite vähendamise eesmärgi saavutamist, liidu kliimanee- traalsuse eesmärgi saavutamist hiljemalt 2050. aastaks ning eesmärki saavutada seejärel negatiivsed heitkogused, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1, ja Pariisi kokkuleppe eesmärki.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 427
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) Rahvusvaheline meretransport on ainus transpordiliik, mis ei kuulu liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohustuse raamesse, kuigi Euroopa Parlament on korduvalt kutsunud kõiki majandussektoreid osalema ühises jõupingutuses, et minna kasvuhoonegaaside netonullheitele üle võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2050. aastaks, kooskõlas kohustustega, mille liit on Pariisi kokkuleppe alusel võtnud. CO₂ on endiselt meretranspordi kliimamõju peamine põhjus, kui arvutada globaalse soojenemise potentsiaal 100 aasta jooksul, ning moodustab 98 %, või kui arvestada tahma, siis 91 % rahvusvahelisest kasvuhoonegaaside koguheitest CO₂ ekvivalendina. Kuid Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) 2020. aastal avaldatud aruande „Fourth IMO Greenhouse Gas Study“ (IMO neljas kasvuhoonegaaside uuring) kohaselt kasvas metaani (CH₄) hulk 2012.–2018. aastal 87 %. Seetõttu ja kooskõlas muudatusettepanekutega, mille Euroopa Parlament võttis vastu 16. septembril 2020 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2015/757, et võtta asjakohaselt arvesse laevade kütusekulu käsitlevat üleilmset andmekogumissüsteemi, tuleks ELi HKSi laiendamisel meretranspordile arvesse võtta nii CO₂ ja CH₄ heidet kui ka dilaammastikoksiide (N₂O). Sellest tulenevalt peaks haldav asutus tagama, et laevandusettevõtjad jälgivad ja esitavad heite koon-dandmeid, sealhulgas CO₂, CH₄ ja N₂O heite kohta, et tagada kooskõla määrusega (EL) .../... [FuelEU Maritime]. Lisaks peaks komisjon 31. detsembriks 2024 hindama muude kasvuhoonegaaside kui CO₂, N₂O ja CH₄ heite ning globaalse soojenemise potentsiaaliga tahkete osakeste mõju ülemaailmsele kliimale ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle kohta aruande ja vajaduse korral esitama seadusandliku ettepaneku meretranspordist pärit heite ja tahkete osakeste lisamise kohta ELi HKSi kohaldamisalasse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 428
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) 2013. aastal võttis komisjon vastu strateegia meretranspordist pärit heite järkjärguliseks integreerimiseks liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise poliitikasse. Selle lähenemisviisi esimese sammuna kehtestas liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/757⁽¹⁴⁾ meretranspordist pärit heitkoguste seire, aruandluse ja kontrolli süsteemi, millele järgneb merendussektori heite vähendamise eesmärkide kehtestamine ja turupõhise meetme kohaldamine. Kooskõlas kaasseadusandjate võetud kohustusega, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/410,⁽¹⁵⁾ peaks Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) või liidu tegevus algama 2023. aastal ning hõlmama ettevalmistavat tööd sellise meetme vastuvõtmiseks ja rakendamiseks, millega tagatakse, et sektor aitab nõuetekohaselt kaasa Pariisi kokkuleppe raames kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks vajalikele jõupingutustele, ning nõuetekohast kaalumist kõigi sidusrühmade poolt.

- ⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 55).
- ⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ELT L 76, 19.3.2018, lk 3).

Muudatusettepanek

- (15) 2013. aastal võttis komisjon vastu strateegia meretranspordist pärit heite järkjärguliseks integreerimiseks liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise poliitikasse. Selle lähenemisviisi esimese sammuna kehtestas liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/757⁽¹⁴⁾ meretranspordist pärit heitkoguste seire, aruandluse ja kontrolli süsteemi, millele järgneb merendussektori heite vähendamise eesmärkide kehtestamine ja turupõhise meetme kohaldamine. Kooskõlas kaasseadusandjate võetud kohustusega, mis on esitatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/410,⁽¹⁵⁾ peaks Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) või liidu tegevus algama 2023. aastal ning hõlmama ettevalmistavat tööd sellise meetme vastuvõtmiseks ja rakendamiseks, millega tagatakse, et sektor aitab nõuetekohaselt kaasa Pariisi kokkuleppe raames kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks vajalikele jõupingutustele, ning nõuetekohast kaalumist kõigi sidusrühmade poolt. **Et suurendada liidu meetmete keskkonnatõhusust ning vältida kõlvatut konkurentsi ja stiimuleid kõrvalehoidmiseks, tuleks määruse (EL) 2015/757 kohaldamisala muuta, et see alates 1. jaanuarist 2024 hõlmaks 400-tonnise ja suurema kogumahutavusega laevu. Et tagada proportsionaalne halduskoormus laevade puhul, mille kogumahutavus on alla 5 000 tonni, tuleks käitajatelt nõuda üksnes niisuguse teabe esitamist, mis on asjakohane selliste laevade ELi HKSiga hõlmamiseks alates 1. jaanuarist 2027, eelkõige kütuseliik, selle süsinikutegur ja energiatihedus.**

- ⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 55).
- ⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/410, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid investeeringuid, ning otsust (EL) 2015/1814 (ELT L 76, 19.3.2018, lk 3).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 429

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Direktiivi (EL) 2018/410 kohaselt peaks komisjon andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru IMO's ambitsioonika heitkoguste vähendamise eesmärgi saavutamiseks tehtud edusammudest ja kaasnevatest meetmetest, mille eesmärk on tagada meretranspordisektori nõuetekohane panus Pariisi kokkuleppega seatud eesmärkide saavutamisse. IMO kaudu tehakse jõupingutusi meretranspordist tuleneva üleilmse heite piiramiseks ning seda tuleks innustada. **Kuigi IMO's tehtud hiljutised edusammud valmistavad heameelt, ei ole need meetmed** Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks piisavad.

Muudatusettepanek

- (16) Direktiivi (EL) 2018/410 kohaselt peaks komisjon andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru IMO's ambitsioonika heitkoguste vähendamise eesmärgi saavutamiseks tehtud edusammudest ja kaasnevatest meetmetest, mille eesmärk on tagada meretranspordisektori nõuetekohane panus Pariisi kokkuleppega seatud eesmärkide saavutamisse. IMO kaudu tehakse jõupingutusi meretranspordist tuleneva üleilmse heite piiramiseks ning seda tuleks innustada. **Kuid IMO raamistikus hiljuti tehtud edusammud** ei ole Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks piisavad. **Arvestades laevanduse rahvusvahelist olemust, peaks komisjon koostöös liikmesriikidega veelgi suurendama diplomaatilisi pingutusi, et teha edusamme ülemaailmse turupõhise meetme väljatöötamisel IMO tasandil.**

Muudatusettepanek 430

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 16 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (16a) **Kõrvalehoidmiseks tehtavad sadamakülastused väljaspool ELi asuvatesse naaberriikidesse võivad tõsiselt ohustada ELi HKSi tõhusust seoses meretranspordiga, kuna see ei vähenda laevanduse koguheidet. Sellised kõrvalehoidmiseks tehtavad sadamakülastused võivad üldisi heitkoguseid isegi suurendada, eriti kui niisugune kõrvalehoidmine toob kaasa pikemad reisid madalamate keskkonnastandarditega riikidesse ja sealt tagasi. See pärast peaks komisjon jälgima meretranspordi peatüki rakendamist ja võimalikke suundumusi seoses äriühingutega, kes püüavad vältida käesoleva direktiivi nõuete järgimist, ja andma selle kohta alates... [käesoleva muutmisdirektiivi jõustumisele järgnev aasta] iga kahe aasta tagant aru ning vajaduse korral esitama seadusandliku ettepaneku, et käsitleda tõendeid kõrvalehoidmiseks tehtavate sadamakülastuste kohta.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 431

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17) Euroopa rohelises kokkuleppes teatas komisjon oma kavatsusest võtta täiendavaid meetmeid meretranspordisektori kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks meetmekogumi abil, mis võimaldab liidul saavutada oma heitkoguste vähendamise eesmärgid. Sellega seoses tuleks direktiivi 2003/87/EÜ muuta, et lisada meretransport ELi HKSi, nii et see sektor aitaks kaasa liidu kõrgemate kliimaeesmärkide ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele; viimase kohaselt peavad arenenud riigid jätkama juhtrollis ning seadma endale kogu majandust hõlmavaid heitkoguste vähendamise eesmärgi, samal ajal kui arenguriike tuleb innustada liikuma aja jooksul kogu majandust hõlmava kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise või sihttasemete seadmise suunas⁽¹⁶⁾. Võttes arvesse, et väljaspool Euroopat toimuvate rahvusvaheliste lendude heitkogustele peaks olema alates 2021. aasta jaanuarist kehtestatud üleilmse turupõhise meetme abil ülempiir, samas kui puuduvad meetmed, millega piiratakse või hinnastatakse meretranspordi heitkoguseid, peaks ELi HKS hakkama hõlmama osa liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama ja kolmanda riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama vahelistest reisidest tulenevatest heitkogustest ning kolmas riik saab otsustada ülejäänud heitkoguste suhtes võetavate asjakohaste meetmete üle. ELi HKSi laiendamine meretranspordisektorile **peaks seega hõlmama poolt selliste laevade heitkogustest, mis teevad reise, mis algavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni olevast sadamast ja lõpevad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuulavas sadamas**, poolt selliste laevade heitkogustest, mis teevad reise, mis algavad liikmesriigi jurisdiktsiooni **alla kuuluvast** sadamast ja lõpevad **väljaspool** liikmesriigi jurisdiktsiooni **olevas** sadamas, selliste laevade **heitkoguseid**, mis teevad reise, mis algavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja lõpevad liikmesriigi jurisdiktsiooni **alla kuulavas** sadamas, ning heitkoguseid, mis tekivad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuulavas sadamas **kai ääres seistes**. Seda lähenemisviisi on peetud otstarbekaks viisiks, kuidas lahendada ühiste, kuid diferentseeritud kohustuste ja võimaluste küsimust, mis on olnud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni kontekstis pikaajaline probleem. Kattes osa liidu ja kolmandate riikide vahel toimuvate nii saabuvate kui ka väljuvate reiside heitkogustest, tagatakse ELi HKSi tõhusus, eelkõige kuna meetme keskkonnamõju on suurem kui üksnes ELi-siseseid reise hõlmava kohaldamisala puhul ning samal ajal piiratakse süsteemist kõrvalehoidmiseks tehtavate sadamakülastuste ja ümberlaadimistoimingute väljapoole liitu üleviimise riski. Selleks et tagada sektori sujuv kaasamine ELi HKSi, tuleks laevandusettevõtjate poolt tagastatavate LHÜde osakaalu ajavahemiku 2023–2025 teatatud tõendatud heitkoguste suhtes järk-järgult suurendada. Kui võrreldes meretranspordi tõendatud heitkogustega tagastatakse nendel aastatel vähem LHÜsid, siis tuleks pärast seda, kui tõendatud heitkoguste ja tagastatud LHÜde vahe on igal aastal

- (17) **Merendussektori kasvuhoonegaaside heide moodustab liidu heitest ligikaudu 2,5%. Otsustava tegevuse puudumine IMO raamistikus on aeglustanud innovatsiooni ja sektori heitkoguste vähendamiseks vajalike meetmete võtmist.** Euroopa rohelises kokkuleppes teatas komisjon oma kavatsusest võtta täiendavaid meetmeid meretranspordisektori kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks meetmekogumi abil, mis võimaldab liidul saavutada oma heitkoguste vähendamise eesmärgid. Sellega seoses tuleks direktiivi 2003/87/EÜ muuta, et lisada meretransport ELi HKSi, nii et see sektor aitaks **õiglasel määral** kaasa liidu kõrgemate kliimaeesmärkide ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele; viimase kohaselt peavad arenenud riigid jätkama juhtrollis ning seadma endale kogu majandust hõlmavaid heitkoguste vähendamise eesmärgi, samal ajal kui arenguriike tuleb innustada liikuma aja jooksul kogu majandust hõlmava kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise või sihttasemete seadmise suunas⁽¹⁶⁾. **Laevandusettevõtjad peaksid LHÜde tagastamist täielikult rakendama alates 2024. aastast ja tagastama sellise arvu LHÜsid, mis vastab kõigile nende eelmisel aastal teatatud tõendatud heitkogustele.** Võttes arvesse, et väljaspool Euroopat toimuvate rahvusvaheliste lendude heitkogustele peaks olema alates 2021. aasta jaanuarist kehtestatud üleilmse turupõhise meetme abil ülempiir, samas kui puuduvad meetmed, millega piiratakse või hinnastatakse meretranspordi heitkoguseid, peaks ELi HKS hakkama **selliseid heitkoguseid** hõlmama, **nähes rangetel tingimustel ette erandid, kui kolmandad riigid võtavad vastutuse selliste heitkoguste eest või kui on kehtestatud IMO turupõhine meede, et katta** osa liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama ja kolmanda riigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama vahelistest reisidest tulenevatest heitkogustest ning kolmas riik saab otsustada ülejäänud heitkoguste suhtes võetavate asjakohaste meetmete üle. **Alates 2027. aastast peaks ELi HKSi laiendamine meretranspordisektorile seega hõlmama kolmandatesse riikidesse suunduvate ja sealt väljuvate reiside heitkoguseid, nähes samal ajal ette erandid, mis hõlmavad poolt selliste laevade heitkogustest, mis teevad reise, mis algavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni olevast sadamast ja lõpevad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuulavas sadamas, ja poolt selliste laevade heitkogustest, mis teevad reise, mis algavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja lõpevad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni olevas sadamas, rangetel tingimustel, eelkõige juhul, kui kolmandas riigis on kehtestatud CO₂ hinnastamise mehhanism või kui kolmas riik on kehtestanud liidu ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelise kahe- või mitmepoolse lepinguga direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 kohaselt ELi HKSi seotud CO₂ hinnastamise mehhanismi, et piirata ja vähendada heitkoguseid tasemeni, mis on vähemalt samaväärne ELi HKSi, mis tähendab siduvat mehhanismi meretranspordi kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramiseks, vähendamiseks**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

kindlaks tehtud, tunnistada vastav arv LHÜsid kehtetuks, et kaitsta süsteemi keskkonnaalast terviklikkust. Alates 2026. aastast peaksid laevandusettevõtjad tagastama kõigile nende eelneva aasta teatatud tõendatud heitkogustele vastava arvu LHÜsid.

⁽¹⁶⁾ Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõige 4.

Muudatusettepanek

ja hinnastamiseks, mille tulemuseks on heitkoguste absoluutvähenedmine, mis on vähemalt samaväärne olukorraga, kus 100 % kõnealustest heitkogustest kuuluks ELi HKSi, või kui kolmas riik on vähim arenenud riik või väike arenev saareriik, mille SKP elaniku kohta ei ole võrdne liidu keskmisega ega ületa seda ning mille puhul sellised heitkogused arvatakse Pariisi kokkuleppe kohaselt riiklikult kindlaksmääratud panuste hulka.

⁽¹⁶⁾ Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõige 4.

Muudatusettepanek 432

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17a) Kliimamuutuste kahjulik mõju puudutab inimõiguste austamist, sealhulgas õigust toidule, veele, kanalisatsioonile, tervisele, inimväärsele eluasemele ja elule. Pariisi kokkuleppes on kliimameetmete kolmanda samba teemaks kahju, mis ebaproportsionaalselt mõjutab vähekaitsstud olukorras elavaid inimesi, põlisrahvaid, naisi, lapsi ja puuetega inimesi. Kliimamuutuste mõju eest on kõige vähem kaitstud väikese ning madalama keskmise sissetulekuga riigid ja vähim arenenud riigid. Kuigi nende panus atmosfääris leiduvatesse kasvuhoonegaasidesse on väga väike või isegi tähtsusetu, on nad kliimamuutustest sageli rohkem mõjutatud, eelkõige oma infrastruktuuri seisukorra ja elanikkonna elutingimuste tõttu. Need riigid on praegu kohutavas olukorras, kuna kasvuhoonegaaside heidet maailmas ei suudeta piirata, mistõttu kasvavad nende kohanemisvajadused ja -kulud, millele lisandub COVID-19 pandeemiast ja sellega seotud nn võlapandemiast põhjustatud avaliku sektori finantskriis.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 433**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 17 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17b) Komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament peaksid koostöös kolmandate riikidega soodustama direktiivi 2003/87/EÜ meretransporti käsitlevate sätete heakskiitmist ja tugevdama rahvusvahelist koostööd selles valdkonnas. Samal ajal peaksid komisjon, nõukogu ja Euroopa Parlament tegema koostööd, et tugevdada ülemaailmseid meetmeid Rahvusvahelise Mereorganiatsiooni kaudu.

Muudatusettepanek 434**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 17 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17c) Pariisi kokkuleppe rakendamiseks on vaja märkimisväärsed rahalisi vahendeid ning liit on jätkuvalt pühendunud sellele, et aidata kaasa arenenud riikide eesmärgile mobiliseerida alates 2020. aastast arenguriikide toetuseks ühiselt eri allikatest 100 miljardit USA dollarit. ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 24. konverentsil vastu võetud otsus seada alates 2025. aastast suurem eesmärk, mis ületab praegust kohustust, on samm õiges suunas, kuid arenenud riikide tegelikud lubadused jäävad ühisest eesmärgist ikka veel kaugele maha ning sellest tulenev lünk tuleks täita. Liit ja selle liikmesriigid peaksid suurendama pingutusi, et mobiliseerida arenguriikide jaoks rahvusvahelist kliimarahastust ning koostama rahvusvahelise tegevuskava, milles määratakse kindlaks iga arenenud riigi õiglane osa 100 miljardi USA dollari suurusest rahalisest kohustusest ja esitatakse nende lubaduste täitmise mehhanismid. Tärkava turumajandusega riigid peaksid alates 2025. aastast aitama kliimamuutuste vastu võitlemise rahvusvahelisi meetmeid rohkem rahastada.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 435**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 17 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17d) Komisjon peaks abistama arenguriike ja suurendama nende toetamist, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu, et tugevdada nende võimet kliimamuutustega kohaneda ja edendada nende vastupanuvõimet kliimamuutustele. Liidu ühine lubadus toetada arenguriikides kliimameetmeid suurendaks tema mõju ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni läbirääkimistel, samal ajal kui Rohelise Kliimafondi kaudu antav panus julgustaks ka teisi riike eraldama sellesse fondi osa oma CO₂ hinnastamise kavadele saadavast tulust. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles uuritakse CO₂ heite vähendamise vajadust arenguriikides, hinnates kasvuhoonegaaside heitkoguseid sektorites, mis vastavad ELi HKSi ja piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga hõlmatud sektoritele.

Muudatusettepanek 436**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 17 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17e) EL ja selle liikmesriigid on suurimad kliimameetmete rahastajad. Kliimameetmete rahastamine on väga oluline, kuna paljudes arenguriikides on tingimuslikud riiklikult kindlaksmääratud panused, mille saavutamise sõltub rahalisest toetusest. Komisjon peaks toetama arenguriike nende tööstuse CO₂ heite vähendamisel, eelkõige sektorites, mis vastavad ELi HKSi ja piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismiga hõlmatud sektoritele, et hõlbustada kogu majandust hõlmavate heitkoguste vähendamise eesmärkide saavutamist kooskõlas Pariisi kokkuleppega. Vähim arenenud riikide vajadustega tegelemine peaks olema prioriteet, kasutades ELi HKSi saastekvoote kliimameetmete ja eelkõige kliimamuutuste mõjuga kohanemise rahastamiseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 437
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 17 f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17f) Jääklassi laevastike uuendamine ja uuendusliku tehnoloogia arendamine, mis vähendab selliste laevade heitkoguseid talvetingimustes, võtab aega ja nõuab rahalist toetust. Praegu tekitavad jääklassi kuuluvad laevad jääoludes sõitmist võimaldava konstruktsiooni tõttu nii avatud vees kui ka jääoludes sõitmisel rohkem heitkoguseid kui sarnase suurusega laevad, mis on ette nähtud sõitmiseks ainult avatud vees. Keskmiselt tarbivad jääklassi laevad avatud vees sõites umbes 2–5 % rohkem kütust kui sarnase suurusega laevad, mis on ette nähtud sõitmiseks ainult avatud vees. Seepärast tuleks käesoleva direktiivi alusel rakendada lipu suhtes neutraalset meetodit, et võtta arvesse jääolusid liidu põhjapoolsetes osades, mis võimaldaks laevandusettevõtjatel kuni 31. detsembrini 2029 vähendada saastekvoote, mida laevandusettevõtjad tagastavad oma laeva jääklassi või jääoludes navigeerimise või mõlema alusel. Selle tulemusena peaksid laevandusettevõtjad alates 2030. aastast olema kohustatud tagastama saastekvoovid, mis vastavad 100 %-le iga vastava aasta kohta teatatud tõendatud heitkogustest, olenemata nende laevade jääklassist ja jääoludes navigeerimisest. Ookeanifondi kaudu tuleks eritoetust anda ka innovatsioonile, mis on seotud jääklassi laevade CO₂ heite vähendamisega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 438
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

- (18) Meretransporditegevusi puudutavaid direktiivi 2003/87/EÜ sätteid tuleks regulaarselt läbi vaadata, võttes arvesse rahvusvahelist arengut ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutusi, sealhulgas 2028. aastal tehtavat teist ülemaailmset kokkuvõtet ja edaspidi iga viie aasta järel tehtavaid ülemaailmseid kokkuvõtteid, mille eesmärk on anda teavet järgnevate riiklikult kindlaks määratavate panuste jaoks. Eelkõige peaks komisjon mis tahes ajal enne 2028. aastal tehtavat teist ülemaailmset kokkuvõtet – ja seega hiljemalt 30. septembriks 2028 – esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande IMO üleilmse turupõhise meetme üle peetavate läbirääkimiste edenemise kohta. Komisjon peaks oma aruandes analüüsima IMO vahendeid ja vajaduse korral hindama, kuidas rakendada neid liidu õiguses direktiivi 2003/87/EÜ läbivaatamise kaudu. Komisjon peaks **vajaduse korral lisama oma aruandesse ettepanekud.**

Muudatusettepanek

- (18) Meretransporditegevusi puudutavaid direktiivi 2003/87/EÜ sätteid tuleks regulaarselt läbi vaadata, võttes arvesse rahvusvahelist arengut ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutusi, sealhulgas 2028. aastal tehtavat teist ülemaailmset kokkuvõtet ja edaspidi iga viie aasta järel tehtavaid ülemaailmseid kokkuvõtteid, mille eesmärk on anda teavet järgnevate riiklikult kindlaks määratavate panuste jaoks. Eelkõige peaks komisjon mis tahes ajal enne 2028. aastal tehtavat teist ülemaailmset kokkuvõtet – ja seega hiljemalt 30. septembriks 2028 – esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande IMO üleilmse turupõhise meetme üle peetavate läbirääkimiste edenemise kohta. Komisjon peaks oma aruandes analüüsima IMO vahendeid ja vajaduse korral hindama, kuidas rakendada neid liidu õiguses direktiivi 2003/87/EÜ läbivaatamise kaudu. **Juhul kui IMO tasandil on vastu võetud üleilmne turupõhine meede, mille tulemusel vähendatakse kasvuhuonegaaside heidet kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja mis on vähemalt võrreldav liidu meetmetest tuleneva vähendamisega, peaks komisjon kaaluma liidu meetmete kohaldamisala proportsionaalset vähendamist, et vältida topeltkoormuse tekkimist, säilitades samal ajal ELi HKSi kohaldamisalas vähemalt 50 % selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse, ning 50 % selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvast sadamast ning saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse, tunnistades samal ajal liidu suveräänsust reguleerida oma osa rahvusvahelistest laevareisidest tulenevas heites kooskõlas Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustustega. Juhul kui IMO tasandil ei ole tehtud piisavalt edusamme või kui IMO tasandil on vastu võetud üleilmsed meetmed, mis ei ole Pariisi kokkuleppega kooskõlas ega ole vähemalt võrreldavad liidu meetmetest tulenevate meetmetega, peaks komisjon direktiivi 2003/87/EÜ muutmise teel säilitama liidu meetmed, et katta 100 % selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse, ning 100 % selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvast sadamast ning saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 439
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) Komisjon peaks vaatama läbi direktiivi 2003/87/EÜ toimimise meretranspordi valdkonnas direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste põhjal, sealhulgas seoses võimalike kõrvalehoidmisviisidega, ning seejärel tegema ettepaneku meetmete kohta, millega tagada direktiivi tulemuslikkus.

Muudatusettepanek

- (19) Komisjon peaks vaatama läbi direktiivi 2003/87/EÜ toimimise meretranspordi valdkonnas direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste põhjal, sealhulgas seoses võimalike kõrvalehoidmisviisidega, ning seejärel tegema ettepaneku meetmete kohta, millega tagada direktiivi tulemuslikkus **kooskõlas liidu eesmärgiga saavutada kliimaneutraalsus hiljemalt 2050. aastaks ning eesmärgiga saavutada seejärel negatiivsed heitkogused, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1 ja Pariisi kokkuleppe eesmärkides.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 440
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) ELi HKSi nõuete täitmise eest vastutav isik või organisatsioon peaks olema laevandusettevõtja, kes on määratletud kui laeva omanik või mis tahes muu organisatsioon või isik, näiteks haldaja või laevapereta prahtija, kes on võtnud laevaomanikult vastutuse laeva käitamise eest ja kes sellise vastutuse võtmisel on nõustunud üle võtma kõik kohustused ja vastutuse, mis on sätestatud laevade ohutu eksploateerimise ja reostuse vältimise korraldamise rahvusvahelises koodeksis. See määratlus põhineb määruse (EL) 2015/757 artikli 3 punktis d esitatud mõiste „ettevõtja“ määratlusel ja on kooskõlas IMO poolt 2016. aastal loodud üleilmse andmekogumissüsteemiga. **Kooskõlas põhimõttega** „saastaja maksab“ **võib laevandusettevõtja lepingu alusel pidada sellist üksust**, mis on **otseselt** vastutav laeva CO₂ heitkoguseid mõjutavate otsuste eest, vastutavaks käesoleva direktiivi nõuete täitmisega seotud kulude eest. See üksus oleks tavaliselt üksus, mis vastutab laeva kütuse, marsruudi ja kiiruse **valiku eest**.

Muudatusettepanek

- (20) ELi HKSi nõuete täitmise eest vastutav isik või organisatsioon peaks olema laevandusettevõtja, kes on määratletud kui laeva omanik või mis tahes muu organisatsioon või isik, näiteks haldaja või laevapereta prahtija, kes on võtnud laevaomanikult vastutuse laeva käitamise eest ja kes sellise vastutuse võtmisel on nõustunud üle võtma kõik kohustused ja vastutuse, mis on sätestatud laevade ohutu eksploateerimise ja reostuse vältimise korraldamise rahvusvahelises koodeksis. See määratlus põhineb määruse (EL) 2015/757 artikli 3 punktis d esitatud mõiste „ettevõtja“ määratlusel ja on kooskõlas IMO poolt 2016. aastal loodud üleilmse andmekogumissüsteemiga. **Süüski ei ole laevandusettevõtja alati vastutav kütuse ostmise või käitusala otsuste eest, mis mõjutavad laeva kasvuhoonegaaside heidet. Selle vastutuse saab võtta laevandusettevõtjast erinev muu üksus lepingupõhise kokkuleppe alusel. Sel juhul tuleks põhimõttest** „saastaja maksab“ **täielikuks kinnipidamiseks ja tõhususmeetmete ning puhtamate kütuste kasutuselevõtu soodustamiseks nendesse lepingutesse lisada siduv klausel, mille eesmärk on kulukohustuste üleandmine nii, et üksus**, mis on **lõppkokkuvõttes** vastutav laeva **kasvuhoonegaaside** heitkoguseid mõjutavate otsuste eest, vastutavaks käesoleva direktiivi nõuete täitmisega seotud **laevandusettevõtja makstavate kulude katmise** eest. See üksus oleks tavaliselt üksus, mis vastutab laeva kütuse **valiku ja ostmise või laeva käitamise eest, mis puudutab näiteks laevaga veetava lasti või marsruudi ja kiiruse valikut**.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 441
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20a) Et üleminek heitevabale laevandusele oleks tulemuslik, on vaja integreeritud käsitusviisi ning sobivat ja soodsat keskkonda, milles innustada nii laevadel kui ka sadamates tehtavaid uuendusi. Soodne keskkond hõlmab avaliku ja erasektori investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni, tehnoloogilisi ja operatiivmeetmeid laevade ja sadamate energiatõhususe parandamiseks, taastuvatest energiaallikatest toodetud (sh CO₂ heite hinnavahe lepingute abil) säästvate alternatiivkütuste (nt vesiniku ja ammoniaagi) ning heitevaba jõuseadmetehnoloogia kasutuselevõttu, sh sadamates vajaliku tankimis- ja laadimistaristu olemasolu. ELi HKSi kohase meretranspordiga seotud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest saadud tulu abil tuleks luua ookeanifond laevade energiatõhususe suurendamiseks ja investeeringute toetamiseks meretranspordi süsinikuheite vähendamisse, sh seoses lühimereveo ja sadamatega ning tööjõu koolituse ja ümberkoolitusega. Lisaks tuleks (EL) .../... [FuelEU Maritime] kohaselt määratud trahvidest saadud tulu eraldada ookeanifondile sihtotstarbelise välistuluna vastavalt määruse (EL, Euratom) 2018/1046^(1a) artikli 21 lõikele 5 ja direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3g lõikele 1. Komisjon peaks tagama, et nõuetekohaselt kaalutakse selliste uuenduslike projektide toetamist, mis aitavad kaasa määruse (EL) .../... [FuelEU Maritime] kasutuselevõtule ja rakendamisele, ja ka niisuguste projektide toetamist, millel on positiivne mõju elurikkusele ning mis aitavad vähendada müra-, õhu- ja merereostuse ohtu.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu ildeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 442
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) Laevandusettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks peaks iga laevandusettevõtja eest vastutama üks liikmesriik. Komisjon peaks avaldama esialgse nimekirja laevandusettevõtjatest, kes tegelesid ELi HKSi kohaldamisalasse kuuluva merendustegevusega, ja märkima selles ära igale laevandusettevõtjale määratud haldava asutuse. Nimekirja tuleks ajakohastada **vähemalt iga kahe aasta järel**, et määrata laevandusettevõtjale vajaduse korral uus haldav asutus. Liikmesriigis registreeritud laevandusettevõtjate puhul peaks haldav asutus olema kõnealune liikmesriik. Kolmandas riigis registreeritud laevandusettevõtjate puhul peaks haldav asutus olema liikmesriik, kus laevandusettevõtjal on viimase kahe seireaasta jooksul olnud suurim hinnanguline arv sadamakülastusi seoses direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate reisidega. Kolmandas riigis registreeritud laevandusettevõtja puhul, kes ei ole eelnenud kahel seireaastal teinud ühtegi direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvat reisi, peaks haldav asutus olema liikmesriik, kust laevandusettevõtja alustas oma esimest kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluvat reisi. Komisjon peaks **iga kahe aasta järel** avaldama ja ajakohastama direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate laevandusettevõtjate nimekirja, milles on esitatud igale laevandusettevõtjale määratud haldav asutus. Selleks et tagada laevandusettevõtjate võrdne kohtlemine, peaksid liikmesriigid järgima oma vastutusalasse kuuluvate laevandusettevõtjate haldamisel ühtlustatud eeskirju kooskõlas komisjoni kehtestatavate üksikasjalike eeskirjadega.

Muudatusettepanek

- (21) Laevandusettevõtjate halduskoormuse vähendamiseks peaks iga laevandusettevõtja eest vastutama üks liikmesriik. Komisjon peaks avaldama esialgse nimekirja laevandusettevõtjatest, kes tegelesid ELi HKSi kohaldamisalasse kuuluva merendustegevusega, ja märkima selles ära igale laevandusettevõtjale määratud haldava asutuse. Nimekirja tuleks ajakohastada **regulaarselt ja vähemalt kord aastas**, et määrata laevandusettevõtjale vajaduse korral uus haldav asutus. Liikmesriigis registreeritud laevandusettevõtjate puhul peaks haldav asutus olema kõnealune liikmesriik. Kolmandas riigis registreeritud laevandusettevõtjate puhul peaks haldav asutus olema liikmesriik, kus laevandusettevõtjal on viimase kahe seireaasta jooksul olnud suurim hinnanguline arv sadamakülastusi seoses direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate reisidega. Kolmandas riigis registreeritud laevandusettevõtja puhul, kes ei ole eelnenud kahel seireaastal teinud ühtegi direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvat reisi, peaks haldav asutus olema liikmesriik, kust laevandusettevõtja alustas oma esimest kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse kuuluvat reisi. Komisjon peaks **igal aastal** avaldama ja ajakohastama direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate laevandusettevõtjate nimekirja, milles on esitatud igale laevandusettevõtjale määratud haldav asutus. Selleks et tagada laevandusettevõtjate võrdne kohtlemine, peaksid liikmesriigid järgima oma vastutusalasse kuuluvate laevandusettevõtjate haldamisel ühtlustatud eeskirju kooskõlas komisjoni kehtestatavate üksikasjalike eeskirjadega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 443
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

- (24) Tuginedes samalaadsetest keskkonnakaitsega seotud ülesannetest saadud kogemustele, peaks Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA) või muu asjaomane organisatsioon vajaduse korral ja kooskõlas oma volitustega abistama komisjoni ja haldavaid asutusi direktiivi 2003/87/EÜ rakendamisel. Arvestades EMSA kogemusi määruse (EL) 2015/757 rakendamisel ja tema IT-vahendeid, **võiks** EMSA **aidata** haldavaid asutusi eelkõige seoses käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatest merendustegevustest tulenevate heitkoguste seire, aruandluse ja kontrolliga, hõlbustades teabevahetust või töötades välja suuniseid ja kriteeriume.

Muudatusettepanek

- (24) Tuginedes samalaadsetest keskkonnakaitsega seotud ülesannetest saadud kogemustele, peaks Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA) või muu asjaomane organisatsioon vajaduse korral ja kooskõlas oma volitustega abistama komisjoni ja haldavaid asutusi direktiivi 2003/87/EÜ rakendamisel. Arvestades EMSA kogemusi määruse (EL) 2015/757 rakendamisel ja tema IT-vahendeid, **peaks** EMSA **aitama** haldavaid asutusi eelkõige seoses käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvatest merendustegevustest tulenevate heitkoguste seire, aruandluse ja kontrolliga, hõlbustades teabevahetust või töötades välja suuniseid ja kriteeriume.

Muudatusettepanek 444
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

- (26) Selleks, et saavutada heite vähendamise eesmärk, mille liit on seadnud 2030. **aastaks**, on vaja vähendada ELi HKSiga hõlmatud sektorite heitkoguseid **61 % võrreldes 2005. aasta tasemega**. ELi HKS-i LHÜde üldkogust tuleb vähendada, et anda vajalik pikaajaline CO₂ hinnasignaal ja edendada CO₂ heite vähendamist sellises ulatuses. Selleks tuleks **lineaarset** vähendamistegurit suurendada, võttes arvesse ka meretranspordist pärit heitkoguste lisamist. Viimati nimetatud heitkogused tuleks tuletada meretransporditegevustest pärit heitkogustest, mis on teatatud liidus 2018. ja 2019. aasta kohta vastavalt määrusele (EL) 2015/757, mida on alates 2021. aastast kohandatud lineaarse vähendamisteguri alusel.

Muudatusettepanek

- (26) Selleks, et saavutada heite vähendamise eesmärk, mille liit on seadnud 2030. **aastaks, püüeldes samal ajal Pariisi kokkuleppe eesmärgi suunas piirata üleilmselt soojenemist 1,5 °C**, on vaja **märkimisväärselt** vähendada ELi HKSiga hõlmatud sektorite heitkoguseid. ELi HKS-i LHÜde üldkogust tuleb vähendada, et anda vajalik pikaajaline CO₂ hinnasignaal ja edendada CO₂ heite **järgjärgulist** vähendamist sellises ulatuses. Selleks tuleks **iga-aastast** vähendamistegurit suurendada, võttes arvesse ka meretranspordist pärit heitkoguste lisamist. Viimati nimetatud heitkogused tuleks tuletada meretransporditegevustest pärit heitkogustest, mis on teatatud liidus 2018. ja 2019. aasta kohta vastavalt määrusele (EL) 2015/757, mida on alates 2021. aastast kohandatud lineaarse vähendamisteguri alusel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 445
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

- (27) Pidades silmas, et käesoleva direktiiviga muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses rakendamisperioodiga, mis algas juba 1. jaanuaril 2021, peaks prognoositavuse, keskkonnatõhususe ja lihtsuse huvides ELi HKSi järsum **lineaarne** vähendamistrajektor **olema sirgjoon aastast 2021 aastani 2030, et saavutada aastaks 2030 ELi HKSi heitkoguste vähendamine 61 % ulatuses, mis on sobiv vaheetapp** liidu majanduse **liikumisel** kliimaneutraalsuse **suunas** aastaks 2050. Kuna suurendatud **lineaarset** vähendamistegurit saab kohaldada alles alates käesoleva direktiivi jõustumisele järgnevast aastast, peaks LHÜde koguse ühekordne vähendamine vähendada LHÜde üldkogust selliselt, et see vastaks olukorrale, kus kõnealust iga-aastast vähendamist oleks kohaldatud alates 2021. aastast.

Muudatusettepanek

- (27) Pidades silmas, et käesoleva direktiiviga muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses rakendamisperioodiga, mis algas juba 1. jaanuaril 2021, peaks prognoositavuse, keskkonnatõhususe ja lihtsuse huvides ELi HKSi järsum vähendamistrajektor **pakkuma selget suunda Pariisi kokkuleppe eesmärgi ning** liidu majanduse kliimaneutraalsuse **saavutamiseks hiljemalt** aastaks 2050. Kuna suurendatud vähendamistegurit saab kohaldada alles alates käesoleva direktiivi jõustumisele järgnevast aastast, peaks LHÜde koguse ühekordne vähendamine vähendada LHÜde üldkogust selliselt, et see vastaks olukorrale, kus kõnealust iga-aastast vähendamist oleks kohaldatud alates 2021. aastast.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 446
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

- (28) Selleks et saavutada kõrgemad kliimaeesmärgid, tuleb suunata oluline kogus avaliku **sektori** vahendeid nii ELi kui ka liikmesriikide eelarvetest kliimapöördesse. Selleks et pakkuda täiendust ELi eelarvest ette nähtud märkimisväärsetele kliimaga seotud kulutustele ja neid veelgi suurendada, tuleks kogu enampakkumistest saadud tulu, mida liidu eelarvesse ei eraldata, kasutada samuti kliimaga seotud eesmärkidel. See hõlmab kõnealuse tulu kasutamist rahaliseks toetuseks, et lahendada sotsiaalseid probleeme madalama ja keskmise sissetulekuga leibkondades, vähendades moonutava mõjuga makse. Selleks et tegeleda ülemineku jaotusliku ja sotsiaalse mõjuga **väikese sissetulekuga liikmesriikides**, tuleks direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 10d osutatud moderniseerimisfondi kaudu kasutada täiendavad 2,5 % liidu LHÜde üldkogusest alates aastast [direktiivi jõustumise aasta] kuni aastani 2030, et rahastada energiasüsteemi ümberkujundamist liikmesriikides, mille sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta oli 2016.–2018. aastal alla 65 % liidu keskmisest.

Muudatusettepanek

- (28) Selleks et saavutada kõrgemad kliimaeesmärgid, tuleb suunata oluline kogus avaliku **ja erasektori** vahendeid nii ELi kui ka liikmesriikide eelarvetest kliimapöördesse. Selleks et pakkuda täiendust ELi eelarvest ette nähtud märkimisväärsetele kliimaga seotud kulutustele ja neid veelgi suurendada, tuleks kogu enampakkumistest saadud tulu, mida liidu eelarvesse **omavahendite kujul** ei eraldata, kasutada samuti kliimaga seotud eesmärkidel, **tagades samal ajal õiglase ülemineku ja võetud meetme keskkonnavalase terviklikkuse**. See hõlmab kõnealuse tulu kasutamist rahaliseks toetuseks, et lahendada sotsiaalseid probleeme madalama ja keskmise sissetulekuga leibkondades, vähendades moonutava mõjuga makse. **Nõuete täitmise ja avaliku kontrolli tagamiseks peaksid liikmesriigid võtma vastu eelkavad selle kohta, kuidas nad kavatsevad kasutada ELi HKS-i tulusid kooskõlas oma vastavate kliima- ja energiaeesmärkidega, ning esitada igal aastal aruande enampakkumistulude kasutamise kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999^(1a) artikliga 19.** Selleks et tegeleda ülemineku jaotusliku ja sotsiaalse mõjuga **kõige enam mõjutatud territooriumidel**, tuleks direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 10d osutatud moderniseerimisfondi kaudu kasutada täiendavad 2,5 % liidu LHÜde üldkogusest alates aastast [direktiivi jõustumise aasta] kuni aastani 2030, et rahastada energiasüsteemi ümberkujundamist liikmesriikides, mille sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta oli 2016.–2018. aastal alla 65 % liidu keskmisest.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 447
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 28 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (28a) *Alates 2013. aastast on elektritootjad olnud kohustatud ostma kõik elektrienergia tootmiseks vajalikud LHÜd. Siiski on mõned liikmesriigid säilitanud valiku jätkata üleminekupõhist tasuta eraldamist energiaspektori moderniseerimiseks ajavahemikus 2013–2020 ja 2021–2030. Ajavahemikus 2021–2030 jätkaksid selle valikuga ainult kolm liikmesriiki. Siiski leiti Euroopa Kontrollikoja eriaruandes 18/2020 „ELi heitkogustega kauplemise süsteem: lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist oleks tulnud paremini suunata“, et üleminekupõhine tasuta eraldamine ei soodustanud energiaspektori süsinikdioksiidipõhisuse vähendamist ajavahemikus 2013–2020 LHÜde tasuta eraldamise õigusega riikides. Arvestades süsinikdioksiidiheite kiire vähendamise vajadust eelkõige energiaspektoris ja üleminekupõhise tasuta eraldamise piiratud tõhusust, ei näi üleminekupõhine tasuta eraldamine enam energiaspektori moderniseerimise eesmärgiga kooskõlas olevat. Seega tuleks see võimalus kaotada ja sellest tulenevad mis tahes LHÜd, mida ei ole asjaomastes liikmesriikides 31. detsembriks 2023 käitajatele eraldatud, tuleks lisada asjaomasele liikmesriigile enampakkumiseks antud LHÜde üldkoguse hulka või kasutada investeringute toetuseks moderniseerimisfondi raamistikus.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 448
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 28 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28b) Täpselt kindlaksmääratud osa reformitud ja laiendatud ELi HKSi enampakkumistulust tuleks kasutada omavahenditena liidu eelarve rahastamiseks üldtuluna kooskõlas 16. detsembri 2020. aasta õiguslikult siduva institutsioonidevahelise kokkuleppega (mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava) ^(1a), mis sisaldab tegevuskava uute omavahendite kasutuselevõtmiseks, sealhulgas ELi HKSil põhinevad omavahendid, mis põhinevad piiril kohaldataval süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil (CBAM) ja OECD/G20 kokkuleppe esimesel sambal. Kõnealuse kokkuleppe kohaselt kavatakse sellised uued omavahendid kasutusele võtta 1. jaanuariks 2023. Uued omavahendid seoksid liidu eelarve selliste liidu poliitiliste prioriteetidega nagu Euroopa roheline kokkulepe ja liidu panus õiglasesse maksustamisesse, andes seega lisaväärtust ja panustades kliimaküsimuste peavoolustamise eesmärkidesse, taasterahastu võlgade tagasimaksimisesse ja liidu eelarve vastupanuvõimesse kui investeerimisvahendisse ja tagatistesse, mis järgivad kriteeriumi „ei kahjusta oluliselt“ ja Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtusi.

^(1a) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 449**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 28 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28c) Vastavalt nõukogu otsusele (EL, Euratom) 2020/2053 ^(1a) on liit õiguslikult kohustatud maksma hiljemalt 31. detsembriks 2058 tagasi kõik kohustused, mis on tekkinud seoses erakorralise ja ajutise volitusega laenata taasterahastu „NextGenerationEU“ raames rahalisi vahendeid. Selleks et järgida õiguslikult siduvat institutsioonidevahelist kokkulepet ja selle tegevuskava liidu võla tagasimaksmiseks mõeldud uute omavahendite kogumi kasutuselevõtmiseks, peaks osa ELi HKSi tuludest laekuma liidu eelarvesse, et aidata katta laenukasutuse kulusid, nagu on sätestatud [nõukogu otsuses (EL, Euratom) .../..., millega muudetakse otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi] ja vältida olulist vähendamist, mis ohustaks liidu programme tulevastes mitmeaastastes finantsraamistikus.

^(1a) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

Muudatusettepanek 450**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 28 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28d) Tugevdatud ELi HKSi antavat märkimisväärset tulu, mille liikmesriigid peale liidu eelarvesse eraldatud osa endale jätavad, tuleks kasutada kliimamuutustega seotud üleminekuks. Laiem kohaldamisala ja mitmekeisem sekkumiste valik ei tohiks siiski kahjustada liidu eelarve ühtsust, tõhusust, terviklikkust ja demokraatlikku kontrolli.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 451

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

- (29) Tuleks pakkuda täiendavaid stiimuleid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks kulutõhusa tehnika abil. Selleks **peaks alates 2026. aastast paiksetele käitistele** tasuta LHÜde eraldamine sõltuma investeringutest energiatõhusust suurendavasse ja heitkoguseid vähendavasse tehnikasse. Selle tagamine, et kõnealune meede oleks suunatud suurematele energiatarbijatele, vähendaks oluliselt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele või mikroettevõtjatele kuuluvate väiksema energiatarbimisega ettevõtete koormust. [Viide kinnitatakse, kui energiatõhususe direktiiv on läbi vaadatud]. Asjakohaseid delegeeritud akte tuleks vastavalt kohandada.

Muudatusettepanek

- (29) Tuleks pakkuda täiendavaid stiimuleid kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks kulutõhusa tehnika abil. Selleks **tuleks kasutusele võtta bonus-malus süsteem** tasuta eraldamise määra kindlaksmääramiseks. Käitiste puhul, mille kasvuhoonegaaside heide on asjakohastest võrdlusalustest suurem, **peaks alates 2026. aastast tasuta LHÜde eraldamine varieeruma vastavalt nõuetekohaselt kehtestatud CO₂ heite vähendamise kava rakendamisele. Seevastu allapoole asjakohaseid võrdlusaluseid jääva kasvuhoonegaaside heitega käitised peaksid saama stiimuli LHÜde tasuta lisaeraldamise vormis.**

Muudatusettepanek 676

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

- (30) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [.../..] ⁽⁵¹⁾ **kohane** piiril **kohaldatav** süsinikdioksiidi **kohandusmehhanism** (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) on **alternatiiv** LHÜde tasuta eraldamisele ning see peaks aitama vähendada süsinikdioksiidi lekke ohtu. Kõnealuse meetme kohaldamisalasse kuuluvatele sektoritele ja allsektoritele ei tohiks LHÜsid tasuta eraldada. Siiski on vaja üleminekuperioodi, mille jooksul tasuta LHÜd kaotatakse järk-järgult, et võimaldada tootjatel, importijatel ja kauplejatel kohaneda uue korraga. Tasuta eraldatavate LHÜde vähendamiseks tuleks CBAMiga hõlmatud sektorites selle mehhanismi järkjärgulise kasutuselevõtu ajal rakendada LHÜde tasuta eraldamise suhtes teatavat tegurit. See tegur (CBAMi tegur) peaks olema üleminekuperioodil [CBAMi määruse] jõustumisest kuni **2025. aastani 100 % ja 2026. aastal 90 % ning seda tuleks vähendada igal aastal 10 protsendipunkti võrra, et jõuda kümnendaks aastaks 0 %-ni.** Asjaomaseid delegeeritud õigusakte LHÜde tasuta eraldamise kohta tuleks CBAMiga hõlmatud sektorite ja allsektorite puhul vastavalt kohandada. Tasuta LHÜd, mida selle arvuks alusel CBAMiga hõlmatud sektoritele enam ei eraldata (CBAMi nõudlus), tuleb müüa enampakkumisel ja sellest saadav tulu tuleb kanda **innovatsiooni** fondi, et toetada innovatsiooni vähese CO₂ heitega tehnoloogia, CO₂ kogumise ja kasutamise, CO₂ kogumise ja geoloogilise säilitamise, taastuenergia ja energia salvestamise valdkonnas viisil, mis aitab leevendada kliimamuutusi. Erist tähelepanu tuleks pöörata projektidele CBAMiga hõlmatud sektorites. Selleks et arvestada tasuta LHÜde selle osaga, mis eraldatakse CBAMiga hõlmamata sektoritele, tuleks tasuta eraldatavatest LHÜdest maha arvatav ja

Muudatusettepanek

- (30) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [.../..] ⁽⁵¹⁾ **kohase** piiril **kohaldatava** süsinikdioksiidi **kohandusmehhanismi** (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM) **eesmärk** on **pakkuda järk-järgult alternatiivi** LHÜde tasuta eraldamisele ning see peaks aitama vähendada süsinikdioksiidi lekke ohtu **ilma liidu konkurentsivõimet kahjustamata.** Kõnealuse meetme kohaldamisalasse kuuluvatele sektoritele ja allsektoritele ei tohiks LHÜsid tasuta eraldada. Siiski on vaja üleminekuperioodi, mille jooksul tasuta LHÜd kaotatakse järk-järgult, et võimaldada tootjatel, importijatel ja kauplejatel kohaneda uue korraga. Tasuta eraldatavate LHÜde vähendamiseks tuleks CBAMiga hõlmatud sektorites selle mehhanismi järkjärgulise kasutuselevõtu ajal rakendada LHÜde tasuta eraldamise suhtes teatavat tegurit. See tegur (CBAMi tegur) peaks olema üleminekuperioodil [CBAMi määruse] jõustumisest kuni **2026. aasta lõpuni 100 % ja seda tuleks vähendada sõltuvalt määruse (EL) [.../..] [CBAMi määrus] artikli 36 lõike 3 punkti d rakendamisest 7 protsendipunkti võrra 2027. aastal, 9 protsendipunkti võrra 2028. aastal, 15 protsendipunkti võrra 2029. aastal, 19 protsendipunkti võrra 2030. aastal ja 25 protsendipunkti võrra 2031. aastal, kaotades nii tasuta eraldamise aastaks 2032. Selleks et tagada liidu ekspordi konkurentsivõime, peaks määruse [CBAM] I lisas loetletud toodete tootmiseks eraldama jätkuvalt tasuta kvoote, tingimusel et sellised tooted on toodetud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus puuduvad ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga sarnased CO₂ hinnastamise mehhanismid. Hiljemalt üks aasta enne määruks [CBAM] sätestatud üleminekuperioodi lõppu] peaks komisjon esitama aruande, milles**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

enampakkumisel müüdav lõplik kogus arvutada selle alusel, kui suur on CBAMi nõudluse osakaal kõigi tasuta LHÜsid saavate sektorite tasuta eraldamise vajaduses.

⁽⁵¹⁾ [palun märkida täielik ELT viide].

Muudatusettepanek

hinnatakse ELi HKSi ja CBAMi mõju I lisas loetletud ja kolmandatesse riikidesse eksportimiseks toodetud toodete tootmisele liidus ja ülemaailmsete heitkoguste muutustele, samuti hinnangu ekspordi suhtes kohaldatava erandi vastavuse kohta WTOga, hinnates eelkõige WTO nõuetele vastavuse seisukohalt 10 % kõige tõhusamate käitiste hulka kuuluvate käitiste võimalikke ekspordikohandusmehhanisme, või mis tahes muid ettepanekuid, mida komisjon peab asjakohaseks, ning esitama vajaduse korral ettepaneku asjakohaste ja WTO nõuetele vastavate õigusaktide ja meetmete kohta, mis tasakaalustavad CO₂ kulud asjaomaste kolmandate riikide eri hinnastamismudelitega. Asjaomaseid delegeeritud õigusakte LHÜde tasuta eraldamise kohta tuleks CBAMiga hõlmatud sektorite ja allsektorite puhul vastavalt kohandada. Tasuta LHÜd, mida selle arvutuse alusel CBAMiga hõlmatud sektoritele enam ei eraldata (CBAMi nõudlus), tuleb müüa enampakkumisel ja sellest saadav tulu tuleb kanda **kliimainvesteeringute fondi**, et toetada innovatsiooni vähese CO₂ heitega tehnoloogia, CO₂ kogumise ja kasutamise, CO₂ kogumise ja geoloogilise säilitamise, taastuenergia ja energia salvestamise valdkonnas viisil, mis aitab leevendada kliimamuutusi. Erilist tähelepanu tuleks pöörata projektidele CBAMiga hõlmatud sektorites. Selleks et arvestada tasuta LHÜde selle osaga, mis eraldatakse CBAMiga hõlmamata sektoritele, tuleks tasuta eraldatavatest LHÜdest maha arvatav ja enampakkumisel müüdav lõplik kogus arvutada selle alusel, kui suur on CBAMi nõudluse osakaal kõigi tasuta LHÜsid saavate sektorite tasuta eraldamise vajaduses.

⁽⁵¹⁾ [palun märkida täielik ELT viide].

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 454
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (30a) Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (CBAM) on mehhanism, millega käsitletakse kasvuhoo- negaaside heite ülekandumise ohtu, kohaldades liidu tolliterritooriumile imporditud kaupades sisalduvatele heitkogustele ühtset hinda. **Oluline on jälgida, ennetada ja käsitleda ohtu, et liidus toodetud kaubad, mis on mõeldud eksportimiseks kolmandatesse riikidesse, asen- datakse maailmaturul CO₂-mahukamate kaupadega. Seetõttu peaks komisjon pidevalt jälgima ja hindama CBAMi tõhusust, pidades silmas kasvuhoo- negaaside heite ülekandumise ohtu eksporditurgudel, sealhulgas liidu ekspordi arengut CBAMi sektorites ning muutusi seoses kaubavoogude ja nende kaupadega seonduvate heitkogustega maailmaturul. Kui tuvastatakse kasvu- hoo- negaaside heite ülekandumise oht, peaks komisjon vajaduse korral esitama seadusandliku ettepaneku, et käsitleda kasvuhoo- negaaside heite ülekandumise ohtu eksporditurgudel viisil, mis on WTO eeskirjadega kooskõlas. Lisaks peaks liit aktiivselt püüdlema rah- vusvahelise CO₂ klubi loomise poole ja tegema CO₂ heite maksustamise mehhanismide kehtestamisel jätku- valt rahvusvahelist koostööd. Euroopa CO₂ turu edu on ülemaailmsest seisukohast kriitilise tähtsusega ja julgustab rohkemaid riike võtma kasutusele turupõhise CO₂ hinnastamise. Komisjon peaks samuti analüüsima, kuidas luua seoseid teiste CO₂ turgudega, tagades samal ajal, et saavutatakse liidu enda kogu majandust hõlmav kliimaeesmärk.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 455**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 31***Komisjoni ettepanek*

- (31) Selleks et võtta paremini arvesse tehnoloogia arengut ja kohandada vastavaid võrdlusaluseid asjaomasele eraldamisperioodile ning tagada samal ajal heitkoguste vähendamise stiimulid ja toetada asjakohaselt innovatsiooni, tuleks võrdlusaluste väärtuste maksimaalset kohandamis-määra suurendada 1,6 %-lt 2,5 %-le aastas. Ajavahemikuks 2026–2030 tuleks seega võrdlusaluste väärtusi kohandada vahemikus 4 % kuni 50 % võrreldes ajavahemikul 2013–2020 kasutatud võrdlusalusega.

Muudatusettepanek

- (31) Selleks et võtta paremini arvesse tehnoloogia arengut ja kohandada vastavaid võrdlusaluseid asjaomasele eraldamisperioodile ning tagada samal ajal heitkoguste vähendamise stiimulid ja toetada asjakohaselt innovatsiooni, tuleks võrdlusaluste väärtuste maksimaalset kohandamis-määra suurendada 1,6 %-lt 2,5 %-le aastas. Ajavahemikuks 2026–2030 tuleks seega võrdlusaluste väärtusi kohandada vahemikus 8 % kuni 50 % võrreldes ajavahemikul 2013–2020 kasutatud võrdlusalusega. **Ko-handatud võrdlusalused tuleks avaldada kohe, kui vajalik teave kättesaadavaks tehakse, ning hiljemalt ... [6 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist], et neid võrdlusaluseid saaks kohaldada alates 2026. aastast.**

Muudatusettepanek 456**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 31 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (31a) **Märkimisväärsed kaudsed kulud, mis tulenevad kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud kulude edasikandmisest elektrihindadesse, tekitavad teatavatele sektoritele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu. Selle ohu leevendamiseks peaksid liikmesriigid võtma vastu finantsmeetmed kaudsete kulude hüvitamiseks. Need meetmed peaksid olema kooskõlas riigiabi eeskirjadega ega tohiks põhjendamatult moonutada konkurentsi siseturul.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 457

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

- (32) Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt oluline terviklik lähenemisviis innovatsioonnile. ELi tasandil toetatakse vajalikke teadus- ja innovatsioonalaseid jõupingutusi muu hulgas programmi „Euroopa horisont“ kaudu, mis hõlmab märkimisväärt rahastamist ja uusi vahendeid HKS-i kuuluvate sektorite jaoks. Liikmesriigid peaksid tagama, et riiklikud ülevõtmismeetmed ei takista innovatsiooni ning on tehnoloogiliselt neutraalsed.

Muudatusettepanek

- (32) Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt oluline terviklik lähenemisviis innovatsioonnile. ELi tasandil toetatakse vajalikke teadus- ja innovatsioonalaseid jõupingutusi muu hulgas programmi „Euroopa horisont“ kaudu, mis hõlmab märkimisväärt rahastamist ja uusi vahendeid HKS-i kuuluvate sektorite jaoks. **Seetõttu peaks kliimainvesteeringute fond püüdma saavutada koostoimet programmiga „Euroopa horisont“ ja vajadusel muude liidu rahastamisprogrammidega.** Liikmesriigid peaksid tagama, et riiklikud ülevõtmismeetmed ei takista innovatsiooni, **hõlbustavad innovaatiliste teadustulemuste juurutamist** ning on tehnoloogiliselt neutraalsed, **samal ajal kui komisjon peaks tagama vajaliku tehnilise ja nõustamisabi kättesaadavuse ja tõhususe.**

Muudatusettepanek 458

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 32 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (32a) Selleks et saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus, nagu on sätestatud määruses (EL) 2021/1119, peab liit kõrvaldama märkimisväärse investeeringute puudujäägi, nagu on ette nähtud komisjoni 6. juuli 2021. aasta teatistes „Kestlikule majandusele ülemineku rahastamise strateegia“. CO₂ heite vähendamise eesmärgi saavutamiseks on vaja murrangulist innovatsiooni, juba olemasoleva asjakohase tehnoloogia kasutuse laiendamist ja sertifitseeritud looduslikku süsinikdioksiidi sidumist. Selleks et toetada põhjalikku ja kogu majandust hõlmavat CO₂ heite vähendamist liidus, tuleks kõiki neid kolme sammast käsitleda innovatsioonifondi kaudu, mis tuleks ümber nimetada kliimainvesteeringute fondiks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 459
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

- (33) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 8 osutatud **innovatsioonifondi** kohaldamisala tuleks laiendada, et toetada innovatsiooni selliste vähese CO₂ heitega tehnoloogiate ja protsesside valdkonnas, mis on seotud kütuste tarbimisega hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris. **Lisaks peaks innovatsioonifond toetama investeeringuid meretranspordisektori CO₂ heite vähendamisse, sealhulgas investeeringuid säästvatesse alternatiivkütustesse, nagu vesinik ja ammoniaak, mida toodetakse taastuvenergiast, ning heitevabasse jõuseadmetehnoloogiasse, nagu tuuletehnoloogia. Võttes arvesse, et määruses xxxx/xxxx [FuelEU Maritime] ⁽¹⁹⁾ sätestatud trahvidest saadud tulu suunatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 5 kohase sihtotstarbelise välistuluna innovatsioonifondi, peaks komisjon tagama, et asjakohast tähelepanu pööratakse selliste uuenduslike projektide toetamisele, mille eesmärk on kiirendada taastuvkütuste ja vähese CO₂ heitega kütuste väljatöötamist ja kasutuselevõttu merendussektoris, nagu on märgitud määruse xxxx/xxxx [FuelEU Maritime] artikli 21 lõikes 1.** Selleks et tagada innovatsioonile piisav rahastamine selles laiendatud kohaldamisalas, tuleks **innovatsioonifondi** täiendada 50 miljoni LHÜga, mis saadakse osaliselt nendest LHÜdest, mida muidu saaks enampakkumisel müüa, ja osaliselt nendest LHÜdest, mida muidu saaks eraldada tasuta, vastavalt kummagi allika praegusele osakaalule **innovatsioonifondi** rahastamises.

⁽¹⁹⁾ [lisada viide algatust „FuelEU Maritime“ käsitlevale määrusele].

Muudatusettepanek

- (33) Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 8 osutatud **kliimainvesteeringute fondi** kohaldamisala tuleks laiendada, et toetada **selliste mittemurranguliste tehnoloogiate paigaldamist tööstusprotsessidesse, millel on suur kasvuhoonegaaside heite vähendamise potentsiaal, kuid mis ei ole turuvalmis, ning** innovatsiooni selliste vähese CO₂ heitega tehnoloogiate ja protsesside valdkonnas, mis on seotud kütuste tarbimisega hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris, **sealhulgas ühistranspordisektoris. Samuti peaks kliimainvesteeringute fondi olema võimalik kasutada murranguliste innovaatiliste tehnoloogiate toetamiseks jäätmesektoris.** Selleks et tagada innovatsioonile piisav rahastamine selles laiendatud kohaldamisalas, tuleks **kliimainvesteeringute fondi** täiendada 50 miljoni LHÜga, mis saadakse osaliselt nendest LHÜdest, mida muidu saaks enampakkumisel müüa, ja osaliselt nendest LHÜdest, mida muidu saaks eraldada tasuta, vastavalt kummagi allika praegusele osakaalule **kliimainvesteeringute fondi** rahastamises. **Selleks et edendada innovatsiooni murrangulise tehnoloogia valdkonnas nii kiiresti kui võimalik, peaks komisjon tagama, et osa kliimainvesteeringute fondi kaudu kättesaadavaks tehtud rahalistest vahenditest koondatakse käesoleva direktiivi rakendamise esimestele aastatele.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 460
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (33a) Riigisestest säästvate taastuvate energiaallikate kasutuselevõtu kiirendamine etendab olulist rolli liidu kavas saada Venemaa fossiilkütustest sõltumatuks palju varem kui 2030. aastaks. Lisaks on suure hulga säästva taastuvenergia kättesaadavus vajalik, et tagada kasvahoonegaaside heitkoguste vähendamine tööstusprotsessides ja majanduses tervikuna. Liidu 2030. aasta taastuvenergiaeesmärki ja riikide suhtelist panust on vaja oluliselt suurendada. Seepärast tuleks vähemalt 12 % kliimainvesteeringute fondile eraldatud LHÜdest kasutada säästvate taastuvate energiaallikate edasiseks arendamiseks ja kasutuselevõtuks liidus kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega. Esmatähtsaks tuleks pidada kohaliku isetootmise, salvestamise ja jagamise arendamist, eelkõige taastuvenergiakogukondade kaudu.

Muudatusettepanek 461
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 33 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (33b) Toetades projekte avaliku sektori rahastamise kaudu, pakub kliimainvesteeringute fond ettevõtetele nende toodete või teenuste arendamiseks märkimisväärsed eeliseid. Kliimainvesteeringute fondist rahastatavate projektide puhul tuleks seega jagada teadmisi teiste asjaomaste projektidega ning liidus asuvate õigustatud huvi omavate teadlastega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 462
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

- (35) CO₂ hinnavahalepingud on oluline vahend heitkoguste vähendamiseks tööstuses, kuna need pakuvad võimalust tagada uuenduslikele kliimasõbralikele tehnoloogiatesse investeerijatele hind, mis kompenseerib CO₂ heite vähendamise, mis ületab ELi HKSi praeguse hinnatasega saavutatava vähendamise. **Innovatsioonifondist** toetatavate meetmete loetelu tuleks laiendada, et toetada projekte võistlevate pakkumismenetluste, nagu hinnavahalepingute kaudu. Komisjonil **peaks** olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte sellist liiki toetust käsitlevate täpsete eeskirjade kohta.

Muudatusettepanek

- (35) CO₂ hinnavahalepingud on oluline vahend heitkoguste vähendamiseks tööstuses **uute tehnoloogiate ulatusliku kasutuselevõtmise kaudu**, kuna need pakuvad võimalust tagada uuenduslikele kliimasõbralikele tehnoloogiatesse investeerijatele hind, mis kompenseerib CO₂ heite vähendamise, mis ületab ELi HKSi praeguse hinnatasega saavutatava vähendamise. **Kliimainvesteeringute fondist** toetatavate meetmete loetelu tuleks laiendada, et toetada projekte **tehnoloogianeutraalsete** võistlevate pakkumismenetluste, nagu CO₂ hinnavahalepingute kaudu, **ning nende puhul tuleks pidada kinni geograafilise tasakaalu põhimõttest**. CO₂ hinnavahalepingud oleksid oluline mehhanism CO₂ heite vähendamise tehnoloogiate, näiteks CO₂ kogumise ja säilitamise ning CO₂ kogumise ja kasutamise arendamise toetamiseks ning olemasolevate ressursside kasutamise optimeerimiseks. CO₂ hinnavahalepingud pakuksid samuti kindlust tehnoloogiatesse, näiteks CO₂ kogumise tehnoloogiatesse investeerijatele. Komisjon peaks korraldama mõju hindamise, keskendudes eelkõige võimalustele anda toetusi võistupakkumiste kaudu, kaasa arvatud pakutava rahastamise tasemele. Selle hindamise tulemuste põhjal peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte sellist liiki toetust käsitlevate täpsete eeskirjade kohta.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 463
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

- (38) Moderniseerimisfondi kohaldamisala tuleks viia kooskõlla liidu kõige uuemate kliimaeesmärkidega ja nõuda, et investeeringud oleksid kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja määruse (EL) 2021/1119 eesmärkidega, ning kaotada toetus mis tahes investeeringutele, mis on seotud fossiilkütustega. Lisaks tuleks prioriteetsete investeeringute toetamiseks ette nähtud osa moderniseerimisfondist suurendada **80** %-ni; nõudluse poolel tuleks seada esikohale energiatõhusus ning prioriteetsete investeeringute hulka tuleks lisada ka leibkondade toetamine, et vähendada energiaostuvõimetust, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel.

Muudatusettepanek

- (38) Moderniseerimisfondi kohaldamisala tuleks viia kooskõlla liidu kõige uuemate kliimaeesmärkidega ja nõuda, et investeeringud oleksid kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja määruse (EL) 2021/1119 eesmärkidega, ning kaotada toetus mis tahes investeeringutele, mis on seotud fossiilkütustega. **Moderniseerimisfondist tuleks toetust anda üksnes neile liikmesriikidele, kes on võtnud vastu õiguslikult siduvad eesmärgid kliimaneutraalsuse saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks, samuti meetmed kõigi fossiilkütuste järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks ajavahemikul, mis on kooskõlas määrukses (EL) 2021/1119 sätestatud eesmärkidega. Liidu vahendite tõhusa kasutamise tagamiseks peaks moderniseerimisfondi kättesaadavus sõltuma ka õigusriigi põhimõtte järgimisest.** Lisaks tuleks prioriteetsete investeeringute toetamiseks ette nähtud osa moderniseerimisfondist suurendada **100** %-ni; nõudluse poolel tuleks seada esikohale energiatõhusus ning prioriteetsete investeeringute hulka tuleks lisada ka leibkondade toetamine, et vähendada energiaostuvõimetust, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel.

Muudatusettepanek 464
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 38 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (38a) **ELi HKSi hindade tõusuga on ELi HKSist saadav tulu liikmesriikide ja liidu jaoks märkimisväärselt kasvanud. Selleks et tunnustada ELi HKSi tulude panust liidu tööstuse üleminekusse ning toetada vähekaitstud inimesi liidus, võimaldamaks neil minna üle keskkonnahoidlikele alternatiividele, tuleks kasutusele võtta ELi HKSi märgis. Liikmesriigid ja komisjon peaksid tagama, et rahastamise puhul oleks selgelt märgitud, et see on pärit ELi HKSi tuludest, kuvades asjakohase märgise kõigi projektide ja tegevuste korral, mida toetatakse riiklikul tasandil või liidu fondidest.**

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 465
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

- (39) Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/2066⁽²¹⁾ on sätestatud biomassist pärit heite seiret käsitlevad eeskirjad, mis on kooskõlas taastuenergiat käsitlevate liidu õigusaktidega kehtestatud biomassi kasutamise eeskirjadega. Kuna õigusaktides käsitletakse üksikasjalikumalt biomassi säästlikkuse kriteeriume vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001⁽²²⁾ kehtestatud uusimatele normidele, tuleks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõikes 1 sätestatud rakendamisoluliste andmist sõnaselgelt laiendada, et see hõlmaks vajalike kohanduste vastuvõtmist biomassi, sealhulgas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse kriteeriumide kohaldamiseks ELi HKSi. Lisaks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu **rakendusakte**, et täpsustada, kuidas võtta arvesse sellise heite säilitamist, mis on pärit nullmääraga biomassi ja muudest kui nullmääraga allikatest pärit biomassi segudest.

⁽²¹⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1).

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

Muudatusettepanek

- (39) Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2018/2066⁽²¹⁾ on sätestatud biomassist pärit heite seiret käsitlevad eeskirjad, mis on kooskõlas taastuenergiat käsitlevate liidu õigusaktidega kehtestatud biomassi kasutamise eeskirjadega. Kuna õigusaktides käsitletakse üksikasjalikumalt biomassi säästlikkuse kriteeriume vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001⁽²²⁾ kehtestatud uusimatele normidele, tuleks direktiivi 2003/87/EÜ artikli 14 lõikes 1 sätestatud rakendamisoluliste andmist sõnaselgelt laiendada, et see hõlmaks vajalike kohanduste vastuvõtmist biomassi, sealhulgas biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste säästlikkuse kriteeriumide kohaldamiseks ELi HKSi. Lisaks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu **delegeeritud õigusakte**, et täpsustada, kuidas võtta arvesse sellise heite säilitamist, mis on pärit nullmääraga biomassi ja muudest kui nullmääraga allikatest pärit biomassi segudest.

⁽²¹⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2066, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohast kasvuhoonegaaside heite seiret ja aruandlust ning millega muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 601/2012 (ELT L 334, 31.12.2018, lk 1).

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 466
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (40) Muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedel- ja gaaskütused ning ringlussevõetud süsinikupõhised kütused võivad olla olulised kasvuhoo- negaaside heite vähendamiseks sektorites, kus süsiniku- heidet on raske vähendada. **Kui ringlussevõetud süsinikupõhiseid kütuseid ning muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelaid ja gaasilisi kütuseid toodetakse kogutud süsinikdioksiidist käesoleva direktiiviga hõlmatud tegevuse raames, tuleks heitkogused arvestada selle tegevuse alla kuuluvaks.** Tagamaks, et muust kui bioloogilise päritoluga taas- tuvtoorainest valmistatud kütused ja ringlussevõetud süsinikupõhised kütused aitavad vähendada kasvuhoo- negaaside heidet, ning et vältida topeltarvestust kütuste puhul, mis seda teevad, on asjakohane sõnaselgelt laiendada artikli 14 lõikes 1 sätestatud õigust, et komisjon võtaks vastu **rakendusaktid**, milles sätestatakse vajalikud kohandused võimaliku süsinikdioksiidi heite arvessevõt- miseks **ja topeltarvestuse vältimiseks, et tagada** asjako- haste stiimulite olemasolu, võttes arvesse ka nende kütuste käsitlemist direktiivi (EL) 2018/2001 alusel.

- (40) Muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest val- mistatud vedel- ja gaaskütused ning ringlussevõetud süsinikupõhised kütused võivad olla olulised kasvuhoo- negaaside heite vähendamiseks sektorites, kus süsiniku- heidet on raske vähendada. Tagamaks, et muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud kü- tused ja ringlussevõetud süsinikupõhised kütused aitavad vähendada kasvuhoo- negaaside heidet, ning et vältida topeltarvestust kütuste puhul, mis seda teevad, on asjakohane sõnaselgelt laiendada artikli 14 lõikes 1 sätestatud õigust, et komisjon võtaks vastu **delegeeritud õigusaktid**, milles sätestatakse vajalikud kohandused võimaliku süsinikdioksiidi heite arvessevõtmiseks **viisil, mis tagab, et arvesse võetakse kogu heide, kaasa arvatud juhul, kus selliseid kütuseid toodetakse väljas- pool ELi kogutud süsinikdioksiidist ja kasutatakse käesoleva direktiiviga hõlmatud tegevuses, vältides samal ajal topeltarvestust ning tagades** asjakohaste stiimulite olemasolu **heite kogumiseks**, võttes arvesse ka nende kütuste käsitlemist direktiivi (EL) 2018/2001 alusel.

Muudatusettepanek 467
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42) Üksnes biomassi kasutavate käitiste väljajätmine ELi HKSist on põhjustanud olukordi, kus suures koguses biomassi põletavad käitised on saanud juhuslikku kasumit, kuna nad on saanud tasuta LHÜsid, mis ületavad oluliselt tegelikke heitkoguseid. Seepärast tuleks kehtestada nullmääraga biomassi põletamise künnisväärtus, mille ületamisel arvatakse käitised ELi HKSist välja. Künnisväärtus 95 % on kooskõlas mõõ- temääramatuse parameetriga, mis on esitatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/331⁽²³⁾ artikli 2 punktis 16.

välja jäetud

⁽²³⁾ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/331, millega määratakse kindlaks üleliidulised ülemine- kueeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamiseks ühtlustatud viisil (ELT L 59, 27.2.2019, lk 8).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 468
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 42 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42a) *Energiahindade tõus on kodanike, eelkõige väikese sissetulekuga perede, ja ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) jaoks suur probleem. Energiahindade tõusu peamine põhjus on meie sõltuvus fossiilkütustest. Paketis „Eesmärk 55“ tuleks sellist sõltuvust käsitleda ja püüda seda vähendada, sealhulgas parandades ELi HKSi ülesehitust. ELi HKSi turuhindade volatiilsuse piiramisel võib olla oluline roll ka turu terviklikkuse ja läbipaistvuse tugevdamisel.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 469
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 42 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42b) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) avaldas oma lõpparuande lubatud heitkoguse väärtpaberite ja nendega seotud tuletisinstrumentide kohta 28. märtsil 2022. Komisjon peaks vajaduse korral ja võimalikult kiiresti esitama seadusandliku ettepaneku kõnealuses aruandes esitatud soovitude järgimiseks, et parandada läbipaistvust, järelevalvet ja aruandlust Euroopa lubatud heitkoguse väärtpaberite turgude ning nendega seotud tuletisinstrumentide turgude kohta. Selleks et pidevalt jälgida turu terviklikkust ja läbipaistvust, vältida väärinfot ja suunata mis tahes võimalikke kiireid meetmeid, peaks ESMA avaldama siiski korrapäraselt aruande nende turgude terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta ning esitama vajaduse korral lisasoovitusi sihipäraste paranduste tegemiseks. ESMA peaks eelkõige uurima turgude toimimist, pidades silmas mis tahes volatiilsust ja hinnamuutusi, enampakkumiste ja kauplemistoimingute toimimist turgudel, likviidsust ja kauplemismahtusid ning turuosaliste kategooriaid ja kauplemiskäitumist. Sihipärased parandused võiksid hõlmata näiteks meetmeid, mille eesmärk on parandada turuosalistele ja laiemale üldsusele kättesaadavat teavet lubatud heitkoguse väärtpaberite turgude ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgude toimimise kohta, parandada regulatiivset aruandlust ja turujärelevalvet lubatud heitkoguse väärtpaberite turgudel ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgudel, sealhulgas tehes üldsusele kättesaadavaks üksiktehingud, nõuda, et iga turuosaline avalikustaks oma osalused ja positsioonid motiivide ja ajavahemike kaupa, edendada turu kuritarvitamise ennetamist ja tuvastamist ning aidata säilitada lubatud heitkoguse väärtpaberite ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgude nõuetekohast toimimist, näiteks muutuva trahviga, mis põhineb eelmise aasta keskmisel enampakkumishinnal, LHÜde kinnipidamisega, sellele järgnevate enampakkumiste koguse kohandamisega või nende kombinatsiooniga. Komisjon peaks hindama ESMA soovitusi kuue kuu jooksul pärast ESMA aruande avaldamist ja esitama vajaduse korral seadusandliku ettepaneku nende soovitude täitmiseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 470**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 42 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (42c) Ettenägematud või ootamatud turukõikumised või ülemäärase hinnasõki liidu CO₂ turul, mis on tingitud näiteks ootamatutest muutustest turukäitumises või ülemäärasest spekulatsioonist, mõjutavad negatiivselt turu prognoositavust ja stabiilset investimiskliimat, mis on oluline CO₂ heite vähendamise ja innovatsiooniinvesteeringute kavandamiseks. Seepärast tuleks ülemäärase hinnakõikumise korral kohaldatavaid meetmeid hoolikalt tugevdada, et täiustada põhjendamatute hinnamuutuste hindamist ja neile reageerimist. Sellised sihipärased parandused peaksid tagama CO₂ turu jätkuva nõuetekohase toimimise, sealhulgas vahendajate ja finantsjuhtimises osalejate rolli turule likviidsuse pakkumisel ja nõuetele vastavuse osaliste, eelkõige VKEde turulepääsu, tegeledes samal ajal ettenägematu või ootamatu volatiilsuse või hinnasõkkidega, mis ei ole turu põhialustega seotud.

Muudatusettepanek 471**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 43 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (43a) Võrdsete tingimuste tagamiseks ja mis tahes lünkade kaotamiseks olemasoleva ELi HKSi ja uue heitkogustega kauplemise süsteemi vahel peaks uus heitkogustega kauplemise süsteem hõlmama ka muid tarbimisse lubatud kütuseid, nagu need, mida kasutatakse kütteks protsessides tegevuste puhul, mis ei ole direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud, vältides samal ajal mis tahes topeltarvestust või tegeledes sellega. Lisaks lihtsustaks selline lähenemisviis reguleeritud üksuste jaoks uue heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamist, seiret, aruandlust ja kontrolli.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 472
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 44

Komisjoni ettepanek

- (44) Selleks et kehtestada vajalik rakendusraamistik ja tagada mõistlik ajakava 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks, peaks heitkogustega kauplemine **kahe uues sektoris** algama 2025. aastal. Esimesel aastal peaksid reguleeritud üksused omama kasvuhoonegaaside heiteluba ning esitama andmed oma **2024.** ja **2025.** aasta heitkoguste kohta. LHÜsid tuleks hakata neile üksustele välja andma ja nende suhtes nõuete täitmise kohustust kohaldama alates **2026.** aastast. Selline järjestus võimaldab alustada heitkogustega kauplemist neis sektorites sujuvalt ja tõhusalt. Samuti võimaldaks see võtta kasutusele ELi rahastuse ja liikmesriikide meetmed, et tagada ELi heitkogustega kauplemise sotsiaalselt õiglane kasutuselevõtt neis kahes sektoris ja leevendada CO₂ hinna mõju vähekaitsitud leibkondadele ja transpordikasutajatele.

Muudatusettepanek

- (44) Selleks et kehtestada vajalik rakendusraamistik ja tagada mõistlik ajakava 2030. aasta eesmärgi saavutamiseks, peaks heitkogustega kauplemine **uutes sektorites** algama 2025. aastal. Esimesel aastal peaksid reguleeritud üksused omama kasvuhoonegaaside heiteluba ning esitama andmed oma **2023.** ja **2024.** aasta heitkoguste kohta. LHÜsid tuleks hakata neile üksustele välja andma ja nende suhtes nõuete täitmise kohustust kohaldama alates **2025.** aastast **seoses kütustega, mis on lubatud tarbimisse kaubanduslikes rakendustes, ja muude kütustega, mida kasutatakse näiteks kütteks protsessides, mis ei ole kehtiva ELi HKSiga hõlmatud.** Pärast 1. jaanuariks 2026 toimuvat hindamist ja kui tingimused on sobivad, peaks komisjon püüdma laiendada seda alates 1. jaanuarist 2029 eramaanteetranspordis tarbimisse lubatud kütustele ning elamute eraküttele ja jahutusele ning vajaduse korral esitama sellekohase sihipärase läbivaatamise. Selline järjestus võimaldab alustada heitkogustega kauplemist neis sektorites sujuvalt ja tõhusalt. Samuti võimaldaks see võtta kasutusele ELi rahastuse ja liikmesriikide meetmed, et tagada ELi heitkogustega kauplemise sotsiaalselt õiglane kasutuselevõtt neis kahes sektoris ja leevendada CO₂ hinna mõju vähekaitsitud leibkondadele ja transpordikasutajatele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 473
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek

- (46) **Kahe uue sektori** reguleeritud üksused ja reguleerimispunkt tuleks määratleda vastavalt nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262⁽²⁵⁾ kehtestatud aktsiisisüsteemile koos vajalike kohandustega, kuna kõnealuse direktiiviga on juba aktsiisi maksmise eesmärgil kehtestatud kindel kontrollisüsteem kõigi tarbimisse lubatud kütusekoguste jaoks. Kütuste lõppkasutajate suhtes nendes sektorites ei tohiks direktiivi 2003/87/EÜ kohaseid kohustusi kohaldada.

⁽²⁵⁾ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

Muudatusettepanek

- (46) **Uute sektorite** reguleeritud üksused ja reguleerimispunkt tuleks määratleda vastavalt nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262⁽²⁵⁾ kehtestatud aktsiisisüsteemile koos vajalike kohandustega, kuna kõnealuse direktiiviga on juba aktsiisi maksmise eesmärgil kehtestatud kindel kontrollisüsteem kõigi tarbimisse lubatud kütusekoguste jaoks. Kütuste lõppkasutajate suhtes nendes sektorites ei tohiks direktiivi 2003/87/EÜ kohaseid kohustusi kohaldada.

⁽²⁵⁾ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

Muudatusettepanek 474
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 47

Komisjoni ettepanek

- (47) **Hoonesektori ja maanteetranspordisektori** heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate reguleeritud üksuste suhtes tuleks kohaldada samasuguseid kasvuhoonegaaside heitloa nõudeid nagu paiksete käitiste käitajate suhtes. On vaja kehtestada eeskirjad loa taotlemise, loa andmise tingimuste, loa sisu ja läbivaatamise ning reguleeritud üksusega seotud muudatuste kohta. Selleks et uus süsteem saaks hakata sujuvalt toimima, peaksid liikmesriigid tagama, et uue HKSi kohaldamisalasse kuuluvatel reguleeritud üksustel on süsteemi käivitumisel **2025.** aastal olemas kehtiv luba.

Muudatusettepanek

- (47) **Uute sektorite** heitkogustega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate reguleeritud üksuste suhtes tuleks kohaldada samasuguseid kasvuhoonegaaside heitloa nõudeid nagu paiksete käitiste käitajate suhtes. On vaja kehtestada eeskirjad loa taotlemise, loa andmise tingimuste, loa sisu ja läbivaatamise ning reguleeritud üksusega seotud muudatuste kohta. Selleks et uus süsteem saaks hakata sujuvalt toimima, peaksid liikmesriigid tagama, et uue HKSi kohaldamisalasse kuuluvatel reguleeritud üksustel on süsteemi käivitumisel **2024.** aastal olemas kehtiv luba.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 475
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 48

Komisjoni ettepanek

- (48) Uue HKSi LHÜde üldkogus peaks järgima lineaarset trajektoori, et saavutada 2030. aasta heitkoguste vähendamise eesmärk, võttes arvesse hoonete ja maanteetranspordi kulutõhusat panust, milleks on heitkoguste vähendamine 2030. aastaks 43 % võrreldes 2005. aasta tasemega. LHÜde üldkogus tuleks esimest korda kehtestada **2026.** aastal, et järgida trajektoori, mis algab 2024. aastal 2024. aasta heite piirmäära väärtusest (1 109 304 000 tonni CO₂), mis on arvutatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842⁽²⁶⁾ artikli 4 lõikega 2, võttes aluseks kõnealuste sektorite 2016.–2018. aasta võrdlusheite. Lineaarset vähendamisteguriks tuleks seega kehtestada 5,15 %. Alates 2028. aastast tuleks LHÜde üldkoguse kindlaksmääramisel lähtuda 2024., 2025. ja 2026. aasta keskmistest heitkogustest ning üldkogust tuleks vähendada sama iga-aastase absoluutse vähendamise võrra, mis kehtestati alates 2024. aastast ja mis vastab 5,43 % lineaarsele vähendamistegurile võrreldes eespool kindlaks määratud trajektoori võrreldava 2025. aasta väärtusega. Kui need heitkogused on sellest trajektooriväärtusest märkimisväärselt suuremad ja erinevus ei tulene heitemõõtmismeetodite väikestest erinevustest, tuleks lineaarset vähendamistegurit kohandada, et 2030. aastaks nõutavat heitkoguste vähenemist saavutada.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

Muudatusettepanek

- (48) Uue HKSi LHÜde üldkogus peaks järgima lineaarset trajektoori, et saavutada 2030. aasta heitkoguste vähendamise eesmärk, võttes arvesse hoonete ja maanteetranspordi kulutõhusat panust, milleks on heitkoguste vähendamine 2030. aastaks 43 % võrreldes 2005. aasta tasemega. LHÜde üldkogus tuleks esimest korda kehtestada **2025.** aastal, et järgida trajektoori, mis algab 2024. aastal 2024. aasta heite piirmäära väärtusest (1 109 304 000 tonni CO₂), mis on arvutatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842⁽²⁶⁾ artikli 4 lõikega 2, võttes aluseks kõnealuste sektorite 2016.–2018. aasta võrdlusheite. Lineaarset vähendamisteguriks tuleks seega kehtestada 5,15 %. Alates 2028. aastast tuleks LHÜde üldkoguse kindlaksmääramisel lähtuda 2024., 2025. ja 2026. aasta keskmistest heitkogustest ning üldkogust tuleks vähendada sama iga-aastase absoluutse vähendamise võrra, mis kehtestati alates 2024. aastast ja mis vastab 5,43 % lineaarsele vähendamistegurile võrreldes eespool kindlaks määratud trajektoori võrreldava 2025. aasta väärtusega. Kui need heitkogused on sellest trajektooriväärtusest märkimisväärselt suuremad ja erinevus ei tulene heitemõõtmismeetodite väikestest erinevustest, tuleks lineaarset vähendamistegurit kohandada, et 2030. aastaks nõutavat heitkoguste vähenemist saavutada.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 476**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 50***Komisjoni ettepanek*

- (50) Selleks et tagada **hoonete ja maanteetranspordi** heitkogustega kauplemise sujuv käivitumine ning võttes arvesse reguleeritud üksuste vajadust investeerida tuletisinstrumentidesse või osta LHÜsid ette, et maandada nende hinna- ja likviidsusriski, tuleks suurem kogus LHÜsid panna enampakkumisele varases etapis. Seega peaks **2026.** aastal enampakkumismaht olema 30 % suurem kui **2026.** aasta LHÜde üldkogus. See kogus oleks piisav, et tagada likviidsus nii juhul, kui heitkogused vähenevad vastavalt vähendamisvajadustele, kui ka juhul, kui heitkogused alles aegamisi vähenevad. Üksikasjalikud eeskirjad LHÜde varajase enampakkumisel müümise kohta kehtestatakse enampakkumisi käsitleva delegeeritud õigusaktiga, mis võetakse vastu vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikele 4.

Muudatusettepanek

- (50) Selleks et tagada **uute sektorite** heitkogustega kauplemise sujuv käivitumine ning võttes arvesse reguleeritud üksuste vajadust investeerida tuletisinstrumentidesse või osta LHÜsid ette, et maandada nende hinna- ja likviidsusriski, tuleks suurem kogus LHÜsid panna enampakkumisele varases etapis. Seega peaks **2025.** aastal enampakkumismaht olema 30 % suurem kui **2025.** aasta LHÜde üldkogus. See kogus oleks piisav, et tagada likviidsus nii juhul, kui heitkogused vähenevad vastavalt vähendamisvajadustele, kui ka juhul, kui heitkogused alles aegamisi vähenevad. Üksikasjalikud eeskirjad LHÜde varajase enampakkumisel müümise kohta kehtestatakse enampakkumisi käsitleva delegeeritud õigusaktiga, mis võetakse vastu vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikele 4.

Muudatusettepanek 477**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 52***Komisjoni ettepanek*

- (52) CO₂ hinna kehtestamisega maanteetranspordisektoris ja hoonesektoris peaksid kaasnema tõhusad sotsiaalsed hüvitised, eriti kui arvestada praegust kütteostuvõimetuse taset. Ligikaudu 34 miljonit eurooplast teatas, et nad ei suutnud 2018. aastal oma kodu piisavalt soojana hoida, ning 2019. aastal korraldatud kogu ELi hõlmanud uuringus⁽²⁷⁾ ütles 6,9 % liidu elanikest, et kodu piisav kütmine käib neil rahaliselt üle jõu. Sotsiaalse ja jaotusliku mõju tõhusaks hüvitamiseks peaksid liikmesriigid kulutama enampakkumistest saadud tulu kliima ja energiaga seotud eesmärkidel, mis on juba kindlaks määratud olemasoleva HKS-i jaoks, aga ka meetmete jaoks, mis on lisatud spetsiaalselt selleks, et tegeleda uute maanteetranspordisektori ja hoonesektoriga seotud probleemidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL⁽²⁸⁾ kohaste seonduvate poliitika-meetmete jaoks. Enampakkumistulu tuleks kasutada uute sektorite heitkogustega kauplemise sotsiaalsete aspektide käsitlemiseks, pöörates erilist tähelepanu vähekaitsitud leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele. Seda silmas pidades pakub uus kliimameetmete sotsiaalfond liikmesriikidele sihtotstarbelist rahastust, et toetada Euroopa kodanikke, keda kõige rohkem mõjutab või ohustab energiaostuvõimetus või liikuvusvaesus. Fondiga suurendatakse õiglust ja solidaarsust liikmesriikide vahel ja nende sees, leevendades samas majanduse ülemineku ajal energiaostuvõimetus või liikuvusvaesuse ohtu. See tugineb olemasolevatele solidaarsusmehhanismidele ja täiendab neid. Uue fondi vahendid vastavad põhimõtteliselt 25 % uue heitkogustega kauplemise eeldatavast tulust aastatel 2026–2032 ning nende rakendamisel võetakse aluseks kliimameetmete

Muudatusettepanek

- (52) CO₂ hinna kehtestamisega maanteetranspordisektoris ja hoonesektoris peaksid kaasnema tõhusad sotsiaalsed hüvitised, eriti kui arvestada praegust kütteostuvõimetus taset. Ligikaudu 34 miljonit eurooplast teatas, et nad ei suutnud 2018. aastal oma kodu piisavalt soojana hoida, ning 2019. aastal korraldatud kogu ELi hõlmanud uuringus⁽²⁷⁾ ütles 6,9 % liidu elanikest, et kodu piisav kütmine käib neil rahaliselt üle jõu. Sotsiaalse ja jaotusliku mõju tõhusaks hüvitamiseks peaksid liikmesriigid kulutama enampakkumistest saadud tulu kliima ja energiaga seotud eesmärkidel, mis on juba kindlaks määratud olemasoleva HKS-i jaoks, aga ka meetmete jaoks, mis on lisatud spetsiaalselt selleks, et tegeleda uute maanteetranspordisektori ja hoonesektoriga seotud probleemidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL⁽²⁸⁾ kohaste seonduvate poliitika-meetmete jaoks. Enampakkumistulu tuleks kasutada uute sektorite heitkogustega kauplemise sotsiaalsete aspektide käsitlemiseks, pöörates erilist tähelepanu vähekaitsitud leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele. Seda silmas pidades pakub uus kliimameetmete sotsiaalfond liikmesriikidele sihtotstarbelist rahastust, et toetada Euroopa kodanikke, keda kõige rohkem mõjutab või ohustab energiaostuvõimetus või liikuvusvaesus. **Kliimameetmete sotsiaalfond peaks olema liidu eelarve lahutamatu osa, et säilitada eelarve ühtsus ja sidusus liidu poliitikaga ning tagada, et eelarvepädevad institutsioonid, kuhu kuuluvad parlament ja nõukogu, teostaksid tõhusat kontrolli.** Fondiga suurendatakse õiglust ja solidaarsust liikmesriikide vahel ja nende sees, leevendades samas majanduse ülemineku ajal energiaostuvõimetus või liikuvusvaesuse ohtu. See

Kolmapäev, 22. juuni 2022*Komisjoni ettepanek*

sotsiaalkavad, mille liikmesriigid peaksid esitama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 20.../nr⁽²⁷⁾. Lisaks peaks iga liikmesriik kasutama oma enampakkumistulu muu hulgas selleks, et rahastada osa oma kliimameetmete sotsiaalkavade kuludest.

⁽²⁷⁾ 2018. aasta andmed. Eurostat, SILC [ilc_mdes01].

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56).

⁽²⁹⁾ [Lisada viide määrusele, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond].

Muudatusettepanek

tugineb olemasolevatele solidaarsusmehhanismidele ja täiendab neid. Uue fondi vahendid vastavad põhimõtteliselt 25 % uue heitkogustega kauplemise eeldatavast tulust aastatel 2026–2032 ning nende rakendamisel võetakse aluseks kliimameetmete sotsiaalkavad, mille liikmesriigid peaksid esitama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 20.../nr⁽²⁷⁾. **Liidu eelarves kavandatud baaseraldisi tuleks igal aastal suurendada täiendava suurendamisega juhul, kui CO₂ hind tõuseb algselt eeldatust kõrgemale tasemele, kuna see suurendaks koormust haavatavatele leibkondadele ja liiklejatele. Tagamaks, et CO₂ hinna tõusu mõju kõige vähem kaitstud rühmadele on piisavalt ja õiglaselt leevendatud, tuleks selline iga-aastane suurendamine mitmeaastases finantsraamistikus katta rubriigi 3 ülemmäära ja maksete ülemmäära automaatse „CO₂ hinna kõikumise kohandamise“ abil, mille mehhanism nähakse ette mitmeaastase finantsraamistiku määruuses kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 312.** Lisaks peaks iga liikmesriik kasutama oma enampakkumistulu muu hulgas selleks, et rahastada osa oma kliimameetmete sotsiaalkavade kuludest.

⁽²⁷⁾ 2018. aasta andmed. Eurostat, SILC [ilc_mdes01].

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

⁽²⁹⁾ [Lisada viide määrusele, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond].

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 478
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 52 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (52a) Kuna transport on praegu ainus sektor, kus ei ole õnnestunud kasvuhoonegaaside heidet vähendada, on liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks ja raudteetranspordile ülemineku toetamiseks vaja olulisi investeringuid kestlikesse transpordivõimalustesse. Seega tuleks käesoleva direktiiviga kooskõlas ELi HKSi kohaldamisala laiendamise ja uue kütte-, transpordi- ja muude kütuste ELi HKSi kasutuselevõtmise tulemusel elavnenud heitkogustega kauplemisest saadud eeldatavast tulust vähemalt 10 %, sealhulgas 10 % liikmesriikide eraldatud riiklikust tulust ja 10 % kliimainvesteeringute fondi tulust, eraldada ühistranspordi, eelkõige kliimasõbralike raudtee- ja bussisüsteemide arendamiseks.

Muudatusettepanek 479
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 52 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (52b) Suurema sidususe ja tõhususe saavutamiseks liidu fondide ning ressursside haldamisel ja kasutamisel peaks komisjon tegema hindamise ja vajaduse korral esitama järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekute hulgas seadusandliku ettepaneku lisada kliimainvesteeringute fond ja moderniseerimisfond liidu üldeelarvesse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 480
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 54

Komisjoni ettepanek

- (54) **Innovatsioon ja uute vähese CO₂ heitega tehnoloogiate arendamine hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris on üliolulised selleks, et tagada nende sektorite kulutõhus panus heitkoguste eeldatavasse vähendamisse. Seetõttu tuleks ka hoonesektori ja maanteetranspordisektori heitkogustega kauplemise süsteemist eraldada 150 miljonit LHÜd innovatsioonifondile, et stimuleerida heitkoguste kulutõhusat vähendamist.**

Muudatusettepanek

- (54) **Hoonesektori** ja maanteetranspordisektori heitkogustega kauplemise süsteemist **tuleks samuti** eraldada 150 miljonit LHÜd **kliimameetmete sotsiaalfondile**, et stimuleerida **sotsiaalseid kliimameetmeid**.

Muudatusettepanek 481
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 55

Komisjoni ettepanek

- (55) **Hoonesektori ja maanteetranspordisektori** heitkogustega kauplemise kohaldamisalasse kuuluvad reguleeritud üksused peaksid tagastama oma tõendatud heitkoguste eest LHÜsid koguses, mis vastab nende poolt tarbimisse lubatud kütusekogustele. Esimest korda peaksid nad oma tõendatud heitkoguste eest LHÜsid tagastama **2026.** aastal. Halduskoormuse vähendamiseks tuleks paljusid õigusnorme, mida kohaldatakse olemasoleva paikseid käitisi ja lennundust hõlmava heitkogustega kauplemise süsteemi suhtes, kohaldada ka **hoonesektori ja maanteetranspordisektori** suhtes, tehes neis normides vajalikud kohandused. See hõlmab eelkõige LHÜde üleandmise, tagastamise ja kehtetuks tunnistamise eeskirju, samuti eeskirju, milles käsitletakse LHÜde kehtivusaeaga, karistusi, pädevaid asutusi ja liikmesriikide aruandluskohustust.

Muudatusettepanek

- (55) **Uue** heitkogustega kauplemise kohaldamisalasse kuuluvad reguleeritud üksused peaksid tagastama oma tõendatud heitkoguste eest LHÜsid koguses, mis vastab nende poolt tarbimisse lubatud kütusekogustele. Esimest korda peaksid nad oma tõendatud heitkoguste eest LHÜsid tagastama **2025.** aastal. Halduskoormuse vähendamiseks tuleks paljusid õigusnorme, mida kohaldatakse olemasoleva paikseid käitisi ja lennundust hõlmava heitkogustega kauplemise süsteemi suhtes, kohaldada ka **uue heitkogustega kauplemise** suhtes, tehes neis normides vajalikud kohandused. See hõlmab eelkõige LHÜde üleandmise, tagastamise ja kehtetuks tunnistamise eeskirju, samuti eeskirju, milles käsitletakse LHÜde kehtivusaeaga, karistusi, pädevaid asutusi ja liikmesriikide aruandluskohustust.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 482**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 59 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (59a) Et saavutada käesolevas direktiivis ja muudes liidu õigusaktides, eelkõige määruses (EL) 2021/1119 sätestatud eesmärgid, peaksid liit ja selle liikmesriigid poliitika rakendamisel kasutama uusimaid teadusandmeid. Seepärast tuleks käesoleva direktiivi rakendamisel arvesse võtta kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu nõuandeid. Lisaks peaks kliimamuutusi käsitleval Euroopa teadusnõukogul olema võimalik anda käesoleva direktiivi kohta omal algatusel teaduslikku nõu, et tagada poliitika kooskõla määruse (EL) 2021/1119 ja Pariisi kokkuleppe eesmärkidega.

Muudatusettepanek 483**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 59 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (59b) Pikaajalise visiooni kehtestamiseks peaks komisjon kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu toetusel koostama soovituslikud tegevuskavad käesoleva direktiivi I lisaga hõlmatud tegevuse jaoks, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks liidu kliimaneutraalsuse eesmärk ja seejärel eesmärk saavutada negatiivsed heitkogused, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1. Tegevuskavad tuleks koostada läbipaistval viisil, kaasates tihedalt selliseid sidusrühmi nagu üksikisikud, kodanikuühiskond, sotsiaalpartnerid, akadeemilised ringkonnad, tööstuse esindajad ja poliitikakujundajad. Tegevuskavad on oluline vahend, et anda sidusrühmadele pikaajaline ülevaade ja stabiilsus ning teha kindlaks ühised huvid, võimalikud vastuolud ja konfliktid poliitika kujundamisel. Tegevuskavasid tuleks iga viie aasta järel ajakohastada, et tihedas koostöös sidusrühmadega võtta arvesse uusimaid teadustulemusi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 484

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 61

Komisjoni ettepanek

- (61) Hästi toimiv ja reformitud ELi HKS, mis hõlmab turu stabiliseerimise vahendit, on üks tähtsamaid liidu vahendeid 2030. aastaks kokku lepitud **eesmärgi** ja Pariisi **kokkuleppega** võetud **kohustuste saavutamiseks**. Turustabiilsusreservi eesmärk on vähendada LHÜde pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatust turul. Otsuse (EL) 2015/1814 artikli 3 kohaselt tuleb reservi toimimine läbi vaadata kolm aastat pärast selle toimima hakkamist, pöörates erilist tähelepanu protsendimääradele, mida kasutatakse reservi lisatavate LHÜde arvu määramiseks, ringluses olevate LHÜde koguarvu künnisväärtusele, mille alusel määratakse LHÜde reservi lisamine, ja reservist vabastatavate LHÜde arvule.

Muudatusettepanek

- (61) Hästi toimiv ja reformitud ELi HKS, mis hõlmab turu stabiliseerimise vahendit, on üks tähtsamaid liidu vahendeid, **et saavutada** 2030. aastaks kokku lepitud **eesmärk ja hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsuse eesmärk ning täita seejärel määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1** ja Pariisi **kokkuleppe alusel** võetud **kohustustes sätestatud eesmärk saavutada negatiivsed heitkogused**. Turustabiilsusreservi eesmärk on vähendada LHÜde pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatust turul. Otsuse (EL) 2015/1814 artikli 3 kohaselt tuleb reservi toimimine läbi vaadata kolm aastat pärast selle toimima hakkamist, pöörates erilist tähelepanu protsendimääradele, mida kasutatakse reservi lisatavate LHÜde arvu määramiseks, ringluses olevate LHÜde koguarvu künnisväärtusele, mille alusel määratakse LHÜde reservi lisamine, ja reservist vabastatavate LHÜde arvule.

Muudatusettepanek 485

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 62

Komisjoni ettepanek

- (62) Võttes arvesse vajadust anda tugevam investeerimissignaali, et vähendada heitkoguseid kulutõhusalt, ning selleks, et ELi HKSi tugevdada, tuleks otsust (EL) 2015/1814 muuta, et suurendada protsendimäärasid, mida kasutatakse igal aastal turustabiilsusreservi lisatavate LHÜde arvu kindlaksmääramiseks. Lisaks peaks ringluses olevate LHÜde koguarvu väiksemate väärtuste korral olema reservi lisatav kogus võrdne ringluses olevate LHÜde koguarvu ja selle künnisväärtuse vahega, millest alates lisatakse LHÜd reservi. See hoiaks ära enampakkumismahtude märkimisväärse ebakindluse, mis tekib siis, kui ringluses olevate LHÜde koguarv on künnise lähedal, ning tagaks samal ajal, et ülejääk jõuab mahuvahemikku, mille piires süsinikuturgu peetakse tasakaalustatult toimivaks.

Muudatusettepanek

- (62) Võttes arvesse vajadust anda tugevam investeerimissignaali, et vähendada heitkoguseid kulutõhusalt, ning selleks, et ELi HKSi tugevdada, tuleks otsust (EL) 2015/1814 muuta, et suurendada protsendimäärasid, mida kasutatakse igal aastal turustabiilsusreservi lisatavate LHÜde arvu kindlaksmääramiseks. Lisaks peaks ringluses olevate LHÜde koguarvu väiksemate väärtuste korral olema reservi lisatav kogus võrdne ringluses olevate LHÜde koguarvu ja selle künnisväärtuse vahega, millest alates lisatakse LHÜd reservi. See hoiaks ära enampakkumismahtude märkimisväärse ebakindluse, mis tekib siis, kui ringluses olevate LHÜde koguarv on künnise lähedal, ning tagaks samal ajal, et ülejääk jõuab mahuvahemikku, mille piires süsinikuturgu peetakse tasakaalustatult toimivaks. **Selline kohandamine ei tohiks kaasa tuua praeguse turustabiilsusreserviga võrreldes madalamaid eesmäärke.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 486
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 66 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(66a) *Et tagada käitajatele ennustatavus ja hoida ära suurima jõudlusega osalejate ja innovatsiooni stiimulite vähenemine ettenägematute lisakulude tõttu, on oluline vältida sektoriülese parandusteguri kohaldamist kõige edukamatele.*

Muudatusettepanek 487
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 67

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(67) Määrust (EL) 2015/757 on vaja muuta, et võtta arvesse meretranspordisektori lisamist ELi HKSi. Määrust (EL) 2015/757 tuleks muuta, et kohustada ettevõtjaid teatama ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmed ning esitama vastutavale haldavale asutusele heakskiitmiseks oma tõendatud seirekavad ja ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmed. Lisaks tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta CO₂ heitkoguste seire meetodeid ja seire-eeskirju ning muud määruses (EL) 2015/757 esitatud asjakohast teavet, et tagada ELi HKSi tõhus toimimine haldustasandil ning täiendada määrust (EL) 2015/757 eeskirjadega, milles käsitletakse seirekavade ja nende muudatuste heakskiitmist haldava asutuste poolt, eeskirjadega, milles käsitletakse ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete seiret, aruandlust ja esitamist ning eeskirjadega, milles käsitletakse ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete tõendamist ja tõendamisaruande väljaandmist ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete kohta. Andmeid, mille seire, aruandlus ja kontroll toimub määruse (EL) 2015/757 alusel, võib kasutada ka muude sama laevakohase teabe seiret, aruandlust ja kontrolli nõudvate liidu õigusaktide nõuete täitmiseks.

(67) Määrust (EL) 2015/757 on vaja muuta, et võtta arvesse meretranspordisektori lisamist ELi HKSi. Määrust (EL) 2015/757 tuleks muuta, et kohustada ettevõtjaid teatama ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmed ning esitama vastutavale haldavale asutusele heakskiitmiseks oma tõendatud seirekavad ja ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmed. Lisaks tuleks komisjonile anda volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta CO₂, CH₄ ja N₂O heitkoguste seire meetodeid ja seire-eeskirju ning muud määruses (EL) 2015/757 esitatud asjakohast teavet, et tagada ELi HKSi tõhus toimimine haldustasandil ning täiendada määrust (EL) 2015/757 eeskirjadega, milles käsitletakse seirekavade ja nende muudatuste heakskiitmist haldava asutuste poolt, eeskirjadega, milles käsitletakse ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete seiret, aruandlust ja esitamist ning eeskirjadega, milles käsitletakse ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete tõendamist ja tõendamisaruande väljaandmist ettevõtja tasandi summaarse heitkoguse andmete kohta. Andmeid, mille seire, aruandlus ja kontroll toimub määruse (EL) 2015/757 alusel, võib kasutada ka muude sama laevakohase teabe seiret, aruandlust ja kontrolli nõudvate liidu õigusaktide nõuete täitmiseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 488
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 67 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (67a) Lisaks hästi toimival ELi HKSil põhinevale tulemuslikule CO₂ heite maksustamisele on väga oluline turu läbipaistvus, et võimaldada heitkoguste kiiret ja kulutõhusat vähendamist kõigis majandussektorites. Et tarbijad ja kõik tarneahela osalised saaksid teha teadlikke valikuid toodetes sisalduvate heitkoguste kohta, tuleks välja töötada Euroopa süsteem toodete CO₂ jalajälje usaldusväärseks märgistamiseks.

Muudatusettepanek 489
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt - 1 (uus)
Direktiiv 2003/87/EÜ
Artikkel 1 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Samuti näeb käesolev direktiiv ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik **tõsiste kliimamuutuste vältimiseks**.

-1) Artikli 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Samuti näeb käesolev direktiiv ette tõsta kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise taset, et aidata kaasa sellise vähendamise taseme saavutamisele, mis on teaduslikult vajalik, **et vältida ohtlikke kliimamuutusi, saavutada hiljemalt 2050. aastaks liidu kliimaneutraalsuse eesmärk, saavutada seejärel negatiivne heide, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1119 (*) artikli 2 lõikes 1, ning täita liidu ja selle liikmesriikide Pariisi kokkuleppest tulenevad kohustused, kajastades samas õigluse ja ühise, kuid diferentseeritud vastutuse põhimõtet ning riikide vastavaid võimeid.**

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).“;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 490**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 1**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 2 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse I ja III lisas loetletud tegevusalade ja II lisas loetletud kasvuhoonegaaside suhtes. Kui käitis, mis kuulub ELi HKSi kohaldamisalasse, kuna tema summaarne nimisoojusvõimsus põletusseadmete käitamisel on üle 20 MW, muudab kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamiseks oma tootmisprotsessi ega ületa enam nimetatud künnist, **jääb ta** pärast tootmisprotsessi muutmist ELi HKSi kohaldamisalasse kuni artikli 11 lõike 1 teises lõigus osutatud viieaastase ajavahemiku lõpuni.

Muudatusettepanek

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse I ja III lisas loetletud tegevusalade ja II lisas loetletud kasvuhoonegaaside suhtes. Kui käitis, mis kuulub ELi HKSi kohaldamisalasse, kuna tema summaarne nimisoojusvõimsus põletusseadmete käitamisel on üle 20 MW, muudab kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamiseks oma tootmisprotsessi ega ületa enam nimetatud künnist **või ei tekita enam heitgaase, võib käitaja otsustada, et käitis jääb** pärast tootmisprotsessi muutmist ELi HKSi kohaldamisalasse kuni artikli 11 lõike 1 teises lõigus osutatud **järgmise** viieaastase ajavahemiku lõpuni.

Komisjon koostab 31. detsembriks 2025 hinnangu ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande selle kohta, kas järgmisel perioodil lisatakse ELi HKSi kohaldamisalasse käitised, mille summaarne nimisoojusvõimsus on alla 20 MW. Vajadusel esitatakse koos aruandega seadusandlik ettepanek selliste käitiste lisamiseks.

Muudatusettepanek 491**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt v a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

va) „reis“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/757 (*) artikli 3 punktis c määratletud reis;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit süsinikdioksiidi heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 55).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 492**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt w a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

wa) „ELi-väline ümberlaadimissadam“ – ELi mittekuuluvast naaberriigis asuv ümberlaadimissadam, mis asub vähem kui 300 meremiili kaugusel liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast, kui ühte liiki lasti liikumine ümberlaadimise teel ületab 60 % kõnealuse sadama koguliiklustest;

Muudatusettepanek 493**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt w b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

wb) „ümberlaadimistoiming“ – toiming, mille käigus lossitakse mis tahes last, konteiner või kaup laevalt sadamasse ainsa eesmärgiga laadida see teisele laevale;

Muudatusettepanek 494**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt w c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

wc) „külastatav sadam“ – sadam, kus laev peatub kauba lastimiseks või lossimiseks või reisijate pealevõtmiseks või maale laskmiseks; sellest tulenevalt ei kuulu selle mõiste raamesse üksnes kütuse tankimise, varude täiendamise, meeskonna vahetamise, kuivdokki mineku või laeva või selle seadmete remondi eesmärgil tehtavad peatused, abi vajava või ohus oleva laeva peatused sadamas, laevadevaheline reisijate või lasti üleandmine väljaspool sadamaid, peatused ELi-välises ümberlaadimissadamas ja üksnes ebasoodsate ilmastikutingimuste eest varjumise või vajaliku otsingu- ja päästetegevuse eesmärgil tehtavad peatused sadamas;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 495**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 – alapunkt d**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt y

Komisjoni ettepanek

y) „kütus“ – IVa peatüki kohaldamisel mis tahes kütus, mis on loetletud direktiivi 2003/96/EÜ I lisa tabelites A ja C, ning mis tahes muu toode, mida müüakse mootorikütuse või kütteinena vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikele 3;

Muudatusettepanek

y) „kütus“ – IVa peatüki kohaldamisel mis tahes kütus, mis on loetletud direktiivi 2003/96/EÜ I lisa tabelites A ja C, ning mis tahes muu toode, **mis on ette nähtud kasutuseks**, mida müüakse **või kasutatakse** mootorikütuse või kütteinena vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 2 lõikele 3;

Muudatusettepanek 496**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 2 a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel - 3a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***2a) Lisatakse järgmine artikkel:****„Artikkel - 3a**

Komisjon hindab koos kahju ja kahjustusi käsitleva Varssavi rahvusvahelise mehhanismi täitevbüroo ja muude rahvusvaheliste organisatsioonidega võimalikke kompensatsioonimeetmeid, mida liit tervikuna võiks rakendada haavatavate ja arenguriikide suhtes, ning esitab 2022. aasta lõpuks Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle hinnangu kohta aruande.“;

Muudatusettepanek 497**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 4**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3a – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Artikleid 3b–3f kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevustega seotud lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes. Artikleid 3g–3ge kohaldatakse I lisas loetletud mere-transportidegevuste suhtes.“

Muudatusettepanek

Artikleid 3b–3f kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevustega seotud lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes. Artikleid 3b–3geb kohaldatakse lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes, mis on seotud I lisas nimetatud meretransporditegevustega, millega tegelevad laevad, mille kogumahutavus on üle 5 000 tonni.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Alates 1. jaanuarist 2027 kohaldatakse artikleid 3 g–3geb selliste lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes, mis on seotud I lisas loetletud meretranspordiga, millega tegelevad laevad kogumahutavusega 400 tonni ja rohkem. Selleks kuupäevaks hindab komisjon kõigi laevade võrdseid tingimusi ja võimalikku soovimatut kahjulikku mõju kasvuhoonegaaside heitele, mis tuleneb 5 000-tonnise ja suurema kogumahutavusega laevade võimalikust asendamisest mitme kõnealuselt künnisest väiksema kogumahutavusega laevaga, kui künnist ei vähendata. Komisjon lisab vajaduse korral aruandele seadusandliku ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks.

31. detsembriks 2024 annab komisjon, keda toetab määruse (EL) 2021/1119 artiklis 3 osutatud kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu, hinnangu ja esitab Euroopa Parlamendile ja komisjonile aruande kasvuhoonegaaside (välja arvatud CO₂, CH₄ ja N₂O ning üleilmset kliima soojenemist põhjustada võivad osakesed) heitkoguste, mis pärinevad laevadelt, mis saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse, asuvad seal või lahkuvad sealt, mõju kohta maailma kliimale. Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek nende heitkoguste ja osakeste käsitlemise kohta.

Muudatusettepanek 498

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 5

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3g – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja tagastamisnõuete kohaldamine meretransporditegevuste suhtes hõlmab viitkümmet protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljudes liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni olemasolevasse sadamasse, viitkümmet protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljudes väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni olemasolevast sadamast ja saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse, sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljudes liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse ning sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis seisavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamas kai ääres.

Muudatusettepanek

1. Lubatud heitkoguse ühikute eraldamine ja tagastamisnõuete kohaldamine meretransporditegevuste suhtes hõlmab sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljudes liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse ning sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis seisavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamas kai ääres.

Kuni 31. detsembrini 2026 hõlmab lubatud heitkoguse ühikute eraldamine ja tagastamisnõuete kohaldamine meretransporditegevuste suhtes viitkümmend protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse, ning viitkümmend protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvas sadamast ja saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Alates 1. jaanuarist 2027 ja artiklis 3gaa sätestatud erandeid arvesse võttes hõlmab lubatud heitkoguse ühikute eraldamine ja tagastamisnõuete kohaldamine meretransporditegevuste suhtes sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsioon alla kuuluvast sadamast ja saavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse ning sada protsenti (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvast sadamast ja saavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse.

Muudatusettepanek 499

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ga

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Artikkel 3ga

Artikkel 3ga

Meretranspordiga seotud **nõuete järkjärguline kehtestamine**Meretranspordiga seotud **nõuded**

Laevandusettevõtjad on kohustatud tagastama lubatud heitkoguse ühikud **vastavalt järgmisele ajakavale:**

Alates 1. jaanuarist 2024 ja seejärel iga aastal on laevandusettevõtjad kohustatud tagastama lubatud heitkoguse ühikud, mis vastavad 100 %-le iga vastava aasta kohta teatatud tõendatud heitkogustest.

- (a) 20 % 2023. aasta teatatud tõendatud heitkogustest;
- (b) 45 % 2024. aasta teatatud tõendatud heitkogustest;
- (c) 70 % 2025. aasta teatatud tõendatud heitkogustest;
- (d) 100 % 2026. aasta ja iga sellele järgneva aasta teatatud tõendatud heitkogustest.

Kui võrreldes meretranspordi tõendatud heitkogustega aastatel 2023, 2024 ja 2025 tagastatakse vähem lubatud heitkoguse ühikud, siis pärast seda, kui iga aasta kohta on kindlaks tehtud erinevus tõendatud heitkoguste ja tagastatud lubatud heitkoguse ühikute vahel, tunnistatakse vastav kogus lubatud heitkoguse ühikuid kehtetuks, mitte ei panda neid enampakumisele vastavalt artiklile 10.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 500**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ga a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3gaa

**Erandid, mille tingimuseks on, et kolmandad riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid võtavad meetmeid mere-
transpordi kliimamõju vähendamiseks**

1. Komisjon teeb koostööd kolmandate riikidega, et sõlmida kahe- või mitmepoolsed kokkulepped tegevuse ja meetmete kohta meretranspordist pärit kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus 1,5 °C piires võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Komisjon hoiab Euroopa Parlamenti ja nõukogu selle teema arenguga kursis.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, kehtestades liidu meetmete kohaldamisala proportsionaalse vähendamise, säilitades samas ELi HKSi kohaldamisalas vähemalt viiskümmend protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saabuvad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse, ning viiskümmend protsenti (50 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvast sadamast ja saabuvad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse, kui

- a) kolmandas riigis on heitkoguste piiramiseks ja vähendamiseks kehtestatud CO₂ heite maksustamise mehhanism, mis on vähemalt samaväärne ELi HKSigaga;
- b) liidu ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelise kahe- või mitmepoolse lepinguga on kehtestatud CO₂ heite maksustamise mehhanism heitkoguste piiramiseks ja vähendamiseks, mis on vähemalt samaväärne ELi HKSigaga, ning vastavalt artiklile 25 on otsustatud see ELi HKSigaga siduda; või
- c) kolmas riik on vähim arenenud riik või väike arenev saareriik, mille SKP elaniku kohta ei ole võrdne liidu keskmisega ega ületa seda ning mis hõlmab heitkoguseid Pariisi kokkuleppe kohaselt riiklikult kindlaksmääratud panuste raames.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 501
Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ga b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3gab

Ookeanifond

1. Lõikes 4 osutatud projektide ja investeeringute toetamiseks asutatakse ookeanifond. 75 % artiklis 3g osutatud lubatud heitkoguse ühikute müügist saadud tulust kasutatakse ookeanifondi kaudu. Peale selle eraldatakse ookeanifondile määruse (EL) ... [FuelEU Maritime] artikli 21 lõikes 2 osutatud sihtotstarbeline välistulu ja seda kasutatakse kooskõlas lõikega 4.

2. Laevandusettevõtjad võivad kanda fondi iga-aastase liikmemaksu, mille suurus vastab eelmise kalendriaasta koguheitele, millest ettevõtja on määruse (EL) 2015/757 kohaselt teada andnud, et piirata laevandusettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning selliste ettevõtjate halduskoormust, kes ei tegutsesid direktiivi kohaldamisalas sageli. Fond tagastab lubatud heitkoguse ühikud kollektiivselt fondi liikmeteks olevate laevandusettevõtjate nimel. Fond sätestab iga aasta 28. veebruariks, kui suur on ühe heitetonni eest makstav liikmemaks, kuid see peab olema vähemalt sama suur kui kõrgeim registreeritud arveldushind, mida esmas- või järelturul eelmisel aastal lubatud heitkoguse ühikute eest maksti.

3. Ookeanifondi hallatakse keskselt liidu asutuse kaudu. Ookeanifondi juhtimisstruktuur sarnaneb artikli 10a lõike 8 alusel loodud kliimainvesteeringute fondi juhtimisstruktuurile ja tagab koostöö sellega, vajaduse korral kohaldades kõnealuses artiklis sätestatud juhtimis- ja toetuseeskirju. Ookeanifondi haldamisstruktuur ja otsustusprotsess peavad olema läbipaistvad ja kaasavad, eelkõige prioriteetsete valdkondade, kriteeriumide ja toetuste eraldamise korra kindlaksmääramisel. Sidusrühmadel on asjakohane nõuandev roll. Kogu teave ookeanifondiga toetatavate projektide ja investeeringute kohta ning muu asjakohane teave ookeanifondi toimimise kohta avalikustatakse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Ookeanifondi vahenditest toetatakse üleminekut energiatõhusale ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele liidu merendussektorile ning neid kasutatakse projektide ja investeeringute toetamiseks, mis on seotud järgmisega:

- a) laevade ja sadamate energiatõhususe suurendamine;
- b) innovatiivne tehnoloogia ja taristu meretranspordisektori süsinikuheite vähendamiseks, sealhulgas seoses lähimereveo ja sadamatega, kaasa arvatud elektrivõrguühendused sadamates;
- c) kestlike taastuvenergiast toodetud alternatiivkütuste, nt vesiniku, e-kütuste ja ammoniaagi kasutuselevõtt, sh CO₂ heite hinnavahe lepingute kaudu;
- d) heiteta käitamistehnoloogia, sh tuuletehnoloogia;
- e) teadus- ja arendustegevus ning kasvuhoonegaaside heidet vähendava tehnoloogia ja projektide esimene tööstuslik rakendamine, sealhulgas uuenduslik tehnoloogia ja kütused jääklassi laevade ja talvise laevaliikluse jaoks piirkondades, kus meri talvel külmub;
- f) eelistatakse projekte, mis edendavad sektoris innovatsiooni, näiteks tehnoloogia, mis mitte ainult ei vähenda CO₂ heidet, vaid muu hulgas ka müra-, õhu- ja merereostuse ohtu;
- g) merendussektori õiglase ülemineku toetamine olemasoleva tööjõu koolitamise, täiendus- ja ümberõppe ning järgmise põlvkonna merendustöötajate ettevalmistamise kaudu.

15 % fondist kasutatakse selleks, et aidata kaasa globaalsest soojenemisest mõjutatud mereökosüsteemide, näiteks merekaitsealade kaitsmisele, taastamisele ja paremale majandamisele ning edendada valdkonnaülest säästvat sinist majandust, näiteks taastuvat mereenergiat.

Kõik ookeanifondist toetatud investeeringud avalikustatakse ja need peavad olema käesoleva direktiivi eesmärkidega kooskõlas.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Kogu ookeanifondist rahastamine toimub kooskõlas:

- a) olulise kahju ärahoidmise kriteeriumidega, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 (*) artiklis 17;
- b) määruse (EL) 2020/852 artiklis 18 sätestatud minimaalsete kaitsemeetmetega.

6. Komisjon suhtleb kolmandate riikidega, et leida võimalusi, kuidas ka nemad saaksid ookeanifondi kasutada. Vastav osa ookeanifondist tehakse kättesaadavaks väljaspool liitu asuvatele riikidele, eelkõige vähim arenenud riikidele ja väikestele arenevatele saareriikidele, kelle reisid, mis algavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla mittekuuluvast sadamast või suunduvad sinna, on saja protsendi (100 %) ulatuses kaetud meetmetega, mille eesmärk on kohaneda kliimamuutustega ja vähendada oma merendussektori heitkoguseid.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad käesoleva artikli rakendamist. Ookeanifondi rakendamisel võtab komisjon vastavalt Euroopa Parlamendi ja komisjoni määrusele (EL, Euratom) 2020/2092 (**) kõik asjakohased meetmed, et tagada kõigi ookeanifondi toetatavate meetmete ja investeeringute rahastuse kaitse juhul, kui liikmesriigis ei järgita õigusriigi põhimõtet. Selleks näeb komisjon ette tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ning nõuab alusetult makstud või vääralt kasutatud summad tagasi.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 502**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3gd a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 3gda**Lepingupõhine kokkulepe**

Kui lepingupõhise kokkuleppe alusel võtab lõpliku vastutuse kütuse ostu või laeva käitamise eest üksus, kes ei ole laevandusettevõtja, on see üksus lepingupõhise kokkuleppe alusel vastutav käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmise kulude katmise eest.

Käesolevas artiklis tähendab „laeva käitamine“ laeva lasti või selle marsruudi ja kiiruse kindlaksmääramist.

Lükkmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et laevandusettevõtjal on asjakohased ja tulemuslikud vahendid käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud kulude sissenõudmiseks kooskõlas artikliga 16.

Muudatusettepanek 503**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ge – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Komisjon kaalub võimalikke muudatusi seoses Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni poolt üleilmse turupõhise meetme vastuvõtmisega meretranspordist pärit kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. Sellise meetme vastuvõtmise korral ja igal juhul enne 2028. aasta ülemaailmset kokkuvõtet ning hiljemalt 30. septembriks 2028 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta võtab vaatluse alla mis tahes sellise meetme. Aruande järel võib komisjon esitada vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et käesolevat direktiivi muuta.

1. Komisjon kaalub võimalikke muudatusi seoses Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) poolt üleilmse turupõhise meetme vastuvõtmisega meretranspordist pärit kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. Sellise meetme vastuvõtmise korral ja igal juhul enne 2028. aasta ülemaailmset kokkuvõtet ning hiljemalt 30. septembriks 2028 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta võtab vaatluse alla mis tahes sellise meetme. Aruande järel võib komisjon esitada vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et käesolevat direktiivi muuta.

12 kuu jooksul sellise meetme vastuvõtmisest ja enne meetme kasutuselevõtmist, igal juhul enne 2028. aasta ülemaailmset kokkuvõtet ning hiljemalt 30. septembriks 2028 esitab komisjon kliimamuutusi käsitleva teadusnõukogu toetusel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta võtab selle meetme vaatluse alla.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kõnealuses aruandes uuritakse IMO otsustatud meetmete ulatuslikkust ja üldist keskkonnavalast terviklikkust, sealhulgas nende üldist nõudlikkust seoses Pariisi kokkuleppe eesmärgiga piirata maailma keskmise temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega, liidu kogu majandust hõlmava kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgiga 2030. aastaks ja määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimanetraalsuse eesmärgiga, ning võrreldakse nende meetmete üldist keskkonnavalast terviklikkust ELi HKSi kohaldamisega seotud üldise keskkonnavalase terviklikkusega kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjadega.

Aruandes võetakse arvesse nendes ülemaailmsetes meetmetes osalemise taset, nende jõustatavust, läbipaistvust, mittejärgimise eest määratavaid karistusi, üldsuse kaasamise protsesse, heitkoguste seiret, aruandlust ja tõendamist, registreid ja vastutust.

Komisjon jälgib ka negatiivset mõju, mis on muu hulgas seotud transpordikulude võimaliku suurenemisega, turumootustega ja sadamaliikluse muutustega, nagu sadamatest kõrvalehoidmine ja ümberlaadimispunktide ümbersuunamine, liikmesriikide merendussektori üldise konkurentsivõimega ning eelkõige kahjuliku mõjuga nendele laevandusteenustele, mis osutavad territoriaalse järjepidevuse tagamiseks olulisi teenuseid.

Kui võetakse vastu selline üleilmne turupõhine meede meretranspordist pärit kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja vähemalt tasemel, mis on võrreldav käesoleva direktiivi alusel võetud liidu meetmetest tuleneva tasemega, võib komisjon vajaduse korral lisada aruandele seadusandliku ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks ja selle vastavusseviimiseks üleilmsel tasandil võetud meetmetega, tunnistades samal ajal liidu suveräänsust reguleerida oma osa rahvusvahelistest laevareisidest tulenevates heitkogustes kooskõlas Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustustega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 504**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ge – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjon jälgib käesoleva peatüki rakendamist ja võimalikke suundumusi seoses ettevõtjatega, kes püüavad käesoleva direktiivi nõuete järgimisest kõrvale hoida. Vajaduse korral pakub komisjon välja meetmed **sellise kõrvalehoidmise vältimiseks**."

Muudatusettepanek

2. Komisjon jälgib käesoleva peatüki rakendamist ja võimalikke suundumusi seoses ettevõtjatega, kes püüavad käesoleva direktiivi nõuete järgimisest kõrvale hoida, **ning annab selle kohta alates ... [käesoleva muutmisdirektiivi jõustumisele järgnev aasta] iga kahe aasta järel aru. Komisjon jälgib ka negatiivset mõju, mis on muu hulgas seotud transpordikulude võimaliku suurenemisega, turumoonutustega ja sadamaliikluse muutustega, nagu sadamatest kõrvalehoidumine ja ümberlaadimispunktide ümbersuunamine, liikmesriikide merendussektori üldise konkurentsivõimega ning eelkõige kahjuliku mõjuga nendele laevandusteenustele, mis osutavad territoriaalse järjepidevuse tagamiseks olulisi teenuseid.** Vajaduse korral pakub komisjon välja meetmed, **et vältida käesoleva direktiivi nõuetest kõrvalehoidmisest tuleneda võivat kahjulikku mõju.**

Muudatusettepanek 505**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3ge a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Artikkel 3gea**

Erandina artikli 3g lõikest 1, kui liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluva sadama ja väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuva sadama vahemaa on väiksem kui 300 meremiili, kohaldatakse lubatud heitkoguse ühikute eraldamist ja tagastamisnõudeid meretransporditegevuse suhtes sajale protsendile (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast ja saabuavad väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvasse sadamasse, sealhulgas ümberlaadimissadamatesse, ning sajale protsendile (100 %) selliste laevade heitkogustest, mis alustavad reisi väljaspool liikmesriigi jurisdiktsiooni asuvast sadamast, sealhulgas ümberlaadimissadamatest, ja saabuavad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 506/rev
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 7

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 3h

Komisjoni ettepanek

Artikkel 3h

Kohaldamisala

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kasvuhoonegaaside heitelubade suhtes ning lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes tegevuste jaoks, mis on nimetatud I lisas, kuid mis ei ole lennu- ega meretransporditegevus.

Muudatusettepanek

Artikkel 3h

Kohaldamisala

1. Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kasvuhoonegaaside heitelubade suhtes ning lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes tegevuste jaoks, mis on nimetatud I lisas, kuid mis ei ole lennu- ega meretransporditegevus.

1a. Ilma et see piiraks direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 ettenähtud sätete kohaldamist, kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026 käesoleva peatüki sätteid kasvuhoonegaaside heitelubade suhtes ning lubatud heitkoguse ühikute eraldamise ja väljaandmise suhtes olmejäätmete põletusrajatistele.

1b. 31. detsembriks 2024 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles uuritakse olmejäätmete põletusrajatiste ELi HKSi lisamise võimalikku mõju jäätmete kõrvaldamisele liidu prügilates ja jäätmete eksportimisele kolmandatesse riikidesse.

Selles aruandes hindab komisjon ka võimalust lisada ELi HKSi muid jäätmekäitlusprotsesse, eelkõige prügilaid, mis tekitavad liidus metaani ja dilaammastikoksiidi heidet.

Komisjon lisab aruandele vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, eelkõige alavõimsuse korral, et vältida esimeses lõigus osutatud mõju ja lisada teises lõigus osutatud protsessid ELi HKSi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 677**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 10**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 9 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

[Käesoleva muudatuse jõustumisele järgneval] aastal vähendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust [– miljoni lubatud heitkoguse ühiku (*määratakse kindlaks sõltuvalt jõustumiskuupäevast*)] võrra. Samal aastal suurendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust meretranspordi puhul 79 miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra. Alates [käesoleva muudatuse jõustumisele järgnev aasta] aastast on lineaarne tegur 4,2 %. Komisjon avaldab liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kolme kuu jooksul alates [lisada muudatuse jõustumise kuupäev].;

Muudatusettepanek

[Käesoleva muudatuse jõustumisele järgneval] aastal vähendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust 70 miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra. 2026. aastal vähendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust 50 miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra. [Käesoleva muudatuse jõustumisele järgnev aasta] aastal suurendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust meretranspordi puhul [lubatud heitkoguse ühikute arv, mis vastab ELi HKS-i kohaldamisele artiklis 3g sätestatud meretranspordiga seotud tegevuse suhtes] miljoni lubatud heitkoguse ühiku võrra. Alates 2024. aastast kuni 2025. aasta lõpuni on lineaarne tegur 4,4 %. Alates 2026. aastast on lineaarne tegur 4,5 %. Alates 2029. aastast on lineaarne tegur 4,6 %. Komisjon avaldab liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kolme kuu jooksul alates [lisada muudatuse jõustumise kuupäev].;

Muudatusettepanek 508**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 10**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 9 – lõik 3 a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Alates 1. jaanuarist 2026 suurendatakse liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkogust, et võtta arvesse olmejäätmete põletamisega tegelevate käitiste lisamist ELi HKS-i. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse kasv, võttes arvesse olmejäätmete põletamisega tegelevate käitiste lisamist ELi HKS-i. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 509**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt a**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 1 – lõik 3 a

Komisjoni ettepanek

Lisaks pannakse 2,5 % lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest [direktiivi jõustumisele järgnev aasta] ja 2030. aasta vahel moderniseerimisfondi jaoks enampakkumisele. Lubatud heitkoguse ühikute kõnealuse koguse puhul on toetust saavad liikmesriigid need, kelle SKP elaniku kohta turuhindades oli 2016–2018. aastani alla 65 % liidu keskmisest. Kõnealusele lubatud heitkoguse ühikute kogusele vastavad vahendid jaotatakse vastavalt IIb lisa B osale.“;

Muudatusettepanek

Lisaks pannakse 2,5 % lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest **2024.** ja 2030. aasta vahel moderniseerimisfondi jaoks enampakkumisele. Lubatud heitkoguse ühikute kõnealuse koguse puhul on toetust saavad liikmesriigid need, kelle SKP elaniku kohta turuhindades oli 2016–2018. aastani alla 65 % liidu keskmisest. Kõnealusele lubatud heitkoguse ühikute kogusele vastavad vahendid jaotatakse vastavalt IIb lisa B osale. **Käesolevas lõigus osutatud lubatud heitkoguse ühikute lisakogusest rahastatakse vajaduse korral ka investeeringuid piiriülestes projektidesse, milles osalevad toetust saavad liikmesriigid ja nendega piirnevad väikese kasvupotentsiaaliga piirialad.**

Peale selle tehakse 0,5 % lubatud heitkoguse ühikutest vahemikus ... [käesoleva muutmisdirektiivi jõustumisele järgnev aasta] kuni 2030 kättesaadavaks artikli 10a lõike 8 kohaselt loodud kliimainvesteeringute fondile.

Muudatusettepanek 510**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

„3. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulu, välja arvatud tulu, mis on ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määratud omavahenditena ja kantud liidu eelarvesse. Liikmesriigid kasutavad lõikes 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel saadud tulu, välja arvatud tulu, mida kasutatakse artikli 10a lõikes 6 osutatud süsinikdioksiidiga seotud kaudsete kulude hüvitamiseks, ühel või mitmel järgmisel eesmärgil:“;

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulu, välja arvatud tulu, mis on ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määratud omavahenditena ja kantud liidu eelarvesse **üldtuluna. Liidu eelarvesse laekuvate tulude puhul järgitakse kõikehõlmavuse põhimõtet vastavalt nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 (*) artiklile 7.** Liikmesriigid kasutavad lõikes 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel saadud tulu, välja arvatud tulu, mida kasutatakse artikli 10a lõikes 6 osutatud süsinikdioksiidiga seotud kaudsete kulude hüvitamiseks, ühel või mitmel järgmisel eesmärgil:“;

(*) **Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 511

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt b a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1 – punktid b–f

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

b) taastuenergiaallikate väljaarendamine, et täita liidu taastuenergiaalast kohustust, samuti teiste tehnoloogiate väljaarendamine, mis aitavad kaasa üleminekule ohutule ja kestlikule vähese CO₂-heitega majandusele, ning kaasaaitamine liidu eesmärgile suurendada energiatõhusust asjakohastes seadusandlikes aktides kokku lepitud määral;

c) meetmed raadamise vältimiseks ning metsastamise hoogustamiseks ja metsade ulatuslikumaks uuendamiseks arengumaades, mis on ratifitseerinud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu; tehnosiire ja kliimamuutuste kahjulike mõjudega kohanemise hõlbustamine nendes riikides;

d) süsinikdioksiidi **metsanduslik** sidumine liidus;

e) süsinikdioksiidi, eelkõige tahketel fossiilkütustel töötavatest elektrijaamadest ning tervest reast tööstussektoritest ja allsektoritest pärit süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, sealhulgas kolmandates riikides;

**ba) lõike 3 esimeses lõigus asendatakse punktid b–f järgmis-
tega:**

„b) taastuenergiaallikate **ja elektrivõrkude** väljaarendamine, et täita liidu taastuenergiaalast kohustust **ja liidu elektrivõrkude ühendatuse eesmärgi**, samuti teiste tehnoloogiate väljaarendamine, mis aitavad kaasa üleminekule ohutule ja kestlikule vähese CO₂-heitega majandusele, ning kaasaaitamine liidu eesmärgile suurendada energiatõhusust asjakohastes seadusandlikes aktides kokku lepitud määral, **kaasa arvatud oma tarbeks toodetud taastuenergia tarbijate ja taastuenergiakogukondade elektritootmine**;

ba) hoonete põhjaliku ja etapiviisilise põhjaliku renoveerimise toetamine kooskõlas direktiivi (EL).../... [uuesti sõnastatud hoonete energiatõhususe direktiiv] artikli 2 punktidega 19 ja 20, alustades halvimate näitajatega ehitistest;

c) meetmed raadamise vältimiseks ning **turbaalade, metsade ja muude maa- või mereökosüsteemide kaitse ja taastamise toetamiseks ning bioloogilist mitmekesisust toetava** metsastamise hoogustamiseks ja metsade ulatuslikumaks uuendamiseks arengumaades, mis on ratifitseerinud rahvusvahelise kliimamuutuste lepingu; tehnosiire ja kliimamuutuste kahjulike mõjudega kohanemise hõlbustamine nendes riikides;

d) süsinikdioksiidi sidumine liidus **metsanduse abil ja mullas;**

da) kliimamuutustega kohanemine liidus;

e) süsinikdioksiidi, eelkõige tahketel fossiilkütustel töötavatest elektrijaamadest ning tervest reast tööstussektoritest ja allsektoritest pärit süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, sealhulgas kolmandates riikides, **ning uuenduslikud süsinikdioksiidi tehnoloogilise sidumise meetodid, näiteks kogumine otse atmosfäärist, ja süsinikdioksiidi säilitamise meetodid;**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

f) **vähe saastavatele** transpordiliikidele ja **ühistranspordile** ülemineku **ergutamine**;

f) **sellistele** transpordiliikidele **üleminekusse investeerimine** ja **neile** ülemineku **kiirendamine**, mis aitavad märgatavalt kaasa sektori dekarboniseerimisele, kaasa arvatud kliimasõbraliku reisijate ja kauba raudteeveo ning bussiteenuste ja tehnoloogia arendamine ning lennujaamade dekarboniseerimist toetavate meetmete arendamine kooskõlas määrusega (EL) .../...[milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu] ja määrusega (EL) .../... [milles käsitletakse võrdsete võimaluste tagamist säästva lennutranspordi jaoks];“

Muudatusettepanek 512

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1 – punkt h

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„h) meetmed, mille eesmärk on energiatõhususe suurendamine, kaugküttesüsteemide arendamine ja parem isoleerimine või rahalise toetuse andmine, et lahendada sotsiaalprobleeme väiksema ja keskmise sissetulekuga leibkondades, sealhulgas **moonutava mõjuga** maksude vähendamine;“;

h) meetmed, mille eesmärk on energiatõhususe suurendamine, kaugküttesüsteemide arendamine ja parem isoleerimine, **tõhusad ja taastuvenegial põhinevad kütte- ja jahutussüsteemid** või rahalise toetuse andmine, et lahendada sotsiaalprobleeme väiksema ja keskmise sissetulekuga leibkondades, sealhulgas **eelkõige taastuva elektri puhul nõutavate maksude, aktsiisi ja tasude** vähendamine;

Muudatusettepanek 513

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) **lõike 3 esimesse lõiku lisatakse järgmine punkt:**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„ha) rahastada riiklikke kliimadividendikavasid, millel on tõendatud positiivne keskkonnamõju, nagu on dokumenteeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999 (*) artikli 19 lõikes 2 osutatud aastaaruandes;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).“

Muudatusettepanek 514

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c b (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1 – punkt k

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

cb) lõike 3 esimese lõigu punkt k asendatakse järgmisega:

k) oskuste omandamise ja tööjõu ümbersuunamise soodustamine, et aidata kaasa õiglasele üleminekule **vähese CO₂-heitega** majandusele, eelkõige töökohtade ümberpaigutamisest kõige rohkem mõjutatud piirkondades, tehes tihedat koostööd sotsiaalpartneritega.

„k) oskuste omandamise ja tööjõu ümbersuunamise soodustamine, et aidata kaasa õiglasele üleminekule **kliimanetraalsele** majandusele, eelkõige töökohtade ümberpaigutamisest kõige rohkem mõjutatud piirkondades, tehes tihedat koostööd sotsiaalpartneritega, **ning üleminekust potentsiaalselt mõjutatavate töötajate täienduskoolitusse ja ümberõppesse investeerimine.**“

Muudatusettepanek 515

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c c (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõigud 1 a (uus) ja lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cc) lõikes 3 lisatakse esimese lõigu järele järgmised lõigud:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Erandina esimesest lõigust kasutavad liikmesriigid vähemalt 10 % lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müügist saadud tulu avaliku transpordi, eelkõige kliimasõbraliku reisijate ja kauba raudteeveo ning bussiteenuste ja tehnoloogia arendamiseks, nagu on osutatud selle lõigu punktis f.

Erandina esimesest lõigust kasutavad liikmesriigid vähemalt 10 % lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müügist saadud tulu uute kliimameetmete rahastamiseks haavatavates kolmandates riikides, nagu on osutatud selle lõigu punktis j.“

Muudatusettepanek 516**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c d (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Loetakse, et liikmesriigid on täitnud käesoleva lõike sätteid, kui nad kehtestavad esimeses lõigus loetletud eesmärkidel, sh eelkõige arengumaid hõlmava maksu- või rahalise toetuse poliitika või rahalisi toetusi mõjutava siseriikliku õigusloomepoliitika, mille maksumus on vähemalt 50 % lõikes 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulust, kaasa arvatud lõike 2 punktides b ja c osutatud enampakkumiste kogutulu, ning rakendavad neid. Liikmesriigid teavitavad komisjoni tulude kasutamisest ja käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest otsuse nr 280/2004/EÜ kohaselt esitatavates aruannetes.

cd) lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Loetakse, et liikmesriigid on täitnud käesoleva lõike sätteid, kui nad kehtestavad esimeses lõigus loetletud eesmärkidel, sh eelkõige arengumaid hõlmava maksu- või rahalise toetuse poliitika või rahalisi toetusi mõjutava siseriikliku õigusloomepoliitika, mille maksumus on vähemalt 100 % lõikes 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulust, kaasa arvatud lõike 2 punktides b ja c osutatud enampakkumiste kogutulu, ning rakendavad neid. Liikmesriigid teavitavad komisjoni tulude kasutamisest ja käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest otsuse nr 280/2004/EÜ kohaselt esitatavates aruannetes.“

Muudatusettepanek 517**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt c e (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõiked 3 a (uus) ja 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ce) lisatakse järgmised lõiked:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„3a. Liikmesriigid esitavad komisjonile koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõigetes 1 ja 2 osutatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava iga ajakohastatud versiooniga tulude kasutamise kava. Vastavalt kõnealuse määruse artikli 19 lõikele 2 esitavad liikmesriigid komisjonile igal aastal aruande ka tulude kasutamise ja käesoleva artikli lõike 3 kohaselt võetud meetmete kohta. Liikmesriigid esitavad täieliku, kvaliteetse ja järjepideva teabe. Eelkõige määratlevad nad oma aruannetes „kohustustega seotud“ ja „väljamakstud“ summad ning esitavad põhjaliku finantsteabe. Kui see on vajalik kõnealuste aruandluskohustuste täitmise tagamiseks, eraldavad liikmesriigid tulud oma riigieelarves.

Liikmesriigid tagavad, et ELi HKSi tulud kulutatakse kooskõlas lõikes 3 sätestatud kohustustega, säilitavad nende jälgitavuse ning tagavad, et need täiendavad riiklikke kliimakulutusi. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et liikmesriigid täidavad käesolevast lõikest tulenevaid aruandekohustusi.

3 b. Liikmesriigid kasutavad käesoleva artikli lõikes 2 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest saadud tulu, mida ei kasutata omavahenditena, kooskõlas:

- a) olulise kahju ärahoidmise kriteeriumidega, nagu on sätestatud määruse (EL) 2020/852 artiklis 17;
- b) määruse (EL) 2020/852 artiklis 18 sätestatud minimaalsete kaitsemeetmetega ning
- c) liikmesriigi lõimitud riikliku energia- ja kliimakavaga, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999, ning vajaduse korral õiglase ülemineku territoriaalse kavaga, mis on koostatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056 (*) artikliga 11.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 518**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt d a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

da) lõige 5 asendatakse järgmisega:

5. Komisjon jälgib Euroopa süsinikuturu toimimist. Igal aastal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande süsinikuturu toimimise ning muude asjakohaste kliima- ja energiapoliitika meetmete kohta, käsitledes muu hulgas enampakkumiste toimimist, likviidsust ja kaubeldud mahtusid, ning teeb kokkuvõtte teabest, mille liikmesriigid on esitanud artikli 10a lõikes 6 osutatud finantsmeetmete kohta. Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et asjakohane teave esitatakse komisjonile vähemalt kaks kuud enne aruande komisjoni poolt vastuvõtmist.

„5. Komisjon jälgib Euroopa süsinikuturu toimimist. Igal aastal esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande süsinikuturu toimimise ning muude asjakohaste kliima- ja energiapoliitika meetmete kohta, käsitledes muu hulgas enampakkumiste toimimist, **nõuetele mittevastavate ettevõtjate, näiteks finantssektori investorite rolli ja mõju turul**, likviidsust ja kaubeldud mahtusid, ning teeb kokkuvõtte teabest, mille liikmesriigid on esitanud artikli 10a lõikes 6 osutatud finantsmeetmete kohta. Vajaduse korral tagavad liikmesriigid, et asjakohane teave esitatakse komisjonile vähemalt kaks kuud enne aruande komisjoni poolt vastuvõtmist.“

Muudatusettepanek 519**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt d b (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) lisatakse järgmine lõik:

„5a. Pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) 28. märtsi 2022. aasta lõpparuannet lubatud heitkoguse ühikute ja nendega seotud tuletisinstrumentide kohta esitab komisjon vajaduse korral seadusandliku ettepaneku hiljemalt ... [kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist] seadusandliku ettepaneku selles aruandes esitatud soovitude järgimiseks, et parandada läbipaistvust, järelevalvet ja aruandlust Euroopa lubatud heitkoguse ühikute turgude ning nendega seotud tuletisinstrumentide turgude kohta, võttes arvesse nende turgude kogu liitu hõlmavat iseloomu.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 520**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 11 – alapunkt d c (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

dc) lisatakse järgmine lõik:

„5b. ESMA jälgib korrapäraselt Euroopa lubatud heitkoguse ühikute turgude ning nendega seotud tuletisinstrumentide turgude terviklikkust ja läbipaistvust. Ta avaldab korrapäraselt aruande nende turgude terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta, kasutades vajaduse korral liidu registri andmeid ja pädevatele asutustele esitatud või neile kättesaadavaks tehtud andmeid. Selles aruandes analüüsib ESMA eelkõige turgude toimimist, pidades silmas mis tahes volatiilsust ja hinnamuutusi, enampakkumiste ja kauplemistoimingu toimimist turgudel, likviidsust ja kauplemismahtusid ning turuosaliste kategooriaid ja kauplemiskäitumist. Kõnealune aruanne sisaldab vajaduse korral soovitusi turu terviklikkuse tugevdamiseks ja läbipaistvuse suurendamiseks. Nendes soovitustes kaalutakse eelkõige meetmeid, millega parandada turuosalistele ja laiemale üldsusele kättesaadavat teavet lubatud heitkoguse ühikute turgude ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgude toimimise kohta, parandada regulatiivset aruandlust ja turujärelevalvet lubatud heitkoguse ühikute turgudel ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgudel, edendada turu kuritarvitamise ennetamist ja avastamist ning aidata säilitada lubatud heitkoguse ühikute turgude ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgude korrapärasust.

Komisjon hindab käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud soovitusi järgmises lõike 5 kohaselt esitatavas aruandes pärast ESMA aruande avaldamist. Kui see on asjakohane, lisab komisjon aruandele seadusandliku ettepaneku, et parandada lubatud heitkoguse ühikute turgude ja nendega seotud tuletisinstrumentide turgude läbipaistvust ja terviklikkust, võttes arvesse kõnealuste turgude kogu liitu hõlmavat iseloomu.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 521

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt a – alapunkt -i (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 a – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-i) teine lõik asendatakse järgmisega:

Kuivõrd see on võimalik, määratakse esimeses lõigus osutatud meetmetega kindlaks kogu liitu hõlmavad eelnevad võrdlusalusel, et tagada lubatud heitkoguse ühikute eraldamine sellisel viisil, et kõige tõhusamaid tehnoloogiaid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Elektritootmise eest tasuta lubatud heitkoguse ühikuid ei eraldata, **välja arvatud artiklis 10c kirjeldatud juhtudel ning heitgaasidest toodetud elektrienergia puhul.**

„Kuivõrd see on võimalik, määratakse esimeses lõigus osutatud meetmetega kindlaks kogu liitu hõlmavad eelnevad võrdlusalusel, et tagada lubatud heitkoguse ühikute eraldamine sellisel viisil, et kõige tõhusamaid tehnoloogiaid, asendajaid, alternatiivseid tootmisviise, suure tõhususega koostootmist, tõhusat heitgaaside energia taaskasutamist, biomassi kasutamist ning süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist – kus sellised seadmed on olemas – arvesse võttes ergutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist ja energia seisukohast kõige tõhusamate tehnoloogiate kasutamist ning ei ergutata heitkoguste suurendamist. Elektritootmise eest tasuta lubatud heitkoguse ühikuid ei eraldata.“

Muudatusettepanek 522

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – punkt a – alapunkt i

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1 – lõik 2a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Käitistele, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL artikli 8 lõike 4 (*) [artikli viide ajakohastada vastavalt muudetud direktiivile] kohase kohustusega teha energiaaudit, eraldatakse lubatud heitkoguse ühikuid tasuta täies ulatuses üksnes juhul, kui auditiaruande soovitusi rakendatakse, kui asjaomaste investeeringute tasuvusaeg ei ületa **viit** aastat ja nende investeeringute kulud on proportsionaalsed. Vastasel juhul vähendatakse tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust **25 % võrra**. Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust ei vähendata, kui käitaja tõendab, et ta on rakendanud muid meetmeid, mis aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid auditeerimisaruandes soovitatuga samaväärselt. Esimeses lõigus osutatud meetmeid kohandatakse vastavalt.

Käitistele, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL artikli 8 lõike 4 (*) [artikli viide ajakohastada vastavalt muudetud direktiivile] kohase kohustusega teha energiaaudit **või rakendada sertifitseeritud energijuhtimissüsteemi**, eraldatakse lubatud heitkoguse ühikuid tasuta täies ulatuses üksnes juhul, kui auditiaruande soovitusi **või sertifitseeritud energijuhtimissüsteemi** rakendatakse, kui asjaomaste investeeringute tasuvusaeg ei ületa **kaheksat** aastat ja nende investeeringute kulud on proportsionaalsed. Vastasel juhul vähendatakse tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust **vastavalt käesoleva lõike üheksandale ja kümnendale lõigule**. Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust ei vähendata, kui käitaja tõendab, et ta on rakendanud muid meetmeid, mis aitavad vähendada **asjaomase käitise** kasvuhoonegaaside heitkoguseid auditeerimisaruandes soovitatuga samaväärselt. **Käesoleva lõike** esimeses lõigus osutatud meetmeid kohandatakse vastavalt.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Lisaks käesoleva lõike kolmandas lõigus sätestatud nõuetele koostavad 1. juuliks 2025. aastal selliste sektorite või allsektorite käitajad, kes tegutsevad sektorites või allsektorites, mis vastavad artiklite 10a ja 10b kohaselt lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise tingimustele, CO₂ heite vähendamise kava iga oma käitise sellise tegevuse jaoks, mis on hõlmatud käesoleva direktiiviga. See kava on kooskõlas määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1 kindlaksmääratud kliimanetraalsuse eesmärgiga ja mis tahes asjakohaste sektori tegevuskavadega, mis on ette valmistatud kooskõlas selle direktiivi artikliga 10, ning selles sätestatakse järgmine:

- a) iga käitise jaoks meetmed ja nendega seotud finants- ja investeerimiskavad, et saavutada vajalik heitkoguste vähendamine kooskõlas määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1 kindlaks määratud kliimanetraalsuse eesmärgiga ja mis tahes asjakohaste sektori tegevuskavadega, mis on kooskõlas selle määruse artikliga 10 käitise tasandil ette valmistatud, välistades süsinikdioksiidi kompensatsiooni ühikute kasutamise;
- b) eesmärgid ja vahe-eesmärgid, et mõõta 31. detsembriks 2025 ja iga järgneva aasta 31. detsembriks aastani 2050 edusamme kliimanetraalsuse poole liikumisel, nagu on kindlaks määratud punktis a;
- c) iga punktis a viidatud meetme ja sellega seotud finants- ja investeerimiskavade mõju kasvuhoonegaaside heite vähendamisele ning seoses punktis b osutatud eesmärkide ja vahe-eesmärkidega;
- d) meetmed tööjõu ümber- ja täiendusõppele avalduva mõjuga tegelemiseks, sealhulgas sotsiaaldialoogi kaudu, kooskõlas liikmesriigi õiguse ja tavadega, et tagada õiglane üleminek.

Liikmesriigid võivad anda käitajatele rahalist toetust neljandas lõigus viidatud CO₂ heite vähendamise kavade rakendamiseks. Seda toetust ei loeta ebaseaduslikuks riigiabi.

Neljanda lõigu punktis b viidatud eesmärkide ja vahe-eesmärkide saavutamist tõendatakse 31. detsembriks 2025 ja iga järgneva viienda aasta 31. detsembriks aastani 2050 kooskõlas artiklis 15 ette nähtud tõendamise- ja akrediteerimistõimingutega.

Kui neljanda lõigu kohast CO₂ heite vähendamise kava ei ole koostatud või kui selle kava eesmäärke ja vahe-eesmäärke ei ole saavutatud, vähendatakse tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust vastavalt üheksandale ja kümnendale lõigule.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjonil, keda toetab kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu, on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, sätestades käesoleva lõike neljandas lõigus osutatud CO₂ heite vähendamise kavade minimaalse sisu ja vormi, eelkõige seoses kõnealuse lõigu punktis b osutatud eesmärkide ja vahe-eesmärkide võrdlusalustega. Delegeeritud õigusaktide kehtestamisel ja vastuvõtmisel kaasatakse kõik asjaomased sidusrühmad.

Kui kolmanda või neljanda lõigu nõuded ei ole täidetud, vähendatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist:

- a) 50 % käitiste puhul, mille kasvuhoonegaaside heite tase asjakohaste tootepõhiste võrdlusaluste puhul ületab liidu sektori või allsektori 10 % kõige vähem tõhusate käitiste keskmist heitetaset;
- b) 30 % käitiste puhul, mille kasvuhoonegaaside heite tase on asjakohaste tootepõhiste võrdlusaluste puhul madalam kui liidu sektori või allsektori 10 % kõige vähem tõhusate käitiste keskmine heitetase ja ületab 50 % kõige tõhusamate käitiste keskmist heitetaset kõnealuses sektoris või allsektoris;
- c) 25 % käitiste puhul, kus kasvuhoonegaaside heite tase asjakohaste tootepõhiste võrdlusaluste puhul ületab liidu sektori või allsektori 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist heitetaset ning on madalam kui 50 % kõige tõhusamate käitiste keskmine heitetase selles sektoris või allsektoris.

Kui ei kolmanda ega ka neljanda lõigu nõuded ei ole täidetud, kahekordistatakse üheksanda lõigu punktides a, b ja c sätestatud protsendimäärasid.

Lisaks eraldatakse käitistele, kus kasvuhoonegaaside heide jääb asjakohaste tootepõhiste võrdlusaluste puhul allapoole liidu sektori või allsektori 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist heitetaset, tasuta lubatud heitkoguse ühikuid 10 % ulatuses kohaldatavast võrdlusalusest, tingimusel et lubatud heitkoguse ühikud on kooskõlas 12. lõiguga saadaval.

Üheteistkümnendas lõigus osutatud täiendavaks tasuta eraldamiseks kasutatakse lubatud heitkoguse ühikuid, mis üheksanda ja kümnenda lõigu kohase lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise vähendamise tõttu jäävad eraldamata.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

Muudatusettepanek 523

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt a – alapunkt ii

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Et pakkuda täiendavaid stiimuleid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks, vaadatakse kindlaksmääratud kogu liitu hõlmavad eelnevad võrdlusalused läbi **enne ajavahemikku 2026–2030**, arvestades olemasolevate tootepõhiste võrdlusaluste määratluste ja süsteemipiiride võimalikku muutmist.

Muudatusettepanek

Et pakkuda täiendavaid stiimuleid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ja energiatõhususe suurendamiseks, vaadatakse kindlaksmääratud kogu liitu hõlmavad eelnevad võrdlusalused läbi **niipea kui võimalik ja hiljemalt ... [kuus kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist]**, arvestades olemasolevate tootepõhiste võrdlusaluste määratluste, **kohaldamisala** ja süsteemipiiride võimalikku muutmist **ning uute võrdlusaluste võimalikku lisamist, tagades, et toote tootmiseks lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ei sõltu lähteainest ega tootmisprotsessi liigist, kui tootmisprotsessidel on sama eesmärk, et seejuures võetakse arvesse materjalide ringkasutuse potentsiaali ja välditakse osaliselt või täielikult dekarboniseeritud protsessidega ning võrdlusaluse alla kuuluvate tavaliste käitistega sarnaste või võrdväärsede omadustega tooteid tootvate käitiste väljajätmist võrdlusaluste süsteemist või selles osalemise takistamist. Sellest läbivaatamisest johtuvad võrdlusalused avaldatakse kohe, kui vajalik teave kättesaadavaks tehakse, et neid võrdlusaluseid saaks kohaldada alates 2026. aastast.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 678**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1a – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Erandina **eelmisest** lõigust kohaldatakse **nende** toodete tootmise suhtes määruse [CBAM] esimestel kohaldamisaastatel lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist vähendatud kogustes. **Nende** toodete tootmise puhul kasutatakse tegurit, millega vähendatakse tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust (CBAMi tegur). CBAMi tegur on **[CBAMi määruse] jõustumisest** kuni **2025. aasta lõpuni 100 %, 2026. aastal 90 % ning seda vähendatakse igal aastal 10 protsendipunkti võrra, et jõuda kümnendaks aastaks 0 %-ni.**

Muudatusettepanek

Erandina **esimesest** lõigust kohaldatakse **määruse [CBAM] I lisas loetletud** toodete tootmise suhtes määruse [CBAM] esimestel kohaldamisaastatel lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist vähendatud kogustes. **Kõnealuste** toodete tootmise puhul kasutatakse tegurit, millega vähendatakse tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust (CBAMi tegur). CBAMi tegur on **alates ... [[CBAMi määruse] jõustumise kuupäev] kuni 2026. aasta lõpuni 100 % ning sõltuvalt määruse (EL) .../... [CBAMi määrus] artikli 36 lõike 3 punkti d rakendamisest 2027. aastal 93 %, 2028. aastal 84 %, 2029. aastal 69 %, 2030. aastal 50 %, 2031. aastal 25 % ning jõuab 2032. aastal 0 %-ni.**

Muudatusettepanek 679**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1a – lõik 2 a (uus) ja lõik 2 b (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Selleks et tagada võrdsed tingimused, eraldatakse erandina esimesest ja teisest lõigust liidus määruse [CBAM] I lisas loetletud toodete tootmiseks jätkuvalt tasuta kvoote, tingimusel et sellised tooted on toodetud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus puuduvad ELi heitkogustega kauplemise süsteemile sarnased CO₂ hinnastamise mehhanismid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Hiljemalt ... [üks aasta enne määruses [CBAM] sätestatud üleminekuperioodi lõppu] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta annab üksikasjaliku hinnangu ELi HKSi ja piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi mõju kohta selliste määruse [CBAM] I lisas loetletud toodete tootmisele liidus, mis on toodetud eksportimiseks kolmandatesse riikidesse, ja ülemaailmse heite muutustele, samuti hinnangu käesoleva lõike eelmises lõigus nimetatud erandi WTO nõuetele vastavuse kohta, hinnates eelkõige potentsiaalset ekspordikohandusmehhanismi käitistele, mis kuuluvad WTO nõuetele vastavuse seisukohalt 10 % kõige tõhusamate käitiste hulka, nagu on sätestatud käesolevas artiklis, või muid komisjoni arvates asjakohaseid ettepanekuid. Kui see on asjakohane, lisab komisjon aruandele kaitseks süsinikulekke vastu seadusandliku ettepaneku, mis tasakaalustab CO₂ hinnastamise kulud, mis tekivad liidus selliste määruse [CBAM] I lisas loetletud toodete tootmisel, mis on toodetud eksportimiseks kolmandatesse riikidesse, kus puuduvad ELi heitkogustega kauplemise süsteemile sarnased CO₂ heite maksustamise mehhanismid, WTO nõuetele vastaval viisil hiljemalt ... [määruses [CBAM] sätestatud üleminekuperioodi lõpp]].

Muudatusettepanek 529

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt b

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1 a – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tasuta eraldamise vähendamisest tulenevad lubatud heitkoguste ühikud tehakse **kättesaadavaks, et toetada innovatsiooni** kooskõlas artikli 10a lõikega 8.

Tasuta eraldamise vähendamisest tulenevad lubatud heitkoguste ühikud tehakse **kliimainvesteeringute fondile kättesaadavaks** kooskõlas artikli 10a lõikega 8.

Muudatusettepanek 530

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt b a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 1 a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) lisatakse järgmine lõige:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„1aa. Alates 2025. aastast hindab komisjon igal aastal oma artikli 10 lõike 5 kohases aastaaruandes Euroopa Parlamendile ja nõukogule CBAMi tulemuslikkust kasvuhoonegaaside heite ülekandumise tõkestamisel liidus toodetud kaupade puhul, mis on mõeldud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi ega muud sarnast CO₂ heite maksustamise mehhanismi ei kohaldata. Aruandes hinnatakse eelkõige liidu ekspordi muutumist CBAMi sektorites ja muutusi kaubavoogudes ning nende kaupade sisalduvaid heitkoguseid üleilmsel turul. Kui aruandes jõutakse järeldusele, et liidus toodetud kaupade puhul, mis on mõeldud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi ega muud sarnast CO₂ heite maksustamise mehhanismi ei kohaldata, on kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht, esitab komisjon vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, kus käsitletakse seda ülekandumise ohtu kooskõlas WTO reeglitega ja võetakse arvesse liidu käitiste CO₂ heite vähendamist.“

Muudatusettepanek 531**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt c – alapunkt i**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 2 – lõik 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) võrdlusalused ajavahemikuks 2026–2030 määratakse kindlaks samal viisil, nagu on sätestatud punktides a ja d, võttes aluseks artikli 11 kohaselt 2021. ja 2022. aasta kohta esitatud teabe koos aastase vähendamismääraga, mida kohaldatakse iga ajavahemikku 2008–2028 jääva aasta osas.“;

c) võrdlusalused ajavahemikuks 2026–2030 määratakse kindlaks samal viisil, nagu on sätestatud punktides a ja d, võttes aluseks artikli 11 kohaselt 2021. ja 2022. aasta kohta esitatud teabe, **jättes võrdlusaluste kindlaksmääramisel välja andmed kolme kõige väiksema heitemahukusega käitise kohta, mis kas alustasid tegevust pärast 2017. aastat või said tasuta saastekvoote mõnel muul võrdlusalusel**, koos aastase vähendamismääraga, mida kohaldatakse iga ajavahemikku 2008–2028 jääva aasta osas.“;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 532**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt c – alapunkt ii**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 2 – lõik 3 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) kui aastane vähendamismäär ületab 2,5 % või jääb alla **0,2%**, on aastate 2026–2030 võrdlusalused ajavahemikus 2013–2020 kohaldatud võrdlusalused, mida on iga ajavahemikku 2008–2028 jääva aasta osas vähendatud ühe asjakohase eespool nimetatud protsendimäära võrra.“;

Muudatusettepanek

d) kui aastane vähendamismäär ületab 2,5 % või jääb alla **0,4 %**, on aastate 2026–2030 võrdlusalused ajavahemikus 2013–2020 kohaldatud võrdlusalused, mida on iga ajavahemikku 2008–2028 jääva aasta osas vähendatud ühe asjakohase eespool nimetatud protsendimäära võrra.

Muudatusettepanek 533**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt d a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Et tagada artiklis 10 sätestatud enampakkumisel müüdav osa, kasutatakse igal aastal, mil tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogus ei ulatu enampakkumisel müümiseks ettenähtud maksimaalse koguseni, selline kogus lubatud heitkoguse ühikuid, mis jäi kasutamata enampakkumisel müümiseks ettenähtud maksimaalsest kogusest, et ennetada või piirata tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute koguse vähendamist, eesmärgiga tagada enampakkumisel müüdav osa järgmistel aastatel. Kui maksimaalne kogus siiski saavutatakse, kohandatakse vastavalt tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust. Kohandamine toimub alati ühetaolisel viisil.

*Muudatusettepanek***da) lõige 5 asendatakse järgmisega:**

„5. Et tagada artiklis 10 sätestatud enampakkumisel müüdav osa, kasutatakse igal aastal, mil tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogus ei ulatu enampakkumisel müümiseks ettenähtud maksimaalse koguseni, selline kogus lubatud heitkoguse ühikuid, mis jäi kasutamata enampakkumisel müümiseks ettenähtud maksimaalsest kogusest, et ennetada või piirata tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute koguse vähendamist, eesmärgiga tagada enampakkumisel müüdav osa järgmistel aastatel. Kui maksimaalne kogus siiski saavutatakse, kohandatakse vastavalt tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust. Kohandamine toimub alati ühetaolisel viisil. **Käitised, kus kasvuhoonegaaside heite tase jääb asjaomaste võrdluste puhul ühel aastal, mil kohandust kohaldatakse, allapoole liidu sektori või allsektori 10 % kõige tõhusamate käitiste keskmist taset, jäetakse sellest kohandamisest kõrvale.**“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 534

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

365 miljonit lubatud heitkoguse ühikut kogusest, mis võidak

muidu eraldada tasuta käesoleva artikli alusel, ja **85** miljonit lubatud heitkoguse ühikut kogusest, mis võidak muidu müüa enampakkumisel artikli 10 alusel, samuti lubatud heitkoguse ühikud, mis tulenevad artikli 10a lõikes 1a osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise vähendamisest, tehakse kättesaadavaks fondile, mille eesmärk on toetada innovatsioonitegevust vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia ja protsesside valdkonnas ning aidata kaasa nullsaaste eesmärkide saavutamisele (edaspidi „innovatsioonifond“). Lubatud heitkoguse ühikuid, mida õhusõiduki käitajate sulgemise tõttu neile välja ei anta ja mis ei ole vajalikud kõnealuste käitajate tagastatud lubatud heitkoguse ühikute puudujäägi katmiseks, kasutatakse samuti esimese lõigu kohaseks innovatsioonitegevuse toetamiseks.

Muudatusettepanek

390 miljonit lubatud heitkoguse ühikut kogusest, mis võidak muidu eraldada tasuta käesoleva artikli alusel, ja **110** miljonit lubatud heitkoguse ühikut kogusest, mis võidak muidu müüa enampakkumisel artikli 10 alusel, samuti **artikli 10 lõike 1 viiendas lõigus osutatud** lubatud heitkoguse ühikud tehakse kättesaadavaks fondile (edaspidi „kliimainvesteeringute fond“). Lisaks tehakse kliimainvesteeringute fondile kättesaadavaks kõik artikli 10a lõikes 1a osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise vähendamisest tulenevad lubatud heitkoguse ühikud. Kliimainvesteeringute fondi eesmärk on toetada selliste meetodite, protsesside ja tehnoloogia innovatsiooni, mis aitavad märkimisväärselt kaasa käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorite CO₂ heite vähendamisele ning nullsaaste ja ringmajanduse eesmärkide saavutamisele, samuti selliste meetodite, protsesside ja tehnoloogia laiendamisele, mida ei saa enam pidada uuenduslikuks, kuid millel on siiski märkimisväärne kasvuhooonegaaside heite vähendamise potentsiaal ning mis aitavad kaasa energia ja ressursside säästmisele kooskõlas liidu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkidega. Selleks et võimalikult kiiresti edendada innovatsiooni murrangulise tehnoloogia valdkonnas, peaks komisjon tagama, et osa kliimainvesteeringufondi kaudu kättesaadavaks tehtud rahalisi vahendeid eeljaotatakse ajavahemikuks ... kuni ... [käesoleva muutmisdirektiivi rakendamise esimesed viis aastat]. Lubatud heitkoguse ühikuid, mida õhusõiduki käitajate sulgemise tõttu neile välja ei anta ja mis ei ole vajalikud kõnealuste käitajate tagastatud lubatud heitkoguse ühikute puudujäägi katmiseks, kasutatakse samuti esimese lõigu kohaseks innovatsioonitegevuse toetamiseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 535

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Lisaks sellele täiendatakse ajavahemikul 2013–2020 komisjoni otsuse 2010/670/EL (*) alusel kasutatavast 300 miljonist lubatud heitkoguse ühikust saadud järelejäänud tulu 50 miljoni turustabiilsusreservist eraldamata lubatud heitkoguse ühikuga, mida kasutatakse aegsasti esimese lõigu kohaseks innovatsioonitegevuse toetamiseks. Peale selle eraldatakse **innovatsioonifondile** määruse (EL) [FuelEU Maritime] artikli 21 lõikes 2 osutatud sihtotstarbeline välistulu ja seda rakendatakse kooskõlas käesoleva lõikega.

(*) Komisjoni 3. novembri 2010. aasta otsus 2010/670/EL, millega nähakse ette kriteeriumid ja meetmed, et rahastada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi raames vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ tööstuslikke näidisprojekte, mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, ning näidisprojekte, mis tutvustavad taastuenergia seotud innovatiivseid tehnoloogialahendusi (ELT L 290, 6.11.2010, lk 39).

Muudatusettepanek

Lisaks sellele täiendatakse ajavahemikul 2013–2020 komisjoni otsuse 2010/670/EL (*) alusel kasutatavast 300 miljonist lubatud heitkoguse ühikust saadud järelejäänud tulu 50 miljoni turustabiilsusreservist eraldamata lubatud heitkoguse ühikuga, mida kasutatakse aegsasti esimese lõigu kohaseks innovatsioonitegevuse **ja CO₂ heite vähendamise** toetamiseks. Peale selle eraldatakse **artikli 3gab kohaselt loodud ookeanifondile Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse (EL) 2018/842 (**) artikli 5 lõikes 6 osutatud sihtotstarbeline välistulu ja seda rakendatakse kooskõlas käesoleva lõikega.

(*) Komisjoni 3. novembri 2010. aasta otsus 2010/670/EL, millega nähakse ette kriteeriumid ja meetmed, et rahastada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi raames vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ tööstuslikke näidisprojekte, mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnohutu kogumine ja geoloogiline säilitamine, ning näidisprojekte, mis tutvustavad taastuenergia seotud innovatiivseid tehnoloogialahendusi (ELT L 290, 6.11.2010, lk 39).

(**) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 536

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Innovatsioonifond hõlmab I ja III lisas loetletud sektoreid, sealhulgas süsinikdioksiidi keskkonnoahutut kogumist ja kasutamist, mis aitab oluliselt leevendada kliimamuutusi, samuti hõlmab see tooteid, mis asendavad I lisas loetletud sektorites toodetavaid süsinikdioksiidimahukaid tooteid, ühtlasi aidatakse sellega hoogustada süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumise ja geoloogilise säilitamisega seotud projektide ehitustegevust ja toimimist ning edendada uuenduslike taastuvenergia ja energia salvestamise tehnoloogiad geograafiliselt tasakaalustatud asukohtades. Innovatsioonifondist võib toetada ka läbimurdelist ning uuenduslikku tehnoloogiat ja taristut, mille abil vähendada merendussektori süsinikuheidet ning toota vähese süsinikdioksiidiheitega ja süsinikdioksiidiheitevabasid kütuseid lennunduse, raudtee- ja maanteetranspordi jaoks. Erilist tähelepanu pööratakse [CBAMi määрусega] hõlmatud sektorite projektidele, et toetada innovatsiooni vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogiate, süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise, süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise, taastuvenergia ja energia salvestamise valdkonnas viisil, mis aitab leevendada kliimamuutusi.

Muudatusettepanek

Kliimainvesteeringute fond hõlmab I ja III lisas loetletud sektoreid, nagu uuenduslik taastuvenergia ja energia salvestamise tehnoloogia, samuti hõlmab see tooteid ja protsesse, mis asendavad I lisas loetletud sektorites toodetavaid süsinikdioksiidimahukaid tooteid, ühtlasi aidatakse sellega hoogustada süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumise ja geoloogilise säilitamisega seotud uuenduslike projektide ehitustegevust ja toimimist mille eesmärk on süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumine ja kasutamine, mis aitab oluliselt kaasa kliimamuutuste leevendamisele, eelkõige seoses vältimatute tööstuslike protsesside heitega, süsinikdioksiidi keskkonnoahutu kogumise, transpordi ja püsiva geoloogilise säilitamisega vältimatute tööstusprotsesside heitkoguste puhul ning süsinikdioksiidi kogumisega otse atmosfäärist koos ohutu, säästva ja püsiva säilitamisega. Vajaduse korral võib soodustada ka investeeringuid taastuvallikatest toodetud vesiniku tehnoloogiasse. Kliimainvesteeringute fondist toetatakse ka läbimurdelist uuenduslikku tehnoloogiat ja taristut, et vähendada raudtee- ja maanteetranspordi CO₂ heidet, kaasa arvatud kollektiivsed transpordiliigid, nagu ühistransport ja juhuveoteenused, piüides samal ajal saavutada koostoiinet programmiga „Euroopa horisont“, eelkõige Euroopa partnerlustega ja vajaduse korral muude liidu programmidega. Erilist tähelepanu pööratakse [CBAMi määрусega] hõlmatud sektorite projektidele, sealhulgas ekspordiprojektidele, et toetada innovatsiooni ja selliste meetodite, protsesside ja tehnoloogia rakendamist, mis aitavad märkimisväärselt kaasa kõnealuse määрусega hõlmatud sektorite CO₂ heite vähendamisele, süsinikdioksiidi kogumisele, säilitamisele ja kasutamisele, süsinikdioksiidi kogumisele ja säilitamisele, CO₂ transpordile, taastuvenergia ja energia salvestamisele viisil, mis aitab leevendada kliimamuutusi kooskõlas määрус (EL) 2021/1119 2030. ja 2050. aastaks sätestatud sihtide ja eesmärkidega ning aitab kaasa õiglasele üleminekule ja annab heitkoguste vähendamisega seoses antava toetuse kohta kõige rohkem marginaalset kasu. Kliimainvesteeringute fondist võib toetada ka läbimurdelist uuenduslikku tehnoloogiat, mille eesmärk on vähendada heidet jätmesektoris.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 537**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vähemalt 12 % kliimainvesteeringute fondile kättesaadavaks tehtud lubatud heitkoguse ühikutest kasutatakse taastuvate energiaallikate edasiseks arendamiseks ja kasutuselevõtuks liidus kooskõlas direktiiviga (EL) .../... [muudetud taastuvenergia direktiiv].

Muudatusettepanek 538**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 3 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kliimainvesteeringute fond võib toetada ka CO₂ heite hinnavahe lepinguid, et toetada CO₂ heite vähendamise tehnoloogiat, mille puhul CO₂ hind ei pruugi olla piisav stiimul. Komisjon võtab 31. detsembriks 2023 kooskõlas artikliga 23 käesoleva direktiivi täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, mis käsitlevad CO₂ heite hinnavahe lepingute kasutamise reegleid.

Kliimainvesteeringute fondist antav rahaline toetus on proportsionaalne käesolevas artiklis sätestatud poliitikaeesmärkidega ega tekita põhjendamatuid siseturu moonutusi. Selleks antakse vahendeid üksnes selliste lisakulude või investeermisriskide katmiseks, mida investorid ei saa tavalistes turutingimustes kanda. Kooskõlas WTO reeglitega ei tohi kliimainvesteeringute fondist antav abi seega põhjustada konkureerivate importtoodete ebaõiglast diskrimineerimist.

Kui ELi HKSi hind on kõrgem kui täitmishind, millega projekt on sõlmitud, maksab toetusesaaja vahe kliimainvesteeringute fondile tagasi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 539**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Kõikide liikmesriikide territooriumil teostatavad projektid on rahastamiskõlblikud, sealhulgas väikesemahulised projektid. Toetust saavad tehnoloogiad peavad olema innovatiivsed ja ilma toetuseta sellises mahus äriselt mitte veel elujõulised, kuid **need peavad** esindama läbimurdelisi lahendusi või olema piisavalt **valmis**, et neid saaks kohaldada **kommertskasutusele** eelnevas mahus.

Muudatusettepanek

Kõikide liikmesriikide territooriumil teostatavad projektid on rahastamiskõlblikud, sealhulgas **keskmise ulatusega ja** väikesemahulised projektid. Toetust saavad tehnoloogiad peavad olema innovatiivsed, **omama suurt kasvuhoonegaaside vähendamise potentsiaali ja olema** ilma toetuseta sellises mahus äriselt mitte veel elujõulised, kuid esindama läbimurdelisi **või äriselt veel mitte rakendatavaid** lahendusi või olema **tehnoloogiliselt piisavalt küpsed**, et neid saaks kohaldada **kommertskasutuse (või sellele eelnevas) mahus, või aitama märkimisväärselt kaasa kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisele ja olema sellises staadiumis, et neid ei ole võimalik ilma toetuseta suures mahus kasutusele võtta.**

Muudatusettepanek 540**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 5

Komisjoni ettepanek

Komisjon tagab, et **innovatsioonifondi** jaoks ette nähtud lubatud heitkoguse ühikud müüakse enampakkumisel vastavalt artikli 10 lõikes 4 sätestatud põhimõtetele ja korrale. Enampakkumisel saadud tulu käsitatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 5 kohaselt sihtotstarbelise välistuluna. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.

Muudatusettepanek

Komisjon tagab, et **kliimainvesteeringute fondi** jaoks ette nähtud lubatud heitkoguse ühikud müüakse enampakkumisel vastavalt artikli 10 lõikes 4 sätestatud põhimõtetele ja korrale. Enampakkumisel saadud tulu käsitatakse finantsmääruse artikli 21 lõike 5 kohaselt sihtotstarbelise välistuluna. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 541

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 6

Komisjoni ettepanek

Projektid valitakse objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel, võttes **vajaduse korral** arvesse seda, millises ulatuses aitavad need tuua heitkoguseid lõikes 2 osutatud võrdlusalustest tunduvalt allapoole. Projektidel peab olema ulatusliku rakendamise potentsiaal või potentsiaal vähendada märkimisväärselt **vähese CO₂ heitega** majandusele ülemineku kulusid asjaomastes sektorites. Süsinikdioksiidi kogumist ja kasutamist hõlmavad projektid peavad tooma kaasa heitkoguste netovähendamise ja tagama süsinikdioksiidi heite vältimise või süsinikdioksiidi alalise säilitamise. Projektikonkursi alusel saadud toetust võib anda kuni 60 % ulatuses projektide asjakohastest kuludest, sellest kuni 40 % ei tarvitse olla seotud kasvuhoonetega heitkoguste tõendatud vältimisega, juhul kui saavutatakse eelnevalt kindlaksmääratud vahe-eesmärgid, võttes arvesse kasutusele võetud tehnoloogiat. Konkureeriva pakkumismenetluse kaudu antava toetuse ja tehnilise abi korral võib toetada projektide asjakohaste kulude katmist kuni 100 % ulatuses.

Muudatusettepanek

Projektid valitakse **läbipaistva valikumenetluse teel, tehnoloogianeutraalsel viisil kooskõlas kliimainvesteeringute fondi eesmärkidega, nagu on sätestatud käesoleva lõike esimeses lõigus, ning** objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel, võttes **arvesse seda, mil määral projektid annavad olulise panuse liidu kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisse, aidates samal ajal kaasa nullsaaste ja ringmajanduse eesmärkide saavutamisele kooskõlas käesoleva lõike esimese lõiguga, samuti võttes arvesse vajadust tagada projektide õiglane geograafiline jaotus kooskõlas käesoleva lõike lõiguga 6a, ning asjakohasel juhul** seda, millises ulatuses aitavad need tuua heitkoguseid lõikes 2 osutatud võrdlusalustest tunduvalt allapoole. Projektidel peab olema ulatusliku rakendamise potentsiaal või potentsiaal vähendada märkimisväärselt **kliimaneutraalsele** majandusele ülemineku kulusid asjaomastes sektorites. **Eelistatakse tehnoloogiat ja protsesse, mis käsitlevad mitut liiki keskkonnamõju.** Süsinikdioksiidi kogumist ja kasutamist hõlmavad projektid peavad tooma kaasa heitkoguste netovähendamise ja tagama süsinikdioksiidi heite vältimise või süsinikdioksiidi alalise säilitamise. Projektikonkursi alusel saadud toetust võib anda kuni 60 % ulatuses projektide asjakohastest kuludest, sellest kuni 40 % ei tarvitse olla seotud kasvuhoonetega heitkoguste tõendatud vältimisega, juhul kui saavutatakse eelnevalt kindlaksmääratud vahe-eesmärgid, võttes arvesse kasutusele võetud tehnoloogiat. Konkureeriva pakkumismenetluse kaudu antava toetuse ja tehnilise abi korral võib toetada projektide asjakohaste kulude katmist kuni 100 % ulatuses. **Projektide puhul, mille heite vähendamine aitab kaasa teiste osalejate CO₂ heite vähendamisele lähedalasuvates geograafilistes piirkondades, kohaldatakse projektide valimise kriteeriumides eeliskohtlemist.**

Kliimainvesteeringute fondist rahastatavate projektide puhul nõutakse teadmiste jagamist teiste asjaomaste projektidega ning liidus asuvate õigustatud huvi omavate teadlastega. Komisjon määrab teadmiste jagamise tingimused kindlaks konkursikutsetes.

Konkursikutsed peavad olema avatud ja läbipaistvad ning neis peab olema selgelt määratletud, millist tehnoloogiat toetatakse. Konkursikutsete ettevalmistamisel tagab komisjon, et kõik sektorid on nõuetekohaselt esindatud. Komisjon võtab meetmeid tagamaks, et konkursikutsed edastatakse võimalikult laialdaselt ja eelkõige VKEdele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 542**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kliimainvesteeringute fondi eesmärk on geograafiliselt tasakaalustatud toetus, CO₂ heite hinnavahe lepingute vormis antava toetusega ning laiendamise seotud projektidega, tagades samal ajal projektide võimalikult hea kvaliteedi ja säilitades käesoleva lõike kuuendas lõigus osutatud valikukriteeriumid, võttes arvesse konkreetseid valdkondlikke asjaolusid ja investeerimisvajadusi, eelkõige artikliga 3g ja IVa peatükiga hõlmatud sektorites.

Muudatusettepanek 543**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi seoses **innovatsioonifondi** toimimist käsitlevate normidega, sealhulgas valikumenetluse ja -kriteeriumide kohta, samuti seoses rahastamiskõlblike sektorite ja tehnoloogiliste nõudmistega toetuse eri liikide puhul.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi seoses **kliimainvesteeringute fondi** toimimist käsitlevate normidega, sealhulgas valikumenetluse ja -kriteeriumide kohta, **VKEde osalemise kohta**, samuti seoses rahastamiskõlblike sektorite ja tehnoloogiliste nõudmistega toetuse eri liikide puhul. **Komisjon seab eesmärgiks ajakava, mille kohaselt tehakse osa kliimainvesteeringute fondist antavast toetusest kättesaadavaks perioodi algul. Kliimainvesteeringute fondi rakendamisel võtab komisjon vastavalt määrusele (EL, Euratom) 2020/2092 kõik asjakohased meetmed, et tagada liikmesriigis õigusriigi põhimõtte võimaliku mittejärgimise puhul kõigi innovatsioonifondi toetatavate meetmete ja investeeringute rahastuse kaitse. Selleks näeb komisjon ette tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ning nõuab alusetult makstud või vääralt kasutatud summad tagasi.**

Ausa ja õiglase ülemineku tagamiseks võetakse valikukriteeriumides arvesse keskkonnavalaseid ja sotsiaalseid kaitsemeetmeid. Kõiki kliimainvesteeringute fondi rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas

a) olulise kahju ärahoidmise kriteeriumidega, nagu on sätestatud määruse (EL) 2020/852 artiklis 17;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) määruse (EL) 2020/852 artiklis 18 sätestatud minimaalsete kaitsemeetmetega.

CO₂ hinnavahelepingute kaudu antava toetuse puhul peavad kõnealused delegeeritud õigusaktid võimaldama tehnoloogia-neutraalseid ja konkurentsil põhinevaid pakkumisi kooskõlas kliimainvesteeringute fondi eesmärkidega, nagu on sätestatud esimeses lõigus.

Muudatusettepanek 544

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 12 – alapunkt g

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10a – lõige 8 – lõik 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon esitab iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles kirjeldatakse kliimainvesteeringute fondist rahastatavate projektide järjepidevust ja määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärki, tööstuse CO₂ heite vähendamise kavades kirjeldatud investeeringute kasutuselevõtul tehtud edusamme ning järgmise kaheaastase perioodi tegevuskava.

Muudatusettepanek 545

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 13

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(13) Artikli 10c lõige 7 asendatakse järgmisega:

(13) Artikkel 10c jäetakse välja:

„Liikmesriigid nõuavad toetust saavatelt elektrit tootvatelt käitistelt ja võrguettevõtjatelt iga aasta 28. veebruariks aruande esitamist toetamiseks välja valitud investeeringute rakendamise kohta, sealhulgas tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikute ja tehtud investeerimiskulude bilansi ning toetatud investeeringute liikide kohta. Liikmesriigid annavad sellest aru komisjonile, kes avalikustab aruanded.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 546**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 13 a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

13a) Lisatakse järgmine artikkel:**„Artikkel 10ca**

**Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine üleminekupe-
rioodil energiasektori moderniseerimiseks**

Kõik üleminekuperioodil energiasektori moderniseerimise ees-
märgil tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikud, mida ei ole
31. detsembriks 2023 asjaomastes liikmesriikides asuvatele
käitajatele eraldatud, lisatakse lubatud heitkoguse ühikute
üldkogusele, mille asjaomane liikmesriik saab artikli 10 lõike 2
punkti a kohaseks enampakkumiseks. Samas võivad liikmes-
riigid neid lubatud heitkoguse ühikuid või osa neist kasutada
artikli 10d kohaselt investeeringute toetamiseks modernisee-
rimisfondi raamistikus.“

Muudatusettepanek 547**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt a**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 1 – lõik 1 a (uus) ja lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Moderniseerimisfondist antakse toetust üksnes neile liikmes-
riikidele, kes on vastu võtnud õiguslikult siduvad eesmärgid
kliimaneutraalsuse saavutamiseks hiljemalt 2050. aastaks,
samuti meetmed kõigi fossiilkütuste järkjärguliseks kasutuselt
kõrvaldamiseks ajavahemikul, mis on kooskõlas määruses
(EL) 2021/1119 sätestatud eesmärkidega.

Peale selle ei anta moderniseerimisfondist toetust selliste
investeeringute toetamiseks, mille kohta toetust saav liikmes-
riik on esitanud ettepaneku, mille suhtes on käimas määruse
(EL, Euratom) 2020/2092 artiklis 6 sätestatud menetlus või
mille suhtes nõukogu on vastu võtnud rakendusotsuse
nimetatud artikli kohaste meetmete kohta.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 548**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt a**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Toetatavad investeeringud peavad olema kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega, samuti komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatistes Euroopa roheline kokkuleppe kohta (*) ning **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruses (EL) 2021/1119(**) seatud sihtide ja Pariisi kokkuleppes väljendatud pikaajaliste eesmärkidega. Moderniseerimisfondist ei anta toetust fossiilkütuseid **kasutavatele energiatootmisüksustele**.

(*) COM(2019)0640 final.

(**) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).**

Muudatusettepanek

Toetatavad investeeringud peavad olema kooskõlas käesoleva direktiivi eesmärkidega, samuti komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatistes Euroopa roheline kokkuleppe kohta (*) ning määruses (EL) 2021/1119 seatud sihtide ja Pariisi kokkuleppes väljendatud pikaajaliste eesmärkidega. Moderniseerimisfondist ei anta toetust fossiilkütuseid **kasutavale energiaga seotud tegevusele**.

(*) COM(2019)0640 final.

Muudatusettepanek 549**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. **Vähemalt 80 %** moderniseerimisfondi rahalistest vahenditest kasutatakse selleks, et toetada investeeringuid järgmistes valdkondades:

Muudatusettepanek

2. **100 %** moderniseerimisfondi rahalistest vahenditest kasutatakse selleks, et toetada investeeringuid järgmistes valdkondades:

Muudatusettepanek 550**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 2 – punkt a a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

aa) energia tootmine vesinikugeneraatoritega;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 551**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

- c) **energiatõhususe parandamine** nõudluse **poolel**, sealhulgas transpordi, hoonete, põllumajanduse ja jäätmete valdkonnas;

Muudatusettepanek

- c) **üldise energiatarbimise vähendamine** nõudluse **juhtimise ja energiatõhususe kaudu**, sealhulgas transpordi, hoonete, põllumajanduse ja jäätmete valdkonnas, **võttes samal ajal arvesse kliimapöördega seotud elektrifitseerimisvajadust ja sellega kaasnevat suurenenud nõudlust taastuvelektri järele**;

Muudatusettepanek 552**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

- e) madala sissetulekuga leibkondade toetamine, sealhulgas maa- ja **äärepoolseimates** piirkondades, et tegeleda energiaostuvõimetusega **ja** ajakohastada nende **küttesüsteeme; ning**

Muudatusettepanek

- e) madala sissetulekuga leibkondade toetamine, sealhulgas maa- ja **äärepoolsetes** piirkondades, et tegeleda energiaostuvõimetusega **ning** ajakohastada nende **kütte- ja jahutussüsteeme ning energiatõhususe alaseid jõupingutusi nii elamutes kui ka kaubanduslikul eesmärgil kasutatavates hoonetes**;

Muudatusettepanek 553**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10 – lõige 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek

- f) õiglase üleminek toetust saavate liikmesriikide süsinikdioksiididega tööstusest sõltuvates piirkondades, toetades töötajate ümberpaigutamist, ümberõpet ja täiendõpet, haridust, töötusisalgatusi ja idufirmasid dialoogis sotsiaalpartneritega.

Muudatusettepanek

- f) õiglase üleminek toetust saavate liikmesriikide süsinikdioksiididega tööstusest sõltuvates piirkondades, toetades töötajate ümberpaigutamist, ümberõpet ja täiendõpet, haridust, töötusisalgatusi ja idufirmasid dialoogis **kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartneritega ning kooskõlas asjakohaste meetmetega, mille liikmesriigid on vajaduse korral lisanud oma õiglase ülemineku territoriaalsetesse kavadesse vastavalt määruse (EL) 2021/1056 artikli 8 lõike 2 punktile k, ning**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 554**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 2 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

fa) investeringud alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu.**Muudatusettepanek 555****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – punkt 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) lisatakse järgmine lõige:**„2a. Kõiki moderniseerimisfondi rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas****a) olulise kahju ärahoidmise kriteeriumidega, nagu on sätestatud määruse (EL) 2020/852 artiklis 17;****b) määruse (EL) 2020/852 artiklis 18 sätestatud minimaalsete kaitsemeetmetega.“****Muudatusettepanek 556****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b b (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 5 – lõik 2 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

bb) lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:**„Investeerimiskomitee küsib nõu kliimamuutusi käsitlevalt Euroopa teadusnõukogult, et tagada investeerimisotsuste kooskõla käesolevas artiklis sätestatud kriteeriumidega ja toetada määruses (EL) 2021/1119 sätestatud eesmärkide saavutamist.“**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 557

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b c (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 6

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

bc) lõige 6 asendatakse järgmisega:

6. Enne kui toetust saav liikmesriik otsustab rahastada investeeringut oma osast moderniseerimisfondis, peab ta esitama investeerimiskomiteele ja EIPlle investeerimisprojekti. **Seoses investeeringutega, mille puhul EIP on kinnitanud, et need kuuluvad lõikes 2 loetletud valdkondadesse, võib liikmesriik alustada investeerimisprojekti rahastamist oma osast.**

Kui energiasüsteemide moderniseerimiseks mõeldud investeering, mida kavatakse moderniseerimisfondist rahastada, ei kuulu lõikes 2 loetletud valdkondadesse, hindab investeerimiskomitee kõnealuse investeeringu tehnilist ja rahalist teostatavust, sealhulgas selle abil saavutatavat heitkoguste vähendamist, ning esitab investeeringu moderniseerimisfondi kaudu rahastamise kohta soovitus. Investeerimiskomitee tagab, et kõik kaugküttega seonduvad investeeringud toovad kaasa märkimisväärse paranemise energiatõhususe ja heitkoguste vähendamise osas.

Nimetatud soovitus võib hõlmata ettepanekut asjakohaste rahastamisvahendite kohta. **Lõikes 2 loetletud valdkondadesse mittekuuluva investeeringu asjakohastest kuludest kuni 70 % võib toetada moderniseerimisfondi vahenditest, tingimusel et ülejäänud kulused rahastavad eraõiguslikud juriidilised isikud.**

„6. Enne kui toetust saav liikmesriik otsustab rahastada investeeringut oma osast moderniseerimisfondis, peab ta esitama investeerimiskomiteele ja EIPlle investeerimisprojekti.

Investeerimiskomitee hindab kõnealuse investeeringu tehnilist ja rahalist teostatavust, sealhulgas selle abil saavutatavat heitkoguste vähendamist, ning esitab investeeringu moderniseerimisfondi kaudu rahastamise kohta soovitus. Investeerimiskomitee tagab, et kõik kaugküttega seonduvad investeeringud toovad kaasa märkimisväärse paranemise energiatõhususe ja heitkoguste vähendamise osas.

Nimetatud soovitus võib hõlmata ettepanekut asjakohaste rahastamisvahendite kohta.“

Muudatusettepanek 558

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt b d (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 10d – lõige 11

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

bd) lõige 11 asendatakse järgmisega:

11. Investeerimiskomitee annab komisjonile igal aastal aru investeeringute hindamisest saadud kogemuste kohta. Komisjon, võttes arvesse investeerimiskomitee töö tulemusi, vaatab 31. detsembriks 2024 läbi lõikes 2 osutatud projektide valdkonnad ja investeerimiskomitee soovitude alused.

„11. Investeerimiskomitee annab komisjonile, **nõukogule ja Euroopa Parlamendile** igal aastal aru investeeringute hindamisest saadud kogemuste kohta. **Kõnealune aruanne avalikustatakse.** Komisjon, võttes arvesse investeerimiskomitee töö tulemusi, vaatab 31. detsembriks 2024 läbi lõikes 2 osutatud projektide valdkonnad ja investeerimiskomitee soovitude alused.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 559**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt -a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 1

Kehitiv tekst

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et lubatud heitkoguse ühikuid võib üle anda:

a) liidu **isikute** vahel;

b) liidu **isikute** vahel ja kolmandate riikide isikute vahel, kui neid lubatud heitkoguse ühikuid tunnustatakse kooskõlas artiklis 25 nimetatud menetlusega, ilma muude piiranguteta kui need, mis kuuluvad käesolevasse direktiivi või on selle kohaselt vastu võetud.

-a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid tagavad, et lubatud heitkoguse ühikuid võib üle anda:

a) liidu **reguleeritud üksuste** vahel;

b) liidu **reguleeritud üksuste** vahel ja kolmandate riikide isikute vahel, kui neid lubatud heitkoguse ühikuid tunnustatakse kooskõlas artiklis 25 nimetatud menetlusega, ilma muude piiranguteta kui need, mis kuuluvad käesolevasse direktiivi või on selle kohaselt vastu võetud.

Reguleeritud üksused võivad volitada füüsilist või juriidilist isikut kasutama reguleeritud üksusele kuuluvaid registrikontosid ja tegema reguleeritud üksuse nimel igat liiki tehinguid, millele sellel kontol on õigus. Vastutus nõuete täitmise eest jääb reguleeritud üksusele. Füüsilisele või juriidilisele isikule volituste andmisel tagab reguleeritud üksus, et volitatud isiku või üksuse ja pädevate asutuste, riiklike haldajate, tõendajate või muude käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate asutuste vahel ei esine huvide konflikti.“

Muudatusettepanek 560**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt -a a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 1a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-aa) lisatakse järgmine lõige:

„1aa. Komisjon esitab 1. juuliks 2023 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta hindab, kuidas Euroopa süsinikdioksiidi lubatud heitkoguse ühikute turgudele juurdepääsu piiramine nende nimel tegutsevate reguleeritud üksuste ja finantsvahendajate jaoks mõjutaks süsinikdioksiidi lubatud heitkoguse ühikute turgude terviklikkust ja tõhusat toimimist ning liidu 2030. ja 2050. aasta energia- ja kliimaeesmärkide saavutamist. Kui hinnang on negatiivne, esitab komisjon vajaduse korral seadusandliku ettepaneku artikli 12 lõike 1 ja artikli 19 lõike 2 asjakohaste sätete kohandamiseks.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 561**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt c**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3 – lõik 1 a (uus) ja 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Erandina esimese lõigu punktist c võivad laevandusettevõtjad kuni 31. detsembrini 2029 tagastada vähem lubatud heitkoguste ühikuid, tuginedes oma laevade jääklassile või asjaolule, et nende laevad sõidavad jääoludes, või mõlemale kooskõlas Va lisa nõuetega.

Erandina esimese lõigu punktist c võivad laevandusettevõtjad kuni 31. detsembrini 2029 tagastada 55 % vähem lubatud heitkoguste ühikuid heitkoguste eest, mis tekivad kuni 2030. aastani liikmesriigi äärepoolseimas piirkonnas asuva sadama ja sama liikmesriigi sadama vahelistel reisidel, sealhulgas kahe erineva sadama vahel, mis asuvad sama liikmesriigi erinevas äärepoolseimas piirkonnas. Komisjon hindab 31. detsembriks 2027 ja esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande selle erandi kaotamise mõju kohta äärepoolseimatesse piirkondadesse suunduvale ja sealt väljuvale meretranspordile.

Muudatusettepanek 562**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Lubatud heitkoguse ühikute tagastamise kohustust ei teki selliste kasvuhoonegaaside heitkoguste puhul, mida loetakse kogutuks ja kasutatuks selliselt, et need on tootes püsivalt ja keemiliselt seotud ega satu tavapärase kasutamise korral atmosfääri.

Lubatud heitkoguse ühikute tagastamise kohustust ei teki selliste kasvuhoonegaaside heitkoguste puhul, mida loetakse kogutuks ja kasutatuks selliselt, et need on tootes püsivalt ja keemiliselt seotud ega satu tavapärase kasutamise **ja kõrvaldamise** korral atmosfääri.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 563**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab vastu **rakendusaktid seoses nõuetega**, mille kohaselt tuleb lugeda kasvuhoonegaasid tootes püsivalt keemiliselt seotuks selliselt, et need tavapärase kasutamise korral atmosfääri ei satu.

Muudatusettepanek

Komisjon võtab **kooskõlas artikliga 23** vastu **delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesolevat direktiivi, sätestades nõuded**, mille kohaselt tuleb lugeda kasvuhoonegaasid tootes püsivalt keemiliselt seotuks selliselt, et need tavapärase kasutamise ja kõrvaldamise korral atmosfääri ei satu, **nagu on osutatud käesoleva lõike esimeses lõigus.**

Muudatusettepanek 564**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

*Muudatusettepanek***välja jäetud****Muudatusettepanek 565****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***ea) lisatakse järgmine lõige:**

„3ba. Komisjon esitab 1. jaanuariks 2025 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta analüüsib, kuidas arvestatakse atmosfäärist eemaldatud ning ohutult ja püsivalt säilitatud kasvuhoonegaaside negatiivseid heitkoguseid ja kuidas neid negatiivseid heitkoguseid heitkogustega kauplemisega hõlmata, ning milles ta teeb ettepaneku selge ulatuse ja rangete kriteeriumide ning kaitsemeetmete kohta, millega tagatakse, et selline sidumine ei korva vajalikku heitkoguste vähendamist kooskõlas määruses (EL) 2021/1119 sätestatud liidu kliimaeesmärkidega. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek negatiivsete heitkoguste kohta.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 566**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e b (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

eb) lisatakse järgmine lõige:

„3bb. Komisjon esitab 31. detsembriks 2029 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta analüüsib, kas kõiki käesoleva direktiiviga hõlmatud eri tegevusaladest pärinevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid on tegelikult arvesse võetud, millistes protsessi etappides neid kasvuhoonegaaside heitkoguseid arvesse võetakse ja kas on välditud topeltarvestust, võttes eelkõige arvesse järgnevaid etappe, sealhulgas kõrvaldamist ja jäätmete põletamist ning ekspordi, ning hindab iga tegevuse heite arvestamisest protsessi eri etappides tulenevat võrreldavat kasu kliimale ja majandusele. Komisjon võib vajaduse korral lisada aruandele seadusandliku ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks, tagamaks, et kõiki heitkoguseid arvestatakse kõige mõjusamas etapis ja välditakse topeltarvestust.“

Muudatusettepanek 567**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e c (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 3b c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ec) lisatakse järgmine lõige:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„3bc. Komisjon esitab 1. jaanuariks 2025 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta analüüsib toote olelusringi hindamise põhjal läbipaistvat, võrreldavat ja usaldusväärset metoodikat, kuidas võtta arvesse selliste kasvuhoonegaaside heidet, mida loetakse kogutuks ja kasutatuks selliselt, et need on tootes püsivalt ja keemiliselt seotud muul viisil kui lõikes 3 b osutatud viisil. Toote olelusringi hindamise metoodikas võetakse arvesse kasvuhoonegaaside kahetist rolli heite ja lähteainena, hõlmates toote valmistamisel kogutud heitkoguseid, kogumis- ja kasutamisprotsessi käigus tekkinud heitkoguseid, toote valmistamisel kasutatud heitkoguseid ning seda, mitu aastat on kasvuhoonegaasidest kogutud süsinik tootes seotud. Komisjon lisab vajaduse korral aruandele seadusandliku ettepaneku käesoleva direktiivi muutmiseks, et lisada selline olelusringi hindamise lähene-misviis.“

Muudatusettepanek 568/rev

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15 – alapunkt e d (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 12 – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

ed) lõige 4 asendatakse järgmisega:

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lubatud heitkoguse ühikud tunnistatakse kehtetuks igal ajal, kui nende omanik seda soovib. Kui liikmesriigi territooriumil suletakse täiendavate riiklike meetmete tõttu elektritootmis-võimsus, **võib** liikmesriik **tunnistada** kehtetuks lubatud heitkoguse ühikuid tema poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest, millele on osutatud artikli 10 lõikes 2, kuni mahus, mis vastab asjaomase käitise tõendatud heitkoguste keskmisele viie aasta jooksul enne selle sulgemist. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni kavandatud kehtetuks tunnistamisest vastavalt artikli 10 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.

„4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et lubatud heitkoguse ühikud tunnistatakse kehtetuks igal ajal, kui nende omanik seda soovib. Kui liikmesriigi territooriumil suletakse täiendavate riiklike meetmete tõttu elektritootmis-võimsus, **tunnistab** liikmesriik kehtetuks lubatud heitkoguse ühikuid tema poolt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest, millele on osutatud artikli 10 lõikes 2, kuni mahus, mis vastab asjaomase käitise tõendatud heitkoguste keskmisele viie aasta jooksul enne selle sulgemist. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni kavandatud kehtetuks tunnistamisest vastavalt artikli 10 lõike 4 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 569
Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 16

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16) Artikli 14 **lõike 1 esimesse lõiku lisatakse järgmine punkt:**

16) Artikli 14 **lõige 1 asendatakse järgmisega:**

„1. Komisjon võtab vastu **rakendusaktid** heitkoguste seiret ja aruandlust käsitleva üksikasjaliku **korra** ning vajaduse korral I lisas loetletud tegevusi käsitlevate **tegevusandmete kohta**, et seirata tonnkilomeetrite andmeid ja anda nendest aru artiklite 3e ja 3f kohaldamise eesmärgil, lähtudes IV lisas esitatud seire- ja aruandluspõhimõtetest ning käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud nõuetest. Kõnealuste **rakendusaktidega** täpsustatakse ka iga kasvuhoonegaasi seire- ja aruandlusnõuete puhul asjaomase kasvuhoonegaasi globaalse soojendamise potentsiaal. Osutatud **rakendusaktidega** kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001 (*) biomassi kasutamise suhtes kehtestatud säästlikkuskriteeriume ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriume, milles on tehtud vajalikud kohandused nende kohaldamiseks käesoleva direktiivi alusel, et biomassi suhtes kehtiks nullmäär. Rakendusaktides sätestatakse täpselt, kuidas arvestada selliste heitkoguste säilitamist, mis on pärit nii nullmääraga kui ka nullmäärata allikatest. Samuti täpsustatakse neis, kuidas arvestada muust kui bioloogilise päritoluga toorainest valmistatud kütustest ja ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest pärit heitkoguseid ning tagada, et neid heitkoguseid võetakse arvesse ning välditakse topeltarvestust.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).“

„1. Komisjon võtab **kooskõlas artikliga 23** vastu **delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesolevat direktiivi seoses** heitkoguste seiret ja aruandlust käsitleva üksikasjaliku **korraga** ning vajaduse korral I lisas loetletud tegevusi käsitlevate **tegevusandmetega**, et seirata tonnkilomeetrite andmeid ja anda nendest aru artiklite 3e ja 3f kohaldamise eesmärgil, lähtudes IV lisas esitatud seire- ja aruandluspõhimõtetest ning käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud nõuetest. Kõnealuste **delegeeritud õigusaktidega** täpsustatakse ka iga kasvuhoonegaasi seire- ja aruandlusnõuete puhul asjaomase kasvuhoonegaasi globaalse soojendamise potentsiaal **ning neile lisatakse üksikasjalik mõjuhindang, milles võetakse arvesse uusimaid kättesaadavaid teadusandmeid**. Osutatud **delegeeritud õigusaktidega** kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001 (*) biomassi kasutamise suhtes kehtestatud säästlikkuskriteeriume ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriume, milles on tehtud vajalikud kohandused nende kohaldamiseks käesoleva direktiivi alusel, et biomassi suhtes kehtiks nullmäär. Rakendusaktides sätestatakse täpselt, kuidas arvestada selliste heitkoguste säilitamist, mis on pärit nii nullmääraga kui ka nullmäärata allikatest. Samuti täpsustatakse neis, kuidas arvestada muust kui bioloogilise päritoluga toorainest valmistatud kütustest ja ringlussevõetud süsinikupõhistest kütustest pärit heitkoguseid ning tagada, et neid heitkoguseid võetakse arvesse ning välditakse topeltarvestust.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 570

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 19 a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 19 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

19a) Artikli 19 lõige 2 asendatakse järgmisega:

2. Lubatud heitkoguse ühikuid võib omada iga isik. Register peab olema üldsusele kättesaadav ja sisaldama eraldi arvestust iga sellise isiku omanduses olevate lubatud heitkoguse ühikute kohta, kellele lubatud heitkoguse ühikud on välja antud või kellele või kellelt need on üle antud.

„2. Ilma et see piiraks artikli 12 lõike 1a kohaldamist, võivad lubatud heitkoguse ühikuid lisaks kesk- ja riiklikele haldusasutuste kontodele omada üksnes need reguleeritud üksused, kellel on varasemad, praegused või prognoositavad tulevased ELi HKSi nõuete täitmise kohustused. Register peab olema üldsusele kättesaadav ja sisaldama eraldi arvestust iga sellise reguleeritud üksuse omanduses olevate lubatud heitkoguse ühikute kohta, kellele lubatud heitkoguse ühikud on välja antud või kellele või kellelt need on üle antud.“

Muudatusettepanek 571

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 19 b (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 23 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

19b) Artikli 23 lõige 2 asendatakse järgmisega:

2. Artikli 3d lõikes 3, artikli 10 lõikes 4, artikli 10a lõigetes 1 ja 8, artikli 10b lõikes 5, artikli 19 lõikes 3, artiklis 22, artikli 24 lõikes 3, artikli 24a lõikes 1, artikli 25a lõikes 1 ja artiklis 28c osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 8. aprillist 2018.

„2. Artikli 3d lõikes 3, artikli 3gaa lõikes 2, artikli 3gab lõikes 7, artikli 3gea teises lõigus, artikli 10 lõikes 4, artikli 10a lõigetes 1 ja 8, artikli 10b lõikes 5, artikli 12 lõikes 3b, artikli 14 lõikes 1, artikli 19 lõikes 3, artiklis 22, artikli 24 lõikes 3, artikli 24a lõikes 1, artikli 25a lõikes 1, artiklis 28c, artikli 30c lõikes 2a ja artikli 30f lõikes 4a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 8. aprillist 2018.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 572

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 19 c (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 29a

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Artikkel 29a

Meetmed ülemääraste hinnakõikumiste korral

1. Kui lubatud heitkoguse ühiku hind Euroopa süsinikuturul ületab rohkem kui kuue järjestikuse kuu jooksul rohkem kui **kolm** korda lubatud heitkoguse ühikute keskmist hinda kahe eelneva aasta jooksul, kutsub komisjon **koheselt** kokku otsuse nr 280/2004/EÜ artikli 9 alusel loodud komitee koosoleku.

2. Kui lõikes 1 osutatud hindade muutus ei vasta põhiliste turunäitajate muutustele, **võidakse võtta vastu** üks järgmistest meetmetest, võttes arvesse hindade muutuse määra:

a) meede, mis võimaldab liikmesriikidel korraldada osa enampakkumisel kauplemiseks ette nähtud koguse müügist enampakkumisel;

b) meede, mis võimaldab liikmesriikidel panna enampakkumisele kuni 25 % uute osalejate reservis alles olevatest lubatud heitkoguse ühikutest.

Kõnealused meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 4 osutatud korralduskomitee menetlusele.

3. Iga meetme puhul võetakse võimalikult suurel määral arvesse komisjoni poolt artikli 29 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandeid ning muud liikmesriikide esitatud asjakohast teavet.

4. Nimetatud sätete kohaldamise üksikasjad sätestatakse artikli 10 lõikes 4 osutatud õigusaktides.

19c) Artikkel 29a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 29a

Meetmed ülemääraste hinnakõikumiste korral

1. Kui lubatud heitkoguse ühiku **keskmine** hind Euroopa süsinikuturul ületab rohkem kui kuue järjestikuse kuu jooksul rohkem kui **kaks** korda lubatud heitkoguse ühikute keskmist hinda kahe eelneva aasta jooksul, kutsub komisjon **viivitamata ja mitte hiljem kui seitse päeva pärast seda kuupäeva** kokku otsuse nr 280/2004/EÜ artikli 9 alusel loodud komitee koosoleku, **et hinnata, kas käesolevas lõikes osutatud hinnamuutused vastavad muutuvatele turu põhinäitajatele.**

2. Kui lõikes 1 osutatud hindade muutus ei vasta põhiliste turunäitajate muutustele, **võetakse viivitamata** üks järgmistest meetmetest, võttes arvesse hindade muutuse määra:

-a) käesoleva peatükiga hõlmatud 100 miljoni lubatud heitkoguse ühikute vabastamine turustabiilsusreservist kooskõlas otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1 lõikega 7, mis jaotatakse kuue kuu jooksul võrdselt enampakkumistele;

a) meede, mis võimaldab liikmesriikidel korraldada osa **järgneval kalendriaastal** enampakkumisel kauplemiseks ette nähtud koguse müügist enampakkumisel;

b) meede, mis võimaldab liikmesriikidel panna enampakkumisele kuni 25 % uute osalejate reservis alles olevatest lubatud heitkoguse ühikutest.

Kõnealused meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 4 osutatud korralduskomitee menetlusele.

3. Iga meetme puhul võetakse võimalikult suurel määral arvesse komisjoni poolt artikli 29 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud aruandeid ning muud liikmesriikide esitatud asjakohast teavet.

4. Nimetatud sätete kohaldamise üksikasjad sätestatakse artikli 10 lõikes 4 osutatud õigusaktides.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 573**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 19 d (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 29a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

19d) Lisatakse järgmine artikkel:**„Artikkel 29aa**

1. Juurdepääs ELi HKSi turule on piiratud üksustega, kes on käitised, lennundus- ja merendusettevõtjad, kes täidavad ELi HKSi nõuete täitmise kohustusi.

2. Erandina lõikest 1 on juurdepääs ELi HKSi turule finantsvahendajatel, kes ostavad lubatud heitkoguse ühikuid käitise nimel, mitte oma nimel.

3. Komisjon hindab, kas määruse (EL) nr 1031/2010^(1a) artikli 6 lõige 5 on kooskõlas käesoleva artikli sätetega, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku kõnealuse määruse muutmiseks.;

^(1a) Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).“

Muudatusettepanek 574**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 19 e (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

19e) Artikli 30 lõige 1 asendatakse järgmisega:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Kehtiv tekst

1. Käesolev direktiiv vaadatakse korrapäraselt läbi tulenevalt rahvusvahelisest arengust ja Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutustest.

Muudatusettepanek

„1. Käesolev direktiiv vaadatakse korrapäraselt läbi tulenevalt rahvusvahelisest arengust ja Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutustest, **sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 26. istungjärgul (COP26) võetud kohustus hoida temperatuuri tõus alla 1,5 °C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega.**“

Muudatusettepanek 575

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 20 a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30 – lõige 3

Kehtiv tekst

3. **Komisjon** esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga Pariisi kokkuleppe alusel kokkulepitud ülemaailmse ülevaate osas aruande, eelkõige seoses vajadusega liidu täiendava poliitika ja lisameetmete järele, pidades silmas vajalikku kasvuhoonegaaside vähendamist liidu ja selle liikmesriikide poolt, sealhulgas seoses artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga. Komisjon võib asjakohasel juhul esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid muuta käesolevat direktiivi.

Muudatusettepanek

20a) Artikli 30 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. **Olles küsinud nõu kliimamuutusi käsitlevalt Euroopa teadusnõukogult**, esitab **komisjon** Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga Pariisi kokkuleppe alusel kokkulepitud ülemaailmse ülevaate osas aruande, eelkõige seoses vajadusega liidu täiendava poliitika ja lisameetmete järele, pidades silmas vajalikku kasvuhoonegaaside vähendamist liidu ja selle liikmesriikide poolt, sealhulgas seoses artiklis 9 osutatud lineaarse teguriga. Komisjon võib asjakohasel juhul esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid muuta käesolevat direktiivi. **Komisjon tagab oma ettepanekutes vastavuse määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgile, kõnealuse määruse artiklis 4 sätestatud liidu kliimaeesmärkidele ja kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 4 osutatud liidu kasvuhoonegaaside soovituslikule eelarvele aastateks 2030–2050. Ettepanekud kajastavad aja jooksul tehtavaid edusamme ja kajastavad suurimaid võimalikke ambitsioone kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikli 4 lõikega 3.**“

Muudatusettepanek 576

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 20 b (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30 – lõige 4 a (uus)

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

20b) Artiklisse 30 lisatakse järgmine lõige:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

„4a. Käesoleva direktiivi läbivaatamisel kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1, 2 ja 3 analüüsib komisjon seda, kuidas saab luua seoseid ELi HKSi ja muude CO₂-turgude vahel, ilma et see takistaks kliimaneutraalsuse eesmärgi ja määruses (EL) 2021/1119 sätestatud liidu kliimaeesmärkide saavutamist.“

Muudatusettepanek 577**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Iva peatükk – pealkiri

Komisjoni ettepanek

HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEM HOONETE JA
MAANTEETRASPORDI JAOKS

Muudatusettepanek

HEITKOGUSTEGA KAUPLEMISE SÜSTEEM HOONETE, MAAN-
TEETRASPORDI JA **TEISTE KÜTUSTE** JAOKS**Muudatusettepanek 578****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30a – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse erasektori maanteetranspordis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses kasutatavate kütuste tarbimisse lubamise suhtes alles alates 1. jaanuarist 2029, kui lõikes 1b sätestatud hindamisest ei tulene teisiti.

Muudatusettepanek 579**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30a – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Kui tingimused on õiged, püüab komisjon laiendada käesolevat peatükki alates 1. jaanuarist 2029 erasektori maanteetranspordist ning erasektori elamute küttest ja jahutusest tulenevatele heitkogustele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon esitab 1. jaanuariks 2026 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta hindab käesoleva peatüki laiendamist erasektori maanteetranspordist ning erasektori elamute küttest ja jahutusest tulenevatele heitkogustele alates 1. jaanuarist 2029 viisil, millega ei jäeta kedagi kõrvale. Kõnealune aruanne sisaldab eelkõige järgmist:

- a) üksikasjalik hinnang energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse arengu kohta liidus ja igas liikmesriigis vastavalt määruse (EL).../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] artikli 23 lõikele 1;
- b) üksikasjalik hinnang liikmesriikide kliimameetmete sotsiaalkavades sisalduvate meetmete ja investeeringute tulemuste kohta, eelkõige nende inimeste arvu kohta, kes on nende meetmete ja investeeringute tulemusel energiaostuvõimetusest ja liikuvusvaesusest välja pääsenud, ning muudest liidu fondidest tehtud investeeringute kohta;
- c) sellise laiendamisega saavutatava kasvuhoonegaaside heite täiendava vähendamise üksikasjalik analüüs ja kvantifitseerimine ning liikmesriikide edusammud määruses (EL) 2018/842 sätestatud eesmärkide saavutamisel;
- d) hinnang artikli 30f lõikes 2a sätestatud kulude ülekandmise aruandlus- ja piiramismehhanismi teostatavuse ja üksikasjade kohta.

Kõnealuse aruande tulemuste põhjal esitab komisjon vajaduse korral käesoleva direktiivi ja määruse (EL).../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] sihipärase läbivaatamise, et laiendada käesolevat peatükki erasektori maanteetranspordist ning erasektori elamute küttest ja jahutusest tulenevatele heitkogustele alates 1. jaanuarist 2029.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 580

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30a – lõige 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1c. Liikmesriik võib otsustada, et tema territooriumil ei kohaldata lõikes 1a osutatud erandit seoses kütustega, mida kasutatakse erasektori maanteetranspordis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses, tingimusel et tal on olemas piisavad programmid madala sissetulekuga leibkondade toetamiseks ning energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse vähendamiseks ning et komisjon on selle heaks kiitnud. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni, kui ta kavatseb sellise otsuse vastu võtta. Komisjon hindab, kas liikmesriigil on selleks olemas piisavalt programme, ja teavitab liikmesriiki oma otsusest.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 581**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 30aa

1. Kui artikli 30a lõike 1a kohaselt erasektori maantee-transportis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses kasutatavate kütuste lubatud heitkoguste ühikute enampakkumise alguse aastale eelneva kuue järjestikuse kuu jooksul on käesoleva peatükiga hõlmatud sektorites tarbitavate kütuste keskmine hind kõrgem kui selliste kütuste keskmine hind 2022. aasta märtsis, pikendatakse artikli 30d lõikes 1 osutatud erasektori maanteetranspordis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses kasutatavate kütuste LHÜde tagastamise tähtaega, kuni hind langeb allapoole kõnealust künnist.

Erandina esimesest lõigust, kui määrusega (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] loodud kliimameetmete sotsiaalfond ei ole tegevust alustanud või on tegutsenud vähem kui kolm aastat, lükatakse käesoleva peatükiga hõlmatud LHÜde enampakkumine edasi, kuni kliimameetmete sotsiaalfond on tegutsenud vähemalt kolm aastat.

2. Vajaduse korral avaldab komisjon, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud enne käesoleva peatüki kohase enampakkumise algust.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 582

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30b – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist **2025** ei tegutse ükski reguleeritud üksus III lisas osutatud tegevusalal, kui kõnealusel reguleeritud üksusel ei ole pädeva asutuse poolt lõigete 2 ja 3 kohaselt välja antud luba.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist **2024** ei tegutse ükski reguleeritud üksus III lisas osutatud tegevusalal, kui kõnealusel reguleeritud üksusel ei ole pädeva asutuse poolt lõigete 2 ja 3 kohaselt välja antud luba.

Muudatusettepanek 583

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30c – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Alates **2026.** aastast igal aastal käesoleva peatüki alusel välja antavate lubatud heitkoguse ühikute liiduülest üldkogust vähendatakse lineaarselt alates 2024. aastast. 2024. aasta väärtus määratakse kindlaks 2024. aasta heitkoguste piirmäärana, mille arvutamisel võetakse aluseks **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** määruse (EL) 2018/842 (*) artikli 4 lõike 2 kohased võrdlusheitkogused käesoleva peatükiga hõlmatud sektorites ja kohaldatakse kõigi kõnealuse määruse kohaldamisalasse kuuluvate heitkoguste lineaarse vähendamise trajektoori. Kogust vähendatakse igal aastal pärast 2024. aastat lineaarse vähendamisteguri 5,15 % võrra. Komisjon avaldab 1. jaanuariks 2024 liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse **2026.** aastaks.

Muudatusettepanek

1. Alates **2025.** aastast igal aastal käesoleva peatüki alusel välja antavate lubatud heitkoguse ühikute liiduülest üldkogust vähendatakse lineaarselt alates 2024. aastast. 2024. aasta väärtus määratakse kindlaks 2024. aasta heitkoguste piirmäärana, mille arvutamisel võetakse aluseks määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 2 kohased võrdlusheitkogused käesoleva peatükiga hõlmatud sektorites ja kohaldatakse kõigi kõnealuse määruse kohaldamisalasse kuuluvate heitkoguste lineaarse vähendamise trajektoori. Kogust vähendatakse igal aastal pärast 2024. aastat lineaarse vähendamisteguri 5,15 % võrra. Komisjon avaldab 1. jaanuariks 2024 liidu lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse **2025.** aastaks.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 584**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30c – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjonil on artikli 23 kohaselt õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, mis kehtestavad LHÜde lisakogused, mida hakatakse väljastama igal aastal alates 2025. aastast, et hiivitada loovutatud LHÜd juhtudel, kus esines artikli 30f lõikes 4 osutatud topeltarvestuse vältimise reeglitest hoolimata topeltarvestamist. Komisjoni kehtestatud LHÜde lisakogused vastavad asjaomasel aruandeaastal kompenseeritud kasvuhoonegaaside heitkoguste summale vastavalt artikli 30f lõikes 4a osutatud delegeeritud õigusaktidele.

Muudatusettepanek 585**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Alates **2026.** aastast müüakse käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikud enampakkumisel, välja arvatud juhul, kui need paigutatakse otsusega (EL) 2015/1814 loodud turustabiilsusreservi. Käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikud müüakse enampakkumisel II, IIa ja III peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikutest eraldi.

1. Alates **2025.** aastast müüakse käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikud enampakkumisel, välja arvatud juhul, kui need paigutatakse otsusega (EL) 2015/1814 loodud turustabiilsusreservi. Käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikud müüakse enampakkumisel II, IIa ja III peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikutest eraldi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 586

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Käesoleva peatüki kohane lubatud heitkoguse ühikute müük enampakkumisel algab **2026.** aastal mahus, mis vastab 130 %-le **2026.** aastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust, mis on kindlaks määratud kõnealuse aasta lubatud heitkoguse ühikute liiduülese üldkoguse ning lõigete 3, 5 ja 6 kohaste vastavate enampakkumisosade ja -mahtude alusel. Enampakkumisel müüdavaid lisakoguseid kasutatakse üksnes lubatud heitkoguse ühikute tagastamiseks vastavalt artikli 30e lõikele 2 ja need arvatakse maha ajavahemikul 2028–2030 enampakkumisel müüdavatest kogustest. Kõnealuste varaste enampakkumiste tingimused kehtestatakse vastavalt lõikele 7 ja artikli 10 lõikele 4.

Muudatusettepanek

Käesoleva peatüki kohane lubatud heitkoguse ühikute müük enampakkumisel algab **2025.** aastal mahus, mis vastab 130 %-le **2025.** aastal enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute mahust, mis on kindlaks määratud kõnealuse aasta lubatud heitkoguse ühikute liiduülese üldkoguse ning lõigete 3, 5 ja 6 kohaste vastavate enampakkumisosade ja -mahtude alusel. Enampakkumisel müüdavaid lisakoguseid kasutatakse üksnes lubatud heitkoguse ühikute tagastamiseks vastavalt artikli 30e lõikele 2 ja need arvatakse maha ajavahemikul 2028–2030 enampakkumisel müüdavatest kogustest. Kõnealuste varaste enampakkumiste tingimused kehtestatakse vastavalt lõikele 7 ja artikli 10 lõikele 4.

Muudatusettepanek 587

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

2026. aastal luuakse 600 miljonit käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikut, mis on mõeldud osaluseks turustabiilsusreservis vastavalt otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1a lõikele 3.

Muudatusettepanek

2025. aastal luuakse 600 miljonit käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikut, mis on mõeldud osaluseks turustabiilsusreservis vastavalt otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1a lõikele 3.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 588**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. 150 miljonit käesoleva peatüki alusel välja antud lubatud heitkoguse ühikut müüakse enampakkumisel ja kogu nende enampakkumiste tulu tehakse kättesaadavaks **artikli 10a lõike 8** alusel loodud **innovatsioonifondile**. Käesolevas lõikes osutatud lubatud heitkoguse ühikute suhtes kohaldatakse artikli 10a lõiget 8.

Muudatusettepanek

3. 150 miljonit käesoleva peatüki alusel välja antud lubatud heitkoguse ühikut müüakse enampakkumisel ja kogu nende enampakkumiste tulu tehakse kättesaadavaks **määruse (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus]** alusel loodud **kliimameetmete sotsiaalfondile sihtotstarbelise välis-tuluna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (*)** artikli 21 lõikele 5 ning seda kasutatakse kooskõlas kliimameetmete sotsiaalfondi suhtes kohaldatavate reeglitega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 589**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 3 a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

3a. Selleks et tagada, et liidu eelarves kliimameetmete sotsiaalfondile eraldatavad assigneeringud saaksid areneda tihedas kooskõlas CO₂ hinnaga ning seega haavatavate kodumajapidamiste ja liiklejate koormusega, võimaldab CO₂ hinna kõikumise kohandamise mehhanism iga-aastast suu-rendamist. Üksikasjalikud sätted tuleb ette näha mitmeaastase finantsraamistiku määruses, millega tagatakse kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 312, et asjaomaseid kulude ülemmäärasid kohandatakse igal aastal automaatselt vastavalt ELi HKSi kohase CO₂ hinna muutuse määrale hoonete, maanteetranspordi ja muude kütuste puhul. Iga-aas-tase kohandamise mõju eelarvele kantakse eelarvesse.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 590**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 5 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada lõikes 4 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulu, välja arvatud tulu, mis on ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määratud omavahenditena ja kantud liidu eelarvesse. Liikmesriigid kasutavad oma tulu **ühe või mitme artikli 10 lõikes 3 osutatud tegevuse jaoks või ühel või mitmel järgmisel eesmärgil**:

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada lõikes 4 osutatud lubatud heitkoguse ühikute enampakkumistest saadud tulu, välja arvatud tulu, mis on ELi toimimise lepingu artikli 311 kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määratud omavahenditena ja kantud liidu eelarvesse **üldtuluna**. Liikmesriigid kasutavad oma tulu **esmalts oma kliimameetmete sotsiaalkavade riiklikuks kaasrahastamiseks ning ülejäänud tulu järgmisteks sotsiaalseks kliimameetmeteks ja investeeringuteks kooskõlas määruse (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] artikliga 6**:

Muudatusettepanek 591**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 5 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) meetmed, mille eesmärk on aidata kaasa hoonete kütte ja **jahutusega seotud süsinikuheite vähendamisele** või hoonete energiavajaduse vähendamisele, **sealhulgas taastuvenergia integreerimine ja sellega seotud meetmed vastavalt direktiivi 2012/27/EL artikli 7 lõikele 11 ning artiklitele 12 ja 20 [viited ajakohastatakse läbivaadatud direktiiviga], samuti meetmed, millega antakse rahalist toetust madala sissetulekuga leibkondadele kõige halvemate näitajatega hoonetes**;

Muudatusettepanek

a) meetmed, mille eesmärk on aidata kaasa hoonete kütte ja **jahutuse kliimaneutraalsusele** või hoonete energiavajaduse vähendamisele **kooskõlas määruse (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] artikliga 6**;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 592**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30d – lõige 5 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) meetmed, mille eesmärk on kiirendada heiteta sõidukite kasutuselevõttu või anda rahalist toetust heiteta sõidukite täielikult koostalitlusvõimelise tankimis- ja laadimistaristu kasutuselevõtuks, või meetmed, millega soodustatakse üleminekut ühistranspordile ja parandatakse mitmeliigilist transporti **või antakse rahalist toetust, et tegeleda väikese ja keskmise sissetulekuga transpordikasutajatega seotud sotsiaalsete aspektidega.**

Muudatusettepanek

- b) meetmed, mille eesmärk on kiirendada heiteta sõidukite kasutuselevõttu või anda rahalist toetust heiteta sõidukite täielikult koostalitlusvõimelise tankimis- ja laadimistaristu kasutuselevõtuks, või meetmed, millega soodustatakse üleminekut ühistranspordile ja parandatakse mitmeliigilist transporti **kooskõlas määruse (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] artikliga 6.**

Muudatusettepanek 593**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30e – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Alates 1. jaanuarist **2027** tagavad liikmesriigid, et reguleeritud üksus tagastab iga aasta 30. aprilliks III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütuste kogusele vastava ning kooskõlas artiklitega 15 ja 30f tõendatud eelmise aasta koguheitega võrdse arvu käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikuid ning et need lubatud heitkoguse ühikud tunnistatakse seejärel kehtetuks.

Muudatusettepanek

2. Alates 1. jaanuarist **2026** tagavad liikmesriigid, et reguleeritud üksus tagastab iga aasta 30. aprilliks III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütuste kogusele vastava ning kooskõlas artiklitega 15 ja 30f tõendatud eelmise aasta koguheitega võrdse arvu käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikuid ning et need lubatud heitkoguse ühikud tunnistatakse seejärel kehtetuks.

Muudatusettepanek 594**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30f – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et iga reguleeritud üksus seirab alates **2025.** aastast igal kalendriaastal heitkoguseid, mis vastavad III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütusekogustele. Samuti tagavad nad, et iga reguleeritud üksus teatab kõnealused heitkogused järgmisel aastal pädevale asutusele kooskõlas artikli 14 lõikes 1 osutatud õigusaktidega, tehes seda esimest korda **2026.** aastal.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et iga reguleeritud üksus seirab alates **2024.** aastast igal kalendriaastal heitkoguseid, mis vastavad III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütusekogustele. Samuti tagavad nad, et iga reguleeritud üksus teatab kõnealused heitkogused järgmisel aastal pädevale asutusele kooskõlas artikli 14 lõikes 1 osutatud õigusaktidega, tehes seda esimest korda **2025.** aastal.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 595**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30f – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Võttes arvesse artikli 30a lõike 1b teise lõigu punktis d sätestatud hindamist esitavad reguleeritud üksused alates ... [üks aasta enne seda, kui alustatakse käesoleva peatüki kohaldamist kütustele, mida kasutatakse erasektori maanteetranspordis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses] ning seejärel iga kuu komisjonile III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütuste jaehinda kantavate kulude jaotuse, sealhulgas eelkõige siseriiklike maksude ja tasude ning LHÜde tagastamisega seotud kulude osakaalu jaemüügihinna, samuti selliste LHÜde tagastamisega seotud kulude osakaalu, mis kantakse üle lõpptarbijale. Kui see protsent muutub eelmise aruandeperioodiga võrreldes rohkem kui 5 protsendipunkti, tuleb esitada selgitus.

Hiljemalt ... [käesoleva peatüki jõustumise kuupäev] võtab komisjon vastu rakendusakti, milles sätestatakse käesoleva lõike esimese lõigu kohase aruandluse kategooriad ja vorm. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 22a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Alates ... [kuupäev, mil alustatakse käesoleva peatüki kohaldamist kütustele, mida kasutatakse erasektori maanteetranspordis põletamiseks ning erasektori elamute küttes ja jahutuses] või kui liikmesriik on kooskõlas artikli 30a lõikega 1c otsustanud, et kõnealuse artikli lõikes 1a osutatud erandit ei kohaldata, alates... [käesoleva peatüki jõustumise kuupäev] ei tohi reguleeritud üksused kanda lõpptarbijale üle rohkem kui 50 % III lisa kohaselt tarbimisse lubatud kütuste LHÜde tagastamisega seotud kuludest.

Kui komisjon leiab, et reguleeritud üksus on kandnud üle rohkem kui 50 % kuludest, maksab see üksus vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 16 trahvi. Trahvisumma arvutamisel võetakse aluseks LHÜde arv, mis vastab käesoleva lõike kohaselt liigselt üle kantud kuludele, korrutatuna kõrgeima registreeritud arveldushinnaga, mida esmas- või järelturul eelnenud aastal käesoleva peatüki kohaselt LHÜde eest maksti. Komisjon teatab iga aasta 28. veebruariks liigselt üle kantud kuludega seotud trahvisumma. Käesolevas lõigus osutatud trahvidest saadav tulu eraldatakse määruses (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus] osutatud kliimameetmete sotsiaalfondile.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 596**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30f – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et reguleeritud üksused suudavad iga kütuseliigi kohta teha usaldusväärselt ja täpselt kindlaks ja dokumenteerida tarbimisse lubatud kütuse täpsed kogused, **mida kasutatakse põletamiseks III lisas kindlaks määratud hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris**, ning reguleeritud üksuste poolt tarbimisse lubatud kütuste lõppkasutuse. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et vältida käesoleva peatükiga hõlmatud heitkoguste ning II, Ila ja III peatükiga hõlmatud heitkoguste topeltarvestuse ohtu. Topeltarvestuse vältimise üksikasjalikud eeskirjad võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikega 1.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et reguleeritud üksused suudavad iga kütuseliigi kohta teha usaldusväärselt ja täpselt kindlaks ja dokumenteerida **III lisa kohaselt** tarbimisse lubatud kütuse täpsed kogused ning reguleeritud üksuste poolt tarbimisse lubatud kütuste lõppkasutuse. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et vältida käesoleva peatükiga hõlmatud heitkoguste ning II, Ila ja III peatükiga hõlmatud heitkoguste topeltarvestuse ohtu. Topeltarvestuse vältimise üksikasjalikud **ja ühtlustatud** eeskirjad võetakse vastu kooskõlas artikli 14 lõikega 1.

(Käesolevat muudatusettepanekut seoses III lisas kindlaks määratud hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris põletamiseks kasutatava tarbimisse lubatud kütusega kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Selle vastuvõtmise korral tehakse vastavad muudatused kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 597**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30f – lõige 4 a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

4a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi, sätestades kogu liitu hõlmavad ja täielikult ühtlustatud eeskirjad selliste artikli 3e kohasest käitiste käitajate topeltarvestusest tulenevate kulude hüvitamise kohta, mis on tekkinud kütusehindadesse edasi kandunud kütuse põletamisel tekkivate heitkogustega seotud kuludest, ning eeldusel, et nende heitkoguste kohta annab artikli 14 kohaselt aru nii käitaja kui ka käesoleva artikli kohaselt reguleeritud üksus ning et käesoleva artikli lõike 4 kohaselt topeltarvestamise vältimist ei toimu. Hüvitise arvutamine põhineb artikli 30d lõike 4 kohaselt enampakkumistel müüdud LHÜde keskmisel hinnal asjaomasel aruandeaastal käesoleva artikli alusel. Käesoleva peatükiga hõlmatud LHÜde enampakkumisest saadud tulu lisatakse vastavalt vajadusele hüvitise summale kuni tasemeni, mis vastab käesoleva artikli kohasel aruandeaastal tehtud topeltarvestamise hulga.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 598

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30h – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud LHÜde keskmine hind ületab enne 1. jaanuari 2030 hinna ülempiiri 50 eurot, võtab komisjon viivitamata vastu otsuse vabastada turustabiilsusreservist 10 miljonit käesoleva peatükiga hõlmatud LHÜd kooskõlas otsuse (EL) 2015/1814 artikli 1a lõikega 7.

Kui lõikes 1 osutatud LHÜde keskmine hind ületab enne 1. jaanuari 2030 45 eurot, võtavad komisjon ja liikmesriigid viivitamata lisameetmeid CO₂ heite vähendamiseks, et vältida käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud hinna ülempiiri saavutamist.

Esimese või teise lõigu kohaldamise korral peatatakse käesoleva lõike kohaldamine selle aja jooksul.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 599**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30i – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon esitab 1. jaanuariks 2028 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva peatüki sätete rakendamisest, võttes vaatluse alla nende tõhususe, haldamise ja praktilise kohaldamise, sealhulgas otsuse (EL) 2015/1814 kohaste eeskirjade kohaldamise ja käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute kasutamise II, IIa ja III peatükiga hõlmatud nõuete täitmise kohustusega üksuste kohustuste täitmiseks. Vajaduse korral esitab komisjon koos kõnealuse aruandega Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku käesolevat peatükki muuta. Komisjon peaks 31. oktoobriks 2031 hindama, kas III lisaga hõlmatud sektorite lisamine direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud sektoreid hõlmavasse heitkogustega kauplemise süsteemi on teostatav.

Muudatusettepanek

Komisjon esitab 1. jaanuariks 2028 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva peatüki sätete rakendamisest, võttes vaatluse alla nende tõhususe, haldamise ja praktilise kohaldamise, sealhulgas otsuse (EL) 2015/1814 kohaste eeskirjade kohaldamise ja käesoleva peatükiga hõlmatud lubatud heitkoguse ühikute kasutamise II, IIa ja III peatükiga hõlmatud nõuete täitmise kohustusega üksuste kohustuste täitmiseks. Vajaduse korral esitab komisjon koos kõnealuse aruandega Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku käesolevat peatükki muuta. Komisjon **esitab 1. jaanuariks 2029 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles ta hindab, kas artikli 30h lõike 2a esimeses lõigus osutatud hinna ülempiir on olnud tõhus ja kas selle kohaldamist tuleks jätkata. Vajaduse korral lisab komisjon aruandele aegsasti seadusandliku ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi muutmiseks, et kohandada kõnealust hinna ülempiiri, et seda saaks kohaldada alates 1. jaanuarist 2030.** Komisjon peaks 31. oktoobriks 2031 hindama, kas III lisaga hõlmatud sektorite lisamine direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud sektoreid hõlmavasse heitkogustega kauplemise süsteemi on teostatav.

Muudatusettepanek 600**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30i – lõik 1 a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

Komisjon kaalub käesoleva direktiivi võimalikku muutmist seoses õigusnormide lihtsustamisega. Komisjon ja pädevad asutused kohanduvad pidevalt halduskorra parimate tavade ja võtavad kõik meetmed, et käesoleva direktiivi täitmise tagamist lihtsustada, viies halduskoormuse miinimumini.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 601

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21 a (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

21a) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 30ia

Valdkondlikud tegevuskavad

1. Komisjon avaldab 1. jaanuariks 2025 kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu toetusel soovituslikud tegevuskavad käesoleva direktiivi I lisaga hõlmatud tegevuste kohta, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks liidu kliimanetraalsuse eesmärk ja seejärel eesmärk saavutada negatiivsed heitkogused, nagu on sätestatud määruse (EL) 2021/1119 artikli 2 lõikes 1.

2. Komisjon teeb lõikes 1 sätestatud tegevuskavade ettevalmistamisel tihedat koostööd sidusrühmadega, sealhulgas üksikisikute, kodanikuühiskonna, sotsiaalpartnerite, akadeemiliste ringkondade, poliitikakujundajate ning sektorite ja allsektoritega, mida käesolev direktiiv mõjutab.

3. Iga nelja aasta järel pärast lõikes 1 sätestatud tegevuskavade avaldamist ajakohastab komisjon neid tegevuskavasid vastavalt uusimatele teaduslikele andmetele, tehes samal ajal tihedat koostööd lõikes 2 osutatud sidusrühmadega.

4. Kõik andmed, mida kasutatakse lõikes 1 sätestatud valdkondlike tegevuskavade koostamiseks ja nende ajakohastamiseks vastavalt lõikele 3, tehakse üldsusele kergesti kättesaadaval viisil kättesaadavaks.“;

Muudatusettepanek 602

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21 b (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30i b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

21b) Lisatakse järgmine artikkel:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Artikkel 30ib**Teaduslikud nõuanded ELi HKSi kuuluvate sektorite kohta**

Kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu võib omal algatusel anda teaduslikke nõuandeid ja esitada aruandeid seoses käesoleva direktiiviga ning selle vastavusega määruse (EL) 2021/1119 ja Pariisi kokkuleppe kliimaeesmärkidele, eelkõige eesmärgiga saavutada õiglane üleminek ja anda teavet käesoleva direktiivi mis tahes hilisema läbivaatamise kohta. Kõik kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu poolt käesoleva artikli kohaselt antud nõuanded avalikustatakse kergesti kättesaadaval kujul. Komisjon võtab kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu nõuandeid nõuetekohaselt arvesse või põhjendab nendega mittenõustumist avalikult.“

Muudatusettepanek 603**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21 c (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

Peatükk IVa a (uus) – artiklid 30i c (uus) ja 30i d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

21c) Artikli 30ib järel lisatakse järgmine peatükk:**„IVa a peatükk****ELi HKSi tuludest saadava rahalise toetuse nähtavus****Artikkel 30ic****ELi HKSi riiklikest tuludest saadava rahalise toetuse nähtavus**

1. Liikmesriigid tagavad ELi HKSi tuludest rahastamise nähtavuse kõigis artikli 10 lõikes 3, artikli 10a lõikes 6 ja artikli 30d lõikes 5 osutatud toimingutes.

2. Liikmesriigid tagavad rahalise toetuse nähtavuse lõplikele toetusesaajatele ja üldsusele

a) asjakohase määrisega „rahastab Euroopa Liit (ELi heitkogustega kauplemise süsteem)“ ning esitades tegevuse elluviimisega seotud ja lõplikele toetusesaajatele või avalikkusele mõeldud dokumentidel ja teabematerjalidel ning füüsiliste investeeringute või seadmetega seotud toimingute puhul selgelt nähtavatel ja püsivatel tahvlitel või stendidel liidu embleemi ja rahastamise summa;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) esitades oma ametlikul veebisaidil ja sotsiaalmeedias, kui sellised veebisaidid on olemas, tegevuse lühikirjelduse, sealhulgas selle eesmärgid ja tulemused, ning toonitades ELi HKSi tuludest saadavat rahalist toetust.

3. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada lõigete 1 ja 2 kohaste eeskirjade rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 30id

ELi HKSi liidu tuludest saadava rahalise toetuse nähtavus

1. Komisjon tagab ELi HKSi tuludest rahastamise nähtavuse kõigis toimingutes, millele on osutatud käesoleva direktiivi artikli 10a lõikes 8 (kliimainvesteeringute fond), artiklis 10d (moderniseerimisfond) ja artiklis 3gab (ookeanifond) ning määruses (EL) .../... [kliimameetmete sotsiaalfondi määrus].

2. Toetusesaajad annavad lõikes 1 osutatud fondidest saadud rahalisest toetusest ja nende päritolust teada

a) asjakohase märgisega „rahastab Euroopa Liit (ELi heitkogustega kauplemise süsteem – [asjakohane fond])“ ning esitades tegevuse elluviimisega seotud ja lõplikele toetusesaajatele või avalikkusele mõeldud dokumentidel ja teabematerjalidel ning füüsiliste investeeringute või seadmetega seotud toimingute puhul selgelt nähtavatel ja püsivatel tahvritel või stendidel liidu embleemi ja rahastamise summa;

b) esitades oma ametlikul veebisaidil ja sotsiaalmeedias, kui sellised veebisaidid on olemas, tegevuse lühikirjelduse, sealhulgas selle eesmärgid ja tulemused, ning toonitades asjakohasest fondist ja ELi HKSi tuludest saadavat rahalist toetust.

3. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada lõigete 1 ja 2 kohaste eeskirjade rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.“

Muudatusettepanek 604

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 21 d (uus)

Direktiiv 2003/87/EÜ

Artikkel 30i e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

21d) Lisatakse järgmine artikkel:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Artikkel 30ie**Aruanne arenguriikide CO₂ heite vähendamise vajaduste kohta**

Komisjon esitab 31. detsembriks 2023 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande arenguriikide CO₂ heite vähendamise vajaduste kohta. Aruanne sisaldab järgmist:

- a) hinnang arenguriikide kasvuhoonegaaside heitkoguste kohta riikide kaupa;
- b) märke peamiste heiteallikate kohta riikide kaupa, näidates võimaluse korral ära ELi HKSi kuuluvate ja ELi HKSi mittekuuluvate sektorite heitkoguste osakaalu;
- c) iga riigi võimalikud CO₂ heite vähendamise viisid;
- d) iga riigi riiklikult kindlaksmääratud panused Pariisi kokkuleppe alusel.“

Muudatusettepanek 605**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt c**

Otsus (EL) 2015/1814

Artikkel 1 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kui ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarv jääb vahemikku **833** ja **1 096** miljonit, arvatakse asjaomasel aastal liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute arvust maha selline lubatud heitkoguse ühikute arv, mis on võrdne ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute kõige viimase käesoleva artikli lõike 4 kohaselt avaldatud koguarvu ning **833** miljoni vahega, ning see kogus lisatakse reservi kõnealuse aasta 1. septembril algava 12-kuulise ajavahemiku jooksul. Kui ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarv on suurem kui **1 096**, arvatakse liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute arvust maha selline arv lubatud heitkoguse ühikuid, mis vastab 12%-le ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarvust, ning see kogus lisatakse reservi kõnealuse aasta 1. septembril algava 12 kuu jooksul. Erandina viimasest lausest on see protsent kuni 31. detsembrini 2030 kahekordne.

Muudatusettepanek

Kui ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarv jääb vahemikku **700** ja **921** miljonit, arvatakse asjaomasel aastal liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute arvust maha selline lubatud heitkoguse ühikute arv, mis on võrdne ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute kõige viimase käesoleva artikli lõike 4 kohaselt avaldatud koguarvu ning **700** miljoni vahega, ning see kogus lisatakse reservi kõnealuse aasta 1. septembril algava 12-kuulise ajavahemiku jooksul. Kui ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarv on suurem kui **921 miljonit ühikut**, arvatakse liikmesriikide poolt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 2 kohaselt enampakkumisel müüdavate lubatud heitkoguse ühikute arvust maha selline arv lubatud heitkoguse ühikuid, mis vastab 12%-le ringluses olevate lubatud heitkoguse ühikute koguarvust, ning see kogus lisatakse reservi kõnealuse aasta 1. septembril algava 12 kuu jooksul. Erandina viimasest lausest on see protsent kuni 31. detsembrini 2030 kahekordne. **Alates 2025. aastast vähendatakse käesolevas lõigus osutatud piirmäärasid proportsionaalselt direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 9 osutatud lubatud heitkoguse ühikute liidu üldkoguse vähendamisega samal aastal.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 606

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 2 a (uus)

Otsus (EL) 2015/1814

Artikkel 3 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

Komisjon jälgib reservi toimimist direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 5 sätestatud aruande raames. Aruandes tuleks käsitleda asjakohast mõju konkurentsivõimele, eriti tööstussektoris, mis hõlmaks SKP, tööhõive- ja investeerimisnäitajaid. Komisjon käsitleb kolme aasta jooksul alates reservi toimimise algusest ja pärast seda iga viie aasta järel Euroopa CO₂-turu nõuetekohase toimimise analüüsile tuginedes reservi toimimist ja esitab vajaduse korral ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Igas käsitluses pööratakse erilist tähelepanu protsendimääradele, mida kasutatakse käesoleva otsuse artikli 1 lõike 5 kohaselt reservi lisatavate LHÜde arvu määramiseks, samuti ringluses olevate LHÜde koguarvu künnisväärtusele ning käesoleva otsuse artikli 1 lõike 6 või 7 kohaselt reservist vabastatavate LHÜde arvule. Reservi toimimise ülevaatamise käigus peaks komisjon käsitlema reservi mõju majanduskasvule, töökohtadele, liidu tööstuse konkurentsivõimele ja süsinikdioksiidi lekke ohule.

2a) Artikli 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon jälgib määruse (EL) 2021/1119 artiklis 3 osutatud kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu toel reservi toimimist direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 5 sätestatud aruande raames. Aruandes tuleks käsitleda asjakohast mõju määruses (EL) 2021/1119 sätestatud kliimaneutraalsuse eesmärgi ja liidu kliimaeesmärkide saavutamisele ning liidu ja selle liikmesriikide Pariisi kokkuleppe kohaste kohustuste täitmisele, konkurentsivõimele, eriti tööstussektoris, mis hõlmaks SKP, tööhõive-, investeerimisnäitajaid, ning eesmärgiga saavutada õiglane üleminek, millega ei jäeta kedagi kõrvale. Komisjon käsitleb kolme aasta jooksul alates reservi toimimise algusest ja pärast seda iga viie aasta järel Euroopa CO₂-turu nõuetekohase toimimise analüüsile tuginedes reservi toimimist ja esitab vajaduse korral ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Igas käsitluses pööratakse erilist tähelepanu protsendimääradele, mida kasutatakse käesoleva otsuse artikli 1 lõike 5 kohaselt reservi lisatavate LHÜde arvu määramiseks, samuti ringluses olevate LHÜde koguarvu künnisväärtusele, käesoleva otsuse artikli 1 lõike 6 või 7 kohaselt reservist vabastatavate LHÜde arvule ning muudele turustabiilsusreserviga seotud asjakohastele arenguvõimalustele. Reservi toimimise ülevaatamise käigus käsitlevad komisjon ja kliimamuutusi käsitlev Euroopa teadusnõukogu ka reservi mõju majanduskasvule, töökohtadele, liidu tööstuse konkurentsivõimele ja süsinikdioksiidi lekke ohule.“

Muudatusettepanek 607

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 (uus)

Määrus (EL) 2015/757

Pealkiri

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1) Pealkiri asendatakse järgmisega:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Kehtiv tekst

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/757, **29. aprill 2015**, mis käsitleb meretranspordist pärit **süsinikdioksiidi** heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ

Muudatusettepanek

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu **29. aprilli 2015. aasta** määrus (EL) 2015/757, mis käsitleb meretranspordist pärit **kasvuhoonegaaside** heitkoguste seiret, aruandlust ja kontrolli ning millega muudetakse direktiivi 2009/16/EÜ.“

Muudatusettepanek 608

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1a) Kogu määrukses, välja arvatud määruse artikli 5 lõikes 1 ja I lisas osutatud juhtudel, asendatakse mõiste „CO₂“ mõistega „kasvuhoonegaas“ ja tehakse vajalikud grammatilised muudatused;

Muudatusettepanek 609

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 b (uus)

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1b) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

Artikkel 1

Artikkel 1

Reguleerimisese

Reguleerimisese

Käesolevas määrukses sätestatakse liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvatesse sadamatesse saabuvatelt, seal viibivatelt või sealt väljuvatelt laevadelt pärit **süsinikdioksiidi (CO₂)** heitkoguste ja muu asjakohase teabe täpse seire, aruandluse ja kontrolli eeskirjad eesmärgiga edendada meretranspordist pärit **CO₂** heitkoguste kulutõhusat vähendamist.

Käesolevas määrukses sätestatakse liikmesriikide jurisdiktsiooni alla kuuluvatesse sadamatesse saabuvatelt, seal viibivatelt või sealt väljuvatelt laevadelt pärit **kasvuhoonegaaside** heitkoguste ja muu asjakohase teabe täpse seire, aruandluse ja kontrolli eeskirjad eesmärgiga edendada **selliste** meretranspordist pärit heitkoguste kulutõhusat vähendamist.

(Muudatusettepanekut kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Selle vastuvõtmise korral tehakse vastavad muudatused kogu tekstis.)

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 610

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 c (uus)

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 2 – lõige 1

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1c) Artikli 2 lõige 1 asendatakse järgmisega:

1. Käesolevat määrust kohaldatakse laevade suhtes, mille kogumahutavus on **üle 5 000** seoses CO₂ heitkogustega, mis tekivad nende reisidel viimasena külastatud sadamast liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse külastatavasse sadamasse ja liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast külastatavast sadamast järgmisena külastatavasse sadamasse ja nende viibimisel liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevates külastatavates sadamates.

„1. Käesolevat määrust kohaldatakse laevade suhtes, mille kogumahutavus on **5 000 ja rohkem** seoses **kasvuhoonegaaside** heitkogustega, mis tekivad nende reisidel viimasena külastatud sadamast liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse külastatavasse sadamasse ja liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast külastatavast sadamast järgmisena külastatavasse sadamasse ja nende viibimisel liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevates külastatavates sadamates.

1a. Alates 1. jaanuarist 2024 kohaldatakse käesolevat määrust laevade suhtes, mille kogumahutavus on 400 ja rohkem seoses kasvuhoonegaaside heitkogustega, mis tekivad nende reisidel viimasena külastatud sadamast liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse külastatavasse sadamasse ja liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast külastatavast sadamast järgmisena külastatavasse sadamasse ja nende viibimisel liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevates külastatavates sadamates. Laevadelt, mille kogumahutavus on 400 ja rohkem, kuid mille kogumahutavus on alla 5 000, nõutakse siiski üksnes sellise teabe esitamist, mis on asjakohane selliste laevade ELi HKSiga hõlmamiseks alates 1. jaanuarist 2027.“

Muudatusettepanek 611

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 d (uus)

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 2 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1d) Artikli 2 lõige 2 asendatakse järgmisega:

2. Käesolevat määrust ei kohaldata sõjalaevade, mereväe abilaevade, kalapüügi- või -töötlemislaevade, lihtsa ehitusega puidust laevade, mehaanilise jõuajamita laevade ega valitsusasutuste laevade suhtes, mida kasutatakse mittekaubanduslikel eesmärkidel.

„2. Käesolevat määrust ei kohaldata sõjalaevade, mereväe abilaevade, kalapüügi- või -töötlemislaevade, lihtsa ehitusega puidust laevade, mehaanilise jõuajamita laevade ega valitsusasutuste laevade suhtes, mida kasutatakse mittekaubanduslikel eesmärkidel, **ega laevade suhtes, mida kasutatakse elanikkonnakaitstes ning otsingu- ja päästetöödel.**“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 612**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 e (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1e) Artikli 3 punkt a asendatakse järgmisega:**a)** „CO₂ heitkogus“ – CO₂ eraldumine atmosfääri **laevadelt**;**„a)** „kasvuhoonegaaside heitkogus“ – süsinikdioksiidi (CO₂), metaani (CH₄) ja düüsmastikoksiidi (N₂O) eraldumine atmosfääri;“**Muudatusettepanek 613****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 f (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt b

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1f) Artikli 3 punkt b asendatakse järgmisega:**b)** „külastatav sadam“ – sadam, kus laev peatub kauba lastimiseks või lossimiseks või reisijate pealevõtmiseks või maale laskmiseks; sellest tulenevalt ei **ole selleks** üksnes kütuse tankimise, varude täiendamise, meeskonna vahetamise, kuivdokki mineku või laeva ja/või selle seadmete remondi eesmärgil tehtavad peatused, abi vajava või ohus oleva laeva peatused sadamas, laevadevaheline reisijate või lasti üleandmine väljaspool sadamaid, ja üksnes ebasoodsate ilmastikutingimuste eest varjumise või vajaliku otsingu- ja päästetegevuse eesmärgil tehtavad peatused sadamas;„külastatav sadam“ – sadam, kus laev peatub kauba lastimiseks või lossimiseks või reisijate pealevõtmiseks või maale laskmiseks; sellest tulenevalt ei **kuulu selle mõiste alla** üksnes kütuse tankimise, varude täiendamise, meeskonna vahetamise, kuivdokki mineku või laeva ja/või selle seadmete remondi eesmärgil tehtavad peatused, abi vajava või ohus oleva laeva peatused sadamas, laevadevaheline reisijate või lasti üleandmine väljaspool sadamaid, **peatused ELi-välises ümberlaadimissadamas** ja üksnes ebasoodsate ilmastikutingimuste eest varjumise või vajaliku otsingu- ja päästetegevuse eesmärgil tehtavad peatused sadamas;**Muudatusettepanek 614****Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt - 1 g (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-1g) Artikli 3 punkt c asendatakse järgmisega:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

c) „reis“ laeva liikumine, mis algab külastatavast sadamast või lõpeb **selle sadamaga ja** mille eesmärk on reisijate- või lastivedu kaubanduslikul eesmärgil;

„c) „reis“ – laeva liikumine, mis algab **liikmesriigi mandrilaval asuvast** külastatavast sadamast **või struktuurist** või lõpeb **seal, näiteks avamere tarneteenused, ning** mille eesmärk on reisijate- või lastivedu kaubanduslikul eesmärgil **või avamerajatistele teenuste osutamine;**“

Muudatusettepanek 615**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 3 a (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 5 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a) Artiklisse 5 lisatakse järgmine lõik:

„2a. Komisjon võtab 1. juuliks 2023 kooskõlas artikliga 23 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, millega täpsustatakse muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heitkoguste määramise ja nendest aruandmise viise. Sellised meetodid põhinevad samadel põhimõtetel nagu I lisas sätestatud CO₂ heite seire meetodid koos kohandustega, mis on vajalikud asjaomaste kasvuhoonegaaside heitkoguste laadi tõttu.“

Muudatusettepanek 616**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4 – alapunkt -a (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 6 – lõige 4

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

-a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

4. **Seirekava võib sisaldada** ka teavet laeva jääklassi kohta ja/või jääoludes navigeerimise korral läbitud vahemaa ja aja määramiseks ja registreerimiseks kasutatud meetodite, vastutusalade, valemite ja andmeallikate kohta.

„4. **Laevandusettevõtjate puhul, kes soovivad direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt lubatud heitkoguse ühikuid tagastada oma laeva jääklassi või jääoludes navigeerimise või mõlema alusel vähem, peab seirekava sisaldama** ka teavet laeva jääklassi kohta ja/või jääoludes navigeerimise korral läbitud vahemaa ja aja määramiseks ja registreerimiseks kasutatud meetodite, vastutusalade, valemite ja andmeallikate kohta.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 617**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

5a) artikli 9 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

Kui see on kohaldatav, võivad ettevõtjad samuti koguda teavet laeva jääklassi ja **jääs** navigeerimise kohta.

„Kui see on kohaldatav, võivad ettevõtjad samuti koguda teavet laeva jääklassi ja **jääoludes navigeerimise kohta**. Laevandusettevõtjate puhul, kes soovivad direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt lubatud heitkoguse ühikuid tagastada oma laeva jääklassi või jääoludes navigeerimise või mõlema alusel vähem, hõlmab seire teavet selle kohta, kas reis hõlmas jääoludes navigeerimist, sealhulgas teavet jääoludes navigeerimise kuupäeva, kellaaja ja asukoha kohta, jääoludes navigeerimisel kulutatud kütuse mõõtmiseks kasutatud meetodit, kütusekulu ja kütuse heitekoefitsienti iga kütuseliigi puhul ning jääoludes navigeerimise ajal läbitud vahemaad. Samuti esitatakse teave selle kohta, kas reis toimub liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahel, väljub liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvast sadamast või saabub liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvasse sadamasse.“

Muudatusettepanek 618**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 6 a (uus)**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 10 – lõige 2

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

6a) artikli 10 teine lõik asendatakse järgmisega:

Kui see on kohaldatav, võivad ettevõtjad samuti koguda teavet laeva jääklassi ja jääs navigeerimise kohta.

„Kui see on kohaldatav, võivad ettevõtjad samuti koguda teavet laeva jääklassi ja jääs navigeerimise kohta. Laevandusettevõtjate puhul, kes soovivad direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt lubatud heitkoguse ühikuid tagastada oma laeva jääklassi või jääoludes navigeerimise või mõlema alusel vähem, hõlmab seire kõigi jääoludes navigeerimist sisaldanud reiside summaarset kasvuhooonegaaside heidet ja jääoludes navigeerimist sisaldanud reisidel läbitud koguvahemaad.“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 619**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 14 – alapunkt a**

Määrus (EL) 2015/757

Artikkel 23 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud artikli 5 lõikes 2 seoses ELi HKSi toimimise tagamisega, ning artikli 6 lõikes 8, artikli 7 lõikes 5, artikli 11a lõikes 4, artikli 13 lõikes 6 ja artikli 15 lõikes 6, antakse komisjonile **määramata ajaks** alates [muudetud seire-, aruandlus- ja kontrollimäärus] jõustumisest.“;

Muudatusettepanek

Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud artikli 5 lõikes 2 seoses ELi HKSi toimimise tagamisega, ning artikli 6 lõikes 8, artikli 7 lõikes 5, artikli 11a lõikes 4, artikli 13 lõikes 6 ja artikli 15 lõikes 6, antakse komisjonile **viieks aastaks** alates [muudetud seire-, aruandlus- ja kontrollimäärus] jõustumisest. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.“;**

Muudatusettepanek 620**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Artikkel 4 – lõige 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

1a. Erandina lõikest 1 jõustavad liikmesriigid käesoleva direktiivi artikli 1 punkti 15 alapunkti -a järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 1. jaanuariks 2025. Nad edastavad kõnealuste normide tekstid viivitamata komisjonile.

Muudatusettepanek 621**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – lõik 1 – punkt a**

Direktiiv 2003/87/EÜ

I lisa – punkt 1

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

1. Käesolev direktiiv ei hõlma käitisi **või käitiste** osi, mida kasutatakse uute toodete ja protsesside uurimiseks, arendamiseks ja katsetamiseks, ega **käitisi, mille puhul moodustab üle 95 % kasvuhoonegaaside koguheitest artikli 14 kohaselt sätestatud kriteeriumidele vastava biomassi põletamisel tekkiv heide.**

1. Käesolev direktiiv ei hõlma käitisi **ega nende** osi, mida kasutatakse uute toodete ja protsesside uurimiseks, arendamiseks ja katsetamiseks, ega **eranditult** biomassi **kasutavaid** käitisi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 622**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – lõik 1 – alapunkt a a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

I lisa – punkt 5

Kehtiv tekst

Muudatusettepanek

aa) punkt 5 asendatakse järgmisega:

5. Kui käitises leitakse olevat ületatud käesolevas lisas nimetatud tegevuse võimsuse künnisväärtus, võetakse kasvuhoonegaaside heiteloas arvesse kõik üksused, kus põletatakse kütuseid, välja arvatud üksused, mis on ette nähtud ohtlike **või olmejäätmete** põletamiseks.

„5. Kui käitises leitakse olevat ületatud käesolevas lisas nimetatud tegevuse võimsuse künnisväärtus, võetakse kasvuhoonegaaside heiteloas arvesse kõik üksused, kus põletatakse kütuseid, välja arvatud üksused, mis on ette nähtud ohtlike põletamiseks.“

Muudatusettepanek 623**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – punkt 1 – alapunkt b – alapunkt -i (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

I lisa – tabel – rida 1

Kehtiv tekst

Kütuste põletamine käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW (v.a ohtlike **või olmejäätmete** põletamisega tegelevad käitised)

Süsinikdioksiid

Muudatusettepanek

-i) esimene rida asendatakse järgmisega:

Kütuste põletamine käitistes, mille summaarne nimisoojusvõimsus on üle 20 MW (v.a ohtlike **jäätmete** põletamisega tegelevad käitised), **sealhulgas alates 1. jaanuarist 2026 kütuste põletamine käitistes olmejäätmete põletamise eesmärgil**

Süsinikdioksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 624**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – punkt 1 – alapunkt c – alapunkt v**

Direktiiv 2003/87/EÜ

I lisa – tabel – rida 24 – veerg 1

Komisjoni ettepanek

Vesiniku (H₂) ja sünteesgaasi tootmine tootmisvõimsusel üle 25 tonni päevas

Muudatusettepanek

Vesiniku (H₂) ja sünteesgaasi tootmine tootmisvõimsusel üle 25 tonni päevas **ning vesiniku (H₂) ja sünteesgaasi tootmine, mille puhul on energiasisaldus saadud taastuvatest energiaallikatest tootmisvõimsusega üle 5 tonni ööpäevas**

Muudatusettepanek 625**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – lõik 1 – punkt c – alapunkt vii**

Direktiiv 2003/87/EÜ

I lisa – tabel – rida 30

Komisjoni ettepanek

„Meretransport

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/757 hõlmatud laevade meretransporditegevus, mille eesmärk on reisijate **või** kauba vedu ärilistel eesmärkidel

Määrusega (EL) 2015/757 **hõlmatud kasvuhoonegaasid**“.*Muudatusettepanek*

„Meretransport

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/757 hõlmatud laevade meretransporditegevus, mille eesmärk on reisijate **ja** kauba vedu ärilistel eesmärkidel **ning alates 2024. aastast avamererajatistele teenuste osutamine**

Selline tegevus ei hõlma

a) reise, mida sooritatakse avaliku teenindamise lepingu alusel või seoses nõukogu määrusega (EMÜ) nr 3577/92 ette nähtud avaliku teenindamise kohustusega;

b) humanitaarabireise;

c) otsingu- ja päästereise ega tavapäraste laevareiside osi, milles tuli läbi viia otsingu- ja päästetegevust;

d) vääramatut jõudu kogu reisi või selle osa puhul.

Süsinikdioksiid (CO₂), diämmastikoksiid (N₂O) ja metaan (CH₄) kooskõlas määrusega (EL) 2015/757“

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 626
Ettepanek võtta vastu direktiiv

I lisa – lõik 1 – punkt 2

Direktiiv 2003/87/EÜ

III lisa – tabel

Komisjoni ettepanek

Tegevusala:	Kasvuhoonegaasid
1. Hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris põletamiseks kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine.	Süsinikdioksiid (CO ₂)
Kõnealune tegevusala ei hõlma järgmist:	
a) käesoleva direktiivi I lisa loetletud tegevusaladel kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse põletamiseks kasvuhoonegaaside transportimisel nende geoloogiliseks säilitamiseks (<i>kahekümneitsmendal</i> real märgitud tegevus);	
b) selliste kütuste tarbimisse lubamine, mille heitekoefitsient on null.	
2. Hoonesektor ja maanteetranspordisektor vastavad järgmistele heiteallikatele, mis on kindlaks määratud valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 2006. aasta suunistes kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta, tehes määratlustes vajalikud muudatused järgmiselt:	
a) soojuse ja elektri koostootmine (allikakategooria kood 1A1a ii) ja küttejaamad (allikakategooria kood 1A1a iii), kui nad toodavad soojust käesoleva punkti alapunktides c ja d nimetatud kategooriate jaoks kas otse või kaugküttevõrkude kaudu;	
b) maanteetransport (allikakategooria kood 1A3b), välja arvatud põllumajandussõidukite kasutamine kattega teedel;	
c) kaubanduslik/institutsiooniline sektor (allikakategooria kood 1A4a);	
d) eluasemesektor (allikakategooria kood 1A4b);	

Muudatusettepanek

Tegevusala:	Kasvuhoonegaasid
Põletamiseks kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine.	Süsinikdioksiid (CO ₂)
Kõnealune tegevusala ei hõlma järgmist:	
a) käesoleva direktiivi I lisa loetletud tegevusaladel kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine, välja arvatud juhul, kui neid kasutatakse põletamiseks kasvuhoonegaaside transportimisel nende geoloogiliseks säilitamiseks (<i>kahekümne seitsmendal</i> real märgitud tegevus);	

Kolmapäev, 22. juuni 2022

b) selliste kütuste tarbimisse lubamine, mille heitekoefitsient on null; c) põllumajanduses kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine; d) määruse (EL) 2015/757 artikli 2 lõikes 2 osutatud laevades või tegevustes kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine; e) I lisas osutatud tegevusalal „Lennundus“ kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine; f) eramaanteetranspordis ning elamute eraküttes ja jahutuses kasutatavate kütuste tarbimisse lubamine kuni 1. jaanuarini 2029, kui artikli 30a lõikes 1b sätestatud hindamisest ei tulene teisiti.	

Muudatusettepanek 627**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – punkt 3 – alapunkt a – alapunkt i**

Direktiiv 2003/87/EÜ

IV lisa – A osa –Arvutamine – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Direktiiviga (EL) 2018/2001 biomassi kasutamise suhtes kehtestatud säästlikkuskriteeriumidele ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele vastava biomassi heitekoefitsient, koos käesoleva direktiivi alusel kohaldamiseks tehtud vajalike kohandustega, mis on sätestatud artiklis 14 osutatud **rakendusaktides**, on null.

Muudatusettepanek

Direktiiviga (EL) 2018/2001 biomassi kasutamise suhtes kehtestatud säästlikkuskriteeriumidele ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele vastava biomassi heitekoefitsient, koos käesoleva direktiivi alusel kohaldamiseks tehtud vajalike kohandustega, mis on sätestatud artiklis 14 osutatud **delegeeritud õigusaktides**, on null.

Muudatusettepanek 628**Ettepanek võtta vastu direktiiv****I lisa – punkt 4 a (uus)**

Direktiiv 2003/87/EÜ

V a lisa (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***(4a) Direktiivile 2003/87/EÜ lisatakse järgmine lisa:****„Va lisa****Võimalus tagastada korrigeeritud kogus LHÜsid jääklassi laevade puhul**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Korrigeeritud kogus LHÜsid, mis tuleb tagastada jääklassi laevade puhul, peab olema kooskõlas käesolevas lisas esitatud valemi alusel arvutatud korrigeeritud heitkogustega. Korrigeeritud heitkoguste määramisel võetakse arvesse tehnilisi omadusi, mis suurendavad Soome-Rootsi jääklassi IA või IA Super või samaväärsesse jääklassi kuuluvate laevade heitkoguseid navigeerimisel igal ajal ning heitkoguse täiendavat suurenemist jääoludes navigeerimisel.

Igal aastal tagastatav korrigeeritud LHÜde kogus tähendab aastase koguheitte korrigeeritud kogust CO_{2R} .

ELi HKSi kohaldamisalasse kuuluv aastane CO_2 koguheitte CO_{2T} arvutatakse määruse (EL) 2015/757 kohase aruandluse alusel järgmiselt:

$$CO_{2T} = CO_{2T \text{ voyages between MS}} + CO_{2B} + 0,5 \times (CO_{2 \text{ voyages from MS}} + CO_{2 \text{ voyages to MS}}) \quad (1),$$

kus $CO_{2T \text{ voyages between MS}}$ tähistab kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahelistest reisidest tulenevat CO_2 koguheidet, CO_{2B} heitkoguseid, mis tekkisid liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates kai ääres seistes, $CO_{2eq \text{ voyages from MS}}$ kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reisidest tulenevat summaarset CO_2 heitkogust ja $CO_{2 \text{ voyages to MS}}$ kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reisidest tulenevat summaarset CO_2 heitkogust.

Samamoodi arvutatakse jääklassi laeva aastane koguheitte jääoludes sõitmisel ELi HKSi kohaldamisalas CO_{2el} määruse (EL) 2015/757 kohase aruandluse põhjal järgmiselt:

$$CO_{2el} = CO_{2eq \text{ I voyages between MS}} + 0,5 \times (CO_{2eq \text{ I voyages from MS}} + CO_{2eq \text{ I voyages to MS}}) \quad (2),$$

kus $CO_{2eq \text{ I voyages between MS}}$ tähistab jääklassi laeva CO_2 koguheidet jääoludes navigeerimisel liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahel, $CO_{2eq \text{ I voyages from MS}}$ tähistab jääklassi laeva kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reisidest tulenevaid heitkoguseid jääoludes navigeerimisel ning $CO_{2eq \text{ I voyages to MS}}$ tähistab jääklassi laeva kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reisidest tulenevaid heitkoguseid jääoludes navigeerimisel.

Kogu aastast läbitud vahemaa ELi HKSi kohaldamisalas arvutatakse järgmiselt:

$$D_T = D_{T \text{ voyages between MS}} + 0,5 \times (D_{T \text{ voyages from MS}} + D_{T \text{ voyages to MS}}) \quad (3),$$

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

kus $D_{T \text{ voyages between MS}}$ tähistab kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vaheliste reiside kogupikkust, $D_{T \text{ voyages from MS}}$ tähistab kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reiside kogupikkust ja $D_{T \text{ voyages to MS}}$ kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reiside kogupikkust.

Kogu ELi HKSi kohaldamisalas jääoludes navigeerimisel läbitud vahemaa arvutatakse järgmiselt:

$$D_I = D_{I \text{ voyages between MS}} + 0,5 \times (D_{I \text{ voyages from MS}} + D_{I \text{ voyages to MS}}) \quad (4),$$

kus $D_{I \text{ voyages between MS}}$ tähistab kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vaheliste reiside jääoludes läbitud vahemaa kogupikkust, $D_{I \text{ voyages from MS}}$ tähistab kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reiside jääoludes läbitud vahemaa kogupikkust ja $D_{I \text{ voyages to MS}}$ kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reiside jääoludes läbitud vahemaa kogupikkust.

Aastase koguheitte korrigeeritud kogus $\text{CO}_2\text{eq R}$ arvutatakse järgmiselt:

$$\text{CO}_{2 \text{ R}} = \text{CO}_{2 \text{ T}} - \text{CO}_{2 \text{ TF}} - \text{CO}_{2 \text{ NI}} \quad (5),$$

kus $\text{CO}_{2 \text{ TF}}$ tähistab Soome-Rootsi jääklassi IA või IA Super või samaväärse jääklassi laevade tehnilistest omadustest tingitud aastase heitkoguse suurenemist ning $\text{CO}_{2 \text{ NI}}$ tähistab jääklassi laeva aastase heitkoguse suurenemist jääoludes navigeerimise tõttu.

Soome-Rootsi jääklassi IA või IA Super või samaväärse jääklassi laevade tehnilistest omadustest tingitud aastase heitkoguse suurenemine $\text{CO}_{2 \text{ TF}}$ arvutatakse järgmiselt:

$\text{CO}_{2 \text{ TF}} = 0,05 \times (\text{CO}_{2 \text{ T}} - \text{CO}_{2 \text{ B}} - \text{CO}_{2 \text{ NI}})$ (6) Jääoludes navigeerimisest tingitud aastase heitkoguse suurenemine arvutatakse järgmiselt:

$$\text{CO}_{2 \text{ NI}} = \text{CO}_{2 \text{ I}} - \text{CO}_{2 \text{ RI}} \quad (7),$$

kus korrigeeritud aastane heitkogus jääoludes navigeerimiseks $\text{CO}_{2 \text{ RI}}$ on

$$\text{CO}_{2 \text{ RI}} = D_I \times (\text{CO}_{2 \text{ eq}}/D)_{\text{open water}}, \quad (8),$$

kus $(\text{CO}_{2 \text{ eq}}/D)_{\text{ow}}$ tähistab heitkogust reiside tegemisel jäävabas vees läbitud vahemaa kohta. Viimane arvutatakse järgmiselt:

$$(\text{CO}_{2 \text{ eq}}/D)_{\text{ow}} = (\text{CO}_{2 \text{ T}} - \text{CO}_{2 \text{ B}} - \text{CO}_{2 \text{ I}}) / (D_{\text{T}} - D_{\text{I}}) \quad (9)$$

Kõigi sümbolite loetelu:

$\text{CO}_{2 \text{ T}}$ aastane koguheitte ELi HKSi geograafilises kohaldamisalas

$\text{CO}_{2 \text{ T voyages between MS}}$ kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vahelistest reisidest tulenev summaarne CO_2 heitkogus

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

CO_{2B} liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates kai ääres seistes tekkinud heitkogus

CO_{2eq} voyages from MS kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reisidest tulenev summaarne CO_2 heitkogus

CO_{2} voyages to MS kõigist liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reisidest tulenev summaarne CO_2 heitkogus

D_T kogu aastas läbitud vahemaa ELi HKSi kohaldamisalas

D_{T} voyages between MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vaheliste reiside kogupikkus

D_{T} voyages from MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reiside kogupikkus

D_{T} voyages to MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reiside kogupikkus

D_I kogu ELi HKSi geograafilises kohaldamisalas jääoludes navigeerimisel läbitud vahemaa

D_I voyages between MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate sadamate vaheliste reiside kogupikkus jääoludes sõitmisel

D_I voyages from MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvatest sadamatest alanud reiside kogupikkus jääoludes sõitmisel

D_I voyages to MS kõigi liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvates sadamates lõppenud reiside kogupikkus jääoludes sõitmisel

CO_{2J} jääklassi laeva aastane heitkogus jääoludes navigeerimisel

CO_{2NI} jääklassi laeva aastase heitkoguse suurenemine jääoludes navigeerimise tõttu

CO_{2R} korrigeeritud aastane heitkogus

CO_{2RI} korrigeeritud aastane heitkogus jääoludes navigeerimiseks

CO_{2TF} Soome-Rootsi jääklassi IA või IA Super või samaväärse jääklassi laeva tehnilistest omadustest tingitud keskmine aastane heitkogus võrreldes ainult jäävabas vees sõitmiseks mõeldud laevadega

$(CO_{2eq}/D)_{ow}$ aastane keskmine heitkogus üksnes jäävabas vees läbitud vahemaa kohta.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

P9_TA(2022)0247

Kliimameetmete sotsiaalfond ***I

Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond (COM(2021)0568 – C9-0324/2021 – 2021/0206(COD)) ⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/12)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

- (1) Liit ja selle liikmesriigid on osalised 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel sõlmitud ja 2016. aasta novembris jõustunud Pariisi **kokkuleppes** (edaspidi „Pariisi **kliimakokkulepe**“) ⁽²⁸⁾. Kõnealuse kokkuleppe kohaselt on nad kohustatud hoidma maailma keskmise temperatuuri tõusu industriaalühiskonna eelse tasemega võrreldes oluliselt alla 2 °C ning tegema jõupingutusi, et piirata temperatuuri tõus 1,5 °C-ga võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega.

⁽²⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlev Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

Muudatusettepanek

- (1) Liit ja selle liikmesriigid on osalised 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel sõlmitud ja 2016. aasta novembris jõustunud Pariisi **kliimakokkuleppes** (edaspidi „Pariisi **kokkulepe**“) ⁽²⁸⁾. Kõnealuse kokkuleppe kohaselt on nad kohustatud hoidma maailma keskmise temperatuuri tõusu industriaalühiskonna eelse tasemega võrreldes oluliselt alla 2 °C ning tegema jõupingutusi, et piirata temperatuuri tõus 1,5 °C-ga võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. **Glasgow kliimapakti vastuvõtmisega tunnistasid Pariisi kokkuleppe osalised, et maailma keskmise temperatuuri tõusu piiramine 1,5 °C-ga võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega vähendaks märkimisväärselt kliimamuutustega seotud riske ja mõjusid, ning võtsid kohustuse suurendada 2022. aasta lõpuks oma 2030. aasta eesmärgi, et kõrvaldada püüdluste puudujääk, kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) järeldustega. Seda tuleks teha õiglaselt ja austades ühise, kuid diferentseeritud vastutuse ja vastava suutlikkuse põhimõtet riigiti erineva olukorra valguses.**

⁽²⁸⁾ Kliimamuutusi käsitlev Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavatele komisjonidele tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0157/2022).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) Komisjoni teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“⁽²⁹⁾ on esitatud uus majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit kestlikuks, õiglasemaks ja jõukamaks ühiskonnaks, millel on nüüdisaegne, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet **ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud**. Samuti on komisjon teinud ettepaneku kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja mõjude eest. Peale selle leiab komisjon, et üleminek peaks olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale.

⁽²⁹⁾ COM(2019)0640 final.

Muudatusettepanek

- (2) Komisjoni teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“⁽²⁹⁾ on esitatud uus majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit kestlikuks, **võrdseks**, õiglasemaks ja jõukamaks ühiskonnaks, millel on nüüdisaegne, ressursitõhus ja konkurentsivõimeline majandus, kus **hiljemalt** 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet. Samuti on komisjon teinud ettepaneku kaitsta, **taastada**, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud riskide ja mõjude eest. Peale selle leiab komisjon, et üleminek peaks olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale.

⁽²⁹⁾ COM(2019)0640 final.

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL) 2021/1119⁽³⁰⁾ on sätestatud eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus. Kõnealuse määrmusega on kehtestatud liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet. 2030. aastaks peaks liit vähendama oma kasvuhoonegaaside heidet, arvestatuna pärast neeldajates sidumise mahaarvamist, vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega. Selle eesmärgi saavutamisse peaksid oma panuse andma kõik majandussektorid.

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Muudatusettepanek

- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL) 2021/1119⁽³⁰⁾ on sätestatud eesmärk saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus. Kõnealuse määrmusega on kehtestatud liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet. 2030. aastaks peaks liit vähendama oma kasvuhoonegaaside heidet, arvestatuna pärast neeldajates sidumise mahaarvamist, vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega. Selle eesmärgi saavutamisse peaksid oma panuse andma kõik majandussektorid.

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) 8. mai 2021. aasta Porto deklaratsioonis kinnitati taas Euroopa Ülemkogu lubadust teha tööd sotsiaalse Euroopa nimel ning kindlat kavatsust jätkata Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise süvendamist ELi ja liikmesriikide tasandil, võttes nõuetekohaselt arvesse vastavaid pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

Muudatusettepanek

- (6) ***Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas*** ^(1a) rõhutatatakse, et sotsiaalseid õigusi ja Euroopa sotsiaalset mõõdet tuleb tugevdada kõigis liidu poliitikavaldkondades, nagu on sätestatud aluslepingutes, eelkõige Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 9. 8. mai 2021. aasta Porto deklaratsioonis kinnitati taas Euroopa Ülemkogu lubadust teha tööd ***õiglase ülemineku tagava*** sotsiaalse Euroopa nimel ning kindlat kavatsust jätkata Euroopa sotsiaalõiguste samba ***konkreets***e rakendamise süvendamist ELi ja liikmesriikide tasandil, võttes nõuetekohaselt arvesse vastavaid pädevusi ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

^(1a) Euroopa Ülemkogu kiitis selle heaks 24. ja 25. juunil 2021.

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (6a) Fondist tuleks toetada üksnes selliseid tegevusi ja vahendite saajaid, mis või kes järgivad kohaldatavaid liidu ja siseriiklikke sotsiaal- ja tööõigusi käsitlevaid õigusakte, mis käsitlevad muu hulgas palku ja töötin-
gimusi, sealhulgas kollektiivlepinguid, ning edendavad kestlikke ja kvaliteetseid töökohti.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

- (7) Kliimanetraalsuse saavutamise kohustuse täitmiseks on läbi vaadatud ja muudetud liidu kliima- ja energiaalaseid õigusakte, et kiirendada kasvuhoonegaaside heite vähendamist.

Muudatusettepanek

- (7) Kliimanetraalsuse saavutamise kohustuse täitmiseks on läbi vaadatud ja muudetud liidu kliima- ja energiaalaseid õigusakte, et kiirendada kasvuhoonegaaside heite vähendamist. **ÜRO kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 ja Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud õiglane üleminek tähendab energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse kaotamist kogu liidus. Lisaks sellele peaks uus kliimameetmete sotsiaalfond aitama kaitsta kõige vähem kaitstud leibkondi ja suurendada nende mõjuvõimu. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et need leibkonnad saaksid tegelikult kasu mitmesuguste rahastamisvahendite rakendamisest, eelkõige liikmesriikidele kättesaadavatest vahenditest, mis hõlmavad ühtekuuluvusfonde, taaste- ja vastupidavusrahastut ning praegu ELi HKSist saadavat tulu. Liikmesriikidele kättesaadavaid vahendeid tuleks kasutada selleks, et investeerida hoonete renoveerimisse, kvaliteetsete ja turvaliste roheliste töökohtade loomisse, rohe- ja digipöördeks sobivate vajalike oskuste arendamisse, transpordisektori CO₂ heite vähendamisse ning avaliku ja jagatud pehme liikuvuse paremasse kättesaadavusse.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Nendel muudatustel on erinevatele majandussektoritele, kodanikele ja liikmesriikidele erinev majanduslik ja sotsiaalne mõju. **Hoonete ja maanteetranspordi kasvahoonegaaside heitkoguste lisamine** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽³¹⁾ **kohaldamisalasse** peaks andma täiendava majandusliku stiimuli investeerida fossiilkütuste tarbimise vähendamisse ja seeläbi kiirendada kasvahoonegaaside heite vähendamist. Koos muude meetmetega peaks see keskpikas ja pikas perspektiivis **vähendama hoonete ja maanteetranspordiga seotud kulusid** ning pakkuma uusi võimalusi töökohtade loomiseks ja investeeringute tegemiseks.

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvahoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Muudatusettepanek

(8) Nendel muudatustel on erinevatele majandussektoritele, kodanikele ja liikmesriikidele erinev majanduslik ja sotsiaalne mõju. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ⁽³¹⁾ **kohaldamisala mis tahes laiendamine** peaks andma täiendava majandusliku stiimuli investeerida fossiilkütuste tarbimise vähendamisse ja seeläbi kiirendada kasvahoonegaaside heite vähendamist. Koos muude meetmetega peaks see keskpikas ja pikas perspektiivis **aitama kaasa energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse kaotamisele** ning pakkuma uusi võimalusi kvaliteetsete töökohtade loomiseks ja **Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega täielikult kooskõlas olevate kestlike investeeringute tegemiseks. Komisjon peaks koguma andmeid kaasnevate meetmete sotsiaalse mõju kohta ja selle kohta, kuidas need meetmed mõjutavad eri liikmesriike, piirkondi ja haavatavaid rühmi, et tagada ennetav lähenemisviis, et vähendada ebavõrdsust juurdepääsul kestlikule ja taskukohasele energiale ja liikuvusele. Erilist tähelepanu tuleks pöörata kõige ebasoodsamas olukorras olevatele rühmadele ning liikuvusvaesuses olevatele või energiaostuvõimetutele leibkondadele, et nad saaksid nende rahastamisvahendite rakendamisest kasu ja kedagi ei jäetaks kõrvale.**

⁽³¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvahoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Investeeringute rahastamiseks on aga vaja vahendeid. Lisaks kasvavad enne nende investeeringute tegemist tõenäoliselt leibkondade ja transpordikasutajate kulutused küttele, jahutusele, toiduvalmistamisele ja maanteetranspordile, **sest kütusetarnijad, kelle suhtes kohaldatakse hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise kohustusi, kannavad CO₂ heite kulud üle tarbijatele.**

Muudatusettepanek

(9) **Piisavate, stabiilsete ja õiglaste** investeeringute rahastamiseks on aga vaja vahendeid. Lisaks kasvavad enne nende investeeringute tegemist tõenäoliselt leibkondade ja transpordikasutajate kulutused küttele, jahutusele, toiduvalmistamisele ja maanteetranspordile, **sega ka Venemaa agressioonisõja valguses, võttes arvesse liikmesriikide sõltuvust imporditavatest fossiilkütustest.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 9**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9a) Fossiilgaasi kõrged hinnad, mis põhjustasid teatavates liikmesriikides 2021.–2022. aasta kütteperioodil äärmuslikku hinnatõusu, mida teravdavad sõltuvus impordist ja geopoliitilised pinged, on toonud taas esile liidu tööstusharude ja leibkondade sõltuvuse fossiilgaasi impordist, mis mõjutab eelkõige vaeseimaid leibkondi. Investeeringud energiatõhususe meetmetesse, samuti taastuvenergiad põhinevad küttesüsteemid, sealhulgas elektrilised soojuspumbad, piirkondlikud kütte- ja jahutussüsteemid ning taastuvenergiakogukondades osalemine on seega kõige kulutõhusam viis vähendada sõltuvust impordist ja heitkoguseid, suurendades samal ajal liidu vastupanuvõimet. Eelkõige vaesimate leibkondade jaoks on vaja kolmanda poole rahastamiskavasid, et tagada nende põhimõtete järgimine.

Muudatusettepanek 10**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 9 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9b) Kuna üleminekul puhtamale Euroopale on majanduslik ja sotsiaalne mõju, mida on raske eelnevalt hinnata, võib kliimanetraalsuse saavutamise kohustuse täitmiseks vaja minna lisainvesteeringuid ja seega rahalisi vahendeid, säilitades samal ajal majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse.

Muudatusettepanek 11**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 9 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9c) Kulud, mille kütusetarnijad kannavad üle lõpptarbijatele, võivad ettevõtte, piirkonna või liikmesriigi lõikes erineda. Seepärast peaks komisjon koguma andmeid kütusetarnijate poolt kantud kulude osa ja lõpptarbijatele üle kantud kulude osa kohta ning esitama igal aastal oma järeldused Euroopa Parlamendile.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (9d) *Ehitussektoris tooks ehitusstruktuuri terviklik reform kaasa väiksema energianõudluse, mis võtaks tõhusamal viisil arvesse tõrjutuse ohus olevaid inimesi, nimelt neid, kes kannatavad liidus energiaostuvõimetuse all kõige rohkem. Niimoodi seistaks vastu ka suundumusele, et perekonnad liiguvad maapiirkondade, linnalähedaste, linnapiirkondade ja hõredalt asustatud piirkondade vahel, hoides ära selle, et nad peavad tasuma potentsiaalselt kõrgemaid eluasemehindu ja vältides eratranspordi suuremast kasutamisest tulenevat kasvuhoonegaaside heidet.*

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10) *Fossiilkütuste hinnatõus võib ebaproportsionaalselt mõjutada vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid, kelle sissetulekust energiale ja transpordile kuluv osa on suurem, kellel teatavates piirkondades puudub juurdepääs alternatiivsetele taskukohastele liikuvus- ja transpordilahendustele ning kellel ei pruugi olla vajalikku finants-suutlikkust fossiilkütuste tarbimise vähendamisse investeerimiseks.*

- (10) *Üleminek kliimaneutraalsusele, sealhulgas CO₂ hinnastamine, mõjutab eeldatavasti ebaproportsionaalselt vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid, kelle sissetulekust energiale ja transpordile kuluv osa on suurem, kellel teatavates piirkondades – nagu maa-, saare- ja mägi-piirkonnad, äärealad ja halvemini ligipääsetavad alad või vähem arenenud piirkonnad või territooriumid, sealhulgas vähem arenenud linnalähedased piirkonnad – puudub juurdepääs alternatiivsetele taskukohastele liikuvus- ja transpordilahendustele ning kellel ei pruugi olla vajalikku finantssuutlikkust fossiilkütuste tarbimise vähendamisse investeerimiseks.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

- (11) Seetõttu tuleks osa tulust, mis saadakse hoonesektori ja maanteetranspordisektori lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, kasutada sellest tuleneva sotsiaalse mõju **leevendamiseks**, et üleminek oleks õiglane ja kaasav, jätmata kedagi kõrvale.

Muudatusettepanek

- (11) Seetõttu tuleks osa tulust, mis saadakse hoonesektori ja maanteetranspordisektori lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, kasutada **omavahendite-na liidu eelarve rahastamiseks üldtuluna kooskõlas 16. detsembri 2020. aasta õiguslikult siduva institutsioonidevahelise kokkuleppega** ^(1a) (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“), milles sätestatakse uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava, millega antakse liidu eelarvele vahendid, et **aidata kaasa** sellest tuleneva sotsiaalse mõju leevendamisele, et üleminek oleks õiglane ja kaasav, jätmata kedagi kõrvale. **Institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaselt võetakse uued omavahendid kasutusele 1. jaanuariks 2023. Keskkonnahoidlikud omavahendid on vahendid, mis viivad liidu eelarve kooskõlla liidu poliitiliste prioriteetidega ja annavad seega liidule lisaväärtust, ning neid tuleks kasutada kliimakuümuste süvalaiendamise eesmärkide saavutamiseks, taasterahastu „Next-GenerationEU“ võlgade tagasimaksmiseks ja liidu eelarve kui investeringute ja tagatiste vahendi toimimise vastupidavuse tagamiseks.**

^(1a) 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28).

Muudatusettepanek 15
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (11a) Vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate, vähekaitstud väikeettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate toetamiseks võib olla vaja võtta täiendavaid fiskaal- või stimuleerivaid meetmeid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 16
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Energiaostuvõimetuse praeguse taseme tõttu on see väga oluline. Energiaostuvõimetuse on olukord, kus leibkonnal **ei ole võimalik kasutada selliseid olulisi energiateenusid nagu küte või temperatuuri tõusu korral jahutus**. 2018. aastal teatas ligikaudu 34 miljonit eurooplast, et neil ei ole võimalik lubada endale piisavalt sooja kodu, ning 2019. aastal korraldatud kogu ELi hõlmavas uuringus väitis 6,9 % liidu elanikkonnast, et ei saa oma kodu piisavalt kütta ⁽³²⁾. Energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse hinnangul mõjutab energiaostuvõimetuse Euroopa Liidus enam kui 50 miljonit leibkonda. Energiaostuvõimetuse on seega liidus märkimisväärne probleem. Kui sotsiaalsete tariifide või otsese sissetulekutoetusega võib energiaostuvõimetutele leibkondadele kiiret abi pakkuda, siis püsivaid lahendusi saab tagada üksnes sihtotstarbeliste struktuurimeetmete, eelkõige energiaalase renoveerimise kaudu.

⁽³²⁾ 2018. aasta andmed. Eurostat, sissetulekuid ja elamistingimusi käsitlev ELi statistika [ilc_mdcs01].

Muudatusettepanek

- (12) Energiaostuvõimetuse praeguse taseme tõttu on see väga oluline. Energiaostuvõimetuse on olukord, kus leibkonnal **on asjaomase olemasoleva sotsiaalpoliitika ja muude asjakohaste poliitikameetmete korral puudulik juurdepääs olulistele energiateenustele, mis on aluseks inimväärsel elatusasemele ja tervisele, sealhulgas piisavale soojusele, jahutusele, valgustusele ja seadmete kasutamiseks vajalikule energiale, sageli seetõttu, et nende kasutada olevast sissetulekust kulub suur osa energia kuludele mitme teguri tõttu, sealhulgas madal sissetulek, kõrged energiahinnad ja madala kvaliteedi ning halbade tõhususnäitajatega eluruumid**. 2018. aastal teatas ligikaudu 34 miljonit eurooplast, et neil ei ole võimalik lubada endale piisavalt sooja kodu, ning 2019. aastal korraldatud kogu ELi hõlmavas uuringus väitis 6,9 % liidu elanikkonnast, et ei saa oma kodu piisavalt kütta ⁽³²⁾. Energiaostuvõimetuse vaatluskeskuse hinnangul mõjutab energiaostuvõimetuse Euroopa Liidus enam kui 50 miljonit leibkonda. Energiaostuvõimetuse on seega liidus märkimisväärne probleem. **Kuigi selle probleemi olulisust on liidu tasandil tunnustatud juba üle kümne aasta mitmesuguste algatuste, õigusaktide ja suuniste kaudu, puudub liidu tasandil endiselt energiaostuvõimetuse standardmääratlus ja ainult üks kolmandik liikmesriikidest on kehtestanud energiaostuvõimetuse riikliku määratluse. Selle tulemusena ei ole saadaval läbipaistvaid ja võrreldavaid andmeid energiaostuvõimetuse kohta liidus, mis piirab suutlikkust energiaostuvõimetuse taset mõjusalt jälgida ja hinnata. Seepärast tuleks kehtestada liidu tasandi määratlus, et käsitleda energiaostuvõimetust tulemuslikult ja mõõta liikmesriikides tehtavaid edusamme**. Kui sotsiaalsete tariifide või otsese sissetulekutoetusega võib energiaostuvõimetutele leibkondadele kiiret abi pakkuda, siis püsivaid lahendusi saab tagada **ja aidata tulemuslikult energiaostuvõimetuse vastu võidelda** üksnes sihtotstarbeliste struktuurimeetmete, **energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamise, täiendavate taastuvate energiaallikate paigaldamise, sealhulgas kogukonna juhitavate projektide kaudu, ning leibkondadele suunatud teavitus- ja teadlikkuse suurendamise meetmete, eelkõige energiaalase renoveerimise kaudu, mis aitab kaasa hoonete energiatõhususe direktiivis 2010/31/EL (uuesti sõnastatud) kehtestatud renoveerimisnõuete täitmisele**.

⁽³²⁾ 2018. aasta andmed. Eurostat, sissetulekuid ja elamistingimusi käsitlev ELi statistika [ilc_mdcs01].

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12a) *Mis puudutab ehitussektorit, siis hoonete terviklik renoveerimine, mis põhineb meetmetel, mille eesmärk on parandada energiatõhusust, keskendudes kõigile hoone osadele, tooks kaasa energiatarbimise vähenemise iga leibkonna jaoks ja oleks nähtav säästetavas rahas ning oleks seega üks vahend energiaostuvõimetuse vastu võitlemiseks. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL tulevase läbivaatamisega pandaks alus nende eesmärkide saavutamisele ja seetõttu tuleks seda fondi rakendamisel arvesse võtta.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12b) Erilist tähelepanu tuleb pöörata eraüürituru üürnikele. Nende üürnike hulka kuuluvad energiaostuvõimetud vähekaitstud leibkonnad või energiaostuvõimetuse ohus olevad leibkonnad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkonnad, keda mõjutavad märkimisväärselt suurenenud küttekulude hinnamõju või renoveerimisjärgsed kõrgemad üürihinnad, kuid kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks. Seetõttu peaksid liikmesriigid oma kliimameetmete sotsiaalkavade raames töötama üürileandjate, erasektori ning asjaomaste kohalike ametiasutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides välja energiatõhusad, keskkonnahoidlikud sotsiaaleluasemed ning konkreetsed meetmed ja investeeringud vähekaitstud üürnike toetamiseks eraüüriturul, näiteks kaaludes eraüüri sektori eluasemete üürnikele suunatud riiklikke kavasid või vautšerikavasid, et viia ellu renoveerimismeetmed ja anda panus liidu kliimaeesmärkidesse. Liikmesriikide rakendatud meetmete ja investeeringute kohta iga kahe aasta tagant esitatava aruande ja nende hindamise raames peaks komisjon hindama nende mõju ja tulemuslikkust vähekaitstud üürnike toetamisel eraüüriturul. Positiivsete tulemuste puudumisel tuleks sellele hinnangule lisada vajaduse korral komisjoni algatus, konsulteerides liikmesriikide, eraüürituru esindajate ning asjaomaste kohalike ametiasutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et käsitleda eraüürituru vähekaitstud üürnike olukorda.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (12c) *Liikuvusvaesust on vähe käsitletud ning liidu või riiklikul tasandil puuduvad selged määratlused. See on siiski probleem, mis vajab üha pakilisemalt käsitlemist tulenevalt suurematest sisepõlemismootoriga sõidukite järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise nõuetest, kõrgetest kiitusehindadest ja suurest sõltuvusest transpordi kättesaadavusest, ligipääsetavusest ja töölkäimise või igapäevaste liikumisvajaduste kuludest nende jaoks, kes elavad maa-, saare-, perifeersetes, mägi-, kõrvalistes ja vähem ligipääsetavates piirkondades või territooriumidel, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades ja äärepoolseimates piirkondades.*

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13) Seetõttu tuleks luua kliimameetmete sotsiaalfond (edaspidi „fond“), et pakkuda liikmesriikidele rahalisi vahendeid, toetamaks nende poliitikat **hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemisest** vähekaitstud leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele tuleneva sotsiaalse mõju leevendamiseks. See tuleks saavutada eelkõige ajutise sissetulekutoetuse ning meetmete ja investeeringute abil, mille eesmärk on vähendada sõltuvust fossiilkütustest, suurendades hoonete energiatõhusust, vähendades hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimise kaudu, ning tagades parema juurdepääsu heiteta ja vähese heitega liikuvusele ja transpordile, seeläbi toetades vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid.

- (13) Seetõttu tuleks luua kliimameetmete sotsiaalfond (edaspidi „fond“), et pakkuda liikmesriikidele rahalisi vahendeid, toetamaks nende poliitikat **kliimaneutraalsusele üleminekust, sealhulgas CO₂ hinnastamisest** vähekaitstud leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele tuleneva sotsiaalse mõju leevendamiseks. See tuleks saavutada eelkõige ajutise sissetulekutoetuse ning meetmete ja investeeringute abil, mille eesmärk on vähendada sõltuvust fossiilkütustest, suurendades hoonete energiatõhusust, vähendades hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimise kaudu, ning tagades parema juurdepääsu **taskukohasele ja tõhusale** heiteta ja vähese heitega liikuvusele ja transpordile, seeläbi toetades vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (13a) *Kuna vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikro-ettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad vajavad rohepöördel täiendavat toetamist, tuleks kõigile liikmesriikidele anda piisavat ja proportsionaalset finant-sabi.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

- (14) Selleks peaks iga liikmesriik esitama komisjonile kliima-meetmete sotsiaalkava (edaspidi „kava“). Neil **kavadel** peaks olema kaks eesmärki. Esiteks tuleks nende kaudu **anda** vähekaitstud **leibkondadele**, vähekaitstud **mikroettevõtjatele** ja vähekaitstud **transpordikasutajatele** vajalikud vahendid, et rahastada ja teha investeeringuid energiatõhususse, kütte ja jahutuse CO₂ heite vähendamisse ning heiteta ja vähese heitega sõidukitesse ja liikuvusse. Teiseks tuleks nende abil leevendada fossiilkütuste hinnatõusu mõju kõige vähem kaitstud isikutele ning seeläbi ennetada energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust üleminekuperioodil, kuni need investeeringud on tehtud. Kavad peaksid sisaldama investeerimiskomponenti, millega edendatakse pikaajalist lahendust fossiilkütustest sõltuvuse **vähendamiseks, ning nendega võiks ette näha muud meetmed, sealhulgas** ajutise otsese **sissetulekutoetuse**, et lühemas perspektiivis leevendada negatiivset mõju sissetulekutele.

Muudatusettepanek

- (14) Selleks peaks iga liikmesriik esitama komisjonile kliima-meetmete sotsiaalkava (edaspidi „kava“). **Need kavad peaks aitama kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisele ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, tagades samal ajal, et kedagi ei jäeta kõrvale, ning** neil peaks olema kaks eesmärki. Esiteks tuleks nende kaudu **koos kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga teha kindlaks ja kaardistada energiaostuvõimetud või liikuvusvaesuses olevad** vähekaitstud **leibkonnad**, vähekaitstud **mikroettevõtjad** ja vähekaitstud **transpordikasutajad, kellele eraldada** vajalikud vahendid, et rahastada ja teha investeeringuid energiatõhususse, kütte ja jahutuse CO₂ heite vähendamisse ning heiteta ja vähese heitega sõidukitesse ja liikuvusse. **Liikmesriigid peaksid viima koos kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonnaga läbi üksikasjaliku analüüsi energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse peamiste põhjuste kohta nende vastavatel territooriumidel. Kavades tuleks sätestada ka energiaostuvõimetute või liikuvusvaesuses olevate inimeste, vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu vähendamise sihid ja eesmärgid.** Teiseks tuleks nende abil leevendada fossiilkütuste hinnatõusu mõju kõige vähem kaitstud isikutele ning seeläbi ennetada energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust üleminekuperioodil, kuni need investeeringud on tehtud. Kavad peaksid sisaldama investeerimiskomponenti, millega edendatakse pikaajalist lahendust fossiilkütustest sõltuvuse **järkjärguliseks kaotamiseks, mida täiendatakse** ajutise otsese **sissetulekutoetusega**, et lühemas perspektiivis leevendada negatiivset mõju sissetulekutele. **Need kavad peaksid samuti tagama, et arvesse võetakse meetmeid, mida on riiklikul tasandil juba rakendatud.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 23**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 14 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14a) Ehitus- ja renoveerimissektori töötajate puhul on eriti suur asbestiga kokkupuutumise risk. Seetõttu on vaja nõudeid asbesti ja muude ohtlike ainete kohustuslikuks kontrollimiseks, registreerimiseks ja eemaldamiseks enne mis tahes renoveerimistööde alustamist. Energia- tõhusaks renoveerimine peaks olema võimalus asbesti ohutuks eemaldamiseks hoonetest.

Muudatusettepanek 24**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 14 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (14b) Liikmesriikide esitatud kavad peaksid sisaldama meetmeid teabetoetuse, suutlikkuse suurendamise ja vajaliku koolituse pakkumiseks, et rakendada investeringuid, ja meetmeid, mille eesmärk on vähendada sõltuvust fossiilkütustest hoonete suurema energiatõhususe ja parema juurdepääsu kaudu taastuvenergiele hoonete kütteks ja jahutuseks ning tagada parem juurdepääs kestlikele liikuvus- ja transporditeenustele, sealhulgas vajaliku taristu ja elektrisõidukite laadimisjaamade kasutuselevõtu kaudu. Kavades tuleks tegeleda ka rohepöörde kõigi etappide puhul vajaliku tööjõu puudusega, eelkõige töökohtade osas, mis on seotud hoonete renoveerimise ja taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisega, samuti vastastikuse ja kogukonnatööga energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse vastu võitlemisel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) Liikmesriikidel on piirkondliku tasandi **asutustega** konsulteerides parimad võimalused töötada välja ja rakendada kavasid, mis on kohandatud ja suunatud kohalikele, piirkondlikele ja riiklikele oludele, nagu olemasolevad poliitikameetmed asjaomastes valdkondades ja muude asjakohaste ELi rahaliste vahendite kavandatud kasutamine. Sel viisil saab kõige paremini võtta arvesse erinevaid olukordi, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste eriteadmisi, teadusuuringuid ja innovatsiooni, töösuhteid ja sotsiaaldialoogi struktuure ning riiklikke traditsioone, et tagada vähekaitstud isikutele võimaldatava toetuse tulemuslikkus ja tõhusus.

Muudatusettepanek

- (15) Liikmesriikidel on **kohaliku ja** piirkondliku tasandi **asutuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ja asjakohaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega sisukalt** konsulteerides parimad võimalused töötada välja ja rakendada kavasid, mis on kohandatud ja suunatud kohalikele, piirkondlikele ja riiklikele oludele, nagu olemasolevad poliitikameetmed asjaomastes valdkondades ja muude asjakohaste ELi rahaliste vahendite kavandatud kasutamine. Sel viisil saab kõige paremini võtta arvesse erinevaid olukordi, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, **majandus- ja sotsiaalpartnerite ja asjakohaste kodanikuühiskonna organisatsioonide** eriteadmisi, teadusuuringuid ja innovatsiooni, töösuhteid ja sotsiaaldialoogi struktuure ning riiklikke traditsioone, et tagada vähekaitstud isikutele võimaldatava toetuse tulemuslikkus ja tõhusus **ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite ja sotsiaal-majanduslike osalejate väljatöötatud projektide laiendamine.**

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (15a) Kavad tuleks koostada kõikehõlmavatenä, vältides samal ajal liigset halduskoormust. Seepärast tuleks nõuda, et liikmesriigid hõlmaksid kirjeldatud kavade koostamisel ja rakendamisel kogu valdkonda, vältides samal ajal tarbetut keerukust.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

- (16) Selleks et üleminek kliimanetraalsusele oleks õiglane, on oluline tagada, et meetmed ja investeeringud on suunatud eelkõige energiaostuvõimetutele või vähekaitstud leibkondadele ning vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele. Kasvuhoonegaaside heite vähendamist edendavad toetusmeetmed peaksid aitama liikmesriikidel vähendada sotsiaalset mõju, **mis tuleneb heitkogustega kauplemise laiendamisest hoonesektorile ja maanteetranspordisektorile.**

Muudatusettepanek

- (16) Selleks et üleminek kliimanetraalsusele oleks õiglane, on oluline tagada, et meetmed ja investeeringud on suunatud eelkõige energiaostuvõimetutele või vähekaitstud leibkondadele ning vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele. Kasvuhoonegaaside heite vähendamist edendavad toetusmeetmed peaksid aitama liikmesriikidel vähendada **kliimanetraalsusele ülemineku sotsiaalset mõju, sealhulgas CO₂ hinnastamise** sotsiaalset mõju.

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) Kuni ilmneb nende investeeringute mõju kulude ja heitkoguste vähenemisele, aitaks **õiglasele üleminekule kaasa kõige vähem kaitstud isikutele** makstav sihipärane otsene sissetulekutoetus. Seda toetust tuleks käsitada eluaseme- ja transpordisektori CO₂ heite vähendamiseks kaasneva ajutise meetmena. See meede ei saa olla alaline, kuna see ei kõrvalda energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse algpõhjuseid. **Selline toetus peaks hõlmama üksnes otsest mõju, mis tuleneb hoonete ja maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, mitte elektri- või küttekulusid, mis on seotud elektri- ja soojusenergia tootmise kuulumisega kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse. Sellise otseste sissetulekutoetuse saamise õigus peaks olema ajaliselt piiratud.**

Muudatusettepanek

- (17) **Otsene sissetulekutoetus koos pikaajaliste struktuuriinvesteeringute meetmetega, mis on suunatud samadele toetusesaajatele, aitab kaasa fondi eesmärkide saavutamisele.** Kuni ilmneb nende investeeringute mõju kulude ja heitkoguste vähenemisele, aitaks **energiaostuvõimetutele või liikuvusvaesuses olevatele vähekaitstud leibkondadele** makstav sihipärane otsene sissetulekutoetus **vähendada energia- ja liikuvuskulusid ning toetaks õiglast üleminekut, oodates samas struktuuriinvesteeringute suurenemist.** Seda toetust tuleks käsitada eluaseme- ja transpordisektori CO₂ heite vähendamiseks kaasneva ajutise meetmena. See meede ei saa olla alaline, kuna see ei kõrvalda energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse algpõhjuseid. **Selline otsene sissetulekutoetus ei tohiks ajavahemikul 2024–2027 ületada 40 % iga kava hinnangulisest kogumaksumusest ning ajavahemikuks 2028–2032 tuleks see kehtestada vastavalt komisjoni riigipõhisele hinnangule otseste sissetulekutoetuse tõhususe, lisaväärtuse, jätkuva asjakohasuse ja nõutava taseme kohta, võttes arvesse struktuuriinvesteeringute ja -meetmete rakendamise edusamme ja mõju, et selline toetus 2032. aasta lõpuks järk-järgult kaotada.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17a) Vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud transpordikasutajaid ja vähekaitstud mikroettevõtjaid tuleks teavitada fondi toetuse olemasolust ja selle saamise võimalustest. Seetõttu tuleks pakkuda sihipärast, ligipääsetavat ja taskukohast teavet, haridust, teadlikkust ja nõustamist kulutõhusate meetmete ja investeeringute ning saadaoleva toetuse kohta.

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (17b) Fond peaks järgima liidu kohustust, mis tuleneb ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist, ega tohiks toetada ühtegi meetet või investeeringut, mis aitab kaasa segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

- (18) Võttes arvesse vajadust võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppest tulenevate kohustustega ja kohustust saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada eesmärki kasutada 30 % 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku **kuludest** kliimaeesmärkide süvalaiendamiseks ning eesmärki suunata 2026. ja 2027. aastal 10 % **eelarvelistest** kulutustest elurikkuse eesmärkidele, võttes samal ajal arvesse kliimaeesmärkide ja elurikkuse eesmärkide senist kattuvust. Seetõttu tuleks fondi kulude eristamiseks kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁽³³⁾ II lisas sätestatud metoodikat. Fondist tuleks toetada tegevust, mis on täielikult kooskõlas **liidu kliima- ja keskkonnanalaste standardite ja prioriteetidega ning olulise kahju ärahoidmise põhimõttega** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁽³⁴⁾ artikli 17 tähenduses. Kavadesse tuleks lisada ainult sellele tingimusele vastavad meetmed ja investeeringud. Otseseid sissetulekutoetusi tuleks üldjuhul pidada keskkonnaeesmärkidele ebaolulise ettenähtava mõjuga meetmeteks ja seega olulise kahju ärahoidmise põhimõttega kooskõlas olevateks. Komisjon **kavatseb esitada liikmesriikidele aegsasti enne kavade koostamist tehnilised suunised. Suunistes selgitatakse, kuidas tagada meetmete ja investeeringute kooskõla olulise kahju ärahoidmise põhimõttega määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses. Lisaks kavatseb komisjon 2021. aastal esitada** ettepaneku nõukogu soovitusel kohta, mis käsitleb rohepöördega kaasnevate sotsiaalsete küsimuste lahendamise viise.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

Muudatusettepanek

- (18) Võttes arvesse vajadust võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppest tulenevate kohustustega, **pühendumust Euroopa sotsiaalõiguste sambale** ja kohustust saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada eesmärki kasutada **vähemalt** 30 % **liidu kogueelarvest** 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku **raames ja Euroopa Liidu taasterahastu kulutustest** kliimaeesmärkide süvalaiendamiseks ning eesmärki suunata **2024. aastal 7,5 % mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastastest kulutustest elurikkuse eesmärkidele ning** 2026. ja 2027. aastal 10 % **iga-aastastest** kulutustest elurikkuse eesmärkidele, võttes samal ajal arvesse kliimaeesmärkide ja elurikkuse eesmärkide senist kattuvust. Seetõttu tuleks fondi kulude eristamiseks kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁽³³⁾ II lisas sätestatud metoodikat. Fondist tuleks toetada tegevust, mis on täielikult kooskõlas **tehniliste sõelumiskriteeriumidega, mille komisjon on kehtestanud vastavalt** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852⁽³⁴⁾ artikli 10 lõikele 3. Kavadesse tuleks lisada ainult sellele tingimusele vastavad meetmed ja investeeringud. Otseseid sissetulekutoetusi tuleks üldjuhul pidada keskkonnaeesmärkidele ebaolulise ettenähtava mõjuga meetmeteks ja seega olulise kahju ärahoidmise põhimõttega kooskõlas olevateks. Komisjon **esitas** 2021. aastal ettepaneku nõukogu soovitusel kohta, mis käsitleb rohepöördega kaasnevate sotsiaalsete küsimuste lahendamise viise.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) **CO₂ hinnastamine mõjutab eriti suurel määral** naisi, kes esindavad 85 % üksikvanemaga peredest. Üksikvanemaga perekondi iseloomustab eriti suur laste vaesuse risk. Kavade ettevalmistamise ja rakendamise käigus tuleks **arvesse võtta** ja edendada soolist võrdõiguslikkust ja võrdseid võimalusi kõigile ning nende eesmärkide süvalaiendamist, samuti puuetega inimeste **juurdepääsuga seotud küsimusi**, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale.

Muudatusettepanek

- (19) **Energiaostuvõimetus ja liikuvusvaesus mõjutavad eba-proportsionaalselt** naisi, **eelkõige üksikemasid**, kes esindavad 85 % üksikvanemaga peredest, **ning vallalisi naisi, puuetega naisi ja üksi elavaid eakaid naisi. Lisaks on naistel erinevad ja keerukamad liikumismustrid.** Üksikvanemaga perekondi, **kus on ülalpeetavaid lapsi**, iseloomustab eriti suur laste vaesuse risk. Kavade ettevalmistamise ja rakendamise käigus tuleks **järgida** ja edendada soolist võrdõiguslikkust ja võrdseid võimalusi kõigile ning nende eesmärkide süvalaiendamist, samuti puuetega inimeste **juurdepääsu õigusi**, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale.

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (19a) Taastuenergiakogukonnad ja kodanike energiakogukonnad võivad aidata liikmesriikidel saavutada käesoleva määruse eesmärke kodanike algatatud alt üles lähenemisviisi kaudu, kuna need kogukonnad võimevad ja kaasavad tarbijaid ning võimaldavad teatavatel kodutarbijate rühmadel, kes elavad nii linna- kui ka maa-, saare- ja mägipiirkondades, äärealadel ja halve-mini ligipääsetavatel aladel või vähem arenenud piirkondades või territooriumidel, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades, osaleda energiatõhususe projektides, toetada taastuenergia kasutamist leibkondades ja samal ajal võidelda energiaostuvõimetuse vastu. Liikmesriigid peaksid seepärast edendama taastuenergiakogukondade ja kodanike energiakogukondade rolli ning käsitama neid rahastamiskõlblike fondist toetuse saajatena.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) Iga liikmesriik peaks esitama oma kava koos oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooniga, mis esitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999⁽³⁵⁾ artiklile 14. Kavas tuleks välja tuua rahastatavad meetmed, nende hinnangulised kulud ja riigi osalus. Lisaks tuleks kavas esitada peamised eesmärgid ja sihid, mis võimaldavad hinnata meetmete tulemuslikku rakendamist.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

Muudatusettepanek

- (20) Iga liikmesriik peaks esitama oma kava koos oma lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooniga, mis esitatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999⁽³⁵⁾ artiklile 14 **ja määruses (EL) nr 240/2014^(35a) sätestatud Euroopa partnerluse käitumisjuhendile**. Kavas tuleks välja tuua rahastatavad meetmed, nende hinnangulised kulud ja riigi osalus. Lisaks tuleks kavas esitada peamised eesmärgid ja sihid, mis võimaldavad hinnata meetmete tulemuslikku rakendamist.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

^(35a) Komisjoni 7. jaanuari 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 240/2014, millega sätestatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud Euroopa partnerluse käitumisjuhend (ELT L 74, 14.3.2014, lk 1).

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (20a) Kavades sisalduvate meetmete rakendamine sõltub piisavast tööjõust, sealhulgas oskustöolistest ja kõrge kvalifikatsiooniga keskkonnahoidliku tehnoloogia ekspertidest, rakendusteadlastest ja novaatoritest. Seepärast peaksid liikmesriigid kavu täiendama, kasutades teisi asjakohaseid liidu meetmeid ja programme, et näha ette töötajate ümberõpe ja täiendusõpe, et luua erioskustega käsitöölisele ja kõrge kvalifikatsiooniga ekspertidele paremad võimalused, eelkõige töökohtadel, mis on seotud hoonete renoveerimise, isoleerimise ja soojuspumpade paigaldamisega ning alternatiivkütuste taristu, näiteks elektrisõidukite laadimisjaamade kasutuselevõtmisega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) Fond ja kavad peaksid olema kooskõlas ja piiritletud reformidega, mille liikmesriigid on kavandanud, ja kohustustega, mille liikmesriigid on võtnud oma ajakohastatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade alusel kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi [aaaa/nnn] [ettepanek sõnastada uuesti direktiiv 2012/27/EL energiatõhususe kohta]⁽³⁶⁾ alusel, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava⁽³⁷⁾ alusel, **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057⁽³⁸⁾ loodud** Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) raames, **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056⁽³⁹⁾ kohaste** õiglase ülemineku kavade alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL⁽⁴⁰⁾ kohaste pikaajaliste renoveerimisstrateegiate alusel. Haldustõhususe tagamiseks peaks kliimameetmete sotsiaalkavades sisalduv teave olema asjakohastel juhtudel kooskõlas eespool loetletud õigusaktide ja kavadega.

⁽³⁶⁾ [Lisada viide]

⁽³⁷⁾ Euroopa Ülemkogu kiitis selle heaks 24. ja 25. juunil 2021.

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek

- (21) Fond ja kavad peaksid olema kooskõlas ja piiritletud reformidega, mille liikmesriigid on kavandanud, ja kohustustega, mille liikmesriigid on võtnud oma ajakohastatud lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade alusel kooskõlas määrusega (EL) 2018/1999, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi [aaaa/nnn] [ettepanek sõnastada uuesti direktiiv 2012/27/EL energiatõhususe kohta]⁽³⁶⁾ alusel, Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava⁽³⁷⁾ alusel, Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)⁽³⁸⁾ raames, **moderniseerimisfondi raames, määruse (EL) 2021/1058 kohaste ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavade alusel, määruse (EL) 2021/241 kohaste taaste- ja vastupidavuskavade alusel**, õiglase ülemineku kavade⁽³⁹⁾ alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL⁽⁴⁰⁾ kohaste pikaajaliste renoveerimisstrateegiate alusel. Haldustõhususe tagamiseks peaks kliimameetmete sotsiaalkavades sisalduv teave olema asjakohastel juhtudel kooskõlas eespool loetletud õigusaktide ja kavadega.

⁽³⁶⁾ [Lisada viide]

⁽³⁷⁾ Euroopa Ülemkogu kiitis selle heaks 24. ja 25. juunil 2021.

⁽³⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).

⁽⁴⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (21a) Äärmiselt oluline on tagada, et fond oleks kooskõlas nii riiklike energia- ja kliimakavadega kui ka sarnaste prioriteetidega ühtekuuluvuspoliitika programmidega, et vältida jõupingutuste kattumist või dubleerimist. Lisaks on liikmesriikides vaja tõhusat koordineerimist ja strateegilist kavandamist fondi enda, 2021.–2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika ja muude liidu fondide, eelkõige õiglase ülemineku fondi ja Euroopa Sotsiaalfond+ vahel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

- (22) Liit peaks toetama liikmesriike nende kavade rakendamisel kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu antavate rahaliste vahenditega. Kliimameetmete sotsiaalfondist tehtavad maksed **peaksid** sõltuma kavades esitatud eesmärkide ja sihtide saavutamisest. See võimaldaks tõhusalt arvesse võtta riiklike olusid ja prioriteete, lihtsustada rahastamist ja hõlbustada selle integreerimist teiste riiklike rahastamisprogrammidega, tagades samal ajal ELi eelarvest tehtavate kulutuste mõju ja eesmärgipärasuse.

Muudatusettepanek

- (22) Liit peaks toetama liikmesriike nende kavade rakendamisel kliimameetmete sotsiaalfondi kaudu antavate **piisavate** rahaliste vahenditega, **mis on proportsionaalsed liikmesriikidega, võttes arvesse nende vastavaid geograafilisi ja demograafilisi olusid, ja tehnilise toega.** Erilist tähelepanu tuleks pöörata ainulaadsetele ja spetsiifilistele probleemidele maa-, saare-, perifeersetes, mäg-, kõrvalistes ja vähem ligipääsetavates piirkondades või territooriumidel, mis seisavad silmitsi kliimapöörde võimendatud sotsiaal-majandusliku mõjuga. Selleks et tagada meetmete ja investeeringute mõjususe nendes piirkondades, tuleks toetuskõlblike piirkondade jaoks kehtestada konkreetne minimaalne rahaeraldus. Selleks et tagada liidu vahendite kõige tõhusam kasutamine, **peaksid** kliimameetmete sotsiaalfondist tehtavad maksed sõltuma kavades esitatud eesmärkide ja sihtide saavutamisest **ja olema kooskõlas kuludega, mis tuleb teha nende eesmärkide ja sihtide saavutamiseks, ning tagama, et nendega ei pikendata sõltuvust fossiilkütustest ning välditakse sõltuvust CO₂-mahukast tootmisest.** See võimaldaks tõhusalt arvesse võtta riiklike olusid ja prioriteete, lihtsustada rahastamist ja hõlbustada selle integreerimist teiste riiklike rahastamisprogrammidega, tagades samal ajal ELi eelarvest tehtavate kulutuste mõju ja eesmärgipärasuse.

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (22a) Liidu eelarve ühtsuse põhimõte, mille kohaselt esitatakse eelarves kõik liidu tulu- ja kuluartiklid, on aluslepingust tulenev nõue, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 310 lõikes 1. Seetõttu tuleb fond täielikult integreerida liidu eelarvesse, et muu hulgas järgida ühenduse meetodit, austada parlamentaarset demokraatlikku vastutust, järelevalvet ja kontrolli, tagada rahastamise ja mitmeaastase programmitöö prognoositavus ning tagada liidu tasandil tehtavate eelarveotsuste läbipaistvus.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23) Fondi rahastamispakett **peaks põhimõtteliselt olema võrdne summaga**, mis vastab 25 %-le oodatavast tulust, mis saadakse aastatel 2026–2032 hoonete ja maantee-transporti lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse. Vastavalt nõukogu otsusele (EL, Euratom) 2020/2053 ⁽⁴¹⁾ peaksid liikmesriigid tegema need tulud liidu eelarve jaoks omavahenditena kättesaadavaks. Liikmesriigid peavad ise rahastama 50 % oma kava kogukuludest. Sel eesmärgil ning seoses investeeringute ja meetmetega, millega kiirendatakse ja leevendatakse vajalikku üleminekut negatiivselt mõjutatud kodanike puhul, peaksid liikmesriigid **muu hulgas** kasutama oodatavat tulu, mis saadakse direktiivi 2003/87/EÜ kohasest heitkogustega kauplemisest hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris.

⁽⁴¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

- (23) Fondi rahastamispakett **on kindlaks määratud hinnangulise summa alusel**, mis saadakse, kui liidu eelarvesse eraldatakse 25 % oodatavast tulust, mis on esimesel perioodil seotud kaubandusliku maanteetranspordi, ärihoonete ja [HKS-i direktiiv] IVa peatükiga hõlmatud muude kütustega. Seda summat tuleks täiendada tuluga, mis saadakse 150 miljoni lubatud heitkoguse ühiku enampakkumisel müümisest vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 30d lõikele 3. Eeldades, et CO₂ hind on 35 eurot tonni kohta, oleks kolme aasta jooksul saadaval veel 5,25 miljardit eurot. Koos rahastamispaketiga oleks selleks ajavahemikuks ette nähtud 16,39 miljardit eurot. Võttes arvesse järgmist mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevaid läbirääkimisi ning erahoonete ja eramaanteetranspordi sektorite lisamist direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse 1. jaanuariks 2029 kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikliga [XX], oleks vaja komisjoni ettepanekut, et määrata kindlaks kliimameetmete sotsiaalfondi summa teiseks perioodiks 2028–2032. Sellest tulenevalt võib fondi suuruseks kogu ajavahemikul [jõustumise kuupäev]–2032 kujuneda 72 miljardit eurot. Vastavalt nõukogu otsusele (EL, Euratom) 2020/2053 ⁽⁴¹⁾ peaksid liikmesriigid tegema need tulud liidu eelarve jaoks omavahenditena kättesaadavaks. Liikmesriigid peavad ise rahastama **märkimisväärse osa oma kavade** kogukuludest, mis vastab vähemalt 60 %-le ajutiste otseste sissetulekutoetuste puhul ja vähemalt 50 %-le sihtotstarbeliste struktuurimeetmete ja investeeringute puhul. Erandina peaks olema võimalik piirata sihtotstarbeliste struktuurimeetmete ja investeeringute riikliku kaasrahastuse osa 40 %-le liikmesriikides, kes on kõlblikud saama moderniseerimisfondist täiendavat rahastust. Sel eesmärgil ning seoses investeeringute ja meetmetega, millega kiirendatakse ja leevendatakse vajalikku üleminekut negatiivselt mõjutatud kodanike puhul, peaksid liikmesriigid **esmal** kasutama oodatavat tulu, mis saadakse direktiivi 2003/87/EÜ kohasest heitkogustega kauplemisest hoonesektoris ja maanteetranspordisektoris. **Fondi rahastamine ei tohiks toimuda liidu muude programmide ja poliitika arvelt.**

⁽⁴¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23a) Kõrgema CO₂ hinna korral tuleks fondile teha kättesaadavaks täiendavad eraldised, et tagada, et liidu eelarves kliimameetmete sotsiaalfondi kasutada olevad assigneeringud suurenevad vastavalt CO₂ hinnale, et veelgi toetada vähekaitsstud leibkondi ja transpordikutsutajaid kliimanetraalsusele üleminekul. Selline igaaastane suurendamine tuleks mitmeaastases finantsraamistikus katta rubriigi 3 ülemmäära ja maksete ülemmäära automaatse CO₂ hinna kõikumisele kohandamisega, mille mehhanism nähakse vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 312 ette nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093.

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24) Fondist tuleks toetada meetmeid, mis järgivad liidupoolse rahastamise täiendavuse põhimõtet. Fondist ei tohiks katta korduvaid riiklikke kulutusi, **välja arvatud nõuete kohaselt põhjendatud juhtudel.**
- (24) Fondist tuleks toetada meetmeid, mis järgivad liidupoolse rahastamise täiendavuse põhimõtet. Fondist ei tohiks katta korduvaid riiklikke kulutusi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

- (25) Liidu eelarvevahendite tõhusa ja sidusa eraldamise tagamiseks ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimiseks peaksid käesoleva määruse alusel võetavad meetmed olema kooskõlas käimasolevate liidu **programme** ja neid täiendama, seejuures vältides samade kulude **topeltrahastamist fondist ja muudest liidu programmide**. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama protsessi kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate kooskõla, sidusus, vastastikune täiendavus ja koostoime. Seepärast peaksid liikmesriigid oma kavades esitama komisjonile asjakohase teabe juba saadava või kavandatud liidupoolse rahastamise kohta. Fondist antav rahaline toetus peaks täiendama muudest liidu programmide ja instrumentide antavat toetust. Fondist rahastatavate meetmete ja investeeringute jaoks peaks olema õigus saada raha ka muudest liidu programmide ja rahastamisvahenditest, tingimusel et toetusega ei kaeta ühte ja sama kulu.

Muudatusettepanek

- (25) Liidu eelarvevahendite tõhusa, **lähipäev** ja sidusa eraldamise tagamiseks ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimiseks peaksid käesoleva määruse alusel võetavad meetmed olema kooskõlas käimasolevate liidu, **riiklike ja asjakohasel juhul piirkondlike programme, vahendite ja fondidega** ja neid täiendama, seejuures vältides **olukorda, kus fond asendab** samade kulude **puhul muid liidu programme, investeeringuid ja fonde**. Eelkõige peaksid komisjon ja liikmesriik kindlustama protsessi kõigis etappides tulemusliku koordineerimise, et tagada rahastamisallikate kooskõla, sidusus, vastastikune täiendavus ja koostoime, **ning edendama tõenditel põhinevat poliitikakujundamist ja sotsiaalset innovatsiooni partnerluses sotsiaalpartnerite ning avaliku ja erasektori asutustega**. Seepärast peaksid liikmesriigid oma kavades esitama komisjonile asjakohase teabe juba saadava või kavandatud liidupoolse rahastamise kohta. Fondist antav rahaline toetus peaks täiendama muudest liidu programmide ja instrumentide antavat toetust. Fondist rahastatavate meetmete ja investeeringute jaoks peaks olema õigus saada raha ka muudest liidu programmide ja rahastamisvahenditest, tingimusel et toetusega ei kaeta ühte ja sama kulu.

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (25a) Tagamaks, et kavade raames antavat toetust on võimalik tulemuslikult rakendada alates esimestest aastatest alates ... [kliimameetmete sotsiaalfondi jõustumise kuupäev], peaks olema võimalik maksta kuni 13 % liikmesriikide rahalisest toetusest komisjonipoolsete eelmaksetena liikmesriigi poolt koos kliimameetmete sotsiaalkavaga esitatud taotluse alusel.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

- (27) Selleks et tagada järelevalve ja hindamise läbipaistvad eeskirjad, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega kehtestatakse ühised näitajad edusamude kohta aru andmiseks ning kavade rakendamise järelevalveks ja hindamiseks. Eriti oluline **on**, et komisjon **korraldaks** oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et **need** konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas **13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes** sätestatud põhimõtetega. Selleks et tagada **võrdne osalemine** delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek

- (27) Selleks et **hõlbustada kliimameetmete sotsiaalkavade ettevalmistamist ja** tagada järelevalve ja hindamise läbipaistvad eeskirjad, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, millega kehtestatakse **vorm, mille alusel liikmesriigid peavad oma kliimameetmete sotsiaalkavad koostama, ning** ühised näitajad edusamude kohta aru andmiseks ning kavade rakendamise järelevalveks ja hindamiseks. **On** eriti oluline, et komisjon **viiks** oma ettevalmistava töö käigus **läbi** asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et **kõnealused** konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas **Euroopa partnerluse käitumisjuhendis** sätestatud põhimõtetega. **Eelkõige** selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises **võrdne osalemine**, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

- (28) Fondi tuleks rakendada usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt, mis hõlmab pettuste, sh maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, korruptsiooni ja huvide konfliktide tulemuslikku vältimist ja selle eest vastutusele võtmist.

Muudatusettepanek

- (28) Fondi tuleks rakendada usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt, mis hõlmab **liidu eelarve kaitsmist õigusriigi põhimõtete rikkumise korral**, pettuste, sh maksupettuste, maksudest kõrvalehoidumise, korruptsiooni ja huvide konfliktide tulemuslikku vältimist ja selle eest vastutusele võtmist.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(28a) Fondi integreerimine liidu eelarvesse pakub selle rakendamiseks tugevaid tagatise tänu kaitsesele, mida pakuvad nii liidu finantsõigusaktid kui ka kohaldatavad valdkondlikud ja finantsreeglid õigusnormide rikkumiste või tõsiste puuduste korral juhtimis- ja kontrollisüsteemides ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL, Euratom) 2020/2092^(1a) sätestatud meetmed liidu eelarve kaitsmiseks õigusriigi põhimõtete rikkumise korral liikmesriikides. Komisjon peaks seetõttu tagama mõjusa ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ja alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmise ning võtma vajalikke meetmeid, mis võivad muu hulgas hõlmata maksete peatamist, juriidilise kohustuse lõpetamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuse (EL, Euratom) 2018/1046^(1b) tähenduses, selliste juriidiliste kohustuste võtmise keeldu või osamaksete tegemise peatamist.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

^(1b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

- (29) Usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks nii, et samal ajal järgitakse fondi tulemuspõhist olemust, tuleks sätestada erieeskirjad, mis reguleerivad eelarvelisi kulu-kohustusi, makseid, maksete peatamist, rahaliste vahendite tagasinõudmist ja rahalise toetusega seotud lepingute lõpetamist. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et fondist toetatavate meetmete jaoks eraldatud vahendeid kasutatakse kooskõlas liidus ja liikmesriikides kohaldatava õigusega. Liikmesriigid peavad tagama, et asjakohastel juhtudel antakse sellist toetust kooskõlas ELi riigiabi eeskirjadega. Eelkõige peaksid nad tagama pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamise ning fondist ja muudest liidu programmidest toeltrahastamise vältimise. Rahalise toetuse maksete peatamine ja rahalise toetusega seotud lepingute lõpetamine, samuti rahaeraldise vähendamine ja tagasinõudmine peaks olema võimalik juhul, kui asjaomane liikmesriik ei ole kava rahuldaval viisil rakendanud või kui seoses fondist toetatavate meetmetega esineb tõsiseid eeskirjade eiramisi, s.t pettusi, korruptsiooni või huvide konflikte, või kui rahalist toetust käsitlevaid lepinguid on oluliselt rikutud. Tuleks kehtestada asjakohane ärakuulamismenetlus selle tagamiseks, et kui komisjon teeb otsuse maksete peatamise, makstud summade tagasinõudmise või rahalist toetust käsitlevate lepingute lõpetamise kohta, on liikmesriikidel õigus esitada oma märkused.

Muudatusettepanek

- (29) Usaldusväärse finantsjuhtimise tagamiseks nii, et samal ajal järgitakse fondi tulemuspõhist olemust, tuleks sätestada erieeskirjad, mis reguleerivad eelarvelisi kulu-kohustusi, makseid, maksete peatamist, rahaliste vahendite tagasinõudmist ja rahalise toetusega seotud lepingute lõpetamist. Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et fondist toetatavate meetmete jaoks eraldatud vahendeid kasutatakse kooskõlas liidus ja liikmesriikides kohaldatava õigusega. Liikmesriigid peavad tagama, et asjakohastel juhtudel antakse sellist toetust kooskõlas ELi riigiabi eeskirjadega. Eelkõige peaksid nad tagama pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamise ning fondist ja muudest liidu programmidest toeltrahastamise vältimise. Rahalise toetuse maksete peatamine ja rahalise toetusega seotud lepingute lõpetamine, samuti rahaeraldise vähendamine ja tagasinõudmine peaks olema võimalik juhul, kui asjaomane liikmesriik ei ole kava rahuldaval viisil rakendanud või kui seoses fondist toetatavate meetmetega esineb tõsiseid eeskirjade eiramisi, s.t pettusi, korruptsiooni või huvide konflikte, või kui rahalist toetust käsitlevaid lepinguid on oluliselt rikutud. **Rahalise toetusega seotud lepingu lõpetamise või rahaeraldise vähendamise ja tagasinõudmise korral tuleks need summad jaotada proportsionaalselt teistele liikmesriikidele.** Tuleks kehtestada asjakohane ärakuulamismenetlus selle tagamiseks, et kui komisjon teeb otsuse maksete peatamise, makstud summade tagasinõudmise või rahalist toetust käsitlevate lepingute lõpetamise kohta, on liikmesriikidel õigus esitada oma märkused.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(29a) Kõigil liikmesriikidel, kes saavad toetust kliimameetmete sotsiaalfondist, on kohustus austada ELi lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtusi. Õigusriigi põhimõtete austamine on ELi toimimise lepingu artiklis 317 sätestatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete järgimise oluline eeltingimus. Komisjon peaks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2092 ^(1a) tagama liidu eelarve kaitseks mõeldud horisontaalsete eeskirjade tulemusliku rakendamise juhul, kui liikmesriikides esineb õigusriigi põhimõtete rikkumisi. Kui tehakse kindlaks, et õigusriigi põhimõtete rikkumised liikmesriigis piisavalt otseselt kahjustavad või ohustavad tõsiselt kliimameetmete sotsiaalfondi usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuvide kaitset, peaks komisjon võtma vajalikke meetmeid, mis võivad muu hulgas hõlmata maksete peatamist, juriidilise kohustuse lõpetamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 ^(1b) tähenduses, selliste juriidiliste kohustuste võtmise keeldu või osamaksete tegemise peatamist. Sellistel juhtudel peaks komisjon võtma kõik vajalikud meetmed tagamaks, et fondi kavandatud abisaajad ei kannata ja neil on vajaduse korral jätkuvalt juurdepääs liidu abile, kusjuures komisjon tagab väljamaksete tegemise kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide või muude üksuste kaudu, kellel on tõendatud suutlikkus tagada fondi usaldusväärne finantsjuhtimine.

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

^(1b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (30a) Fondist rahastatavate toetusõiguslike projektide ettevalmistamise, hindamise, rakendamise ja järelvalve käigus tuleks tagada põhiõiguste austamine ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimine. Fond peaks toetama ebavõrdsuse kaotamist, soolise võrdsuslikkuse edendamist ja soolise perspektiivi arvestamist ning võitlust diskrimineerimisega soo, rassi või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel vastavalt ELi lepingu artiklis 2, ELi toimimise lepingu artiklis 10 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 21 sätestatule.

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Fondist toetatavatest meetmetest ja investeeringutest peavad saama kasu vähekaitsitud leibkonnad, mikroettevõtjad ja transpordikasutajad, keda *hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heite lisamine direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse* eriti mõjutab, eelkõige energiaostuvõimetud leibkonnad ja kodanikud, *kellel puudub alternatiiv erasõidukile ühistranspordi näol (äärealadel ja maapiirkondades)*.

Fondist toetatavatest meetmetest ja investeeringutest peavad saama kasu vähekaitsitud leibkonnad, mikroettevõtjad ja transpordikasutajad, keda *üleminek kliimaneeutraalsusele, sealhulgas CO₂ hinnastamine* eriti mõjutab, eelkõige energiaostuvõimetud leibkonnad ja *liikuvusvaesuses olevad* kodanikud, *pöörates erilist tähelepanu neile, kes elavad maa-, saare-, perifeersetes, mäg-, kõrvalistes ja vähem ligipääsetavates piirkondades või vähem arenenud piirkondades või territooriumidel, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades ja äärepoolseimates piirkondades ning CO₂-mahukates piirkondades, kus on kõrge töötuse määr*.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Fondi üldeesmärk on aidata saavutada **kliimanetraalsust**, leevendades sotsiaalset mõju, mida avaldab hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste lisamine direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse. Fondi erieesmärk on toetada vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid ajutise otsese sissetulekutoetusega ning meetmete ja investeeringute kaudu, mille eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust, vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas integreerida taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, ning tagada parem juurdepääs **heiteta ja vähese heitega** liikuvusele ja transpordile.

Muudatusettepanek

Fondi üldeesmärk on aidata saavutada **sotsiaalselt õiglase kliimanetraalsusele üleminek, mille puhul ei jäeta kedagi kõrvale, eelkõige** leevendades sotsiaalset mõju, mida avaldab hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste lisamine direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse. Fondi erieesmärk on toetada vähekaitstud leibkondi, vähekaitstud mikroettevõtjaid ja vähekaitstud transpordikasutajaid, **eelkõige energiaostuvõimetuid või liikuvusvaesuses olevaid**, ajutise otsese sissetulekutoetusega ning meetmete ja investeeringute kaudu, mille eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust, vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas integreerida taastuvatest energiaallikatest toodetud energia **ja seda salvestada**, ning tagada parem juurdepääs **tõhusale ning taskukohasele** liikuvusele ja transpordile **vastavalt artiklile 6, et lõpetada järk-järgult sõltuvus fossiilkütustest ja seda mitte pikendada ning vältida sõltuvust CO₂-mahukast tootmisest**.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek

(1) „hoonete renoveerimine“ – hoonete **igat liiki** renoveerimine, **mis on seotud energiaga**, sealhulgas hoone välispiirete, st seinte, katuse ja põranda isolatsioon, akende väljavahetamine, kütte-, jahutus- ja toiduvalmistusseadmete väljavahetamine ning kohapeal taastuvatest energiaallikatest energia tootmise seadmete paigaldamine;

Muudatusettepanek

(1) „hoonete renoveerimine“ – hoonete **igasugune energiaga seotud** renoveerimine **ja sellega kaasnevad ohutusmeetmed, sealhulgas aidates täita direktiivis .../... [hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud) [2021/0426(COD)]] kehtestatud renoveerimisnõudeid, mille eesmärk on vähendada hoonete energiatarbimist**, sealhulgas: hoone välispiirete, st seinte, katuse ja põranda isolatsioon, akende väljavahetamine; **passiivventilatsioon; soojuspumpade ja jahutussüsteemide paigaldamine**; kütte-, jahutus- ja toiduvalmistusseadmete väljavahetamine; **elektripaigaldiste ajakohastamine** ning kohapeal taastuvatest energiaallikatest energia tootmise seadmete **või soojustagastussüsteemide paigaldamine või ühendamine lähedalasuvate süsteemidega, mis kasutavad ja salvestavad taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat**;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek

- (2) „energiaostuvõimeetus“ – **energiaostuvõimeetus, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) [aaaa/nnn] ⁽⁵⁰⁾ artikli 2 punktis [49];**

⁽⁵⁰⁾ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) [aaaa/nnn] (ELT C [...], [...], lk [...]).] [Ettepanek uuesti sõnastatud direktiivi 2012/27/EL (milles käsitletakse energiatõhusust) kohta]

Muudatusettepanek

- (2) „energiaostuvõimeetus“ – **vaesus, mis mõjutab madalaimatesse sissetulekudetsiilidesse kuuluvaid leibkondi, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkondi, kelle kasutada olevast sissetulekust kulub märkimisväärne osa energiakuludele, sealhulgas tulenevalt madala kvaliteediga eluasemest, finantsraskustest tingitud võlgnevustest kommunaalteenuste eest või piiratud juurdepääsust olulistele ja taskukohastele energiateenustele, mis on aluseks inimväärsel elatusasemele ja tervisele, sealhulgas piisavale soojusele, jahutusele, valgustusele ja seadmete kasutamiseks vajalikule energiale;**

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2a) „liikuvusvaesus“ – **vaesus, mis mõjutab madalaimatesse sissetulekudetsiilidesse kuuluvaid leibkondi, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkondi, kelle kasutada olevast sissetulekust moodustavad suure osa liikuvuskulud või kellel on piiratud juurdepääs oluliste sotsiaal-majanduslike vajaduste rahuldamiseks vajalikule taskukohasele ühistranspordile või alternatiivsetele transpordiliikidele, keskendudes eelkõige leibkondadele, kes elavad maa-, saare-, perifeersetes, mägi-, kõrvalistes ja vähem ligipääsetavates piirkondades või vähem arenenud piirkondades või territooriumidel, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades ja ääre-poolseimates piirkondades, ja mis võib riiklikust või kohalikust eripärast sõltuvalt olla tingitud ühest või mitmest järgmisest tegurist: väike sissetulek, suured kütusekulud, sisepõlemismootoriga autode järkjärguline kasutusel kõrvaldamine, suured kulud või taskukohase või kättesaadava ühistranspordi või alternatiivse transpordiliigi puudumine;**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 11

Komisjoni ettepanek

- (11) „vähekaitstud leibkonnad“ – energiaostuvõimetud leibkonnad või sellised leibkonnad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkonnad, kellele avaldub märkimisväärselt **hinnamõju, mis tuleneb hoonete lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse**, ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;

Muudatusettepanek

- (11) „vähekaitstud leibkonnad“ – energiaostuvõimetud **või selle ohus olevad** leibkonnad või sellised **madalaimatesse sissetulekudetsiilidesse kuuluvad** leibkonnad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkonnad, kellele avaldub märkimisväärselt **kliimaneutraalsusele ülemineku, sealhulgas CO₂ hinnastamise mõju** ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 12

Komisjoni ettepanek

- (12) „vähekaitstud mikroettevõtjad“ – mikroettevõtjad, kellele avaldub märkimisväärselt hinnamõju, mis tuleneb **hoonete** lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;

Muudatusettepanek

- 12) „vähekaitstud mikroettevõtjad“ – mikroettevõtjad, kellele avaldub märkimisväärselt hinnamõju, mis tuleneb **hoonetest ja maanteetranspordist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste** lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse **osana õiglasest kliimaneutraalsusele üleminekust, mille puhul ei jäeta kedagi kõrvale**, ja kellel puuduvad võimalused nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks **või oma äritegevuseks vajalike maanteesõidukite ajakohastamiseks**;

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 13

Komisjoni ettepanek

- (13) „vähekaitstud transpordikasutajad“ – transpordikasutajad, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkondadest, kellele avaldub märkimisväärselt **hinnamõju, mis tuleneb maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse, ning kellel puuduvad vahendid heiteta ja vähese heitega sõidukite ostmiseks või alternatiivsetele säästvatele transpordiliikidele**, sealhulgas ühistranspordile üleminekuks, eelkõige maapiirkondades ja äärealadel.

Muudatusettepanek

- (13) „vähekaitstud transpordikasutajad“ – transpordikasutajad, sealhulgas **madalaimatesse sissetulekudetsiilidesse kuuluvatest** väiksema keskmise sissetulekuga leibkondadest, sealhulgas väiksema keskmise sissetulekuga leibkondadest, kes on liikuvusvaesuse ohus ja kellele avaldub märkimisväärselt **kliimaneutraalsusele ülemineku**, sealhulgas **CO₂ hinnastamise mõju**.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile kliimameetmete sotsiaalkava (edaspidi „kava“) koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikes 2 osutatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooniga vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud menetlusele ja ajakavale. Kava peab sisaldama sidusaid meetmeid ja investeeringuid, millega leevendatakse CO₂ hinnastamise mõju vähekaitsitud leibkondadele, vähekaitsitud mikroettevõtjatele ja vähekaitsitud transpordikasutajatele, et tagada taskukohane küte, jahutus ja liikuvus, täiendades samal ajal liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid ja kiirendades nende rakendamist.

Muudatusettepanek

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile kliimameetmete sotsiaalkava (edaspidi „kava“) koos määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikes 2 osutatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versiooniga vastavalt kõnealuses artiklis sätestatud menetlusele ja ajakavale, **olles eelnevalt sisukalt konsulteerinud kohaliku ja piirkondliku tasandi asutuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ja asjakohaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega**. Kava peab sisaldama sidusaid meetmeid ja investeeringuid, millega leevendatakse **energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust, eelkõige kliimaneutraalsusele ülemineku mõju, sealhulgas** CO₂ hinnastamise mõju vähekaitsitud leibkondadele, vähekaitsitud mikroettevõtjatele ja vähekaitsitud transpordikasutajatele, et tagada taskukohane **ja kestlik** küte, jahutus ja liikuvus, täiendades samal ajal liidu kliimaeesmärkide saavutamiseks vajalikke meetmeid ja kiirendades nende rakendamist.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kava võib sisaldada riiklikke meetmeid, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitsitud leibkondadele ja vähekaitsitud transpordikasutajatest leibkondadele, et vähendada mõju, mida avaldab fossiilkütuste hinnatõus, mis tuleneb **hoonete ja maanteetranspordi lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse**.

Muudatusettepanek

2. Kava võib sisaldada riiklikke **või vajaduse korral piirkondlikke** meetmeid, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitsitud leibkondadele ja vähekaitsitud transpordikasutajatest leibkondadele, et vähendada mõju, mida avaldab fossiilkütuste hinnatõus, mis tuleneb **kliimaneutraalsusele üleminekust, sealhulgas** CO₂ hinnastamisest.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. Kava peab sisaldama riiklikke projekte, mille raames

Muudatusettepanek

3. Kava peab sisaldama riiklikke, **piirkondlikke või kohalikke** projekte, mille raames

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) rahastatakse meetmeid ja investeeringuid, et suurendada hoonete energiatõhusust, rakendada energiatõhususe parandamise meetmeid, renoveerida hooneid ning vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimise teel;

Muudatusettepanek

- (a) rahastatakse meetmeid ja investeeringuid, et suurendada hoonete energiatõhusust, rakendada energiatõhususe parandamise meetmeid, renoveerida hooneid **ja viia ellu sellega kaasnevaid ohutusmeetmeid, vajaduse korral koos parandustega, mis on kooskõlas tule- ja seismilise ohutuse normidega**, ning vähendada hoonete kütmise ja jahutamise CO₂ heidet, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimise **ja salvestamise** teel **vastavalt artiklile 6**;

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) rahastatakse meetmeid ja investeeringuid, et suurendada **heiteta ja vähese heitega** liikuvus- ja transpordiviiside kasutuselevõttu.

Muudatusettepanek

- (b) rahastatakse meetmeid ja investeeringuid, et suurendada liikuvus- ja transpordiviiside kasutuselevõttu, **sealhulgas suunates meetmeid ja investeeringuid üleminekule eraliikvusel avalikule, jagatud ja aktiivsele liikuvusele vastavalt artiklile 6**.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt -a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (-a) üksikasjalik kvantitatiivne teave energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse kohta seoses järgmisega:
- i) riiklikul tasandil kohaldatav energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse täpne määratlus artiklis 2 sätestatud määratluste alusel;
 - ii) selliste vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu kaardistamine, kes on kindlaks tehtud kava käivitamisel artiklis 2 esitatud määratluste alusel, et teha kindlaks kava võimalikud kasusaajad;
 - iii) riiklikud sihid ja eesmärgid vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu vähendamiseks kava kehtivusaja jooksul;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) **artikli 3** kohased konkreetsed meetmed ja investeeringud käesoleva lõike punktis c osutatud **mõju vähendamiseks** koos selgitusega selle kohta, kuidas need aitavad tõhusalt kaasa artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisele liikmesriigi asjaomase poliitika üldises raamistikus;

Muudatusettepanek

- (a) **artiklite 3 ja 6** kohased konkreetsed meetmed ja investeeringud käesoleva lõike punktis c osutatud **mõjuga tegelemiseks** koos selgitusega selle kohta, kuidas need aitavad tõhusalt kaasa artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisele liikmesriigi asjaomase poliitika üldises raamistikus;

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (ba) **punktis c osutatud mõju vähendamiseks mõeldud kaasnivate meetmete sidusus ja nende vastastikune tugevdamine;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

- (c) hinnang selle kohta, milline on hinnatõusu tõenäoline mõju **leibkondadele, eelkõige energiaostuvõimetuse mõttes, ning mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele, määratledes vähekaitsitud leibkonnad, vähekaitsitud mikroettevõtjad ja vähekaitsitud transpordikasutajad ning hinnates nende arvukust**; seda mõju tuleb analüüsida, esitades piisavalt üksikasjaliku piirkondliku jaotuse ning võttes arvesse selliseid aspekte nagu juurdepääs ühistranspordile ja põhiteenustele ning määratledes kõige enam mõjutatud piirkonnad, eelkõige **äärealad ja maapiirkonnad**;

Muudatusettepanek

- (c) hinnang selle kohta, milline on hinnatõusu tõenäoline mõju **energiaostuvõimetusele ja liikuvusvaesusele**, vähekaitsitud **leibkondadele**, vähekaitsitud **mikroettevõtjatele** ja vähekaitsitud **transpordikasutajatele**; seda mõju tuleb analüüsida, esitades piisavalt üksikasjaliku piirkondliku jaotuse ning võttes arvesse **riiklike eripärasid ja** selliseid aspekte nagu juurdepääs ühistranspordile ja põhiteenustele ning määratledes kõige enam mõjutatud piirkonnad, eelkõige **maa, saare-, perifeersed, mägi-, kõrvalised ja vähem ligipääsetavad piirkonnad või vähem arenenud piirkonnad või territooriumid, sealhulgas vähem arenenud linnalähedased piirkonnad ja äärepoolseimad piirkonnad**, mis vajavad kliimaneutraalsusele üleminekuks erilist tähelepanu ja toetust;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 68**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõige 1 – punkt d***Komisjoni ettepanek*

- (d) kui kavas on ette nähtud artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmed, siis kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks toetusõiguslikud lõplikud vahendite saajad, kõnealuste meetmete kavandatud tähtaeg ning põhjendus kvantitatiivse hinnangu alusel ja kvalitatiivne selgitus selle kohta, kuidas kava meetmed peaksid eeldatavasti vähendama energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust ning leibkondade, mikroettevõtjate ja transpordikasutajate vähest kaitstust maanteetranspordikütuste ja kütteainete hinnatõusu suhtes;

Muudatusettepanek

- (d) kui kavas on ette nähtud artikli 3 lõikes 2 osutatud meetmed, siis kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks toetusõiguslikud lõplikud vahendite saajad, kõnealuste meetmete kavandatud tähtaeg ning põhjendus kvantitatiivse hinnangu alusel ja kvalitatiivne selgitus selle kohta, kuidas kava meetmed peaksid eeldatavasti vähendama energiaostuvõimetust ja liikuvusvaesust ning leibkondade, mikroettevõtjate ja transpordikasutajate vähest kaitstust maanteetranspordikütuste ja kütteainete hinnatõusu suhtes, **samuti põhjendus selle kohta, kuidas need meetmed täiendavad liikmesriikide sel eesmärgil läbiviidavat tegevust;**

Muudatusettepanek 69**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõige 1 – punkt e***Komisjoni ettepanek*

- (e) kavandatavad eesmärgid, sihid ja esialgne ajakava meetmete rakendamiseks ja investeringute tegemiseks, mis tuleb lõpule viia 31. juuliks 2032;

Muudatusettepanek

- e) kavandatavad eesmärgid, sihid ja esialgne ajakava meetmete rakendamiseks ja investeringute tegemiseks, mis tuleb lõpule viia **artikli 23 kohaseks iga kahe aasta järel esitatavaks lõimitud riiklikuks energia- ja kliimaalaseks eduaruandeks ja** 31. juuliks 2032;

Muudatusettepanek 70**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõige 1 – punkt e a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- ea) vajaduse korral artikli 6 lõike 2 punkti d kohane sõidukite toetamise soovituslik ajakava;**

Muudatusettepanek 71**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 4 – lõige 1 – punkt e b (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- eb) kuidas meetmed ja investeringud edendavad vajaduse korral kestlikke ja kvaliteetseid töökohti;**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt i

Komisjoni ettepanek

(i) kava, eelkõige kavandatud eesmärkide ja sihtide tõhusa järelevalve ja rakendamise kord asjaomases liikmesriigis, sealhulgas meetmete rakendamise ja investeringute tegemisega seotud näitajad, mis asjakohasel juhul on Euroopa Liidu Statistikaametis ja Euroopa energiaostuvõimetuse vaatluskeskuses välja töötatud näitajad, nagu on kindlaks määratud energiaostuvõimetust käsitlevas komisjoni soovitus (EL) 2020/1563 ⁽⁵⁴⁾;

⁽⁵⁴⁾ ELT L 357, 27.10.2020, lk 35.

Muudatusettepanek

i) kava, eelkõige kavandatud eesmärkide ja sihtide tõhusa järelevalve ja rakendamise kord asjaomases liikmesriigis, **mis peab toimuma tihedas konsulteerimises kohaliku ja piirkondliku tasandi ametiasutuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ja asjakohaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja tavadele**, sealhulgas meetmete rakendamise ja investeringute tegemisega seotud näitajad, mis asjakohasel juhul on Euroopa Liidu Statistikaametis ja Euroopa energiaostuvõimetuse vaatluskeskuses välja töötatud näitajad, nagu on kindlaks määratud energiaostuvõimetust käsitlevas komisjoni soovitus (EL) 2020/1563 ⁽⁵⁴⁾;

⁽⁵⁴⁾ ELT L 357, 27.10.2020, lk 35.

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt j

Komisjoni ettepanek

(j) kava ettevalmistamiseks ning, kui see on asjakohane, elluviimiseks nende konsultatsioonide kokkuvõte, mis on korraldatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 10 ja riigisisese õigusraamistiku kohaselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, noorteorganisatsioonide ja muude asjakohaste sidusrühmadega, ning selgitus selle kohta, kuidas on sidusrühmade seisukohti kavas arvesse võetud;

Muudatusettepanek

j) kava ettevalmistamiseks ning, kui see on asjakohane, elluviimiseks nende konsultatsioonide kokkuvõte, mis on korraldatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 10 ja **määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 ja** riigisisese õigusraamistiku kohaselt kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide, noorteorganisatsioonide ja muude asjakohaste sidusrühmadega, ning selgitus selle kohta, kuidas on sidusrühmade seisukohti **ning nende konkreetset rolli kavandamisel, rakendamisel ja järelevalves** kavas arvesse võetud;

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt k a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ka) **fondist kogukonna juhitavate kliimamuutustega seotud kohalike üleminekuprojektide jaoks eraldatud osa.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjonil on õigus võtta ... [lisada kuupäev, mis on kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakt käesoleva määruse täiendamiseks, et kehtestada vorm, mille alusel liikmesriigid oma kava koostavad.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. **Toetuse maksmise tingimus on** kavades esitatud meetmete ja investeeringutega seotud eesmärkide ja sihtide **saavutamine**. Need eesmärgid ja sihid peavad olema kooskõlas liidu kliimaeesmärkidega ning hõlmama eelkõige järgmist:

2. **Toetus makstakse vastavalt** kavades esitatud **kuludele, mis tuleb teha** meetmete ja investeeringutega seotud eesmärkide ja sihtide **saavutamiseks vastavalt artiklile 6**. Need eesmärgid ja sihid peavad olema kooskõlas liidu kliimaeesmärkidega, **Euroopa sotsiaaldiguste sambaga** ning hõlmama eelkõige järgmist:

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) hoonete renoveerimine;

b) hoonete renoveerimine, **sealhulgas direktiivis .../... [hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud) [2021/0426(COD)] sätestatud renoveerimisnõuete täitmisele kaasaaitamine**;

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) **heiteta ja vähese heitega liikuvus ja transport**;

c) **liikuvus ja transport kooskõlas artikliga 6**;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) kasvuhoonegaaside heite vähendamine;

Muudatusettepanek

d) kasvuhoonegaaside heite vähendamine *seoses artikli 6 kohaste meetmete ja investeeringutega, et lõpetada järkjärgult sõltuvus fossiilkütustest ja seda mitte pikendada ning vältida sõltuvust CO₂-mahukast tootmisest;*

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

(e) vähekaitstud leibkondade, eelkõige energiaostuvõimetute leibkondade ning vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu vähendamine, sealhulgas äärealadel ja *maapiirkondades*.

Muudatusettepanek

e) vähekaitstud leibkondade, eelkõige energiaostuvõimetute *või selle ohus olevate* leibkondade ning vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate arvu vähendamine, sealhulgas *maapiirkondades, saartel, äärealadel, mägipiirkondades, äärpoolsetes piirkondades, ja vähem juurdepääsetavates piirkondades või vähem arenenud piirkondades või territooriumidel, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades ja äärepoolseimates piirkondades, mis vajavad kliimaneutraalsusele üleminekuks erilist tähelepanu ja toetust;*

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

ea) *panus kestlike ja kvaliteetsete töökohtade loomisse, kui see on asjakohane.*

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Fondist toetatakse üksnes meetmeid ja investeeringuid, mis **vastavad** määruse (EL) 2020/852 artiklis 17 osutatud **põhimõttele**, mille kohaselt ei tohi need oluliselt kahjustada keskkonnanäesmärkide saavutamist.

Muudatusettepanek

3. Fondist toetatakse üksnes meetmeid ja investeeringuid, mis **on kooskõlas** määruse (EL) 2020/852 raames kehtestatud **tehniliste kriteeriumidega ja järgivad kõnealuse määruse** artiklis 17 osutatud **põhimõtet**, mille kohaselt ei tohi need oluliselt kahjustada keskkonnanäesmärkide saavutamist.

Fondi vahendite saajad peavad kinni kohaldatavatest liidu ja siseriiklikest sotsiaal- ja tööõigusi käsitlevatest õigusaktidest.

Muudatusettepanek 83
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võivad kava hinnangulise kogukulu hulka arvata selliste meetmete kulud, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitstud leibkondadele ja vähekaitstud transpordikasutajatest leibkondadele, et nad suudaksid toime tulla maanteetranspordi ja kütteaine hindade tõusuga. Selline toetus **väheneb** aja jooksul **ning piirdub hoonetest ja maantee-transpordist pärit heitkogustega kauplemise otsese mõjuga**. Sellise otsese sissetulekutoetuse saamise õigus lõpeb artikli 4 lõike 1 punkti d kohaselt määratud tähtajaks.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võivad kava hinnangulise kogukulu hulka arvata selliste meetmete, **sealhulgas üleminekumeetmena elektrimaksude ja -lõivude vähendamise** kulud, millega antakse ajutist otsest sissetulekutoetust vähekaitstud leibkondadele ja vähekaitstud transpordikasutajatest leibkondadele, **keda mõjutab energiaostuvõimetus ja liikuvusvaesus**, et nad suudaksid toime tulla maanteetranspordi ja kütteaine hindade tõusuga. Selline toetus **kujutab endast nende vähekaitstud leibkondadele vahetoetust**, mis aja jooksul **väheneb**, tingimusel et rakendatakse struktuurimeetmeid või investeeringuid, millel on pikaajaline mõju, et need abisaajad energiaostuvõimetuselt ja liikuvusvaesusest tulemuslikult välja tuua. Selline toetus ei tohi ajavahemikul 2024–2027 ületada 40 % iga kava hinnangulisest kogumaksumusest ning see kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2032 vastavalt komisjoni hinnangule, mis tehakse kooskõlas artikli 24 lõikega 3, et selline toetus järk-järgult 2032. aasta lõpuks lõpetada.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 84**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

2. Liikmesriigid võivad kava hinnangulise kogukulu hulka arvata järgmiste meetmete ja investeeringute kulud, tingimusel et nendest saavad peamiselt kasu vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad või vähekaitstud transpordikasutajad ning nende eesmärk on:

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid võivad kava hinnangulise kogukulu hulka arvata järgmiste **pikaajalise mõjuga** meetmete ja investeeringute kulud, tingimusel et nendest saavad peamiselt kasu vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad või vähekaitstud transpordikasutajad ning nende eesmärk on:

Muudatusettepanek 85**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

(a) toetada hoonete renoveerimist, eelkõige nende isikute **puhul**, kelle kasutuses on halvimate tõhususnäitajatega hooned, sealhulgas rahalise toetuse või maksustiimulite kaudu, nagu renoveerimiskulude mahaarvatavus üürist, sõltumata sellest, kes on hoone omanik;

Muudatusettepanek

a) toetada hoonete **kvaliteetset, kulu- ja energiatõhusat** renoveerimist, eelkõige **direktiivis .../... [hoonete energia-tõhususe kohta (uuesti sõnastatud) [2021/0426(COD)]] kehtestatud renoveerimisnõuete täitmise hõlbustamiseks ja** nende isikute **heaks**, kelle kasutuses on halvimate tõhususnäitajatega hooned, **pöörates eritähelepanu üürnikele ja sotsiaaleluruumidele**, sealhulgas rahalise toetuse või maksustiimulite kaudu, nagu renoveerimiskulude mahaarvatavus üürist **või sotsiaaleluruumide renoveerimise eritoetus, et lihtsustada taskukohase ja energiatõhusa eluaseme kättesaadavust**, sõltumata sellest, kes on hoone omanik;

Muudatusettepanek 86**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 2 – punkt a a***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

aa) tagada juurdepääs taskukohasele ja energiatõhusale eluasemele, sealhulgas pakkudes piisavalt energiatõhusaid ja taskukohaseid elamu

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) aidata kaasa hoonete kütmise ja jahutamise ning hoonetes toiduvalmistamise CO₂ heite vähendamisele, sealhulgas nende tegevuste elektrifitseerimisele ning taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisele, mis **aitab energiat säästa**;

Muudatusettepanek

- b) aidata kaasa hoonete kütmise ja jahutamise ning hoonetes toiduvalmistamise CO₂ heite **kulutõhusale** vähendamisele, sealhulgas nende tegevuste elektrifitseerimisele, **tagades juurdepääsu taskukohastele ja energiatõhusatele süsteemidele**, ning taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisele ja salvestamisele, sealhulgas kodanike energiakogukondade ja vastastikuse energia jagamise kaudu, tagada võimaliku allesjäänud nõudluse rahuldamine, arukad siseelektripaigaldised või katta liitumiskulud nutivõrkudega ja mis tahes muud meetmeid, mis aitavad ühemõtteliselt kaasa energiasäästu saavutamisele ja ühendamisele kaugküttevõrkudega, näiteks vautšerid, toetused või nullintressiga laenud, et investeerida toodetesse ja teenustesse, mis suurendavad hoonete energiatõhusust või integreerivad taastuvad energiaallikad hoonetesse;

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (b) aidata kaasa hoonete kütmise ja jahutamise ning hoonetes toiduvalmistamise CO₂ heite vähendamisele, sealhulgas nende tegevuste elektrifitseerimisele ning taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisele, mis **aitab energiat säästa**;

Muudatusettepanek

- ba) pakkuda sihipärast, ligipääsetavat ja taskukohast teavet, teadmisi, teadlikkust ja nõustamist kulutõhusate meetmete ja investeeringute kohta ning saadaoleva toetuse kohta hoonete renoveerimiseks ja energiatõhususeks, samuti kestliku ja taskukohase liikuvuse ja alternatiivsete transpordivõimaluste kohta, sealhulgas hoonete energiaauditite, kohandatud energiaalaste konsultatsioonide ja liikuvuse haldamise teenuste kaudu;

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

- (c) toetada avaliku ja erasektori üksusi taskukohaste energiatõhusate renoveerimislahenduste ja asjakohaste rahastamisvahendite väljatöötamisel ja pakkumisel kooskõlas fondi sotsiaalsete eesmärkidega;

Muudatusettepanek

- c) toetada avaliku ja erasektori üksusi, sealhulgas sotsiaalelu-ruumide pakkujaid, eriti avaliku ja erasektori koostöös ohutute ja taskukohaste energiatõhusate renoveerimislahenduste ja asjakohaste rahastamisvahendite väljatöötamisel ja pakkumisel kooskõlas fondi sotsiaalsete eesmärkidega, sealhulgas tarkvõrgu lahendusi;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek

- (d) **tagada võimalused** heiteta ja **vähese heitega** sõidukite ja **jalgrataste kasutamiseks**, sealhulgas rahaline toetus või maksusoodustused nende ostmiseks, samuti asjakohase avaliku ja erasektori taristu rajamiseks, sealhulgas laadimiseks ja tankimiseks; vähese heitega **sõidukitega seotud toetuse puhul tuleb esitada toetuse järkjärgulise vähendamise** ajakava;

Muudatusettepanek

- d) **pakkuda rahalist toetust või maksusoodustusi, et parandada** heiteta sõidukite kättesaadavust, säilitades samal ajal **tehnoloogilise neutraalsuse**, ja **jalgrataste kättesaadavust, sealhulgas stimuleerida juurdepääsu kasutatud heitevabade** sõidukite **turule** ja **seda edasi arendada**, sealhulgas rahaline toetus või maksusoodustused nende ostmiseks, samuti asjakohase avaliku ja erasektori taristu rajamiseks, sealhulgas laadimiseks ja tankimiseks **et toetada heiteta sõidukite ostmist; toetust antakse ainult sõidukitele, mis on liikmesriigis asjaomasel aastal kättesaadavad selliste sõidukite keskmise turuhinnaga või sellest madalama hinnaga; vähese heitega sõidukite toetamise meetmeid kaalutakse peamiselt ainult siis, kui juurdepääs heitevabale liikuvusele ei ole veel teostatav, eelkõige maapiirkondades, äärealadel ja vähem ligipääsetavates piirkondades. Liikmesriigid esitavad ajakava toetuse järkjärguliseks vähendamiseks kooskõlas tehniliste kriteeriumidega, mille komisjon on kehtestanud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2139 alusel;**

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 – punkt e

Komisjoni ettepanek

- (e) **tagada ühistranspordi tasuta kasutamise võimalus või kohandatud tariifid ühistranspordi kasutamise eest ning edendada säästvat nõudetransporti ja jagatud liikuvusteenuseid;**

Muudatusettepanek

- e) **stimuleerida taskukohase ja kättesaadava heiteta ja vähese heitega ühistranspordi kasutamist ning toetada era- ja avaliku sektori asutusi, sealhulgas ühistuid, kestliku nõudetranspordi, jagatud liikuvusteenuste ja atraktiivsete aktiivse liikuvuse võimaluste arendamisel ja pakkumisel, eelkõige maapiirkondades, saartel, mägipiirkondades, äärealadel ja vähem ligipääsetavates piirkondades, sealhulgas vähem arenenud linnalähedastes piirkondades ja äärepoolseimates piirkondades;**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Kui see on asjakohane, edendavad liikmesriigid lõike 2 kohaste meetmete ja investeeringute rakendamisel kestlikke ja kvaliteetseid töökohti.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Komisjon esitab 31. juuliks 2023 suunised lõikega 2 seotud kulutõhusate meetmete ja investeeringute kohta. Komisjon hindab 31. juuliks 2026 ja seejärel iga kahe aasta järel liikmesriikide kavade raames rakendatud meetmete ja investeeringute kulutõhusust artikli 23 kohase kahe aasta järel esitatava lõimitud riikliku energia- ja kliimaalase eduaruande alusel. Komisjon annab parimatest tavadest aru ja kohandab vastavalt suuniseid.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Fondist ei toetata ning kava hinnanguline kogukulu ei või hõlmata meetmeid, mis seisnevad käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 kohases otseses sissetulekutoetuses leibkondadele, kes juba saavad kasu:

1. Fond ei asenda meetmeid, mis seisnevad käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 kohases otseses sissetulekutoetuses, **kui need on lisameetmed ja täiendavad toetust, mida pakutakse leibkondadele, kes juba saavad kasu:**

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) riiklikust sekkumisest **direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga hõlmatud** kütuste **hindadesse**;

a) riiklikust sekkumisest **hoonete kütmisel ja jahutamisel või maanteetranspordis põletamiseks kasutatavate kütuste hinnatasesse**;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui liikmesriik tõendab oma kavas, et lõikes 1 osutatud riiklik sekkumine ei korva täielikult hinnatõusu, **mis tuleneb hoonesektori ja maanteetranspordisektori lisamisest direktiivi 2003/87/EÜ kohaldamisalasse**, võib otsese sissetulekutoetuse lisada hinnangulise kogukulu hulka täielikult korvamata hinnatõusu ulatuses.

Muudatusettepanek

2. Kui liikmesriik tõendab oma kavas, et lõikes 1 osutatud riiklik sekkumine ei korva täielikult hinnatõusu, võib otsese sissetulekutoetuse lisada hinnangulise kogukulu hulka täielikult korvamata hinnatõusu ulatuses.

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriik võib hinnangulise kogukulu hulka arvata rahalise toetuse, mida antakse muudele avaliku või erasektori üksustele kui vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad, kui need üksused võtavad meetmeid ja teevad investeeeringuid, millest saavad lõppkokkuvõttes kasu vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad.

Muudatusettepanek

Liikmesriik võib hinnangulise kogukulu hulka arvata rahalise toetuse, mida antakse muudele avaliku või erasektori üksustele (**jättes rangelt välja finantsvahendajad**) kui vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad, **kellel on energiaostuvõimeetus või liikuvusvaeusus**, kui need üksused võtavad **nende nimel** meetmeid ja teevad investeeeringuid, millest saavad lõppkokkuvõttes **otsest** kasu **need** vähekaitstud leibkonnad, vähekaitstud mikroettevõtjad ja vähekaitstud transpordikasutajad, **tingimusel et need üksused tegutsevad vastavuses käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud sotsiaal- ja keskkonnakaitsemeetmetega**.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid näevad ette vajalikud õiguslikud ja lepingulised kaitsemeetmed tagamaks, et kogu kasu kandub edasi leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid näevad ette vajalikud õiguslikud ja lepingulised kaitsemeetmed tagamaks, et kogu kasu kandub edasi leibkondadele, mikroettevõtjatele ja transpordikasutajatele. **Sellised üksused täidavad artiklis 22a sätestatud nähtavuse nõudeid.**

Komisjon annab miinimumpõhimõtete ja kaitsemeetmete kohta välja suunised ning edendab parimaid tavasid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Rahastamispakett fondi rakendamiseks aastatel 2025–2027 on **23 700 000 000** eurot jooksevhindades.

Muudatusettepanek

1. Rahastamispakett fondi rakendamiseks aastatel [jõustumiskuupäev]–2027 on vähemalt **11 140 000 000** eurot jooksevhindades. **Fondi täiendatakse selleks ajavahemikuks tuluga, mis saadakse 150 miljoni saastekvoodi enampakkumisel müümisest vastavalt [ETSi direktiivi] artikli 30d lõikele 3 [soovituslik summa 5 250 000 000]. Sellist rahastamist tuleks rakendada kooskõlas käesoleva määrusega.**

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Rahastamispakett fondi rakendamiseks aastatel 2028–2032 on **48 500 000 000** eurot jooksevhindades, sõltuvalt ELi toimimise lepingu artiklis 312 osutatud kohaldatava mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastaste piirmäärade raames kättesaadavatest summadest.

Muudatusettepanek

2. Rahastamispakett fondi rakendamiseks aastatel 2028–2032 määratakse kindlaks pärast käesoleva määruse läbivaatamist, sõltuvalt ELi toimimise lepingu artiklis 312 osutatud kohaldatava mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastaste piirmäärade raames kättesaadavatest summadest ja, kui see on asjakohane ja tingimused on täidetud, sihtotstarbelisest läbivaatamisest vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ [artikli 30a lõikele 1a].

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Lisaeraldised tehakse kättesaadavaks vastavalt ... [nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 ^(1a), nagu seda on muudetud] artiklis 4b sätestatud konkreetsele tehnilisele kohandusele, mis põhineb CO₂ hinna kõikumisel, et tagada, et liidu eelarves kliimameetmete sotsiaalfondi kasutada olevad assigneeringud suurenevad vastavalt CO₂ hinnale. Hinna kõikumisel põhineva konkreetse tehnilise kohandamise pikendamist kaalutakse kohaldatava mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste kontekstis.

^(1a) Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 102**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ [artikli 30d lõikega 5] kasutavad liikmesriigid direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt enampakkumisel müüüdud saastekvootide tulu kõigepealt oma kavade riiklikuks kaasrahastamiseks ning ülejäänud tulu sotsiaalseteks kliimameetmeteks ja investeeringuteks kooskõlas käesoleva määruse artikliga 6, välja arvatud tulu, mis on kindlaks määratud omavahenditena vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 311 lõikele 3 ja kantud liidu eelarvesse üldtuluna.

Muudatusettepanek 103**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 10a

Saarel asuvate liikmesriikide, saarte ja äärepoolseimate piirkondade konkreetsed probleemid

Sotsiaalse kliimakava koostamisel vastavalt artiklile 3 võtavad liikmesriigid eelkõige arvesse saarel asuvate liikmesriikide, saarte ja äärepoolseimate piirkondade olukorda. Saarel asuvad liikmesriigid, saared ja äärepoolseimad piirkonnad, võttes arvesse nende konkreetseid vajadusi ja sotsiaalset mõju, seisavad silmitsi tõsiste sotsiaal-majanduslike probleemidega, mis tulenevad kliimaneutraalsusele ja netonullheitele suunatud rohepöördest. Kõnealustele territooriumidele eraldatakse piisav miinimumsumma koos vastava põhjendusega, võttes arvesse nende territooriumide konkreetseid probleeme.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 104**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 12 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Fondist antav toetus **täiendab muudest** liidu fondidest, programmidest ja **rahastamisvahenditest antavat toetust**. Fondist toetatavad meetmed ja investeeringud võivad saada toetust muudest liidu fondidest, programmidest ja rahastamisvahenditest tingimusel, et selline toetus ei kata samu kulusid.

Muudatusettepanek

1. Fondist antav toetus **on täiendav ja seda kasutatakse sünergias, vastastikusel täiendavuses, sidusalt ja kooskõlas toetusega, mida antakse teistest liidu, riiklikest ja, kui see on asjakohane, piirkondlikest** fondidest, programmidest ja **vahenditest, eelkõige moderniseerimisfondist, programmist „InvestEU“, tehnilise toe instrumendist, taaste- ja vastupidavusraha**stust ja määrusega (EL) 2021/1060 hõlmatud fondidest. Fondist toetatavad meetmed ja investeeringud võivad saada toetust muudest liidu fondidest, programmidest ja rahastamisvahenditest tingimusel, et selline toetus ei kata samu kulusid.

Muudatusettepanek 105**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. **Igale** liikmesriigile võimaldatav maksimaalne rahaeraldis **arvutatakse** vastavalt I ja II lisale.

Muudatusettepanek

1. **Ilma et see piiraks artikli 9 lõike 1a kohaldamist, arvutatakse igale** liikmesriigile võimaldatav maksimaalne rahaeraldis vastavalt I ja II lisale.

Muudatusettepanek 106**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

2a. Iga liikmesriik võib esitada oma kava rakendamiseks taotluse oma maksimaalse rahaeraldise ulatuses ja kuni oma artikli 9 lõike 1a kohaselt kättesaadavaks tehtud lisaeraldise maksimaalse osa ulatuses, nagu on täpsustatud II lisas ja mis põhineb I lisas osutatud arvutusmetoodikal.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 107
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 13a**Eelmaksed**

1. Kui liikmesriik taotleb koos kava esitamisega eelrahastust ja komisjon võtab vastu käesoleva määruse artikli 16 lõikes 1 osutatud rakendusakti, teeb komisjon eelmakse summas kuni 13 % käesoleva määruse artiklis [] osutatud rahalisest toetusest. Erandina määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikli 116 lõikest 1 teeb komisjon vastava makse võimaluse korral kahe kuu jooksul pärast seda, kui ta on võtnud käesoleva määruse artiklis 18 osutatud individuaalse juriidilise kohustuse.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohase eelmakse korral kohandatakse artiklis [] osutatud rahalisi toetusi proportsionaalselt.

Muudatusettepanek 108
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Erandina esimesest lõigust rahastab liikmesriik oma kavades sisalduvate artikli 6 lõikes 1 viidatud meetmete ja investeringute hinnangulisest kogukulust vähemalt 60 %. Nende liikmesriikide osalust, mille sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta turuhindades on ajavahemikul 2016–2018 alla 65 % liidu keskmisest, piiratakse maksimaalselt 40 %-ga nende kavades sisalduvate artikli 6 lõikes 2 nimetatud meetmete ja investeeringute hinnangulistest kogukuludest.

Muudatusettepanek 109
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriik kasutab selleks **muu hulgas** tulu, mis on saadud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohasest lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest.

2. Liikmesriik kasutab selleks **kõigepealt** tulu, mis on saadud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohasest lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisest.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt a – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

- i) kas kavaga leevendatakse **asjaomase liikmesriigi vähekaitsitud leibkondadele, eelkõige energiaostuvõimetutele** leibkondadele, ning vähekaitsitud mikroettevõtjatele ja vähekaitsitud transpordikasutajatele **avalduvat sotsiaalset mõju ja probleeme, mis tulenevad hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteemi loomisest vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükile**, võttes nõuetekohaselt arvesse probleeme, mis on määratletud komisjoni hinnangutes asjaomase liikmesriigi lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versioonile ja sellega seoses tehtud edusammudele määruse (EL) 2018/1999 artikli 9 lõike 3 ning artiklite 13 ja 29 alusel, samuti soovitustes, mille komisjon on liikmesriigile andnud määruse (EL) 2018/1999 artikli 34 alusel seoses pikaajalise eesmärgiga saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Seejuures võetakse arvesse liikmesriigi konkreetseid probleeme ja talle võimaldatavat rahaeraldist;

Muudatusettepanek

- i) kas kavaga leevendatakse **asjakohaselt ja tõhusalt asjaomase liikmesriigi vähekaitsitud** leibkondadele, vähekaitsitud mikroettevõtjatele ja vähekaitsitud transpordikasutajatele, **eelkõige energiaostuvõimetutele ja liikumisvaestele leibkondadele avalduvat sotsiaalset mõju ja probleeme, mida põhjustab üleminek kliimaneutraalsusele, sealhulgas CO₂ hinnastamine**, võttes nõuetekohaselt arvesse probleeme, mis on määratletud komisjoni hinnangutes asjaomase liikmesriigi lõimitud riikliku energia- ja kliimakava ajakohastatud versioonile ja sellega seoses tehtud edusammudele määruse (EL) 2018/1999 artikli 9 lõike 3 ning artiklite 13 ja 29 alusel, samuti soovitustes, mille komisjon on liikmesriigile andnud määruse (EL) 2018/1999 artikli 34 alusel seoses **liidu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkidega ning** pikaajalise eesmärgiga saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Seejuures võetakse arvesse liikmesriigi konkreetseid probleeme ja talle võimaldatavat rahaeraldist;

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt a – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ia) kas kava on välja töötatud sisulise konsulteerimise teel kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, majandus- ja sotsiaalpartnerite ning asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014 kehtestatud Euroopa partnerluse käitumisjuhendi põhimõtetega;

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt a – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

- ii) kas kavaga tagatakse eeldatavasti, et **ükski** kavas **sisalduvad meede ega investeering** ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses;

Muudatusettepanek

- ii) kas kavaga tagatakse eeldatavasti, et kavas **sisalduvad meetmed ja investeeringud** ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt a – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii a) kas fondi vahendite saajad peavad kinni kohaldatavatest liidu ja siseriiklikest sotsiaal- ja tööõigusi käsitlevatest õigusaktidest;

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt a – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iii) kas kava sisaldab meetmeid ja investeeringuid, mis aitavad kaasa rohepöördele, sealhulgas sellest tulenevate probleemide lahendamisele, ning eelkõige liidu 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide ning liikuvusstrateegia 2030. aasta vahe-eesmärkide **saavutamisele**.

iii) kas kava sisaldab **innovaatilisi ja olemasolevaid** meetmeid ja **mõjusaid** investeeringuid **lahendustes**, mis aitavad kaasa rohepöördele, sealhulgas sellest tulenevate probleemide lahendamisele, **käsitlevad sotsiaalset mõju** ning eelkõige liidu 2030. **ja 2050.** aasta kliima- ja energiaeesmärkide ning liikuvusstrateegia 2030. aasta vahe-eesmärkide **saavutamist**.

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) kas kaval on selles käsitletud probleemidele ning eelkõige vähekaitstud leibkondadele, eriti energiaostuvõimetutele leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele selles liikmesriigis eeldatavasti püsiv mõju;

i) kas kaval on **liidu 2030. aasta eesmärgile, kliimaneutraalsusele ja** selles käsitletud probleemidele ning eelkõige vähekaitstud leibkondadele, eriti energiaostuvõimetutele **ja transpordivaesuses** leibkondadele, vähekaitstud mikroettevõtjatele ja vähekaitstud transpordikasutajatele selles liikmesriigis eeldatavasti püsiv mõju;

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiia) kas asjaomase liikmesriigi kavandatud meetmed ja investeeringud on sisemiselt sidusad ning edendavad vastastikust täiendavust, koostoimet, sidusust ja järjepidevust muude liidu vahendite ja programmidega;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt b – alapunkt iii b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiib) kas kava edendab vajaduse korral kestlikke ja kvaliteetseid töökohti;

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 2 – punkt c – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) kas põhjendused, mille liikmesriik on kava hinnangulise kogukulu summa kohta esitanud, on mõistlikud ja usutavad, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava keskkonna- ja sotsiaalmõjuga;

i) kas põhjendused, mille liikmesriik on kava hinnangulise kogukulu summa kohta esitanud, on mõistlikud ja usutavad, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava keskkonna- ja sotsiaalmõjuga, **võttes ühtlasi arvesse riigi eripära, mis võiks kavas esitatud kulutusi mõjutada;**

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon teeb artikli 15 kohase hindamise põhjal rakendusaktiga otsuse liikmesriigi kava kohta **kuue** kuu jooksul alates kõnealuse kava esitamisest vastavalt käesoleva määruse artikli 3 lõikele 1.

Komisjon teeb artikli 15 kohase hindamise põhjal rakendusaktiga otsuse liikmesriigi kava kohta **kolme** kuu jooksul alates kõnealuse kava esitamisest vastavalt käesoleva määruse artikli 3 lõikele 1.

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) käesoleva määruse **artikli** 13 kohaselt võimaldatav liidu rahaeraldis, mis makstakse välja osamaksetena pärast seda, kui liikmesriik on rahuldavalt saavutanud kava rakendamise seoses kindlaks määratud asjaomased eesmärgid ja sihid, ning mis ajavahemikul 2028–2032 sõltub käesoleva määruse artikli 9 lõikes 2 osutatud summade kättesaadavusest ELi toimimise lepingu artiklis 312 osutatud mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastaste piirmäärade raames;

b) käesoleva määruse **artiklite** 13 ja 13a kohaselt võimaldatav liidu rahaeraldis, mis makstakse välja **eelmaksena ja** osamaksetena pärast seda, kui liikmesriik on rahuldavalt saavutanud kava rakendamisega seoses kindlaks määratud asjaomased eesmärgid ja sihid, ning mis ajavahemikul 2028–2032 sõltub käesoleva määruse artikli 9 lõikes 2 osutatud summade kättesaadavusest ELi toimimise lepingu artiklis 312 osutatud mitmeaastase finantsraamistiku iga-aastaste piirmäärade raames;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Liikmesriik võib alustada oma kavas sätestatud meetmete ja investeeringute rakendamist alates ... [lisada käesoleva määruse rakendamise alguskuupäev], enne kui komisjon teeb lõike 1 kohase positiivse otsuse. See ei piira komisjoni artikli 15 kohase hindamise tulemust ega komisjoni õigust kava heaks kiita või tagasi lükata. Liidu rahaeraldised sellistele käimasolevatele meetmetele ja investeeringutele sõltuvad kava heakskiitmisest komisjoni otsusega ning asjakohaste eesmärkide ja sihtide täitmisest asjaomase liikmesriigi poolt. Kui komisjon annab kavale positiivse hinnangu, sisaldab lõikes 1 osutatud otsus vajaduse korral ka selliseid käimasolevaid meetmeid ja investeeringuid ning selles võetakse arvesse asjaolu, et neid juba rakendatakse.

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui objektiivsete asjaolude tõttu, sealhulgas eelkõige tegeliku otsese mõju tõttu, mida avaldab hoonete ja maantee-transporti heitkogustega kauplemise süsteem, mis on loodud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt, ei ole liikmesriigil enam võimalik kliimameetmete sotsiaalkava, sealhulgas selle asjaomaseid eesmärke ja sihte, osaliselt või täielikult täita, võib ta esitada komisjonile oma kava muudatuse, et lisada kavasse vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud muudatused. Liikmesriik võib sellise taotluse ettevalmistamiseks paluda tehnilist tuge.

1. Kui objektiivsete asjaolude tõttu ei ole liikmesriigil enam võimalik kliimameetmete sotsiaalkava, sealhulgas selle asjaomaseid eesmärke ja sihte, osaliselt või täielikult täita, võib ta esitada pärast delegeeritud määruses (EL) nr 240/2014 sätestatud Euroopa partnerluse käitumisjuhendi kohast sisulist konsulteerimist asjaomaste sotsiaalpartneritega esitada komisjonile oma kava muudatuse, et lisada kavasse vajalikud ja nõuetekohaselt põhjendatud muudatused. Liikmesriik võib sellise taotluse ettevalmistamiseks paluda tehnilist tuge.

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Kui artikli 9 lõike 1a kohaselt tehakse kättesaadavaks lisaeraldised, võib asjaomane liikmesriik esitada komisjonile oma kava konkreetse muudatuse, et:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) suurendada kavas sätestatud meetmest või investeeringust kasusaajate arvu või kantud kulusid;
- b) lisada meetmeid või investeeringuid vastavalt artiklile 6.

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui komisjon annab muudetud kavale positiivse hinnangu, võtab ta kooskõlas artikli 16 lõikega 1 kolme kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on muudetud kava ametlikult esitanud, rakendusaktiga vastu otsuse, milles põhjendab oma positiivset hinnangut.

Muudatusettepanek

3. Kui komisjon annab muudetud kavale positiivse hinnangu, võtab ta kooskõlas artikli 16 lõikega 1 kolme kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on muudetud kava ametlikult esitanud, rakendusaktiga vastu otsuse, milles põhjendab oma positiivset hinnangut. **Kui kava muudetakse vastavalt lõike 1a punktile a, lühendatakse seda tähtaega kuue nädalani.**

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Iga asjaomane liikmesriik hindab 15. märtsiks 2027 oma kava asjakohasust, pidades silmas tegelikku otsest mõju, mida avaldab **hoonete ja maanteetranspordi heitkogustega kauplemise süsteem, mis on loodud direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaselt**. Need hinnangud esitatakse komisjonile osana eduaruannetest, mis esitatakse komisjonile iga kahe aasta tagant vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17.

Muudatusettepanek

5. Iga asjaomane liikmesriik hindab 15. märtsiks 2027 oma kava asjakohasust, pidades silmas tegelikku otsest mõju, mida avaldab **üleminek kliimaneutraalsusele, sealhulgas CO₂ hinnanastamine**. Need hinnangud esitatakse komisjonile osana eduaruannetest, mis esitatakse komisjonile iga kahe aasta tagant vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17.

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kui komisjon on artiklis 16 osutatud otsuse vastu võtnud, sõlmib ta aegsasti asjaomase liikmesriigiga lepingu, millega võetakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 tähenduses individuaalne juriidiline kohustus, mis hõlmab ajavahemikku **2025–2027. Selle lepingu võib sõlmida kõige varem üks aasta enne direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatüki kohaste enampakkumiste algust.**

Muudatusettepanek

1. Kui komisjon on artiklis 16 osutatud otsuse vastu võtnud, sõlmib ta aegsasti asjaomase liikmesriigiga lepingu, millega võetakse määruse (EL, Euratom) 2018/1046 tähenduses individuaalne juriidiline kohustus, mis hõlmab ajavahemikku **alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev] kuni aastani 2027.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 127**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 4 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Kui komisjon teeb lõikes 3 osutatud hindamise tulemusel kindlaks, et artiklis 16 osutatud komisjoni otsuses sätestatud eesmärgid ja sihte ei ole rahuldavalt saavutatud, peatatakse rahaeraldise väljamaksmine kas osaliselt või täielikult. Liikmesriik võib ühe kuu jooksul alates komisjoni hinnangu teatavastegemisest esitada oma tähelepanekud.

Muudatusettepanek

Kui komisjon teeb lõikes 2 osutatud hindamise tulemusel kindlaks, et artiklis 16 osutatud komisjoni otsuses sätestatud eesmärgid ja sihte ei ole rahuldavalt saavutatud, peatatakse rahaeraldise väljamaksmine kas osaliselt või täielikult. **Peatatud rahaeraldise summa peab olema kooskõlas nende meetmete kuludega, mille eesmärgid ja sihte ei ole rahuldavalt saavutatud.** Liikmesriik võib ühe kuu jooksul alates komisjoni hinnangu teatavastegemisest esitada oma tähelepanekud.

Muudatusettepanek 128**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 4 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

4a. Kui komisjon teeb kindlaks, et asjaomane liikmesriik ei ole käesoleva artikli alusel jõustanud õigus- ja haldusnorme, mis on vajalikud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) [aaaa/nnn] (millega muudetakse direktiivi.../.../EÜ [(COD)2021/0211] IVa peatükki) täitmiseks, peatatakse rahaeraldise maksmine. Peatamine tühistatakse üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik on need õigus- ja haldusnormid jõustanud.

Muudatusettepanek 129**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 19 – lõige 7***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

7. Kui liikmesriik ei ole 12 kuu jooksul alates artiklis 18 osutatud asjakohaste lepingute sõlmimise kuupäevast ühegi asjaomase eesmärgi ega sihi saavutamisel reaalseid edusamme teinud, lõpetab komisjon artiklis 18 osutatud asjakohased lepingud ning vabastab rahaeraldise summa kulukohustusest. Komisjon teeb otsuse artiklis 18 osutatud lepingute lõpetamise kohta pärast seda, kui on andnud liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates sellest, kui on teinud liikmesriigile teatavaks oma hinnangu reaalsete edusammude puudumise kohta.

7. Kui liikmesriik ei ole 12 kuu jooksul alates artiklis 18 osutatud asjakohaste lepingute sõlmimise kuupäevast ühegi asjaomase eesmärgi ega sihi saavutamisel reaalseid edusamme teinud, lõpetab komisjon artiklis 18 osutatud asjakohased lepingud ning vabastab rahaeraldise summa kulukohustusest. **Kõik artikli [13a] kohased eelmaksed nõutakse täies ulatuses tagasi.** Komisjon teeb otsuse artiklis 18 osutatud lepingute lõpetamise kohta pärast seda, kui on andnud liikmesriigile võimaluse esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul alates sellest, kui on teinud liikmesriigile teatavaks oma hinnangu reaalsete edusammude puudumise kohta. **Kõik vabanevad summad jaotatakse proportsionaalselt muudele liikmesriikidele.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 130**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 20 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Liikmesriigid kui fondist toetuse saajad **võtavad** fondi rakendamisel liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et fondist toetatavate meetmete ja investeeringutega seotud vahendeid kasutatakse kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega, kõik asjakohased meetmed, mis puudutavad eelkõige pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmist, avastamist ja kõrvaldamist. Selleks tagavad liikmesriigid tõhusa ja tulemusliku sisekontrollisüsteemi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud III lisas, ning alusetult makstud või väärtalt kasutatud summade tagasinõudmise. Liikmesriigid võivad tugineda oma tavapärastele riiklikele eelarve haldamise süsteemidele.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid kui fondist toetuse saajad **austavad** fondi rakendamisel **Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtusi, sealhulgas õigusriigi põhimõtet. Nad võtavad** liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et fondist toetatavate meetmete ja investeeringutega seotud vahendeid kasutatakse kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega, kõik asjakohased meetmed, mis puudutavad eelkõige **liidu eelarve kaitset õigusriigi põhimõtete rikkumise korral**, pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmist, avastamist ja kõrvaldamist. Selleks tagavad liikmesriigid tõhusa ja tulemusliku sisekontrollisüsteemi, mida on üksikasjalikumalt kirjeldatud III lisas, ning alusetult makstud või väärtalt kasutatud summade tagasinõudmise. Liikmesriigid võivad tugineda oma tavapärastele riiklikele eelarve haldamise süsteemidele.

Muudatusettepanek 131**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 20 – lõige 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

1a. Fondi rakendamisel võtab komisjon kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2020/2092 kõik asjakohased meetmed, et tagada vahendite kaitse seoses fondist toetatavate meetmete ja investeeringutega, kui liikmesriikides rikutakse õigusriigi põhimõtteid. Selleks näeb komisjon ette tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ning alusetult makstud või väärkasutatud summade tagasinõudmise.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Kui tehakse kindlaks, et õigusriigi põhimõtete rikkumine liikmesriigis mõjutab või võib tõsiselt mõjutada fondi usaldusväärset finantsjuhtimist või liidu finantshuvide kaitset, võtab komisjon kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2020/2092 asjakohased meetmed, mis võivad muu hulgas hõlmata mõjutatud riiklikele asutustele tehtavate maksete peatamist. Sellistel juhtudel võtab komisjon kõik vajalikud meetmed tagamaks, et fondi kavandatud lõplikel abisaajatel on jätkuvalt juurdepääs liidu abile, kusjuures komisjon tagab väljamaksete tegemise kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, valitsusväliste organisatsioonide või muude üksuste kaudu, kellel on tõendatud suutlikkus tagada fondi usaldusväärne finantsjuhtimine.

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon ja asjaomased liikmesriigid soodustavad oma vastutusaladele vastaval viisil koostoimet ning tagavad tulemusliku koordineerimise fondi ning liidu muude programmide ja rahastamisvahendite, sealhulgas programmi „InvestEU“, tehnilise toe instrumendi, taaste- ja vastupidavusrahastu ja määrusega (EL) 2021/1060 hõlmatud fondide vahel. Sel eesmärgil nad:

Komisjon ja asjaomased liikmesriigid soodustavad oma vastutusaladele vastaval viisil koostoimet ning tagavad tulemusliku koordineerimise fondi ning liidu muude programmide ja rahastamisvahendite, sealhulgas **moderniseerimisfondi**, programmi „InvestEU“, tehnilise toe instrumendi, taaste- ja vastupidavusrahastu ja määrusega (EL) 2021/1060 hõlmatud fondide vahel. Sel eesmärgil nad:

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) tagavad nii kavandamisetaapis kui ka rakendamise ajal liidu, riikliku ja asjakohasel juhul piirkondliku tasandi eri vahendite vahel vastastikuse täiendavuse, koostoime, sidususe ja järjepidevuse;

a) tagavad nii kavandamisetaapis kui ka rakendamise ajal liidu, riikliku ja asjakohasel juhul **kohaliku ja** piirkondliku tasandi eri vahendite vahel vastastikuse täiendavuse, koostoime, sidususe ja järjepidevuse;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 135**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 21 – lõik 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

(c) tagavad tiheda koostöö nende vahel, kes vastutavad liidu, riiklikul ja asjakohasel juhul piirkondlikul tasandil rakendamise ja kontrolli eest, et saavutada fondi eesmärgid.

Muudatusettepanek

c) tagavad tiheda koostöö nende vahel, kes vastutavad liidu, riiklikul ja asjakohasel juhul **kohalikul ja** piirkondlikul tasandil rakendamise ja kontrolli eest, **sealhulgas asjakohased sidusrühmad kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014 loodud Euroopa partnerluse käitumisjuhendiga**, et saavutada fondi eesmärgid.

Muudatusettepanek 136**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 22 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse, eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.

*Muudatusettepanek***välja jäetud****Muudatusettepanek 137****Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 22 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Artikkel 22a****Liidu rahastuse nähtavus****1. Iga liikmesriik tagab:**

- a) vahendusüksuste ja liidu toetuse lõplike saajate jaoks nähtavuse kõikides fondist toetatavate toimingutega seotud tegevustes, sealhulgas liidu embleemi väljapanekuga; ning
- b) liidu kodanike teavitamise fondi rollist ja saavutustest ühtse veebiportaali kaudu, mille kaudu antakse juurdepääs kõigile kõnealust liikmesriiki hõlmavatele programmidele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tunnustavad ja vajaduse korral tagavad, et vahendusüksused tunnustavad fondist saadavat toetust ja nende vahendite päritolu,

a) tagades liidu rahastuse nähtavuse lõplike toetusesaajate ja avalikkuse jaoks, sealhulgas esitades tegevuse elluviimisega seotud ja lõplikele toetusesaajatele või avalikkusele mõeldud dokumentidel ja teabematerjalidel liidu embleemi ja asjakohase märke rahastamise kohta, s.o „rahastatud Euroopa Liidu kliimameetmete sotsiaalfondist“;

b) esitades oma ametlikul veebisaidil, kui selline veebisait on olemas, ja sotsiaalmeedial kanalites toetuse suurusega proportsionaalse tegevuse lühikirjelduse koos tegevuse eesmärkide ja tulemustega, tõstes esile liidult saadud rahalise toetuse; ning

c) edastades finantsvahendeid hõlmavate tegevuste, sealhulgas artikli 6 lõike 1 kohaste ajutise otsese sissetulekutoetuste puhul lõplikele toetusesaajatele teabe fondist saadava toetuse summa kohta.

3. Kui liikmesriik lõigetest 1 ja 2 tulenevaid kohustusi ei täida ja kui parandusmeetmeid ei ole võetud, kohaldab komisjon proportsionaalsuse põhimõtet arvesse võttes meetmeid, millega tühistatakse asjaomasele liikmesriigile mõeldud fondi toetusest kuni 5 % aastas.

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile iga kahe aasta järel aruande oma kava rakendamise kohta osana oma lõimitud riiklikust energia- ja kliimaalasest eduaruandest vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17 ja kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 28. Liikmesriik esitab oma eduaruandes:

1. Iga liikmesriik esitab komisjonile iga kahe aasta järel aruande oma kava rakendamise kohta osana oma lõimitud riiklikust energia- ja kliimaalasest eduaruandest vastavalt määruse (EL) 2018/1999 artiklile 17 ja kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 28 ning konsulteerides komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 240/2014 loodud Euroopa partnerluse käitumisjuhendi põhimõtete kohaselt sisukalt asjaomaste sidusrühmadega. Liikmesriik esitab oma eduaruandes:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 139**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 – lõige 1 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

- (a) üksikasjaliku kvantitatiivse teabe energiaostuvõimetute leibkondade arvu kohta;

Muudatusettepanek

- a) üksikasjaliku kvantitatiivse teabe energiaostuvõimetute **ja liikuvusvaesust kogevate** leibkondade arvu **kohta, eelkõige vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate** kohta;

Muudatusettepanek 140**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 – lõige 1 – punkt a a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- aa) üksikasjaliku teabe artikli 2 lõigete 2 ja 2a kohase energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse määratluse kohaldamise kohta konkreetsete ja mõõdetavate kriteeriumide alusel;

Muudatusettepanek 141**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 – lõige 1 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

- (b) **asjakohasel juhul üksikasjaliku** teabe edusammude kohta energiaostuvõimetute leibkondade arvu vähendamise **riikliku indikatiivse eesmärgi** saavutamisel;

Muudatusettepanek

- b) **üksikasjaliku** teabe edusammude kohta energiaostuvõimetute **ja liikuvusvaesust kogevate** leibkondade arvu vähendamise **riiklike indikatiivsete sihtide ja eesmärkide** saavutamisel, **eelkõige vähekaitstud leibkondade, vähekaitstud mikroettevõtjate ja vähekaitstud transpordikasutajate** kohta;

Muudatusettepanek 142**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 – lõige 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

- (c) üksikasjaliku teabe kavas sisalduvate meetmete ja investeringute tulemuste kohta;

Muudatusettepanek

- c) üksikasjaliku teabe kavas sisalduvate meetmete ja investeringute tulemuste **kohta, eelkõige saavutatud heitkoguste vähendamise ja meetmetest kasu saavate inimeste arvu** kohta;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) selgituse selle kohta, kuidas aitavad kava meetmed kooskõlas Euroopa sotsiaälõiguste samba 2. ja 3. põhimõttega ning ÜRO kestliku arengu viienda eesmärgiga ja kohasel juhul liikmesriigi soolise võrdõiguslikkuse strateegiaga eeldatavasti suurendada soolist võrdõiguslikkust ja kõigile võrdseid võimalusi ning neid eesmärke peavoolustada;

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 1 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cb) üksikasjaliku teabe kavas sisalduva otsese sissetulekutotuse osakaalu ja suunamise kohta;

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) 2027. aastal artikli 17 lõikes 5 osutatud hinnangu oma kavale, pidades silmas tegelikku otsest mõju, mida avaldab **hoonete ja maanteetranspordi** heitkogustega kauplemise süsteem, mis on loodud direktiivi 2003/87/EÜ **IVa peatüki** kohaselt;

f) 2027. aastal artikli 17 lõikes 5 osutatud hinnangu oma kavale, pidades silmas tegelikku otsest mõju, mida avaldab heitkogustega kauplemise süsteem, mis on loodud direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt;

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Komisjon jälgib direktiivi .../...EC[(COD)2021/0211] IVa peatüki kohaste saastekvootide tagastamisega seotud kulude osa, mida kannavad kütusetarnijad ja mis kantakse üle lõpptarbijatele. Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile oma järeldused.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 147**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et sätestada ühised näitajad, mida kasutatakse artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest aru andmiseks ning fondi järelevalveks ja hindamiseks.

Muudatusettepanek

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 25 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et sätestada ühised näitajad, mida kasutatakse artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest aru andmiseks ning fondi järelevalveks ja hindamiseks, ***sealhulgas vorm, mille põhjal liikmesriigid peavad esitama aruande. Komisjon võtab need delegeeritud õigusaktid vastu hiljemalt ... [3 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].***

Muudatusettepanek 148**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 23 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Artikkel 23a****Läbipaistvus**

1. Komisjon edastab liikmesriikide esitatud kavad ja komisjoni poolt avalikustatud otsused põhjendamatult viivitusega samaaegselt ja võrdsetel tingimustel Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Teave, mille komisjon edastab seoses käesoleva määruse ja selle rakendamisega nõukogule või mõnele selle ettevalmistavale organile, tehakse samal ajal kättesaadavaks Euroopa Parlamendile, kohaldades vajaduse korral konfidentsiaalsuskorda.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendi pädevatele komisjonidele ülevaate, millised on tema esialgsed järeldused liikmesriikide esitatud kavades sisalduvate asjakohaste eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise kohta.

4. Euroopa Parlamendi pädevad komisjonid võivad paluda komisjonil esitada teavet kavade hindamise seisuga kohta.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 149
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 23b

Kliimameetmete sotsiaaldialoog

1. Et tõhustada liidu institutsioonide, eelkõige Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel dialoogi ning tagada suurem läbipaistvus ja vastutus, võivad Euroopa Parlamendi pädevad komisjonid kutsuda Euroopa Komisjoni kaks korda aastas arutama järgmisi küsimusi:

- a) liikmesriikide esitatud kavad;
- b) komisjoni hinnang liikmesriikide esitatud kavadele;
- c) liikmesriikide kavades sisalduvate eesmärkide ja sihtide täitmise seis;
- d) makse-, peatamis- ja lõpetamismenetlused, sealhulgas kõik liikmesriikide poolt eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise tagamiseks tehtud tähelepanekud ja võetud parandusmeetmed;
- e) muu asjakohane teave ja muud asjakohased dokumendid, mille Euroopa Komisjon on fondi rakendamise kohta Euroopa Parlamendi pädevale komisjonile esitanud.

2. Euroopa Parlament võib lõikes 1 osutatud küsimuste kohta arvamust avaldada resolutsioonides.

3. Komisjon võtab arvesse kõiki kliimameetmete sotsiaaldialoogi käigus, sealhulgas võimalikes Euroopa Parlamendi resolutsioonides, väljendatud seisukohtadega seotud üksikasju.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 150**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 24 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Komisjon esitab 1. juuliks **2028** Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele hindamisaruande fondi rakendamise ja toimimise kohta.

Muudatusettepanek

1. Komisjon esitab 1. juuliks **2026** Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele hindamisaruande fondi rakendamise ja toimimise kohta **kuni nimetatud kuupäevani, võttes eelkõige arvesse liikmesriikide poolt artikli 23 kohaselt esitatud esimeste aruannete tulemusi.**

Muudatusettepanek 151**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 24 – lõige 2 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

2a. Iga fondi tegevusaasta kohta esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande CO₂ heite vähendamise kohta, mis tuleneb hoonete energiatõhususse tehtud investeeringutest, taastuvatest energiaallikatest toodetud energia integreerimisest ning parema juurdepääsu võimaldamisest heiteta ja vähese heitega liikuvusele ja transpordile.

Muudatusettepanek 152**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 24 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Hindamisaruandes hinnatakse eelkõige artiklis 1 sätestatud fondi eesmärkide saavutamist, vahendite kasutamise tõhusust ja liidu lisaväärtust. Aruandes käsitletakse kõigi artiklis 6 sätestatud eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heitele avalduvat mõju, mis tuleneb direktiivi 2003/87/EÜ **IVa peatüki** kohasest **hoonete ja maanteetranspordi** heitkogustega kauplemise süsteemist ning liikmesriikide poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842⁽⁶³⁾ kohaselt kasvuhoonegaaside heite iga-aastaseks kohustuslikuks vähendamiseks võetud riiklikest meetmetest. Samuti käsitletakse fondi rahastamispaketi jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse aastekvootide enampakkumise võimalikku arengut direktiivi 2003/87/EÜ **IVa peatüki** kohase **hoonete ja maanteetranspordi** heitkogustega kauplemise süsteemi raames ja muid asjakohaseid kaalutlusi.

Muudatusettepanek

3. Lõikes 1 osutatud hindamisaruandes käsitletakse eelkõige järgmist:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) mil määral on saavutatud artiklis 1 sätestatud fondi eesmärgid, milline on vahendite kasutamise tõhusus ja liidu lisaväärtus;
- b) struktuuriinvesteeringute ja -meetmete rakendamise edusammud ja mõju ning otsese sissetulekutoetuse kasutamine riigiti, pidades silmas kavade eesmärkide ja sihtide saavutamist, ning sellest tulenev vajadus otsese sissetulekutoetuse järele ja selle nõutav tase vastavalt artikli 6 lõikes 1 sätestatud reeglitele ajavahemikuks 2028–2032;
- c) energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse määratluste kohaldamine, millest liikmesriigid on teatanud vastavalt artikli 23 lõike 1 punktile aa, ning see, kas tulevikus võib olla vaja üksikasjalikumad lähenemisviisi, ning vajaduse korral ettepaneku esitamine Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Aruandes käsitletakse kõigi artiklis 6 sätestatud eesmärkide ja meetmete jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heitele avalduvat mõju, mis tuleneb direktiivi 2003/87/EÜ kohasest heitkogustega kauplemise süsteemist ning liikmesriikide poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/842⁽⁶³⁾ kohaselt kasvuhoonegaaside heite iga-aastaseks kohustuslikuks vähendamiseks võetud riiklikest meetmetest. Samuti käsitletakse fondi rahastamispaketi jätkuvat asjakohasust, võttes arvesse saastekvootide enampakkumise võimalikku arengut direktiivi 2003/87/EÜ kohase heitkogustega kauplemise süsteemi raames ja muid asjakohaseid kaalutlusi. **Lõikes 1 osutatud hindamisaruandes kaalub komisjon ka artiklis 9 osutatud hinna kõikumisel põhineva konkreetse tehnilise kohandamise pikendamist mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavate läbirääkimiste kontekstis.**

⁽⁶³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

⁽⁶³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 153**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 25 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. **Artikli 23** lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

Muudatusettepanek

2. **Artikli 4 lõikes 2a ja artikli 23** lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

Muudatusettepanek 154**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 25 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 23 lõikes 4 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli **4 lõikes 2a ja artikli 23** lõikes 4 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 155**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 26 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Seda kohaldatakse alates kuupäevast, mil liikmesriigid jõustavad õigus- ja haldusnormid, mis on vajalikud selleks, et järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) [aaaa/nnn]⁽⁶⁴⁾, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ seoses direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga.

Muudatusettepanek

välja jäetud

⁽⁶⁴⁾ [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) aaaa/nnn... (ELT...)] [Direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ]

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 156
Ettepanek võtta vastu määrus
I lisa – lõik 9

Komisjoni ettepanek

Liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi 27 liikmesriigi keskmisest, ei või olla väiksem kui määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 2 kohase võrdlusheite osakaal [direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga] hõlmatud sektorite puhul aastatel 2016–2018 keskmiselt. Nende liikmesriikide väärtust, mille kogurahvatulu elaniku kohta on ELi 27 liikmesriigi keskmisest suurem, kohandatakse proportsionaalselt, et kõigi väärtuste summa moodustaks 100 %.

Muudatusettepanek

Kõigi liikmesriikide puhul ei tohi α_i olla väiksem kui 0,07 % artikli 9 lõigetes 1 ja 2 osutatud rahastamispakettide summast. Liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on alla 90 % ELi 27 liikmesriigi keskmisest, ei või α_i olla väiksem kui määruse (EL) 2018/842 artikli 4 lõike 2 kohase võrdlusheite osakaal [direktiivi 2003/87/EÜ IVa peatükiga] hõlmatud sektorite puhul aastatel 2016–2018 keskmiselt. Nende liikmesriikide väärtust, mille kogurahvatulu elaniku kohta on ELi 27 liikmesriigi keskmisest suurem, kohandatakse α_i proportsionaalselt, et kõigi α_i väärtuste summa moodustaks 100 %.

Muudatusettepanek 157
Ettepanek võtta vastu määrus
II lisa – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikli 9 lõikest 1a tulenevad lisaeraldised eraldatakse liikmesriikidele järgmise osa alusel.

Igale ELi liikmesriigile eraldatav maksimaalne rahaeraldis

Liikmesriik	Osakaal (%) kogusummast	KOKKU [jõustumiskuupäev]-2032 (eurodes, jooksevhindades)	Aastaks [jõustumiskuupäev]-2027 (eurodes, jooksevhindades)	Aastateks 2028–2032 (eurodes, jooksevhindades)
Belgia	2,56	[1 844 737 639]	[605 544 073]	[1 239 193 566]
Bulgaaria	3,85	[2 778 104 958]	[911 926 420]	[1 866 178 538]
Tšehhi Vabariik	2,40	[1 735 707 679]	[569 754 460]	[1 165 953 219]
Taani	0,50	[361 244 536]	[118 580 270]	[242 664 266]
Saksamaa	8,19	[5 910 983 488]	[1 940 308 984]	[3 970 674 504]
Eesti	0,29	[207 004 992]	[67 950 392]	[139 054 600]
Iirimaa	1,02	[737 392 966]	[242 052 816]	[495 340 150]
Kreeka	5,52	[3 986 664 037]	[1 308 641 796]	[2 678 022 241]
Hispaania	10,53	[7 599 982 898]	[2 494 731 228]	[5 105 251 670]

Kolmapäev, 22. juuni 2022

<i>Liikmesriik</i>	<i>Osakaal (%) kogusummast</i>	<i>KOKKU [jõustumiskuupäev]-2032 (eurodes, jooksevhindades)</i>	<i>Aastaks [jõustumiskuupäev]-2027 (eurodes, jooksevhindades)</i>	<i>Aastateks 2028–2032 (eurodes, jooksevhindades)</i>
<i>Prantsusmaa</i>	11,20	[8 087 962 701]	[2 654 912 964]	[5 433 049 737]
<i>Horvaatia</i>	1,94	[1 403 864 753]	[460 825 411]	[943 039 343]
<i>Itaalia</i>	10,81	[7 806 923 117]	[2 562 660 358]	[5 244 262 759]
<i>Küpros</i>	0,20	[145 738 994]	[47 839 531]	[97 899 463]
<i>Läti</i>	0,71	[515 361 901]	[169 170 042]	[346 191 859]
<i>Leedu</i>	1,02	[738 205 618]	[242 319 573]	[495 886 046]
<i>Luksemburg</i>	0,10	[73 476 421]	[24 118 991]	[49 357 430]
<i>Ungari</i>	4,33	[3 129 860 199]	[1 027 391 783]	[2 102 468 416]
<i>Malta</i>	0,01	[5 112 942]	[1 678 348]	[3 434 594]
<i>Madalmaad</i>	1,11	[800 832 270]	[262 877 075]	[537 955 195]
<i>Austria</i>	0,89	[643 517 259]	[211 237 660]	[432 279 599]
<i>Poola</i>	17,61	[12 714 118 688]	[4 173 471 093]	[8 540 647 595]
<i>Portugal</i>	1,88	[1 359 497 281]	[446 261 573]	[913 235 708]
<i>Rumeenia</i>	9,26	[6 682 901 998]	[2 193 694 977]	[4 489 207 021]
<i>Sloveenia</i>	0,55	[397 623 987]	[130 522 001]	[267 101 985]
<i>Slovakkia</i>	2,36	[1 701 161 680]	[558 414 568]	[1 142 747 112]
<i>Soome</i>	0,54	[386 966 933]	[127 023 772]	[259 943 161]
<i>Rootsi</i>	0,62	[445 050 067]	[146 089 842]	[298 960 225]
<i>EU27</i>	100 %	[72 200 000 000]	[23 700 000 000]	[48 500 000 000]

Kolmapäev, 22. juuni 2022

P9_TA(2022)0248

Piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism *I**

Euroopa Parlamendi 22. juunil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (COM(2021)0564 – C9-0328/2021 – 2021/0214(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/13)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

- (1) Komisjon esitas oma teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“⁽³¹⁾ uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) (edaspidi „kasvuhoonegaaside heide“) ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa roheleppe eesmärk on ka kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõju eest. Samal ajal peab see muudatus olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale. Komisjon teatas ka oma ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste saavutamine“⁽³²⁾ asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamisest, et rakendada paremini Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 191 lõikes 2 sätestatud põhimõtet „saastaja maksab“ ning kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus, et maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.

⁽³¹⁾ Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640 final).

⁽³²⁾ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis „Heas seisundis planeet kõigi jaoks“ (COM(2021)0400).

Muudatusettepanek

- (1) Komisjon esitas oma teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“⁽³¹⁾ uue majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on muuta liit õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus **hiljemalt** 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet (heide pärast sidumise mahaarvamist) (edaspidi „kasvuhoonegaaside heide“) ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud. Euroopa roheleppe eesmärk on ka kaitsta, säilitada ja suurendada ELi looduskapitali ning kaitsta kodanike tervist ja heaolu keskkonnaga seotud ohtude ja mõju eest. Samal ajal peab see muudatus olema õiglane ja kaasav, nii et kedagi ei jäetaks kõrvale. Komisjon teatas ka oma ELi tegevuskavas „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste saavutamine“⁽³²⁾ asjakohaste vahendite ja stiimulite edendamisest, et rakendada paremini Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 191 lõikes 2 sätestatud põhimõtet „saastaja maksab“ ning kaotada seega järk-järgult tasuta saastamise võimalus, et maksimeerida CO₂ heite vähendamise ja nullsaaste eesmärgi vahelist koostoimet.

⁽³¹⁾ Komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatis „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640 final).

⁽³²⁾ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis „Heas seisundis planeet kõigi jaoks“ (COM(2021)0400).

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0160/2022).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 2
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

- (2) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe⁽³³⁾ jõustus 2016. aasta novembris. Pariisi kliimakokkuleppe osalised leppisid kokkuleppe artiklis 2 kokku eesmärgis hoida üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning teha jõupingutusi, et temperatuuri tõus jääks alla 1,5 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega.

⁽³³⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

Muudatusettepanek

- (2) 2015. aasta detsembris ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel vastu võetud Pariisi kokkulepe⁽³³⁾ jõustus 2016. aasta novembris. Pariisi kliimakokkuleppe osalised leppisid kokkuleppe artiklis 2 kokku eesmärgis hoida üleilmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega ning teha jõupingutusi, et temperatuuri tõus jääks alla 1,5 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega. **13. novembril 2021 vastu võetud Glasgow kliimapakti kohaselt tunnistavad selle osalised ühtlasi, et kui üleilmne keskmine temperatuur ei tõuseks tööstusajastu eelsest tasemest kõrgemale rohkem kui 1,5 °C, oleksid kliimamuutuste mõju ja nendega seotud riskid paljud väiksemad, ning nad kohustusid 2030. aasta eesmärke 2022. aasta lõpuks suurendama, et eesmärgid ei jääks liiga väikeseks.**

⁽³³⁾ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

Muudatusettepanek 3
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁽³⁵⁾ on eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majanduses kliimanetraalsus sätestatud ka õiguses. Kõnealuse määrusega on kehtestatud ka liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Muudatusettepanek

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁽³⁵⁾ on eesmärk saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks kogu majanduses kliimanetraalsus sätestatud ka õiguses. Kõnealuse määrusega on kehtestatud ka liidu siduv kohustus vähendada kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

- (6) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest temperatuuri tõusust 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi⁽³⁶⁾, loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja tugevdada. Aruandes kinnitatakse, et **äärmuslike ilmastikunähtuste tõenäosuse vähendamiseks tuleb kiiresti vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning et kliimamuutus peab piirduma üleilmse temperatuuri tõusuga 1,5 °C võrra.**

⁽³⁶⁾ IPCC, 2018: „Global Warming of 1,5 °C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1,5 °C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [V. Masson-Delmotte, P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P. R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J. B. R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M. I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, ja T. Waterfield (toim.)].

Muudatusettepanek

- (6) Valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) eriaruanne, milles käsitletakse mõju, mis tuleneb üleilmsest temperatuuri tõusust 1,5 °C võrra üle tööstusajastu eelse taseme ja sellega seotud üleilmseid kasvuhoonegaaside heitkoguste muutuse suundumusi⁽³⁶⁾, loob kliimamuutustega võitlemiseks tugeva teadusliku aluse ning on selle tõenduseks, et kliimameetmeid on vaja tugevdada. Aruandes kinnitatakse, et **kui üleilmse keskmise temperatuuri tõus on üle 1,5 °C, on kliimamuutuste negatiivne mõju ja kohanemismeetmete vajadus palju suuremad, ja et äärmuslike ilmastikunähtuste tõenäosuse vähendamiseks tuleb kasvuhoonegaaside heitkoguseid kiiresti vähendada.**

⁽³⁶⁾ IPCC, 2018: „Global Warming of 1,5 °C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1,5 °C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [V. Masson-Delmotte, P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P. R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J. B. R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M. I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, ja T. Waterfield (toim.)].

Muudatusettepanek 5
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (7a) Ligikaudu 27 % kütuse põletamisest tulenevast üleilmsest CO₂ heitest on praegu seotud rahvusvaheliselt kaubeldavate kaupadega ning, kuigi liit on liidusisest kasvuhoonegaaside heidet järsult vähendanud, on liitu suunduv impordis sisalduv kasvuhoonegaaside heide pidevalt suurenenud, mis kahjustab pingutusi, mida liit oma üleilmse kasvuhoonegaaside jalajälje vähendamiseks teeb. Liit peab ka edaspidi täitma üleilmsete kliimamuutustevastaste meetmete võtmisel juhtrolli ning tegema kõigi teiste maailma riikidega koostööd, sest Pariisi kokkuleppes sätestatud eesmärgid on võimalik saavutada ainult siis, kui meetmeid võtavad kõik.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 6
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

- (8) Niikaua kui **märkimisväärse** osa liidu **rahvusvaheliste partnerite poliitika** ei **too kaasa samaväärseid** kliimaeesmärke, on olemas kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tekib siis, kui teatavate tööstussektorite või allsektorite ettevõtjad viivad kliimapoliitikaga seotud kulude tõttu tootmise üle teistesse riikidesse või kui import nendest riikidest asendab samaväärseid, kuid vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid. **See võib viia nende koguheite suurenemiseni kogu maailmas, ohustades seega** kasvuhoonegaaside **heite vähendamist, mis** on hädavajalik, kui maailm **tahab** hoida **üleilmset keskmist** temperatuuri **tunduvalt** alla 2 °C võrreldes **tööstusajastu eelse** tasemega.

Muudatusettepanek

- (8) Niikaua kui **suur** osa liidu **rahvusvahelistest partneritest samaväärseid kliimaeesmärke** ei **sea ja liit oma** kliimaeesmärke **suurendab**, on olemas kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Kasvuhoonegaaside heite ülekandumine tekib siis, kui teatavate tööstussektorite või allsektorite ettevõtjad viivad kliimapoliitikaga seotud kulude tõttu tootmise üle teistesse riikidesse või kui import nendest riikidest asendab samaväärseid, kuid vähem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavaid tooteid. **Selle tagajärjel võib** nende **üleilmne koguheite suureneda, kuid liidu heitkoguste vähendamise poliitika tõhusus väheneda, mis tähendab, et** kasvuhoonegaaside **heide ei pruugi väheneda, kuigi see** on hädavajalik, kui maailm **soovib** hoida **üleilmse keskmise** temperatuuri **tõusu tublisti** alla 2 °C võrreldes **tööstusajastu** tasemega.

Muudatusettepanek 7
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

- (9) Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi (edaspidi „CBAM“) algatus on osa paketist „Eesmärk 55“. See mehhanism on oluline osa ELi meetmepaketist, mille eesmärk on **saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne** liit kooskõlas Pariisi kokkuleppega, **tegeledes** kasvuhoonegaaside heite **ülekandumise ohuga**, mis tuleneb liidu suurematest kliimaeesmärkidest.

Muudatusettepanek

- (9) Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi (edaspidi „CBAM“) algatus on osa paketist „Eesmärk 55“. See mehhanism on oluline osa ELi meetmepaketist, mille eesmärk on **muuta** liit kooskõlas Pariisi kokkuleppega **hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalseks, ennetades** kasvuhoonegaaside heite **ülekandumist**, mis tuleneb liidu suurematest kliimaeesmärkidest. **Samuti võib see aidata kaasa CO₂ heite vähendamise kulude osas võrdsete võimaluste loomisele, vähese CO₂ heitega toodete ja protsesside nõudluse suurendamisele ning konkurentsivõime moonutuste vältimisele ja õiglase kaubanduse edendamisele.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 8
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

- (10) Olemasolevad mehhanismid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevates sektorites või allsektorites on ELi HKSi lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamine üleminekuperioodil ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 6 ja artiklis 10b sätestatud finantsmeetmed, millega hüvitatakse kasvuhoonegaaside heite kuludest tulenevad kaudsete heidete kulud, mis kantakse üle elektrihindadesse. Lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames **nõrgendab siiski** hinnasignaali, mille süsteem annab seda saavatele käitistele võrreldes täieliku enampakkumisega, ning **mõjutab** seega stiimuleid investeerida täiendavasse heitkoguste vähendamisse.

Muudatusettepanek

- (10) Olemasolevad mehhanismid kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevates sektorites või allsektorites on ELi HKSi lubatud heitkoguste ühikute tasuta eraldamine üleminekuperioodil ning direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõikes 6 ja artiklis 10b sätestatud finantsmeetmed, millega hüvitatakse kasvuhoonegaaside heite kuludest tulenevad kaudsete heidete kulud, mis kantakse üle elektrihindadesse. **Parimate näitajatega osaliste tasemel lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist on teatud tööstussektorites kasutatud poliitilise vahendina, mille abil kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu õiglaste võrdsete tingimuste puudumisel leevendada. Kuid nii** lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames **kui ka kaudsete heidete kulude hüvitamine nõrgendavad** hinnasignaali, mille süsteem annab seda saavatele käitistele võrreldes täieliku enampakkumisega, ning **vähendavad** seega stiimuleid investeerida täiendavasse heitkoguste vähendamisse.

Muudatusettepanek 9
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (11a) ELi HKSi kuuluvatel käitistel tuleb toime tulla CO₂ hinna tõusuga ning ettevõtjatel on investeerimisotsuste tegemiseks vaja pikaajalist nähtavust, prognoositavust ja õiguskindlust. Seepärast tuleks kehtestada selge kava, kuidas kaasata järk-järgult ka ülejäänud kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohus olevad sektorid ja allsektorid. Sellega tugevdatakse uut õigusraamistikku, mille abil kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vastu võidelda, anda vajalikku aega, et tagada CBAMi sujuv rakendamine ning võimaldada käitistel ja ettevõtjatel teha tööstusprotsesside CO₂ heite vähendamisse vajalikke investeeringuid stabiilsetes ja prognoositavates õiguslikes tingimustes.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 10
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Kuigi CBAMi eesmärk on vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, soodustaks käesolev määrus ka kasvuhoonegaaside heite seisukohast tõhusamate tehnoloogiate kasutamist kolmandate riikide tootjate poolt, et vähendada heidet toodanguühiku kohta.

Muudatusettepanek

- (12) Kuigi CBAMi eesmärk on vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, soodustaks käesolev määrus ka kasvuhoonegaaside heite seisukohast tõhusamate tehnoloogiate kasutamist kolmandate riikide tootjate poolt, et vähendada heidet toodanguühiku kohta. ***Seetõttu võiks CBAM olla tõhus vahend, mille abil vähendada kolmandates riikides heitkogust, kuid tagada samal ajal liidu ettevõtjatele võrdsed tingimused.***

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise vahendina peaks CBAM tagama, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse õigusraamistikku, milles kasutatakse CO₂ kulusid, mis on samaväärsed nendega, mida muidu oleks kantud ELi HKSi raames. CBAM on kliimameede, mis peaks ***ära hoidma kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu ja toetama liidu suuremaid püüdlusi kliimamuutuste leevendamisel***, tagades samal ajal vastavuse WTO nõuetele.

Muudatusettepanek

- (13) Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise vahendina peaks CBAM tagama, et imporditud toodete suhtes kohaldatakse õigusraamistikku, milles kasutatakse CO₂ kulusid, mis on samaväärsed nendega, mida muidu oleks kantud ELi HKSi raames, ***mille tulemusena imporditud ja liidusiseste toodete CO₂ kulud võrdsustuvad ning luuakse võrdsed tingimused.*** CBAM on kliimameede, mis peaks ***toetama kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja määrusega (EL) 2021/1119 liidus heitkoguste vähendamist ning hoidma kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu ära***, tagades samal ajal vastavuse WTO nõuetele.

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (13a) ***Komisjon peaks analüüsima CBAMiga kaasnevaid halduskulusid ja tagama samal ajal, et töötajad saavad oma ülesannete täitmiseks piisava koolituse.***

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) Selleks et jätta CBAMist välja kolmandad riigid või territooriumid, mis on ELi HKSi täielikult integreeritud või sellega seotud, tulevaste lepingute korral, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte II lisas esitatud riikide loetelu muutmiseks. Vastasel juhul tuleks need kolmandad riigid või territooriumid II lisa loetelust välja jätta ja nende suhtes tuleks kohaldada CBAMi, mille kohaselt nad tegelikult ei kehtesta liitu eksporditavatele kaupadele HKSi hinda.

Muudatusettepanek

- (15) Selleks et jätta CBAMist välja kolmandad riigid või territooriumid, mis on ELi HKSi täielikult integreeritud või sellega seotud, tulevaste lepingute korral, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte II lisas esitatud riikide loetelu muutmiseks. Vastasel juhul tuleks need kolmandad riigid või territooriumid II lisa loetelust välja jätta ja nende suhtes tuleks kohaldada CBAMi, mille kohaselt nad tegelikult ei kehtesta liitu eksporditavatele kaupadele HKSi hinda. **Komisjon jälgib ja käsitleb kolmandates riikides rakendatavaid võimalikke kõrvalhoidmistavasid.**

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (15a) Et äärepoolseimate piirkondade ökoloogilise ülemineku kaasneks majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus, tuleks enne üleminekuperioodi lõppu hinnata, milline majanduslik ja sotsiaalne mõju on nendele piirkondadele avaldunud. Komisjon peaks tagama CBAMi rakendamisel kooskõla ELi toimimise lepingu artikliga 349 ja esitama äärepoolseimatele piirkondadele mõeldud asjakohaste meetmete kohta ettepaneku, eelkõige seepärast, et äärepoolseimate piirkondade suhtes kohaldatakse spetsiaalseid tolli- ja maksunõudeid.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) CBAMiga reguleeritavad kasvuhoonegaaside heited peaksid vastama ELi HKSi käsitleva direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud kasvuhoonegaaside heidetele, nimelt süsinikdioksiidi (edaspidi „CO₂“) heitele, samuti asjakohasel juhul diämmastikoksiidi (edaspidi „N₂O“) ja perfluorosüsinike (edaspidi „PFCd“) heidetele. **CBAMi tuleks esialgu** kohaldada kõnealuste kasvuhoonegaaside otseheidete suhtes, mis tekivad kaupade tootmisel kuni nende importimiseni liidu tolliterritooriumile, **ning pärast üleminekuperioodi lõppu ja täiendavat hindamist** ka kaudsete heidete suhtes, peegeldades ELi HKSi kohaldamisala.

Muudatusettepanek

- (17) CBAMiga reguleeritavad kasvuhoonegaaside heited peaksid vastama ELi HKSi käsitleva direktiivi 2003/87/EÜ I lisaga hõlmatud kasvuhoonegaaside heidetele, nimelt süsinikdioksiidi (edaspidi „CO₂“) heitele, samuti asjakohasel juhul diämmastikoksiidi (edaspidi „N₂O“) ja perfluorosüsinike (edaspidi „PFCd“) heidetele. **CBAMis tuleks arvesse võtta muudatusi, mis ELi HKSi seoses kasvuhoonegaaside reguleeritud heitkogustega edaspidi tehakse. CBAMi tuleks** kohaldada kõnealuste kasvuhoonegaaside otseheidete suhtes, mis tekivad kaupade tootmisel kuni nende importimiseni liidu tolliterritooriumile ka kaudsete heidete suhtes, peegeldades ELi HKSi kohaldamisala. **WTO põhimõtete järgimiseks peavad CBAM ja ELi HKS olema tingimata sidusad.**

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) Kuigi ELi HKSiga kehtestatakse selle kohaldamisalasse kuuluvatest tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite absoluutne ülempiir ja võimaldatakse lubatud heitkoguse ühikute kaubeldavust (nn piiramise ja kauplemise süsteem), ei tohiks CBAMiga kehtestada impordile koguselisi piiranguid, et tagada, et kaubavooge ei piirata. Kuigi ELi HKSi kohaldatakse liidus asuvate käitiste suhtes, tuleks CBAMi kohaldada teatavate liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes.

Muudatusettepanek

- (19) Kuigi ELi HKSiga kehtestatakse selle kohaldamisalasse kuuluvatest tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite absoluutne ülempiir ja võimaldatakse lubatud heitkoguse ühikute kaubeldavust (nn piiramise ja kauplemise süsteem), ei tohiks CBAMiga kehtestada impordile koguselisi piiranguid, et tagada, et kaubavooge ei piirata **ega katkestata**. Kuigi ELi HKSi kohaldatakse liidus asuvate käitiste suhtes, tuleks CBAMi kohaldada teatavate liidu tolliterritooriumile imporditud kaupade suhtes, **et tagada võrdsed võimalused ja vältida kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu, tagades samal ajal vastavuse WTO eeskirjadele.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

- (20) CBAMi süsteemil on võrreldes ELi HKSiga mõned erijooned, sealhulgas CBAMi sertifikaatide hinna arvutamise, sertifikaatidega kauplemise võimaluste ja nende kehtivusaja osas. Need on tingitud vajadusest säilitada CBAMi kui kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise meetme tõhusus aja jooksul ning tagada, et süsteemi haldamine ei oleks käitajatele kehtestatud kohustuste ja haldusressursside seisukohast ülemäära koormav, säilitades samal ajal käitajatele ELi HKSiga samaväärsed paindlikkused.

Muudatusettepanek

- (20) CBAMi süsteemil on võrreldes ELi HKSiga mõned erijooned, sealhulgas CBAMi sertifikaatide hinna arvutamise, sertifikaatidega kauplemise võimaluste ja nende kehtivusaja osas. Need on tingitud vajadusest säilitada CBAMi kui kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimise meetme tõhusus aja jooksul ning tagada, et süsteemi haldamine ei oleks käitajatele, **eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd)**, kehtestatud kohustuste ja haldusressursside seisukohast ülemäära koormav, säilitades samal ajal käitajatele ELi HKSiga samaväärsed paindlikkused.

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) **Selleks et** säilitada tõhusus kasvuhoonegaaside heite ülekandumise meetmena, peab CBAM kajastama **võimalikult täpselt** ELi HKS-i hinda. Kui ELi HKS-i turul määratakse lubatud heitkoguse ühikute hind kindlaks enampakkumiste kaudu, siis CBAM-i sertifikaatide hind peaks mõistlikult kajastama selliste enampakkumiste hinda iga nädal arvutatud keskmiste hindade kaudu. Sellised iganädalased keskmised hinnad kajastavad võimalikult täpselt ELi HKS-i hinnakõikumisi ja tagavad importijatele mõistliku marginaali, et kasutada ära ELi HKS-i hinnamuutusi, tagades samal ajal, et süsteem jääb haldusasutuste jaoks hallatavaks.

Muudatusettepanek

- (21) **Et** säilitada tõhusus kasvuhoonegaaside heite ülekandumise meetmena **ning tagada vastavus WTO eeskirjadele**, peab CBAM kajastama ELi HKS-i hinda **võimalikult täpselt**. Kui ELi HKS-i turul määratakse lubatud heitkoguse ühikute hind kindlaks enampakkumiste kaudu, siis CBAM-i sertifikaatide hind peaks mõistlikult kajastama selliste enampakkumiste hinda iga nädal arvutatud keskmiste hindade kaudu. Sellised iganädalased keskmised hinnad kajastavad võimalikult täpselt ELi HKS-i hinnakõikumisi ja tagavad importijatele mõistliku marginaali, et kasutada ära ELi HKS-i hinnamuutusi, tagades samal ajal, et süsteem jääb haldusasutuste jaoks hallatavaks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

- (23) **Arvestades, et** CBAM kehtib kaupade impordi suhtes liidu tolliterritooriumile, mitte käitiste suhtes, tuleks CBAMi korras teha ka teatavaid kohandusi ja lihtsustusi. Üks neist lihtsustustest peaks seisnema deklareerimissüsteemis, kus importijad peaksid teatama asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupades sisalduva kasvuhoonegaaside tõendatud koguheite. Samuti tuleks kohaldada erinevat ajastust võrreldes ELi HKSi nõuete täitmise tsükliga, et vältida võimalikke kitsaskohti, mis tulenevad akrediteeritud tõendajate kohustustest käesoleva määruse ja ELi HKSi alusel.

Muudatusettepanek

- (23) **Kuna** CBAM kehtib kaupade impordi suhtes liidu tolliterritooriumile, mitte käitiste suhtes, tuleks CBAMi korras teha ka teatavaid kohandusi ja lihtsustusi. Üks neist lihtsustustest peaks seisnema **lihtsas ja ligipääsetavas** deklareerimissüsteemis, kus importijad peaksid teatama asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupades sisalduva kasvuhoonegaaside tõendatud koguheite. Samuti tuleks kohaldada erinevat ajastust võrreldes ELi HKSi nõuete täitmise tsükliga, et vältida võimalikke kitsaskohti, mis tulenevad akrediteeritud tõendajate kohustustest käesoleva määruse ja ELi HKSi alusel.

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (23a) **Kuna** CBAM on ainulaadne ja liidu tasandil tuleb meetmeid tihedalt koordineerida, tuleks luua CBAMi asutus, kelle ülesanne oleks käesolevat määrust korrektselt rakendada ja selle täitmist jälgida.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

- (24) **Sanktsioonide osas** peaksid liikmesriigid **kohaldama trahve** käesoleva määruse rikkumise eest ja tagama nende rakendamise. Nende trahvide summa peaks **olema sama suur kui trahvidel**, mida **praegu kohaldatakse liidus ELi HKSi rikkumise korral vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõigetele 3 ja 4.**

Muudatusettepanek

- (24) **CBAM tuleks hoolikalt läbi mõelda ning CBAMi asutus ja toll peaksid selle üle korrektselt järelevalvet tegema, muu hulgas selleks, et ennetada ja tuvastada igasugust kõrvalehoidmist, sealhulgas kuritarvitusi ja pettusi, ning nende eest karistusi määrata. CBAMi asutus ja liikmesriigid peaksid kooskõlas oma riigisisese õigusega kohaldama käesoleva määruse rikkumise eest haldus- või kriminaalkaristusi ja tagama nende rakendamise. Nende trahvide summa, mida kohaldatakse kinnitatud deklarantide suhtes, kes CBAMi sertifikaate sellisel arvul, mis vastab eelnenud aasta jooksul imporditud kaupades sisalduvatele heitkogustele, asjaomase aasta 31. maiks ei tagasta või kes esitavad CBAMi asutusele sisalduvate heitkoguste kohta sooduskohtlemise saamiseks valeandmeid, peaks iga sellise CBAMi sertifikaadi puhul, mida kinnitatud deklarant artikli 22 kohaselt ei tagastanud, võrduma eelnenud aasta CBAMi sertifikaatide kolmekordse keskmise hinnaga. Trahvi tasumisega ei tohiks kinnitatud deklarant vabaneda kohustusest tagastada CBAMi asutusele järelejäänud CBAMi sertifikaadid.**

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

- (26) CBAMiga hõlmatud tooted peaksid kajastama ELi HKSiiga hõlmatud tegevusi, kuna see süsteem põhineb direktiivi 2003/87/EÜ keskkonnanäesmärgiga seotud kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel ning on liidu kõige terviklikum kasvuhoonegaaside heite reguleerimise süsteem.

Muudatusettepanek

- (26) CBAMiga hõlmatud tooted peaksid kajastama ELi HKSiiga hõlmatud tegevusi, kuna see süsteem põhineb direktiivi 2003/87/EÜ keskkonnanäesmärgiga seotud kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel kriteeriumidel ning on liidu kõige terviklikum kasvuhoonegaaside heite reguleerimise süsteem. **Komisjon peaks kehtestama ajakava, mille alusel lisada 1. jaanuariks 2030 kohaldamisalasse järk-järgult kõik direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud sektortesse kuuluvad kaubad. Eelistada tuleks kaupu, mille puhul on kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht suurim ja mis on kõige CO₂-mahukamad.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

- (29) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad kaubad tuleks valida pärast nende asjakohasuse hoolikat analüüsi kumuleeritud kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu seisukohast vastavates ELi HKSi sektorites, piirates samal ajal keerukust ja halduskoormust. Eelkõige tuleks tegeliku valiku puhul võtta arvesse ELi HKSiga hõlmatud põhimaterjale ja -tooteid eesmärgiga tagada, et energiamahukate toodete import liitu oleks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂ hinnastamise seisukohast ELi toodetega võrdsel alusel, ning vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. Muud asjakohased valiku kitsendamise kriteeriumid peaksid olema järgmised: esiteks sektorite olulisus heitkoguste seisukohast, nimelt kas sektor on kokkuvõttes üks suurimaid kasvuhoonegaaside heite tekitajaid; teiseks sektori avatus märkimisväärsele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohule, nagu on määratletud vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ; kolmandaks vajadus tasakaalustada kasvuhoonegaaside heite ulatuslikku katvust, piirates samas keerukust ja halduskoormust.

Muudatusettepanek

- (29) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad kaubad tuleks valida pärast nende asjakohasuse hoolikat analüüsi kumuleeritud kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu seisukohast vastavates ELi HKSi sektorites, piirates samal ajal keerukust ja halduskoormust **liidu tööstuse, ettevõtjate ja VKEde jaoks**. Eelkõige tuleks tegeliku valiku puhul võtta arvesse ELi HKSiga hõlmatud põhimaterjale ja -tooteid eesmärgiga tagada, et energiamahukate toodete import liitu oleks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂ hinnastamise seisukohast ELi toodetega võrdsel alusel, ning vähendada kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu. Muud asjakohased valiku kitsendamise kriteeriumid peaksid olema järgmised: esiteks sektorite olulisus heitkoguste seisukohast, nimelt kas sektor on kokkuvõttes üks suurimaid kasvuhoonegaaside heite tekitajaid; teiseks sektori avatus märkimisväärsele kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohule, nagu on määratletud vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ; kolmandaks vajadus tasakaalustada kasvuhoonegaaside heite ulatuslikku katvust, piirates samas keerukust ja halduskoormust. **Eritähelepanu tuleks pöörata ka sellele, et CBAMiga hõlmatud eri sektorite vahel ei tohiks tekkida turumoonutuste ohtu.**

Muudatusettepanek 24
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

- (30) Esimese kriteeriumi kasutamine võimaldab loetleda kumuleeritud heitkoguste alusel järgmised tööstussektorid: raud ja teras, rafineerimistehased, tsement, orgaanilised põhikemikaalid **ja** väetised.

Muudatusettepanek

- (30) Esimese kriteeriumi kasutamine võimaldab loetleda kumuleeritud heitkoguste alusel järgmised tööstussektorid: raud ja teras, rafineerimistehased, tsement, **alumiinium**, orgaanilised põhikemikaalid, **vesinik**, **polümeerid** ning väetised.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 25
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

- (32) *Eelkõige ei kuulu käesoleva määruse kohaldamisalasse orgaanilised kemikaalid tehniliste piirangute tõttu, mis ei võimalda selgelt määratleda imporditud kaupade sisalduvaid heitkoguseid. Nende kaupade puhul on ELi HKSi raames kohaldatav võrdlusalus põhiparameeter, mis ei võimalda üksikute imporditud kaupade sisalduvate heitkoguste üheselt mõistetavat eraldamist. Sihipärasem eraldamine orgaanilistele kemikaalidele nõuab rohkem andmeid ja analüüsi.*

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

- (33) ***Sarnaseid** tehnilised piirangud kehtivad ka rafineerimistoodete suhtes, mille puhul ei ole võimalik kasvuhoonegaaside heidet ühemõtteliselt omistada üksikutele väljundtoodetele. Samal ajal ei ole ELi HKSi asjaomane võrdlusalus otseselt seotud konkreetsete toodetega, nagu bensiin, diislikütus või petrool, vaid rafineerimistehaste kogutoodanguga.*

Muudatusettepanek

- (33) ***Teatavad** tehnilised piirangud kehtivad ka rafineerimistoodete suhtes, mille puhul ei ole võimalik kasvuhoonegaaside heidet ühemõtteliselt omistada üksikutele väljundtoodetele. Samal ajal ei ole ELi HKSi asjaomane võrdlusalus otseselt seotud konkreetsete toodetega, nagu bensiin, diislikütus või petrool, vaid rafineerimistehaste kogutoodanguga. **Et käesoleva määruse kohaldamisala õigeaegselt laiendada, peaks komisjon enne üleminekuetapi lõppu töötama rafineerimistehaste toodetes sisalduvate heitkoguste arvutamiseks välja õiglase meetodika.***

Muudatusettepanek 27
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

- (34) Alumiiniumist tooted **aga** tuleks kanda CBAMi, kuna nende puhul esineb väga suur kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Lisaks on nad mitmetes tööstuslikes rakendustes terasetoodetega omaduste poolest otseses konkurentsist tulenevalt terasetoodetega väga sarnastest omadustest. Alumiiniumi lisamine on **samuti** asjakohane, kuna CBAMi kohaldamisala võib tulevikus laiendada ka kaudsetele heidetele.

Muudatusettepanek

- (34) Alumiiniumist tooted tuleks kanda CBAMi, kuna nende puhul esineb väga suur kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht. Lisaks on nad mitmetes tööstuslikes rakendustes terasetoodetega omaduste poolest otseses konkurentsist tulenevalt terasetoodetega väga sarnastest omadustest. Alumiiniumi lisamine on asjakohane **ka seetõttu, et CBAMi kohaldamisalasse kuuluvad ka kaudsed heited.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 28
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

- (36) Seevastu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada teatavate toodete suhtes, mille tootmisel **ei teki olulist heidet**, näiteks malmi ja terase jäätmed (CN-koodi 7204 all), ferrosulamid (CN-koodi 7202 all) ja teatavad väetised (CN-koodi 3105 60 00 all).

Muudatusettepanek

- (36) Seevastu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada **esmajärgjekorras** teatavate toodete suhtes, mille tootmisel **suurt heidet ei teki**, näiteks malmi ja terase jäätmed (CN-koodi 7204 all), ferrosulamid (CN-koodi 7202 all) ja teatavad väetised (CN-koodi 3105 60 00 all).

Muudatusettepanek 29
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

- (40) Kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt nende heitkoguste eest teistes jurisdiktsioonides juba makstud CO₂ hinnale.

Muudatusettepanek

- (40) Kinnitatud deklarandil peaks olema lubatud taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt nende heitkoguste eest teistes jurisdiktsioonides juba makstud **kindlale** CO₂ hinnale.

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 45

Komisjoni ettepanek

- (45) Elektri kui toote füüsikalised omadused, eelkõige asjaolu, et elektronide tegelikku vooluhulka ei ole võimalik jälgida, õigustavad CBAMi veidi teistsugust ülesehitust. **Standardmeetodina tuleks kasutada vaikeväärtusi ja** kinnitatud deklarantidel peaks olema võimalik taotleda oma CBAMi kohustuste arvutamist tegelike heitkoguste põhjal. Elektri kaubandus erineb muude kaupadega kauplemisest eelkõige seetõttu, et sellega kaubeldakse omavahel ühendatud elektrivõrkude kaudu, kasutades elektribörse ja konkreetseid kauplemisvorme. Turgude liitmine on tihedalt reguleeritud elektri kaubanduse vorm, mis võimaldab liita ostu- ja müügipakkumisi kogu liidus.

Muudatusettepanek

- (45) Elektri kui toote füüsikalised omadused, eelkõige asjaolu, et elektronide tegelikku vooluhulka ei ole võimalik jälgida, õigustavad CBAMi veidi teistsugust ülesehitust. Kinnitatud deklarantidel peaks olema võimalik taotleda oma CBAMi kohustuste arvutamist tegelike **tõendatud** heitkoguste põhjal. **Vaikeväärtusi tuleks kasutada ainult juhul, kui andmed tegelike heitkoguste kohta ei ole kättesaadavad.** Elektri kaubandus erineb muude kaupadega kauplemisest eelkõige seetõttu, et sellega kaubeldakse omavahel ühendatud elektrivõrkude kaudu, kasutades elektribörse ja konkreetseid kauplemisvorme. Turgude liitmine on tihedalt reguleeritud elektri kaubanduse vorm, mis võimaldab liita ostu- ja müügipakkumisi kogu liidus.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (46a) *Kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vähendamiseks ja liidu tööstusele võrdsete võimaluste tagamiseks tuleks igasugune kõrvalehoidmine keelata. Komisjon peaks hindama kõrvalehoidmise ohtu kõikides I lisas nimetatud sektorites, eelkõige ümberlaadimise tõenäosust, järgmise etapi toodetega seotud kauba-voogude muutumise tõenäosust, ressursside kahane-mist, kulude katmist, heiteandmetega manipuleerimist, kaupade ebaõiget märgistamist ja toodete vähesel määral muutmist, mille eesmärk on neid importida teistsuguse kombineeritud nomenklatuuri koodi alusel. Komisjonil peaks olema õigus võtta vajaduse korral vastu delegeeritud õigusakte, millega kõrvalehoidmis-vastaseid meetmeid tugevdada.*

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 49

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (49) Kui kolmandad riigid ühendatakse tihedalt liidu elektri-turuga turgude liitmise kaudu, tuleks leida tehnilised lahendused, et tagada CBAMi kohaldamine sellistest riikidest liidu tolliterritooriumile eksporditava elektri-energia suhtes. Kui tehnilisi lahendusi ei ole võimalik leida, peaksid liidetud turul osalevad kolmandad riigid saada kasu CBAMist tulenevast ajaliselt piiratud vabastu-sest kuni maksimaalselt 2030. aastani üksnes seoses elektrienergia ekspordiga, eeldusel et teatavad tingimused on täidetud. Samas peaksid need kolmandad riigid välja töötama töökava ja võtma kohustuse rakendada CO₂ hinnastamise mehhanismi, millega nähakse ette sama-väärne hind nagu ELi HKSiga, ning võtma kohustuse saavutada 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, *[samuti?]* **kohanduma** liidu õigusaktidega keskkonna, kliima, kon-kurentsi ja energia valdkonnas. See erand tuleks tühistada, kui on põhjust arvata, et asjaomane riik ei täida oma kohustusi või ei ole 2030. aastaks vastu võtnud ELi HKSiga samaväärset HKSi.

- (49) Kui kolmandad riigid ühendatakse tihedalt liidu elektri-turuga turgude liitmise kaudu, tuleks leida tehnilised lahendused, et tagada CBAMi kohaldamine sellistest riikidest liidu tolliterritooriumile eksporditava elektri-energia suhtes. Kui tehnilisi lahendusi ei ole võimalik leida, peaksid liidetud turul osalevad kolmandad riigid saada kasu CBAMist tulenevast ajaliselt piiratud vabastu-sest kuni maksimaalselt 2030. aastani üksnes seoses elektrienergia ekspordiga, eeldusel et teatavad tingimused on täidetud. Samas peaksid need kolmandad riigid välja töötama töökava ja võtma kohustuse rakendada **kindlat** CO₂ hinnastamise mehhanismi, millega nähakse ette samaväärne hind nagu ELi HKSiga, ning võtma kohustuse saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks CO₂-neutraalsus, **et kohanduda** liidu õigusaktidega keskkonna, kliima, kon-kurentsi ja energia valdkonnas. See erand tuleks tühistada, kui on põhjust arvata, et asjaomane riik ei täida oma kohustusi või ei ole 2030. aastaks vastu võtnud ELi HKSiga samaväärset HKSi.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 51

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (51) CBAMi nõuetekohase toimimise hõlbustamiseks ja tagamiseks peaks komisjon toetama käesoleva määruse kohaldamise eest vastutavaid pädevaid asutusi nende kohustuste täitmisel.

välja jäetud

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 51 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (51a) Tuleb tagada, et CBAMi asutuse tehtud otsustest mõjutatud isikutel oleks võimalik kasutada vajalikke õiguskaitsevahendeid. Seetõttu tuleks luua asjakohane edasikaebamismehhanism, et CBAMi asutuse otsuseid oleks võimalik edasi kaevata apellatsioonikojale, kelle otsuseid on kooskõlas ELi toimimise lepinguga omakorda võimalik edasi kaevata Euroopa Liidu Kohtule.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 52

Komisjoni ettepanek

- (52) Komisjon peaks **hindama** käesoleva **määruse** kohaldamist **enne üleminekuperioodi lõppu** ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Komisjoni **aruandes** tuleks eelkõige keskenduda võimalustele **tõhustada kliimameetmeid**, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalse liidu eesmärk. Komisjon peaks **selle** hindamise osana alkatama sellise teabe kogumise, mis on vajalik kohaldamisala võimalikuks laiendamiseks kaudsetele heidetele ning muudele kaupadele ja teenustele, mille puhul esineb kasvuhooonegaaside heite ülekandumise oht, ning keskkonnajalajälje leidmise meetoditel põhinevate sisalduva heitkoguse arvutamise meetodite väljatöötamiseks⁽⁴⁷⁾.

⁽⁴⁷⁾ Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

Muudatusettepanek

- (52) Komisjon peaks käesoleva **direktiivi** kohaldamist **korrapäraselt hindama** ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Komisjoni **aruannetes** tuleks eelkõige keskenduda võimalustele **kliimameetmeid tõhustada**, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalse liidu eesmärk. Komisjon peaks **esimese** hindamise osana alkatama sellise teabe kogumise, mis on vajalik **I lisa** kohaldamisala võimalikuks **edasiseks** laiendamiseks kaudsetele heidetele ning muudele kaupadele ja teenustele, mille puhul esineb kasvuhooonegaaside heite ülekandumise oht, **näiteks järgmise etapi toodetele**, ning keskkonnajalajälje leidmise meetoditel põhinevate sisalduva heitkoguse arvutamise meetodite⁽⁴⁷⁾ väljatöötamiseks. **Järgmiste hindamiste käigus peaks komisjon pöörama põhitähelepanu sellele, milline on mõju Euroopa tööstuse ja järgtööstuse konkurentsivõimele ja VKEdele, ning võimalik ebaproportsionaalne halduskoormus, võimalikud kõrvalehoidmistavad, kaubandusstruktuuri moonutused ning kas kliimameetmed on võimalik muuta 2050. aastaks kliimaneutraalse liidu saavutamiseks tõhusamaks, ning lisama nende hindamiste alusel koostatud aruannetele vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud.**

⁽⁴⁷⁾ Komisjoni 9. aprilli 2013. aasta soovitus 2013/179/EL toodete ja organisatsioonide olelusringi keskkonnatoime mõõtmise ja teatavakstegemise ühtsete meetodite kasutamise kohta (ELT L 124, 4.5.2013, lk 1).

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 52 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (52a) Et erandlike, ettenägematute ja provotseerimata asjaolude korral, millel on hävitavad tagajärjed ühe või mitme sellise kolmanda riigi majandus- ja tööstustaristule, mille suhtes CBAMi kohaldatakse, saaks kiiresti ja tõhusalt tegutseda, peaks komisjon esitama vajaduse korral käesoleva määruse muutmiseks seadusandliku ettepaneku. Seadusandlikus ettepanekus tuleks sätestada meetmed, mis on kolmanda riigi või kolmandate riikide olukorda arvestades kõige asjakohasemad, kuid käesoleva määruse eesmärgid peaksid jääma kehtima. Need meetmed peaksid olema ajaliselt piiratud.

Muudatusettepanek

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 53 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (53a) *Peale kolmandate riikidega dialoogi pidamise peaks komisjon igas käesoleva määruse jõustumisele järgnevas etapis suhtlema kõigi käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate sektorite huvitatud isikutega, sealhulgas tööstuse esindajate, ametiühingute ja kodanikuühiskonnaga.*

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 54 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (54a) *Komisjon peaks aktiivselt püüdlema rahvusvahelise CO₂ klubi loomise poole, et tagada liidu kaubanduspartneritega pidev heas usus toimuv teabevahetus. See peaks olema avatud mitteainuõiguslik rahvusvaheline foorum, mis võiks tegutseda asjakohase mitmepoolse organisatsiooni, näiteks WTO või OECD asjakohase ja avatud organi all. Selle eesmärk peaks olema võimaldada CO₂ heite maksustamise meetmeid ning CO₂ heite vähendamisega mitteseotud hinnakujundusmeetmeid võrrelda ja koordineerida. Samuti peaks CO₂ klubi toetama kliimameetmete võrreldavust; selleks tuleb tagada, et liikmete kliimaseire, aruandlus ja kontroll on kvaliteetsed. Klubi liikmesus peaks riikidele, kes püüavad saavutada kooskõlas Pariisi kokkuleppega kõrgeid kliimaeesmärke, olema mitteametlik, avatud ja vabatahtlik. Kuna CBAM on esimene sedalaadi meede, mille eesmärk on teha kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vastu võitlemisel koostööd, annab selline CO₂ klubi võimaluse liidu ja tema kaubanduspartnerite vahel koostöö tegemiseks ja läbipaistvuse tagamiseks.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 55

Komisjoni ettepanek

- (55) Kuna CBAMi eesmärk on soodustada puhtamaid tootmisprotsesse, on EL valmis tegema koostööd madala ja keskmise sissetulekuga riikidega, et vähendada nende töötleva tööstuse CO₂ heidet. Lisaks peaks liit toetama vähem arenenud riike vajaliku tehnilise abiga, et hõlbustada nende kohanemist käesoleva määrusega kehtestatud uute kohustustega.

Muudatusettepanek

- (55) Kuna CBAMi eesmärk on soodustada puhtamaid tootmisprotsesse, on EL valmis tegema koostööd madala ja keskmise sissetulekuga riikidega, et vähendada nende töötleva tööstuse CO₂ heidet. Lisaks peaks liit toetama vähem arenenud riike vajaliku tehnilise abiga, et hõlbustada nende kohanemist käesoleva määrusega kehtestatud uute kohustustega. **Kuigi CBAMi sertifikaatide müügist laekuv tulu kantakse liidu eelarvesse üldtuluna ja seda ei tohiks määrata liidu eelarve spetsiaalseks kululiigiks, peaks liit liidu eelarve suhtes kohaldatavat kõikehäärvuse põhimõtet silmas pidades rahastama pingutusi, mida vähim arenenud riigid oma töötleva tööstuse CO₂ heite vähendamiseks teevad, aastas summaga, mis vastab vähemalt CBAMi sertifikaatide müügist laekuva tulu suurusele. Need rahalised vahendid tuleks eraldada rahalise toetuse kaudu, mida liit annab rahvusvaheliseks kliimamuutustevastaseks võitluseks ja asjaomastele geograafilistele programmidele ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947^(1a) loodud naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi alla kuuluvale üleilmsete probleemide temaprogrammile. Selle instrumendi eelarveasigneeringuid tuleks vajalikul määral liidu iga-aastase eelarvemenetluse kaudu kuni 2027. aastani kohandada ja seejärel tuleks need lisada järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku.**

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 57 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (57a) **Komisjon peaks korrapäraselt jälgima kõiki vähim arenenud riikidest pärit kaubavoogudes toimuvaid CBAMiga seotud muutusi, et hinnata käesoleva määruse tõhusust, sealhulgas selle panust kasvuhoonegaaside heite ülekandumise vältimisse ning selle mõju liidu ja vähim arenenud riikide vahelistele kaubavoogudele. Samuti peaks komisjon korrapäraselt jälgima vähim arenenud riikidele antavat tehnilist abi, et hinnata, kui palju see aitab nendes riikides CO₂ heite vähendamisele kaasa.**

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 59

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (59) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽⁵¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁽⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

- (59) On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas **asjaomaste** ekspertide **ja tööstussektorite** tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽⁵¹⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁽⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 61

Komisjoni ettepanek

- (61) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning vajaduse korral haldus- ja rahalisi karistusi.

Muudatusettepanek

- (61) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ärahoidmist, avastamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning vajaduse korral haldus- ja rahalisi karistusi. **Europoli andmetel on CO₂ heitekvoodi pettuste tõttu jäänud avaliku sektori tuludesse laekumata üle 5 miljardi euro. CBAMiga tuleks seetõttu kehtestada asjakohased ja tõhusad mehhanismid, et avaliku sektori tulude kaotust vältida.**

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 61 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (61a) **CBAMi asutust tuleks rahastada nii, et oleks tagatud selle elujõuline toimine ja usaldusväärne finantsjuhtimine. Kõik asutuse loomise ja toimimisega seotud kulud tuleks katta liidu eelarve üldtulust.**

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (edaspidi „CBAM“) I lisas osutatud kaupade sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste käsitlemiseks nende importimisel liidu tolliterritooriumile, et **vältida** kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism (edaspidi „CBAM“) I lisas osutatud kaupade sisalduvate kasvuhoonegaaside heitkoguste käsitlemiseks nende importimisel liidu tolliterritooriumile, et **üleilmset CO₂ heidet vähendada ja toetada Pariisi kokkuleppe eesmärkide täitmist sellega, et liidu kasvuhoonegaaside heite võimalikku ülekandumise ohtu ennetatakse ja kolmandaid riike innustatakse heitkoguseid vähendama. Seetõttu on CBAMi eesmärk käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate imporditud ja omamaiste toodetega seotud CO₂ heite maksustamine võrdsustada.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Mehhanismist saab** järk-järgult **alternatiiv** direktiivi 2003/87/EÜ alusel kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks loodud **mehhanismidele**, eelkõige lubatud heitkoguse ühikute tasuta **eraldamisele** vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 10a.

Muudatusettepanek

3. **Mehhanismiga tuleb** järk-järgult **asendada** direktiivi 2003/87/EÜ alusel kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks loodud **mehhanismid**, eelkõige lubatud heitkoguse ühikute tasuta **eraldamine** vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 10a.

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

1a. Alates 1. jaanuarist 2030 kohaldatakse käesolevat määrust kõigi direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud sektorite suhtes.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu käesolevat määrust täiendav delegeeritud õigusakt, milles kehtestatakse ajakava, mille alusel hakata käesolevat määrust järk-järgult kohaldama kõigi direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud sektoritesse kuuluvate kaupade suhtes. Delegeeritud õigusaktis peab komisjon esmatahtsaks kaupu, mille puhul on kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht suurim ja mis on kõige CO₂-mahukamad. Delegeeritud õigusakt võetakse vastu 30. juuniks 2025.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakt, millega täiendatakse I lisa nii, et sellesse lisatakse kõik ELi HKSi hõlmatud sektoritesse kuuluvad kaubad.

Hiljemalt... [kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] võtab komisjon kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakti, millega täiendatakse I lisa, lisades sellesse I lisa loetletud kaupade kasutuse järgmise etapi tooted. Järgmise etapi tooted koosnevad suures osas vähemalt ühest I lisa loetletud kaubast.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu **rakendusakte, et määrata kindlaks** tingimused CBAMi kohaldamiseks lõikes 2 osutatud kaupade suhtes. **Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Muudatusettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta **kooskõlas artikliga 28** vastu **käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse** tingimused CBAMi kohaldamiseks lõikes 2 osutatud kaupade suhtes.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 7 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi siseriikliku õigusega rakendatakse liidu elektriturgu käsitlevate õigusaktide peamisi sätteid, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist ja elektriturgude ühendamist **käsitlevaid sätteid**;

Muudatusettepanek

b) kõnealuse kolmanda riigi või territooriumi siseriikliku õigusega rakendatakse liidu elektriturgu käsitlevate õigusaktide peamisi sätteid, sealhulgas taastuvate energiaallikate arendamist ja elektriturgude ühendamist, **ning rakendatakse liidu kliima-, keskkonna- ja konkurentsioigustikku, pidades täielikult kinni kokkulepitud tähtaegadest**;

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 7 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) kolmas riik või territoorium on punkti c kohase tegevuskava rakendamisel teinud märkimisväärseid edusamme kliima-meetmete valdkonna siseriiklike õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimisel kõnealuse tegevuskava alusel, sealhulgas CO₂ heite maksustamise suunas liiduga samaväärsel tasemel vähemalt seoses elektrienergia tootmisega. ELi HKSiga samaväärse hinnaga heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine elektri puhul viiakse lõpule 1. jaanuariks **2030**;

Muudatusettepanek

e) kolmas riik või territoorium on punkti c kohase tegevuskava rakendamisel teinud märkimisväärseid edusamme kliima-meetmete valdkonna siseriiklike õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimisel kõnealuse tegevuskava alusel, sealhulgas CO₂ heite maksustamise suunas liiduga samaväärsel tasemel vähemalt seoses elektrienergia tootmisega. ELi HKSiga samaväärse hinnaga heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamine elektri puhul viiakse lõpule 1. jaanuariks **2028**;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Lõike 7 punktides a–f sätestatud tingimustele vastav kolmas riik või territoorium loetletakse käesoleva määruse II lisa B jaos ning ta esitab lõike 7 punktide a–f kohaste tingimuste täitmise kohta **kaks** aruannet, ühe enne 1. juulit **2025** ja teise enne 1. juulit 2029. Komisjon hindab 31. detsembriks **2025** ja 31. detsembriks 2029, eelkõige lõike 7 punkti c kohase tegevuskava ning kolmandalt riigilt või territooriumilt saadud aruannete alusel, kas kõnealune kolmas riik või territoorium täidab jätkuvalt lõikes 7 sätestatud tingimusi.

Muudatusettepanek

8. Lõike 7 punktides a–f sätestatud tingimustele vastav kolmas riik või territoorium loetletakse käesoleva määruse II lisa B jaos ning ta esitab lõike 7 punktide a–f kohaste tingimuste täitmise kohta **kolm põhjalikku** aruannet, ühe enne 1. juulit **2024, ühe enne 1. juulit 2027** ja teise enne 1. juulit 2029. Komisjon hindab 31. detsembriks **2024, 31. detsembriks 2027** ja 31. detsembriks 2029, eelkõige lõike 7 punkti c kohase tegevuskava ning kolmandalt riigilt või territooriumilt saadud aruannete alusel, kas kõnealune kolmas riik või territoorium täidab jätkuvalt lõikes 7 sätestatud tingimusi.

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 9 – punkt b a (uus)

*Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

ba) kui komisjonil on tõendeid selle kohta, et liitu elektrienergia suuremas koguses eksportimise tõttu on riigi või territooriumi elektritootmisest tulenev heide suurenenud.

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 12

Komisjoni ettepanek

12. Liit võib sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, et võtta artikli 9 kohaldamisel arvesse nende riikide CO₂ heite maksustamise mehhanisme.

Muudatusettepanek

12. Liit võib sõlmida kolmandate riikidega lepinguid, et võtta artikli 9 kohaldamisel arvesse nende riikide CO₂ heite maksustamise mehhanisme. **Nende lepingute tõttu ei tohi kolmandatest riikidest pärit impordi kohelda seoses tagastamisele kuuluvate CBAMi sertifikaatidega põhjendamatult soodsalt ning nendes lepingutes võetakse arvesse kõiki CO₂ heite maksustamise mehhanisme, mida käsitatakse artikli 27 lõike 2 tähenduses kõrvalehoidmisena.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 54**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 11***Komisjoni ettepanek*

- (11) „**pädev** asutus“ – käesoleva määruse artikli 11 kohaselt **iga liikmesriigi määratud** asutus;

Muudatusettepanek

- 11) „**CBAMi** asutus“ – käesoleva määruse artikli 11 kohaselt **loodud** asutus;

Muudatusettepanek 55**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 15***Komisjoni ettepanek*

- (15) „otseheited“ – selliste kaupade tootmisprotsessidest tulenevad heited, mille üle tootjal on otsene kontroll;

Muudatusettepanek

- 15) „otseheited“ – selliste kaupade tootmisprotsessidest tulenevad heited, mille üle tootjal on otsene kontroll, **sealhulgas tootmisprotsesside käigus tarbitava soojus- ja jahutusenergia tootmisel tekkivad heited**;

Muudatusettepanek 56**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 16***Komisjoni ettepanek*

- (16) „sisalduvad heitkogused“ – kaupade tootmise käigus tekkivad **otseheited**, mis arvutatakse III lisas sätestatud meetodite kohaselt;

Muudatusettepanek

- 16) „sisalduvad heitkogused“ – kaupade tootmise käigus tekkivad **otse- ja kaudsed heited ning kaupade tootmise protsessis tarbitav elektrienergia**, mis arvutatakse III lisas sätestatud meetodite kohaselt;

Muudatusettepanek 57**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 18***Komisjoni ettepanek*

- (18) „CBAMi sertifikaat“ – elektrooniline sertifikaat, mis vastab ühele tonnile kaupade sisalduvatele heitkogustele;

Muudatusettepanek

- 18) „CBAMi sertifikaat“ – **kõigis liikmesriikides ühtne** elektrooniline sertifikaat, mis vastab ühele tonnile kaupade sisalduvatele heitkogustele;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 22

Komisjoni ettepanek

(22) „tegelik heide“ – heide, mis on arvutatud kaupade **tootmisprotsesside** esmaste andmete põhjal;

Muudatusettepanek

22) „tegelik heide“ – heide, mis on arvutatud **ja tõendatud** kaupade **tootmise protsesside ja tootmisprotsessi käigus tarbitava elektrienergia tootmise** esmaste andmete põhjal;

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 23

Komisjoni ettepanek

(23) „CO₂ hind“ – rahasumma, mida makstakse kolmandas riigis kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi alusel maksu või lubatud heitkoguse ühikute kujul, arvatuna sellise meetmega hõlmatud ja kaupade tootmise käigus vabanevate kasvuhoonegaaside põhjal;

Muudatusettepanek

23) „CO₂ hind“ – rahasumma, mida makstakse kolmandas riigis kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi alusel maksu, **tasu** või lubatud heitkoguse ühikute kujul, arvatuna sellise meetmega hõlmatud ja kaupade tootmise käigus vabanevate kasvuhoonegaaside põhjal;

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 28

Komisjoni ettepanek

(28) „kaudsed heited“ – kaupade tootmisprotsesside käigus tarbitava **elektri-, soojus- ja jahutusenergia tootmisel tekkivad** heited.

Muudatusettepanek

28) „kaudsed heited“ – kaupade tootmisprotsesside käigus tarbitava **elektrienergia tootmise protsessides tekkivad kasvuhoonegaaside** heited;

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 28 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

28a) „vähim arenenud riik“ – riik, mis on kantud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Majandus- ja Sotsiaalnõukogu koostatud vähim arenenud riikide loetellu;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 28 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

28b) „CBAMi tegur“ – tegur, mille võrra eraldatakse käitistele, milles toodetakse I lisaga hõlmatud tooteid, vähem tasuta eraldatavaid lubatud heitkoguse ühikuid;

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 28 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

28c) „järgmise etapi tooted“ – tooted, mis on toodetud I lisas loetletud kaupu kasutades.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kaupu impordib liidu tolliterritooriumile üksnes deklarant, kelle **pädev** asutus on kinnitanud vastavalt artiklile 17 (edaspidi „kinnitatud deklarant“).

Kaupu impordib liidu tolliterritooriumile üksnes deklarant, kelle **CBAMi** asutus on kinnitanud vastavalt artiklile 17 (edaspidi „kinnitatud deklarant“).

(Nimetust „CBAMi asutus“ kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Selle vastuvõtmisel tuleb teha vastavad muudatused terves tekstis.)

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Enne artiklis 2 osutatud kauba importi taotleb iga deklarant oma asukohajärgselt **pädevalt** asutuselt kinnitust nende kaupade importimiseks liidu tolliterritooriumile.

1. Enne artiklis 2 osutatud kauba importi taotleb iga deklarant oma asukohajärgselt **CBAMi** asutuselt kinnitust nende kaupade importimiseks liidu tolliterritooriumile.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 66**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3 – punkt e***Komisjoni ettepanek*

- e) kirjalik kinnitus selle kohta, et deklarant ei ole taotluse esitamise aastale eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud tollialaste õigusaktide, maksustamiseeskirjade ja turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade raske ega korduva rikkumisega, sealhulgas asjaolu kohta, et ta ei ole toime pannud **oma** majandustegevusega seotud **raskeid** kuritegusid;

Muudatusettepanek

- e) kirjalik kinnitus selle kohta, et deklarant **või vajaduse korral deklarandi juhatuse liige** ei ole taotluse esitamise aastale eelnenud viie aasta jooksul olnud seotud tollialaste õigusaktide, maksustamiseeskirjade ja turukuritarvitusi käsitlevate eeskirjade raske ega korduva rikkumisega, sealhulgas asjaolu kohta, et ta ei ole toime pannud **deklarandi** majandustegevusega seotud kuritegusid;

Muudatusettepanek 67**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3 – punkt f***Komisjoni ettepanek*

- f) teave, mis näitab, et deklarandil on käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks vajalik finants- ja tegevussuutlikkus, ning, kui **pädev** asutus otsustab riskianalüüsi alusel seda nõuda, siis nimetatud teavet tõendavad dokumendid, nagu viimase kolme lõpetatud majandusaasta kasumiaruanne ja bilanss;

Muudatusettepanek

- f) teave, mis näitab, et deklarandil on käesoleva määruse kohaste kohustuste täitmiseks vajalik finants- ja tegevussuutlikkus, ning, kui **CBAMi** asutus otsustab riskianalüüsi alusel seda nõuda, siis nimetatud teavet tõendavad dokumendid, nagu viimase kolme lõpetatud majandusaasta kasumiaruanne ja bilanss;

Muudatusettepanek 68**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Taotleja võib igal ajal oma **taotluse** tagasi võtta.

Muudatusettepanek

4. Taotleja võib igal ajal oma **taotlust muuta või selle** tagasi võtta.

Muudatusettepanek 69**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Kinnitatud deklarant teavitab **pädevat** asutust viivitamata kõigist lõikes 3 esitatud teabes pärast otsuse tegemist toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada artikli 17 kohaselt tehtud otsust või artikli 17 kohaselt antud kinnituse sisu.

Muudatusettepanek

5. Kinnitatud deklarant teavitab **CBAMi** asutust viivitamata kõigist lõikes 3 esitatud teabes pärast otsuse tegemist toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada artikli 17 kohaselt tehtud otsust või artikli 17 kohaselt antud kinnituse sisu.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse taotluse standardvormi, tähtaegu ja menetlust, mida **pädev** asutus peab järgima lõike 1 kohaste kinnituse taotluste menetlemisel, ning eeskirju, mille alusel **pädev** asutus elektri impordiga seotud deklarante identifitseerib. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse taotluse standardvormi, tähtaegu ja menetlust, mida **CBAMi** asutus peab järgima lõike 1 kohaste kinnituse taotluste menetlemisel, ning eeskirju, mille alusel **CBAMi** asutus elektri impordiga seotud deklarante identifitseerib. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 71
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Iga aasta 31. maiks esitab iga kinnitatud deklarant **pädevale** asutusele deklaratsioonile eelneva kalendriaasta kohta deklaratsiooni (edaspidi „CBAMi deklaratsioon“).

Muudatusettepanek

1. Iga aasta 31. maiks esitab iga kinnitatud deklarant **CBAMi** asutusele deklaratsioonile eelneva kalendriaasta kohta deklaratsiooni (edaspidi „CBAMi deklaratsioon“).

Muudatusettepanek 72
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) akrediteeritud tõendaja poolt artikli 8 ja V lisa kohaselt väljastatud tõendamisaruande koopia.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 73
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Kinnitatud deklarant säilitab lõikes 4 osutatud andmed, sealhulgas tõendaja aruande, kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.

Muudatusettepanek

5. Kinnitatud deklarant säilitab lõikes 4 osutatud andmed, sealhulgas tõendaja aruande, kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil CBAMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada. **Need andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et akrediteeritud tõendajad saaksid sisalduvaid heitkoguseid kooskõlas artikliga 8 tõendada ja et CBAMi asutusel oleks võimalik CBAMi deklaratsioon kooskõlas artikli 19 lõikega 1 läbi vaadata.** Kinnitatud deklarant säilitab neid andmeid artikli 19 lõikes 1 osutatud ajavahemiku jooksul, mil CBAMi asutus võib CBAMi deklaratsiooni läbi vaadata.

Muudatusettepanek 74
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte **üksikasjalike eeskirjade kohta**, mis käsitlevad III lisas sätestatud arvutusmeetodite elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste ja vaikeväärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Vajaduse korral sätestatakse kõnealustes õigusaktides, et vaikeväärtusi saab konkreetsete alade, piirkondade või riikide puhul kohandada, et võtta arvesse konkreetseid objektiivseid tegureid, nagu geograafia, loodusvarad, turutingimused, peamised energiaallikad või tööstusprotsessid. Rakendusaktid tuginevad olemasolevatele õigusaktidele, mis käsitlevad direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitiste heitkoguste ja tegevust puudutavate andmete tõendamist, eelkõige rakendusmäärusele (EL) 2018/2067.

Muudatusettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad III lisas sätestatud arvutusmeetodite elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste ja vaikeväärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Vajaduse korral sätestatakse kõnealustes õigusaktides, et vaikeväärtusi saab konkreetsete alade, piirkondade või riikide puhul kohandada, et võtta arvesse konkreetseid objektiivseid tegureid, nagu geograafia, loodusvarad, turutingimused, peamised energiaallikad või tööstusprotsessid. Rakendusaktid tuginevad olemasolevatele õigusaktidele, mis käsitlevad direktiiviga 2003/87/EÜ hõlmatud käitiste heitkoguste ja tegevust puudutavate andmete tõendamist, eelkõige rakendusmäärusele (EL) 2018/2067.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lihtsate ja keerukate toodete kaudsete sisalduvate heitkoguste ning asjakohaste vaikeväärtuste arvutamise meetod ning kaudsete sisalduvate heitkoguste CBAMi hinna määramise meetod.

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kinnitatud deklarant tagab, et **artikli** 6 kohaselt esitatud CBAMi deklaratsioonis deklareeritud sisalduvate heitkoguste kogunäitajat on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes V lisas sätestatud tõendamispõhimõtetele.

1. Kinnitatud **CBAMi** deklarant tagab, et **artiklite** 6 ja 35 kohaselt esitatud CBAMi deklaratsioonis deklareeritud sisalduvate heitkoguste kogunäitajat, **metoodikat ning tõendavaid andmeid ja dokumente** on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes V lisas sätestatud tõendamispõhimõtetele.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. CBAMi asutusel on õigus vastavalt käesolevale artiklile CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe õigsust kontrollida.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjonil on õigus võtta vastu **rakendusakte**, mis käsitlevad lõikes 1 osutatud tõendamispõhimõtteid seoses võimalusega vabastada tõendaja kohustusest külastada käitist, kus toodetakse asjaomaseid kaupu, ning seoses kohustusega kehtestada künnised, mille alusel otsustada, kas väärkajastamised või mittevastavused on olulised, ning seoses tõendamisaruande jaoks vajalike tõendavate dokumentidega.

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta **kooskõlas artikliga 28** vastu **käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte**, mis käsitlevad lõikes 1 osutatud tõendamispõhimõtteid seoses võimalusega vabastada tõendaja kohustusest külastada käitist, kus toodetakse asjaomaseid kaupu, ning seoses kohustusega kehtestada künnised, mille alusel otsustada, kas väärkajastamised või mittevastavused on olulised, ning seoses tõendamisaruande jaoks vajalike tõendavate dokumentidega. **Võimalust loobuda akrediteeritud tõendaja kohustusest külastada käitist, milles asjaomaseid kaupu toodetakse, võib kasutada üksnes nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, see tähendab käitiste puhul, milles rakendatakse laialt tuntud standardset tootmis- ja tehnoloogiaprofiili, mille alusel on võimalik sisalduvaid heitkoguseid usaldusväärselt hinnata. CBAMi asutusel on õigus igal juhul CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe õigsust kontrollida. Selliste delegeeritud õigusaktide sätted on samaväärsed rakendusmääruse (EL) 2018/2067 sätetega.**

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Päritoluriigis makstud CO₂ hind

Muudatusettepanek

Päritoluriigis makstud **kindel** CO₂ hind

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kinnitatud deklarant võib oma CBAMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse päritoluriigis deklareeritud sisalduvate heitkoguste eest makstud CO₂ hinda.

Muudatusettepanek

1. Kinnitatud deklarant võib oma CBAMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse päritoluriigis deklareeritud sisalduvate heitkoguste eest makstud **kindlat** CO₂ hinda. **Arvu võib vähendada ka 100 %, kui päritoluriigis makstav CO₂ hind on liidu CO₂ hinnaga samaväärne või sellest kõrgem.**

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kinnitatud deklarant peab arvestust dokumentide üle, mille on sertifitseerinud **sõltumatu isik** ja millega näidatakse, et deklareeritud sisalduvate heitkoguste suhtes kohaldati CO₂ hinda kauba päritoluriigis, ning säilitab tõendid selle CO₂ hinnana tegelikult makstud summa kohta, mille suhtes ei oleks tulnud kohaldada ekspordisoodustust ega muud ekspordikompensatsiooni.

Muudatusettepanek

2. Kinnitatud deklarant peab arvestust dokumentide üle, mille on sertifitseerinud **akrediteeritud tõendaja** ja millega näidatakse, et deklareeritud sisalduvate heitkoguste suhtes kohaldati **kindlat** CO₂ hinda kauba päritoluriigis, ning säilitab tõendid selle CO₂ hinnana tegelikult makstud summa kohta, mille suhtes ei oleks tulnud kohaldada ekspordisoodustust ega muud **otsest või kaudset** ekspordikompensatsiooni. **Dokumentidel peavad olema akrediteeritud tõendaja nimi ja kontaktandmed. Kinnitatud deklarant edastab need dokumendid CBAMi asutusele.**

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse tagastamisele kuuluvate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamise arvutamise meetoodika seoses lõike 1 kohaselt välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimisega eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel ning seoses teavet sertifitseeriva **sõltumatu isiku** kvalifikatsiooniga, samuti makstud CO₂ hinna tõendamise elementidega ning ekspordi puhul kohaldatavate ekspordisoodustuste või muude kompensatsioonivormide puudumisega, nagu on osutatud lõikes 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse tagastamisele kuuluvate CBAMi sertifikaatide arvu vähendamise arvutamise meetoodika seoses lõike 1 kohaselt välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimisega eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel ning seoses teavet sertifitseeriva **akrediteeritud tõendaja** kvalifikatsiooniga, samuti makstud CO₂ hinna tõendamise elementidega ning ekspordi puhul kohaldatavate ekspordisoodustuste või muude **otseste või kaudsete** kompensatsioonivormide puudumisega, nagu on osutatud lõikes 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta **artikli 14 lõikes 4 osutatud keskandmebaasis**.

Muudatusettepanek

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta **artiklis 14 osutatud CBAMi registris**.

Muudatusettepanek 85
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Lõike 5 punktis c osutatud arvestus peab olema piisavalt üksikasjalik, et võimaldada lõike 5 punkti b kohast tõendamist ja **võimaldada igal päeval asutusel vaadata kooskõlas artikli 19 lõikega 1 läbi** CBAMi deklaratsioon, mille on esitanud kinnitatud deklarant, kellele asjaomane teave **on** lõike 8 kohaselt avaldatud.

Muudatusettepanek

6. Lõike 5 punktis c osutatud arvestus peab olema piisavalt üksikasjalik, et võimaldada lõike 5 punkti b kohast tõendamist ja **et CBAMi asutusel oleks võimalik** CBAMi deklaratsioon, mille on esitanud kinnitatud deklarant, kellele **on** asjaomane teave lõike 8 kohaselt avaldatud, **kooskõlas artikli 19 lõikega 1 läbi vaadata ja seda kontrollida**.

Muudatusettepanek 86
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. **Käitaja võib avaldada kinnitatud deklarandile teabe lõikes 5 osutatud** sisalduvate heitkoguste **tõendamise** kohta. Kinnitatud deklarandil on õigus kasutada **avaldatud** teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.

Muudatusettepanek

7. **Lõikes 5 osutatud teave tõendatud** sisalduvate heitkoguste kohta **peab olema CBAMi registri kaudu avalikult kättesaadav**. Kinnitatud deklarandil on õigus kasutada **seda** teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.

Muudatusettepanek 87
Ettepanek võtta vastu määrus
III peatükk – pealkiri

*Komisjoni ettepanek***Pädevad asutused***Muudatusettepanek***CBAMi asutus**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 88
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Pädevad asutused

Muudatusettepanek

CBAMi asutus

Muudatusettepanek 89
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Iga liikmesriik määrab pädeva asutuse, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, **ja teavitab sellest komisjoni.**

Muudatusettepanek

Komisjon loob CBAMi asutuse, kes täidab käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

Muudatusettepanek 90
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon teeb pädevate asutuste loetelu liikmesriikidele teatavaks ja avaldab selle teabe Euroopa Liidu Teatajas.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 91
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid nõuavad, et pädevad asutused vahetaksid teavet, mis on nende ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalik või asjakohane.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 92
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12

*Komisjoni ettepanek***Artikkel 12****Komisjon**

Komisjon abistab pädevaid asutusi käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel ja koordineerib nende tegevust.

*Muudatusettepanek***välja jäetud**

Muudatusettepanek 93
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 a (uus)

Komisjoni ettepanek

*Muudatusettepanek***Artikkel 12a****CBAMi asutuse otsused**

1. CBAMi asutus võtab viivitamata vastu käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud otsused.
2. CBAMi asutuse otsus jõustub kuupäeval, mil adressaati otsusest teavitatakse.
3. Kui CBAMi asutus on seisukohal, et tal otsuse tegemiseks kogu vajalikku teavet ei ole, võtab ta ühendust otsuse adressaadiga ning täpsustab, millist lisateavet on vaja. Sellisel juhul esitab otsuse adressaat CBAMi asutusele viivitamata nõutud lisateabe.
4. Otsuse adressaat teavitab CBAMi asutust viivitamata kõigist muudatustest, mis esitatud teabes on pärast otsuse tegemist toimunud. Sellisel juhul hindab CBAMi asutus oma otsust saadud teavet arvestades uuesti ning kinnitab kõnealuse otsuse või muudab seda.
5. Kui CBAMi asutus teeb ettepaneku võtta vastu otsus, mis mõjutab otsuse adressaati negatiivselt, esitab ta otsuse tegemise aluste kohta põhjenduse ning lisab otsusesse viite artiklis 27a sätestatud kaebetoimikule. Enne sellise otsuse vastu võtmist annab CBAMi asutus kavandatud otsuse adressaadile võimaluse teha oma seisukoht CBAMi asutusele kindlaks määratud ajaperioodi jooksul teatavaks. Selle perioodi möödumisel teavitab CBAMi asutus adressaati tehtud otsusest.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. CBAMi asutus võib igal ajal otsuse adressaadilt põhjendatud taotluse saamisel või vajaduse korral omal algatusel oma otsuse tühistada, tagasi võtta või seda muuta.

7. Komisjonil on õigus võtta käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikliga seotud täiendav üksikasjalik kord ja menetlusreeglid. Kõnealused delegeeritud õigusaktid võetakse vastu kooskõlas artikliga 28.

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kogu teabe kohta, mida **pädev** asutus oma ülesandeid täites saab ning mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või konfidentsiaalsena esitatud, kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. **Pädev** asutus ei avalda sellist teavet ilma seda andnud isiku või ameti otsese loata. Seda võib jagada tolli, komisjoni ja Euroopa Prokuratuuriga ning seda käsitletakse vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97.

Muudatusettepanek

Kogu teabe kohta, mida **CBAMi** asutus oma ülesandeid täites saab ning mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või konfidentsiaalsena esitatud, kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus. **CBAMi** asutus ei avalda sellist teavet ilma seda andnud isiku või ameti otsese loata. Seda võib jagada tolli, komisjoni ja Euroopa Prokuratuuriga ning seda käsitletakse vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97.

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14

Komisjoni ettepanek

Artikkel 14

Muudatusettepanek

välja jäetud

Riiklikud registrid ja keskandmebaas

1. Iga liikmesriigi pädev asutus loob selles liikmesriigis kinnitatud deklarantide riikliku registri standardse elektroonilise andmebaasi kujul, mis sisaldab andmeid kõnealuste deklarantide CBAMi sertifikaatide kohta, ning tagab konfidentsiaalsuse vastavalt artiklis 13 sätestatud tingimustele.

2. Lõikes 1 osutatud andmebaas sisaldab kontosid, mis hõlmavad teavet iga kinnitatud deklarandi kohta ja eelkõige järgmist teavet:

a) kinnitatud deklarandi nimi ja kontaktandmed;

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) kinnitatud deklarandi EORI-number;

c) CBAMi konto number;

d) iga kinnitatud deklarandi CBAMi sertifikaatide arv, müügihind, ostukuupäev, tagastamise kuupäev või tagasiostu kuupäev või pädeva asutuse poolt tühistamise kuupäev.

3. Lõikes 2 osutatud andmebaasis sisalduv teave on konfidentsiaalne.

4. Komisjon loob artikli 10 lõike 2 kohaselt üldsusele kättesaadava keskandmebaasi, mis sisaldab käitajate nimesid, aadresse ja kontaktandmeid ning käitiste asukohta kolmandates riikides. Käitaja võib otsustada, et tema nimi, aadress ja kontaktandmed ei ole üldsusele kättesaadavad.

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 14a

CBAMi register

1. CBAMi asutus loob kooskõlas artiklitega 20, 21 ja 22 CBAMi sertifikaatidega seotud menetluste korraldamiseks CBAMi registri.

2. CBAMi register sisaldab elektroonilist andmebaasi, milles on iga kinnitatud deklarandi kohta eelkõige järgmine teave:

a) nimi ja kontaktandmed;

b) EORI-number;

c) CBAMi konto number;

d) omandatud CBAMi sertifikaatide arv, hind ja ostukuupäev.

3. CBAMi registri andmebaasi eraldi osa sisaldab ühtlasi artikli 10 kohaselt registreeritud kolmanda riigi käitajate ja käitiste nimesid ning lisaandmeid. See andmebaasiosa sisaldab võimaluse korral eelkõige käitiste heitkoguseid puudutavaid tõendatud andmeid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Andmebaasis sisalduv teave on konfidentsiaalne, välja arvatud kinnitatud deklarantide ja käitajate nimed, kolmandates riikides asuvate käitiste asukoht ja vajaduse korral nimi ning nende heitkoguseid puudutavad tõendatud andmed, mis on üldsusele koostalitlusvõimelises vormingus kättesaadavad.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles käsitletakse CBAMi registri ning lõigetes 2 ja 3 osutatud teavet sisaldavate elektrooniliste andmebaaside taristut ja spetsiaalseid menetlusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 15

välja jäetud

Põhihaldaja

1. Komisjon tegutseb põhihaldajana, et pidada sõltumatut tehingute registrit, kuhu kantakse CBAMi sertifikaatide ost, omamine, tagastamine, tagasiostmine ja tühistamine, ning tagab riiklike registrite koordineerimise.

2. Põhihaldaja teeb riiklikes registrites registreeritud tehingute riskipõhiseid kontrollide ELi tehingulogi kaudu, tagamaks, et CBAMi sertifikaatide ostmisel, hoidmisel, tagastamisel, tagasiostmisel ja tühistamisel ei esine õigusnormide rikkumisi.

3. Kui lõike 2 kohaselt tehtud kontrollide tulemusena avastatakse õigusnormide rikkumisi, teavitab komisjon asjao-mast liikmesriiki või asjaomaseid liikmesriike täiendava uurimise eesmärgil, et kõrvaldada tuvastatud eeskirjade eiramised.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kontod riiklikes registrites**CBAMi registri kontod**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 99
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Pädev** asutus määrab igale kinnitatud deklarandile ühtse CBAMi konto numbri.

Muudatusettepanek

1. **CBAMi** asutus määrab igale kinnitatud deklarandile ühtse CBAMi konto numbri.

Muudatusettepanek 100
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Igale kinnitatud deklarandile antakse juurdepääs registris olevale kontole.

Muudatusettepanek

2. Igale kinnitatud deklarandile antakse juurdepääs **CBAMi** registris olevale kontole.

Muudatusettepanek 101
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Pädev** asutus loob konto niipea, kui artikli 17 lõikes 1 osutatud luba on antud, ja teatab sellest kinnitatud deklarandile.

Muudatusettepanek

3. **CBAMi** asutus loob konto niipea, kui artikli 17 lõikes 1 osutatud luba on antud, ja teatab sellest kinnitatud deklarandile.

Muudatusettepanek 102
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 16 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Kui kinnitatud deklarant on oma majandustegevuse lõpetanud või tema kinnitus on tühistatud, sulgeb **pädev** asutus deklarandi konto.

Muudatusettepanek

4. Kui kinnitatud deklarant on oma majandustegevuse lõpetanud või tema kinnitus on tühistatud, sulgeb **CBAMi** asutus deklarandi konto.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. **Pädev** asutus kinnitab deklarandi, kes esitab kinnitamise taotluse vastavalt artikli 5 lõikele 1, kui on täidetud järgmised tingimused:

Muudatusettepanek

1. **CBAMi** asutus kinnitab deklarandi, kes esitab kinnitamise taotluse vastavalt artikli 5 lõikele 1, kui on täidetud järgmised tingimused:

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kui **pädev** asutus leiab, et lõikes 1 loetletud tingimused ei ole täidetud, või kui taotleja ei ole esitanud artikli 5 lõikes 3 loetletud teavet, keeldutakse deklarandi kinnitamisest.

Muudatusettepanek

2. Kui **CBAMi** asutus leiab, et lõikes 1 loetletud tingimused ei ole täidetud, või kui taotleja ei ole esitanud artikli 5 lõikes 3 loetletud teavet, keeldutakse deklarandi kinnitamisest.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui **pädev** asutus keeldub deklarandi kinnitamisest, võib kinnitamist taotlev deklarant esitada enne kaebuse esitamist siseriikliku õiguse alusel vastuväiteid pädevale asutusele, kes annab riiklikule haldajale korralduse konto avada või jätab keeldumise muutmata oma põhjendatud otsusega, mille ta teeb siseriikliku õiguse nõuete kohaselt, mis on proportsionaalsed ning millega taotletakse käesoleva määrusega kooskõlas olevat õiguspärast eesmärki.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

4. **Pädeva** asutuse otsus, millega deklarant kinnitatakse, sisaldab järgmist teavet:

Muudatusettepanek

4. **CBAMi** asutuse otsus, millega deklarant kinnitatakse, sisaldab järgmist teavet:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 107**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 6 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Pädev asutus nõuab tagatise esitamist, et kinnitada deklarant vastavalt lõikele 1, kui deklarant ei ole asutatud kahe majandus-aasta jooksul, mis eelnesid artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale.

Muudatusettepanek

CBAMi asutus nõuab tagatise esitamist, et kinnitada deklarant vastavalt lõikele 1, kui deklarant ei ole asutatud kahe majandus-aasta jooksul, mis eelnesid artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale.

Muudatusettepanek 108**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 6 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Pädev asutus määrab sellise tagatise summaks maksimaalse summa, mis **pädeva** asutuse hinnangul vastab nende CBAMi sertifikaatide väärtusele, mille kinnitatud deklarant peab artikli 22 kohaselt tagastama.

Muudatusettepanek

CBAMi asutus määrab sellise tagatise summaks maksimaalse summa, mis **CBAMi** asutuse hinnangul vastab nende CBAMi sertifikaatide väärtusele, mille kinnitatud deklarant peab artikli 22 kohaselt tagastama.

Muudatusettepanek 109**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 7***Komisjoni ettepanek*

7. Tagatis esitatakse pangatagatisena, mille peab nõudmisel maksuma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus samaväärset tagatist andvas vormis. Kui **pädev** asutus teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei ole enam kindel või piisav, et tagada CBAMi kohustuste summa, nõuab ta kinnitatud deklarandilt vastavalt tema valikule kas täiendava tagatise esitamist või esialgse tagatise asendamist uue tagatisega.

Muudatusettepanek

7. Tagatis esitatakse pangatagatisena, mille peab nõudmisel maksuma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus samaväärset tagatist andvas vormis. Kui **CBAMi** asutus teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei ole enam kindel või piisav, et tagada CBAMi kohustuste summa, nõuab ta kinnitatud deklarandilt vastavalt tema valikule kas täiendava tagatise esitamist või esialgse tagatise asendamist uue tagatisega.

Muudatusettepanek 110**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 8***Komisjoni ettepanek*

8. **Pädev** asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 31. maid teisel aastal, mil kinnitatud deklarant on tagastanud CBAMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22.

Muudatusettepanek

8. **CBAMi** asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 31. maid teisel aastal, mil kinnitatud deklarant on tagastanud CBAMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a. CBAMi asutus võib kontrollida taotleja poolt kooskõlas artikli 5 lõikega 3 esitatud teabe täpsust ja täielikkust ning tõendavate dokumentide olemasolu, ehtsust, täpsust ja kehtivust. CBAMi asutus võib sellist kontrolli teha taotleja valdustes.

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9. **Pädev** asutus tühistab deklarandi kinnituse, kui deklarant **ei vasta enam** lõikes 1 sätestatud tingimustele või ei tee selle asutusega koostööd.

9. **CBAMi** asutus tühistab deklarandi kinnituse, kui deklarant lõikes 1 sätestatud tingimustele **enam ei vasta** või ei tee selle asutusega koostööd **või kui on kindlaks tehtud, et ta on käesolevat määrust korduvalt või rängalt rikkunud**.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9a. Komisjon võtab lõikes 1 osutatud kriteeriumide kohaldamise ja lõikes 6 osutatud tagatiste kohta rakendusaktidega vastu praktilise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Iga rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt akrediteeritud isikut käsitletakse käesoleva määruse alusel akrediteeritud töendajana.

1. Iga rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt akrediteeritud **juriidilist** isikut käsitletakse käesoleva määruse alusel akrediteeritud töendajana.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 115
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lisaks lõikele 1 võib riiklik akrediteerimisasutus taotluse korral akrediteerida isiku käesoleva määruse kohase tõendajana pärast seda, kui ta on kontrollinud dokumente, mis tõendavad tema suutlikkust kohaldada V lisas osutatud tõendamispõhimõtteid artiklites 8, 10 ja 38 sätestatud sisalduvate heitkoguste kontrollimise kohustuste täitmiseks.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 116
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte lõikes 2 osutatud akrediteerimise kohta, milles täpsustatakse akrediteeritud tõendajate kontrollimise ja järelevalve, akrediteerimise tühistamise ning akrediteerimisasutuste vastastikuse tunnustamise ja hindamise tingimusi.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte lõikes 1 osutatud akrediteerimise kohta, milles täpsustatakse akrediteeritud tõendajate kontrollimise ja järelevalve, akrediteerimise tühistamise ning akrediteerimisasutuste vastastikuse tunnustamise ja hindamise tingimusi.

Muudatusettepanek 117
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. **Pädev** asutus võib vaadata CBAMi deklaratsiooni läbi ajavahemiku jooksul, mis lõpeb neljandal aastal pärast aastat, mil deklaratsioon oleks tulnud esitada. Läbivaatamine võib seisneda CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe kontrollimises tolli poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt edastatud teabe ja muude asjakohaste tõendite alusel ning mis tahes vajalikuks peetava auditi alusel, sealhulgas kinnitatud deklarandi ruumides.

Muudatusettepanek

1. **CBAMi** asutus võib vaadata CBAMi deklaratsiooni läbi ajavahemiku jooksul, mis lõpeb neljandal aastal pärast aastat, mil deklaratsioon oleks tulnud esitada. Läbivaatamine võib seisneda CBAMi deklaratsioonis esitatud teabe kontrollimises tolli poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt edastatud teabe ja muude asjakohaste tõendite alusel ning mis tahes vajalikuks peetava auditi alusel, sealhulgas kinnitatud deklarandi ruumides.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 118
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui **pädev** asutus on kindlaks teinud, et tagastatavate CBAMi sertifikaatide deklareeritud arv on vale või et lõike 2 kohaselt ei ole esitatud CBAMi deklaratsiooni, korrigeerib ta CBAMi sertifikaatide arvu, mille peab esitama kinnitatud deklarant. **Pädev** asutus teatab kohandamisest kinnitatud deklarandile ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks täiendavad CBAMi sertifikaadid ühe kuu jooksul.

Muudatusettepanek

3. Kui **CBAMi** asutus on kindlaks teinud, et tagastatavate CBAMi sertifikaatide deklareeritud arv on vale või et lõike 2 kohaselt ei ole esitatud CBAMi deklaratsiooni, korrigeerib ta CBAMi sertifikaatide arvu, mille peab esitama kinnitatud deklarant. **CBAMi** asutus teatab kohandamisest kinnitatud deklarandile ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks täiendavad CBAMi sertifikaadid ühe kuu jooksul.

Muudatusettepanek 119
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Lõikes 3 osutatud teate saaja võib teate edasi kaevata. Teate saajale antakse teavet menetluse kohta, mida tuleb kaebuse korral järgida.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 120
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Kui CBAMi sertifikaadid on tagastatud nõutavast arvust suuremas koguses, hüvitab **pädev** asutus viivitamata kinnitatud deklarandile üleliigselt tagastatud CBAMi sertifikaatide väärtuse, mis on arvutatud selle keskmise hinna alusel, mida kinnitatud deklarant on **impordiaastal** CBAMi sertifikaatide eest maksnud.

Muudatusettepanek

5. Kui CBAMi sertifikaadid on tagastatud nõutavast arvust suuremas koguses, hüvitab **CBAMi** asutus viivitamata kinnitatud deklarandile üleliigselt tagastatud CBAMi sertifikaatide väärtuse, mis on arvutatud selle keskmise hinna alusel, mida kinnitatud deklarant on **ostmise ajal** CBAMi sertifikaatide eest maksnud.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 121**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 20 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. **Iga liikmesriigi pädev** asutus müüb CBAMi sertifikaate **selles liikmesriigis** kinnitatud deklarantidele hinnaga, mis on arvutatud vastavalt artiklile 21.

Muudatusettepanek

1. **CBAMi** asutus müüb CBAMi sertifikaate kinnitatud deklarantidele hinnaga, mis on arvutatud vastavalt artiklile 21.

Muudatusettepanek 122**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 20 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. **Pädev** asutus tagab, et igale CBAMi sertifikaadile antakse selle loomisel kordumatu tunnuscode, ning registreerib sertifikaadi kordumatu tunnuscode, hinna ja müügikuupäeva **riiklikus** registris selle ostnud kinnitatud deklarandi kontrol.

Muudatusettepanek

2. **CBAMi** asutus tagab, et igale CBAMi sertifikaadile antakse selle loomisel kordumatu tunnuscode, ning registreerib sertifikaadi kordumatu tunnuscode, hinna ja müügikuupäeva **CBAMi** registris selle ostnud kinnitatud deklarandi kontrol.

Muudatusettepanek 123**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 21 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et **määrata täpsemalt kindlaks** CBAMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamise **metoodika** ja hinna avaldamise **praktiline kord**. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, et **rakendada lõikes 1 esitatud** CBAMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamise **metoodikat** ja hinna avaldamise **praktilist korda**. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 124
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Iga aasta 31. maiks tagastab kinnitatud deklarant **pädevale** asutusele sellise arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud sisalduvatele heitkogustele tagastamisele eelnenud kalendriaastal.

Muudatusettepanek

1. Iga aasta 31. maiks tagastab kinnitatud deklarant **CBAMi** asutusele sellise arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab **kooskõlas IIIa lisaga arvutatud ja** artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud sisalduvatele heitkogustele tagastamisele eelnenud kalendriaastal.

Muudatusettepanek 125
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõike 1 kohaldamisel tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol on **riiklikus** registris kättesaadav nõutav arv CBAMi sertifikaate. Lisaks sellele tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv **riiklikus** registris iga kvartali lõpus vastab vähemalt 80 %-le kõigist sisalduvatest heitkogustest, mida ta on kalendriaasta algusest saadik importinud ja mis on kindlaks määratud vastavalt III lisas sätestatud meetodite kohastele vaikeväärtustele.

Muudatusettepanek

2. Lõike 1 kohaldamisel tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol on **CBAMi** registris kättesaadav nõutav arv CBAMi sertifikaate. Lisaks sellele tagab kinnitatud deklarant, et tema kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv **CBAMi** registris iga kvartali lõpus vastab vähemalt 80 %-le kõigist sisalduvatest heitkogustest, mida ta on kalendriaasta algusest saadik importinud ja mis on kindlaks määratud vastavalt III lisas sätestatud meetodite kohastele vaikeväärtustele.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 126
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui **pädev** asutus leiab, et kinnitatud deklarandi kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv ei vasta lõike 2 teises lauses sätestatud kohustustele, teatab ta korrigeerimisest ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks ühe kuu jooksul täiendavad CBAMi sertifikaadid.

Muudatusettepanek

3. Kui **CBAMi** asutus leiab, et kinnitatud deklarandi kontrol olevate CBAMi sertifikaatide arv ei vasta lõike 2 teises lauses sätestatud kohustustele, teatab ta korrigeerimisest ja nõuab, et kinnitatud deklarant tagastaks ühe kuu jooksul täiendavad CBAMi sertifikaadid.

Muudatusettepanek 127
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 22 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Lõikes 3 osutatud teate saaja võib teate edasi kaevata. Teate saajale antakse teavet menetluse kohta, mida tuleb kaebuse korral järgida.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 128
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Iga liikmesriigi pädev asutus ostab kõnealuses liikmesriigis kinnitatud deklarandi taotluse korral tagasi deklarandi kontrol riiklikus registris üle jäänud CBAMi sertifikaadid pärast seda, kui sertifikaadid on artikli 22 kohaselt tagastatud. Tagasiostutaotlus esitatakse iga aasta 30. juuniks, mil CBAMi sertifikaadid tagastati.

Muudatusettepanek

1. **CBAMi** asutus ostab deklarandi kontrol **CBAMi** registris üle jäänud CBAMi sertifikaadid pärast seda, kui sertifikaadid on artikli 22 kohaselt tagastatud, **kinnitatud deklarandi taotluse korral tagasi**. Tagasiostutaotlus esitatakse selle aasta 30. juuniks, mil CBAMi sertifikaadid tagastati.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 129
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Iga liikmesriigi pädev asutus tühistab iga aasta 30. juuniks kõik CBAMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ja mis olid **selles liikmesriigis** kinnitatud deklarantide kontodel **riiklikus** registris.

Muudatusettepanek

CBAMi asutus tühistab iga aasta 30. juuniks kõik CBAMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ja mis olid kinnitatud deklarantide kontodel **CBAMi** registris, **ning annab sellest kinnitatud deklarantidele põhjendamatu viivituse teada.**

Muudatusettepanek 130
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 24a

CBAMi sertifikaatide müügist laekuv tulu

1. CBAMi sertifikaatide müügist laekuv tulu ei ole sihtotstarbeline tulu. Käesoleva määrusega ei takista määramast CBAMi sertifikaatide müügist laekuvat tulu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 311 omavahendiks ega kandmast seda liidu eelarvesse üldtuluna.

2. Et CBAM vastaks oma otstarbele, see on vähendada üleilmset CO₂ heidet ning aidata täita liidu kliimaeesmäärke ja rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas Pariisi kokkulepet, annab liit, ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, rahalist toetust, millega aidatakse vähim arenenud riikidel kliimamuutusi leevendada ja nendega kohaneda, sealhulgas teha pingutusi töötleva tööstuse ümberkujundamiseks ja selle tööstuse CO₂ heite vähendamiseks. Raha tehakse kättesaadavaks liidu eelarve kaudu, et aidata kaasa kliimameetmete rahvusvahelisele rahastamisele, et asjaomastel tööstusharudel oleks käesoleva määrusega kehtestatud uute kohustustega lihtsam kohaneda, ja lisaks rahaeraldistele antakse tehnilist abi, tingimusel, et abi saavas riigis täielikult rakendatakse ja jõustatakse rahvusvaheliselt tunnustatud töö- ja sotsiaalseid õigusi, nagu ILO tööõiguse põhireeglid.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liidu eelarvest antav uus rahaline toetus tuleks eraldada määrusega (EL) 2021/947 loodud naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi asjakohase geograafilise ja temaatilise programmi kaudu ning selle summa tuleks kindlaks määrata igal aastal ja see peaks vastama vähemalt CBAMi sertifikaatide müügist laekunud tulu suurusle.

3. Et CBAMi sertifikaatide müügist laekunud tulu kasutamine oleks läbipaistev, esitab komisjon igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande selle kohta, kuidas on eelnenud aastal laekunud tulu rahalisele väärtusele vastavat summat kasutatud ning kuidas see on aidanud vähim arenenud riikides töötleva tööstuse CO₂ heidet vähendada.

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 25

välja jäetud

Protseduurid piiril kaupade importimisel

1. Toll ei luba kauba importi, välja arvatud juhul, kui pädev asutus kinnitab deklarandi hiljemalt kauba vabasse ringlusse lubamisel.

2. Toll edastab impordiks deklareeritud kaupa käsitleva teabe, mis sisaldab deklarandi EORI-numbrit ja CBAMi konto numbrit, kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust, päritoluriiki, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri, korrapäraselt selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on kinnitatud.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Toll kontrollib kaupa vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 46, sealhulgas imporditud kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust ja päritoluriiki. Komisjon võtab ühiste riskikriteeriumide ja standardite kavandamisel vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 50 arvesse CBAMiga seotud riske.

4. Toll võib kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 edastada konfidentsiaalset teavet, mille toll on saanud oma ülesannete täitmise käigus või mis on esitatud konfidentsiaalselt, selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on kinnitatud. Liikmesriikide pädevad asutused töötlevad ja vahetavad kõnealust teavet vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 515/97.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles määratakse kindlaks teave, selle edastamise aeg ja vahendid vastavalt lõikele 2. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 25a

Protseduurid piiril kaupade importimisel

1. Toll tagab, et kauba deklarant on sel ajal, kui ta kaupa importimiseks deklareerib, ja hiljemalt siis, kui kaup lubatakse vabasse ringlusse, CBAMi asutuses registreeritud.

2. Toll esitab CBAMi asutusele importimiseks deklareeritud, I lisas loetletud kauba kohta korrapäraselt teavet. Teave hõlmab vähemalt kauba kogust, päritoluriiki ja deklaranti. Toll võib käesoleva määruse kohaldamisel edastada CBAMi asutusele konfidentsiaalset teavet, nagu on osutatud määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikes 1.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Imporditud tooted loetakse kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 59 osutatud kauba mittedooduspäritolu reeglitega kolmandatest riikidest pärinevaks.

4. Komisjon sätestab rakendusaktidega lõikes 2 osutatud esitatava teabe sageduse ja sisu. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Komisjon võib alates artikli 26a või 27 alusel võetava meetme algatamise kuupäevast ja pärast liikmesriikide õigeaegset teavitamist anda tollile korralduse võtta impordi registreerimiseks vajalikke meetmeid, et selle impordi suhtes saaks alates registreerimise kuupäevast meetmeid kohaldada. Komisjon võib impordi registreerimise kohustuse kehtestada liidu tööstuse sellise taotluse alusel, mis sisaldab sellise meetme õigustamiseks piisavat tõendusmaterjali, või omal algatusel. Registreerimine algatatakse komisjoni otsusega, milles märgitakse selle meetme eesmärk ning vajaduse korral ka võimaliku tulevase kohustuse prognoositav summa. Impordi registreerimise kohustus kehtestatakse kõige rohkem üheksaks kuuks.

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 26

välja jäetud

Trahvid

1. Kinnitatud deklarandi suhtes, kes ei tagasta iga aasta 31. maiks sellist arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab eelneval aastal imporditud kaupade sisalduvatele heitkogustele, kohaldatakse kaupade impordiaastal samasugust trahvi nagu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõikes 3 sätestatud ülemääraste heitkoguste trahvi, mida suurendatakse vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 16 lõikele 4, iga CBAMi sertifikaadi eest, mille kinnitatud deklarant oleks pidanud tagastama.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Iga isiku suhtes (välja arvatud kinnitatud deklarant), kes toob kauba liidu tolliterritooriumile ilma CBAMi sertifikaate tagastamata vastavalt käesolevale määrusele, kohaldatakse lõikes 1 osutatud trahvi kauba sissetoomise aastal iga CBAMi sertifikaadi eest, mille isik oleks pidanud tagastama.

3. Trahvi tasumine ei vabasta kinnitatud deklaranti mingil juhul kohustusest tagastada asjaomasel aastal allesjäänud arv CBAMi sertifikaate selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus deklarant on kinnitatud.

4. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et kinnitatud deklarant ei ole täitnud kohustust tagastada CBAMi sertifikaadid vastavalt lõikele 1 või et isik on toonud kaupa liidu tolliterritooriumile vastavalt lõikele 2, kohaldab pädev asutus trahvi ja teatab kinnitatud deklarandile või lõike 2 kohases olukorras isikule:

a) sellest, et pädev asutus on jõudnud järeldusele, et kinnitatud deklarant või isik ei täida kohustust tagastada asjaomasel aastal CBAMi sertifikaadid;

b) oma järelduse põhjustest;

c) kinnitatud deklarandile või isikule määratud trahvi summast;

d) kuupäevast, millest alates trahv kuulub tasumisele;

e) meetmest, mille kinnitatud deklarant või isik peab pädeva asutuse arvates võtma punktis a sätestatud kohustuse täitmiseks, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning

f) kinnitatud deklarandi või isiku õigusest esitada kaebus siseriiklike eeskirjade alusel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid võivad lisaks lõikes 2 osutatud trahvidele kohaldada haldus- või kriminaalkaristusi CBAMi käsitlevate õigusaktide täitmata jätmise eest kooskõlas oma siseriiklike õigusnormidega. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 26a

Trahvid

1. Kinnitatud deklarant, kes ei tagasta asjaomase aasta 31. maiks sellist arvu CBAMi sertifikaate, mis vastab eelnenud aastal imporditud kaupades sisalduvatele heitkogustele, või kes esitab asutusele tegelike heitkoguste kohta valeandmeid, et teda koheldaks soodsamalt, peab maksma trahvi.

2. Trahvi suurus on iga sellise CBAMi sertifikaadi puhul, mida kinnitatud deklarant artikli 22 kohaselt ei tagastanud, võrdne eelnenud aasta CBAMi sertifikaatide kolmekordse keskmise hinnaga. Trahvi tasumisega ei vabane kinnitatud deklarant kohustusest tagastada CBAMi asutusele järelejäänud CBAMi sertifikaadid.

3. Korduvate rikkumiste korral võib CBAMi asutus otsustada kinnitatud deklarandi CBAMi konto sulgeda.

4. Lisaks lõikes 2 osutatud trahvidele määravad liikmesriigid CBAMi käsitlevate nõuete täitmata jätmise eest kooskõlas oma riigisisese õigusega haldus- või kriminaalkaristusi. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Kui CBAMi asutus teeb kindlaks, et kinnitatud deklarant ei ole CBAMi sertifikaatide tagastamise kohustust täitnud või on esitanud asutusele valeandmeid, määrab CBAMi asutus lõikes 2 osutatud trahvi ja teavitab kinnitatud deklaranti:

a) sellest, et CBAMi asutus on jõudnud järeldusele, et kinnitatud deklarant on jätnud täitmata kohustuse kooskõlas artikliga 22 asjaomasel aastal CBAMi sertifikaadid tagastada või on esitanud asutusele valeandmeid;

b) oma järelduse põhjustest;

c) kinnitatud deklarandile määratud trahvi summast;

d) kuupäevast, millest alates trahv kuulub tasumisele;

e) meetmest, mille deklarant peab punktis a sätestatud kohustuste täitmiseks pädeva asutuse arvates võtma, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning

f) kinnitatud deklarandi õigusest esitada riigisisese õiguse kohaselt kaebus.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kõrvalehoidmine hõlmab **olukordi, kus käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvate kaupadega seotud kauplemise struktuuri muutusel** ei ole muud piisavat põhjendust või majanduslikku õigustust kui käesolevas määruses sätestatud kohustuste vältimine, **ning see seisneb nende kaupade asendamises väheste muudatustega toodetega, mis ei kuulu I lisas esitatud kaupade loetellu, kuid kuuluvad käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvasse sektorisse.**

Muudatusettepanek

2. Kõrvalehoidmine hõlmab **meetmeid, mille eesmärk on käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmist vältida. Need on olukorrad, mis tulenevad tavast, protsessist või tööst, millel ei ole muud piisavat põhjendust või majanduslikku õigustust kui käesolevas määruses sätestatud kohustuste vältimine või leevendamine, ning mis võivad hõlmata muu hulgas järgmist:**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 136**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 2 – punkt a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- a) otsesed ja kaudsed subsidiumid, nagu soodne maksukord, energiahinnakujundus, ekspordisoodustused või muus vormis ekspordikompensatsioon, mida antakse käesoleva määrusega hõlmatud kaupade tootmiseks, et osaliselt või täielikult katta kolmandas riigis makstud CO₂ hinnaga seotud kulud;*

Muudatusettepanek 137**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 2 – punkt b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) kolmandas riigis makstud CO₂ hind, mis on kehtestatud üksnes liitu eksporditavale kaubale;*

Muudatusettepanek 138**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 2 – punkt c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- c) nende kaupade asendamine väheste muudatustega toodetega, mis ei kuulu I lisas esitatud kaupade loetellu, kuid kuuluvad käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvasse sektorisse;*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- d) selliste järgmise etapi toodete allhange, mis sisaldavad üht või mitut I lisas loetletud kaupa ja mille eesmärk on liidus CO₂ hinna maksmist vältida;*

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- e) asjaomase toote transportimine läbi kolmandate riikide, milles kohustusi ei kohaldata või kohaldatakse soodsamaid kohustusi; või*

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõige 2 – punkt f (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- f) eksportijate või tootjate poolt müügi- ja tootmisviiside ümberkorraldamine või muu kahene tootmis- ja müügitava.*

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 142
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriik või **mis tahes** isik, keda lõikes 2 kirjeldatud olukord mõjutab või soodustab, võib teavitada komisjoni, kui **võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kahe kuu jooksul oluliselt vähenenud käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate imporditud kaupade maht ja suurenenud selliste väheste muudatustega toodete impordimaht, mida ei ole I lisas esitatud kaupade loetelus. Komisjon jälgib liidu tasandil pidevalt olulisi muutusi kauplemise struktuuris ja väheste muudatustega toodete puhul.**

Muudatusettepanek

3. Liikmesriik või isik, keda **mõni** lõikes 2 kirjeldatud olukord mõjutab või soodustab, võib teavitada komisjoni, kui **ta puutub kokku kõrvalehoidmisega. Komisjonile võivad oma tähelepanekutest teada anda ka muud huvitatud isikud kui otseselt mõjutatud isikud, näiteks keskkonnaorganisatsioonid ja vabaihendused, kellel on käesoleva määruse täitmisest kõrvalehoidmise kohta konkreetsed tõendid. Kõrvalehoidmise kindlakstegemiseks jälgib komisjon olukorda pidevalt, sealhulgas turuseire või asjaomase teabeallika, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide esitatud avalduste ja aruannete alusel.**

Muudatusettepanek 143
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Lõikes 3 osutatud teates esitatakse selle aluseks olevad põhjused ning see sisaldab asjakohaseid andmeid ja statistikat lõikes 2 **osutatud kaupade ja toodete kohta.**

Muudatusettepanek

4. Lõikes 3 osutatud teates esitatakse selle aluseks olevad põhjused ning see sisaldab asjakohaseid andmeid ja statistikat, **mis käesolevast määrusest kõrvalehoidmise kohta esitatud väidet tõendavad. Komisjon algatab liikmesriigi või mõjutatud või huvitatud isiku teates esitatud väite kohta uurimise, kui teade vastab käesolevas lõikes osutatud nõuetele või kui komisjon ise peab sellist uurimist vajalikuks. Komisjoni võivad uurimisel abistada pädevad asutused ja toll. Komisjon viib uurimise lõpule üheksa kuu jooksul alates teate saamise kuupäevast. Kui komisjon on uurimise algatanud, teavitab ta sellest kõiki pädevaid asutusi.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 144**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes, sealhulgas juhul, kui need on esitanud liikmesriikide toll, piisavalt põhjust arvata, et lõikes **3** osutatud asjaolud esinevad ühes või mitmes liikmesriigis, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva määruse kohaldamisala ja lisada sellesse väheste muudatustega tooted **kõrvalehoidmise vältimiseks**.

Muudatusettepanek

5. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes, sealhulgas juhul, kui need on esitanud liikmesriikide toll, piisavalt põhjust arvata, et lõikes **2** osutatud asjaolud esinevad ühes või mitmes liikmesriigis, on tal **kõrvalehoidmise vältimiseks** õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesoleva määruse kohaldamisala ja lisada sellesse väheste muudatustega tooted **või järgmise etapi tooted, mis sisaldavad miinimummäärast rohkem üht või mitut I lisas loetletud kaupa**.

Muudatusettepanek 145**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 27 – lõige 5 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

5a. Komisjon avaldab kõik kõrvalehoidmise uurimise juhtumid ja nende tulemused aastaaruandes. Aruandesse lisatakse ka teave trahvide kohta esitatud kaebuste alusel alustatud pooleliolevate menetluste kohta ja koondteave I lisas loetletud kaupade heitemahukuse kohta päritoluriigi kaupa.

Muudatusettepanek 146**Ettepanek võtta vastu määrus****VI a peatükk (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek***Vla peatükk****Edasikaebamine**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 147
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27a**CBAMi asutuse otsuste edasikaebamine**

1. CBAMi asutuse otsuse võib edasi kaevata. Edasi saab kaevata CBAMi asutuse otsuseid, mis mõjutavad huvitatud isikut negatiivselt, sealhulgas otsuseid trahvide, kõrvalehoidmise ja tegeliku heite suuruse kohta. Need otsused jõustuvad alles kahe kuu pikkuse edasikaebamise perioodi lõppemisel.
2. Lõike 1 kohaselt esitatud kaebusega otsuse täitmine peatatakse.
3. Tooted, mida kaebus puudutab, tuleb kooskõlas artikli 25a lõikega 5 registreerida.
4. Kaebuse võib esitada menetlusosaline, kelle huve otsus kahjustab. Teised menetlusosalised on apellatsioonimenetluse seaduslikud osalised.
5. Luuakse apellatsioonikoda, mis koosneb kolmest täisliikmest, esimehest ja kahest asendusliikmest. Nii Euroopa Parlament, nõukogu kui ka komisjon nimetavad igaüks ametisse ühe liikme. Nõukogu nimetab ametisse esimehe. Euroopa Parlament ja nõukogu nimetavad mõlemad ametisse ühe asendusliikme.
6. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 28 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse apellatsioonikoja koosseis, ametisse määramine ja töökord, mille eesmärk on tagada selle liikmete sõltumatus, sealhulgas üleminekuperioodi ajal. Üleminekuperioodi ajal täidab apellatsioonikoja ülesandeid komisjon.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 148
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27b**Kaebuse läbivaatamine**

1. Apellatsioonikoda hindab, kas kaebus on lubatav.
2. Kaebuse läbivaatamisel kutsub apellatsioonikoda artikli 27a lõikes 4 osutatud osalisi nii sageli kui vaja esitama apellatsioonikoja poolt kindlaks määratud ajavahemiku jooksul oma tähelepanekuid seoses teiste kaebuseosaliste esitatud teabega või apellatsioonikoja teatistega.
3. Pärast kaebuse lubatavuse kontrollimist teeb apellatsioonikoda kaebuse kohta otsuse. Apellatsioonikoda võib rakendada CBAMi asutuse pädevusse kuuluvaid volitusi või saata juhtumi edasiste meetmete võtmiseks asutusele tagasi.
4. Kui apellatsioonikoda saadab juhtumi edasiste meetmete võtmiseks CBAMi asutusele tagasi, on apellatsioonikoja järeldused asutusele siduvad, niivõrd kui asjaolud jäävad samaks.
5. Apellatsioonikoja otsus jõustub alles kahe kuu möödumisel otsusest teatamisest või, kui selle aja jooksul esitatakse Üldkohtule hagi, siis alates kuupäevast, mil tehakse otsus, et kõnealune hagi või edasikaebus, mis Euroopa Kohtule on Üldkohtu otsuse kohta esitatud, jäetakse rahuldamata.

Muudatusettepanek 149
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 27 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 27c**Hagi esitamine Euroopa Kohtule**

1. Apellatsioonikoja otsuse vaidlustamiseks võib ELi toimimise lepingu artikli 263 kohaselt esitada hagi Üldkohtule või Euroopa Kohtule.
2. Kui apellatsioonikoda otsust ei tee, võib ELi toimimise lepingu artikli 265 kohaselt esitada Üldkohtule või Euroopa Kohtule hagi tegevusetuse kohta.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. CBAMi asutus võtab vajalikud meetmed Üldkohtu otsuse täitmiseks või, kui selle otsuse kohta esitatakse apellatsioonikaebus, Euroopa Kohtu otsuse täitmiseks.

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3 **ja** artikli 27 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

2. **Artikli 2 lõikes 1a, artikli 2 lõikes 6**, artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, **artikli 7 lõikes 7a, artikli 8 lõikes 3, artikli 12a lõikes 7**, artikli 18 lõikes 3, artikli 27 lõikes 5, **artikli 27a lõikes 6, artikli 31 lõikes 2 ja artikli 35 lõikes 6** osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks.

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, artikli 18 lõikes 3 **ja** artikli 27 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad **artikli 2 lõikes 1a, artikli 2 lõikes 6**, artikli 2 lõikes 10, artikli 2 lõikes 11, **artikli 7 lõikes 7a, artikli 8 lõikes 3, artikli 12a lõikes 7**, artikli 18 lõikes 3, **artikli 27 lõikes 5, artikli 27a lõikes 6, artikli 31 lõikes 2 ja artikli 35 lõikes 6** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 28 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. Artikli 2 lõike 10, artikli 2 lõike 11, artikli 18 lõike 3 **ja** artikli 27 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

7. **Artikli 2 lõike 1a, artikli 2 lõike 6**, artikli 2 lõike 10, artikli 2 lõike 11, **artikli 7 lõike 7a, artikli 8 lõike 3, artikli 12a lõike 7**, artikli 18 lõike 3, artikli 27 lõike 5, **artikli 27a lõike 6, artikli 31 lõike 2 ja artikli 35 lõike 6** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon kogub vajalikku teavet, et laiendada **käesoleva määruse reguleerimisala I lisas loetlemata kaudsetele heidetele ja kaupadele**, ning **töötab** välja sisalduvate heitkoguste arvutamise meetodid, mis põhinevad ökoloogilise jalajälje meetoditel.

Muudatusettepanek

1. Komisjon kogub **asjaomaste sidusrühmadega konsulteerides** vajalikku teavet, et laiendada **kohaldamisala teistele sektoritele ja järgmise etapi toodetele, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 2 lõikes 1a**, ning **et töötada** välja sisalduvate heitkoguste arvutamise meetodid, mis põhinevad ökoloogilise jalajälje meetoditel.

Muudatusettepanek 260

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Enne üleminekuperioodi lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule **aruande** käesoleva määruse kohaldamise kohta. **Aruanne sisaldab eelkõige hinnangut võimaluste kohta laiendada sisalduvate heitkoguste kohaldamisala kaudsetele heitkogustele ja käesoleva määrusega veel hõlmamata kaupadele, mille puhul esineb kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht, ning hinnangut juhtimissüsteemi kohta. Samuti sisaldab see hinnangut selle kohta, kas on võimalik laiendada kohaldamisala transporditeenuste sisalduvate heitkogustele, samuti väärtusahelas allpool asuvatele kaupadele ja teenustele, mille puhul võib tulevikus esineda kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht.**

Muudatusettepanek

2. Enne üleminekuperioodi lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse kohaldamise kohta **aruande**. **Esimeses aruandes pööratakse põhitähelepanu võimalusele muuta käesolev määrus mõjusamaks, et toetada eesmärki muuta liit hiljemalt 2050. aastaks kliimaneeutraalseks, ja hinnatakse, kas kohaldamisala on võimalik laiendada transporditeenuste sisalduvate heitkogustele. Ühtlasi hinnatakse orgaaniliste kemikaalide ja polümeeride sisalduvate heitkoguste arvutamise tehnilisi eripärasid, nende väärtusahelaid ja mehhanismi suutlikkust võtta nendes sektorites kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohtu piisavalt palju arvesse. Aruande põhjal võib komisjon vajaduse korral esitada seadusandliku ettepaneku artiklis 31 osutatud CBAMi teguri kohandamiseks või seoses kõnealuste kaupadega artikli 36 lõike 3 punkti d jõustumise edasilükkamiseks.**

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Komisjoni aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.**

Muudatusettepanek

3. **Pärast 2028. aastat jälgib komisjon CBAMi toimimist ja esitab iga kahe aasta järel Euroopa Parlamendile ja nõukogule CBAMi toimimise kohta aruande, mis põhineb lõikes 2a sätestatud elementidel.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 158**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 30 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Ettenägematu, erandliku ja provotseerimata sündmuse korral, mis mõjutab üht või mitut CBAMi alla kuuluvat kolmandat riiki ega ole nende kontrolli all ja millel on nende riikide majandus- ja tööstustaristule laastavad tagajärjed, hindab komisjon olukorda ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva määruse muutmiseks vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, et sätestada sellise erandliku olukorra lahendamiseks vajalikud ajutised meetmed.

Muudatusettepanek 261**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 31 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Vastavalt artikli 36 lõikes 3 osutatule alates CBAMi kohaldamise kuupäevast I lisas loetletud toodete liidus tootmiseks tasuta lubatud heitkoguse ühikuid ei eraldata.

Erandina esimesest lõigust eraldatakse nende toodete tootmiseks kuni 2032. aastani tasuta lubatud heitkoguse ühikuid vähendatud kogustes. Nende toodete tootmise puhul kohaldatakse CBAMi tegurit, millega tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogust vähendatakse. Ajavahemikus 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2026 on CBAMi tegur 100 % ning sõltuvalt käesoleva määruse artikli 36 lõike 3 punkti d kohaldamisest 2027. aastal 93 %, 2028. aastal 84 %, 2029. aastal 69 %, 2030. aastal 50 %, 2031. aastal 25 % ja jõuab 2032. aastal 0 %-ni.

Pärast ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev] on käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate kaupade puhul CBAMi tegur artikli 2 lõikes 1a ette nähtud ajakava kohaselt esimesel aastal 100 %, teisel aastal 93 %, kolmandal aastal 84 %, neljandal aastal 69 %, viiendal aastal 50 %, kuuendal aastal 25 % ja jõuab kuue aasta möödumisel 0 %-ni.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute vähendus arvutatakse igal aastal kui I lisas loetletud toodete tootmisega seotud tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute nõudluse keskmine osakaal võrrelduna kõigi käitiste tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute arvutatud kogunõudlusega direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11 lõikes 1 osutatud asjaomasel ajavahemikul, ning selle suhtes kohaldatakse CBAMi tegurit.

Muudatusettepanek 262

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Et tagada võrdsed tingimused, jätkatakse erandina lõike 1a esimesest ja teisest lõigust liidus käesoleva määruse I lisas loetletud toodete tootmiseks lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist, tingimusel et neid tooteid toodetakse ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi sarnased CO₂ hinnastamise mehhanismid puuduvad.

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2025 aruande, milles ta esitab üksikasjaliku hinnangu ELi HKSi ja CBAMi mõju kohta liidus selliste käesoleva määruse I lisas loetletud toodete tootmisele, mida toodetakse ekspordimiseks kolmandatesse riikidesse, ja üleilmse heitkoguse muutumisele, samuti hinnangu selle kohta, kas esimeses lõigus sätestatud erand on WTO nõuetega kooskõlas.

Kui see on asjakohane, lisab komisjon aruandele kaitseks kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu eest seadusandliku ettepaneku, millega tasakaalustatakse CO₂ hinnastamise kulud, mis tekivad liidus selliste käesoleva määruse I lisas loetletud toodete tootmisel, mida toodetakse ekspordimiseks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi sarnased CO₂ heite maksustamise mehhanismid puuduvad, WTO nõuetele vastaval viisil hiljemalt 31. detsembriks 2026, hinnates eelkõige võimalikke ekspordikohandusmehhanisme käitiste jaoks, mis kuuluvad 10 % kõige tõhusamate käitiste hulka, nagu on sätestatud direktiivi 2003/87/EÜ artiklis 10a, pidades silmas WTO nõuetele vastavust, või muu ettepaneku, mida komisjon peab asjakohaseks.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Komisjonil on õigus võtta vastu **rakendusakte, millega kehtestatakse** lõikes 1 osutatud vähendamise arvutamise metoodika. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud uurimismenetlusega.**

Muudatusettepanek

2. Komisjonil on õigus võtta **kooskõlas artikliga 28** vastu **käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse** lõikes 1 osutatud vähendamise arvutamise metoodika.

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 31 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Alates 2025. aastast hindab komisjon igal aastal direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 5 kohases aastaaruandes Euroopa Parlamendile ja nõukogule CBAMi tulemuslikkust kasvuhoonegaaside heite ülekandumise tõkestamisel liidus toodetud kaupade puhul, mis on mõeldud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi ega muud sarnast CO₂ hinnastamise mehhanismi ei kohaldata. Aruandes hinnatakse eelkõige liidu ekspordi muutumist CBAMi sektorites ja muutusi kaubavoogudes ning nende kaupade sisalduvaid heitkoguseid üleilmsel turul. Kui aruandes jõutakse järeldusele, et liidus toodetud kaupade puhul, mis on mõeldud ekspordiks kolmandatesse riikidesse, kus ELi HKSi ega muud sarnast CO₂ hinnastamise mehhanismi ei kohaldata, on olemas kasvuhoonegaaside heite ülekandumise oht, esitab komisjon vajaduse korral seadusandliku ettepaneku, kus käsitletakse seda ülekandumise ohtu kooskõlas WTO reeglitega ja võetakse arvesse liidu käitiste dekarboniseerimist.

Muudatusettepanek 162

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Toll edastab määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt kehtestatud järelevalvemehhanismi kaudu **importiva liikmesriigi pädevale** asutusele teabe imporditud kauba kohta, sealhulgas välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete kohta. Selline teave hõlmab deklarandi EORI-numbrit, kaheksakohalist CN-koodi, kauba kogust, päritoluriiki ja deklaranti, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri.

Muudatusettepanek

3. Toll edastab määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt kehtestatud järelevalvemehhanismi kaudu **CBAMi** asutusele teabe imporditud kauba kohta, sealhulgas välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete kohta. Selline teave hõlmab deklarandi EORI-numbrit, kaheksakohalist CN-koodi, kauba kogust, päritoluriiki ja deklaranti, deklaratsiooni esitamise kuupäeva ja tolliprotseduuri.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 163**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Iga deklarant esitab kalendriaasta iga kvartali kohta aruande (edaspidi „CBAMi aruanne“), mis sisaldab teavet kõnealuse kvartali jooksul imporditud kaupade kohta, **impordi-liikmesriigi pädevale** asutusele **või, kui kaubad on imporditud rohkem kui ühte liikmesriiki, liikmesriigi pädevale asutusele deklareandi valikul** hiljemalt ühe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.

Muudatusettepanek

1. Iga deklarant esitab kalendriaasta iga kvartali kohta aruande (edaspidi „CBAMi aruanne“), mis sisaldab teavet kõnealuse kvartali jooksul imporditud kaupade kohta, **CBAMi** asutusele hiljemalt ühe kuu jooksul pärast iga kvartali lõppu.

Muudatusettepanek 164**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 2 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

c) tegelikud kaudsed sisalduvad heitkogused, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides iga muu kaubaliigi (v.a elekter) tonni kohta, mis on arvutatud lõikes 6 osutatud **rakendusaktis** sätestatud meetodi kohaselt;

Muudatusettepanek

c) tegelikud kaudsed sisalduvad heitkogused, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides iga muu kaubaliigi (v.a elekter) tonni kohta, mis on arvutatud lõikes 6 osutatud **delegeeritud õigusaktis** sätestatud meetodi kohaselt;

Muudatusettepanek 165**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. **Pädev** asutus edastab lõikes 2 osutatud teabe komisjonile hiljemalt kaks kuud pärast aruandega hõlmatud kvartali lõppu.

Muudatusettepanek

3. **CBAMi** asutus edastab lõikes 2 osutatud teabe komisjonile hiljemalt kaks kuud pärast aruandega hõlmatud kvartali lõppu.

Muudatusettepanek 166**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. **Pädev** asutus määrab proportsionaalse ja hoiatava trahvi deklarantidele, kes ei esita CBAMi aruannet.

Muudatusettepanek

4. **CBAMi** asutus määrab proportsionaalse ja hoiatava trahvi deklarantidele, kes ei esita CBAMi aruannet.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 167**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 5 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

5. Kui **pädev** asutus teeb kindlaks, et deklarant ei ole täitnud lõikes 1 sätestatud kohustust esitada CBAMi aruanne, määrab **pädev** asutus trahvi ja teavitab deklaranti:

Muudatusettepanek

5. Kui **CBAMi** asutus teeb kindlaks, et deklarant ei ole täitnud lõikes 1 sätestatud kohustust esitada CBAMi aruanne, määrab **CBAMi** asutus trahvi ja teavitab deklaranti:

Muudatusettepanek 168**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 5 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

a) sellest, et **pädev** asutus on jõudnud järeldusele, et deklarant ei täida kohustust esitada asjaomase kvartali aruanne;

Muudatusettepanek

a) sellest, et **CBAMi** asutus on jõudnud järeldusele, et deklarant ei täida kohustust esitada asjaomase kvartali aruanne;

Muudatusettepanek 169**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 5 – punkt e***Komisjoni ettepanek*

e) meetmest, mille deklarant peab **pädeva** asutuse arvates võtma punktis a sätestatud kohustuse täitmiseks, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning

Muudatusettepanek

e) meetmest, mille deklarant peab **CBAMi** asutuse arvates võtma punktis a sätestatud kohustuse täitmiseks, olenevalt juhtumi faktidest ja asjaoludest; ning

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 170**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 6***Komisjoni ettepanek*

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad esitatavat teavet, lõikes 3 osutatud teabe edastamise korda ja välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel. Samuti on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, et määratleda täpsemalt III lisas sätestatud arvutusmeetodite vajalikke elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Lisaks on komisjonil õigus võtta vastu **rakendusakte**, et töötada välja imporditud kaupade kaudsete sisalduvate heitkoguste arvutamise meetod.

Muudatusettepanek

6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad esitatavat teavet, lõikes 3 osutatud teabe edastamise korda ja välisvaluutas makstud CO₂ hinna konverteerimist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel. Samuti on komisjonil õigus võtta vastu rakendusakte, et määratleda täpsemalt III lisas sätestatud arvutusmeetodite vajalikke elemente, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride, heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegelike heitkoguste väärtuste kindlaksmääramist ning nende kohaldamist üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamist, millega tagatakse andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase ja andmete tõendamine. Lisaks on komisjonil õigus võtta **kooskõlas artikliga 28** vastu **käesolevat määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte**, et töötada välja imporditud kaupade kaudsete sisalduvate heitkoguste arvutamise meetod.

Muudatusettepanekud 198, 216 ja 263**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – lõige 3 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

a) artikleid 32–34 kuni 31. detsembrini **2025**;

Muudatusettepanek

a) artikleid 32–34 kuni 31. detsembrini **2026**;

Muudatusettepanekud 199 ja 217**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – lõige 3 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

b) artiklit 35 kuni 28. veebruarini **2026**;

Muudatusettepanek

b) artiklit 35 kuni 28. veebruarini **2027**;

Muudatusettepanek 264**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – lõige 3 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

c) artikleid 5 ja 17 alates 1. septembrist **2025**.

Muudatusettepanek

c) artikleid 5 ja 17 alates 1. septembrist **2026**.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanekud 200, 218 ja 265**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – lõige 3 – punkt d***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*d) artikleid 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ja 31 alates 1. jaanuarist **2026**.d) artikleid 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 ja 31 alates 1. jaanuarist **2027**.**Muudatusettepanek 175****Ettepanek võtta vastu määrus****I lisa***Komisjoni ettepanek*

Kaupade ja kasvuhoonegaaside loetelu

1. Kaupade identifitseerimise eesmärgil kohaldatakse käesolevat määrust allpool loetletud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 (¹) kohase koondnomenklatuuri (CN) koodide alla kuuluvate kaupade suhtes.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel on allpool loetletud sektoritesse kuuluvate kaupadega seotud kasvuhoonegaasid iga kaubaliigi puhul allpool loetletud kasvuhoonegaasid.

Tsement

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2523 10 00 – Tsemendiklinkrid	Süsinikdioksiid
2523 21 00 – Valge portlandtsement, kunstlikult värvitud või värvimata	Süsinikdioksiid
2523 29 00 – Muu portlandtsement	Süsinikdioksiid
2523 90 00 – Muu hüdrauliline tsement	Süsinikdioksiid

Elekter

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2716 00 00 – Elektrienergia	Süsinikdioksiid

Väetised

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2808 00 00 – Lämmastikhape; sulfolämmastikhapped	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
2814 – Ammoniaak, veevaba või vesilahusena	Süsinikdioksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2834 21 00 – Kaaliumnitraat	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
3102 – Mineraalsed ja keemilised lämmastikväetised	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
3105 – Mineraal- või keemilised väetised, mis sisaldavad kahte või kolme järgmistest toiteelementidest: lämmastik, fosfor ja kaalium; muud väetised; käesoleva grupi kaubad tablettidena vms kujul või pakendis brutomassiga kuni 10 kg — Välja arvatud: 3105 60 00 – Mineraal- ja keemilised väetised, mis sisaldavad kahte toiteelementi: fosforit ja kaaliumi	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid

Raud ja teras

CN-kood	Kasvuhoonegaas
72 – Raud ja teras Välja arvatud: 7202 – Ferrosulamid 7204 – Malmi ja terase jäätmed ja jäägid; praagitud valuplokid ja teras ümbersulatamiseks	Süsinikdioksiid
7301 – Rauast või terasest sulundkonstruktsioonid, puuritud, perforeeritud või mitte, monoliitsed või monteeritavad; keevitatud kujuprofiilid, rauast või terasest	Süsinikdioksiid
7302 – Raudteede ja trammiteede rauast või terasest konstruktsioonielemendid: rööpad, hammas- ja kontrarööpad, pöörmekangid jm ristühendused, liiprid, lukuliiprid, aluslapid, sidelapid, kiilud, tugiplaadid, tugipadjad, tõmmitsad, kandurid, rööpapoldid jm detailid rööbaste ühendamiseks või kinnitamiseks	Süsinikdioksiid
7303 00 – Malmist torud ja õõnesprofiilid	Süsinikdioksiid
7304 – Igasugused õmbluseta torud ja õõnesprofiilid, rauast või terasest (v. a malmist)	Süsinikdioksiid
7305 – Muud raud- ja terastorud (näiteks keevitatud, needitud või muu õmblusega), ümmarguse ristlõikega, välisläbimõõduga üle 406,4 mm	Süsinikdioksiid
7306 – Muud raud- või terastorud ning õõnesprofiilid (näiteks lahtiste, keevitatud, needitud või muude sellesarnaste õmblustega)	Süsinikdioksiid
7307 – Rauast või terasest toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved)	Süsinikdioksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

CN-kood	Kasvuhoonegaas
7308 – Rauast või terasest metallkonstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised) ja nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, lüüsvärvad, tornid, sõrestikmastid, katusekatted, katusefermid, ukse, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, kujuprofiilid, torud jms tarindites kasutatavad raud- või terastooted	Süsinikdioksiid
7309 – Rauast või terasest reservuaarid, tsisternid, paagid jms mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga üle 300 liitri, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid
7310 – Rauast või terasest tsisternid, vaadid, trumlid, plekknõud, toosid jm mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga kuni 300 liitrit, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid
7311 – Rauast ja terasest suru- või vedelgaasimahutid	Süsinikdioksiid

Alumiinium

CN-kood	Kasvuhoonegaas
7601 – Survetöötlemata alumiinium	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7603 – Alumiiniumipulbrid ja -helbed	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7604 – Alumiiniumist varbmaterjal ja profiilid	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7605 – Alumiiniumtraat	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7606 – Alumiiniumist plaadid, lehed ja ribad paksusega üle 0,2 mm	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7607 – Alumiiniumfoolium (trükiga kaetud või mitte, paberist, papist, plastist vms materjalidest aluskihiga või ilma), paksusega kuni 0,2 mm (aluskihti arvestamata)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7608 – Alumiiniumtorud	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7609 00 00 – Alumiiniumist toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved, äärikud)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud

(¹) Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek

Kaupade ja kasvuhoonegaaside loetelu

1. Kaupade identifitseerimise eesmärgil kohaldatakse käesolevat määrust allpool loetletud nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 (¹) kohase koondnomenklatuuri (CN) koodide alla kuuluvate kaupade suhtes.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel on allpool loetletud sektoritesse kuuluvate kaupadega seotud kasvuhoonegaasid iga kaubaliigi puhul allpool loetletud kasvuhoonegaasid.

Tsement

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2523 30 00 – Muu portlandtsement	Süsinikdioksiid
2523 10 00 – Tsemendiklinkrid	Süsinikdioksiid
2523 21 00 – Valge portlandtsement, kunstlikult värvitud või värvimata	Süsinikdioksiid
2523 29 00 – Muu portlandtsement	Süsinikdioksiid
2523 90 00 – Muu hüdrauliline tsement	Süsinikdioksiid

Elekter

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2716 00 00 – Elektrienergia	Süsinikdioksiid

Väetised

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2808 00 00 – Lämmastikhape; sulfolämmastikhapped	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
2814 – Ammoniaak, veevaba või vesilahusena	Süsinikdioksiid
2834 21 00 – Kaaliumnitraat	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid
3102 – Mineraalsed ja keemilised lämmastikväetised	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

CN-kood	Kasvuhoonegaas
3105 – Mineraal- või keemilised väetised, mis sisaldavad kahte või kolme järgmistest toiteelementidest: lämmastik, fosfor ja kaalium; muud väetised; käesoleva grupi kaubad tablettidena vms kujul või pakendis brutomassiga kuni 10 kg — Välja arvatud: 3105 60 00 – Mineraal- ja keemilised väetised, mis sisaldavad kahte toiteelementi: fosforit ja kaaliumi	Süsinikdioksiid ja dilämmastikoksiid

Raud ja teras

CN-kood	Kasvuhoonegaas
72 – Raud ja teras Välja arvatud: 7202 – Ferrosulamid 7204 – Malmi ja terase jäätmed ja jäägid; praagitud valuplokid ja teras ümbersulatamiseks	Süsinikdioksiid
7301 – Rauast või terasest sulundkonstruktsioonid, puuritud, perforeeritud või mitte, monoliitsed või monteeritavad; keevitatud kujuprofiilid, rauast või terasest	Süsinikdioksiid
7302 – Raudteede ja trammiteede rauast või terasest konstruktsioonielemendid: rööpad, hammas- ja kontrarööpad, pöörmeh, riströöpad, pöörmekangid jm ristühendused, liiprid, lukuliiprid, aluslapid, sidelapid, kiilud, tugiplaadid, tugipadjad, tõmmitsad, kandurid, rööpapoldid jm detailid rööbaste ühendamiseks või kinnitamiseks	Süsinikdioksiid
7303 00 – Malmist torud ja õõnesprofiilid	Süsinikdioksiid
7304 – Igasugused õmbluseeta torud ja õõnesprofiilid, rauast või terasest (v.a malmist)	Süsinikdioksiid
7305 – Muud raud- ja terastorud (näiteks keevitatud, needitud või muu õmblusega), ümmarguse ristlõikega, välisläbimõõduga üle 406,4 mm	Süsinikdioksiid
7306 – Muud raud- või terastorud ning õõnesprofiilid (näiteks lahtiste, keevitatud, needitud või muude sellesarnaste õmblustega)	Süsinikdioksiid
7307 – Rauast või terasest toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved)	Süsinikdioksiid
7308 – Rauast või terasest metallkonstruktsioonid (v.a rubriigi 9406 kokkupandavad ehitised) ja nende osad (näiteks sillad, sillasektsioonid, lüüsvärvad, tornid, sõrestikmastid, katusekatted, katusefermid, ukсед, aknad, nende raamid, lävepakud, aknaluugid, balustraadid, piilarid ja sambad); tahvlid, vardad, kujuprofiilid, torud jms tarindites kasutatavad raud- või terastooted	Süsinikdioksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

CN-kood	Kasvuhoonegaas
7309 – Rauast või terasest reservuaarid, tsisternid, paagid jms mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga üle 300 liitri, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid
7310 – Rauast või terasest tsisternid, vaadid, trumlid, plekknõud, toosid jm mahutid mis tahes ainete jaoks (v.a suru- või vedelgaas), mahuga kuni 300 liitrit, vooderdusega või ilma, soojusisolatsiooniga või ilma, mehaaniliste ja soojustehniliste seadmeteta	Süsinikdioksiid
7311 – Rauast ja terasest suru- või vedelgaasimahutid	Süsinikdioksiid

Alumiinium

CN-kood	Kasvuhoonegaas
7601 – Survetöötlemata alumiinium	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7603 – Alumiiniumipulbrid ja -helbed	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7604 – Alumiiniumist varbmaterjal ja profiilid	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7605 – Alumiiniumtraat	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7606 – Alumiiniumist plaadid, lehed ja ribad paksusega üle 0,2 mm	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7607 – Alumiiniumfoolium (trükiga kaetud või mitte, paberist, papist, plastist vms materjalidest aluskihiga või ilma), paksusega kuni 0,2 mm (aluskihti arvestamata)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7608 – Alumiiniumtorud	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud
7609 00 00 – Alumiiniumist toruliitmikud (näiteks muhvid, põlved, äärikud)	Süsinikdioksiid ja perfluorosüsivesinikud

Kemikaalid

CN-kood	Kasvuhoonegaas
29 – Orgaanilised kemikaalid	Süsinikdioksiid
2804 10 000 – Vesinik	Süsinikdioksiid

Kolmapäev, 22. juuni 2022

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2814 10 000 – Veevaba ammoniaak	Süsinikdioksiid
2814 20 00 – Ammoniaak vesilahuses	Süsinikdioksiid

Polümeerid

CN-kood	Kasvuhoonegaas
39 – Plastid ja plasttooted	süsinikdioksiid ja diämmastikoksiid

(¹) Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1).

Muudatusettepanek 176**Ettepanek võtta vastu määrus****III lisa – punkt 2 – pealkiri***Komisjoni ettepanek*

2. Lihtsate kaupade tegelike sisalduvate **otseheidete** kindlaksmääramine

Muudatusettepanek

2. Lihtsate kaupade tegelike sisalduvate **heidete** kindlaksmääramine

Muudatusettepanek 177**Ettepanek võtta vastu määrus****III lisa – punkt 2 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

Konkreetses käitises toodetud lihtsate kaupade tegelike sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramisel võetakse arvesse **ainult otseheidet**. Selleks kasutatakse järgmist võrrandit:

Muudatusettepanek

Konkreetses käitises toodetud lihtsate kaupade tegelike sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramisel võetakse arvesse **nii otsekui ka kaudseid heideteid**. Selleks kasutatakse järgmist võrrandit:

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 178

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

„Omistatud heitkogused“ on see osa käitise aruandeperioodi **otseheidetest**, mis on põhjustatud kaupade (g) tootmisprotsessist, kui kohaldatakse artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides kindlaks määratud protsessi süsteemipiire. Omistatud heitkogused arvutatakse järgmise võrrandi abil:

$$AttrEm_g = DirEm$$

Muudatusettepanek

„Omistatud heitkogused“ on see osa käitise aruandeperioodi **heidetest**, mis on põhjustatud kaupade (g) tootmisprotsessist, kui kohaldatakse artikli 7 lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides kindlaks määratud protsessi süsteemipiire. Omistatud heitkogused arvutatakse järgmise võrrandi abil:

$$Attr_g = DirEm + Em_{el} - Em_{el, exp}$$

Muudatusettepanek 179

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 3 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

3. Keerukate kaupade tegelike sisalduvate **otseheidete** kindlaksmääramine

Muudatusettepanek

3. Keerukate kaupade tegelike sisalduvate **heidete** kindlaksmääramine

Muudatusettepanek 180

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Vaikeväärtuste määramisel kasutatakse sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramiseks ainult tegelikke väärtusi. Tegelik andmete puudumisel võib kasutada erialakirjanduses esitatud väärtusi. Enne kui komisjon kogub andmed, mida on vaja iga I lisas loetletud kaubaliigi puhul asjakohaste vaikeväärtuste kindlaksmääramiseks, avaldab ta protsessi sisendmaterjalina kasutatavate heitgaaside ja kasvuhoonegaaside arvesse võtmise suunised. Vaikeväärtused määratakse kindlaks parimate kättesaadavate andmete põhjal. **Need** vaadatakse korrapäraselt läbi rakendusaktidega, mis põhinevad kõige ajakohasemal ja usaldusväärsemal teabel, sealhulgas kolmanda riigi või kolmandate riikide rühma esitatud teabel.

Muudatusettepanek

Vaikeväärtuste määramisel kasutatakse sisalduvate heitkoguste kindlaksmääramiseks ainult tegelikke väärtusi, **mis pärinevad riigist, kus tegelikud heitkogused tekkisid**. Tegelik andmete puudumisel **või, kui tegelike andmete kasutamine tooks kaasa madalad vaikeväärtused, mis soodustavad ärakasutamist**, võib kasutada erialakirjanduses esitatud väärtusi. Enne kui komisjon kogub andmed, mida on vaja iga I lisas loetletud kaubaliigi puhul asjakohaste vaikeväärtuste kindlaksmääramiseks, avaldab ta protsessi sisendmaterjalina kasutatavate heitgaaside ja kasvuhoonegaaside arvesse võtmise suunised. Vaikeväärtused määratakse kindlaks parimate kättesaadavate andmete põhjal. **Parimad kättesaadavad andmed põhinevad võimalikult suurel määral usaldusväärusel ja avalikult kättesaadaval teabel kasutatava tehnoloogia ja protsesside liigi, tehase konstruktsiooni, sisendmaterjalide päritolu ja tootmisprotsessis kasutatavate lihtsate kaupade, energiaallika ja muude andmete kohta. Vaikeväärtused** vaadatakse korrapäraselt läbi **artikli 7 lõikes 6 osutatud** rakendusaktidega, mis põhinevad kõige ajakohasemal ja usaldusväärsemal teabel, sealhulgas kolmanda riigi või kolmandate riikide rühma esitatud teabel.

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 181

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – alapunkt 4.1. – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Kui kinnitatud deklarant ei suuda tegelikke heitkoguseid nõuetekohaselt kindlaks määrata, kasutatakse vaikeväärtusi. Need väärtused määratakse kindlaks iga eksportiva riigi ja iga I lisas loetletud muu kauba kui elektri keskmise heitemahukuse alusel, millele lisatakse näitaja, mis määratakse kindlaks käesoleva määruse rakendusaktidega. Kui eksportiva riigi usaldusväärseid andmeid ei saa teatava kaubaliigi suhtes kohaldada, põhinevad vaikeväärtused seda liiki kauba puhul kõige halvemate näitajatega **10 %** ELi käitiste heitkoguste keskmisel heitemahukusel.

Muudatusettepanek

Kui kinnitatud deklarant ei suuda tegelikke heitkoguseid nõuetekohaselt kindlaks määrata, kasutatakse vaikeväärtusi. Need väärtused määratakse kindlaks iga eksportiva riigi **10 % kõige halvemate näitajatega käitiste** ja iga I lisas loetletud muu kauba kui elektri keskmise heitemahukuse alusel, millele lisatakse näitaja, mis määratakse kindlaks käesoleva määruse rakendusaktidega. Kui eksportiva riigi usaldusväärseid andmeid ei saa teatava kaubaliigi suhtes kohaldada, põhinevad vaikeväärtused seda liiki kauba puhul kõige halvemate näitajatega **5 %** ELi käitiste heitkoguste keskmisel heitemahukusel. **Vaikeväärtused ei tohi mingil juhul olla väiksemad kui tõenäolised sisalduvad heitkogused ja eksportija ei tohi saada kasu olukorrast, kus ta jätab tegelike heitkoguste kohta usaldusväärsed andmed esitamata ja seetõttu kasutatakse vaikeväärtusi.**

Muudatusettepanek 182

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – punkt 4 – alapunkt 4.2. – alapunkt 4.2.1. – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Konkreetsed vaikeväärtused põhinevad **parimatel komisjoni käsutuses olevatel andmetel, millega määratakse kindlaks** kolmanda riigi, kolmandate riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna **hinnakujundusallikate keskmine CO₂ heite koefitsient CO₂ tonnides megavatt-tunni kohta.**

Muudatusettepanek

Konkreetsed vaikeväärtused põhinevad kolmanda riigi, kolmandate riikide rühma või kolmanda riigi piirkonna **10 % kõige halvemate näitajatega elektrienergiat tootvatel käitistel.**

Kolmapäev, 22. juuni 2022

Muudatusettepanek 183
Ettepanek võtta vastu määrus

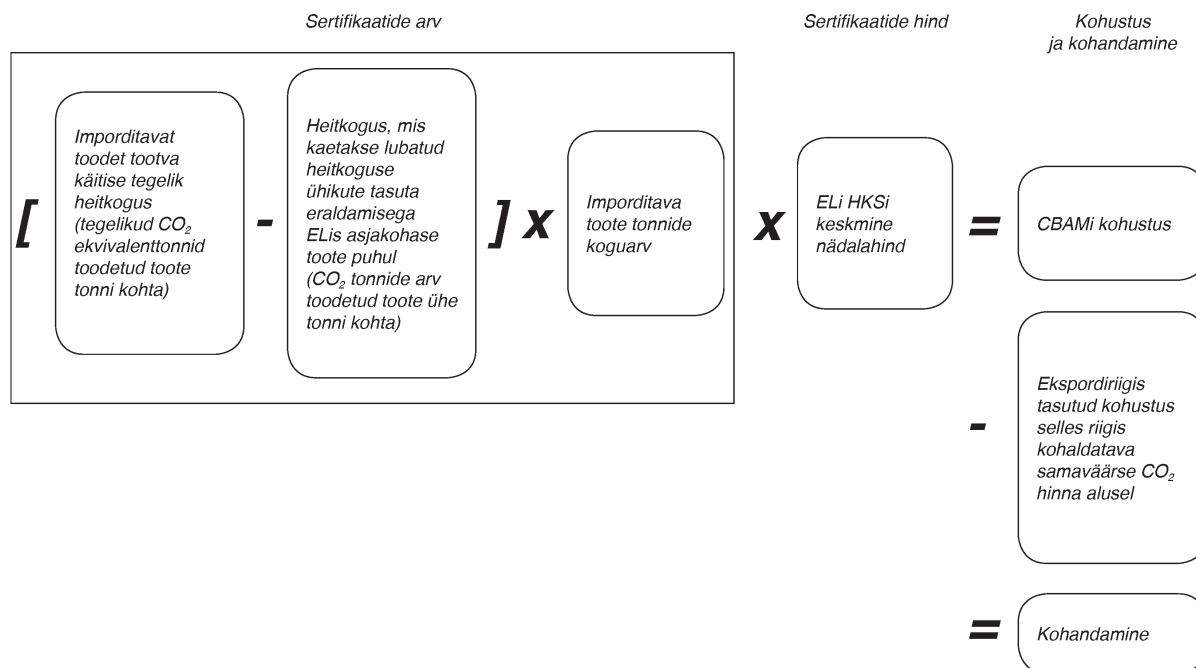
III a lisa (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

IIIa lisa

ELi HKSi raames lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisest tuleneva CBAMi sertifikaatide vähendamise arvutamise metoodika

Muudatusettepanek 184
Ettepanek võtta vastu määrus
V lisa – 1. osa – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) tõendajal on kohustus käitist külastada, välja arvatud juhul, kui on täidetud konkreetsed kriteeriumid käitise külastusest loobumiseks;

(c) tõendajal on kohustus käitist külastada, välja arvatud juhul, kui on täidetud konkreetsed **artikli 8 lõike 3 kohased** kriteeriumid käitise külastusest loobumiseks;

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0250

Erakorraline ajutine EAFRD toetus, et reageerida Venemaa Ukrainasse sissetungi mõjule *I**

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 1305/2013 seoses erimeetmega Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames erakorralise ajutise toetuse andmiseks, et reageerida mõjule, mis tuleneb Venemaa sissetungist Ukrainasse (COM(2022)0242 – C9-0185/2022 – 2022/0166(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0242),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 42 ja artikli 43 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0185/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 16. juuni 2022. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 17. juuni 2022. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 163,
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2022)0166

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) nr 1305/2013 seoses erimeetmega Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames erakorralise ajutise toetuse andmiseks, et reageerida mõjule, mis tuleneb Venemaa sissetungist Ukrainasse

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2022/1033) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0251

Gaasi hoiustamine *I**

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/1938, mis käsitleb gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta COM(2022)0135 – C9-0126/2022 – 2022/0090(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus esimene lugemine)

(2023/C 32/15)

Euroopa Parlament, –

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0135),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 194 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0126/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 18. mai 2022. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 kohaselt heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 25. mai 2022. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 163,
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2022)0090

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) .../..., millega muudetakse määruseid (EL) 2017/1938 ja (EÜ) nr 715/2009 seoses gaasi hoiustamisega

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2022/1032) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0252

ELi digitaalne COVID-tõend – liidu kodanikud *I**

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal (COM(2022)0050 – C9-0031/2022 – 2022/0031(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0050),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 21 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0031/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 15. juuni 2022. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni muudatusettepanekutena esitatud seisukohta,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0138/2022),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2022)0031

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juuni 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) 2021/953, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik, et hõlbustada vaba liikumist COVID-19 pandeemia ajal

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2022/1034) lõplikule kujule).

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0253

ELi digitaalne COVID-tõend – kolmandate riikide kodanikud *I**

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2021/954 koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistiku kohta seoses kolmandate riikide kodanikega, kes COVID-19 pandeemia ajal seaduslikult viibivad või elavad liikmesriikide territooriumil (COM(2022)0055 – C9-0032/2022 – 2022/0030(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2023/C 32/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0055),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 77 lõike 2 punkti c, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0032/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse nõukogu esindaja poolt 15. juuni 2022. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0137/2022),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2022)0030

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. juunil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/..., millega muudetakse määrust (EL) 2021/954, millega kehtestatakse koostalitlusvõimeliste COVID-19 vaktsineerimis-, testimis- ja läbipõdemistõendite (ELi digitaalne COVID-tõend) väljaandmise, kontrollimise ja aktsepteerimise raamistik seoses kolmandate riikide kodanikega, kes seaduslikult viibivad või elavad COVID-19 pandeemia ajal liikmesriikide territooriumil

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2022/1035) lõplikule kujule).

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0254

Paranduseelarve projekt nr 3/2022: Ukrainast põgenevate inimeste vastuvõtukulude rahastamine

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb nõukogu seisukohta Euroopa Liidu 2022. aasta paranduseelarve projekti nr 3/2022 kohta – Ukrainast põgenevate inimeste vastuvõtukulude rahastamine (09095/2022 – C9-0182/2022 – 2022/0126(BUD))

(2023/C 32/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 314,
 - võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrust (EL, Euratom) 2018/1046 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾), eriti selle artiklit 44,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu 2022. aasta üldeelarvet, mis võeti lõplikult vastu 24. novembril 2021. aastal⁽²⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027⁽³⁾ (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“),
 - võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse paranduseelarve projekti nr 3/2022, mille komisjon võttis vastu 22. aprillil 2022. aastal (COM(2022)0262),
 - võttes arvesse 16. mail 2022. aastal vastu võetud ja samal päeval Euroopa Parlamendile edastatud nõukogu seisukohta paranduseelarve projekti nr 3/2022 kohta (09095/2022 – C9-0182/2022),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 94 ja 96,
 - võttes arvesse väliskomisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0181/2022),
- A. arvestades, et komisjon teeb ettepaneku, et liidu eelarvest eraldataks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu raames kokku 400 miljonit eurot, et rahastada Ukrainast pärast Venemaa Föderatsiooni poolt 24. veebruaril 2022 Ukraina vastu alustatud ebaseaduslikku, provotseerimata ja põhjendamatu sõjalist agressiooni põgenevate inimeste esmaseid vastuvõtu- ja registreerimiskulusid;

⁽¹⁾ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.⁽²⁾ ELT L 45, 24.2.2022, lk 1.⁽³⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.⁽⁴⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.⁽⁵⁾ ELT L 424, 15.12.2020, lk 1.

Neljapäev, 23. juuni 2022

- B. arvestades, et paranduseelarve projekt nr 3/2022 on üks element, mida kasutatakse kavandatud 400 miljoni euro leidmiseks koos Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu temaatiliste rahastu 2021.–2022. aasta tööprogrammide muudatustega, millega tehakse iga programmi raames hädaabina kättesaadavaks 124 miljonit eurot, ning eelarvepädevate institutsioonide ümberpaigutamise ettepanekuga (DEC 11/2022), et suurendada Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kulukohustuste assigneeringuid 52,2 miljoni euro võrra ja maksete assigneeringuid 74 miljoni euro võrra;
- C. arvestades, et paranduseelarve projekti nr 3/2022 netomõju kuludele on Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kulukohustuste assigneeringute suurenemine 99,8 miljoni euro võrra ning maksete assigneeringute suurenemine 176 miljoni euro võrra, millest 76 miljonit eurot on Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi assigneeringud ja 100 miljonit eurot on piirihalduse ja viisapoliitika rahastu assigneeringud;
1. väljendab heameelt komisjoni esitatud paranduseelarve projekti nr 3/2022 üle;
 2. tuletab meelde parlamendi võetud kohustust aktiveerida kõik kättesaadavad liidu eelarvevahendid, et jätkata Ukrainale ja Ukraina sõja eest põgenevatele inimestele suurima võimaliku majandusliku ja rahalise toetuse andmist; kordab vajadust liikmesriikidevahelise solidaarsuse ja ühiste meetmete järele, et reageerida miljonite Ukrainast põgenevate pagulaste voole, sealhulgas pagulaste ümberjaotamisele; rõhutab, kui oluline on jätkata Moldova Vabariigi toetamist isikute üleviimisel liikmesriikidesse solidaarsusplatvormi raames; nõuab eelkõige tungivalt, et komisjon kavandaks ja kasutaks vahendeid, mis on ette nähtud Ukraina ja liikmesriikide vahelistele piiriülestele koostööprogrammidele aastateks 2021–2027, et suurendada praegust pagulaskriisi silmas pidades piiril elavate kogukondade vastupanuvõimet;
 3. tuletab meelde, et Euroopa Parlament tagas mitmeaastase finantsraamistiku üle peetud läbirääkimistel piirihalduse ja viisapoliitika rahastule 1 miljardi euro suuruse lisatoetuse, et programm saaks oma eesmärgid täielikult saavutada; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et komisjon on otsustanud praeguse mitmeaastase finantsraamistiku jooksul vähendada piirihalduse ja viisapoliitika rahastu assigneeringuid, et kompenseerida Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse assigneeringute suurendamist 63 miljoni euro võrra ja Europoli assigneeringute suurendamist 185 miljoni euro võrra; jääb kindlaks oma seisukohale, et ametite uued ülesanded nõuavad uusi vahendeid ning need ei tohiks tulla olemasolevate programmide või ametite arvelt;
 4. rõhutab, et NGEU, selle taaste- ja vastupidavusraha komponent ega ka praeguse mitmeaastase finantsraamistiku paindlikkus ei ole piisavad, et katta Ukraina sõjast tulenevaid rahalisi vajadusi; eeldab lisaks, et majanduslik ja sotsiaalne olukord liidus halveneb lähikuudel veelgi, ning kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma kiiresti kasutusele vajalikud solidaarsus- ja hüvitusmehhanismid;
 5. on sügavalt mures selle pärast, et mitmeaastane finantsraamistik on juba saavutanud oma piirid ning see ei ole sobiv, et jätkusuutlikul viisil jätkata arvukate sise- ja väliskriisidega tegelemist; juhib eelkõige tähelepanu vajadusele suurendada rubriigi 4 ülemmäära, et kajastada liidu rände ja piirihalduse tegelikke rahalisi vajadusi; palub seetõttu komisjonil korraldada praeguse mitmeaastase finantsraamistiku toimimise põhjalik läbivaatamine ja esitada võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2023. aasta esimeses kvartalis seadusandlik ettepanek mitmeaastase finantsraamistiku põhjaliku läbivaatamise kohta; loodab, et selle läbivaatamise käigus võetakse arvesse Ukraina sõja pikaajalist mõju ja võetud erakorralisi meetmeid;
 6. kiidab nõukogu seisukoha paranduseelarve projekti nr 3/2022 kohta heaks;
 7. teeb presidendile ülesandeks kuulutada paranduseelarve nr 2/2022 lõplikult vastuvõetuks ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0255

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine – EGF/2022/001 FR/Air France – Prantsusmaa

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Prantsusmaa taotlus – EGF/2022/001 FR/Air France) (COM(2022)0201 – C9-0170/2022 – 2022/0143(BUD))

(2023/C 32/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0201 – C9-0170/2022),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 ⁽¹⁾ (edaspidi „EGFi määrus“),
- võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ⁽²⁾ (mitmeaastase finantsraamistiku määrus), eriti selle artiklit 8,
- võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ⁽³⁾, eriti selle punkti 9,
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning regionaalarengukomisjoni kirju,
- võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0183/2022),
- A. arvestades, et liit on loonud õigusnormid ja eelarvevahendid, et anda lisaabi töötajatele, kes kannatavad globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja keskkonnavalaste muutuste tagajärjel, näiteks maailmakaubanduses toimunud muutuste, kaubandusvaidluste ning liidu kaubandussuhetes või siseturu koosseisus toimunud suurte muutuste tõttu ja finants- või majanduskriiside, samuti vähese CO₂ heitega majandusele ülemineku või digitaliseerimise või automatiseerimise tagajärjel, tehes samal ajal liikuvuse kõigile kättesaadavaks;
- B. arvestades, et liit on laiendanud koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohaldamisala, et anda rahalist toetust mis tahes suurte restruktureerimiste korral, hõlmates seega koroonaviiruse kriisi majanduslikke tagajärgi;
- C. arvestades, et Prantsusmaa esitas taotluse EGF/2022/001 FR/Air France, et saada EGFi rahalist toetust seoses 282 töötaja koondamisega NACE Revision 2 osa 33 (masinate ja seadmete remont ja paigaldamine) ja osa 51 (õhutransport) alla kuulavas majandussektoris, peamiselt 12 Prantsusmaa NUTS 2. tasandi piirkonnas Prantsusmaa mandriosas ⁽⁴⁾ ja neljas Prantsusmaa NUTS 2. tasandi ülemerepiirkonnas ⁽⁵⁾ vaatlusperioodil 1. juulist 2021 kuni 1. novembrini 2021;

⁽¹⁾ ELT L 153, 3.5.2021, lk 48.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.

⁽³⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽⁴⁾ Île-de-France (FR10), Nord Pas de Calais (FRE1), Alsace (FRF1), Pays de la Loire (FRG0), Bretagne (FRH0), Aquitaine (FRI1), Languedoc Roussillon (FRJ1), Midi Pyrénées (FRJ2), Auvergne (FRK1), Rhône Alpes (FRK2), Provence Alpes Côte d'Azur (FRL0) ja Korsika (FRM0).

⁽⁵⁾ Guadeloupe (FRY1), Martinique (FRY2), Guyane (FRY3) ja Réunion (FRY4).

Neljapäev, 23. juuni 2022

- D. arvestades, et taotlus on esitatud 282 koondatud töötaja kohta, kelle tegevus ettevõtja Air France ja tema kahe tütaretevõtja ⁽⁶⁾ juures on vaatlusperioodi jooksul lõppenud, samas kui 1 298 töötajat koondati enne või pärast vaatlusperioodi samade sündmuste tõttu, mis põhjustasid koondatud töötajate tegevuse lõpetamise vaatlusperioodil, ning seega käsitatakse kõiki 1 580 töötajat rahastamise nõuetele vastavate toetusesaajatena;
- E. arvestades, et taotlus põhineb EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punkti a kohastel sekkumiskriteeriumide alusel, milles on seatud tingimuseks, et vaatlusperioodiks oleva nelja kuu jooksul on liikmesriigi ettevõttes pidanud tegevuse lõpetama vähemalt 200 koondatud töötajat, kaasa arvatud töötajad, kelle on koondanud nimetatud ettevõtja tarnijad või tootmisahela järgmise etapi tootjad, ja/või füüsilisest isikust ettevõtjad, kes on oma tegevuse lõpetanud;
- F. arvestades, et Air France'i mõjutas tõsiselt COVID-19 kriis, mis põhjustas sissetulekute ja liikluse järsu vähenemise;
- G. arvestades, et Air France'i piirkondlike tütaretevõtjate ümberkorraldamine Hopiks tekitas sotsiaalseid probleeme juba enne COVID-19 kriisi algust ning et Air France otsustas pandeemia ajal järsult vähendada Hopi suutlikkust nii töötajate kui ka lennukite osas;
- H. arvestades, et Prantsusmaa ametiasutused on Air France'i toetuseks rakendanud mitmesuguseid meetmeid, nagu riigigarantiiga laenuid, kuid ettevõtte pidi kriisiga toimetulekuks veel võtma täiendavaid meetmeid, sealhulgas vähendama tegevust, kujundades ümber siseriiklike lendude võrgu ja lihtsustades tugifunktsioone, mis tõi kaasa töötajate arvu vähenemise;
- I. arvestades, et komisjon on märkinud, et tervisekriis tõi kaasa majanduskriisi, ning on esitanud majanduse taastekava ja rõhutanud EGF-i rolli erakorralise vahendina ⁽⁷⁾;
- J. arvestades, et Euroopa lennuettevõtjad on ülemaailmse konkurentsi tõttu seisnud silmitsi tõsiste probleemide ja väljakutsetega, ning arvestades, et on vaja võtta meetmeid, et tugevdada lennuettevõtjate töötajate õiguste kaitset liidu tasandil ning tagada, et selles olulises sektoris säiliks konkurentsivõimelised ja inimväärsed töökohad liidus;
- K. arvestades, et EGF-i toetus ei tohi ületada iga-aastast maksimumsummat, mis on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklis 8;
- L. arvestades, et liidul on oluline roll vajaliku solidaarsuse tagamisel EGF-i rahalise toetuse kaudu, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel naasta kiiresti inimväärsel ja püsivale tööle oma algsel tegevusalal või väljaspool seda ning valmistada neid samal ajal ette keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa majanduse jaoks;
1. nõustub komisjoniga, et EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punktis a sätestatud tingimused on täidetud ja Prantsusmaal on õigus saada kõnealuse määruse alusel 17 742 607 euro suurust rahalist toetust, mis moodustab 85 % kogukuludest (20 873 656 eurot) ja hõlmab ainult individuaalsete teenuste kulusid;
2. märgib, et Prantsusmaa ametiasutused esitasid taotluse 21. jaanuaril 2022. aastal ning komisjon viis taotluse hindamise lõpule 10. mail 2022. aastal ja andis sellest samal päeval Euroopa Parlamendile teada;
3. märgib, et taotlus puudutab kokku 1 580 koondatud töötajat, kelle tegevus on lõppenud; tunneb heameelt asjaolu üle, et Prantsusmaa eelduse kohaselt osalevad meetmetes kõik rahastamise nõuetele vastavad toetusesaajad (sihtrühma kuuluvad toetusesaajad);
4. tuletab meelde, et koondamiste sotsiaalne mõju on eeldatavasti oluline Prantsusmaa jaoks, eelkõige Île-de-France'i piirkonnas, kus toimus 57 % koondamistest; võtab teadmiseks, et Prantsusmaa tööturuamet täpsustas, et Air France'i ümberkorraldamine mõjutab asjaomaste piirkondade tööhõive tasakaalu; rõhutab, et raskustesse sattunud piirkonnad ja majandussektorid vajavad Euroopa integreeritud ja ühist reageerimist, et toetada nende vastupanuvõimet;

⁽⁶⁾ Tütaretevõtjad Hop ja Hop Training.

⁽⁷⁾ COM(2020)0442.

Neljapäev, 23. juuni 2022

5. juhib tähelepanu sellele, et 56 % koondatud töötajatest on naised ja 30,8 % on üle 54 aasta vanad; märgib lisaks, et 96 koondatud töötajal on puue;
6. märgib, et Prantsusmaa alustas sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalsete teenuste osutamist 1. veebruaril 2021 ja EGFi rahalise toetuse saamise tingimustele vastab seega ajavahemik alates 1. veebruarist 2021 kuni 24 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast;
7. tuletab meelde, et töötajatele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest: nõustamisteenused ja kutsenõustamine, koolitus, sealhulgas horisontaalsed pädevused, ümberõpe, oskuste täiendamine, praktika ja kutseõpe, ettevõtte loomise toetus, töölevõtmise toetus, kiiresti tööturule naasmise toetus, palgalisad ning aktiivne abi töö otsimisel; rõhutab, kui oluline on pakkuda koondatud kvalifitseeritud töötajatele liidus kiiresti töövõimalusi;
8. kordab sellega seoses, et liidul peaks olema oluline roll õiglaseks ja digitaalseks üleminekuks vajalike kvalifikatsioonide kättesaadavaks tegemisel kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja Euroopa peamiste poliitikaeesmärkidega; toetab kindlalt seda, et fond on jätkuvalt solidaarne mõjutatud isikutega ning keskendub jätkuvalt restruktureerimise mõjule töötajatele praeguse mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud perioodil; nõuab, et tulevased rakendused suurendaksid poliitika sidusust;
9. väljendab heameelt asjaolu üle, et Prantsusmaa on kooskõlastatud individuaalsete teenuste paketi koostanud töötajate ja ametiühingute esindajatega konsulteerides ⁽⁸⁾;
10. väljendab heameelt asjaolu üle, et Prantsusmaa on teatanud, et Air France on koostanud ulatusliku aktiivsete tööturumeetmete paketi, mille eesmärk on aidata koondatud töötajaid kooskõlas oma õigusliku kohustusega;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et Air France pakub oma töötajatele regulaarselt koolitusi, mille käigus pööratakse tähelepanu ressursitõhusas majanduses vajalikele digioskustele ja -oskustele osana oskuste arendamise kavast, ning väljendab heameelt selle üle, et need koolitused on koondatud töötajatele kättesaadavad kogu nende osalemise ajaks EGFi meetmetes; rõhutab, et oluline on valmistada töötajaid ette üleminekuks keskkonnahoidlikule ja digitaalsele liidu majandusele ning seeläbi kiirendada kaksiküleminekut;
12. märgib, et digi- ja rohepööre mõjutavad ka tööturгу, eriti lennundussektoris; seepärast tuleks erilist tähelepanu pöörata kvalifitseeritud haridusele, sealhulgas kutseõppele ja nn dualõppesüsteemi edendamisele, mis on osutunud mõnes liikmesriigis tõhusaks;
13. rõhutab, et Prantsusmaa ametiasutused on kinnitanud, et toetuskõlblikele meetmetele ei anta toetust liidu muudest fondidest ega rahastamisvahenditest;
14. kordab, et selleks, et EGFi toetus oleks täissummas täiendav, ei tohi see asendada meetmeid, mida äriühingud peavad võtma liikmesriigi õiguse ja kollektiivlepingute kohaselt, ega koondatud töötajatele mõeldud hüvitisi ega nende õigusi;
15. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;
16. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

⁽⁸⁾ SNPNC, UNAC, UNSA-PNC, CFDT, FO ja CFE/CGC.

Neljapäev, 23. juuni 2022

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta
(Prantsusmaa taotlus –

EGF/2022/001 FR/Air France)

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2022/1164).

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0256

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine – EGF/2021/008 EL/Atika (elektriseadmete tootmine) – Kreeka

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Kreeka taotlus – EGF/2021/008 EL/Atika (elektriseadmete tootmine)) (COM(2022)0248 – C9-0190/2022 – 2022/0170(BUD))

(2023/C 32/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0248 – C9-0190/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 ⁽¹⁾ (edaspidi „EGFi määrus“),
 - võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ⁽²⁾ (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“), eriti selle artiklit 8,
 - võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ⁽³⁾, eriti selle punkti 9,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning regionaalarengukomisjoni kirju,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0185/2022),
- A. arvestades, et liit on loonud õigusnormid ja eelarvevahendid, et anda lisaabi töötajatele, kes kannatavad globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja keskkonnavalaste muutuste tagajärjel, näiteks maailmakaubanduses toimunud muutuste, kaubandusvaidluste ning liidu kaubandussuhetes või siseturu koosseisus toimunud suurte muutuste tõttu ja finants- või majanduskriiside, samuti CO₂-neutraalsele majandusele ülemineku või digitaliseerimise või automatiseerimise tagajärjel;
- B. arvestades, et liit on laiendanud koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kohaldamisala, et anda rahalist toetust mis tahes suurte restruktureerimiste korral, hõlmates seega koroonaviiruse kriisi majanduslikke tagajärgi;
- C. arvestades, et Kreeka esitas taotluse EGF/2021/008 EL/Atika (elektriseadmete tootmine), et saada EGFi rahalist toetust pärast 206 koondamist NACE Revision 2 osa 27 (elektriseadmete tootmine) alla kuulavas majandussektoris Kreekas NUTS 2. tasandi piirkonnas Atikas (EL30) 1. aprillist 2021 1. oktoobrini 2021 kestnud vaatlusperioodil;
- D. arvestades, et taotlus on esitatud 206 koondatud töötaja kohta, kelle tegevus on vaatlusperioodi jooksul lõppenud kuues ettevõttes ⁽⁴⁾ ja keda kõiki käsitatakse abikõlblike toetusesaajatena; arvestades, et koondatud töötajad on 180 meest (87,4 %) ja 26 naist (12,6 %); arvestades, et 26 koondatud töötajat on alla 30-aastased (12,6 %), 137 on 30–54-aastased (66,5 %) ja 43 on üle 54-aastased (20,9 %); arvestades, et koondatud töötajatest on 167-l põhiharidus või sellest madalam haridus (81,1 %), 6-l on keskharidus või keskharidusjärgne haridus (2,9 %) ja 33-l on kõrgharidus (16,0 %);

⁽¹⁾ ELT L 153, 3.5.2021, lk 48.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.

⁽³⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽⁴⁾ Bsh Oikiakes Syskeves Anon. Viom. Etairia [Bsh-Pitsos], Seller Hellas Avee, Nexans Hellas Monoprosopi Ave, Kampourakis Georgios – G.E.M.A., Sammler V. Michalopoulos Avee, Mavilek Avee

Neljapäev, 23. juuni 2022

- E. arvestades, et taotlus põhineb EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punkti b kohastel sekkumiskriteeriumidel, mille alusel on toetuse saamise tingimuseks vähemalt 200 töötaja koondamine kuuekuulise vaatlusperioodi jooksul ettevõtjate juures, kes tegutsevad samas NACE Revision 2 osa tasemel määratletud majandussektoris ja asuvad liikmesriigi NUTS-i 2. tasandi ühes piirkonnas või kahes külgnevas piirkonnas;
- F. arvestades, et Kreekas mõjutas uute kodumasinade ostmisega seotud kulutusi tugevalt kõigepealt majanduskriisi aastatel 2008–2016 (35 % vähenemine) ja seejärel COVID-19 pandeemia (50 % vähenemine aastatel 2019–2020), kusjuures aastatel 2017–2019 taastusid kulutused 9,5 %;
- G. arvestades, et Kreeka elanikkonna elementaarsed digioskused on endiselt vähearenenud ja jäävad alla liidu keskmisele, mis tähendab suurt tehnoloogilise mahajäämuse ja digitaalse kirjaoskamatusohtu; arvestades, et komisjoni 2021. aasta digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI) ⁽⁵⁾ kohaselt oli Kreeka 27 liikmesriigi seas 22. kohal seoses digitehnoloogia integreerimisega äritegevusse ja ainult 23 %-l inimestest on elementaarsetest digioskustest paremad oskused, samas kui liidu keskmine on 31 %;
- H. arvestades sellega seoses, et kuna Pitsose tootmistehase konkurentsivõime vähenes, mis oli tingitud mitmest tegurist, nagu automatiseerituse ja kõrgtehnoloogilise tootmise puudumine, elektriliste kodumasinade suured tootmiskulud ja elektrikomponentide riigisisese tarnimise nappus, ning BSH-Pitsose juhtkond tegi otsuse mitte toetada tehase tootmisrajatise optimeerimiseks vajalikke kapitaliinvesteeringuid ja otsustas viia tootmise üle Türgi, kus tootmiskulud on madalamad (samas kui kaubamärgi ning müügi- ja teenindusosakond säilitati Kreekas), teatati 2017. aasta septembris Pitsose tootmistehase sulgemisest; arvestades, et tootmistegevust pikendati kuni 2021. aasta alguseni ja 2021. aastal koondati 166 töötajat;
- I. arvestades, et veel viies ettevõttes, kes seisid silmitsi raskustega kiiresti muutuva digitaalmajandusega kohanemisel, koondati 40 töötajat;
- J. arvestades, et kuigi töötuse määr on Kreekas järk-järgult langenud alates 2013. aastast, mil see saavutas kõrgeima taseme (27,5 %), on see siiski seal endiselt väga kõrge; arvestades, et 2021. aastal oli töötuse määr Kreekas 14,7 % ehk liidus teisel kohal, samas kui liidu keskmine oli 7,0 % ⁽⁶⁾;
- K. arvestades, et EGF-i toetus ei tohi ületada iga-aastast maksimaalset summat, mis on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades), nagu on ette nähtud mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklis 8;
- L. arvestades, et EGF-i rahalist toetust tuleks peamiselt kasutada aktiivseteks tööturupoliitika meetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel naasta kiiresti inimväärsel ja püsivale tööle oma algsel tegevusalal või väljaspool seda ning valmistada neid samal ajal ette keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa majanduse jaoks;
1. nõustub komisjoniga, et EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punktis b sätestatud tingimused on täidetud ja Kreekal on õigus saada kõnealuse määruse alusel 1 495 830 euro suurust rahalist toetust, mis moodustab 85 % kogukuludest (1 759 800 eurot), sisaldades individuaalsete teenuste kulusid summas 1 689 800 eurot ja EGF-i rakendamise seotud kulusid summas 70 000 eurot ⁽⁷⁾;
2. märgib, et Kreeka ametiasutused esitasid taotluse 21. detsembril 2021 ning komisjon viis taotluse hindamise lõpule 30. mail 2022 ja andis sellest samal päeval Euroopa Parlamendile teada; on seisukohal, et hindamisperioodi tuleks lühendada, et sihtrühma kuuluvad toetusesaajad saaksid vajalikku abi väiksema viivitusega;
3. märgib, et taotlus puudutab kokku 206 koondatud töötajat, kelle tegevus on lõppenud; tunneb heameelt asjaolu üle, et Kreeka eelduse kohaselt osalevad meetmetes kõik abikõlblikud toetusesaajad (sihtrühma kuuluvad toetusesaajad);

⁽⁵⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-greece>

⁽⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>

⁽⁷⁾ Kooskõlas EGF-i määruse artikli 7 lõikega 5.

Neljapäev, 23. juuni 2022

4. tuletab meelde, et koondamiste sotsiaalne mõju on eeldatavasti märkimisväärne Kreeka Atika piirkonnas, kus 2021. aasta detsembris oli Kreekas suurim töötute arv (342 744, mis moodustab 31 % registreeritud Kreeka töötutest) ning kus 24,1 % elanikkonnast on vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus⁽⁸⁾;
5. juhib tähelepanu sellele, et 81,1 %-l koondatud töötajatest on madalam keskharidus või alla selle ning neil on raskusi tööturule naasmise võimaluste leidmisega;
6. märgib, et Kreeka hakkab sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalseid teenuseid osutama niipea, kui eelarvepädevad institutsioonid on EGF-i kasutuselevõtmise heaks kiitnud, ning seega võib kõnealuste meetmetega seotud kulude katteks saada EGF-i rahalist toetust alates kuupäevast, mil Kreeka alustab individuaalsete teenuste osutamist, kuni 24 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast⁽⁹⁾;
7. tuletab meelde, et töötajatele osutatavad individuaalsed teenused koosnevad järgmistest meetmetest: professionaalne nõustamine, digioskuste alane koolitus, kutseõpe ja -haridus, kõrgharidus, uue ettevõtte asutamise toetus ja mitmesugused muud toetused;
8. kordab sellega seoses, et kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppega peaks liit tagama õiglaseks üleminekuks vajalike oskuste ja teadmiste andmise; toetab kindlalt seda, et ka 2021.–2027. aastal väljendatakse EGF-i kaudu asjassepuutuvate inimestega solidaarsust ning pööratakse jätkuvalt põhitähelepanu mõjule, mida restruktureerimine avaldab töötajatele, ning nõuab, et edaspidiste taotluste puhul oleks tagatud maksimaalne poliitikasidusus;
9. väljendab heameelt asjaolu üle, et Kreeka on kooskõlastatud individuaalsete teenuste paketi koostanud töötajate esindajate ja mitmete endiste töötajatega konsulteerides;
10. väljendab heameelt, et kavandatud meetmete ettevalmistamisel lisati horisontaalse elemendina digioskuste alane koolitus, mis kooskõlas EGF-i määruse artikli 7 lõikega 2 aitab levitada digitööstuse ajastul ressursitõhusas majanduses nõutavaid horisontaalseid oskusi;
11. märgib, et Kreeka hakkas EGF-i rakendamisega seotud halduskulusid kandma 1. märtsil 2022 ning seega on ettevalmistus-, haldus-, teavitamis- ja reklaami- ning kontrolli- ja aruandluskulud EGF-i rahalise toetuse jaoks rahastamiskõlblikud alates 1. märtsist 2022 kuni 31 kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast;
12. kutsub komisjoni üles vähendama EGF-i abitaotluste hindamiseks kuluvat aega ja võtma EGF-i kasutusele kiiremini, et vähendada survet mõjutatud piirkondade riiklikele sotsiaalkindlustussüsteemidele;
13. rõhutab, et Kreeka ametiasutused on kinnitanud, et toetuskõlblikele meetmetele ei anta toetust muudest liidu fondidest ega rahastamisvahenditest;
14. kordab, et selleks, et EGF-i toetus oleks täissummas täiendav, ei tohi see asendada koondatud töötajatele mõeldud meetmeid ega muid hüvitisi või õigusi, mille äriühingud peavad tagama riigisisese õiguse või kollektiivlepingute kohaselt, samuti mitte liikmesriikidel nõutavaid meetmeid, millega suurendatakse äriühingute, eelkõige VKEde konkurentsivõimet ja nende võimet kohaneda kiiresti muutuva digimajandusega, meetmeid töötajate digioskuste parandamiseks, et vähendada tehnoloogilise mahajäämuse ja digitaalse kirjaoskamatuses ohtu, meetmeid elanikkonna ostujõu suurendamiseks ning shipärasemat aktiivset tööhõivepoliitikat töötuse vastu võitlemiseks ja koondatud töötajate tööturule naasmise hõlbustamiseks;
15. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;

⁽⁸⁾ Eurostati andmetel.

⁽⁹⁾ Siia hulka ei kuulu üle kaheaastase kestusega ametlikud õpingud, mis on abikõlblikud kuni lõpparuande esitamise tähtajani.

Neljapäev, 23. juuni 2022

16. nõuab, et Kreekale eraldataks kiiresti EGFi rahaline toetus summas 1 495 830 eurot;
 17. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.
-

Neljapäev, 23. juuni 2022

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

**koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta
(Kreeka taotlus – EGF/2021/008 EL/Atika (elektriseadmete tootmine))**

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2022/1163).

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0259

Euroopa Kontrollikoja liikme nimetamine – NL kandidaat

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta otsus ettepaneku kohta nimetada Stephanus Abraham Blok kontrollikoja liikmeks (C9-0150/2022 – 2022/0805(NLE))

(Konsulteerimine)

(2023/C 32/21)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõiget 2, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C9-0150/2022),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 129,
 - võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0180/2022),
- A. arvestades, et 8. aprilli 2022. aasta kirjas konsulteeris nõukogu Euroopa Parlamendiga Stephanus Abraham Bloki kontrollikoja liikmeks nimetamise küsimuses;
- B. arvestades, et eelarvekontrollikomisjon hindas esitatud kandidaadi kvalifikatsiooni, pidades eelkõige silmas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 286 lõikes 1 esitatud tingimusi; arvestades, et selle hindamise käigus sai parlamendikomisjon Stephanus Abraham Blokilt elulookirjelduse ning vastused talle saadetud kirjalikule küsimustikule;
- C. arvestades, et seejärel korraldas parlamendikomisjon 15. juunil 2022. aastal Stephanus Abraham Bloki kuulamise, kus kandidaat esines avasõnavõtuga ja vastas seejärel parlamendikomisjoni liikmete küsimustele;
1. toetab nõukogu ettepanekut nimetada Stephanus Abraham Blok kontrollikoja liikmeks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus nõukogule ja teavitamise eesmärgil kontrollikojale ning Euroopa Liidu muudele institutsioonidele ja liikmesriikide kontrolliasutustele.
-

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0260

Euroopa Ühenduse ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu pikendamine ***

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu Euroopa Ühenduse ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu pikendamise kohta (14207/2021 – C9-0478/2021 – 2021/0336(NLE))

(Nõusolek)

(2023/C 32/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (14207/2021),
 - võttes arvesse nõukogu 6. juuni 2005. aasta otsust 2005/781/EÜ Euroopa Ühenduse ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu sõlmimise kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 186 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C9-0478/2021),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 114 lõiget 7,
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni soovitusi (A9-0176/2022),
1. annab nõusoleku lepingu pikendamiseks;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Brasiilia Liitvabariigi valitsusele ja parlamendile.

⁽¹⁾ ELT L 295, 11.11.2005, lk 37.

Neljapäev, 23. juuni 2022

P9_TA(2022)0261

Euroopa Liidu ühinemine tsiviil- ja kaubandusajades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooniga ***

Euroopa Parlamendi 23. juuni 2022. aasta seadusandlik resolutsioon, mis käsitleb nõukogu otsuse eelnõu, mis käsitleb Euroopa Liidu ühinemist tsiviil- ja kaubandusajades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooniga (13494/2021 – C9-0465/2021 – 2021/0208(NLE))

(Nõusolek)

(2023/C 32/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (13494/2021),
 - võttes arvesse tsiviil- ja kaubandusajades tehtud välisriigi kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooni (13494/2021 ADD 1),
 - võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõike 2 punktile a ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktile v (C9-0465/2021),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõikeid 1 ja 4 ning artikli 114 lõiget 7,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni soovitusi (A9-0177/2022),
1. annab nõusoleku Euroopa Liidu ühinemiseks konventsiooniga;
 2. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET